

EPITOMES
ADAGIORVM

OMNIVM, QVAE HODIE
AB ERASMO, IVNIO,
ET ALIIS COLLECTA
EXSTANT, PARS
ALTERA,

VICT. GISELINI opera nunc primùm
edita, & duplici indice illustrata.

Quid verò hic praestitum sit, praefatio ad lectorem indicabit.

ANTVERPIÆ,
Ex officina Christophori Plantini.

CL. IS. LXVI.

CVM PRIVILEGIO.

AD VICT. GISELINVM
FRANCISCI MARTINII GAND.
EPIGRAMMA.

ILIO s impigro, superata potentibus armis,
Vlyssis est animo parum:
Exful oberrat aquas, Siculiq̄ue pericula tentat
Charybdin & Scyllam freti.
Sed nec Alexandri domitis fera murmura Persis
Turmisq̄ue Graiorum silent:
Occiduosque premit populos, Orientis, & Austri,
Septemq̄ue mundos cogitat.
Sic te (quod felix, faustum sit, & vtile Musis,
Quas excolis feliciter)
Sudoris, Gifeline, tui Prudentius olim
Quem vindicauit, haud piger.
Hic quoque successit pleni labor arduus anni.
Et hunc age volens deuora.
Sit licet ille tibi minus vtilis, vtilis orbi est.
Neque vilem & abiectum puta,
Quem sine vi magna ingenij, sine maxima & arte
Non facile obierit quispiam.
Ipsa etiam dico prouerbia: quæ tibi quamuis
Videatur opera ignobilis;
Hac tamen, hac magno placuit Barlandus Erasmo.
Quid ni tuam etiam omnes probent:
I V N I V S in primis tuus, orbis gloria nostri,
Patriæ alterum decus suæ?
Perge age: qui reliquus labor est; iucundior ille,
Genioq̄ue dignior tuo.
Quid dubitas? dubitare vetant promissa. Camænis
Tibi nephas valedicere;
Quam prius Augusti componas Cæsaris iram,
Latioq̄ue Nafonem suo
Restituas: hoc te fieri nam posse fatentur
Omnes boni & docti auspice.
Sic erit, vt (quoniam Hippocrates quæ dogmata scripsit,
Scopum esse vitæ vis tuæ)
Et pugilem mystamque suum vel vtraque coronet
Victorem in arte Delius.

VICTORIS GISELINI,
IN SVAM ADAGIORVM EPITO-
MEN, AD PAVLVM GISELINVM
FRATREM CARISSIMVM

P R A E F A T I O.

INTER ea omnia, quæ in florentissima nostrorum Franconatum rep. præclare & sapienter constituta sunt, non immeritò eum morem omnes vno ore laudant, quo in cernendis hereditatibus res soli ad familiam, vnde sunt profectæ, redeunt, neque, vti ferè res mobiles sortitionis alicubi subiectæ, ad extrarios deuoluuntur. est enim hoc omnibus innatum, & postulat honestatis ratio, vt quæcunque vel minutissima nobis parentum memoria commendat, carissima semper habeamus; præsertim ea bona, quæ iusta maximè, minimèque caduca cum sint, maiorum erga posteros pietatem & amorem, liberales & honestos conatus, nobilitatem denique & splendorem solo adspectu testificari & in animum reducere possunt. At meo quidem iudicio multo illi maiorem laudem promerentur, quibus, quanto animus præstat corpori, tanto potior est & præstabilior paternarum animi possessionum hereditas; quique ea re omnes omnino neruos cõtendunt, vt quarum laudum gloria semper floruisse suos acceperint, eas potissimum ipsi superando aut saltem æquando sibi proprias efficiant. Et Natura certè talium conatus vsque adeò videtur approbare, vt etiam modo peculiari adiuuat & promoueat. is modus est, quod vix videamus esse, vt liberi parentibus aut auis ita omnimodis sint dissimiles, quin statura, facie, aliæque parte ipsos referant: vt plurimum verò toto corporis habitu adeò sint similes, vt Natura quasi ludens proposuisse sibi antea exemplar, & in eo sollertiùs exprimendo

mendo vincere se ipsa voluisse videri queat. habitum corporis cum dico, non modo externam & omnium oculis conspicuam eius effigiem intelligo; sed etiam et quidem potissime illud, cuius ipsa exterior forma effectum merum est, et indicium, crasim nempe & temperiem vitalium partium, quae ut proximum est anima instrumentum, ita, pro eo atque proba est vel improba, integra vel imperfecta, optimas etiam & propè diuinas, vel contrà pessimas & planè brutas efficit in homine actiones. Illos ergo, quibus ab ipso iam ortu omnia bona animi & corporis, quae in parentibus ipsorum praclare exstiterunt, prolixè tradita sunt, quid aliud ipsa admonet benigna rerum parens, quàm ut ad summae gloriae cacumen euadere volentes domestica & paternam vestigia potius, quàm aliena firmiter insistant; eamque veram existiment veram & se suaque familia dignam hereditatem; alia fortuna bona innumerabilibus periculis obnoxia, saepe immensis litibus implicata, saepe fœditissimis maculis deformata cum istis ne quidem esse comparanda? certe nihil aliud, testatur idem seuerissima rerum iudex summa publica; quae, nisi haec ita haberent, numquam istiusmodi rectè facta tanto applausu exciperet, spe aleret, memoria eternaret. Neque, ut liberè dicam quod sentio, causam video, quin eadem obscuritas, qua in rep. Romana tot praestantiss. ducum, qui ne Africano quidem bellicarum laudum gloria concesserint, nomina inuoluta sunt, inuolueret etiam illustriss. Scipionum nomen, nisi patrem filij omnibus penetrant, ipsi sibi per se peperissent. Idem de Decijs qui existimauerit, nihil ille animi fallatur. viget etiam nunc & vigebit memoria hominum sempiterna pietas vtriusque in patriam egregia. quod si tamen è Publico natus non fuisset, qui

fami

familiare suo generi fatum amplexus alterū periculis publicis lucēis esset piaculum, an verisimile est Decium aliud sui officij præmiū laturum fuisse, atq; antea tulerat Curtius, cuius deuotio ea fide ab optimis scriptoribus narratur, vt propius ad fabulam quàm ad rei gesta historiā accedat? Taceo Fabios, Brutos, Catones, alios multos: de quibus si dubitas, neq; id immeritò, transmiserint ne superiores plus splendoris ad posteros suorum factorum amulatores, an ipsi plus ab illis mutuò acceperint: neque illud mirum cuiquam videri debet, eosdem omnes suorum luminum claritate quasi inobscurare ceteros principes viros, sibi omnibus rebus pares, modo heredum felicitatem excipias. siquidem flammæ quo plures coniunguntur & aluntur sapius, hoc viuacior earum est claritas & maior. Et nos igitur, vt ad te tandem, mi Gifeline, sermonem meum conuertam, etsi nobis non eadem est constituta aduersaria, quæ magnis illis viris fuit; eorum tamen exemplum pro nostro captu imitemur, & in eo vno summa omnes contentione laboremus, vt paterna potius in nobis animi quàm corporis imago agnoscatur. quod sine dubio efficiemus, si quasnam virtutes, piæ memoriæ parens vna cum prænomine à maioribus vsque veluti per manum traditas lubenter & gloriosè coluerit, ipsimet non oratione sed sola imitatione ostendamus. In primis verò mentis integritatem & mutuū inter nos amorem non leuiter & vulgari more, sed ex animo & re ipsa amemus, foueamus. ÿs ornamentis ne optimis quidem nostræ Franconiæ familijs quidquam cedimus. eadem age cum accessione non parua ad posteros nostros transmittamus. neque enim alia possumus aut meliora aut commodiora. Nam quòd plerique omnes in hoc toti sint, vt quàm maximè dites, copiosos & potentes suos efficiant, eam illi esse vnicam & rectam familia constitu-

enda & amplificãde viam sibi certò persuaserunt. nobis qui
 iam inde a paruis tum recta institutione, tũ artium libera-
 lum sciẽtia aliter sentire didicimus, alia & diuersa via eun-
 dum est. Quod ad me attinet, quem vt etate ita exemplo de-
 cebat vobis praire, etsi nondum ita res ferat vt hanc meam
 voluntatem liceat abundè re comprobare : feret, vti spero,
 olim, eritque tum liberum, fauente deo, temporis mo-
 ram beniuolentiã & amoris prolixiore cumulo pensare: in-
 terea tamen, dum me vestro omnium conspectu vsuque in-
 cundissimo mea studia prohibent; faciam sedulo & lubens,
 vt occasionem eiusdem voluntatis declaranda, quacumque
 se dederit, eam sciens & volens non amittam. eiusque mei
 animi non leue & obscurum argumentum cupio esse hunc
 nostrum Adagiorum indicem, quem nuper Plantini mei,
 typographi omnium diligentiss. & integerrimi rogatu sub-
 seciuis horis concinnatum & hanc ipsam ob causam & ob
 alias cum tui nominis inscriptione publico. hoc enim veluti
 pignere domi tuã à me deposito, facilius, vt opinor, admo-
 nebere de ijs; qua, etsi tua sponte factururus eras, non semel
 tamen te oravi, & orabo sepius; nempe vt me, in perse-
 quendo Medicina studio peregri occupatum, amore, vti so-
 les, ac memoria prosequare; & in omnibus ijs officijs, qua
 ceteri fratres, & propinqui suo quodam iure a meipso re-
 quirent, tu, quod poteris, te me alterum praestes. non quò de
 tua voluntate quidquam dubitem : sed nosti morem rece-
 ptum flagitandi etiam atque etiam ea, qua indicare volu-
 mus grata nobis maximè fore & expectata. Accedit altera
 causa neque ipsa vulgaris; quòd nunquam huic operi ma-
 num fuerim admoturus, absque te vno fuisset. nam ea de-
 mum lege Plantino hanc me gratiam daturum promise-
 ram, si data oportunitate plusculum otij à grauioribus stu-
 dijs

dijs nanciscerer. illud otium mihi proximo superiore anno
 auspiciis. nuptiæ confecerunt tua, dum me propter certa
 negotia Louanio reuersum, in patria ad mensem vnum at-
 que alterum præter opinionem detinuerunt, & molestias ac-
 tadem vacui temporis suauis. Iuniani operis lectione rele-
 uarunt. nihil igitur aliud hac euulgatione, quam acceptum
 tuum tibi refero. At, inquires, quidnam mihi tum in alio
 vitæ & negotiorum genere versanti, tum non vsque aded
 politioribus artibus exculto, sed animi tantum causa subin-
 de ad eas diuertenti, cum scribendi forma obscura maximè
 & difficili? multum. Principiò quicumque, etiam in ipso
 studiorum suorum feruore publicæ utilitatis memores, pro-
 uerbia aliâque eiusdem ordinis sibi obuia velut in trans-
 cursu annotant, & per otium explicata fusiùs ac in vnum
 corpus coniecta edunt, non eò edunt, vt (quemadmodum
 inepti quidam homines, mera inuidentiæ, vt ita dicam, ole-
 ta falso calumniantur) inanis adagiorum affectatio stilum
 implicet, & contrariam eloquentiæ laudem afferat, orati-
 oni lenitatem adimat, curiositate nimia lectorem enecet:
 nihil minùs: indicio sunt et argumento ipsorummet scripta:
 sed hoc potiùs spectant, vt, tanquam non nisi parçè & suo
 loco ab optimis scriptoribus vsurpata sunt, sic ab alijs item
 ad vsum accommodentur: potissimè verò, vt quæcunque
 suæ infinitæ pergendi semper auiditati veluti sufflamen in-
 iecisse senserant, eadem alijs reddant plana omnino & per-
 uia. eaque re non malè mihi videor huiusmodi farragines,
 nobiliores Græcæ & Latine linguae commentarios vocare,
 quòd vltimæ & prope totius antiquitatis penetralia in se
 contineant; & nequeant sine multa & varia lectione, sine
 recòdita perfectaque eruditione, sine secundo denique, vt il-
 le ait, pectore à quoquam confici, atque id esse, conuincunt

omnia lexica Græca et Latina, omnia ferè omnium scholiarum annotationes, commentarij in veteres auctores, & pleraque nostrorum hominum omnis generis scripta; in quibus vel magnum illum Centurionem, velint nolint invidi, frequenter & honorificè boni aduocant; vel cum impudentia nota nullo suo effingenda improbi semel rectè dicta iterum dicunt. Quin & præcipua lumina nostri sæculi, qui studia sua, & vim ingenij in restituendis atque illustrandis veterum monumentis magnam partem libenter consumunt, quid aliud tantopere a Chiliadibus diuersum tractant? an non creberrimè ea, quæ pro temporis breuitate negligentius ipse Erasmus attigisse videri possit, diligentius retractant? Vtrumque manifestò liquet ex Cognati adagiorum *τὸ πρῶτον*, cuius non minimam partem è miscellis, lectionibus, animaduersionibus, alijsq; id genus libris iam pridem natis ad verbum transcripsit. vt nihil dicam de eis, qui prouerbia illustri aliquo loco sita, ab illo scriptore, qui eorum tantam vim collegit, prætermissa, adèd accuratè annotant. Quare, vt redeam vnde abij, non eo tantùm nomine hæc sua summi illi viri in lucem producerunt, vt multo vsu nobis redandus familiaria: etiam vt sanctæ antiquitatis monumenta innumeris difficultatibus quadam ex parte liberentur, & minore negotio à quouis studioso intelligantur. Atque hæc ratione credidi etiam tibi, Paule, hoc nostrum epitomæ vitile fore & acceptum; quòd eo duce non paucis è locis impeditissimis, vbi subsistendum alioquin esset, faciliè te expedies. Iam historia, quæ multa & varia paucis hæc perstringuntur, faciet omnes & lepida, vt pote è quibus sua vulgus eudere soleat, non nullam, scio, tibi voluptatem asserent. memini enim cum istic agerem, te hæc litterarum parte maiorem quendam in modum, imò supra modum delectari.

& multas saepe horas domesticis occupationibus surripere
 adeoque ad depellendas omnes vndecumque obiectas animo
 egritudines, molestias, labores, certissimum hoc esse reme-
 dium, sensisse vsque, & reuera putare, de quo animi propo-
 sito, vt debeo, amo te, mi frater, & exosculor: idemque vt
 firmiter & constanter serues, nunquam te desinam horta-
 ri. in omni enim voluptatum genere hac ipsa nulla est libe-
 rior, verior, constantior, nulla ingeniorum nostrorum
 motui & natura magis consentanea. siquidem intimos
 animi sensus dum afficit, eundem reddit tranquillum pla-
 ne, & ab aliarum cupiditatum noxis liberum. quid quod
 eadem sola hominem saepe insimum, etiam inuitum, popula-
 rium suorum vulgo eximit & in aliquo dignitatis gradu
 collocat? Trahant igitur alios sua voluptates; obsequantur
 corporis libidini; venentur auram populi inanem; immorian-
 tur congerendis quoquomodo opibus; & vno verbo vt di-
 cam, se animantium instar vilem in aluum prosternant:
 tu vero, quod facis, perge his studijs animum oblectare, ex-
 colere, ornare. Vel hoc certè indicio intelligam, strenuam
 hanc nostram tibi non fuisse ingrati. Vale. Kal. Ianuarij
 ann. cl. l. L X V I. Antuerpia.

IDEM CANDIDO LECTORI.

VM ANTE ANNOS AMPLIUS L. CHI-
 C liades Erasmi semel atque iterum typis descriptæ
 prodissent; videretq; eas Hadrianus Barlandus ho-
 mo non ineruditus, & de litteris bene meritis tanto studio
 ab omnibus excipi; multorum precibus & ipsius Erasmi hor-
 tatu adductus, quò pueris & tenuioris fortunæ hominibus
 commodaret, easdem in compèdium non inuenustum rede-
 git, seruatò priore ordine, & pauculis tantum, quæ videban-
 tur, Adagijs prætermisissis. quæ hominis diligentia vsque a-
 deò lectori non displicuit, vt editioni primæ statim succede-
 ret altera; & quæcunque accessio fieret Chiliadibus, eiusdem
 particeps esset epitome. atque ea ratione factum existimo, vt
 Theodoricus Cortohoeuius aliam cõpendij formam com-
 mentus, omnia Adagia in locorum cõmunium classes ab
 ipso auctore Chiliadibus ordinis loco præfixas referret, eaq;
 operam ipsi Erasmo paulò ante eius mortem inscriberet.
 Quantum verò ille ibi præstitit, iudicare non possum, cum
 obiter tantum meminerim me illius editionem inspexisse.
 Non hoc tamen de nihilo est, quòd hunc secutus Eberhardus
 Tappius, sub annū xli. precibus & sumptu Martini Gymni-
 ci aliam epitomen haud paullo concinnioem & auctiorem
 elaborare conatus sit: quâquam morte prohibitus absolueret,
 quod cõperat, minimè potuit. quare Conradus Brunssenius
 amici & patroni sui imperfecto operi manû admouens, eam,
 quæ ab illo tempore toties expressa est, & nunc fere in om-
 nium manibus versatur, Epitomè euulgauit. neque scio, ec-
 qua præterea recognitio aut appendix accesserit. Nam quod
 deinde præstitum est tum in hac ipsa editione à Ioh. Seruilio
 & alijs, tum in sua cum omnium admiratione nuper nata à
 Ioh. Sartorio; nihil ad nostrum institutum facit. aliam illi
 viam ingressi sunt, aliâque enchiridij forma suam gratitudi-
 nem & amorem aduersum patriam declarare voluerunt.
 Hanc ipsam ergo Brunssenij epitomen cum Plantinus no-
 ster vnâ cum reliquis libellis ad commodam puerorum insti-
 tutionem necessariis typis suis elegantioribus superiore hic-
 me ornaret, eamque iam ad extremum perduxisset: ego, vt
 tum fortè in sermonem cum illo ea de re incidebam, rogare
 cœpi,

cepti, cur non Iunij & Brassicani Adagia eodem modo con-
 tracta curasset appingi. Respondit ille sibi quidem id antea
 in mentem venisse & in eam curam incubuisse; sed occasione
 ita non ferente totam se eam cogitationem in aliud com-
 modius tempus reiecit. si cui nihilominus etiam tum in-
 tegrum esset hac re puerorum commodo consulere; daturum
 se libenter in eam partem, vt, etiam titulo prioris epitomæ
 nullam absoluti operis speciem præferente, etiam diuendi-
 tis magna parte exemplaribus, Iuniana tamen, & si qua alio-
 rum exstant, Adagia appendantur. In hanc sententiam cum
 plura vtrinque dicerentur; homo, vt est in dicendo suauita-
 te, nõ prius me amittit, quàm certò reciperẽ, me primo quo-
 que tempore, quod mihi studia grauiora vacuum relinque-
 rent, eo labore esse defuncturum. Id autem cum non ita mul-
 tõ post contingeret, ac iam aliquam fidei meæ liberandæ ra-
 tionem mecum inirem; incredibile, quàm multæ & validæ
 cogitationes modò huc animum meum, modò illuc impu-
 lerint: parum sanè vt afuerit, quin promissa simul & incepta
 desererem. In iis rationibus, quæ me in alteram partem mo-
 uerent, grauiores & maximi momenti erant duæ. vna, quòd
 alieno operi manus admonenda esset: à quo, si ab aliquo vn-
 quam, animus perpetuò abhorruit. non quia de Iunij volun-
 tate quidquã dubitarẽ: eum enim mihi scrupulum Plantinus
 facillè exemerat; & ipse non erã nescius licere cuiuis ijs scri-
 ptis, quæ semel facta sunt publica, modò ipsi auctori fraudi
 non sit, pro suo iure & commoditate vti: sed quòd mihi om-
 nino aliter persuadere non possem, quàm totum hoc nego-
 tium, quodcunque illi mantellum prætendas, abiectum esse
 & ignobile; in alienis nempe inuentis ingenium velle osten-
 tare. Altera; quòd omnis epitomatũ ratio odiosa sit & inui-
 sa; adeò vt vix quisquam hodie sit, qui optimorum quorum-
 que scriptorũ iacturam dubitet his solis acceptam ferre. ne-
 que id sanè, vt viderur, iniuria. cum enim ab annis amplius
 cccc. linguæ Latinæ puritas cœperit paullatim in ani-
 mis ac vsu hominũ frigere magis ac magis, & tandem planè
 intermori; nihil mirũ, tantos, tã innumerabiles huius purita-
 tis fontes imperitia & ignauia librorũ sensim nos defe-
 cisse; præsertim cum in eorũ locũ putidæ aliquot lacunæ suf-
 fectæ omnes transcribendi & accuratè custodiendi molestias
 pulchrè

pulchrè & abundè pensare viderentur. quas lacunas si nemo excogitasset; verisimile est, complures fontes, quibus omnino toto illo tempore careri non poterat, perenni scaturigine ad nostram vsque ætatem victuros fuisse. Atque hæc quidem ratio, verum vt fatear, non parum me sollicitum ac dubium habuit. nam alteram illam facilè eleuabat cum momentum communis vtilitatis, tum ipsius Plantini amor. ita enim sentio, tam debere nos typographis de nota meliore in loco libenter commodare, quam solemus sæpe impudenter multa ab iis requirere. Posteriores itaque cœpi diligentius multo expendere, atque omnè rem recta via reputare. quod dum facio, deprehendo id quod erat, futilem nempe etiam ipsam esse & verè nullam: quod me nemini non spero facilè persuasurum, si, quæ tum mihi cogitanti in mentè veniebant, paullo altius reperiero. In traditione disciplinarum videor mihi duofere animaduertisse scribendi genera: vnum, omnibus numeris absolutum, fufum, copiosum; alterum minus perfectum cõcisum & breue: illo discipline & artes omnes cõstruuntur, & veluti seruandæ reconduntur; hõc proponuntur tantum & quasi aliunde in vsum deprõpta ostenduntur: illic optimo ordine ab imis fundamentis ad summum vsq; fastigium examinatur omnia & rationibus confirmatur, propositis, oppugnantis, & euersis contrariis opinionibus; hic præcipua rerum capita alibi posita & adfirmata nudè traduntur: illic doctentium captui satisficit; hic discentiũ: ad illud genus referre possis scripta pleraq; Galeni, Liuij annales, organon Aristotelis, Prisciani vel Linacri grãmaticas; in isto numeres Aeginetæ vel Celsi medicinã, Flori epitomẽ, Augustini vel Trapezuntij dialecticã, Diomedis vel alicuius recentioris grãmaticas Institutiones: & , vt propius accedam, in illo versatur Erasmus, Iunius, alij, cum primùm aliquid Adagij vim obtinere dicunt, mox eius auctores magis illustres laudant, productis simul exemplis, quæ interdum fufius explicata suo instituto applicent, deinde veram eius originem & occasionem siue vnam siue plures hinc inde conquirunt, & auctoritatibus fulciunt, postremò eiusdem vsum & ecquò præterea non illepidè torqueri possit indicant; in isto genere dum versatur Brunssenius, propositi Adagij vsum paucis ostendit, auctores nominat, ortum primarium commonstrat. Atque has scriptionum for-

mas æquè frequenter à veteribus fuisse vsurpatas, arguunt librorum tituli, & epitomæ quædã adhuc reliquæ apud Lærtium & alios. nimirum sapienter illi iudicabant vitamque in rep. litteraria vtilem iuxta esse & necessariam. cùm enim omnes ad omnium scientiarum perfectam cognitionẽ & finem adeo pertingere nequeamus, vt etiam contra in bona felicitatis parte putemus, id ipsum in vna sola consequi, & reliquas, quæ cum hac habent commune vinculum, & quasi conjunctione quadam continentur, leuiter degustare; quis non videt hanc quidem formam planè opus esse, tum ad iacienda scientiæ, cui nos dare præcipuè volumus, fundamenta, tum vt eiusdem iuuandæ & ornandæ gratia cæteras remissiùs attingamus; illam verò, vt cursum quem semel instituimus, firmiter teneamus, & tandem voti fiamus compotes? Non igitur rectè nonnulli vias illas, sine quibus metâ suo cursui propositam nunquam contigissent, aliis intercludendas esse censent. At his cõpendijs imputandus est tot præstantiss. operum interitus. Ne hoc quidẽ video, qui dare possim ita esse, cùm non sim ignarus, ea scripta quæ à nullo contractore, vt ita loquar, vnquam attentata sunt, & tamẽ æquè atque alia perierunt, multo maiore esse numero: causas autem huius calamitatis multo veriùs statui posse temporum iniquitatem, eruditorum hominum penuriam, librariorum ignauiam & imperitiam, & totum, ipsam Dei occultam voluntatem, qui immensa illa beneficia, quibus suam Ecclesiam extrema quasi ætate consecutam benignissimè affecit & ornauit, hac ratione voluit inclarescere, & omnibus esse in promptu. quamobrem Plinij, Macrobij, Marcelli, Pauli, & aliorum piam sed infelicem diligentiam non modò velim damnare, sed ne laudem quidem priuare sua. quascunque enim antiquitatis reliquias veluti è naufragio conseruatas ad nos illi transmiserunt; illis solis eas debemus: alioquin sine dubio eisdem nos carituros fuisse, ex eo conijcias, quòd ne quidem ipsorummet libri mediæ ætatis captui accommodatiores sese aduersus temporum iniuriam potuerint defendere; sed aut magna ex parte perierint, aut mutili & putidiss. vulneribus deformes ad nos peruenerint. Nostra autẽ ætate, qua, beneficio artis vnus omnium præstantissimæ, nulla opera perfectionem aliquam promittentiã & vita ac memoria hominum non planè indi-

gna

gna interire nequeunt; quaque multis partibus numero plu-
 res artium tantum principia rerumque capita confectantur,
 quam ad absolutam vnius cognitionem adspirant & perten-
 dunt; hac inquam ætate epitomas omnes etiam artificio-
 se confectas, & veram ad perfectiora viam munientes, vna
 & eadem sententia condemnare, non tam infubidum est, quam
 impium. At nullus hodie earum est modus. Ne sit, quid de-
 inde? An non hoc potior est conditio deligentium? palma in
 medio posita est omnibus. eam qui tulerint, æquum certè est,
 habeat, & in omnium oculis versetur: qui minus; vilescant,
 & pretium ob stultitiam ferant. Vt igitur ad propositum de-
 labatur oratio, his rationibus dubitantem initio animum obfir-
 maui, meque in viam dare ceppi. Ac primum Iunij Adagia, nun-
 quam ante illum diem à me lecta, varia sua eruditione, &
 erudita varietate mirifice me capiebant, & ad reliqua cupidè
 obeunda strenuè animum addebant. Rationem contrahen-
 di eam mihi proponebam, quam paulo ante dabam Brunse-
 nio. an verò eam ubique seruarit, non est hic dicendi locus.
 tantum addam, molestissimum mihi fuisse, in appendice no-
 stra tam multa in eo desiderare. Iunio successit Brassicanus;
 ætate quidem prior, sed numero Adagiorum inferior. Excre-
 uit deinde opus simul & opera, cum multa Brassicani prouer-
 bia in Chiliadibus reperirem, quæ aberant tamen à priore epi-
 toma. itaque cum ea cõparandus mihi fuit totus index Chi-
 liadum, non quidem prior; fuisset enim labor immensus, &
 quem studia mea non tulissent; sed is, qui Adagia affinia sibi
 mutuo & cognata in suas tribus & locos communes digere-
 Deuorauimus & hoc, quantum fuit, molestiæ: & pretium
 eius reportauimus Adagiorum accessionem quam vides. Post-
 hæc circumspicienti, nunquid preterea restaret, obtulerunt se
 reliqui: quos hic statim suo ordine subiiciam, si te prius ad-
 monuero, nos consilio omisisse numeros Adagiorum Brassi-
 cani: quod eorum quædam in Erasmo & Iunio exstarent: quam
 rem valde admirari, & aliorum atque oportet accipere, ridi-
 culum est; cum nemo nesciat, à diuersis eandem regionem
 pererrantibus, fieri aliter non posse, quin eadem obseruentur.
 Inuenis in Chiliadibus Adagia CCXCVIII. quæ omnia prio-
 re suo libro exsecutus est Polidorus; item XXVI. quæ eadem
 habet Brassicanus; nec pauca, quæ in antiquis lectionibus ex-
 plicat

plicat Rhodiginus. an adeò effrontes erimus, vt ea dicamus
 Erasmi sublegisse: Imo ne ipsum quidē Godofredum, qui
 Erasmi habet amplius xxxiiii. existimo eadē in Erasmo le-
 gisse. dicā quòd magis mirere. Adagiū illud, *A caluo ad caluum*,
 Polidori est quintū, Carcastonenfis iii. Gilberti ix. Iunii Io.
 lxxxviii. & tres priores quidem veram originem satis rectè
 explicant: solus verò Iunius vix eam attingit. vt intelligas
 quā accuratè ille aliorū collectanea pellegerit. sed ipse sim
 ridiculus, si plura de hac re verba faciam. Iam nec illud volo
 te ignorare, nos in Erasmi appendice multa Adagia recēsu-
 se, quorum titulos non reperias in Chiliadibus. quod si quis
 temere à nobis factum esse arbitrabitur, sic ille habeat; nos ve-
 ram & absolutam Adagij rationem non ignorare: & posse se-
 cundum eam Erasmo non minimam partem suorum adime-
 re; Cognato autem non vel tertiam relinquere. Sed iam tem-
 pus monet, vt auctores paræmiographos, & quid ex quoque
 desumpserimus, breuiter proponamus.

H A D R I A N I Iunij Medici Adagiorum centurias octo
 cum dimidia excudit primū Frobenius ann. l v i i i. ex ijs
 ne vnum quidem omisimus, sed cum ordine numerum ser-
 uauimus, nempe 848.

Appendix ad priorem tomum excerpta è Chiliadibus E-
 rasmi continet Adagia circiter 275.

Ioannis Alexandri Brassicani Ic. Prouerbiorum symmi-
 cta edidit Christianus Wechelus ann. x x x i. in quibus cum
 essent c x x v i i i. nos omisissis iis, quæ alibi repetita essent,
 seruauius. 91.

Appendix symbolorum Pythagoræ, quæ ex Iamblichio
 vertit idem Brassicanus numero 18.

Ludouicus Cælius Rhodiginus Antiquis suis lectionibus
 multa & varia adagia insperfit, nullis ferè auctoritatibus mu-
 nita: in quibus, quòd multa ipsi essent cum Erasmo & alijs
 communia, raptim excerptimus 54.

Polidorus Virgilius Vrbinas scripsit Adagiorum libros
 duos excusos postremò ab Heruagio, ann. xli. in priore sunt
 prophana c c x c v i i i. ab Erasmo, vt dixi, præoccupata.
 in altero sacra io. c x x i i i i. vnde selegimus ea, in quibus
 plusculum elegantie inesse videbatur, pauca quidem numero,
 sed tamen alioqui nimis multa 70.

Petri

Petri Godofredi Carcafonēsis Ic. liber editus est demum
ann. LV. typis Caroli Stephani. continet proueria c. c. & qui-
bus quæ apud alios reperias, quæque nimis videbantur triuia-
lia, omisimus, reliqua seruauius 35.

Caroli Bouilli Samarobrini proueria numero cclxxx.
edita à Sebastiano Niuelio ann. LVII. non attigimus: eorum
enim omnis lepos pendet à Gallorum numeris Latio igno-
tis. Ex aliis eiusdem tribus prouerbiorum vulgarium libris
excusis apud Petrum Vidonæum ann. xxxi. in quo sunt
Io. c. l. selegimus lepidiora 50.

Ioannis Vlpj Franckerensis Frisij Adagia non vidimus:
sed tantum eorum epitomen subiunctam Erasmi Adagiis à
Ioanne Loëo ann. LIII. ex ea, preteritis tantum x. alibi po-
sitis, reliqua sunt 127.

Gilberti Cognati Nozereni paræmiarum *συλλογή* vul-
gatam demum ann. Lxi. typis Henrici Petrij, quamuis in ea
multa essent tenuia planè & exsucca, prope totam tamen ex-
pressimus, alia paulò methodo vsi atque in aliis. ipse iudica-
bis. suppeditat nobis ille 530.

Ex Mureti, Hartungi, Turnebi & aliorum scriptis con-
quisiuius 20.

E iure scripto eiusque varijs interpretibus collegit nobis
Gul. Gentius Nouiomagus Ic. circiter 50.

Atque hæc quidem omnia è vulgatis conlectaneis. ne ve-
rò nihil noui ipsi asserremus, en tibi à nobis cēturiam vnā:
cuius meliorem partē debes Melchiori Neipio homini mihi
amicissimo; alterā verò, cum Iunius è centurijs suis nondum
publicatis nuper hęc Antuerpię nobis v. recitasset, & Gul. Can-
terus ex Aristide à se Latine conuerso xxi. impartiuisset, ipsi
ex nostris obseruationibus suppleuimus. quæ centuria si su-
perioribus adiciatur, efficietur omnium summa 2268.

Non diffiteor, amice lector, quin pauca bis repetita me
fugerint: & in multis maiorem curam desiderare possis: sed
hoc ipsum argumento tibi erit, nos hęc nihil absolutum &
perfectū elaborare voluisse. Verum si quid in hoc genere à no-
bis olim expectabis; modò orium & vitam concedent supe-
ri, expectatione tua non frustraberis. Vale.

Adag.

ADAGIORVM CENTV-
RIÆ VIII. CVM DIMIDIA, PER
Hadrianum Iunium medicum conscriptæ, nunc
primùm in Epitomen contractæ.

Salmoneus alter. 1.

N principem subditis grauem, & superbie im-
modicum: aut prætorem insolentem, et iniquum
aptè torqueri potest. Fuit enim Salmonæus filius
Aeoli Elidis reguli ex Laodice Aloëi, qui cur-
ruum rotas æreæ canthiis obmunitas, super pon-
tem æneum, quem construxerat, agitasse, ad imi-
tanda vera tonitrua, & immisissis in homines sa-
cibus, neci eos dedisse legitur. Vsi sunt hac paræmia Symmachus,
Eunapius, & Galenus.

In pura fames immigrat. 2

Εἰς τὰ καθάρᾳ λιμὸς εἰσοικίζεται, In pura immigrat inedia.
In aulicos, qui corporis cultui tantum tribuunt, vt domi priuatae esu-
riant splendide, non malè quadrabit. Apud Menandrum Com. scomi-
ma est in ciuicam vitam. qui enim in oppidis vitam degunt, vt cul-
tiores habitu, ac corporis munditiam magis excolunt, ita non perinde
magnis opibus præditi esse solent, atque rustici, & agricolæ laboribus
assiduis & squaloribus haud temere addicti.

Pulmonis vitam agere. 3

Ὁὐκ ἔστιν ἀνθρώπου βίον, ἀλλὰ πνοῦ πνεύμονος, Non hominis,
sed pulmonis cuiuspiam vitam viuere. Appostè dicitur in ebriosum;
& abdomini καὶ ποταπτοῖς ἐπιθυμίας addictum, farcire corpus
solum promptum, ingenij viribus nusquam vti. Pulmo marinum ζωο-
phytum est, quasi plantanime dicas, mixtæ inter frutices & animan-
tia nature, testaceis annumeratum. Plato, & Synesius hoc adagio
vniuntur.

Thessalica buccæa. 4

Θησαλικὴ ἐντοῖς. Thessalica buccæa vel turunda pro ingenti po-
nitur. Solebant enim Thessali, cum alioqui strenui gurgites & in-
signiter edaces audirent, carnes in prægrandia frustra partiri. Athe-
neus, & Pollux. Non absimiliter à gentis polyphagia, Frisonicum ser-
culum pro magno vulgare dictærium appellat.

Thessa-

Thessalicus saltus. 5

Θεσσαλὸν πῦγμα, id est Thessalicam saltationem in proner-
bium abisse annotat in Dionys. Eustathius pro molli fortassis. nam
& Ἰεσσαλικὰ πτέρια, ale Thessale, in luxus argumentum apud au-
tiores nobilitantur, quod eius gentis toga virinque alarum speciem
preferrent, exstantioribus fortasse manicis.

Thessalicum numisma. 6

Θεσσαλὸν νόμισμα, Thessalicum numisma. In impostorem
alijs fucum facientem, & impij commatis hominem. crediderim ego
Thessalicum numisma adulterinū fuisse, parumq; sincerum, aut proba
moneta. Suidas, Hesychius.

Inter famem & necem. 7

In eos qui magno in discrimine versantur ad extrema redacti pe-
ricula, rebus in ancipiti positus. Q. Calaber loquens de iis, qui
equum Durateum conscenderant,

Τοὶ δὲ σιωπῆ

Παῖδες ἔσαν βιοτῆς μεσογυῖς ὁμῶς καὶ ὀλέθρου, silenter
Insedere omnes, medij vitæq; necisq;.

Splendida cena famem non sedat. 8

Λαμπρῶ δειπνῶ τὸ πεινῆν οὐ πείνεται, splendida cena non
placatur esuries. Eruditi scriptoris & rerum varietate conditi lectio
non saturat animum, neque disertj comitis facundia aureis exsua-
tiat. Varietas namque conditanea novam semper excitat orexam.
Athenæus.

Turgida nomina. 9

Φλεγμαίνοντα ὀνόματα. Vocabula grandiloqua & haud vulga-
ria, splendidus apparatus verborum minimè triuialium. Synesius,
Philostrat. Saluianus Mass. Sic mensam saliaribus dapibus refertam
τραπέζην φλεγμαίνουσαν Plutarchus & Nazianzenus appella-
runt: tenuem & non adiuualem, ἀφλεγμάντους τραπέζας, Ion Co-
micus & Athenæus.

Delphinis in terra vires. 10

Δελφίνο: ὃν χερσῶ βία. De eo, qui vires ingenij in negotio, cui
pax non sit, periclitatur, & iudicij lubricum ferre vult, ubi impos-
sit: de paupere item qui litigare velit cum potentiore opibus affluente,
qui litem in longum extrahere corruptelis possit, illo interim exhau-
sto: de quouis denique dici possit, aliquid supra vires tentante.
Plutarchus.

Phiscone impurior. 11

De homine libidinoso, luxurisque omni genere sordidato. Fuit autem
Ptolomæus

Ptolomeus Aegypti eo nomine Regum septimus, tertio cognominus; *ἑσπερίων* dictus per antiphrasin, ut puto, quippe qui multitudinem Alexandrinam obiecerit non semel militum gladiis, cognomento altero infamis *Φύσκων*, quasi ventrosus dicas, aut aqualiculum, propter abdominis studium. Tertullianus, Alcens.

Οὐκ ὄναρ ἀλλὰ ὕπναρ. 12

Non somnium sed res vera. De re neutiquam ficta, sed manifesta. *ὕπναρ* enim ab *ὄν* καὶ *ἄπρην* dicitur, quod rei veritatem aboleat: *ὕπναρ* vero, ab *ὕπνον* αἰρεῖν, quod somnium per vigilantiam destruat. Homerus, Heliodorus. Huic simile est, *ὕπναρ* ἀντ' ὄνειρατος, res vera pro somnio. Plato. Diversum est, *ὄνδ' ὄναρ*, ne per somnium quidem. Ipsi Pythagoreus, Philo, Euripides, Galenus.

Quadrante dignum. 13

Pro exiguo & vili & (ut Catullus loquitur) vix vnius assis estimando. Hieronymus.

Themistoclea vafrities. 14

Οδυσσεῖόν Ἰνα καὶ Θεμιστοκλειὸν παρεληλυθὸς πανουργίαν. Id est, Ulyssæam quandam, & Themistocleam vafritiem transcendens. De vafro & supra modum astuto, qualem se tum maxime Themistocles ostendit, cum spuriorum & legitimo connubio natorum discrimen ipse notus sustulit, & Xerxem subdolo consilio in fugam vertit. Eunapius.

Sinistras litteras edoctus. 15

In hominem inuenustum, & peruersi ingenij, maleq; feriat. *ἑπάριστ' ἑμάτης ὦ πόνηε ρεάμματα*, Inapte leuis imbibisti litteras. Athenæus.

Draconis leges. 16

Δρακόντιοι νόμοι. Leges nimia seueritate sancite, & que rigiditate immoderata humanitatis equitatisq; iura dissolunt, quales erant Draconis Atheniësis, que supplicio ferme capiti censite, & sanguine scriptæ erant. Athenæus, Aristoteles.

Ne Suadela quidem persuaserit. 17

Τὸν δ' οὐκ ἂν ταχὺ ἐπίστυν ἢ περὶ θεῶν. De homine duro, & quem frangas citius, quam conceptam opinionem deponat. Peitho græcis persuadendi Dea est, Veneris, uti Sappho ait, filia. Strato Comicus.

Luscina Musarum. 18

Ληδ' ὦν μουσῶν. In hominem insigniter eruditum, & precipue in poetam carmine felicem, qui ab aliis μουσῶν ὄπισ, ab aliis cygnus etiam vocatur. Euripides, Theocritus, Horatius. Contra Phrynicus

Muscum aque potatorem *μυσῶν σκελετόν*, velut exarsfactum ca-
daver Musarum, appellabat.

Corinthia verba & Ionica. 19.

Corinthia verba pro exquisitis & magnopere elaboratis, & ad ostentationem nitidis, qualia eorundem opera, laudatissima certè & prime nobilitatis, vti Plinius testatur lib. 34. cap. 2. Vel pro mollibus & dissolutis, quomodo *κορινθιάζειν*, pro scortari, ob Corinthia scorta toties apud veteres scriptis nobilitata. Quinctilianus. Similiter *ῥῆσις ἰωνικὴ* Ionicum verbum, pro dissoluto aut delicato & fracto ab Aeschulo usurpatur, vti apud Horatium, motus Ionicus, & apud Phlostratum *ἔιδος ἰωνικόν*, Id est, forma Ionica.

In eandem lancem imponere. 20.

Εἰς τὴν αὐτὴν πῖθνας πλάστιγγα, pro, eodem in loco habere, aut equaliter estimare. sumptum à nummulariis aut institoribus equalia lancibus isdem ponderum momenta appendentibus. Similia sunt, *ἰσοῦροπον πλάστιγγα ἔχειν*, bilances habere equilibrio equales; & *ἰσοῦροπον πλάστιγγα ἑλαντεύεσθαι*, equalem bilancem appendere. Athenæus, Simocatus.

Suilla absumpta bouem ne exspectes. 21.

Φεύγατε διπύσσωντες ὑὸς κρέα, μηδ' ἐ μένειν βοῦν, Exspectare bouem expleti nolite suilla. Quando cunctationem damnosam fore & vite periculo permistam indicare volumus. Hoc eodem versu Chio inter cenandum admoniti Erythæorū insidias effugerunt. Athenæus.

Hostibus eueniat. 22.

Solebant veteres aduersa omnia hostibus imprecari, nos Christiani eos amanter habere iubemur. Aeschylus de Danaï filiabus matris totos prima nocte interfectoris agens:

Τοιάδ' ἐπ' ἔχθρους ἔὺς ἐμοὺς ἔλθοι κύπρις.

Talis Venus contingat hostibus meis. Ouid.

Hostibus eueniant conuiuia talia nostris.

Flamma persequeris quem genueras. 23.

Σὺ τὶ μὲ ἔφυσας, σὺ μὲ κατείθειν μὲν δοκῆς, Videris vter igne me quem genueras. In eum qui damno afficit, quem paulò ante & opera & re adiuerat: quo modo Demetrius, à victoria Poliorcetes dictus, post varia infortunia in Fortunam usus est. Aeschylus.

Cesto pellacius. 24.

Κεῖσ' ἡ μάγ' ὄργῳ. Quicquid magnopere vel aures, vel animus delinire potest, vel etiam amorem alicuius rei conciliare. De cesto Veneris baltheo, illecebris cunctis, & amore referto, vide Illad. 15. Philodemus epigrammaticus.

Ipsa bile amariora. 25.

Ταῦτ'

Τὰ ὑψηλὰ πικρότερα ἐστὶν αὐτῆς ἢ χαλῆς; Nonne hæc vel ipsa
bile amariora sunt? De iis, quæ nobis ingrata sunt, & acerbæ. Bili
enim, siue fel, inter humores amaritudine exsuperat. hinc pro animi
amarulentia sumitur, ut fellea pro amaris. Athenæus.

Cubitale. 26.

Πηχυαῖον, quod humile est, aut exiguum, quasi cubitale dicas:
breve namque est cubiti spatium, quod πῆχυν, & πυγμὸν vocant,
unde & Pygmæa gens Pygmæi. Sic Psal. 39. palmares dies, breues.
Contrὰ ἀνὴρ πετρεόπηχυς, homo quadricubitus, procerus. Stobæus,
Athenæus, Aristophanes.

Breuis vitæ isthmus. 27.

Μελέξ ἀνέχουσα βίου βραχὺν ἰσθμὸν, Breuem vitæ sustentans
Isthmos inanis. De exigua breuitate. Isthmos enim angustum terræ
inter bina maria mediæ interuallum. Sophocles, apud Stobæum.

Ædituus Conissalis. 28.

Τοῖς ἀπὸ τῆς κενῆς ἀλοῦς νεωχρῆσι. Atticus Conissalis æditimus
est, dicitur de profligata vitæ, & impuro, flagitiisque adoperto homi-
ne. Conissalus enim vnus est ex Priapi administris, Hesiodo igno-
ratis; quos recentiores Attici in Deorum numerum cooptarunt.
Synesius, Strabo.

Cotyos contubernalis. 29.

Κόλυος διασώτης, Cotyos collega aut sodalis, effeminatus, &
infami mollitiæ scelerosus, parum vir. Cotys namque, siue Cotyto
apud Corinthios, vel ut alij, apud Chios, ut Dea turpitudinis, &
prepostera libidinis præses, colebatur. Synesius.

In Cybeles sacrario fractus. 30.

Ἐν τῷ κυβεδαῖῳ κατὰ γῶς, In Cybeles sacrario euiratus. De
moli nimis, & parum viro. Nam huius Deæ furiativæ sacri nomen
datur, exsecti seminalis viæ fontibus, virilitatem amittebant.
Synesius.

Coturnicis naturam induere. 31.

Ὀπύρων ἀνάπληξ φύσιν. In pugnae & feroci ingenio homi-
nei, quique se velut bene gesta, cristas attollunt. In ludico certamine
productæ coturnices, vel etiam inter se ipsæ concertantes, depugnant,
colliduntque se mutuis iclibus, & caput, cervicemque arduam altius
erigunt, ut in gallinaceis videre licet. Philostratus.

Theagenis munificentia. 32.

Θεαγένους μεγαλοφροσύνη, καὶ εὐεργασία, Theagenis magna-
nimitas & liberalitas. De insigni & effusa benignitate. Fuit hic
Theagenes sub Rom. Imperatoribus prætor Athenarum, excelsæ ani-
mo & honoris cupido, opibus præpotens, utpote qui calamitatibus
nonnul-

nonnullorum oppidorum, nedum egenis hominibus aliquot mederi poterit. Eunapius apud Suidam.

Quis Eteobutades, quisue seruus. 33

Διαφέρει δὲ οὐδ' ἐν τῷ ἥμῃ, τις ὁ ἐτεοβυτάδης καὶ τις ὁ κερνὴς ὁ κερνῆς, Non curat Deus, quis Eteobutades sit, quisue venalicus seruus. Quoties significabimus nihil nostra referre, quid cui contigerit. Sic & Deum personarum delectorem esse negat scriptura. Reperiebant ἐτεοβουτάδης familie sue originem ad Butem vetustissimam Athenarum regis filium, atque ex ea sacerdos Minerue arci tutelari deligebatur. Synesius.

Tudiculam expoliuit. 34

Τορύναν ἔξεσεν. In hominem plus iusto curiosum: vel qui operam inutilem verborum furo commendat: aut qui rusticum agrèssi ingenio ad elegantiores mores & cultum traducere conatur. τορύναν enim commouendus pulmentarijs, olleq; vertende comparatam, qui expolire volet elegantius, ne ille in re omnium inutilissima operam consumat. Demetrius Phalereus.

Iolalum implorat. 35

Qui sibi diffusus alienam implorat opem, Ιόλαον δεῖται, Iolao opem habere dicitur: aut Ι'όλαον πῦρ ἀρχαίων: Iolai opem aduocare. Nam collato pede cum hydra depugnantem Herculi, cum Cancer mordicis calcem prehendisset, Iolans laboranti opem tulit. Synesius, Plato, Euripides.

In meridie vitæ philosophari. 36

Ἐν μεσημβρίᾳ τῆ βίου φιλοσοφῆσαι. Potest ad quæsum alieni temporis studia aut negotia transferri, velut in senem intempestive libidinis. Synesius. Simile illud Alexidis comici: ἴδὴ γὰρ ὁ βίος ἀπὸς ἐσπέρας ἀρχῆ, Nam vita seram vespèram trahit mea.

Loricæ seu coronæ instar. 37

Ὅσπερ ἱππικὸς ἐπικρίσεται τοῖς ἀλλοῖς, Loricæ in modum velis quis impostum esse. De eo, quod antestat ceteris, & principem locum obtinet. ἑπικρῖτος loricam, & summam ambibus muri coronam fastigiata structura significat. Plato. Simile est, αἷς δ' ὄμας θεῖα κωνὴν κωνῶν, funestis cadibus domum repleuisse, suprema pinnarum corona tenuis inundantem. De ingenti malorum alluuiione. Euripides.

Extra mala positus, admones. 38

Εὐγ' ἄλτος ὄν γε συμφορᾶς με νεφετῆς. Tu liber erumnis male affectum mones. Euripides, Stobæus, Aeschylus, Moschion, Terentius.

Curriculum animæ decurrere. 39

Τὸν περὶ ψυχῆς θέειν, Animæ curriculum obire. Nam τὸν περὶ ψυχῆς δρόμον τεῖχῆν, de vita certamen currendo obire, dicuntur, qui

qui capite & fortunæ omnibus oppugnantur, quæ extremo se periculo exponunt, ut aut fortiter cadant, aut letam victoriam referant. Synesius, Aristophanes, Homerus, Nazianzenus. Non absimile est, quod Euripides faciat Orestem ἀγωνία θανάσιμον δραμῆδρον, ἀγὼνα currentem necis.

Euclionis gallus gallinaceus. 40

In eum, qui magna sollicitudine excutit & inquit quippiam: quomodo noster Iunius & alij paræmiographi, qui omnes auctores evolvunt diligenter, ut literarie frugis materiam euerrant. Detortum est ex Plauti Aulul. ubi Euclio humi defossam auri plenam ollam habens, cum omnia illi essent suspecta, gallinaceum scalpurientem ungulis circumcirca, obruncavit, auri indicium proditum ratus. Ausonius.

Ignavi quidvis tentant. 41

Πάντα κενεῖ ἑλαμῶσιν, Cuncta ignavi audent: præproperæ nimium audacia est concitati, qui ubi deserbuerit, ceteris timidiores evadunt. Potest intelligi & de improbis & sceleratis, qui flagitijs manifestis subsidium ab audacia petere audent. Homerus, Tacitus.

Iustitiæ ne murum an fraudis. 42

Πότερον δίκας τέρας ὕψιον, ἢ σκολιῶς ἀπαίτης ἀναβῶ, Arciduum ne iustitiæ murum conscendam, an oblique fraudis. Vetur ille, qui secum deliberat agrediendum ne sit negotium, an supercedendum: experiendum litigio an cedendum, causa conservanda aliam. Pindarus, Cicero, Plato.

Tanquam si pupillam moueas. 43

Ὡς ἄρα κέρως ἰλιεῖν, Tanquam si pupillis nictites. De re facti proclui, & in qua nihil sit difficultatis. Eodem adagio Belge in sua lingua utuntur, temporis brevitatem significaturi. Hesychius.

Πυρραλάμοι. 44

Quasi ignipalmeos dicas. In opifices incredibili celeritate operi finem imponentes: prestigiatōres singulari dexteritate oculis illudentes: aut denique quomodocunque versatiles Protheos. Igni nihil mobilis: unde πυρραλαμῶδες est malis artibus uti. Hesychius, Euclionis.

Alterâ caduceum, hastam alterâ. 45

Θαίρεται μὲν δόρυ, ταίρεται δὲ κηρύκεον περὶ οἰχοῦ μῦθος. De iis, qui armatas preces afferunt, amice admonitioni preces coniungentes. Tractum a Cephyreis, qui a Tanagreis bello infestati faciem premittebant armata manu pone insequente. Pausanias, Polybius. Affine illud Verg. Pacem orare manu, præfigere puppibus arma.

Opulentum spirat. 46

Ὁ δὲ ὑπερφρον ἴδῃ, καὶ ἀφνειὸν πνεῖ, At ille elatum quiddam
& opulentum spirat. De eo, qui nihil mediocre, sed magnifica omnia
crepat, montes scilicet aureos. Philostratus.

Doricè incedere. 47

Δωριάζειν. In leues parumque castas. Nam Dorice puellæ artus
nudos spectantium oculis exhibebant, nullo cinctus usu: quo modo
etiam Spartane. Pausanias, Anacreon, Euripides, Callimachus,
Ibicius poëta, Sophocles.

Musicus apparatus. 48

Pro frugali & moderato: à Doricis modis qui temperati & mor-
desis ingenii congrui erant, tracta metaphora. Damascius Syrus,
Plutarchus, Athenæus, Plautus.

Coryphæus. 49

De eo qui primas sibi partes aliqua in re vendicat, aut caput,
precipuusve est præ ceteris excellens. Κορυφαῖος enim presultorem
significat, qui in capite choreæ positus præcinit, quemque reliquis
cætus accinendo sequitur. Aristoteles, Plato, Dionysius Areop. Gre-
gorius Palama, Dion Chrysostomus.

Frenum non habet lingua. 50

Χαλινὸς οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῆ γλώττῃ. Philostratus, de garrulo, & si-
lentij modum ignorante, qualem Galenus ἀπερωφλόγη, Euripides
ἀθυρογλωσσον, & ἀπύλωτον, Aristophanes ἀχάλινον στόμα, Cle-
mens ἀθυρον γλώτταν appellant.

Non quacunq; manu. 51

Non quacunq; manu victima cæsa litat. Quoties delectum re-
rum indicare volumus: aut plurimum interesse quid quis dicat: aut
non equè gratum & acceptum esse, an ab hoc, an ab illo donum ali-
quod proficiatur. Tractum à sacrificiis, in quibus sæpius rusticus
mola tantum salsa litat, quàm pretioso thure, & magnificis hecatom-
bis locupletes. Martialis.

Ἐξακανθίζειν. 52

Pro sollicitè exquirere, etiam cum periculo. Sumptum à rhyzotomis
& herbarum collectoribus, qui frequenter mediis in vepribus radis
ces florésue euellunt, aut discerpunt, non sine vulneribus. Cicero.

Fons & radix. 53

Πηγὴ καὶ ρίζα. Pro origine & principe causa. Gal. Hippoc.
Synesius, Philo, Plutarch. Proclus, Cic.

Elementum. 54

Στοιχείον. Initium & rei primordium. Damascius, Isoc. Synes.
Stobæus.

Char-

Charixenæ non sunt ista. 55

Ὅτι δ' ἂν ἀπὶ χειρῶν τὰ δ' ἐστίν, Neque enim ad Charixenam
via pertinent. Cum indicare volumus alia de re, quam alter existit
met, sermonem nobis esse. Aristophanes.

Trabali clauo figere. 56

Quemadmodum veteres trabale vocant, quicquid ingens est &
validum, ita trabali clauo figere Ciceroni & Arnobio usurpatum,
pro, validè munire, & nexu indissolubili & adamantino: quo modo
serè Chrysostomus dixit, Τὸς τῆ μέθῃ προσηλωμένους, ebrietati
tanquam trabali clauo affixos.

Mantissa obsonia vincit. 57

Quando significabimus, dictū aliquod obiter adpersum orationi,
pluri nobis esse, quam reliquam orationis molem. Mantissa, appendix
quædam & additamentum est, quod merci appensæ & annumerate
superpondij loco manu adiici solet. Lucilius, Cælius Calcagninus.

Ampullas loqui. 58

Pro, verbis tumidis & grandiloquis vti. Horatio est ampullari, &
proijcere ampullas: Hyperidi oratori Φύσημα ἔχειν, bullam spiritu
inflatam & tumentem, quod etiam ad inanem futilium hominum
garrulitatem transfertur: Theodorite, Φουσκῶσι μολγίνοισι χερῶ-
ταί, vtricularibus follibus vti. Est autem ampulla lechyti generis
grandi ventre tumens.

Mens abest in popina. 59

Ἐν τῷ καπῆλῳ νοῦς, animus in popina. De eo qui præsens abest:
vel qui omnia commestationibus postponit. Plato, Terentius, Athe-
neus, Aristoph.

Afciam cruribus illidere. 60

In eum qui sibi ipsi malum accersit dedita opera, aut temeritate
quæpiam, nimirum virulentæ lingue conuicijs. Afcia fabrile instru-
mentum est, ad cædendam materiam comparatum. Apuleius.

Syri aduersum Phœnices. 61

Σύροι πρὸς Φοίνικας. In pariter fraudulentos & versipelles, si-
biq; mutuo æquè dissidentes: tractū ab ipsa natura nationum. Suidas.

Contigua soluis. 62

Καταπλά λυεις, Soluis contigua, que indiuiduo nexu coniuncta
se mutuo contingunt: vel soluis, que ita inducta sunt vt viuiam cutim
attingant. vtrunque κατὰ πλῶν significat. Dicitur in eos qui rem
multimodis difficilem aggre diuntur soluere. Hesychius.

In fronte mentem habet. 63

Ἐν τῷ μετώπῳ νοῦν ἔχει μόνον. In vanam & simulatam pru-
dentiam: aut in superficialiam eruditionem, quam fronte promittunt
nonnulli,

nonnulli, in recessu nihil habentes. Extat apud Amph. Comicum.
Fronti nullam esse fidem ait Martialis, & Cicero eam sepe mentiri.

Multis brachiis æqualis. 64

Πολλῶν βραχίων ἄρᾶτος. De industrio homine, qui ingenij
solertia plus possit vnus prestare quàm indefessa opera plures alij:
qualem Archimede[m] fuisse aiunt: qui, quod vno machine balistaria
tortu multa simul iacula in hostes distringeret, *κατόρυχος* & cen-
timanus appellatus est. Philostratus, Eustathius.

Archimedeum problema 65

De questione abstracta, solutu difficili, sollicitaq; indagine exami-
nanda. Cicero. Archimedes inuenta & solertiam prædicat Vitru-
uius, lib. 9.

Gratias Musis commiscere. 66

Ταῖς μουσαῖς τὰς χάριτας συγχροταμίζουεν. Operi historico
& erudito gratie & ingenij lenocinium adspargere. Agathius, Eurin-
pides, Dion Chrysost. Paulò aliter Plutarchus. *ὄυχ' ἢ τ' ἐν ταῖς μου-
σαῖς τὸν διόνυσον, ἢ ταῖς νόμφαις κερᾶνιωντες*, non minus litera-
tis sermonibus condientes symposij apparatus, quàm vinum assusa
aqua diluentes.

Tota vita. 67

Ὅλος βίος, ψυχὴ πᾶσι. De re suauis & necessaria. Plato, Phi-
lostratus. Consonat cum hoc Belgicum diuerbium, quo dicimus, totam
vitam nobis esse: de re que nobis impendio adlubescit.

Niobes archetypum. 68

Νιόβης ἀρχέτυπον. De homine stupido, & immobili, quem san-
xeum etiam dicimus: vel de taciturno, & attonito: vnde verbum
exsculpere nequeas: vel denique de præfracto, quem expugnare ne-
queas, & ab opinione concepta depellere. De Niobe in scopulum con-
uersa multa apud poetas. Lucilius, Antiphanes Comicus.

Pergæ Diana. 69

Ἡ περιγῆια ἀρπυῖαι. De circulatoribus & vagis erronibus, qui
nullo in loco firmam sedem collocare amant. Diana enim, que eadem
Luna, inter septem planetas vagatur, tanquam venatibus indulgent
operam. Pergæ dicitur, à Perga Pamphylie oppido. Suidas.

Ære & rore passus. 70

Ἐν ἀέρι καὶ ῥόσῳ στυγνός. Ære & rore saginatus. De eo
qui frugali admodum, & tenui victu vititur. Plutarchus, Theocri-
tus, Philon Indæus.

Bacchi sacerdos. 71

Ἰερεὺς διόνυσου. De eo qui ebriosa rubidaque est facie. Hes-
ychius.

Gutta

Gutta fortunæ præ dolio sapientiæ. 72

Θέλω τύχης σάλαγγμον ἢ φρενῶν πίθον. Præ dolio doctrinæ malo guttam opum. In diuitum inexplebilem auri cupiditatem. Contra illud:

Ἐπί τῶν φρενῶν μοι μάλλον ἢ βυθὸς τύχης, Est gutta doctrinæ potior quam magnæ opes. Gregorius Nazianzenus.

Archilochum calcas. 73

Ἀρχιλόχῳ παπῆς. Aliter atque Erasmi explicio, nimirum de maledico conuitia faciente ei, qui possit longè maiore vehementia mordere: aut potius de eo, qui quomodocunque potentiorē laesit. παπῆν igitur hic calcitrare siue proterere est, quomodo etiam Euripathus exponit Odyf. II.

Inter Orci cancos adhæsit. 74

De eo qui arctè irretitus tenetur, ut nullibi effugium amplius pateat. Cancros dixit, pro claustro, & quos diminutiue cancellos rusticatus dicimus. Apuleius.

Nugarum institores. 75

Ἀγύσται ὡς ὄακες ἔμποροι λήρας, λόγων ποικιλήρες, Audite ambulones Stoici, nugarum mercatores, verborum mimi. In blaterones, & meras nugas discipulis suis tradentes Artistas. Athenæus.

Phœnicium mendacium. 76

Φοινικικόν τι, Phœnicium quiddam, vel Φοινικικὸν ψεύδος. De fabuloso commento, insignique mendacio, & fidei portentose narratione: tractum, vel à fabula de Cadmo Phœnice dentes draconis serente, vel à fraudulentis Phœnicum mercibus. Plato, Strabo.

Quadrantaria Clytæmnestra. 77

In matronas religionis pretextu, aut nobilitatis velamento honestas, occultè prostrauit corporis notas. Natum à quadrantibus, vili meretricum precio. Ille enim erat egregius venerei congressus arrabo, id est, si alludere licet, κλυτὸν μνηστῆρα. De adulterio Clytæmnestræ Agamemnoni nuptæ, cum Aegystho, historia nota est. Cecilius orator, Quinctilianus.

Angularis bombyx. 78

Γωνιαβόμβυκες. Vani eruditionis ostentatores, qui in triujs & platearum angulus cætus hominum faciunt, ut doctrinam populo suam venditent, qui morbus indoctioribus plerunque familiaris est. Bombyx insecti genus ab obstrepero murmure, quod βομβεῖν, sonat, nomen habens. Herodicus Babylonius.

Vultum demittit tanquam Telephus. 79

Κόπτει ὡς τὸν Τηλέφου. De homine nimium pudente, qui tenuitatis suæ conscientia oculos non attollit: vel eo, qui obaudit, & se non audisse

audisse simulans, oculos humo affigit. Telephus Mysorum rex exsul & mendicabulum factus, non mirum, si pudore affectus fuerit. Amphibis comicus.

Τανταλωθῆναι. 80

Quasi Tantalifari dicas, illiusq; fortunam imitari. De eo, qui per lites, aut immoderatum luxum magnis fortunis excidit. Sophocles.

Cadaueris instar venustus. 81

Χαρίεις ὠστὲρ νεκρὸς. In macilentum hominem, aut prae morbo luridum. Theopompus.

Vulpis reliquiae. 82

Αποτρώγημα ἀλώπηξ. Conuenit in versipellem & fraudulentum veteratorem. Eupolis Comicus in subdolam quandam dixit & pusillam, quasi diceret dentibus praemorsam. Id enim sonat δάκτυλῳ τρώγημα.

Gephyraei, & Gephyriafinos. 83.

Γεφύρειοι, γεφυραῖοι, & γεφυρισταί, quasi Pontani, dicuntur mordaces & dicaculi homines, qui dentatis morsibus conuiciantur. Tractum à more Atheniensium, ubi in sacris Eleusinis quidam in ponte sedens, per quem ad Cereris templum ibatur, velata facie stomachata iaciebat in pretereuntes cines, praesertim optimates, eos conuicijs liberis appetens. vnde γεφυρίζειν subsannare est, & quasi de ponte illudere. Hesychius, Plutarchus, Polybius. Non dissimiles sunt Pasquilli Romani, & ludi Saturnales Parisiorum, qui à tauri nomen habent, singulisq; triennijs, si satii memini, contingunt.

Manducones. 84

Τρώκτης, Impostor & dolos consuere doctus: aut lucri avidus. vndecunque spes nummi arriserit, volens τρώγειν, rodere & lucrari, lucripeta. Homerus.

Nox gubernatorem prudentem terret. 85

Νόστιμα τικτεῖ νύξ κυβερνήτη σιφῶν, Docto gubernatori nox metum parit. In rebus dubijs, parumq; explicitis vir prudens cautè timideq; gerere se debet. Aeschylus, Plutarchus.

Vua acerba immitior. 86

Θιαρώτερον ὀμφακὸς ὠμῆς. In durum & rusticano morosoq; ingenio hominem, planèque Demeam. ὀμφακὸς vua, vel olisua imatura est, vnde ὀμφάκτιον, quod acerbum est, & vsui ineptum, adeoque asperum. Theocritus, Lucianus.

Saperdæ videmur, cum simus σάπροι. 87

In eos qui sua, qualiacumque tandem sint, mirifice approbant, suis operibus, suis inuentis impensè fauent. Saperdæ sapientes sunt & venusti, σάπροι putidi & marci di. Varro.

Cepphus

Cepphus. 88

Κέεφοι, Homines instabilis ingenij & mente leues, qui ad modum cepphi auis impendio leuis facile quouis ventulo rumoris in diuersa aguntur. vnde & κεπφωδῆνας dicitur, qui recordi leuitate pronectus deridendum se propinat: & κεπφικὰ futilia & vana: & κίεφωμα stultitia, vanitas ac ludibrium. Aristophanis Interpretes, Hesychius, Cicero.

Muli vitam agere. 89

Ἡ μίονων βίον ζῆν. In diuites suarum rerum parcos, qui de suadetibus suis ne tantillum fructus capiunt. Exstat in epigrammatis incerto auctore.

Grauia in stagnis. 90

Λάε & ἄν ἔλεσι. In voraces & inexplebilis gule hominem ac prodigum: vel in eos qui celeriter incrementum capiunt. Nascitur enim Grauia auis piscosis in amnibus, locisq; vlginosis, magnam alimonie copiam prebentibus. Suidas.

Hinnulo timidior. 91

Τῆς κερμάδος δειλότερε. De vehementer & supra modum pauido. Est enim hinnulus formidolosum, si quod aliud, animal. Athenæus, Horatius.

Dium vides. 92

Ορεξῆς τὸ δῖον, ἔ βίλος διέπτε. Vides ob oculos velut exemplum quoddam Dium, de se vindictam sumens. Quoties talionem referimus, aut refreata malorum perpetratorum memoria, mentionem iuste vindictæ ingerimus. Cùm Aetoli Dium Macedonia oppidum vna cum Ionis Dodonei templo essent depopulati, Macedones Thermum urbem Aetolorum ditissimam hostiliter diripuerunt, ipsis muris Senarium hunc prioris iniurie exprobratorium inscribentes. Polybius.

Chilonius modus. 93

Χιλόνης τὸς τρεῖς. Chilonia loquendi ratio. Pro Laconismo & breuiloquio. Erat enim Chilon & Lacon, & breuissimus in sententiis. Laërtius, Suidas.

Mercurij typus. 94

Ἐξ μὲν λογίε τύπος, Mercurij eloquentie presidis exemplar. In vitum insigniter eloquentem, & omnibus doctrine numeris absolutum. Synesius. Simile, ἐξ μὲν λόγι, de magnæ eruditionis homine. Iulianus Parabates, Nazianzenus.

Archigenis indiget. 95

De eo qui sane mentis compos non est. Fuit Archigenes magni nominis medicus Romæ sub Traiano. Iuuenalis. Consimile illud, ἀσκλητῆρι δῖα, Aesculapio indigere. Vfus est eo Callisthenes philosophus & rhetor,

& rhetor : nam in conuiuio Alexandri Macedonis, cum ingens poculum meraco vino plenum ordine ad ipsum venisset, recusauit ebibere, dictitans, ἢ βούλομαι πῶν Ἀλέξανδρος ἀσκληπιῦς δεῖσθαι, uolo bibendo Alexander Aesculapij indigere, id est, contracta per temulentiam aduersa valetudine, incidere in medicorum manus. Plutarchus.

Nescit aranea sobolem vt erudiat. 96

Ἀρνοεὶ δ' ἀράχην παίδας ὡς παιδεύεται,
Θρέψασα γὰρ τέθνηκε πρὸς τῶν φιλότατων.

Aranea prolem nescit vt suam educet,
Quas namque eduxit, mortis illi causa sunt.

In eos, qui malum sibi ipsi cudunt. Aranea enim fetus suos in suam ipsius perniciem parit atque educat. Suidas.

Dormienti loquor. 97

Κωφοῖς αὐτῶν, καὶ κωφεύδ' εἰσι μάτην Ἀκράντα ἑάζω, Incluso
mo surdus, irrita sopitis loquor. Quoties incassum laboramus, vel
orando, vel suadendo. Aeschylus.

Murana. 98

Μύρανα. Homo perniciosus, & exitialis calamitatis auctor. Murana suis dentibus longis, acutisq; modo acicularum, ac vincinatis formidini est etiam piscatoribus. Aeschylus, Hesychius.

Vltra Hyperboreos. 99

Ἀχρῖς ἰστέρορον ἀπὸ πέμπειν, Ad Hyperboreos vsque ablegare. De eo, quod longissime exigendum, & vterius, quam hominibus concesserit natura, procurandum. Simile est, τὰ δ' αἰετοῦ εἰς γὰρ γαδείρων, vltra Gades ea abieci, id est, quam longissime: exstant in Epigrammatis, & Nazianzeno.

Phryx non minus quam Spintharus 100

Φρύξ μὴ δ' ἐν ἤτιον σπινθάρος. De homine barbaro ac inelegante, & seruilis conditionis. Spintharus Tragædiographus, quia Hætaeleotes genere, traducitur in comædijs, vt barbarus, quomodo Lino Patavinitas obiecta fuit. Aristophanes.

ADAGIORVM HADRIANI

Iunij Centuria. ij.

Scruta laudat scrutarius. i

QVANDO improbum maleque feriatum hominem commendari scimus. Scruta viles sunt, nulliusq; pensi merces, cuiusmodi pueris venales à proximitis emptitare solemus. Lucilius.
Telephus

Telephus è perula. 2

Τηλεφός ἐκ περιδίου. Dicitur in hominem tenui fortuna, sed propter nomen adscititium præclarum magnos sibi sumentem spiritus. Telephus mendicus fuit, stipem queritans, manticam circumferens. Aristophanes.

Telephi citiparium. 3

Τηλέφου ὠκυπόριον. De libro erudito, legi digno: vel de libello inuentuti ad imbibenda rudimenta valdè vtili, & è quo multarum historiarum aut rerum scitu necessariorum cognitio hauriri queat. Fuit Telephus grammaticus Pergamenus qui plurima vtilissima conscripsit. ὠκυπόριον medicamentum est partum accelerans.

Cybaritici canes. 4

In ardeliones, genus hominum inquietum & omnia inuestigans: item in quadruplatores, qui canum instar cuncta odorantur, intercipiunt, deferunt, vnde lucrum faciant: in qua classe sunt, qui ad augendo principis fisco, & emungendus provinciis nouas semper machinas excogitant. Alibi Pantheræ Cybaritæ dicuntur, ἀπὸ τῶ πάντων ψαγῶν, quòd cuncta venentur & captent. Transumptum à sociis Verris è Cybira Lycaonie natus. Cicero, Ammianus Marcellinus.

Errorum odyssæa. 5

Pro multiplicibus & magnis erroribus sic quicquid ingens & varium est, ὀδύσσειαν vocare licebit, vt Iliada malorum tractum à titulis operum Homeri. Budeus.

Fumus è ficibus. 6

Καπνὸς ἀπὸ συκῶν. Calumnia aut criminatio sycophantica. Delatores Sycophantas olim dictos esse, id est, ficuum edones nemo nescit. Eustathius.

Acclamat instar Ciconum. 7

Καλέσιν ἀλλήλους, ὡς ἐν οἰκίκοις, Inclamant se inuicem more Ciconum. In homines audita aut visa noua re supra modum admirabundos, quales femine sunt: quæ si quid noui videant, aut inauditum audiant, illico viciniam totam conciant, stupendæ rei testem futuram. Synesius ex Homero.

E Tragico Comicum drama. 8

Δράμα ἐν τραγικῷ κωμικῶν, Actus è tragico comicus. Cum pro trivibus initis letus succedit euentus. Synesius, Heliodorus. τραγικῶν pro tristi & cum vite periculo coniuncto vsurari solet, quod tragedia in neces, suspendia, exilia, aliæq; calamitates designat: item pro supercilioso & superbo. Vnde illud Nazianzeni, ἀδύνατον ὁ μὲν ὀνειδιζόμενος τραγικῶς, πεινηγυγίζεις κωμικῶς, non licuit arbitror, Tragice habentem, Comice ludere. Quando aliquis molitius implicitus excusat se, cur minus letus sit, aut iocis ludat.

Appro-

Appropera, vt letho sis vicinior. 9

Ἀσὸν ἴθ', ὡς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἰχθυαί, *Appropera,*
 vt citius lethi confinia tangas. In adolescentem aut scortorum ameri-
 bus, aut temulentie, aut prauorum hominum commercio turpiter ade-
 dictum. Hæc enim vitia via compendiosissima, in præcipitium agunt.
Homerus, Strabo.

Folij homines similes. 10

Ὅϊπρ φυλλῶν ἁρῆν, τοῖδε καὶ ἀνδρῶν, *Fronibus arborum*
 sunt asimiles mortales. In vitream humane vite fragilitatem: in
 discoloros & cachecticos, pallore viriditatem foliorum mentientes: in
 Protheos, & ad quamuis auram instabiles. *Homerus, Mimnermus.*

Thymo nemo vescitur, vbi adest caro. 11

Οὐδέ τις κρείως παρόντ' ἐδίει θυμόν. *Nemo libenter egestatem*
 subit, modo liberius ac lautius viuendi ratio sese offerat. *Antiphantes*
apud Athenæum.

Canina vicitans Cynocephalum oppugnas. 12

Κυνὸς βορᾶν σιτέμεθ', μάχ' σὺ κνωκεφάλω. *In eum, qui*
 aduersus sui ordinis hominem verbis, aut scriptis insurgit. *Cynocæ-*
phali, genus hominum, seu potius animalium sunt, caninis capitibus;
pro voce latratum edentium. Aristophanes.

Sol Apollo, & Apollo Sol. 13

Ἡλῖος ἀπόλλων, ὁδὲ γ' ἀπόλλων ἥλιος, *Sol est Apollo, &*
ipse Apollo sol erit. In eos qui vocibus obscuris, & ambiguis rem im-
plicant, & veluti alia in re, nunc solis vocabulo, nunc Apollinū vitan-
tur, cum prorsus idem sint. Heraclides Ponticus.

Ex eodem præsepi. 14

Ἐκ τῆς αὐτῆς οἰονεὶ φάτνης ἐδηδοκότες. *Ex eodem quasi præ-*
sepi edisse dicuntur, qui eandem opinionem hauserunt, eodem in ludo
docti, iisdemq; imbuti præceptū. Tracta similitudo à iumentis, quæ
communi pabulo ex eodem præsepi pascuntur. Suidas.

Palamedeum inuentum. 15

Παλαμῆδειον εὐρημα. *Pro præclaro, & ingeniosè, magnaq; in-*
dustria excogitato. Palamedes Argivus discriminationem partium
anni, numismatum, ponderum, mensurarum numerorumq; rationem
cum pluribus alijs, primus traditur reperisse. Eupolis, Aeschylus.

Pennas addere. 16

Ἀναπτερεῖν. *De iis, qui præclaram alicui spem faciunt, atque*
animando incitant, vel elatiorem etiam reddunt. Iustinus martyr,
Aristophanes, Damascius, Synesius, Cratinus poëta, Proclus Constant-
Nazianzenus.

Barbarus euasit inter barbaros. 17

Bιβλ.

Βίβαρ βάρωσσι χρόνιος ὦν ἐν βάρβαροις, *Es barbarus factus,*
moram longam inter barbaros trahens. In eum qui puritatem latini
sermonis corruptit assidua lectione, & consuetudine barbarorum ho-
minum. Euripides, Ioan. Zetzes.

Tanquam fungus suffocat. 18

Μύκητ' ὀλίγη δ' ὀπνίγη, *Fungi in modum suffocat. Ad ani-*
mum refertur, veluti si dicamus luxum obruere ingenia, & veluti in
herba enecare, ne nunquam ad frugem perveniant: nimirum, ἡ ἀσω-
τία μύκητ' ὀλίγη δ' ὀπνίγη τοῦ εὐφύεσ, Luxus ingenij vigorem
sufforat fungi instar. Sunt inter fungos quidam lethiferi, gula quasi
compressa suffocantes, πικρόεντες dicti. Ephippus, Epicharmis
Comicus.

Laconicè cenat. 19

Λακωνικῶς δεσπεῖν, *Frugaliter epulari, cibiq; vti parum ex-*
quisitis: quo modo Lacones, apud quos exoticis mercimonij locus non
erat, quiq; fictilibus utebantur. Diphilus apud Athenaeum.

Laconifare. 20

Λακωνίζειν, non tantum significat paucis verbis sententiam cir-
 cumscribere: sed & pro decipere fraudulentè, mendacisq;ue alios in-
 voluere accipitur. unde λακωνικὴ κλεῖδες, *laconicae claves, pro sal-*
lacibus. Aristophanes, Euripides. Accipitur item pro παιδικῶς ἡ-
ἔα. Hesychius, Eupolis Comicus.

Cuculus. 21

Κόκκυξ, *Homo rerum imperitus, rebusq;ue tum foris, tum domi*
gerendis ineptus: vel qui inconditis clamoribus sursum deorsum om-
nia miscet solus, ne musca quidem presente. Cuculus enim obsi repe-
ra maleq;ue garrula avis est. Lycophron, Hesychius.

Fabilibus victitat. 22

Κηρύβια, ἑσθία. *De homine sordido, qui pro nimia parsimonia*
quosvis cibos esitat, ut impensis parcat. κηρύβια fabarum surfures
sunt, & repurgamenta, Plinio fabilia. Cratinus apud Etymologicū.

Murus Semiramidis. 23

Σεμυράμιδ' ὀπίσθιος. *Pro validissimo praesidio, & indubitato*
munimento. ut si dicamus, pio homini sacrarum litterarum lectio-
nem esse murum Semiramidis aduersus mundi fastum & diaboli
insidias. Babylonij muri altitudine pedes duccenos, latitudine quin-
quagenos aequabant, in singulos pedes, ternis digitis mensura am-
pliore quam nostra. Synestus. Simile illud Horatii, hic murus ahe-
neus esto: tractum, ni fallor, ab iisdem muris, qui ahenas habuere
portas.

Cilicia insolentia. 24

B

Καυρία

Χαυνότης κίλικος, nequitia insignis & flagitium singulare. Plutarchus. Natum à gentis improbitate peculiari, unde & κίλικον, & ἐγκίλικον, & ἐγκίλικός τε, nequiter & impure se gerere, malūq; artibus circumuenire: ac κίλικος λόγος, fallacia dicta: & κίλικισμός, cades per temulentiam aut proteruiam commissa. Pherecrates Comicus, Hesychius, Suidas.

Crania bina gerit & innumeros oculos. 25

Κράνια δύοσ' ὀφθαλμοὶ δ' ὄνκ ἀριθμῶτος, Crania bina, oculosq; gerit numerum fugientes. In hominem cordatum & prouidum. ductum ab Argo, quem oculum totum faciunt. Cratinus.

Malorum omnium pedem habet. 26

Πασῶν καυχτήτων πόδα ἔχει. De eo qui infortunij pressus, & calamitatibus subiacet maximis. Sumptum à pede fune nautico, quo veli pars inferior ad proram & puppim religatur: vel à pede imo montis. Alceus.

Timonia vita. 27

Τιμώνει δίαυτε. vite ratio solitaria, & secessus ambitiose amans, extra hominum consortium. Timon Atheniensis morosissimi ingenij homo fuit, congressus hominum vitans. Plutarchus, Strabo.

Os duodecim salientium. Ilissus in faucibus. 28

Ἄνεξ ἀπολλοῦ τῶν ἐπῶν τῶν ρευμάτων
Κῆν ἧῶσι πηγαὶ δωδεκάκρουνον ὄμμα,
Γλῖσος οὐ ἐν φάρυγι, τί ἂν ἔποιμας
Apollo, fontes verborum puri licet
Salientibus bissex os occupent meum,
Ilissus impleat fauces, quid eloquar?

Vtrumque quadrabit in hominem, lacteo, ut ait ille, eloquentia fonte manantem. Callirhoe fons Atheniensis à scatebris duodecim δωδεκάκρουνον dictus est: Ilissus quoque Athenarum limpidissimus fluiuius est. Cratinus, Ioan. Zexes.

Quasi Nauplius Caphareo rediens. 29

Ὡς ἔτι ναυτοῦλος ἀπὸ τῆς καφάρως ἤκει. De homine immo ni & horrificam speciem præ se ferente, qualis visus est Nauplius, qui Palamedis filij sui necem ulturus, excitata in Caphareo Euboeæ scopulo pyra, effecit ut classis Græcorum à Troia capta redux in eum impingeret, & naufragium pateretur. Dion Chrysostomus.

Canis nouem animas habens. 30

Κύων ἐνὲν ἄψυχος. Videtur dici posse de milite proiecte audacie, & vite curam posthabente, qualem vulgò dicimus decem habere corpora inclusa scrinio, instar vestium multiplici synthefis reposita. Etymologicus, Hesychius.

Vt

Vt lucorum delubra. 31

Ὡς τε μένων ἱερά. De rebus quas anxia cura observamus, & religioſe colimus. In lucis olim intactus, inuiolatusq; erat arborum honor, tum numinis reuerentia, tum loci opacitate horrorem animis inſtituente. Agellius.

Tela araneæ. 32

Ἰσὸς ἀράχνης, Araneæ caſſis. De rationibus friuolis, futilibus & inſirmis. Theodor. Cyrus, Proclus Constant. Nazianz. Apollinarius.

Facem accendere. 33

Πυρρὸν ἀνάπτειν, facem ſubdere. Fomitem, & incrementum malo ſuppeditare. Theodorētus, Plutarchus, Quinctilianus, Seneca.

Lamiæ turres. 34

De rebus in ſpeciem formidabilibus, quibus tamen periculi nihil inſit: vel de narrationibus portentofis nihilq; veri habentibus, eò quòd Lamiæ ad territandos pueros inſtituta ſunt nomina, occasione Lamiæ, que cum Beli filia eſſet, & in Libye loci regina, ob liberorum fuorum interitum, aliis matribus inuidens eam dulcedinem, percuffores immiſit, qui crudeli exemplo raptos è parentum ſinu liberos trucidarent. Tertullianus, Diodorus Siculus, Strabo.

Amiſit urbem, & pugionem recepit. 35

Πόλιν ἀπολωλεὶς, τυρόκνηστιν εἶληφεν, Pugionculum recepit, urbem perdidit. In eum, qui pro lucenta, quam fecit, iactura, exiguum quid reportat. τυρόκνηστις enim cultelli genus eſt ſcalpendi caſes comparatum, παρὰ τὸ κνήθειν τὸς τυρός. Plutarchus.

Collatiuus venter. 36

Αἶθις πλωρῆτος, venter, in quem, quicquid congeras, diſperit, dilabiturq; in hominem prodigum, & omnia abligurrientem. Plautus, Homerus.

Gravius, quàm ſit Troiam capere. 37

Τοῦτ' ἐστ' ἐκαστῶ μείζον, ἢ τρεοὶ ἀν εἰλεῖν, Id cuiq; grauius, Ilium quàm capere. De re imprimis difficili & ardua: eleganter ad animum transfertur. Decennialis obſidio Troiæ, eiſq; fraudulentæ expugnationis omnibus nota eſt. Eubulus Comicus.

Nauſiclidis ſolitudo nec ver nec amicos 38

Ναυσικλειδῶς ἐρημία μῦτε ἕως, μῦτε φίλων ἔχει. De homine cunctis vite præſidiis deſtituto. Natum à Nauſiclide quopiam, qui ſeſſerit ſolitarium in locum, ab omni humano cultu alienum.

Labra, non palatum rigat. 39

Χείλα μὲν τ' ἐδίην, ἕω ἑρώον δ' ἐκ ἐδίηνε. Labra quidem rigat, at nequit humectare palatum. In exigui muniſculi largiorem, quod labra quidē adſpergat, oris

et amen palatum non imbuat, id est, vel animum expleat, vel presenti necessitati medeatur. competit item in strenuum pollicitatorem, nihil reipsa praestantem.

Embarus es. 40

De callido & ingenioso interpretor, aliter atque Erasmus: propterea quod Embarus iste ingenij dexteritate vel potius astutia felici sortem oraculi elusit. Nam, ut auctor est Pausanias, filiam immolare promissam, & de more comptam, in adyto, quo praeter sacerdotem accessus nulli patebat, abscondit, & capram filiae ornamentis indutam, illius loco immolauit. Non dissimile est, Thessalicum sophisma.

Ficiuorus. 41

Συκοστραγίδης, ficuum gurgis. Homo sordidus, & extreme auarus: ob vilitatem huius fructus, praesertim in Attica. Idem καρδία φθ, cariciuorus: & θυμβροστραγίδης, thymbrinorus dictus est. Eustathius.

Fimo abiectionis. 42

Κοπρίων ἐκβλητότερον. De homine contemptissimo, & quam cassa nux vilior. Eustathius, Strabo. Cognatum est illud, φαυλότερον ποσειδάων μήλων, marcidus pomis viliores. Athenaeus.

Etiam è vite rubus nascitur. 43

Καὶ ἀμπέλους βάρθρον φύεται. E bonis parentibus male frugibus liberis; ex docto magistro discipulus ineruditus; è cordatis, interdum stolidi nascuntur. Nazianzenus. Aliud contrarium est illud Eutherij Armeni, Sed & inter spinas rose nascuntur. Marcellinus.

Cochleis diffidentior. 44

Ἀπιστότερον τῶν κοχλιῶν. De homine suspicaci, incredulo, & diffidente. Cochlea φρεσίων, domiporia, latitat intra testam, velut sui diffidens, suoque succo, si caelum neget, nascitur. Athenaeus.

Fronti ocream tibiae galeam applicat. 45

Ὡς ἄν ἐπις κνήμη τὸ κράν, ἢ περὶ τῆ κεφαλῆ τὰς κνημίδας ἐπιθήσει. Non aliter quam si qui tibiae casidem, aut capiti ocream adaptet. Vbi omnia preposterè fiunt. Lucianus.

Primum cunabulum. 46

Πρῶτον ἀρχαίον. Pro initio & rei auspiciu. Nazianzenus, Fortunatianus, Vergilius, Iustinianus, Apuleius, Cicero.

Ignem spirat. 47

Δεινὸν δῶπον εἶσοσε πρὸς μένος ἀποθνήσκοντο, Insecta ardentis proflans incendia flammae. Torquebitur in iratos homines & esseratos: vel utilitigatores, & maledicos conuittatores. elegantissimè quidam in Rhetorem epistolium dictantem, ac veluti essantem in ardentis ferbru estuoso paroxismo. Homerus, Xenophon, Nazianzenus, Psellus. Mula-

Musarum fauus. 48

Μουσῶν ἐυχόλων ἀνδρῶνιον, Fauus Musarum propitiarum. De omnibus num eris absoluto, & carmini elegantia nulli secundo poeta, qualis hoc versu commendatus Sophocles. Philostratus, Aristophanes.

Annum in mensem contrahit. 49

Ὁ τὸν ἐνιαυτὸν σιωπῶν ἐς μὴν ἕνα, Annum integrum qui contraxit in mensem unicum. De imperioso homine, qui que in republ. omnes partes sibi sumit, pro arbitrio statuens atque immutans quicquid lubitū est. Item de abbreviatore, qualem summa cum laude sese dedit Iustinus. Philippides Com. apud Plutarchum.

Neronianas thermas refrigerat. 50

In quorundam hominum conciones ineptissimas, aut scripta inueniuntur, que vel Neronianas thermas, alioqui feruentissimas, refrigerent. Martialis.

Est modus matulæ. 51

Hoc admonebimus seruandum esse in poculi modum, neque ad satietatem usque ingurgitandum, quomodo Bæotij solent, de quibus, quid sentiret quidam rogatus, quid aliud, inquit, quam quod idem sonarent dolia, si voce essent prædita. Varro.

Geometriam exercet in supercilijs. 52

Γεωμετρεῖ περὶ τὸ ἐπισκόνιον. De ijs qui formam fuci adultæ concinnant. Vt enim geometria terram metitur accuratè, ita isti linea stibio nigricante ducta cilia tingunt. Iul. Pollux.

Herculis sacrificium. 53

Ἡρακλῆος θυσία. Vbi quis munus offert, cui minimè oportet. Frustra Hercules sacrificari, qui ipse cælestium numerum auxerit. Hesychius.

Philanidis commentarij. 54.

Φιλανίδος ὑπομνήματα. De scriptis impudicis & spurcis, qualia Philanidis erant, nimirum schemata venerea, qualia item Milefici Aristidis, & Musæi, de quo epigrammaticus Timæus, Appianus.

Delphinum patina non capit. 55

Ὁὐδὲ Λικάνη διελθὶνὰ χειρὶ, Non capit delphinum lanx escarum. Dictum est Amphicrati Atheniensis superbi hominis, cum Seleuciam Tigranus regiam profugus rogaretur ab oppidanis, ut oratoriarum professionem illi susciperet. Transferri potest ad ingenium, quod exile & tenue mysteriorum altissimorum capax non est: Item ad personam, ut si quis Erasmus dicat maiorem fuisse, quam qui in patria à Musis aliena, & viri doctrinam æstimare nequeunte obsolesceret, nimirum lanx illa Delphinum non capiebat. Plutarchus.

Sol non inuidet vesperæ. 56

Ἡ ἄλιος ἐσπέρας μὴ φθονεῖ. Qui aliquo in artificio ceteris precel-
lit, nihil derogatum suæ putat existimationi, si tenuibus aliquid ex
arte sua accedat lucelli. Philostratus.

Puerorum crepundia. 57

Τὰ πρὸς δὲν ἀθύρματα, puerorum seruta, aut ludicra, res viles
nullius que momenti. ἀθύρματα & puerilia dicuntur munuscula, Latine
nè crepundia. Chrysostomus, Eunapius.

Morderi corde. 58

Τὴν καρδίαν δάκνυσθαι, aut simpliciter, δάκνυσθαι. Quando
animi grauem, & molestam sollicitudinem, & veluti vulnus quoda-
dam indicabimus. Aristophanes, Synesius, Nazianzenus, Procopius,
Xenophon, Eurip. Cic. Huius classis sunt, δάκνυμος ἄρα, noxa
animum mordens, θυμοδακνῆς μῦθος, sermo animum saucians, &
Latine morderi. Homerus, Cic.

Mosis tabulæ. 59

Πλάκας Μώσεως, Mosis abaci. De re inuiolabili, & sacrosan-
ctæ, augustæ que reuerentiæ plena. Nazianz.

Non verbis, at facto opus est. 60

Οὐ λόγων ἀρξία δεῖται ἰθαυτοῦ, ἀλλ' ἔργων, non verbis indiget
Greciæ forum, sed factis. In Thrasonice arrogantes, & tumidis ver-
bis celum ipsum territantes. Suidas.

Ne cicadam quidam inumbret. 61

Ὅδ' ἂν τέτιζι σκιάν περὶ ἑ. quoties alicuius opes eleuamus,
fama quidem magnas, sed re ipsa exiguas. Xenophon.

Semel in laqueum vulpes. 62

Ἀπαξ ἀλάπηξ εἰς πάγην. De astutu, qui post primum errorem
non facile irretiuntur, vti de eo, qui vel coniugij turbas, vel litium mo-
lestias & sumptus semel expertus est. Suidas.

Auris ferre dedit. 63

Ἀυγὰς φέρον. De iis, que irrita, & obliuione oblitterata volu-
mus. Menander histor. Horatius, Virgilius, Theocritus, Gregorius
Nazianzenus.

Tanquam torrens. 64

Ὡς ἄρα χιμᾶρος. De eo, quod confertim, & affluenter sit.
Demosthenes, Homerus, Herodotus, Philon Iudeus. Vel, de eo, qui
quidquid fortè occurrit, ad sui defensionem trahit. Gregorius Na-
zianzenus, Suidas.

Lapides loqueris. 65

Pro duris, & auditu grauibus, ac molestis verbis. Plautus.

Gaditanum. 66

Pro molli & effeminato. In Gaditanis puellis lasciuia singularis predicatur. *Martialis.*

Cucumere vescens, chlamydem texito. 67

Τὸν σικυὸν τρώγουσα γύναι, τὴν χλαῖνιν ὕφαινε, *Contexas mulier, cucumi cum vescere, lenam. Ne sedentarie opere, hoc est, textrix ne, nisiq; muneris mulier obliuiscere, cum pepones ciborum delicias manas. In eos, qui delitiis à labore auocati, desides supersedent. Athenaeus.*

Tritones piscinarum. 68

In cupediuros ganeones, gule proceres, qui piscinis impendiò delectantur. *Luxus antiquitus precipuè erat in piscium esu. Vel in eos, qui potentia suffulti, primasq; partes in repub. obtinentes, dignitatibus, officiiq; ciuilibus assentatores suos ipsorum dictis applaudere doctos, ornant. Cicero.*

Cæni agitator. 69

Βορβοράραξις, *Turbulentus, & seditiosus homo, quiq; turbu temp. commiscet, & factionum dissidia excitat. metaphora sumpta est ab iis, qui lutum & sterquilinum commouent. Aristophanes. Alioqui omne, quod sordidum est, & impurum, prouerbialiter βορβοράρας appellant. Proclus Constant. Greg. Nazianz. Gregor. Palama, Chrysostomus, Stobæus.*

Præformicis exilis. 70

Υπερ τοῦς μύρμηκας έντομος. *De gracili & supra modum tenui, Terentius lunceas appellat, siue ad laudem, siue ad vituperium manu trahere. Synesius. Sic formicinus gradus, Plauto lenius est.*

Floccos demere. 71

Κροκιδας ἀφαιρειν. *assentari, palpum obtrudere, adulationis gratia quidius factitare. Familiare est enim hoc officij genus adulatoribus, quod nunc κροκιδισμόν, nunc κροκιδεγμόν vocant. Aristophanes, Hesychius.*

Pugna consilia scindit. 72

Μάχη επίμηδία κείρει. *Quemadmodum in bellis, ubi ad manus utrinque ventum est, consilia rectè pronisa ferè turbantur: ita in quavis contentione omnis ingenij vis & acrimonia hebescit, ipsaq; argumentorum arma autè cogitata, è manibus excutuntur. Hesychius.*

Cucurbitino capite. 73

Τὴν κεφαλὴν ἔχει ὅσην κροκόνη, *Caput habet quantum cucurbita. In recordes, & insulsos, qui etiam vulgo capitones audiunt. Cucurbita sessilis in amplam solet alium intumescere. Hermippus Comicus. Similiter Plato Comicus, & Anaxilaus laxo tumore di-*

Stentas tibias, aut digitos, cucumerinos facit.

Megabyzi sermones. 74

Μεγαβύσιοι λόγιοι. Superba, & Thrasionicè ac velut elato, magnūq; spirante animo dicta: quasi *μεγαφύσιοι*. Megabyzus apud Persas Satrapes fuit, in quibus ferocia plerunque, & impotens supercilium spectatur.

Quo curtis potiùs, quàm ad ephebum? 75

Ποί τίς χεῖς ἢ ἐπι τὸν ἐφηβόν; Quando significare volumus non opus esse, ut quis hunc aut illum senem, velut oraculum, consulat: sufficere posse iuuenem quempiam rare eruditionis multiuig. eque letitionis. Natum ab Apollonio Tyanæo, sub cuius nomine Aesculapius professus erat gaudere se hominibus sanitatem restituere. Itaq; vulgus Cilicum negabat ad Aesculapium peregrinationes amplius suscipiendas esse: sufficere enim abundè votis præsentem Apollonium, tum pubertatis annos ingressum. Philostratus.

Priusquam in medulla obriguerit. 76

Πρὶν ἀντὶ τὰν νόσον εἰς τὸν μυελὸν σκιζωθῆναι, Priusquam morbus in medullam obriguerit. Initio mali occurrendum est tempore, antequam inueterasciat. Medulla metaphoricè, quod intimum est, dicitur: vnde, medullitus fieri dicitur, quod ex animo intimo fit. Plautus, Varro, Ennius.

Mansum malè reijcias. 77

Εἶθε φαύλωσ, ὡσπερ εὐρες, δαπνύλοισ τὴν ἐνδύσσην, Reijcere ut mansum sic possis, ut es adeptus improbè. Imprecatio in eum, qui facinus aliquod nullo peregit ingenio, sed temerè, magnamq; laudis partem inde, velut singularis industriæ testimoniū, querit: Item in indignos splendida aliqua conditione, aut opimo sacerdotio, aut honoribus, quos malis artibus inuolarint, vel cecæ deæ beneficio nacti sint. Dicitum fuit in Cleonem, qui rerum feliciter gestarum gloriam in se transmouens, in Prytanæo Reip. impendijs ut aleretur, obtinuerat. Suidas.

Lepus leonem trahit aureo laqueo. 78.

Εἰλκεῖ λαγῶσ λιόντε χροσινῶ βρόχῳ, Lepus leonem resse dicitur et aurea. In largitiones & munerum corruptelas. Natum à λαγῶφ ἄλμαρ quodam datis muneribus principem corrumpente.

Obolum super deos euehunt. 79

Καὶ τὸν ὀβολὸν ὑπὲρ τῶσ θεῶσ ἀγῶσσι μετὰ τῆσ ὀφειλῆσ, Et obolum cum supercilio supra deorum conditionem extollunt. In eos, qui rem contemptam, & vix asse dignam, velut inestimabilem mixtissimi faciunt, quomodo auari, qui auro honores tantum non stiuinos deserunt.

Proter-

Proteruia ignominiam praecedit. 80

Σωτηριβή προηλαίται ὑβρίς, Proteruia ruinam praecedit. Culpa enim damnosa est. Contra, qui (ut aiunt) non peccat, non luit in corpore. σωτηριβή capitis diminutio vocari potest, cum alicuius fortune & status affliguntur, atterunturq;. Nazianz.

Mulierum accipitres. 81

Γυναικίτες ακες. Mulierosi, & mæchi insanus amoribus operati, & pudicitie muliebri insidiantes. tractum à rapacitate accipitris. Eunapius.

Cyclopicum monstrum. 82

Κυκλώπειον τέρας. De immanti, & humanitatis omnis ex parte. Suidas. Consimile est, τέρας κροπιδόκιον, portentum Cappadocicum. de scelerato & impostore. Cappadocum gentis improbitas, & flagitia, alijs etiam adagijs innotuerunt. Nazianz. Cicero.

Ventura per dioptram prospicit. 83

Ταῦτα πρὸ πολλῆς τῆς διοπτρῆς σε βλέπεις, Hæc antè multò per dioptram prospicis. De cordato homine, qui sagaciter odoratur, & praecidet imminens periculum. διοπτρῆς, seu, διοπτρεῖα, instrumentum geometricum, quo explorant turrium & propugnaculorum altitudinem, librato per foramen visu. Pisides.

Caprarum nomina. 84

Αργῶν ὀνόματα. De colluvie rerum consimilium inutiliter, & frivole collectarum. Suidas.

Nihil cunctandum. 85

Οὐχ' ἔδρας ἔργον, οὐδ' ἀμβολῆς, Haud sessione, aut comperendatione opus est. Quoties detrimentosa est cunctatio. Bacchilides apud Athen.

Cælo tenus altum. 86

Ὀὐρανομηκῆς. Pro sublimi & incomparabili. Philo, Athenæus, Aristophanes, Horatius. Huiusmodi est περιγῶσις, pro in altum euehere, & quasi turrificare. vnde illud περιγῶσιν τὴν φιλοσοφίαν, & περιγῶσιν τὰς κεφαλὰς νόθοις ἀποκάμεισι, ex alieno capillo capiti, quasi turrim superstruere. Aelianus, Damascius, Antipater, Aristoph. Nazianzenus.

Mergorum instar. 87

Αἰθιδῶν τρώπον. De inexplebili ingluvie, qualis ab omnibus mergo aui voracissime tribuitur. Philon.

Rusticanus Oenomaus. 88

Ἀρῶναιος Οἰνόμαος. De eo qui magnos spiritus sibi sumit, & de preclara nobilitate, aut insigni eruditione se iactat, rusticus aliqui moribus, & è plebe natus, aut proletaria doctrina imbutus.

Tractum aut à Oenomaio Piseæ ditionis rege, crudeli homine: aut ab Oenomaio quem Sophocles in scenam produxit. Demosthenes.

Ambitiosior Cleophonte. 89

Φιλοπιώτερος κλεοφώντης. In scriptorem ineptum, qui de principatu doctioribus non concedat, aliosq; recordes gloriæ plus equo studiosos. Cleophon, casæario patre natus, litterarum ignarus, primas sibi in rep. partes Athenis vindicabat. Aristophanes.

Circa terram natat. 90

Περί γῆν νήχεται. Ad aliorum contemplationem rerum mentem non erigit, sed in fluxis totus occupatur, quo modo quidam profana littera addicti, religionis que studia à se reiicientes: item quorum stilus depressus, & iacens ijs, quos affectus vocant, nusquam assurgit. Petitem à natandi imperitis, qui pelago, aut amni medio credere se non audent, sed vicinam ripam litus'ue premunt. Proclus Constant. Quintilianus, Nazianz. Chrysostomus, Heliodorus.

Inhibere remos. 91.

Πρόμεινον κροῖσθ, quasi remorum nisu puppim obnertere. Quoties supersedere decreuimus, neque ultra pergere, à consueto cursu desistentes. Nazianz. Nicephorus Call. Quintilianus.

Non propter pedis cum lyra dissidium. 92

Ἄμ' ἰδία τῆν τῆ ποδὸς πρὸς τὴν λύραν ἀμετέριον, non propter pedis à lyra dissensum. In eos qui aliam ob causam puniuntur, aut multa afficiuntur quam ipsi existiment. Plutarchus, Suidas.

Ventis & scripturæ in aqua credere. 93

Ἀέρας πισύειν, καὶ χεῖμασι τοῖς κατ' ὑδάτες. Vbi fluxam in aliquo fidem & lubricam notamus, & perfidiam perstringimus. Nazianzenus.

Gigantifare. 94

Γιγαντιάζειν, Gigantum in morem tyrannicè in alios statuere, aut pro libidine subditis imperare. γιγαντιάζειν ὄνομα, nomen multis syllabis connexum: vel nomen late diuulgatum. γιγαντιάζει χεῖρας, torose, ingentes, ac denique tyrannicè. γιγαντιάζει, homo pro-cera corporis statura, minimèque vulgari. Pisides, Sibylla, epigrammata Greca, Suidas. Gigantes immani corporis mole homines, & propter eximium robur, in reliquam vulgus duriores fuerunt tyrannidemq; affectarunt.

Echeti imperium. 95

Ἐχέτις ἀρχή. In eum qui acerbè & inhumaniter imperium administrat, duris que legibus subditos exercet, equitatis, & clementiæ preparatus. Nazianzenus, Eunapius. Fuit Echetus Epiri rex adeo inhumanus,

immanis, ut teste Hesychio, & auribus & naribus, & pudendis, orbare viatores pretereuntes consueuerit.

Simiolium obtueri. 96

Πιθήκων βλέπειν. Subdolum, & impostorum obtutum præ se ferre. Nazianzenus.

Amnis cursum inhibere. 97

Βιάζεσθαι πρὸν ποταμῶ. De eo qui duram & difficilem rem aggredditur, & quasi impossibilem: aut, qui vitis innutritum ad viam virtutis renocare conatur: aut qui naturam inuitam atque repugnantem aliò compellit. Nazianz.

Capræ in morem. 98

Αἶγος τῆς κορινθιακῆς, instar Corinthiæ capræ, quæ defossam delicta opera cultum, iugulandæ victimæ paratum, scalptu vngularum eruit, quo mox concidit mactata. De ijs qui sibi ipsi malorum fontes aperiuunt, sibi exitium accersunt. Suidas.

Thracia hirundo labijs instrepat. 99

Χεῖλεσιν ἐπιβρομέεται θρηκία χελιδὼν, labris immurmurat hirundo Thracia. De indocto & barbaro. Avis obstrepera, & inepto garritu auribus molesta hirundo est. Aristophanes.

Ignis in vepribus. 100

Πῦρ ἐν ἀκάνθαις, ignis in senticeto. De acri disputatore, qui aduersariorum argumenta ignis instar absunit. Nazianzenus.

AD AGIORVM HADRIANI
Iunij Centuria. iij.

Anima sicca sapientissima. 1

Ἡ Ψυχὴ σφωτάτη: siue, ἀργὴ ἐγγὺς Ψυχὴ σφωτάτη, Anima sicca iubar est sapientissimum. Siccitas prudentiæ auctor est. nam & astra fulgido iubar micantia, itemq; arida, eximia prædita esse sapientia, Heraclitus volebat. Animam verò diuinæ partem aulam aure multo cibo, potioneq; madidam altum non sapere, neque ad celestium contemplationem assurgere, testantur scripta non solum Christiana, sed profana etiam. Synesius, Clemens Alexand. Stobæus, Philoponus, Nazianzenus, Aelianus, Porphyrius, Aegyptij, Athenienses, Philon, Trismegistus, Chrysostronus, Prudentius, Chaldeus Zoroastres.

Amaro dulce mistum. 2

Πικρῶ γλυκὺ μίχμα. Vbi eadem res & gaudij & tristitiæ causam

causam variè nobis exhibet. Plato, Plantus. Cicero γλοῦπιον
dixit, quo alioqui amor designatur felle & melle fecundissimus. Sappho
apud Hephæstionem.

Argi tumulus. 3

Ἀργεὺς λόφος. De loco, periculosa alee pleno: aut negotio diffi-
cili capitis discrimini obnoxio. Sumptum ab acclivi quodam colliculo,
apud Argos, quem ἀργεὺς nominabant, ubi perhibent primum Dae-
uam Aegypti; nec à filiabus perpetratae in fratris filios causam
ferentem, publica ad subsellia egisse plebem. Euripides.

Volsellis pugnant, non gladijs. 4

In molles homines, quasi qui malint semper esse vulsi, vasisque le-
uigato mento, quam barba formidabiles in pugnam descendere. Vol-
selle instrumenta sunt euellendis stirpitibus pilorum radicibus compa-
rata, Graecis τριχλαβίδις seu τριχολάβια, & μεδισήρια nomi-
nata. Varro.

Vespertinum amant, matutinum oderunt. 5

Ἐσπέριον φιλέουσιν, ἄταρ εὐγέσσειν ἰώον, Vespertinum adeo
mant, sed matutinum odere. In homines lubricam in amicitia fidem
seruantes: vel in hereditetas, qui senibus, & aniculis occasui vicini
palpantur. Zezes ex Callimacho. Diuersum est illud Pompeij, plures
adorare solem orientem quam occidentem. Plus spei in iuvene, quam
decrepito.

Byssina verba. 6

Βύσσινά ἐστὶν ἑήματα. Verba splendida, & cum auctoritate maiesta-
tisque quadam prolata. Plutarchus. Byssina vestis principatus aucto-
ritatisque primarie symbolum erat.

Seruus non est, qui mortem negligit. 7

Τὸ ἐπὶ δούλῳ, τὸ ἰανεὶν ἄφορτίς ἐν, Haud seruus est, qui
cunque mortem despicit. Vietur, qui ad indigniora seruitia adigitur
à potentiore: aut qui inuito genio dictorum palinodiam canere natus,
aut tormentis cogitur. Euripides, Cicero, Clemens, Philon.

Charadri vitam viuit. 8

Χαράδριος βίος. De inexplibili gurgite, qui ut multam vini por-
tionem ingerit, ita mox eam deplere satagit, ut aliam in-
grediat. Plato. Charadrius avis est, rupes Gaxe, que simul & edere, &
deicere putatur.

Achilleum spirat. 9

Ἀχιλλέου πνέει. Excelso est animo, & ingenuam nobilitatem to-
to corporis filo, moribusque prae se fert. Heliodorus. Sic Achillea coma
pro caesarie egregia & spissa cum quadam nobilitatis opinione, aut
fastus potius: & Achillei pedes, pro velocitate praestantibus. Martialis.
Facilius

Facilius quàm Oreum deuicerint Bœoti. 10

Ἔρον τὸ ἄριστον ὑπερέβησαν οἱ βοιωτῶν. De expeditione celeriter confecta: vel etiam de re factu procliu. Oreos Eubœia à Bœotis sine magna difficultate in ipsorum potestatem redacta est. Suidas, Apollodorus.

Cuminum ferere. 11

Κύμινον περιέρειν dicitur homo virulenta lingue, quiq̄ue effrenis petulantia maledicus conuitia dirasq̄; seminat. Sophron apud Demetr. Phaleræum. Theophrastus auctor est imprecationibus & maledictis opus esse, si qui cuminum ferunt, illud copiosum pulcrumq̄ue prouenire velint. Idem Plinius de Orymo.

Amentata sententia. 12

Pro valida, firmiq̄; argumentis roborata. Huic opponitur manipulari, que triuialis est & pedanea. Illa ab amento, id est lori genere quo hasta præligata certius libratur, nomen inuenit: hæc à gregario milite hastis viente nullo artificio vallatis. Ambrosius. Cicero amentatas hastas argumenta dicta q̄ue fortia consimiliter appellauit.

Perdicis instar. 13

Ἐξήσαν ἄκων δῆυρο πέρδιος τῆσπον, Inuitus huc perdicis instar fert gradum. In eum, qui inuitus aduersante genio locum, aut conditionem mutat. Pherecratès Com. Allusit ad perdicis naturam, que ipsum aucupem aliquando accedit, sed aut libidine proritata, aut ut illum longius à nudo abducatur. Plinius lib. 10. cap. 33.

Fortunatus sapiens. 14

Ἐσὶ δ' οὐ εὐτοχίας πανδοχίας ἄκρον, Felicitati & opulentie, summe prudentie opinio inest. Pindarus, Euripides. Vulgus nostrum ita: Orandum pro diuitum & bene natorum liberis: quod, siue sapiant siue minús, illis Reip. munia committenda debeantur.

Lepus nidum suum prodit. 15

Λεγὼς κρηγρηεῖ τὸν αὐτῶ φῶλεον, Sui ipsius indicium facit lepus. De eo, qui quauis ratione se ipsè prodit, quomodo venatori nidum suo pro cursu lepus.

Pallenicum tueri. 16

Παλληνικὸν βλέπειν dicuntur, qui magnos spiritus præferunt & masculum animum. Sumptum à conspectu, quo Gigantes in Phlegreis campis, ubi postea Pallene, cum Dijs decertarunt.

Cosæ consilium. 17

Τὸς κόσσε λόγους βδελύτισταδ ἢ δόσπιλύδην, Cosæ dicta nihil pensi facere, aut despuere dicitur fœdis fragus, aut alioqui imprudens, sanis consilijs non obtemperans. Fuit Cosus iustus vir & consultus: cumq̄, Pellenei eius conciuues fœdus cum Salaminis ielium violassent,

non desit eos reprehendere, quam pestis subsecuta, eius consilium videretur approbasse. Suidas.

Iube factū procliuia. 18

Τῶν δ'ωατῶν τὶ κέλευ, ἔ γ' παρὰ κενταύροις, Precipe quod facile est, nam non es apud Centauros. Quoties imperiosus hominis libidinem castigare volumus. Illud, ἔ γ' παρὰ κενταύροις εἶ, non malè quadrabit in eum qui causam suam non equitate, sed clamoribus, aut etiam pugnis obtinere vult.

Extra callem. 19

Ἐκ πάτε, pro ἐκ ποδῶν, procul ex pedibus. Vbi denunciabimus periculi viciniam esse cauendam. Translatum à fugitiuorum periculo, quos in trita pedibus via herus facillè assequi possit, difficultè in deuijs locis eos deprehensurus. Eustathius.

Inferorum triacadas. 20

Τὰς ἐν ἔδδου τριακάδας ἐπιζητεῖ, Inferorum triacadas inquit. In hominem plus aequo curiosum. Stultissimum enim, quia Kalendas aut triacadas (ita trigesimum cuiusque mensis Thales appellauit) habeant inferi, vano labore indagare. Suidas.

Simulacrum pictum. 21

Γεγραμμένην εἰκόνα ἰσάνοι. Picti simulacri in modum flare dicemus hominem socordem nihilque proficientem, quem Plautus verueceam statuam, vulgus nostrum ligneam statuam aliter nuncupat. Aristophanes.

Tantali philotesia. 22

Ταντάλης φιλοτησία. Solebant Indi cubitum ituri maioribus poculis præbiterè, quo modo etiamnum suis hospitibus finita cena Germani, ad conciliandam amicitiam: eius que poculi initiator fuit Tantalius φιλικώτερος ἐν ἀνθρώποις. Itaque cum amicitiam cum quoriam constare, aut iniurie suspicionem obliterare volentes, poculo eius auspiciū sancimus, dicimus, ταντάλης φιλοτησία πινέτω. Philost.

In astragalus nobilitas. 23

Ἐν τοῖς ἀσφαγάλοις τὴν ἐν γένειαν ἔχει. In sumosas maiorum imagines iactantem, nulla que alia re, que virtutem, aut doctrinam commendet, spectabilem. Solebant Romani generosiores in calcei lunulus antiquitatis insignia Arcadium more, qui se luna priores iactabant, præferre. Philostratus.

Perdix congregat diuitias sine iudicio. 24

In auaros, quibus tam deest, quod habent, quam quod non habent. Quemadmodum enim hæc avis alienis ouis incubat, sed mox adulterina nam genitricem deserunt pulli prognati ad genuinos parentes reuersi: ita & auarus malis artibus alienas opes sibi aggregat, quas mox sicut exprimit.

exprimit iudiciorum equitas, & veris dominis refundit: aut vsus
eorum morte priuatus amittit. *Ambrosius, Hieremias.*

Marsyæ mors. 25

Μαρσύα θάνατος. De immani & supra modum crudeli. *Marsyas*
nam *Phryx* tibi cum *Apolline* de artis prestantia contendens, vi-
ctusque, proteruie pœnas victori dedit, detracto membratim corio, &
arbori appenso. *Eunapius.*

Ne stilla quidem. 26

Μυδὲ ψακὰς ἦν, pro, Ne tantillum quidem. *Aristoph.* Ψακὰς
guttila est, cuiusmodi est niuis, aut pluuie, quam & Ψεκάδα vocât.

Quem Cos non nutrit, illum nec Ægyptus. 27

Ὅν ἔθρεψεὶ κῶς, ἐκείνον ἔδ' ἐΐγυπτος. Quibus plus quàm
mediocres fortune fastidio sunt, eos vix mare honorũ saturaret. *Eustath.*
Cos insula valde ferax, & pecori abundans, vnde & nomen habet.

Hinnulus ne cum leone partiat. 28

Μὴ κερτίου πιλέοντος νεβρός ἐὼν μίσηται αἰρετο κριῶν, ne cum
leone hinnulus existens carniũ portionem sortire. Admonet priuici-
pium potentiorum que libidini concedendum esse. *Plato.*

E spinis vvas colligere. 29

Ἐξ ἀκροθῶν τρυγᾶν σαφυλὴν καὶ σῦκα ἀπὸ βάτων, E spinis
vindemiam facere, & ē rubi ficus colligere. Ex molesto periculo, que
negotio compendium facere, aut ex dura prouincia diuitem reddi,
quo modo Christiani per Christi necem in libertatem asserti. *Clemēs.*

Quid delphino & boui commune? 30

Τί γὰρ δὴ δελφίνι, καὶ βόι κρινόν; De dissimilibus minimèque
inter se consonis. *Suidas.*

Eodem laborat morbo. 31

Τὴν ἐμὴν κάμνης νόσον, meo laboras morbo. In eum, qui simili-
bus vitijs sit obnoxius. *Eustathius.* Simile illud *Homeri*, ἐμὴν δ'
ἀνδ' ἐγμὲθ' οἰζῶν, habet par vulnus uterq;.

Alba præcordia. 32

Λευκὰς φρένας, tribuimus homini stolido, & insulso, quod al-
bus color maximè emoueat oculorum sensum, ideoque emotæ mentis ho-
minem, & bliteum λευκνόον dicimus. *Pindarus;* vbi interpret albas
& rufas aquas ad prudentiam superficiariam, nigricantes, & pro-
fundas ad profundam refert, quo etiam respexisse *Homerum* cum
prudenti attribuit φρένας μελάνας.

Luce perire liceat. 33

Ἐν δ' ἐφάει καὶ ὄλεσθον. Usurpabit, qui malis succumbere non
recuset modò miscetur leti quippiam, hoc est, mortem non abnuat,
cum votis sui respondeat fortuna. *Homerus.*

Laxare

Laxare fibulam. 34

Pro, ansam ministrare, aut fenestram aperire. Contrarium est, *imponere fibulam, pro reprimere & coercere. Tertullianus. Natū, vel à fibula cinguli vestem adstringētes si fluxior, aut remittēte si sit adstrictior: vel à fibule adstrigmento, qua adolescentulorū genitalia traieciabant, tum valetudinis, tum vocis conseruande gratia: de quo Celsus, Martialis, Iuuenalis. quod si est, torqueri poterunt, & in eum, qui perrupta pudoris lege, nullum libidini statuit modum, & in eum qui contra.*

Sub tunica & sinu. 35

Clām, & occultē, non pro patulo. Tertullianus. Simile, *predam, seu condemnationes in sinum conferre, seu vertere, pro, ad se rapere. Lampridius. Simile item, quod Scaurum rapinis ad se rapiendis ditatum Plinius rapinarum Prouincialium sinum vocat.*

Gradum figere. 36

Pro, consistere, & pertinaciter inherere, & constanter. Tertull.

Hoc age. 37

Quoties in re seria attentionem imperamus. Terentius, Tertullianus, Suetonius. *Natum à sacrorum voce, qua principes aut sacerdotes à pracone iuebantur relictis seruis intenti esse sacris. Plutar.*

Media agina ferri. 38

De eo, quod aequo momento in neutram partem vergente declinat. Sic iudex integer animi aequilibrio in neutram partem pronus, media agina fertur. Tertullianus. *Agina illud est, in quo trutina scapus infertus vertitur: vnde & aginator, homo variarum partium Sexto Pomp. dicitur.*

Igne aliud feruentius. 39

Καὶ πρὸς ἕτερα θερμότερα. Quoties inducimus malas nihil proficere apud earum callentissimum: vel vno aliud longè esse grauius. Aristoph. Eustathius, Plutarchus.

Funem contentionis ducere. 40

Litigiis contendere sine altercari. Tertullianus.

De limine offendere. 41

In ipso suscepti operis primordio peccare. Idem.

Lapitha. 42

Λαπίθης, Homo fastuosus, qui que magnos sibi spiritus sumendo vulgi animos in sui admirationem tracturus atque commoturus sibi videtur. Allusio est non tam ad Lapithas heroes Thessalos, quam ipsorum etymon. dicitur enim πρὸς τὸ τὰς λαῖς εἰς ὄπην ἀγῶν καὶ ἐπιποφῆν. Plutarchus, Eustathius.

Tabellis

Tabellis obfignatis agere. 43

Convincere aliquem scriptorum suorum testimonio, si diuersum dicat ab eis, que antea scripto euulgauit, aut sensit. Ductum ab eis, qui, quod syngrapha testati sunt, dictum, factum uel negant. Cic.

Licynij, & Licynium fulmen. 44

Λικυνίης appellamus eos, qui duris modis deseriunt, asperius uel animaduertunt in quempiam: à Licynio quodam incendiario, qui multorum domos igne crudeliter corrupisse dicitur. Eustathius, Callimachus.

Bubalus. 45

Βούβαλος, Stupidus, & crasse Minerue homo, & indocilis. Ioan. Zezes. Locum prouerbio fecit animantis hebetudo.

Formicarum nidos inspirauit. 46

Μυρμηκίον, est malum sibi imprudenter accersere, ut illi faciunt, qui aperto ore loquuntur in formicarum cauernulas. ijs enim, quod formice mortuorum anguium esu delectentur, à venenato aëre lingua uicere intumescit atque inflatur. Eustathius.

Da panem & pugnum. 47

Δὸς ἄρτον τῷ κύνι καὶ κόνδυλον ὅσον ἐπ' αὐτῷ, Porrige, si possis, panem, hinc obsonia pugnos. Quoties pro expectatione bonæ fortunæ diuersa obtingit fors. Homerus.

Cyclopica vita. 48

Κυκλώπειος βίος. Beata vita & nullius rei indiga, imò bonis omnibus citra laborem affluens. Homerus, Eustathius, Strabo, Diot Chryssostomus. In terra Cycloporum

Οὔτε φυτεύουσι χερσὶ φυτὸν, οὔτ' ἀρώουσι,

Ἄλλὰ τὰ γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνύροτα πάντα φύονται.

Non pangunt plantas, non frangunt vomere terram,

Omnia fert tellus non confita, scissa uel aratro.

Cyclopicus obtutus. 49

Κυκλώπειον βλέμμα, pro toruo & immani adfpectu. Nam Cyclopes ab omni pietate alieni hominum commercia non agnouerant. Suidas. Non absimilia, Titanicus adfpectus, taurinū tueri. Nicander.

Chius Coum loqui non finit. 50

Χίος παραστὸς Κῶον οὐκ ἐᾷ λέγειν. In tabulam, qui multiloquio prudentior obstruit, nec patitur verba pro se facere. Chylæus etiam & scurriles, Coum contra laudatissimorum virorum parens. Potes etiam referre ad iactuum tesserariorum utilitatem, in quibus χίος unionem caniculam uel designat, infelix iactus: at κῶος senionem, felicissimus. Strattides Comicus.

Citiis, quàm gradatim. 51

Ὅσκιον ἢ βιάδην. Quoties insignem celeritatem & properandi studium significabimus. Menander, Plutarchus, Suidas.

In asini aures canere. 52

Εἰς ὄντι ἀπὸ ἀδύειν dicitur, qui indocto & rudi poema omnibus numeris absolutum, orationem uel, aut musicam cantionem ostendit. Dion hanc originem tradit. Aegyptio Musico in somnis predictum erat, fore ut asino in aures caneret. Ille hoc ridens, postea à Syrorum rege Memphin ingresso accersitur: ibiq; dum suae artis praestantiam ostentans, tacere ignominiosè à rege amuso iuberetur, hoc ipsum, inquit, est in aures asini canere. Quo per interpretem intellecto, verberibus affectus est. unde & bellum postea natum.

Alaudæ in nido gramen latet. 53

Εν κορυφῇ κοίτη σκολιῇ κέκερυπται ἀρρώστis, Ramosum gramen nido occultatur alaudæ. Quoties effugy, aut subsidij spem nequæ dum nos deficere ostendemus. Solet alauda peculiari amuleto quoddam nidum suum gramine lustrare, ut aquila callitricho, lauro palumbes, cornix verbenaca supina, Zoroastres in Geoponicis Cassiani Bassi.

Alauda non est sine crista. 54

Οὐδὲ κερυδαλῖς ἀνευ λόφου. Quoties significabimus aliquem non carere suis vitiis: aut eximiam virtutem, raramque eruditionem ferè expositas esse inuidie. Eunapius.

Manu ignauus, mente praesens. 55

Ὁ ζυμβελεύειν χερσὶ ἀπο, νοῦς δὲ παρὰ, Mens praesens, sed abest consilium manibus. De cordato homine, qui consilium in numero rato habet, non perinde manu strenuus. Timocreon apud Hephæstionē.

Cerylus euadam. 56

Βάβλις δὲ βιάδης, κήρυλος ἔην, iacias licet, Cerylus euadam. Diatum est libidinosorum, & in voluptate summum bonum statuendum, qui ne mortem quidem deprecentur, modò liceat in mediis amplexibus animam efflare. Cerylus (ita inter Alcedines mas vocatur) in coitu mori scribitur, & senio defectus à femellis subuehi alii. Suid.

Melanurum perca sequitur. 57

Επιταί πέρ κη μελάνερω, perca assequitur melanurum. In prudentes, qui alieno periculo suis rebus cauent: aut ex nimis parocinatio & sententia toti pendunt. Melanurus natura debilis, ita tamen callidus, ut retium finis facile eludat, dux est prauius percarum agmini. Athenæus, Oppianus, Numenius.

Vnguento perfundi anum haud decet. 58

Οὐκ ἂν μύροισι ρεῖσθ' ἐς τὸ ἡλσίφρο, Cum sis anus, haud vnguine imbui decet. Hoc adagio intempestiuus alicuius delicias, & luxum

luxum perstringemus. Plutarchus ex Archilocho.

Albus dies. 59

Λευκή ημέρα. Pro felici & leto. Origo fuit faba candida, quæ in exercitu Periclus Samios obsidente, sortitò ducta vni ex legionibus occi- & quietem deliciosam peperit. Hinc λευκήν ημέραν διαγαγῆν dicuntur qui in deliciis vitam degunt. Plutarchus, Silius Italicus.

Somno mollius. 60

Υπὸ μαλακώτερον. De re quapiam insignis mollitiei. Clemens, Eustathius, Theocritus. huc spectat illud Hermippi, ἰσχυρῆς ἠδ' οὐκ ἰσχυροῦ, carices, quarum dulcedo somnia vincat, quantumuis suauia.

Teletis animum habet. 61

Ψυχὴν Τέλητες ἰσῆσι. In meticulosum, qui animi nihil habeat, qualis videtur fuisse Teles philosophis ceteris in hoc nihil dissimilis. Hermippus Com.

Omnem lapidem vinctum adorantes. 62

Πάντα λίθον λιπαρὸν προσκωνέοντες. De iis qui temere & sine iudicio erga quosvis afficiuntur, vni de illo, qui verbosum & volubili lingua verborum aliquantum hinc inde è colloquijs Erasmi consarcinantem, non minore admiratione, quam virum ad miraculum usque doctum suspicit, & tantum non adorat. Clemens. Vixisse veteres & coronasse lapides notum ex Minucio, Prud. Lucr.

Sanguis & anima. 63

De re impense nobis grata, & adamata. Stobæus. Ἰσχυρῆς ἐστὶν αἷμα & ψυχὴ βροτῶν, Argentum & anima, & sanguis est mortalibus. Translatum ab amantium thoribus, quibus id in ore frequens est.

Plus oculis suis. 64

Similiter de eo, quod quis vnicè charum habet, quemadmodum omnes oculorum sensum. Catullus, Aeschylus, Moses, Plautus. Alioqui pro ornamento oculus accipitur. Iulian. Cic. Aeschylus, Nazianz. Philon, Pind.

Malorum abyssus. 65

Κακῶν βῆθος. De extremis calamitatibus. Nazianzenus. Abyssus altissimam primi elementi profunditatem significat, πρὸς τὸ μὴ βῆθαι, quod immensa voragine non occultet subiecta, vel quod perpetuam altitudinem ostendat, ab, ἐ, intendendi particula.

Postes transcendere. 66

Υπερβάθμιον πόδες πίπτειν, pedem iniicere transultorium. Pro, in compositè & extra modum in aliquam rem inuehi, immodicè se gerere. Suidas, Aristoteles, Aretas. Diuersum est βαθμῶν ὄντων ἑκάστη, pro, ordine vterius pergere. Athenæus.

Humeros licet perdas aquam incernendo. 67

Αὐτὸς ἀπολῆς τὰς ἀμύξας ὕδατος πλίσσαν, ὅμως ὕδατος μένει. In eū qui ingrato

ingrato homini diligentem nauat operam: aut in præceptorem indocilis discipuli, cui quicquid inculcatur, diffluit, velut in dolium futile congesta aqua. Suidas. *πλιότεν ἐστὶν contusum hordeum pinsere, cribròq; incernere. vnde πλιότεν.*

Scommata Dionysiaca. 68.

Διονύσια σακώματα. Coniuitia scurrilia in hominum mores. A prænimia licentia Bacchanalium, quæ flagitijs & scurrarum dicitate perstrepebant. Synesius, Suidas.

Scaua. 69

Σκαῖος, Improbus & sinistrae fame: vel stolidus, & rerum imperitus. Symmachus, Demosthenes, Aristophanes, Aeschylus, Galenus, Philostratus. Vnde σκαίμεσάτείν, sinistra ingredi, est malis artibus, & via haud vulgata insistere.

Bifrons Mercurius. 70

Αμφιπρόσωπος ἐριμῶς διγλυφὸς οἶα, πρόσω τὸ μὲν, ἀλλὰ δ' ὀπίθεν, qualis bifrons Mercurius, aliud coram in os, aliud auersa loquens. Ναζιανζ. Hermæ, cippi quadranguli erant in biuijs, triuijs, supra parte Mercurij faciem præ se ferentes, inferius inscriptiones viarum ferentium ostendentes.

Cum Musis certare. 71

Ἀμιλλᾶσθαι ταῖς μουσαῖς dicitur, qui doctrinæ, quam callet, certitudine, caussaq; bonitate fretus, cum doctissimo quoque in disputationis palestram descendere non dubitat. Gaenus. Simili sensu Philon συγκρηστικὸς μῦθαις dixit viros litteratos, quasi qui cum Musis choros ductitarint.

Supra Simonidem memor. 72

Ἦπερ τὸν σημανίδην μνημονικός, præ Simonide memoria excellens. Fertur hanc memorandi artem primus ostendisse Simonides Cæus, exemplòq; illustrasse. Philostratus, Aristides, Cicero, Quintilianus.

Ilio indigna verba. 73

Ἄνανδ' ἀρ' εἶπας, ἰλίε τ' ἐκ ἄγρια, Imbelle verbum dixisti, & haud dignum Ilio. De verbis parum fortibus, & imbellem animum prodentibus. Trojanorum virtus tota Iliade celebratur.

Ignem stipulæ adiuuere non tutum. 74

Πῦρ ἐγγὺς χαλάμης, ἐκ ἀσφαλῆς, Ignem si adiuueas stipulæ, res plena periculi est. Neque iuuenes libidinum magistris, neque pueri vino uti debent, quòd inde flammis multò magis exestuent. Ναζιανζ.

Cum mortuis conuersari. 75

Zenoni Stoico oraculum consulenti, qua ratione felix posset euadere, responsum est, εἰ συγγεωτίζοις τοῖς νεκροῖς, si cum mortuis con-

comercium haberet, quo significabatur veterum assidua lectio. Laert. Suid.

Sunt & aliae vulpes. 76

Οὐκ ἐγὼ μόνᾳ κόλουρις, siue κόδουρις, ἐντι καὶ ἄλλοι ἀλώ-
πεκες, Non sola ego sum vulpes, sunt & alie. Quoties culpa solis no-
bis impositam deprecamur, iniurie suspicionem etiam alijs communem
indicantes. Atque ita usus est Timocreon Rhodius accusatus quod
Medorum partibus esset addictior, crimenq; in Themistocles caput pro-
cudit. Hesychius.

Durei equi speciem præ se fert. 77

Δυρεῖς πνός ἵππου εἶκονα σώζει. De homine multifarijs, &
diuersis inter se vitijs obnoxio. Illi equo Epei multos Græcorum pro-
ceres inclusos fuisse notum est ex historia. Clemens.

Agatonem vincit. 78

Νικᾷ τὸν ὀνηλάτην. In refractarium, qui monenti obaudiens
in præsens discrimen sese conijcit. Suidas.

Inconculsa columna. 79.

Ἀσραβῆς κίων. De re pariter & persona singularis constantie,
quam nec spe, nec metu possis de integritatis statu deicere. Suidas, Pin-
darus, Aeschylus. Confine est illud Nazianz. εἰς παρῆν ὁ σῦλος
τῆς ἐκκλησίας, tantisper, dum præsens erit ecclesia columna.

Coturnicula animus. 80.

Ὀρτυγίς ψυχὴν ἔχον dicitur homo pusillanimus, & formidolo-
sus. Athenæus.

Accessorium operis loco. 81

Πάρεργον ἔργον ποιεῖσθαι, accessorium in opus commutare di-
untur, qui plus opere collocant in negotio leui, quod obiter deliban-
dum erat, quam in prin ario præcipuoq; instituto. Galenus, Plato,
Polybius, Clemens, Nazianzenus. Vnde Pior monachus Græcus ro-
gatus, cur obambulando cibum sumeret, ὅτι, inquit, & βούλομαι τῷ
βρώματι ὡς ἔργῳ χεῖσθαι, ἀλλ' ὡς παρέργῳ.

Aliud problema. 82

Ἄλλο πρόβλημα, alia controuersia. Vtemur, quando descepta-
tioni locum esse, & opinionem forte mutatuos nos pro loci & tem-
poris ratione ostendemus. Cicero.

Στρεψιμαλλος. 83

Ita blateronem appellabant, feriato male otio ineptè tempus de-
terentem, & veluti de lana caprina garrientem: à lana contortos vil-
los habente, & proinde intricata. Eustathius, Hesychius.

Inconculsa persequi. 84

Ἐκτωρ νῦν σὺ μὲν ᾧδὲ θέεις ἀκίχνητε δῶκον

Quò diuersus abis, sequeris namq; irrita cursu?

Homerus. In eum qui se temere fatigat.

Ne propera, nondum ignem calcas. 85

Μὴ ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὴν πύρρην θάλαππαι, Ne propera, nondum premis ignem calce. In temere, atque inconsideratius feruido quodam aestu aliquid perficere properantes. Theocritus. Quomodo etiam vulgus: Quid festinas? neque enim viuo carboni insides.

Achaicum telum. 86

Ἀχαϊκὸν βέλος, quia habile erat, & aptissime collineabat, appellabant coniecturam alicuius artificiosam: aut scomma appositè mores alicuius perstringens. Suidas.

Thorycionem imitatur. 87

Θωρυκίωνα μιμηθεὶς dicuntur proditores, qui suas, amicorumq; res & consilia hostibus produnt, instar Thorycionis Aegyptiae, qui in bello Peloponnesiaco hostibus linum ad vela, vtres, pelles, picem, pecuniam denique suppeditabat, imò vasa picis plena mittebat ad corrumpendam incendio patriam.

Herculis cornu. 88

Ἡρακλέους κέρα. De affluentia bonorum omnium. Idem est cū adagio illo, Amaltheae cornu, cuius originē alij referunt ad cornu Acheloi alterum ab Hercule intra alueum coercitum, vnde feracitas Aetolia: alij ad faeminam Bæotiam, que ex pecunia bubulo cornu inclusa, Herculi necessaria suppeditauit: alij ita variè, vt malim te id ex ipso Iunio discere, qui hoc loco, quod ab Erasmo neglectum erat, diligentia conquirendi egregie pensauit. Dion Chrysostomus, Acron, Porphyrius, Dion Prusæus, Palephatus, Callim. Scholiastes, Theon Alexandrinus, Parmeniscus, Musæus, Diodorus, Stobæus, Philostratus.

Lemnius obtutus. 89

Λήμνιοι βλάπτειν. De truculento, & quasi igneo aspectu Lemnii homines efferi natos ex Atticis faeminis liberos trucidarunt: igne repto primi tela hominum exitio fabricati sunt. Eustathius, Herodotus, Hesychius.

Cum Protogene mortuo bellum gerit. 90

De eo, qui mortuorum manibus aut scripto, aut conuittis, aut quomodocunque iniurius. Dictum fuit Rhodiorum, cum Demetrius spē capiende urbis excidens, statuisset edes quasdam incendere, in quibus operis pulcherrimi imago, à Protogene illustri pictore facta asseruabatur. Gellius, Aelianus, Plinius, Epigrammata graeca.

Mercurij catena 91

Ἐρμαικὴ σιζὴ. De munitie eloquentie homine. Tractum ab Hercule Ogmij catena auribus hominum inserta, qua eos circumdabat,

seebat, quem Herculem Druidæ, & Aegyptij eundem faciunt cum Mercurio. Ennapius, Lucianus.

Vt egeni, eruum. 92

Ὅτι περὶ τοῦ σίτου ἀπόροις, οἱ ὀρεοβοῖ, id quod in frumenti inopia, eruum. Vbi significabimus boni consulenda esse, qualiacunque sint deteriora, vbi non adsit meliorum copia. Philostratus. Causam pro verbii annonæ caritas iam pridem nos satū docuit.

Ne in viginti quidem esse potest. 93

De abiecto, qui in contemptum venit. Cicero agens de Publio, pene quem solum summa rei steterat, quiq; postmodum ne inter viginti quidem primos locum habebat.

Sub tecto imbrem exaudire. 94

Ἦ τὸ εἶναι πυκνῆς ἀκροῦσιν ψακιάδος εὐδούση φρενί, sub tecto domi Animo sopito audire densas stillulas. De magna animi tranquillitate, & à curis omnibus vacuitate. Gratiores esse solent somni, cum pluit, & tecta distillant. Sophocles, Hesychius, Stobæus, Cicero.

Annis instar voluitur. 95

Ὡς περὶ Σιμόως κυλινδρεται, Simoentis instar voluitur. De rebus, que in exitium precipites feruntur: aut fortunæ alicuius pessum euntibus. Aristophanes, Simois Troianus est fluvius, ex Ida monte delapsus.

Præquam pinsueris farinam subigis. 96

Περί τῆς πίστεως, τὰ ἀλευρῆ, subaudi πάρος δε, farinam subigis, præquam triticum à glumis separari. In homines præposteros, qui, quod postremo factum oportuit, primum omnium faciunt. Eustathius. Simile illud Suide, περί τῆς ἰχθῦς ἑλεῖν, οὐ τὴν ἄλμην κοκῆς, ante captos pisces, salem aque mifces.

Nondum incuruam cervicem Iupiter habet. 97

Ὁ αἰετὶς, οὐπω Ζεὺς ἐν χεῖνι λοξὸν ἔχει, animo constanter habet, Iupiter haud etenim colla retorta gerit. Vtemur eo apud deiectos, & facile consternatos, quos in duris durare se, & confirmare admonebimus. metaphora est à supplicibus, qui alicubi incuruicervici vocantur. Tyrtæus, Philon.

E vipera rursus vipera nascitur. 98

Ἐξ ἐχιδνῆς πάλιν ἐχιδνα γίγνεται. In improbi præceptoris, aut patris improbum discipulum, aut filium. Stobæus.

Thmuitarum hircus. 99

Ὁ Θμουιτῶν τρώγης. De multeroso, in quem adhiunt quodammodo scorta, ad vnius nutum parata. Clemens. Thmuite, ut alia Aegyptii oppida sua animalia, hircum colebant, eiq; capras affatim offerant.

rebant, unde. ijs tam abundabat hircus, quam Ganco meretricibus.

Ventos pascere. 100

Α νέμωσ ποιμαίνειν, ventos instar ouium agere. De eo qui nihil facit operapretij. Clemens.

ADAGIORVM HADRIANI

Iunij Centuria. iij.

Tenedia tegula. 1

ΤΕΝΕΔΙΟΣ κέραμος, Tenedium fictile. De re fragili, & in qua contrectanda magna sit opus religione, quali opus est in litteris sacris, & auctoribus, qui, aut transferuntur, aut castigantur. Dion Chrys. ubi agit de scriptis suis, quæ cum omnibus essent in ore, aut mutilabantur, aut mutabantur. Testaceorum fragilitas nota est.

Agrestibus oleribus vicitat. 2

Εν Ἰπύσκοισι καὶ βρακάνοις, καὶ σποβίλοις ζῆ. De sordido σπόβιλοι, cardui sunt species. Athenæus.

Magis mutus, quam perdix. 3

Α φωνότερ & πέρδιγς. Per antiphrasim, de homine impendio loquace: vel indocto, odiosa eorundem iteratione, aures obtundente. Plutarchus. Natiuus auis sonus est, κακὰ βίζειν, ubi illud, caca, fastidiosum est.

Lingua quidem segnis, sed dextera viget. 4

Γλώσσαν μὲν ἀργὴν, χεῖρα δ' εἶρον ἐργάταν, Ignava lingua, fortis at manus viget. In hominem doctum paucorum verborum, sed calamo promptiorem. Sophocles.

Apud Sirenas, aut Lotophagos harere. 5

De diu herentibus peregrè, & veluti exotico deli ijs inescatu: Item de iis, qui inutili quodam studio omnem etatem consumunt. Symmachus. Syrenum scopuli noti. Lotophagi à loto arbore nomen habent, è cuius fructu dulcissimus latex expressus presentis. suis remedium est. Polybius.

Proœmium & exordium rei. 6

A fabulis, vitæ humane actiones representantibus, hæc fluxere. προσοίμιον seu προίμιον, pro initio rei. Xenophon, Proclus, Eunapius, Nazianz. Philost. Athenæus. ἔξοδιον, pro rei exodio, seu exitu. Plutarch. Varro. Erat autem postremus fabule tragice cantus, quem egredientes concinebant. ἐπιτιόδιον, quod fabulæ ciendi risus causa adijciebatur, pro quocunque aduentitio. Nazianz. Plutarchus, Heliodorus. δράμα seu fabula, pro misera & calamitosa sorte. Nazianzenus, Halicarnassens.

Phidias

Phidias amat pacem. 7

Φιδίας προσήκει εἰρήνην, Phidias paci studet. Palladiæ artes bellum odere, pacem amant: vel in pace locus est parsimonie; in bello, ubi maximi & inexhausti sumptus ferendi sunt, nullus. In illa explanatione allusum ad Mineruam eburneam à Phidia fabricatam: ni hæc torques ad etymon phidie, quod est ἀπό τῆ Φειδιδάει, à parcendo. Suidas.

Leporem frondium crepitus terret. 8

Φύλλων λαζωὸς ἐκφοβῶσιν οἱ κτύποι

Ἀνδρᾶς δ' ἀνάνδρως εἰσκειαὶ τῶν πραγμάτων.

Lepus fragore territatur frondium

Umbreque rerum timidulos terrent viros. Nazianz.

Equalia reddere capita in pugna. 9

Ἰσῶς ὑσμίνῃ τὰς κεφαλὰς κείδεται. In arbitrum qui nunc hunc, nunc illum auxiliaribus argumentis suppeditatis sustinet in æquilibrio quodam contentionis. Homerus, Nazianzenus.

Tigranem salutare. 10

De eo, cui res est, cum fastuoso, & potentia elato homine, qui humana sorte maiorem se ducit. Armenij enim reges, qualis Tigranes, nunquam se homines confiteri dignabantur. Cicero.

Vbi nec Pelopidarum facta. 11

De eo, qui negotia publica fugiens se in obscurum rusculum abdit: vel qui periculi, aut ere alieno oppressus peregrè se confert, ubi nec Pelopidarum facta aut famam audiat. Pelopi Tantalij filij, eiusque posterorum maximum olim fuit imperium. Cicero.

Turturis instar malè canis. 12

Πονηρὰ κατὰ τρυγόνων ψάλλει, turturis ritu dira canis. In egenum, tenuiter & laboriosè visitantem: canit enim maximè turtur, urgente fame. aut malum poetam, turturum gemitus emulantem.

Cuius nunc calent aræ. 13

ὅ νῦν ζεῖμοὶ βωμοὶ. De iis qui per occasionem in pretio sunt, aut pro re nata magni sunt. Ex eo natum, quod solet vulgus nunc huic Diuo, nunc illi addictius esse, & equius. Aristoph.

Abdominis minister. 14

Γνάθῃ τε δούλος τοῦ στόματος ὁ ἵος ημεῖν, Abdominis minister, & seruus gula. In gulonem & comessatorem. Euripides, Athenæus, Galenus, Nazianz. Sic auarum Ennapius vocat βαλωτῶν δούλον, mancipium mansupiorum.

Bubulcus antea, nunc caprarius. 15

Βούλας μὲν ἐλέγου, νῦν ἀπὸ λαῶ ἀνδρῶν εἰσίκας, Caprigeni gregis es ductor, paulò antè bubulcus. De iis qui degenerant, & vel personam,

vel mores in deterius commutant. Mite animal bos est, capre salaces
& intractabiles.

Æolifare. 16

Ἄϊολίζειν, Pro circumscribere, & decipere. Aeoles enim fraudus
lenti, & impostores. & ἄϊολον varietatem significat, unde mendacii
fucus peti solet. Hierocles Alexand. Theocritus.

Cum Euandri matre loqui. 17

De homine antiquario, obsoleta vocabula, Apulej delicias, conser
tantem. Euandri Arcadij mater Nicostrata fuit, aliter Themis dicta,
& à carminum oraculis etiam Carmenta. Agellius, cuius & illud est
in eodem sensu, Ius faunorum & Aboriginum didicisse.

Alba linea factum. 18

Quod simpliciter, & absque picturata quadam varietate factum
est. Tralatio à tabulis monochromatis, ubi nulla pigmentorum varie
tas oculos pascit. Agellius.

Puteus si hauriatur, melior euadit. 19

Τὰ φέεται ἀντὶ λῆμνα βελτίω γίνεσθαι. ferrum, si exteratur,
nitescit: aqua pigra, si moueatur, fit limpidior: Ingenium, quo magis
excolis & exerces, hoc fit præstantius. Basilus, Clemens, Philon.

Λογοδιάρροια. 20.

Verborum non concoctorum proluuijs, futilis loquacitas, merisque
nugis diffuens multiloquium. Allusio est ad Ἀλογοροια medicorum,
qua non concocta excernuntur. Athenæus.

Quanto verborum stillat auro. 21

Symmachi est, habetq; summæ eloquentiæ, & felicijs verborum
copiæ præconium. Allusit ad fabulam, qua Iupiter Rhodon aureo im
bri persuadit.

Otus & Othus. 22

Ὦτοι, Stulte gloriosi: vel qui se patiuntur dictis facile protelari,
instar oti seu asonis auicule, quæ ad laudes suas subsultabunda ca
pitur. Eustathius. Etimolog. Othus vero, fastuosus, & qui gradus,
vt ait Plaut. grandit. Marcellinus. Othum & Ephialten Alœi fi
lios, quolibet mense nouem digitos excrecentes, celum inuasisse, auctor
est Homerus.

Ἀποθωνίζεσθαι. 23

Thunnisari, est, quod thynno pisci, edulio minus probato accidit,
vilipendi, ac περιφρονεῖσθαι. Eustathius, Lucianus, qui idem θυν
νῶδες crassum & insulsum appellat. Non ita commode Erasmus.

Necessitas linealis. 24

Ἀνάγκαι γραμμικαί. Demonstrationes certe ac indubitæ, &
valide. Aristoteles, Aphrodisæus, Quintil. Priscianus, Anacreon. Me
taphora

εαφορα εστ̄ à Geometrii, qui theorematum suorum probationes à puntorum & linearum fontibus arcessunt. Simile est, πικτενάγκη pro violenta persuasione. Cicero, Eunapius, Suidas.

Lunulae. 25

Σελήνια, Calui homines: vel quod caluitium, quomodo etiam lunae forma, star lucido visantur: vel quod caluitium, quomodo etiam lunae forma, varie ostendatur, nunc sinciput in cornua dividens, mox verticem circumscribens, tandem omnem in orbem caluatiariam depascens. Synesius.

Prætextata narratio. 26

Ευάρυρον διήγημα, pro splendida & gloriosa narratione. Cum enim vestes viriles apud Græcos duæ essent, λευκή, seu ἀπόρροφος, toga pura, & περιπόροφος, siue εὐάρυφος, ab attextu purpuree pretexta, hæc dignitatis atque honoris insigne erat. Suidas, Plutarch.

Celaturam olet. 27

Γλυφάνη ὄζει, Scalprum aut celum olet. De eo, quod nuper admodum absolutum est. Theocritus. Sic inducias aliquot dierum dicit Aristoph. ὄζειν πίττης, olere picem, ob naues bellicas pice illitas.

In Pisa animum confirma. 28

Τύρονον ἐν Πίσει τὴν καρδίαν. Est eius, qui sibi aut alteri ubiuis animum addit, certamina olympica que Pisis Elisidos fiebant, in memoriam reuocantis. Synesius.

Cari capite nudius. 29

Ψιλότερον τῆς Κάρι κεφαλῆς. Dicitur est Cari Imper. quem cum Persæ legati in herba stratum, & pulmentum e pisif cum salito lauido estantem reperissent, nihil commotus, minatus est regi, nisi moderatius ageret, se omnes eorum sylvas & campos suo capite glabriorum effecturum, commonstrata calua nihilo, quam galea erat, hirsutiores. Synesius, Suidas. Vti poterit hac comminatione dux alius. Alioqui quadrabit in senē depilem, aut regionē nullo virore herbaceo resistē.

Cubitis adolescere. 30

Πήχους εὐξέδης, seu ἐπιδιδόνας. De eo, qui in re quapiam, aut arte magnos & repentinos, facit profectus. Antæm Libycus in 60. cubitos excreuit. De filiis Aloëi iam dixi. Eunapius, Suidas. Non dissimile illud Machonis comici, qui optauit τρεῖς ἄρτους τὸν λάρυγγα πηχέων, guttur tres cubitos longum.

Non est cuiusuis rectè condire. 31

Οὐ σῆος παντός ἐστὶν ἀρτύσιον καλῆς, Condere scitè est hercle non cuiuslibet. Difficile est scribentem, aut carmen, aut profram orationem placere & eximie docti, & trivialibus. Cratinus Com.

Necessariam fortuniam terit. 32

Τὴν ἀνάγκαιαν τυχὴν τρέψει. De eo, qui necessitati aut potentiori

inuit us

inuitus morem gerit. Amphicomicus, Sophocles. Simile illud nostrum, Necessitatem in virtutem commuta.

Bellerophonte castior. 33

Bellerophontes, occiso Coriuthiorum principe, Argos fugiens ad Prætum, ab uxore eius Antea ad stuprum sollicitatus est, eo quo modo Iosephus. recusauit ille adeo, ut se ipse in vitæ discrimen coniecerit. Eras. in proverbio Bellerophonis littere. Epitomes auctor, suo more, historiam ne attingit quidem. Non ablueret illud, Porphyrione castior, hæc enim aui adpecta meretrice mori creditur. Synesius.

Etiam mater, & sorores. 34

Ἀλλὰ καὶ μητρὸς, καὶ ἀδελφῶν. Quando citra discrimen, aut exemptionem omnes promiscuè indicare volumus. Synesius.

Priusquam ignitus lapis enatarit. 35

Πρὶν ἢ τὸν μῦθρον ἀναφῆναι, priusquam globus ignitus existat. Quando aliquid nunquam futurum significabimus. Natum à Phœcensibus, qui desertores sue classis diris execrationibus persecuti, lapidem ignitum in altum mare proiecerunt, adhibitoq; iuramento vouerunt nunquam in patriam reuerti, antequam è mari existeteret ille lapis. Callimachus, Herodotus, Aristides.

Dum nondum in neruo telum. 36

Φεύζωμεν δυσίρωτες, εἰς βέλῳ ἐν ἐπὶ νευρῆ, Dum nondum insideat neruo telum fugiamus. Quando spem venie adhuc superesse, neque ad extremum periculum peruenisse indicabimus.

Scrutarius & ῥῶπος ἄλης. 37

In postrema sortis hominem, aut vilium mercium sordidum emptorem. Quid seruta sint, diximus supra. ῥῶπος non admodum differt: est enim rerum vilium, minutarum, variarumq; aceruus, qualis est confusanea colorum congeries, quæ pictoribus, unguentariis, tinctoribusq; vsui esse solet. unde ῥῶπος ἐξ ἄλλων confundere est, ac imperitè agere. Lucilius, Dionysius, Hesychius, Eustathius, Galenus, Plutarch.

Idem furnus, idem duxit trochus. 38

Αὐτὴ καμίνος, αὐτὸς εἰλκυσε τροχός, Caminus idem duxit, atq; eadem rota. De rebus sibi admodum consimilibus: profectum ex signolorum officina. Suidas, Hesychius.

Clavis in lingua. 39

Ἀλλ' ἐστὶ καμὸι κλεῖς ἐπὶ γλώσσῃ φύλαξ, Et nostrum, presertim lingua custodem clauem. Quoties fidam silentij spem pollicemur. Aeschylus, Clemens, Sophocles, Lucianus.

Grossus maturus esui ineptus. 40

Πέπων δ' ἐγνὸς ἀρχαῖος ὡν εἰς βρώσῃ, ἀλλοῦς ἐξ ἐπιβάξ δὲ λόγῳ, maturus grossus esui Ineptus, alio verbo grossos excutis. In hominem

minem indoctum, qui doctiores erudire presumat, quem Varro γροσσοδιδάσκαλον appellat. Grossus frugifera ficu appensus, pediculis ex ea in grossos emicantibus, efficit ut perficiantur eius fructus. Soph. Eustath. Athen. Suidas.

Sibi ipsi exitij auctor. 41

Αλλὰ τίη νῦν οὗτος ἀνάειπος ἀλγέα πάροξ

Μὰ ψέθεν ἀποστρίων ἀχρίων.

Quid vero hic aliena luit mala, culpam aliorum

Dependens insons? Homerus, in eos qui innoxij se alieno crimini inuoluunt.

Erroris scala. 42

Πλάνης κλιμακῆς, Pro origine, & primordio erroris, unde error natus per gradus quosdam paulatim adoleuerit in immensum. Porphyrius, Eusebius. Sic κλιμακῆδον ἀνεισιν dixit Synesius, pro, à primis iniitijs ordine ad altiora pergit.

Agni lana mollior. 43

Ἀ παλιότερος ἀρνός, vel, ἀμνὲ ζωῶτε πραινότερος. In placidi ingenij hominem. Simile est, Veruece mitior. Aries ferociam omnem castratione exiit. Theoc. Epigrammatar. Apuleius, Lucianus.

Satyrorum rex. 44

Βασιλεὺς σατύρων: homo effrenata lasciuie, & salacitati. Hermippus Com. Plutarchus. οἱ σάτυροι τῷ Διονύσῃ ἱεροὶ ὄρδια ἴχουσι τὰ αἰδοῖα, ἔμβολον τῷ θιῖσι πρήγματι. Aretaus. Hinc σατυρικὸν σκίρτημα, pro lasciuia, & salace. Heliod. Plut.

Grauiora quam ab Archidamo Athenienses. 45

Τότε δὴ χαλεπώτερα πάροξον ὤμην, ἢ ὡς ἀρχιδάμου τὸς ἀθηναίους, Grauiora tunc pati merebar, quam sub Archidamo Lacedemone Agesilai filio perpepsi sunt Athenienses, quando ille inter alia Acharne illorum pago omnes vites succidit. Synesius.

Verba sine penu, & pecunia. 46

In ostentatores opum, quibus tamen nec aranens est in arca, nec in crumena teruntium. Plautus.

Terram ne legas nauigando. 47

Ἐπὶ γῆς μὴ πλῆειν, cautus horresce nimium premendo litus iniquam. Monet Pythagoras vestigalia, similesque redempturas incertas, & curarum, tumultuumque plenas contemnendas esse. Clemens, Horatius.

Boreadibus perniciosior. 48

Περρωποὶ ὡς βερίαιδες. De summa velocitate. Zetes & Calais Boree filij capitibus, pedibusque pennati fuisse criniumque repando remigio vsi deuolasse finguntur. Theognis, Tyrtaus, Themistius.

stius. Non dissimile illud, θάσσον μὲν οἷσιν καὶ πτερεῖ χειρὶ ζεύγους
 velocius alite penna & sagitta abit. & θάσος οὐτε ἀνεράων κωο-
 δαρίδες, perniciores ventis catuli. Menander, Callimachus, Vergi-
 lius, Theodoretus, Apollonius.

Nihil ad medicorum arrogantiam. 49

Οὐδ' ἐν τῶν ἰατρῶν ἰς ἀλαζονείαν. In fastuosum, & elato su-
 percilio ostentatorem. ductum videtur à priscis medicis immodicè arro-
 gantibus. Vnus exemplo est Menecrates, qui Iupiter in terris & credi
 & dici voluit, sanatosq; in summ celitum numerū adsciscibat. exstat
 superbissima ipsius ad Philippum Macedonem epistola. Euphron Com.

Niue candidius. 50

Χιόνος λευκότερον. De re quavis insignis candoris. Homerus, Ma-
 tron Parodius, Suidas, Apollinaris, Philostratus, Sophocles, Palama.
 Simile illud Theocriti, λευκότερα πικρῶς, coagulo candidior. Martialis.

Toto candidior puella cygno,

Argento, niue, lilio, lignistro:

Sed quando volo nocte nigriorem,

Formica, pice, graculo, cicada.

Asello pisci similis. 51

Τῶ ὄνομα εἰσικῶς. De turpi ventris, siue abdominis mancipio. Asellus
 in omni piscium genere solus cor in ventre habere dicitur. D. Cle-
 mens, Aristoteles.

Antica exclusum postica recipere. 52

Τῇ αὐλείῳ δόποκλειείν, τῇ δ' ἐ παραδύρω εἰσάγειν, Per atrij, seu
 vestibuli ostium excludere, per posticum intrmittere. Vbi donum aper-
 tis verbis repudiatum conuenter admittimus: aut cū sententia, aut
 opinioni, cui ex professo sumus refragati, dissimulanter assentimus,
 atque suffragamur. Plutarchus, Galenus. παράθυρος, ianua in horti-
 tum excurrens, aliter κηπιεία, & ψευδοθύρον dicitur, Latine etiam
 posticum. Cicero, Horatius.

Tragici cothuini strepitus. 53

Pro ostentatione & magnicrepa verborum iactantia. Comitorum
 proprius est soccus, & humilis stylus: Tragitorum cothurnus, & gran-
 de ac sublime dicendi genus. Amm. Marcellinus, Verg. Propertius, Ho-
 ratius, Theodoritus.

Venter solarium. 54

Quadrabit & hoc in gulonem, qui nulla habita hore prandendi,
 aut cenandi ratione, ventris libidini nusquam non obtemperat, &
 quidem nauiter. Marcellinus.

Buccinam ne in somnis quidem. 55

Πολιμίας σάλπιγξος ἢ δ' ἐν ὑπνοῖς ὑπομένων ἀκούσσει, Belli

sam tubam ne in somno quidem audire sustineat. De homine imbeli, & supra modum meticuloso. Plarchus.

Offula contentus. 56

Ἀτιζῶν ἀκόλους, ἐκ ἄορας, ἢ δὲ λέβητας, Deposcens micas, non enses, néve lebetes. De eo qui tenuem conditionem ambit, que propuljande fami satis sit. Ἀ' χρολοι minuta panis segmenta sunt, que minutius confringi nequeant, πικρὰ τὸ χρολέειν, à frangendo. Homer.

Sacrum ignem inflare illi nefas 57

Ὡτ' τὸ ἱερὸν πῦρ οὐκ ἔξεισι φυσῆσαι. De improbo, & sceleribus opero. Ductum ab igne Vestæ, quem inspirare soli cuidam Demochari inter Athenienses non licuit. Timæus Histor.

Neque Phasis mala eluat. 58

Οἶμα γὰρ, οὐτ' ἂν Ἰστρον, οὐτε Φάσιν ἂν Νίψαι κατὰ ρεῖω τὴν δὲ τὴν εἰζῶν, ὅσα κεύθε. Nec Ister ipse, quod reor, nec eluat Phasis, malorum quicquid hec celat domus. De malorum multitudine, cui obuiam iri vix possit. Sophocles. Maximus Germanie fluvius Ister est, ut Colchidos Phasis.

Nihil hydropico ficius. 59

Οὐδ' ἐν ζηρότερον ὑδρωπικῆ. Auaro tam deest, quod habet, quàm quod non habet. vnde quo plura habet, plura desiderat. Dionysius Longinus. Sitire hydropicos, non medicis solum notum est, sed ipsi Horatio etiam; Crescit indulgens sibi dirus hydrops, &c.

Apertis ianuis. 60

Ἀκλείσει θυζαί. De obuia & vlronea humanitate. Philostratus, Pindarus, Callimachus, Eupolis, Aristophanes.

Θαλλοφόρος. 61

Quasi ramigerum dicas. De homine ad omnia inutili, præterquàm ad suo gerendos pecori pascendo furculos. Natum à Panathenea Atheniensem, in qua senes oleaginos termites gestabant. Eustathius, Xenophon, Lucius, Aristophanes.

Anui assimilis. 62

Γρηὶ καμινῶ ἴσος, Anui exoletæ, aut foco assidenti similis. In blateronem aniliter garrantem: aut vetulum rugis deformem. Homerus, Eustathius, Aristarchus Gramm. & Comanus.

Fructibus non stadiis certare. 63

Καεπῶις, οὐ σπυρίοις ἐγίζων. De loco exili quidem, sed frugifero: vel de libro mole non magna, sed eruditionis omnifarie pleno, quomodo de Persio iudicavit Martialis, Antiphilus epigram.

In

In Ialamos adscribendus. 64

Εἰς τοὺς ἰαλέμους ἐγγράπιος. Qui meptè insulseq; se gerit, fuit enim Ialenus homo inamœnus, matiq; Calliope dissimilis dictus, quasi ὁ ἐν τῇ ἰα ἀλωμένος, quòd in loquela aberraret. Menander, Galenus, Hermogenes.

Censorium supercilium. 65

De tetrica, & seuera grauitate, qualem Censoria dignitas postulat. L. Seneca.

Siphnia arra. 66

Σίφνις ἀρράβων, Siphnius arrabo. Nota olim erat infamis digniti & impudici. Tracta à moribus fœdis Siphniorum. Hesychius, Suidas. Potest etiam pro magni prety arrabone sumi, quòd insulani isti affluentissimi opum fuerint. Herodotus.

Quasi mappa missa. 67

Quasi signo dato, Tertullianus. Allusum, ad morem ludis Circensibus receptum, quo mappa tragœdis vsitata à prætore dimittebatur in signum aurigationis, vel certaminis.

Desultorius. 68

Quemadmodum inconstantem instabilisq; ingenij hominem desultorium appellamus, ita multiplicem, et variam leuitatem desultoriam. Cicero, Martianus Mineus, Tertullianus, Apuleius, Picus Mirand. Had. Iunius. Romani prisca duobus equis in prelio utebantur, ut defatigato altero, in integrum transcenderent. S. Pompeius.

Mugilis vitam degere. 69

Κερίως βίον τερσίβην dicitur, qui non habet quod edat, qui inedia patitur. Greci Comici, ut Eubulus, Euphron, Amipstias, Alexis, Diphilus. Mugil, ex omnibus piscibus ieiunus siue famelicus audit, eo quòd nulla esca, qualis sit, animata capiatur. Aristot.

Briareus, aliàs lepus. 70

Βριάρεως φαίνεται, ὡν λαγώς, Briareus apparet, cum sit lepus. In eos, qui de sua virtute magnifice crepant, alioqui lepore timidiore, ubi res postulat. Posidippus Com. Briareum Ioui auxiliarem à ceteris Dijs per insidias appetito, centum manibus armavit fabula, unde καὶ ἐν τῷ ἄλλῳ. Leporis timiditas Adagio 8. huius centurie nota est.

Lari vita. 71

Λάρη βίον ζῆν. Pro, lucri gratia maria omnia obire nauigando, ut solent mercatores. Aelianus. Larus aliter Gauius, de qua supra.

Plutus mortuus. 72

Abstrusus diuitias aliquando τοφλὸν πλῆστον, cecum Plutum, alia quando νεκρὸν πλῆστον, mortuum Plutum appellabant. Sic ipsa pecuniarum repositoria, δεσμωτήρια πλῆστον, Pluti carcere. Philostratus.

Aloa

Aloadæ. 73

Ἀλωάδης, aut ἀλοιάδης, sordidos & auaros appellat Philostratus, quod sepositis pecuniis veluti immolent, more Aloëi filiorum, qui Martem vincitum carceri manciparunt, eidem tamen sacrificantes. D. Paulus eadem de causa idololatras vocat, qui pecuniis ita fidunt, vt suis simulachris idololatret.

Carpathius testem. 74

Καρπάδιος τον μαρτυρα scil. ἐπιγάγοτο, Carpathius testem adduxit, id est productus testis ita illi successit, vt lepus aduectus in Carpathum insulam. vide prouerbium in tomo primo, Carpathius leporem. Archilochus.

Scaperdam trahere. 75

Σκαπέρδων ἔλκειν est duram suscipere prouinciam. Natum à laboriosa attractione, & aduersarij retractione in quodam ludicro certamine, quod ita habet. Collocatur in circo trabs hominis altitudie ne, perforata, per foramen traiccto fune, è cuius extremitate religantur vtrinque duo adolescentes auersi, qui valido nisu assurgentes, alter alterum in subline attrahere satagunt. victoriam ille reportat, qui supremo stipiti alteram admouerit. Eustath. Hesych. Pollux.

In pace leones, in prælio cerui. 76

In eos, qui pacis tempore ferociunt, militie meticulosi sunt: aut locuples, qui prinatos, & inopes strennuè laceffunt, aduersus potentiores, aut animosos ne hiscere audent. Tertullianus, Aristophl. Aciphron.

Per lineam eandem ferram reciprocare. 77

In eum, qui in eodem argumento immodicus est, & veluti compressum simulat. Tertullianus.

Polydamas primus obijciat probrum. 78

ὦ μοι ἐγὼν, εἰ μὲν κε πύλας, καὶ τεχνία δύο,

Πολυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχείην ἀνωδήσῃ.

Hei misero quid agam? repeto si mœnia Troie,

Polidamas probrum maculam mihi primus inuret.

Ἢτα Hectoris re malè gesta monitorem suum metuentis verba usurpabit, qui reprehensionem à patrono, aut alio sibi caro metuit: aut qui principis viri offensam veretur. Homerus, Cicero, Aristoteles, Persius.

Comicus testis. 79

Κωμικός μαρτυρῶ, Testis leuis, & ad dicendum testimonium facilius, atque obuius: vel quod in comædijs testes è media ser uorum sæce petantur: vel quod domesticus sit, & coëpulo, à κῶμος, quod comestationem significat. Cicero, Suidas.

D

Vtroque

Vtroque velo fugere. 80

Τὰ ἰσῖα ἐκότερα ἐκέραι, vtrumq; velum expandere. Quoties summe contentionis studium significabimus. Olim ferme binis velis viebantur in naui, artemone & dolone. Plutarchus, Synesius.

Mercurij virga excitare. 81

Ἐρμῆ ῥάβδῳ κινεῖν. pro, Vi eloquētie eximia animare aliquem, & sopitum excitare. Iulianus apostata. De virga Mercurij, Vergilius 4. Aeneid.

Infanus appensis pellibus non curatur. 82

Οὐδ' ὁ μεμηγῶς σκυτίδων ἐξαρτήμασι θεραπεύεται. Stoliditatem non auferunt doctoralia insignia, nec ingenij vanitatem habitus sacerdotalis.

Κυθνώλης. 83

Cythni instar perditus. De homine conclamate spei, quiq; funditus perit. Cythnum vnam Cycladum Amphitryon Thebanus flamma & ferro depopulatus est. Hesychius.

Veneris expers. 84

Ἀκύθηρ & ἀναφροδῖτος. Inuenustus, Gratia & Veneris expers. Cythera Veneris patria nota est. Eunapius. Eiusdem illud, πᾶσι σοφίας ἀφροδίτη, omnis eruditionis Venus. Sic Quintilianus, Sectari Veneris.

Quid sole relicto venis. 85

Τίπ' αὐτ' ἂν δύσηνε λιπὼν φάος ἡλίου
Ἡ λυθῆς, ὄφρα ἴδῃς νέκυας καὶ ἀπερπεία χῶροι
Quid miser ex sanguine umbras, in amœnaque visis
Pascua, Titanis lumen vitale relinquens?

In eum, qui sedem salubrem, aut commodam, aut litterario otio designatam cum pestilente, incommoda, & litium ac ambitionis plena commutat. Homerus.

Priamifare. 86

Πριαμωθῆνας. De pilos sibi eradente. Priamus enim in tragedijs ξυρίος, eraso nouacula capillitio, vt lugentes solent, ob Hectorem imperfectum introducebatur. Eustath. Hesychius, Suidas.

Graculo imperfuasibilior. 87

Ἀπιθενώτερος κολοῖσ', graculo ad persuadendum ineptior. De homine dissidente. Natum, quod hoc auium genus pertinacissime se mutuo diligit, alteri que raro se associet: quod idem iis exitiale fere. Plutarchus.

Pica Syrenem imitans. 88

De inepto imitatore dixit Galenus, ἢ κίττα τὰν σιρῆνα μιμνήνα.

Ἀμφια

Ἀμφαζοῦσιν. 89

Exorbitare, à recta & vulgata opinione recedere: vel instabilis doctrina ad quemvis argumenti crepitum vacillare. ἀμφαζοῦσιν enim secundum Eustath. est obliquè incedere, ab ἀζοῦσς, orbita: vel secundum Hesych. & Pausaniam, labare genibus & incessu succidere.

Fundo carens calix. 90

Ἀπυρδ' ἀκώλως ἔ τρεπεζῶται κύλιξ, Fundo carens mensis non infertur calix. In profuse liberales & prodigos: vel immodicè linguaces. utriusque enim à mense viteq; communione excludendi. Quamdrabit & in pregrande poculum, quod à mensa exulare postulet homo sobrius. πύρδ' ἔξ, & πυρδ' μὲν vasis fundum significant. Eustath.

Alcinoi horti. 91

Ἀλκινόος κήπος, Alcinoi pometum. De loco deliciarum pleno, vel libro erudito, & varie lectionis diuitiis exculso. Tertullianus, Consumiliter mensam opiparam Nazianz. appellat ἀλκινόοιο τρεπέζω. quomodo idem Tertullianus sumptuosam, Ciceronianam, quod Ciceroni citrea mensa LLS. bis decem millibus constiterit. Plinius.

Iynges. 92

Ἰύγγες. Illecebra, blandimenta, & lenocinia: vel philtra, incantamenta, & veneficia. Sophocles, Aeschylus, Heliodorus, Synesius, Philostratus, Lycophron, Zexes, Porphyrius, Xenophon. Est autem Iynx auicula discolor, crebro motu se circumagens, & cervicem in orbem flectens, propygiūque succussans, Latine motacilla. Eius incantamenti magnus vsus. Que aly de ea sinxerint, latè Iunius.

Manum peteris, & pedem porrigis. 93

In eum, qui aliud rogatus, aliud quiddam diuersum ostentat, & respondet. Hieronymus.

Ab alno spectat. 94

Ἀπ' ἀλνοῦ τρεπέζω, ab alno spectaculum. De eo, qui cum è propinquo spectare nequeat, extrema querit adiumenta. Commodè ditemus iureconsultum medicæ artis secreta, veluti ab alno despectare. Natum ab alno, Atheniensi theatro propinqua, quam conscendebat, cui in theatro locus non erat.

Tu ipse, & liberi tui. 95

Αὐτός τε καὶ τὰ παιδία. Cum quid accuratè alicui amplectendum, & dignum posteritate denunciabimus. Plato.

Cornice loquacior. 96

Λαλιώτερον μ' ἔθηκες Ἀνδρῶπι καὶ κρηώνης, Tu me loquacior cornice reddidisti. In garrulos. Anacreon.

Binis tonderi forficibus. 97

Διπλῆ μηχανή κείνη ἐστίν. In eos, qui ornande, & componende corporis formę plusculum studij impendunt. Iulius Pollux. μάχαιρα ἡδε ἴδου ἐστὶν ὁ ψαλλίς, forficula tonsoria.

Agrestis apis. 98

Ἀγροῦ μέλιτις. De improbis præter modum, & crudelibus. Ab api, que aculeum in vulnere relinquit. Hegesias Cyrenaicus ἀγροῦ μέλιτις dictus est, quod de morte differens, in magna orationis contentione mortem consciscere sibi multos compulerit. Xenophon ἀγροῦ μέλιτις dictus est. Suidas.

In agrum seruus. 99

Ἐν τῷ ἀγρῷ μάχης. Vbi indicabimus suam cuique artem esse tradendam, non in aliena inuolandum. Famuli opera in agris necessaria est. Hesychius.

Adspargere. 100

Πλύειν, lauare. Pro, conuitus & maledictis incesse. Iulius Pollux, Menander, Aristoph. Metaphora à vestibus sumpta, que lotæ extriteque deterfis sordibus, produnt panni, aut coloris vitium, si quod insit.

ADAGIORVM HADRIANI

Iunij Centuria. v.

Mysteria Eleusinia profanos celanda. 1

DE rebus haudquaquam trivialibus, sed arduis discipuli inuidiam deprecabimur illo Lysidus, βεβήλοις τὰ πρὸς τὴν ἐλευσινίαν θεῶν μυστήρια ἔδειχθησαν, profanis non esse narranda earum Eleusiniarum (Cereris & Proserpine) mysteria. Euripides, Orpheus, Pythagoras, Hippocrates, Aristides, Philon, Aristophanes. Eodem adinuenimur, non esse magno supercilio & illotis pedibus, quomodo hodie vulgus facit, accedendum ad explicanda altissima sacre scripturę mysteria.

Non è palæstra. 2

Quicquid parum nitidum est, & excultum artis pigmentis, sed horridum potius sine nitore & palestra, id ἔξ ἐκ παλαιστρῶν εἶναι dicemus. Conuenit & in eum qui citra exercitationem, aut ingenij cultū est facundus, talis disertus est, at non è palestra. Alibi ἀπάλαιστος, sine ἀπάλαιστος dicitur. Cicero, Dionysius Milesius, Quintus Elii. Palestra corpus veluti format fingitq; ut sit habile & venustum. Equus

Equus Sophocleus. 3

Ἰππῶ σὺ φησὶ παρὰ ἀλήθειαν. De sene etatis quidem vitio defecto, qui tamen animo est vegeto, qualem sese Erasmus noster dedit. Parame origo fluxit ex loco quodam Sophoclis, ubi equum annis grauem, aures tamen surrigentem laudat. Philostratus.

Istic vellus non carpitur. 4

Παρ' ἐμοὶ πρόβατα ἔκνεπ' ἵετα, Apud me vellus non deglubitur. Ita Xenocrates hominem Geometriae & Astronomiae prorsus rudem à se abegit, negans primam lanificij partem apud se exerceri. Conuenit, ubi vir doctus sordidam prouinciam detrectat; aut cum aliis quis alienam & alterius loci operam à se reijcit.

Quid lecytho cum strophio. 5

Τὶ λήκυθος καὶ στροφίον; De dissimilibus & absonis, Suidas. Affine hoc, τίς δὲ κατόπιρα καὶ εἴφως κρινώρια; quid speculi commercij cum gladio?

Quantum aquila culicem. 6

Ὅσον αἰγύπιος τὴν ἐμπύδα νικᾷ, quantum superat vultur culicem. Quoties ingens discrimen ingeniorum, aut aliarum rerum indicabimus. Philetas. Αἰγύπιος vultur de genere aquilarum est.

Βλιτομάμας. 7

Hominem fatuum ita appellat Aristophanes, à blito infuso oleo. vnde βλίτωνας, bliteos vocat stolidos Hesychnus.

Lacrymas sopitas excitas. 8

Τὶ δ' ἄκουον εὐδὸν ἐγείρεις; Quid lacrymas pergis reuocare sepultas? In conturbatorem, qui iniuriam oblitteratam renouat, aut dolorem sopitum refricat. Callimachus, Suidas, Sophocles.

Cubitis metiri, vt Nili incrementa. 9

Πήχεται Ἀγμετρεῖν, ὡσπερ τὰς Νεῖλε ἀναβάσεις. Indicauit eo Philostratus excellentem viri eloquentiam, cuius magnitudinem & incrementum non punctis, sed cubitalibus mensuris explorare liceat. Transferrī potest ad iudicij humani morositatem diuersimodam. Vt enim Nili gurgites augetescentes quotannis, non vnum intra modum consistunt, (non tamen infra octo nec altius sexdecim extolluntur:) ita nec eodem modo iudicamus. Quem enim ille ambrosia alendum censet, hic in ordinem cogit, alius moderatius de eo sentit. De Nilo vide Plinium.

Quantum vel Midam satiarit. 10

Ὅσον ἰκανὸν ἦν ἐμπληροῦ καὶ τὸν οὐκ ἐκ μύθου μίδων. De immensa pecunie vi. Euparius. Tale illud Heliodori, τοσούτῃ ἦν, ὅς καὶ ληστρικὴν κρητέραν πλεονεξίαν, vt vel praedonum insatiabilitatem exsaturare posset.

Nauis scopulum deprecatur. 11

Ναὺς ἰκετεύει πέτρας, Nauis cauis supplicat. De stupidis & insulsis: vel quando inexorabilem quis deprecatur. Scopuli cæci sub m-
dis, non parcunt illis nauibus. Suidas.

Neoclidae furacior. 12

Νεοκλείδα κλεπτικώτερος. In insigniter furacem. Neoclidem ce-
cum dicit Aristophanes furando longè superare videntes.

Larus fortuna superior est. 13

Ὁ καύης τῆς τύχης ὑπερέχει. De plura possidentibus quàm ne-
cessitas requirat. De laro voraci aui, quæ Græci est καύης & καόνης,
suprà. Suidas.

Epirotico cane vehementiùs. 14

Σκληρότερον ἢ κείνου κυνός. In Sycophantam & odiose loquan-
tem. Synesius. Epirotici canes, magni, robusti, & celeres, aliter dicti
Molossi à gente Epiri, cui cum Pluto imperaret, canes habuit Cerber-
um & Orthum fratres.

Fuci. 15

Κυνηφῆνες. Qui alienis insidiantur laboribus. Menander histor.
Procopius, Simocatus, Hippoc. Hesiodus, Donatus.

Saturnia vita. 16

Κρόνιος βίος, Beata, & luxus exotici doliq; ignara, verè aureo
seculo digna. Damascius. De regno Saturni Ouid. in Metam.

Flumina in terram commutat. 17

Χερσαί τὰ ρεῖθρα, τελευτῶν δὲ τὸς λίθους, Amnes humum fa-
cit, mutat saxa in lacus. In præposterè omnia facientes: aut in magna
crepos, qui ex cloaca arcem faciunt: fortasse & in eum, qui saxea cor-
da oratione ad pœnitentiam commutat, & vento quouis mobilia con-
firmat. Xerxes Athon montem nauigabilem fecit, fluviosq; siccis pedi-
bus reddidit permeabiles. Pisides.

Tydeus corpore, animo Hercules. 18.

Τὸ μὲν σῶμα τυδείου, ἡρακλῆς δὲ τὴν ψυχὴν. De pusilla statu-
re homine, sed animo infracto. Menander historicus.

Tritogenes filius, non Tritogenia. 19

Παῖς μοι τριτογένης εἶναι, μὴ τριτογένεια, Sit mihi Tritogenes
gnatus, non Tritogenia. Deprecantis famineum imperium. Minerva
mascula virgo, & homini virile robur addere credebatur. Reserri pos-
test ad minoris impendij votum. Viri enim minore impensa educan-
tur, quàm puella & famine. Suidas.

Rurestris locusta. 20

Ἀγεραῖα μάστις. De otioso & reside segni. μάστις locustæ genus
est, è cuius tardo incessu futurorum euentus quidam captabant. Suidas.

Ad

Ad genua venire. 21

Ἐπὶ γόνυ κλίνεισθαι. *Pessum ire, & succumbere.* Procopius, Aeschylus. *Similiter dixit Herodotus, ἐς γόνυ βάλδειν pro pessundare.*

Extibiatus senex. 22

Παρεξηλημένον. *Senex inutilis administrationi rerum. Metaphora est à linguæ tibiarum longo usu detritis.* Eustathius, Aristophanes. Sic Euphronius dixit *παρεξηλημένον νῦν, ingenium seque & hebes.* Synesius, τὰς ἐξηλημένους τὰ ὦτα, παραωίμπει τις ἢ γὰρ κῆ πιπυμένους ἢ μέλους, quibus exhibiata sunt aures, his obuersatur Echo quedam, finito etiamnum cantu.

Coquus malè condians. 23

Μάχαρος πονήρης ἀρτύων. *Philostatus extulit de erudito insci- tē & perperam pronunciante.* Sic contra pollicentes nos aliquid rectè curaturos esse, utemur illo Sophoclis; ἐγὼ μάχαρος ἀρτύσω σφῶς, ego ut coquus peritè condiam.

Hippocratis liberis cedit. 24

Τοῖς ἰκποκράτης ἕσιον ἕκει. *De inepto & stolidi ingenij homine.* Aristophanes, Eupoli, Galenus. *Filos Hippocratis stultitiæ nomine rident Comici ob immoderatum calorem.*

Habenas iniicere. 25

Οὐ γὰρ ποτ' ἀνδρα τὸν σφόν γυωακί χρεῖ
Δοῦναι χαλινοῦς, οὐ δ' ἀφέντ' ἔξιν κρατῆιν.

Iniicere frenos coniugi haud virum decet

Catum, nec imperium illi laxando dare.

Habenas igitur iniicere utraque lingua, compescere est, & impetum sistere: laxare verò indulgere, & permittere libertatem. Euripides, Philost. Gregorius, Plutarchus, Nazianz. Vergilius, Petronius Arb. Aeschylus.

Achilleum votum. 26

Ἀχιλλεῖος ἀρά. *Votum efficax, quo ad innocentie faciendam fidem, nostri desiderium ingratis obrepere precamur.* Usurpanit *Budens* ex primo Iliados Hom. ubi ad Agamemnonem conuersus, iuquit,

Ἡ ποτ' ἀχιλλεῖος ποδὴ ἔξεττει ἦσ ἀχοιῶν

Graiuenas desiderium olim tanget Achillis.

Nubem submouere. 27

Νέφος παράγξιν. *Obscurus rebus lucem addere, & perspicuitatem.* Iulianus, Proclus, Olympiodorus. *Diuersum ab hoc est, ἀγασσά- δ' ἄν τὸ νέφος ἢ μετώπε, demere supercilio nubem.* Anaxandrides, Euripides, Horatius.

Vter fastu plenus. 28

Κενεῖς δειήστος ἐμωλῆος ἀσκός, *Vter, quem impleuit opinio va-*

na. In hominem fastu turgidum: vel eum qui à concepta opinione non facile recedit. Timon Phliasius, Synesius, Eunapius, Epicharmus Comicus.

Darij opes. 29

Δαρείῳ πλούτος. De immensis diuitiis. Synesius.

Sinopiffare. 30

Σινωπιῶσαι. De iis, qui prae se ferunt, quod reuera non sunt. Tractum à moribus Sinopes scotis, quae anus cum esset, fuci & purpurissæ rectorio pro formosissima se prostituerebat. Demosthenes. Sic πρῶτον τιον, pro eo quod foris speciosum apparet, intus multa sceditate scedit. Comici veteres.

Molones. 31

Μόλων. De homine ingenti corpore, & praegrandi statura. Aristophanes. Fabula Molionidarum, Euriti scilicet, & Creati bicorporiū, costarumq; tenuis coalitorum nota est ex Eustathio. Eoq; Nazianz. & Plutarchus μελιονίδας de concordia fratrum iugo extulerunt.

Melanthio delicatior. 32

Κνισόστρεος τῆ μελενθίου. De helluone luxui dedito. Athenensium. Tractum à Melantho inter procos Penelopes nobili decoctore: vel à Melanthio poeta tragico ὀψοφάγῳ insigni, quem aiunt exoptasse olorum collum, quo sic diutius dapum sensu frueretur.

Vulpina lingua. 33

Κηκῆς γλωσσοῦσα, Pro dolosa & simulatoria lingua, à vulpis ingenio, quae inter alia nomina etiam κηκῆς vocatur. Callimachus, Nicander, Pindarus. Notat etiam Hesychius κιδάφιος, istiusmodi fraudulentos appellari, à κιδάφη, quod vulpem, & κιδάφειον, quod vulpinari designat.

Multa noris, quibus deum fallas. 34

Πολλὰ κεν εἰδέης, οἷς τὸν θεὸν ἐξαπατήσῃς.

Multa scias, quibus celestia numina fallas.

In improbos planos: seu fraudulentos prouinciarum expilatores, nouas semper emungende pecunie tendiculis ingeniose committentes.

Simone rapacior. 35

Σιμωνος ἀρπακτικώτερος. Suidas. Fuit Simon sophista pecunie publicae depeculator, homo periurus. Aristophanes inuens furti conuictium, vel in spectatores illius solos transire, nedum illos qui cum ipso commercium haberent, ait,

Ὅταν ἴδωσι σίμωνά, λύκοι ἐξαίφνης ἐγένοντο.

Vbi Simonem viderint, lupi confestim euadunt.

Ex eodem lare. 36

Ἐκ μιᾶς ἐστίας, Ex vno & eodem lare. pro, ex eodem principio,

& origine. Synesius, Aristides, Comment, in Aratum.

Γαλῆν γαλῆν ὀρώ. 37

Scomma in eos, qui, quæ cesura intercipiuntur, non rectè pronuntiant, neque distinguunt. Tractum ab Hegelochō histrione, qui agens Oresten Euripidī, versum illum ἐν κυμάτων γὰ ἄουδης αὐ γαλῆν ὀρώ, deficiente spiritu, minus articulatè distinguens synalephen, non γαλῆν, sed γαλῆν visus est pronuntiare. Illuserunt ei Comici plerique, imprimis Strattides, & Sanyrion.

Polypus, scopulo affixus. 38

Πεπεσοφὺς πολὺπυς. Homo studiosus, aut alij rei ita affixus, ut nullus inde machinis auelli queat. Menander Byzantius, Nazianz.

Scapha lignea. 39

Ευλόκουβη. Femina nulla formæ venustate, aut decora corporis proportionē prædita, stupida scilicet ut lignum, inconcinna ut cymba. Eustath.

Glomerare inglomerabilia. 40

Κλώθει τὰ ἀσύγλωσσα. Coniungere res longè diuersissimas, & quæ omnino nexum fugiunt. Metaphora sumpta est à textricibus & filaricibus. Synesius agens de iis qui politicam administrationem sacerdotij muneri annexerunt, quos alibi Cyrillus ait μίγνόντες τὰ ἄμικτα, misere immisista.

Sirenibus ad persuadendum aptior. 41

Σφρηγῶν ἐπιφθέρεος. De efficaci eloquentia. Achilles Alexandrinus. Quin & σφρηγῶν pro illecebra, & dicendi vi ponitur. Heliodorus, Philostrophus. Pausanias, Synesius. Fuere autem Sirenes psaltrie, & meretricule hospitium illices propter vocis suauitatem, eosq; à redivitis memoria alienantes.

Atlanticum mare cotyla exforbere. 42

Κοτύλη τὸ ἀτλαντικὸν ἄπαιν ἐκφορῆσαι πέλαγος. Simocatus, de re supra modum difficili. Cotyla sex cyathos capiebat.

Iusurandum, emplastrum debiti. 43

Iusurandi sacramento tanquam emplastro quopiam æstantem irati creditoris stomachum comprimere solemus, unā cum excusationibus sanctissimas pollicitationes asserentes. Laberius mimographus. Cognatum est illud Simocati. πρὸς ἀπάτην ὄρεος σοφιστῆς ἐστὶν ἀξιόχρεως, Iusurandum est egregius artifex doli.

Aduersò æstu. 44

Ἀνὰ πρὶν χειρῶν dicitur qui ex amplissimis fortunis deiectus ad egestatem redigitur. Contrà κατὰ πρὶν φέρειται, cui prosperè in vita omnia eueniunt. Eustathius, Plantus, Aristides.

Thyestæa cena. 45

Θυέστου τραπέζα ἢ δείπνον. Pro immitti & cruento epulo: aut pro crudeli spectaculo. Athenag. Euseb. Oppian. Philon, Martialis. Adagij origo fabula est non ignota, qua Atreus Thyestæ fratri suos liberos epulandos apposuisse narratur.

Pardalis exuuium induere. 46

Παρδαλίην ἐνημέμιος, dici potest homo versipellis, & ingenio varius, ac vaser. Varii enim maculis distincta est pardi pellis. Eustathius. Sic ἀλωπικὴν ἐνημέμιος, fraudulentus, λυκίην ἐνημέμιος, ταραχ, νεβρίδα ἐνημέμιος, timidus hinnuli instar non ineptè vocabitur.

Malum fectionis egens. 47

Πήμαζα τομῶνζα. De malis extremis, & ingentibus, cuiusmodi sunt putrida vulnera, sola nouacule incisione medicabilia. Sophocles.

Vmbrae me prohibent. 48

Τῆλε με εἴργουσι ψυχαὶ εἰδωλα κερμόντων.

Meq; abigunt vmbrae larualia spectra vivorum.

Ita, Patroclus apud Homerum se inferis excludi conqueritur ob denegatum sibi humationis officium. Quadrabit, vbi cuiuspiam negotia à vilibus homunculis impediuntur. Torquebitur item in strigone & exsanguis vmbri pallore similes.

Habenas ignarus, non tractet. 49

Μὴ θιγῆς ἡνίων παιδίον ἄπειρος ὢν, Ne frena tractes inscius cum sis puer. Ita à negotio arduo quempiam ei provincie imparens deterrebimus. Clemens, Ovidius.

Non omnia per bouem obtinebis. 50

Μὴ πάντα κετὰ βόου ἐξῆς, Boue mactato non omnia habebis. Non votis neque supplicij muliebribus auxilia parantur deorum, sed vigilando, agendo, bene consulendo prosperè omnia cedunt. vbi socordie atque ignauie te tradideris, nequicquam Deos implores. Salustius, Aeschylus.

Teredo offium cor sollicitum. 51

Νοῦς ἐμυρτίμνος σὸς βιβρώσκων ὄστια, Mens plena curarum teredo est ossa edens. Nazianzenus, Solomon.

Bupalii odium. 52

Βουπάλιον εὖρος. De odio acerbo, & inexpiabili, quale erat, quo Hipponactem Ephesium poetam Bupalus Chius persecutus est, quanquam infelici conatu. Nam maledicos iambos poeta concoquere haud potis laqueo sibi gulam fregit. Leonides epigramm.

Bupalia pugna. 53

Βουπάλιος μάχη. Pro virulento & dentato scripto, quo virulento

ne habenas omneis in quempiam effundimus. Iulianus.

Pergama tristia non incolit. 54

Καὶ δοκεῖτε δὴ ναίειν ἀπενθῆ πέργαμα.

Habitare non triste Ilium vos remini.

In eos qui leta sibi omnia augurantur, quique ob felicem rerum
successum tantum non sibi Dij videntur. Origo sumpta à Troia adhuc
fortunata, opibus florente, & totius Asiae imperio potita. Aeschylus.

Matrea belluam alit. 55

In hominem inuidum, luore percitum. Solebat Matrea quidam
Alexandrinus hoc enigmate ludere disclitans, se μηδ' ἰόν τι τρέφειν,
ὅτι αὐτὸ ἰαυτὸ ἐδ' ἰοί, belluam alere seipsam comedentem. Talis
bellua Polypus est, rodit enim suam carnem fame adacta. Talis item
inuidia est, quae, ut ille ait, macrescit alterius rebus opimis. Eusebathius
ex Athenaeo.

Tempesta ingruit. 56

Αἰγὴς ἔρχεται. Quando significamus obuiam eandem esse im-
minentem periculo. Pheocrates Comicus. Similis ille versus prouerbialis,

Ἄν' ἄρα μέλαιναυ παῖδες ἐξενέγκωται,

Τυφὸς γὰρ ἐμβαίνειν πυρασκευάζεται.

Huc expedite gnati ouem nigram ocuis,

Nam turbidus Typho molitur exitum.

Censebant autem rituales libri tempestates, caeliq; iniurias ma-
flata atra bidente procurandas. atra, inquam: quod Diis laeuis & in-
feris color furuus gratior sit, ut superis Diis candidus. Typhon nim-
bus est è nubibus erumpens, nautis admodum formidolosus. Vnde
de Heliod. ἐγὼ δὲ ἄπειρε τυφῶνι βληθεῖς, ἀπόπληκτος ἐσέκη. Vnde
At ego attonitus steteram, velut typhone ictus. Verg. Val. Flaccus,
Arnobius. Porphyrius.

Andromachen ex anguibus concinnare. 57

Ἐξ ὀφείων τὴν ἀνδρομάχην διασκευάζειν, Anguium plexu An-
dromachen exornare dicitur, qui ad caussae suae confirmationem, aut ad
operis sui ornamentum omnia undique adminicula congerit. Nice-
phorus. ὄφεις ornamentum capitis est, quod crinium volutis lubrico
spirarum implexu, in modum anguium inerrantibus fastigiatur, quo
ornamento Andromache alioqui statura longissima, multo longior vi-
debat. Iuuenalis.

Instar olympicae tubae. 58

Ὡσπερ ἡ ὀλυμπικὴ σάλπιγξ. De acris & vehementi concio-
natore, cuius dicta non aures modo radunt, sed intima quoque animi
penetralia altius commouent. Philostratus, Sophocles, Synesius, Na-
zianzenus.

Marian.

Mariandynus tibicen. 59

Μαριανδυνὸς θεηήτρ. De cantore flebiles modos insonante: vel poetastro inamœni, & indocti carminis scriptore. Eustathius, Aeschylus. Sunt autem Mariandyni gens Pontica, nomen habens à Mariandyno Aeolensi, insigni lugubris concentus artifice. Quin & fistulas ibi natas luctui appositisimas fuisse aiunt. unde ille Anapesticus. prouerbialiu, in hominem secum discordem, αὐλεῖ μαριανδυνῶϊς κελεύμοις, κροῶν ἰασι, spirat Mariandynis calamis Ionicos modos sonans.

Myforum more inclama. 60

Μύστον ἐπιβοῶν. Pro, etulare & fetu omnia misere dixit Aeschylus, & item Simonides: Barbari namque, ut Phryges & Mysij, ob naturam vocis asperitatem olim ad funebres pompas ad ciendum luctum expetiti erant.

Serpentem foues, & iste. 61

De eo qui aut filium male frugis educat, aut improbam meretricem, aut dogma impium animæ perniciem amplectitur & fouet. Natum ex oraculo Apoll. Tyanei, qui à Menippo Licio à Lamia quadam tenellè adamato consultus, O formose, inquit, & à formosis expetite, ὄφιν δάλπεις καὶ σὲ ὄφεις. mox ostendit illius sponsam esse meram imaginem, & materie solum simulacrum, ex numero Empusarum, que Veneris appetentissime humanas carnes ardentè expectant, & Veneri inescunt eos, quos postea sint deglubituræ. Philostratus, Babrius, Aeschylus.

Ter sex iacit. 62

Τρεῖς ἐξ βέλιδυ dicitur cui ex animi sententia omnia prosperè me cedunt. Natum ex eo, quod olim in trium cuborum iactu treis seniones iecisse, fortunatissimum erat. Suidas, Aeschylus.

Lacrymæ Simonidis. 63

De re flebili & miseratione digna. Simonides inter poetas Ἰπυριῶν δδus, qui nenias & carmina cum lamentatione extrema mortuo acinenda scripsit, præcipui nominis fuit. Catullus, Aristides.

Theatrum simul aperit, & claudit. 64

Ὁ μὲν τε ἀνύξας καὶ κλεισῶς τὸ θέατρον dici potest, vel qui singularè aliquid proponens, orationem subitò aliò conuertit: vel homo sordidus, qui spem ostentat domi, sed mox reuocat. Heliodorus.

In repagulis stare. 65

Ἐφ' ὑσώληγος. De eo qui in procinctu stat paratus. Iosephus, Suidas. In stadio, locus, unde cursum auspicabantur, transversario sine, quo cursores & quadrigæ primum tube signum attentè expectantes coercerentur, exclusus Græcis ὑσώληγος, βατήρ, σαδβίς, ἀφσ-
τηρίος

ἡρία, & ἰππῶσις vocatur, nobis carceres dicuntur & verpagula.

Veluti Mineruæ calculus. 66

Herodes Atticus, ait Philost. καὶ τὸν Ἀριστοκλέα εἶδεν ὡσπερ τῆς ἀβλαῦς Ψῆφος, vidit etiam Aristoclem, velut quidam Mineruæ calculus, nimirum ad faciendam fidem illius eruditione, dignatus cum honorifica salutatione, atque ita veluti comprobans præclaram de illo existimationem. Vtemur illo & nos, cum quis primarij iudicij calculo absoluitur: aut quoties docti vel principis viri iudicium accedit ad laudem alterius. Origo eius refertur ad Orestæ iudicium, qui, cum pares essent calculi & damnatorij et liberantes, Mineruæ calculo alteri parti accedente absolutus à crimine fuit. Aristides.

Ieiunium olet. 67

Νηστίας ὀσφύς dicuntur, quibus grauius est anima & putidū olens. Ieiunij ob spiritus & excrementa pituitosa requie putrentia graui sunt halitū. Aristot. Cecilius, Plantus, Martialis.

Tricas conduplicare Tellenas. 68

In eos, qui meris, & ineptissimis nugis occupantur. A Tellene nugaci versificatore natum, qui suis frigidis dictis innotuit. Varro, Arnobius.

Ἀτέραμνος. 69

Ἀτέραμνος, & ἀτέρατες prouerbialiter vocant saxeos & dure ceruicis homines, quasi dicas non teneros & macerationi ineptos. metaphora à leguminibus sumpta, quæ ægè concoctionem admittunt. sic ἡτος ἀτέραμνος mores inhumanos; καὶ ἀτέραμνος, pectus ad credendum immobile, ψυχὰς ἀτέρατους animos duros & immites dicunt. Hom. Theoc. Aristoph. Theoph. Plat. Aeschyl. Polyb. Aelian. Suidas, Eunapius, & Nazianzenus.

Saturnius oculus. 70

Ὁ μὲν κρόνον εἰς τὸν οἶκον ἐπέσκηψε, In familiam meam Saturnius oculus incubuit. De insigni calamitate, & ineluctabili exitio intelligitur, sumpta occasione à Saturni fideris malefica potestate. Heliodorus, Porphyrius.

Purior salillo. 71

Comparatio prouerbialis de quacunque re inculpata, & integra. Summam veteres puritatem salij tribuebant. Catullus, Persius.

Attica hostilitas. 72

Ἀττικὴ ἐχθρα. De exitiali odio, aut crudeli facinore. Caussam ad iugio dedit Progne, Pandionis Athenarū regis filia, quæ Tereo Thracum regi innumpta filium vicum Ictyn patri epulandum apposuit, vna de odium erupit, & marito & illi ipsi exitiale. Heliod.

Sphingis

Sphingis ænigmata diffoluit. 73

Νῦν σφίγγος ῥεῖφός οἰδιπὸς ἰφρασεῖμην, Nunc Sphingis nodos Oedipus explicui. Quadrabit in eum qui recondita auctorum sensa, & tenebrosos locos dexterè explanat. Alceus, Alexus, Quintilil. Fabula Sphingis, vt vulgo nota est, à Palephato prolixè narratur. Verior historia est apud Nicophorum, de qua quid Iunius censuerit, ipsum consule.

Nervos frangere. 74

Νευροσπτεῖν. Pro, animi constantiam labefactare, et sententiam, quam quis firmam habuerit, subvertere. Hermias, Quintilianus. Nervi enim tam Græcis quàm Latinis pro robore, & viribus accipiuntur. Demosth. Cic. Pisides, Dion, Olympiodorus. Simile, ἀνευρῆσαι, enervare, pro, debilitare. Cydonius, Suidas, Plutarchus, Philo.

Cyrenæus videris. 75

Ἀνθρῶπος εἶναι μὲν κυρλωαῖος δοκεῖς, Videris esse vir Cyrenæus mihi. Athenæus ex Alexide vsurpauit in hominem inexhaustæ lectionis. Torqueas in quosius quavis ratione inexpletos.

Lateritius. 76

Πλίνθινος. pro, vili, & qui nullius frugis, aut pensi habeatur. Aelianus, Suetonius, Esaias. Est autem πλίνθος, siue later, quadratura glebe argillaceæ, luteæ ue, quàm solis ardor durauerit, queque lutescit faciliè aquis resoluta. Quod si accesserit ignis: πλίνθος ὄωτη siue later coctilis dicitur. Aequè prouerbialiter appellauit Cicero negotium luteum, quod nullius est momenti. Aequè item Martialis, in quendam materiam arduam humiliter tractantem,

Tu, inquit, magnus luteum Gaure Giganta facis.

Ne corticem quidem dederit. 77

Οὐδὲ κόροι πίχης δρύπελα πονπιάδος, Fragmina radice litoreæ haud dederit. Parthenij est in sordidum & auarum. δρύπελον cortex est arboris dilibratus: aut etiam qui quilibet & fragmenta, ἀπὸ τῆς δρύπετον, quod lancinare sonat.

Potes tacere. 78

Δύνασται σιωπῶν. In eos qui clauculum inter se musitant, ne silentij fides prodatur. Confectum est à Phœnicide Megarensi in Pyrrhum & Antigonom societatem adeò arcanè inuentes, vt ne scribis quidem credita fuerit eius fides. Hesychius.

In Catonium agi. 79

De eo videtur possi dici, qui in periculum exilio proximum conijcitur. Cic. Catonium deriuatum à tetrico & tristi Catonis ingenio, alluditque ad Græcorum κελώζον, ita vt pro tetro carcere accipi possit videatur, præsertim in illo Laberij;

Tollet

Tollet bona fide vos Orcus nudus in Catonium.

Arenam superat. 80

Κόνις, Ψάμμος, Ψάμαθος, ἡμαθῶδις, Ψαμμοκόσια, arene in infinitiatis significationem frequentissimo usu trahuntur ab auctoribus utraque lingua. Præter comicos & epigrammatographos Vergil, Catul, Callimachus, Anacreon, Flaccus, Nazianz, Varro, Pindarus, Marcellinus, sacre litteræ, Hom. Consimilis est significatio multitudinis in solius, minutilla pluuia, niue, astris, fluctibus & capitis pilis, propter eorum spissitatem. *νιφάδος ἢ ἰοικότες, ἢ ἰσάριθμοι τείρασι, Quam nix spissa cadit celo, aut quot sidera lucent.*

Ne bæon piscis molestus sit 81

Μὴ με βαιὼν κακώσῃ ἰχθύς. Ne Bæon pisciculus mihi noxam pariat. Competet in hominem adspernabundum, & delicati morosique ingenij, qui communia & vulgaria fastidiat. Bæon enim pisciculus est gobio persimilis alio nomine βλένν & βλέννα, mucco, vilis plantæ & ingrati saporis. Auctor etymolog.

Cum vulpe habens commercium,
dolos caue. 82

Κερδοὶ σιωδῶν, τὴν κερδοσύνην προσδόχου. Cauendi mali, ne aut impostura exitio tibi sit, aut ne in mores transeat contagium. κερδὼ vulpes est, quasi κερκῶ, à spisse caudæ tractu, vel ab astutia lucrandi. κέρδος lucrum est, vnde κερδαλῆος, fraudulentus. Suidas.

Mandrabuli in morem. 83

Cum apud multas nationes certa animantia suis dijs sacra occidere religio esset; Mandrabulus ouem Samiæ Iunoni sacram, quod sacrum olim eius templo balatu suo arcuisset, inconsulte mactare ausus est. Vnde in præposterè aliquid factitantes dictum videtur. Ita Aelianus. Aliter Erasmus.

Pro pede xenium. 84

Τούτῳ σοι ἀντὶ ποδὸς ξενήιον, Istud habe xenium pede pro bonis. In eos quibus malum pro malo rependitur. Verba sunt apud Hom. bubulci Vlyssis Ctesippo sagitta traiecto insultantis, ut munus illud accipiat pro bubulo pede, quem ille mendicanti Vlyssi impegerat paulò antè. Enstath.

Ἐκκυβεύειν, aleam iacere. 85

Pro, periculum facere, & experiri ancipiti quodam Marte. Polybius, Suidas, Ammianus, Aeschylus.

Senex fathiscens. 86

ὦ γέρον ἢ μάλα δὴ σε νέοι τείρασι μοιχηταί,

Ση

Σὺ δ' ἐ βίη λέλυται, χαλεπὸν δ' ἐ γῆρας ὀπάζει,
 Ἡ πιδανὸς δ' ἐ γύρι τρεάπων: βραδείας δ' ἐ βίη ἴπποι.
 Casse senex, iuuenum te bellica dextra laceffit,
 Fractus es, & vires consumptæ abiēre senecta:
 Cornipedes cursu tardi, segnissq; minister.

Hæc verba Diomedis Nestorem admonentis vt prælio excedat, aptè torquebuntur in hominem, iuuenta flore præclarum artificem, qui senectutis vitio defectus, paria cum iunioribus posthac facere nequeat. Eustathius.

Vti nutrices lamiam. 87

Ὡσπερ αἱ τίτται διηγούρουσαι τὴν λαμίαν, instar nutricum lamiam pueris obiicientium. Quoties inanes minas ad territandum solim comparatas innuere volumus. Dion Chrysf. Lamia quasi λαμία à pregrandi ingluvie nomen habet.

Bilem vomere. 88

Χολὴν ἐμεῖν dicuntur, qui molestiam animo & auribus ingrætam concipiunt. Plutarch. Natum à ventriculi natura, qui aliquid fastidiens, bilem immatantem reicit.

E media flamma seruare. 89

Ἐκ μέσων πύργων τὸν ἀνδρᾶ σῶζεν dicuntur, qui aut litibus irretitum, aut alijs periculis implicitum explicant. Referendum videtur ad Aeneam, qui patrem ardente Troia humeris extulit. Aristides.

Immortales Gratiarum horti. 90

Ἀκήρωτοι χοεῖτων κῆποι. Gratiudinis significatio est. Nam bene sicij memoria in accipientis animo virere semper ac immortalis esse debet. Vnde Thalæ que vna Gratiarum est, nomen à virore est inditum. Trahi potest ad personam, si dicamus virum æterna dignum memoria, in Charitum horti immortalibus viuere. Aristides, Plutarch.

Archilochia vulpes. 91

Ἀρχιλόχως ἀλώπηξ. In versipellem & astutia plenum. Dion Chrysf. Basilus, Herennius, Philon, Plato, Themistius. Natum inde, quod in vulpecule fabula plurimus fuerit Archilochus in carminibus aduersus Lycamben.

Verueceus. 92

Κετόμοχοι, Stupidi sunt & insulsi iudicij homines, veluti veruecino mucco scætentis. Iuuenalis, Galen. Huc spectat illud Hermippæ, de eo, qui plus habet in recessu, quàm primore fronte promittat,
 Τὴν μὲν διέλεκεν καὶ τὸ πρόσωπον ἀμνίς
 Ἐχὴν δεκείς: τὰ δ' ἔνδον ἔδεν Ἀμφίθεος ὄραωντος.
 Loquelam habere pecudis & faciem mihi
 Videris, ast intus latet prudens draco.

Phœnicis

Phœnicis instar reuiuiscere. 93

Κατὰ φόνισα ἀναβίωσκειται. De eo qui morbis, curis, aliter uie emaciatus ad se redit, factus uiuidior: aut de urbe ruinosa in nouam faciem restituta. Aristides. Phœnicis historia ex Artemidoro, Lactantio & Claudiano satis nota est.

Suis typus. 94

Υἱὸς τύπος. In hominem inuenustum, cui rictus suis instar protuberat: uel in stupidum, qui primore etiam fronte facili præ se ferat qualis sit. Enstathius.

Ἀποσκορακίσει. 95

Idem adagium est cum illo supra, βιάσσει ἐς κόρακος, ad cornos relegare, sed quia unica uoce profertur, elegantius & uenustius. Clemens, Heliodorus, Synesius, Etymologicus, Esaias. Illius origo varia est, à quibusdam ad fabulam graculi Aesopici refertur, ab aliis ad cornos arte gypsatos pro albu inauspicato conspectos, ab aliis aliò.

Qualis hera, talis & canis. 96

Ὅσα δέπρωτα, τοιάδε καὶ ἡ κόων. In impudice, & ebriose matris libidinosam & temulentam filiam. Clemens, Greg. Palama.

Gyaro dignum. 97

Aude aliquid Breuibus, Gyaris, & carcere dignum, pro facinore au daci, & cum periculo coniuncto, quod Greci ἐπιφοκιδῶων uocant. Iuuenalis. Breuia, maris loca sunt uadosa naufragii infamia. Gyaros insula est inter Cycladas, immitis, & sine hominum cultu.

Regula rector. 98

Κανόνος ὀρθότερος, regula rector: εἰθμης ἀκριβέστερος amissi exactior. Hyperbole sunt prouerbiales. Nicarchus loquens de gibboso, quem medicus corrigere uolens, circumpositis asseribus elisa anima rector fecerat. Theognis, Sophocles.

Mel summis digitis delibandum. 99

Χρὴ τῷ μέλιτος ἀκρα δακτύλοι, ἀλλὰ μὴ κοίλη χεὶρ γένειθαι. Translationibus aliisque deliciis, quibus oratio ornatur, parcè utendum est, non affluenter. Idem est de omnibus uoluptatibus, moderatus proinde rei alicuius usus hic commendatur. Philostratus.

Ἐνδύσιμον. 100

Pro ansa, & occasione quam arripere decet, ut τῆς ὥρας ἐνδύσιμον ἐπιτηρεῖν, opportuni temporis occasionem obseruare. Heliodorus, Iulianus, Synesius, Aristoteles. Propriè signat carmen nauticum, quod κελεὺς vsu remigibus acclamaturis præibat, Helychio cithare prælium est, quod ante cantilenam prælibari solet. Alij aliter.

ADAGIORVM HADRIANI

Iunij Centuria vi.

Polycleti norma. 1

ΜΟΛΥΚΛΕΙΤΕΙΟΣ κανών, Polycletea norma. Homo omnibus numeris absolutus, opus ad unquam factum, res extra controuersiam perfecta. Natum à Polycleti commentario, quo absoluti operis spectamen artificibus præscripsit, itemque eiusdem statua absolutissima, quibus ambobus κανών & nomen inditum fuit ab auctore. Galenus. Sic & per se κανών siue norma sumitur. Suidas, Eunapius, Hieronymus, Martialis, Thucydides.

Pro virgine cerua. 2

Αὐτὴ παρεβένε ἑλάφος, loco virginis cerua. Quoties præter opinionem insperatum quid accidit: aut quoties aliud pro alio fraudulenter substituitur. Achilles Statius. Natum ab fabula Iphigene, que cum in Aulide ad aram Diane staret, futura deæ victima, ipsa quidem repente euannit, & in Tauricam deuecta est, immolata eius loco suppositicia cerua. Eurip.

Fulmenta lectum scandunt. 3

Quoties seruus aut cliens supra herum vel patronum haberi præsumit: aut cum alioqui præpostere aliquid fit, tum fulmenta, id est, fulcra sustentando lecto destinata onus ipsa lecti esse uelle, & ab eo portari quodam modo dicemus. Varro.

Tantali mensa. 4

Ταντάλης τράπεζα. De re, qua frui non liceat. Ach. Statius. Nota est fabula de Tantalo in medijs undis sitiente, & imminentibus ori ipsius pomis frui non potente. Petron. Arbiter.

Voce optato. 5

Μετὰ φωνῆς ἔυχος, voce precator. Hoc Pythagore simbolo admonebimus nihil iniustum petendum esse, sed vota nostra debere esse liberalia, quæque nullus facere dubitaret pluribus etiam consciis. Natum à peruerso multorum ingenio, qui taciti apud se pudenda, votoque omni maiora in dies flagitant, que coram alijs clara voce postulare uereantur. Clemens, Cic.

Ad fores venire. 6

Ἐπὶ θύρας ἤκον dicuntur opes, honores, dignitates, Musæ, aliæque que ultro non ambienti sese offerunt. Philost. Natum ab amantibus, qui amasitarum ianuas frequentare & sertis exornare solent: vel à discipulis

discipulis preceptorum ad limina studiose ventitatibus. Aristides. Eandem paratiam & nos Belgæ habemus.

Vnum aluere. 7

Ἐν κρητῶν, vnum, idemque aluere. De sociis coniuratis, qui, aut iisdem studiis addicti sunt, aut similibus sceleribus operati. Suidas.

Ceræ instar. 8

Κηρῶ δίκην. De molli: aut tabescente. Eunapius, P salmistes, Chrysof. Simile illud κηρῶ ἐν πάσας ὄρεσιν, cera tractabilis, aut fingi aptius. Damascius. Quin & à lurido cere pallore manauit verbum κηροθῆναι, pre metu impallescere, & eumque euadere.

Bucula. 9

Βούδης Menandro dicitur homo fatuus & ignauus, cuiusmodi etiam ἀμνοκῶν Aristophani vocatur, quasi βοῶν ἀς ἀμνος, agnina sapientia predictus, alioqui κῶν pecudem seu ouem Ceres vocant.

Tanquam in nocturno prælio. 10

Ὡς περ ἐν νυκτὶ μάχῃ. Cum imprudentes & obiter in aliquam materiam incidimus; aut cum ostendimus nos haudquaquam obscure cum quopiam congrredi velle, & dissimulanter, vt alios fallamus, sed aperto Marte, et in clara quodammodo luce. Synesius, Nazianzenus, Nicephorus.

Abderologus. 11

Ἀβδηρολόγος. Stultiloquus, qui nenas merasque nugas effutens ingenij inopiam prodit. Tatianus, Arnobius. Abderitani Thracie populus, fatui habebantur, & frigide stoliditatis pleni. Sic & ἀβδηρικὸν Ciceroni est stolidum & friuolum.

Camelus pyrrhiam didicerit. 12

Ἡ κάμηλος πυρρίχων ἔμαθε Κινησίου, pyrrhiam Cinesie camelus didicerit. Vtemur, vbi quis repugnante natura & genio quid aggredditur, hoc modo. Discit camelus pyrrhiam Cinesie: vel hoc: Camelus citius pyrrhiam Cinesie didicerit, quam caudex iste litteras. Synesias poeta pyrrhiam conscripsit, ad quam decursus modulatus feret, lege carminis constata è breuibz ferme pedibus, qui vel inde, vel à mobilitate ignea pyrrichij dicuntur. Aristophanis interpretes.

Eleusina seruat, quod ostendat. 13

Eleusina seruat, quod ostendat reuisentibus. Rerum natura sacra sua non simul tradit. Hoc Seneca dicto significabimus non semel, & vnica vice effundendas esse omnes eruditionis opes. Eleusina Attice locus Eleusinie Cereris fano nobilis, quo prima frumenti satio inuecta fuit, παρα τὸ ἐλεῦθρον: eam Attice sacrarium appellat Apuleius.

Medea immanior. 14

Μηδίας ἀπηνίστερος. Prouerbialis hyperbole in execranda crudelitate.

delicatem. Simocatius. Medea Aetæ Colchorum regis filia post occisum
Absyrtum fratrem, postea proprios liberos ex Iasone susceptos iugulauit.
Taurica ara crudelior. 15

Similis hyperbole in illo Iuuenalis, Meotide seuior ara Aegyptus,
ubi Meotidem aram vocat Tauricæ Diane delubrum ad ostium Meos-
tidis, ad cuius aram viui homines aduenæ immolabantur. Strabo, Val-
Flaccus, Ouid, Mela.

Num fratri bene est? 16

Μή π' ἀδελφῶ σκευαλόν; Num rectè se habent res fratris tuæ?
Sciscitatio hæc quadrat in heredipetas, & inuidos homines, qui alte-
rius rebus opinis impallescent: aut qui omnem mouent lapidem, ut
alienam conditionem intercipient. Natum à Typhone, qui Ostridus fra-
tris sui opibus insidiabatur, ad imperium per fas nefasq; adspirans, atq;
ita præ inuidia macrescens, quod eo loco essent res fratris. Synesius.

Nemo comatus, qui non præciditur. 17

Οὐδὲς κομῆτης, ὅστις ἐψηρίζεται. Omnes qui cutis mollitiem,
caloniustraturam, aliosq; corporis cultus impensè deamant, molles &
fracti censentur, & παιδικὸν quiddam, si non corpore, animo saltem,
præ se ferunt. Synesius, Suidas.

Smyrnæi mores. 18

Σμυρνᾶϊος τῆς ὀψος. De gente aut homine bellicoso, pacis tempore
dissoluto. Smyrnæi in dies luxui indulgebant: sed in bello ferociiores
erant, quàm ut multis expediret eius rei periculum facere. Aristides.

Capra cinnamomum. 19

Ἡ αἰζὶ κιννάμωμον sequitur, vel amat. In eos qui rem aliquam
impensè deperunt. Eustath. Cinnamomum, Arabicus surculus, na-
ribus admotus sua fragrantia lacrymas elicit vel inuiti. Si capra por-
rigatur, ea catuli instar admurmurat, abeuntemq; sequitur naribus,
quantum potest, admotus, atque adeò repulsa, non aliter, quàm si pa-
bulum denegatum foret, quiritatur. Philost.

Vmbri macilentior. 20

Κηρῶν λεπτότερος. Hyperbole in macros & strigosos. dictum est
in Arhestratum poetam, qui captus, & in bilancem coniectus oboli
pondus momento traxisse dicitur, ὁ βόλος ὀλίγην ἔχοντα. Eustath.

Veteris moneta. 21

Παλαιὰ κόμματα. De homine aut re plane integra, nihilque
adulterata. Symmachus, Demosthenes. Prouerbiū idem apud Bel-
gas habemus, Vanden ouden slaghe.

Olim Pelasgi, Danaidæ postea. 22

Πάλαι πελάσσοι, δαναΐδαι δεύτερον. In eos quorum opes olim
firme & potentes fuerunt, aut præpotens familia; nunc verò ea dese-
cerint.

cerint. Euripedes. Pelasgi numerosa & valida olim gens fuit, que er-
rabunda passim sedes posuit, leniq; de causa eas mutavit, alio atque
alio commigrans, & in infinitam adaueta multitudinem celeriter de-
fecit. Strabo.

Ex eadem figulina. 23

Τῆς αὐτῆς κεραμίδος. De rebus affinis & cognatis, Gre. Pa-
lama. Simile illud Platonis, ἐκ τῆς αὐτῆς γυμνασίδος.

Fracti. 24

Κατεργότους & κελασμένους, siue fractos, molles nominant &
effeminatos. Plutarchus, Eunapius, Philon, Athenæus, Libanius, Da-
mascius. Sic κατεργότους τὰ ὄπια eos appellant, quorum aures Alexan-
drinis delutiis assuesactæ nihil virile admittunt. Plato, Galenus.

Helenaë crater. 25

Ἐλένης κρατήρ. De leto nuncio, aut re animi solliciti curas di-
luente. Philostratus, intelligens pharmacum Nepenthes obliuionem
tristitiæ veniamq; afferens. Homerus, Plinius.

Helepolis. 26

Ἐλίπολις. Pro delinimento, & illice vinculo, quo capitur animus,
vt si dicamus luxum esse iuuentutis helepolin. Philon. Sunt autem
helepoles machine bellicæ expugnandis urbibus comparatæ, πνεῦμα τὸ
ἰλιπὸν τὰς πόλεις.

Spinas colligens. 27

Τὰς ἀκάθους σπινάρον. De moroso homine, & importunè curio-
so, qui in disputationibus nunc hoc, nunc illud incesit, & in contro-
uersiam trahit. Athenæus, Eustath. Plutarchus.

Somni plenus. 28

Ἦπνε μέσος. De stupido, aut oscitabundo parumq; attento.
Aristides.

Suilla harmonia. 29

Ἦπιος ἀρμονία. De incondito, & indocto clamore, qualis est eorū,
qui ab artibus nomen vsurpant. Idem.

Monitor caprasage. 30

Ἐμὲ νεφεστῶν, αὐτὸς ἀπιόλει. In consultorem ineptum, qui al-
teri dicere parat consilium, ipse supra stiuam non sapiens. Aristides.

Dædala machara. 31

Δαυδάλα μάχαιρα. Dolus vafre ingeniosq; excogitatus. Pinda-
rus. Natum à Dædalo qui profugus ad Cocalum Camici regem sup-
plex, astu insigni effecit, vt regis filie feruentem aquam per tectum
infunderent, quæ per tubulos delata Minoem persequendi illius studio
eo delatum, seseq; in balneo lauantem perussit & exstinxit.

E 3

Ad

Ad aliud proœcium transeo. 32

Μέτρηται ἐπὶ ἑτέροις προœκτις. Quoties aliud propositum vgerimus, aut diuersam à priore sententiam amplectimur, aut rationi prolixè explicate secundam atteximus. Aristides. Sumptum à Stesichori, lyrici palinodia, quam in Helenæ à se prius vituperatæ encomium conscripsit.

Βυσσούχων, incuruicercicus. 33

In fraudulentum insidiosumq; simulatorem. Xenarchus, Pacuius: Tradunt Physiognomici homines obstipo capite & in humeros contraito maximè fallaces esse. Et animantia, quæ aliis insidias moliuntur, aut iram premunt, ceruices obliquant, quoties insultum meditantur, quod in vulpibus, & canibus videre est.

Agamemnonium epulum. 34

Αγαμεμνονίους δαίς ἢ τεράτεια. In eos qui amicè accepti medicatum poculum hauriunt, aut Italicam offulam sorbent, aut alioquin proditoriè interimuntur. Refert Homerus Aegysillum lauto conuiuio exceptum Agamemnona interfecisse, vnde & natum prouerbium.

Achæa, non Achiui. 35

Αχαιίδες οὐκ ἐστὶν ἀχαιοί. O verè Phrygiæ, neque enim Phryges. Proverbialis morsus in eos, qui præter verborum tumorem nihil habent pectoris aut virilitatis, minimùm à feminis discrepantes, quarum tam proprium est garrire, quàm sit virorum præclara edere facinora. Homerus, Virg. Sophocles, Herodotus.

Ἐν χροῖ. 36

Ἐν χροῖ, quasi dicas in cute, pro admodum vicino, & quasi in confinio: aut pro, coniuncto. οὐ πρότερον ἢ ἐν χροῖ. Synesius, Agathias, Sophocles, Lucianus, Thucydides, Xenophon.

Ad manus ferre. 37

Εὐπρεπὸς ὄσσωπος ἡδὲ, ὀνόματος οὐδ' ἐν ἐπὶ χεῖρας φέρων, Speciosus videris, at nominis nihil ad manus affers: quasi dicat, secundum Eustathium, non magnum illum habere nomen & prolixum ad modum eorum, qui magna trahunt vestimenta, ut oras extremas manibus excipere cogantur. Videtur tamen parœmia à pondere deducta, ut dicat breue nomen parum afferre momenti, & ponderis, nam manibus pondera explorantur. Ut ut est, ἐπὶ χεῖρας φέρων, est nobilem esse, & spectate famæ, Cratinus Comicus.

Ioui paria intonat. 38

Ἴσσι δὲ βρομέει, κεφαλὴν δ' ὑπὲρ ἀνθέντας ἀείρει, Par Iouis imo perio

perio fremit & capite arduus exit. Dicitur in superbum, & grandiloquum. Stobæus.

Tanquàm pauo circumspēctans se. 39

Καθ' ἄπερ ὁ παῖς περιεθρῶν ἑαυτὸν, pauonis in morem seipsum circumlustrans. In philautum. Synesius, Philostratus, Simocatus. Pauo gemmantē suas pennas mirari solet, & ad laudes suas explicare opes.

Collaria cadauera. 40

Νεκύες μεσουχίνες, velut cadauera collo tenuis medio. Popinones perditī, qui vitam gulae delitiis metiuntur. Aristoph.

Veriora Bacidis dictis. 41

Ἀληθίστρεα τῶν σιβύλλης ἢ βῶκιδος, veriora Sibyllinis, aut Bacidi oraculis. De rebus minimè controuersis. Fuit Bacis ex iis quos ἄρρητων vel fatidicos vocant. Dion Chryf.

Cappari victitas, qui potes anthia. 42

Πρὸς κάππαρι ζῆς, δωάμπος πρὸς ἀνθίω, Poteras vel anthia, qui viuis cappari. In sordidum: aut medicum scholas aperientem, vel alioqui hominē parui animi. Anthias piscis est non ignobilis, quem sacrum, & à felici nominis auzurio, καλλιωνυμον vocant. Plutarchus. Simile est, βύρσις ὄζει, μύρων ἐξόν, corium redolet, cum possit vincta.

A scapha in triumphalem quadrigam. 43

Ἀπὸ θωοσκηπίε ἐπὶ τὴν ἡγεμονικὴν ἀπέβλεψεν ἄλαμπος. De scapha ad triumphalem currum transfiliens. De quouis è fece hominum ad magnas opes dignitatesq; prouecto, qualis fuit nuper Iulius Ligur. Synesius.

Ferreus. 44

Σιδηρῆς. De impudente & frontis vacuo. Catullus, Eustathius, Aristoph. Cicero.

Geminas chordas ferit. 45

Διπλᾶ κερῆν dicuntur, qui duobus dominis seruiunt, aut qui ancipitem fouent sententiam, neutrò inclinantes. Aristides.

Equum Scythæ. 46

Τὸν ἵππον ὁ σκύθης, subaudi, βδ' εὐλοσθ' ἢ μουσάπτεται, auersatur, aut fastidit. De eo qui in propatulo rem quampiam reicit, clam appetit: aut de eo qui duplex vna è re commodum capiat. nam Scythæ equo, & ad itineris expeditionem vtuntur, & ad pastum, urgente nimium fame, epoto è secta vena sanguine. Suidas, Clemens.

Sartaginum pernicies. 47

Quibus adagijs parasitorum infamis gula apud veteres traducatur, hic lubet prolixius recensere. Primum apud Athenæum λοιπέ-

δωρχόνας, seu λοπαδάγχνας dicuntur, pestes & perniciēs sartaginis num, cuncta abligurientes. Idem eos vocat ἀνοσίως λάρυγγας, ἀλοπτερίων κτεάνων παρὰ δ' ἐπίδως, exuales gulis, alienarum opum tubercinatores. Apud Suidam eiusmodi helluo πωρηνορηθοήρας αὐδιδί, quod patellas venetur: apud Athenæum iterum κελιοδαίμων, quod ventris studio felicitatem metiatur: Alibi: ἐντερίδουλος, buccearum mancipium, ab ἐντερις, quod turundam denotat. γαστρεπιδιηξ quoque Eustath. teste, quod abdomini totus inferuiat. κνισολοισχος maioris vehemētiæ vocabulo, quàm τρεπιλοισχος, utrumque tamen audit, hoc, quod mensas illingat; illud, quod nidorem è cibus surgentem rabido ore carpat, atque illingat quodammodo lambente lingua. γάστρις, ventrio, ab inexplebili alio. ψωμοκόλαξ, quod offulas adulabundis carpat: ψωμοκόλαφος, quod offulas abligurriat, ψωμόλεθρος, offarum perniciēs. παντοφάρονξ seu potius παντοφάρονξ, quod inexpletus gurges cuncta absumens, siue quod inexhaustum pelagus sit illius gula. λιβητοχάρων, seu quod lebetibus & ferulis gaudeat, siue quod eduliorum lebetibus excoctorum sit veluti Charon quidam. θυράπαιξ, aut θυράεπαιξ, quod alienis foribus insidietur, ambiens alienam quadrantem. κροστεράπιξ, teredo, & coisus mensarum. μεσοηγυδορπρωχίσις, quod sepius inter cenandum saburrā exoneret, ut depleto ventri nouum onus identidem iniiciat, ἀμεσοηγυς, καὶ δ' ὄρπος, καὶ χέλιον. συγκοιλανυσίφραξ, ad nutum manduco, quod coëpulantē alijs, annuere diēlis omnibus, ventris causa, necesse habeant. λέμβος, quod, tanquam scapha nauem onerariam, mensam seclretur. Suidas, Eustath. Athenæus.

Cerebrum interius inquirere. 48

Pro, occultiore sensum, latensque mysterium inuestigare, & medullam exquirere relicto cortice. Fulgentius. Sic Greci τριώνυξ ἐγκέφαλον, palmæ arboris cerebrum, & ἐντερίωνλω arboris medullam intestinam vocant.

Mandibulis alienis ridere. 49

Hom. agens de Penel. proci, quibus suæ proteruitæ pœnas capite luiturus Minerva ementitum cachinnum immisit, & mente emotos redidit; οὐδ' ἦδη γναθμοῖσι γαλοῖαν ἔδρασι τοῖσι, Illorum at risus buccis alienus inerrat. Vbi Eust. idem alijs verbis affert; ἔσταις γαλοῖαν παρὰ τῆς, peregrinis buccis ridere. Horatius etiam Sat. 2, 3. cum suum Protea in ius, (non, ut alij, in iura) rapit, malis facit ridentem alienis. cuius elegantissimi loci restitutionem (indicabo hoc obiter, præter institutum) ab alijs benignè pridem communicatam, doctissimo cuidam Siluio (prenomen ignoro) Lemouici lubenter debemus: eam enim ille primus è vetustis membranīs eruit, & amicis suis eius copiam

pian facit. Dicitur adagiū de risu non vero, neq; ex animo profecto, ut eorum est, qui præ ira nasum crispant, aut præ consilij inopia animi herentes in re non ridicula risum cient. Similiter dicemus eos, qui inuiti cibum sumunt, ἀλλοτριῶν χάριτων ἐσθίειν: eos, qui inuiti manuum operi admovent, ἀλλοτρίαν χεῖρὶ κίνεσθαι: eos, qui, quod non lunt, vident, ἀλλοτριῶν ὀμμοσὶ θεοῦσιν. itidemque de auribus.

Labijs ridere. 50

Χεῖλαισι γελῶν, non diducto ore, & vultu liberè exporrecto, sed ridentium in modum renidere, & quasi in Sardonium risum solui, qui fieri solet cum morsu animi mærore grauati. Homerus, Heliodorus, Theocritus.

Telchines. 51

Homines fraudulentij & malefici impostores. Synesius, Naxianx. Eustath. Greg. Palama. Perhibentur olim fuisse Telchines nouem, Rheæ comites in Cretam proficiscenti, venefici & prestigiatores insignes, dicti παρὰ τὸ θέλγειν, quod decipere est, & item in aliâ naturam mutare: ydem vocati fuere à nociuo manuum opere πηλαμαῖοι.

Vua passæ similis. 52

Ἀσπίδι ἐοικώς. In senilem ætatem rugis contractam, & passate cute strigosam. Greg. Palama.

Hamaxobio instabilior. 53

De homine instabili, & incertis semper sedibus nouas veteribus commutante. Tertullianus. Sunt Hamaxobij Sarmatæ plaustra pro sedibus habentes, ab ἑμάξα, plaustrum, & βίος, victus.

Nauem rectam semper. 54

Εὐ ἰδί ποσιδᾶν, ὅτι ὁρῶν τὰν ναῶν καὶ ἄδωσα, Neptune nõ te latet, rectam me semper rexisse nauē. Aristides, Seneca. Quoties testatū & spectatam fidem nostram, atq; integritatem significare volumus.

Theramenes. 55

Dicitur de versipelli & in vtramque partem dextro, qui pro re nata, nunc harum, nunc illarum sit partium. Aristophanes. Fuit Theramenes Isocratis præceptor, & magna dexteritate Athenis rempubl. administrauit, ad eò vt egregiè tempori seruiendo, factionibusq; se applicando, coluburnus, (congruit id calceamenti genus vtrique pedij) audire cæperit.

Imbrij & Lemnij. 56

Tergiuersatores, & qui sibi conscij iudicium declinant, absentiam in Imbro aut Lemno prætexentes. Eustath. Hesychius.

Patroclum sub specie. 57

Πάτροκλον πρὸ φωνῶν, subaudi, τίθειαι, Patroclum obtentum facere, aut prætexere. In eos, qui rei cuiuspiam gratia simulant se facere aliquid,

aliquid, quod reuera aliorum faciunt. Plutarchus. Occasionem adagio Hom. prebuit, ubi Briseida necem Patrocli lugentem reliqua feminarum turba sequitur, non tam Patroclum, quam proprias erumnas desflens.

Squilla rubicundior asâ. 58

Ἐρυθρότερος κερκίδος ὀπίης. De eo qui pudescit vel castigatus, vel scommate adpersus. Athenæus. Sunt κερκίδες, pisces, quos Latini gambaros, nos garneros vocamus, qui elixi, aut asâ toti rubeſcunt, prius albicantes.

Pyrrhonia hæsitatio. 59

Πυρρώνιος δὲσπεία. De is qui nihil certi decernunt, semper dubitantes. Galenus. Fuit Pyrrhon Elæus Philosophus, qui desperata veritatis inquisitione, temerè omnia diu rimatus, in singulis hæsitabat. Eius affectu dicti sunt ἐφεκτικὸί, quòd superſederent quicquam asserere. δὲσπεία κτικὸί, siue δὲσπεία κτικὸί, à perpetua hæsitantia. ἐκκετικὸί, quòd perpetuo considerarent. Ζητητικὸί, quòd inquirerent usque: Academici postremò.

Caricum schema. 60

Καρικὸν χῆμα. Effrenata libido, seu potius certus eius modus, qua de re exstant portentosa Petri Aretini, hominis verè Itali schemata. Hesychius.

Omphacinus. 61

Ὀμφακίω nominant Greci hominem durum, & præfractum, translatione petiua ab immaturis viuis. Aristoph. Et ediuerso πείποντα quasi maturum, vocarunt hominem placidum. Aeschylus, Athenæus.

Libera in Cynadra aqua. 62

Ἐν κωάδρα ἐλευθέριον ὕδωρ. Adhortatio est ad libertatem: securius enim dulciusq; aqua viuunt in libertate, quam magna rerum abundantia seruitur. Eustath. Cynadra fons est Argis à perfugio canis nomen habens, è quo serui in libertatem asserti, poculum hauriebant.

Lippus oculus solis radios non fert. 63

Λημῶν ὀφθαλμὸς ἠλίε ἀκλίνας κερκίως ἔδεχεται, Lippus oculus solare iubar inoffensè non admittit. Non illico perspicua sunt leetori medicos aut Theologicos libros euoluenti, penitiora mysteria, nisi iis doctrinis imbuto.

Vespa acerbior. 64

Σφηκὸς δριμύτερος. De præferoci & crudeli. Clemens, Themistius. Vespe ictus haud temerè sine febris sunt, eiusque ter nouem punctis hominem interire aiunt.

Certina

Ceruina senectus. 65

Ἐλάφου γῆρας. Attribuitur vehementer longæuo. Hesiodus cornici, teste Plinio, nouem attribuit nostras ætates, quadruplum eius ceruû. Iuuenali.

Fulicam cygno comparas. 66

De rebus, & personis maximè inter se dissimilibus, conuenient hi versus Paulini:

Si confers fulicas cygnis, & ædona parre,

Castaneis corylos æques, viburna cupressis.

Fulice colore sunt fusco, cygni albo. Luscinia vocis amœnitate auis regina est, parra stridula & ingrato sono. Castaneæ & cupressi edite sunt & proceræ: coryli auellane, & viburna depressa & humilia.

E scala. 67

Ἐκ κλίμακας. De iis, qui de industria otium captant. Pugilibus tempus diu terentibus scala olim inferri solebat, vt diuulsi, & suum uterq; locum obtinentes distinerentur, ne in circumcurrendo ictus acciperent, sed suum quisque locum obtinens quali quali manuû obiectu se defenderent. Eustath. Hesychius.

Lumbos fractus, vt Myfius asinus. 68

Ὀσφω κρηγῶς ὡςε μύσιος ὄνος. In molles & effeminatos. In Mysia rarissimi sunt asini, quibus rectum sit dorsum circa lumbos, aut ilia. Eustath.

Ouo nudior aut glabrior. 69

In caluos, aut derafos. Nicias epigramm.

Tranquillitate caluior. 70

Φαλακρότερος εὐδίας. Simile superiori. Demet. Phaleræus. Nantum inde, quod tempestate crispentur omnia & horreant; contra in serenitate & aëris malacia, nuda & quodammodo calua iaceant omnia. Sic Mart. Lenior es conchis Galle Cytheriacis.

Sphettius. 71

Σφήτιος, virulente mordax & scyphanta dicitur à Sphettie gentis ex Acamantide tribu ingenio. Sic σφήτιον ὄζος, pro acerrimo aceto dixit Aristoph.

Araneis abundat. 72

Κακ' ἀράχνια ἔχον. De eo quod desertum est & incultum. transferetur appositè ad ignauiam ingeniorum, aut oscitantiam interpretum, obscura loca prætereuntium. Homerus, Hesiodus, Propertius.

Manus in Ætolis habet. 73

Τὰ μὲν χεῖρε ἐν αἰτωλοῖς, ὁ δὲ νῦς ἐν κλωπιδῶϊς, Manus utraque in Ætolis, at mens in Clodis. In eum qui & flagitiose manibus donaria efflagitet, & furaci animo opes inuolet. Allusio est ad εἴρων

etymon Actolorum, quod est, ἀκτεῖν ὄλον, totum flagitare; & Clopidarum, quod est ἡ κλοπή, furtum. Aristoph. Homerus.

Turtur cantat. 74.

Τρῶζων ψάλλει. De inepto cantore, aut poeta. Turtures non tam canunt quam gemunt. Suidas.

A lineis excidere, lineæ insistere. 75

Pro, ab instituto aberrare; & contra, in instituto permanere. Translatio est à Geometria, quæ lineis omnia perficit. Eodem pertinent, eisdem dimicare lineis, pro, intra certa argumentorum septa permanere. Lineas aliquas præducere, pro, certam materie legem præfinire. Ad lineas, & in gradum, pro, ad propositum. Lineis claudere materiam, pro, stata quedam argumenta præfinire, intra quæ oratio coerceatur. Metaphora sumpta est à luctantium lineis, quas intra decertant. Tertull. Quinctil. Hieron. Cic. Donatus.

Lapis molaris. 76

Ἄσος ἢ λίθος μολίας. De stupido & cerebri experte. Plato, Aristoph. Aristides, Plautus.

Decumani fluctus malorum. 77

Κακῶν τεικυμία, Malorum decumanus fluctus. De ingentibus calamitatibus. Aeschylus, Theodor. Nazianz. Plato, Clemens, Synesius. τεικυμίαν tempestatem esse volunt grauem, qua tres vndarum cumuli in vnum coeunt, Latini decumanum fluctum appellant.

Euannatio ad omnem auram. 78

Λειμνησις ἢ κατὰ πάντας ἀνεμῶν. De leuitate, qua sententiam vnam in omnia fleclimus: aut qua' citra iudicium opinioni omni fidem deferimus: quod nostrates vocant, Chlamidem omni vento obuertere.

De huycke nae den wint hanghen. Nazianzenus, Siracides,

Statua viatores omnes intuens. 79

Ἡ πρὸς πάντας ὁρῶσα τὴς περιούσιαις εἰκῶν. Symbolum, aut dictum, quod diuersimodè interpretari possit. Nazianz.

Ἐξορχεῖσθαι. 80

Ἐξορχεῖσθαι & ἐξορχησεῖσθαι, Extra templi vestibula choreas ducere. Pro, arcana & reticenda in vulgus edere, publicique ea iuris facere. Dionysius Areop. Clemens Alex. Synesius, Tatianus, Aristides, Lucianus, Demosth.

Minis occidit. 81

Ταῖς ἀπίλαις δροκπινύδῳ. De vana interminatione, qualis eorum est, quibus Mars est ventosa in lingua. Cratinus, Vergilius.

Anguilla in strigmento. 82

Ἐγγεῖλος κατὰ γλοιῶν. De homine lubrica fidei. Anguilla & per se,

se, & oleo imbuta minimè manibus stringi potest. Athenæus.

Cyceon. 83

Κυκίων. Pro turbulenta rerum confusione: aut conturbatore, omnia sursum deorsum miscente. Eustat. Synesius, Theodoritus. Est κυκίων proprie confusanea liquorum potio, caseum, mel, & farinam recipiens, Latine cinnus secundum quosdam: unde κυκίων, & συγκυκίων conturbare est, & collidere. Aristoph.

Faber cadit, cum ferias fullonem. 84

Quoties significabimus immerentem plecti aut perstringi: vel cum victo uno, alterum etiam cadere. Arnobius, Athenæus.

Sannas. 85

De homine stolido & stulto, qualis Margites narratur fuisse, qui sponsam attingere non est ausus, ne matri rem illa proderet, veritus. Natum à Sanna quodam morione Comiciis noto: vel à Sannis Asiae gente rudi & barda.

Leo prius, nunc leporem agit. 86

Λαγῶ βίον ζῆς, ὁ πρὶν ἀτρεμὸς λέων. In hominem delicatum, olim strennum & ferocem. Galenus, Dion, Chabrias, Euripides.

Indoctus pater filium erudit. 87

Πατὴρ ἀνεδέκτης παῖδα νεητέϊ. In eum, qui doctiorem docere veli: aut malè consulentem alteri. Clemens, Sophocles.

A caluo ad caluum. 88

Ἀτὸ τῷ φαλακρῷ μέχρι τῷ φαλακρῷ. Cum significabimus neminem excludendum esse, aut prætereundum. Dion, Suetonius.

Argiuos exarmat oraculum. 89

Τὸ δ' ἐξοπλιζέει τ' ἔπος δργεῖον λέων. Exarmat Argiuam gentem hoc oraculum. Cum firma per se, & certa argumento valido conuellitur. Plutarchus. Exarmatus proprie belluas, cum eis ungulas, aliaque nature armamenta adimimus. Sic Plinius dixit, exarmare accusationem, pro, infirmare.

Καπνοσφράντης. 90

Fumum olfacere dicitur homo sordidus: aut parasitus, qui alienæ culine nidore ducitur. Eustath.

Turbinem felix prospecta. 91

Ἐξώσθη ἰουτυχὴς ἄθρει. In rebus prosperis de aduersa fortuna timendum. Varro. ἐξώσθη ventus est procellosus, quasi dicas quassatorum, παρὰ τὸ ὄσσει, ab impellendo.

Amara bilis amaris pharmacis proluitur. 92

Ἰατροὶ πικρὰν πικροῖς κλύουσι φαρμάκων χολήν, medici Amarā amaris pharmacis bilem eluunt. Soph. Plutarch. Symmachus. Morosi

78 ADAGIORVM IVNII EPITOMĒ.
Morosi hominis improbitas simili asperitate frangenda est: aut callidum facinus asperioribus verbis castigandum.

Mulgens hircos sanguinem ducit. 93

Ποιμὴν ἀμείλησθαι, εἰ θέλωσιν καὶ τις τρώγῃς, ἀλλ' ἀντὶ γάλακτος αἰμώτων πηγὰς ὕδατος, Mulgere & hircos, si velit pastor potest, sed sanguinis pro lacte salientes fluent. Subditi non exsugendi sunt, nisi ad vitalis sanguinis fontes. Nazianz. Dion.

Canis clanculum mordens. 94

Κύων λαίλαργος. In insidiatores dolum blando risu pretextentes. Suidas, Lærtius, Eustath.

Mensura aquam bibens. 95

Μέτρησθαι ὕδατος πίνοντες, ἀμέτρησθαι μάζαν ἔδοντες, Mensura aquam bibentes, absque mensura mazam vorantes. Quadrabit in belluones viniperdas.

Crocum in Ciliciam. 96

Εἰς κιλικίαν κρόκον. Vbi quis in dices munificus est & liberalis. Suidas. Ciliciam circa Corycum urbem & in Imolo monte croci fœtura abundare, testatur Virg.

Morsimi versus quis descriperit. 97

Η μορσίμω τις ῥῆσιν ἐξεργάσασθαι; Quis verba Morsimi velit describere? Cum quid ineptius est, quam ut edisci, aut describi, aut etiam prelo excudi mereatur. Morsimus apud Aristoph. audit frigidus admodum τραγῳδιογράφου.

Pisandri galea & supercilium. 98

Πισάνδρου γάλοι καὶ ὄφρυες. In thraiones, qui cum res postulat, timidi sunt, & sibi post principia loco cauent. Natum à Pisandro homine supra modum meticuloso; qui tamen & procerus erat, & galea tribus conis insigni, armisq; speciosis utebatur. Aristoph.

Dicelites. 99

Δεικελίτες sine δεικηλίτες Græci vocant affectatores dicacitatis, qui alium quempiam in scommatis imitantur, à δεικηλον, quod proprie sit Ioni as similis effigies, et abusive quævis similitudo: aut frigidus vocant vocabulorum mimos & affectatores, qui non contenti vsuatis vocibus novas fingunt. Eustath.

Duro flagello mens docetur rectius. 100

Σκληρὰ δὲ μάστιξ περὶ ἀγῶνα κερδίων. Periculorum magnitudine cautiore plerumque reddimur. Nazianz.

ADA-

Iunij Centuria vij.

Caris loco habere. 1

TΙ Ω δέ μιν ὡς κατὰ δὲ ἄιση, Mili Caris vice habetur. Achilles suum erga Agamemnonem stomachum detegens, significat nihil illum se facere, & vilissimi mancipij loco habere. Huc vsque omnes interpretes consentiunt: verum in ratione disquirenda, ita eos dissentire ostendit Iunius, ut nullibi magis. In prouerbium traxerunt, Plutarch. Hesych. & Synesius.

Bibliotheca animata. 2

Βιβλιοθήκη ἐμψυχος, καὶ περιπάτην μωσέϊον, animata bibliotheca, & viuum Museum. De homine valde erudito. Eunapius, Nicephorus, Nazianzenus.

Gubernatori somnolento ne benefacito. 3

Μή ποτ' εἶν ἔρδειν γατόνος κύνα, μήτε κυβερνήτην Φίλυππον, nunquam vicini cani, aut somnolento gubernatori benefacito. Beneficium inutiliter consumendum non est. Vicini canis bene pastus redit ad priorem dominum: nauclerus somno deditus fortunas negotiatoris & vitam extremis periculis exponit. Suidas.

Cedrus cecidit. 4

Ὁλολυζέτω πίτυς ὅλη ὑπὲρ τῶν κείνων, Ploret picea quod cedrus cecidit. Potentiorum ruina documentum est minoribus modestia. Cedrus arbor omnium procerissima est.

Aliena in miseria cruciatum proprium metit. 5

Ἐπ' ἀλλοτρίαις συμφοραῖς ἰδίας καρπῆται λύπαι. In eos, qui necessariorum miseriae spectatores animo inde non leue vulnus concipiunt: vel qui, dum alienam miseriam leuare satagunt, ipsi proprias molestias ceu fructus percipiunt. Hippocrates, Nazianzenus, Eusebius, Zexes.

Præ Nili catarractis. 6

Τὴν γλώσσαν αὐτῆ κατὰ ἔρρειν ὑπερ τὴν νειλιάδαις κατὰ ἔρρειν αὐτῆς, Dum lingua eius vehementius precipitat, quam Niliaci catarractis. Suidas, Zexes. Catarractes locus est in Nilo, ubi inter occurstantes scopulos non fluere immenso fragore creditur, sed ruere.

Equus fellorem rapit. 7

Ἵππος τὸν ἐπιβάτην subaudi ἀεπάξει. Cum orationis impetu abducimur, & in aliam diuertimus materiam. Greg. presbyter.

Aba-

Abaridis sagitta. 8

Ἀβάριδος οἶσος. De velocibus dicitur, ut & Pegasus. Nazianz. Abaris è Scythia in Greciam legatus Athenas venit, memoraturque, inquit Suidas, eius fabulosum iaculum è Grecia ad Hyperboreos ῥῆθι Scythas deuolantis.

Circa radices montis hærerè. 9

Περὶ τὰς ῥίζας τῶν ὄρων σπείφεται. De iis qui ad præcipua artium capita non adspirant, sed in trivialibus & vulgaribus inhaerent. Nazianzenus.

Arma Achillæa.

Ὅπλα ἀχιλλεῖα. Cum alienam viri docti eloquentiam optamus: aut patrociniū principis, quod ab iniuria maleuolorum nos tueatur: quemadmodum Patroclus Achilli armaturam apud Hom. ut Troianos falsa armorum imagine deceptos bello absterret. Philostratus, Eusebius.

Vomentium in numero. 11

De iis, qui leuiusculè & citra mentis iudicium loquuntur, aut scribunt. Aristides Smyrneus, cum M. Antonius ipsum audire gestiret, hoc dixisse legitur, τήμερον πρόβαλε, καὶ αὐριον ἀκροῶ, ἕως ἄρτι ἐσμὲν τῶν ἐμῶν, ἀλλὰ τῶν ἀκριβῶντων, hodie proponito, & cras audito: neque enim è numero vomentium sumus, sed exacta cura elaborantium. Philost. Zetzes, Cic. Synesius.

Fures ipsi accusant. 12

Οἱ φῶρες προσεγκάλοισι, Fures ipsi accusationem intentant. In eos, qui cum manifestò criminis teneantur, peiores accusandi partes suscipiunt, ut suspicionem offense eximant, integritatemque mentiantur. Aristides.

Herculis ædem mulier non intrat. 13

Γυνὴ εἰς Ἡρακλέους ἕφοιτᾶ. In eos qui rei alicui indignè manus iniiciunt, eamque attrectant. Suidas. Excludebantur femine è sano Hercules, velut illius opprobria, ob seruitium Omphale Lydorum reginae præstitum.

Rete inflas. 14

Δίκτυον φουῶς. Inter impossibilia annumeratur rete foraminosum vento distendere. Suidas.

Senex vox & umbra. 15

Τὶ δ' ἄλλο, φωνὴ καὶ σκιά γέροντος ἀνδρός, Nil aliud est, quam vox & umbra viri senex. In senem garrulum & loquacem. Stoebæus, Cicero, Euripides.

Hydrargyro furacior. 16

Ἵδραργύρος κλεπτότερος. In auaros. Io. Zetzes. Argentum vi-

um Chymista Mercurium vocant, à Deo furū magistro. Habet enim illud eam naturā, ut omnia, que fusilia sunt, in se rapiat & recipiat.

Vuida vita. 17

Υπερβολὴ βίος. De viuendi genere delicato & lasciuo. Pinguedo in humiditate consistit maximè, quippe carnum molem humectiorem, mollioremque obtinentibus obesus. Athenæus, Philon, Plutarchus, Clemens, Hesychius.

Summis auribus infidet. 18

Ἀκροὺς ὠτῖν ἐφιζάνει. De eo quod perfuntoriè auscultamus, quodq; difficulter credimus, & cum aurium fastidio. Philon, Seneca.

Ne ad Adonia quidem. 19

Ὅτι οὐκ ἂν ἤξιον εἶναι ἐμοὶ διδασκαλῆν, εἰδ' ἂν εἰς ἀδώνια, Quem ne quidem digner doctorem habere vel sacris Adonijs. Cùm doctrinam alicuius, triuiualem tantum & plane communem eleuabimus. Athenæus. Adoniorum sacrorum religio & cultus erat plangere & lamentari, quo nihil vulgariū, presertim in feminis.

Neque defraudat, neque marginem excedit. 20

Ὅτι μὴτε κερῆσαι, μὴδ' ὑπερχειλῆ & βαλεῖν. Ut nec defraudet, neue excedat marginem. Quoties moderationem ac temperamentū significabimus. Venditores eam æquitatem in mensura obseruant, ut neque concutiant metreten ut excidat, quod mensum est, neque tantum affundant, quod superfluat. Hesychius.

Hirundo æstatem loquitur. 21

Ἡ χελιδὼν τὸ θερὸν λαλεῖ. Cùm indicio non vano certum de futuris euentum ominamur.

Chalanes turris. 22

Χαλάνης πύργον vocat Nazianz. conciliabulum improborum, machinantium diuersa in aliorum perniciem. Chalane regio fuit, in qua Babel turris fuit condita.

Quid cothurnus cum claua? 23

Τὸ κόθρον & κῆρόπαιον στωηλθέτην? Quid conueniunt cothurnus cum claua. De incongruis & indecoris. Aristophanes in Ranis Bacchum crocoto & cothurno induit, quibus superinicit tergis leoninum cum claua.

Adulter adulterum trahit. 24

Ἐλατμοιχὸς εἰς μοιχὸν. In morum contagionem: vel similitudinem ingeniorum. Suidas.

Ver vnicum inter anni parteis. 25

De viro ad miraculum usque docto, Ἐν μὲν ἔαρ ἐν ὦραις, εἰς δὲ ἤλιον ἐν ἄσπρασι, ver inter anni partes vnicum, vnus inter astra sol. Nazianz. Ver inter quatuor anni partes, quas à discrimine temperieis

ώρας appellant Græci, ut amœnissimum, ita & salubritate et quatuor qualitatuum æquilibrio excedit.

Violento remigio. 26

Ρωθίω κώπη fieri dicitur, quicquid per molestias, ac rerum difficultates queritur. Aristides. Idem ferme est, διοίερον πλῆ, altero cursu, cum remi opera utimur, aduersante vento. Stobæus.

Senis ira. 27

Γέροντες ὀργή. De ira languida, & facile quæ sopitur: quod in senecta omnes affectus sint languidiores, & celeriter cadant. Sophocles, Ναζιανζ.

Nesol quidem sciet. 28

Οὐδ' ὁ ἥλιος ζωέει. Cum promittimus consilium, aut factum aliquod non detecturos esse. Heliodorus, Plinius, Homerus.

Omnibus iudicibus vincit. 29

Πᾶσιν τοῖς κριταῖς νικάει. De eo, cui cuncti primas parteis deserunt. Aristides.

Vna voce vincere. 30

Eandem vim habet, Μία φωνή νικάει: pro, omnium calculis obtinere. Aristides. In suffragiis qui vna totius populi voce deligitur, dissentiente nemine, primus est.

Qui titiunt, silentio bibunt. 31

Οἱ δὲ ὄντες σιωπῇ τίνονται. Qui procantur, aut honores amant, nulli consensu animi consilium exsequuntur. Aristides.

Bubulum obtueri. 32

Βόδιον ἐπιβλέπειν. Defixis oculis obseruare. Synesius. Natum fortasse, quod grandes oculos bos habeat.

Manliana. 33

Manliana Cicero scripta appellat horrida, nullaque varietate condita, qualia sunt glossemata Accursiana. Leges enim Manliane vniuersi & vetere loquendi consuetudine auribus ingrate erant.

Quod magas inter organa. 34

Καθ' ἅπαντα ἐν τοῖς ὀργάνοις ἡ μαγὰς, ut inter instrumenta Musica magas. De eo, qui se nouit attemperare hominum moribus, & temperis, vel quæ, utrinque immodica sunt, moderari: vel in eos, qui scientiam, quam ex professo docent, litteratis deliciis adspargunt. Philostratus. Quale instrumentum magas fuerit, ambigunt interpretes: illud constat, geninum sonum representasse, & exiles modulos grauioribus, & rursus acutiores grauioribus contemperasse.

Nihil amplius est. 35

Οὐδ' ἐν ἐπιείκῃ. Hac myosi prouerbiali utitur Aristides, agens de sene imbecillo, olim strenuo.

Cica-

Cicadae humi canunt. 36

Τέτιγας χαμόθεν ἄδουσιν. De ingenti vastitate. Aristoteles, Eustathius, Virgilius. Notum est ex Plinio cicadas non nasci in raritate arborum, ideoque excisis arboribus, quod in magnis hostium depopulationibus euenit, rarefcere, & quasi commune damnum deplorare.

E diuerticulo. 37

Ἐκ παρόδου sunt, quae perfunctorie, aut negligenter. Heliodorus, Chrysostomus, Cicero.

Cercops. 38

Pro vafro & impostore: a vulpis moribus quae κέρω, cauda huc illuc nota canes venaticos eludit: vel a Cercopibus Lydiis duobus insignis nequitie fratribus. Vnde & κερως ἰζεν decipere est, & circumuenire. Ammianus, Synesius, Aeschines, Philon, Eustath.

Colossi fragmenta. 39

Κολοσσῶν ἀπαράγωγα dici possunt docta eruditi hominis commentaria, aliaue opera: vel litterati discipuli insignis preceptoris. Philostratus, Athenaeus. Colossi moles sunt statuarum turribus pares, dicti vel ab ipso auctore: vel ἀπὸ τῆς κολέφης τῶ ὄψε, quod altitudine officium spectantium oculis: vel a vasta inanitate specus cuiusdam interranei, quasi κόλα ὄσσι. hinc Colossica dicuntur, quae magne molis sunt onera.

Atticus miles. 40

Ἀττικός πεζομάχος. Extulit Heliodorus de homine forti et strenuo, quod Attici milites in statario prelio laudatissimi essent. potest ironice torqueri in meticulosum.

Homo dei ludibrium. 41

Θεῶν παιστὸν ἄνθρωπος. Eo fortune iactatio significabatur, quae nunc euehit in altum, nunc solo allidit mortales: fortune inquam, quae veteribus pro Deo habebatur. Synesius, Philostratus, Plautus.

Κλιμακίτζην. 42

Κλιμακίτζην νόμος, scalare sine scalis frangere leges dicitur, quae eas peruertit, & veluti cereas in quemuis sensum contorquet. Suidas. tractum a Climace: sic enim tortorias scalas nominant.

Quid barbiton croto loquitur. 43

Τὶ βάρβιτον κροκωτῶ λαλεῖ, τί δὲ λύρα κικρυφάλως quid barbiton crocoto loquitur, quidise lyra calantica? De re nihil consoni habente. Suidas. Barbiton sine barbitus instrumentum est lyricum fixibus intentum, plethro pulsatile, quod a grauioribus fortasse soni modulis βαρύμερον quasi grauichordum Pollux nominat.

Γοργιαῖον. 44

Gorgianum vocatur, quod in speciem magnificum est, & affectu
toribus verbis turgidum. Synesius, Dion. Halicarnassensis, Aristides,
Gorgias Leontinus teste Cicer. numerosa dictione vsus est ad vitium
vsque.

Βεργαῖος & Βελάρας. 45

Βεργαῖος, qui corpus agrè moliri potest præ nimio pondere tardum.
Homerus. Ita & Βελάρας, homo magnus & stupidus a bubuli pon-
deris argumento: βάρυς enim nauigium ingens est: & βῆς apud Gre-
cos vim intensiuam in dictionibus compositis obtinet. Vnde etiam Βε-
κόρυζον, quasi insigniter mucosum, vocant inspidū hominem. Prio-
ribus assimile est, quod ἀγύγιον ἀνθρώπων, hominem immensi statu-
ra Heliodorus appellet: & ἀγύγιον εὐήθειαν, immensam stultitiam
Philon, ab Oggyo Neptuni filio, antiquissimo Thebanorum rege.

Ex Ilio me ducis. 46

Ἰλιόθεν με φέρεσ. Quoties significamus præteritorum malorum
memoriam refrigerari. Heliod. Vng.

Escam hamo circumponere. 47

Τὸ δέλειπ τῷ ἀγκίστρῳ περιπέδεται, est blanditiis verborum in
errorem inducere, ac, insidias circumuolare. Nazianz. Greg. presbyter,
Aelianus, Niceph. Philon.

Nectar spirat. 48

Α'δύη νεκτέρε & ὄσδε, flagrat nectaris instar. De re impense sua-
ui, aut quouis honore digna. Theocritus, Eubulus, Suidas, Aristides,
Symmachus, Athenæus, Petronius. Nectar alij Deorum potum fa-
ciunt, alij cibum eorum.

In triclinio choa. 49

In triclinio choa, & in cubiculo nola. In multibibam feminam &
odiosè loquacem, præsertim vbi minime decet, vti in cubiculo. Cecilius,
Fabius. Choa Grecis congius est, sextariorum sex capax.

Alabandicum opus. 50

Α'λαβανδικὸν σύγγραμα, pro scripto inepto, & barbaro. Ste-
phanus. Alabandæ Carie populus adeo stupidi & rudes fuere, vt in
gymnasijs athleticis apud eos statuæ viserentur, habitu caussidicorum:
& contra, in foro iudiciario discos, aut simile quid manibus tenerent,
ordine planè præpostero.

Vestaliū thoro purior. 51

De singulari castimonia. Symmachus, Ausonius. Vestales pudici-
tiam xxx. annorum Vestæ vouebant. & si vitium admississent, san-
dapile impostæ efferebantur veluti funere, viueq; terra obruebantur.
In de-

In debiles debilis incidi. 52

Ἐἰς ἀδυνάτους ἀδυνῆς ἐλήλυθε. De ijs, qui paria cum alijs aut similia patiuntur: aut qui opibus alterius magnis freti, preter opinionem caduco parieti connixos se fuisse respsa experiuntur, talesque nihilo plus posse, quam ipsi valeant. videtur haustum e vulgo. Suidas.

Fescennina licentia. 53

Pro immoderata verborum licentia, & lasciuia. Martianus, Liuius, Catullus. Fescennium oppidum Campanie, ubi nuptiale carmen multa verborum procacitate respersum primum inuentum est. Licebit ita & Fescenninum sermonem, et Fescenninos mores appellare impudicos.

In aceruum metere. 54

Πρὸς τὸν σάρον ἀμάσσει. In eos, qui ad magna aspirant, vel ardua suscipiunt: aut qui edicta edictis accumulunt. Suidas. Tralatio est a messoribus.

Παραφρυκτωρεῖν. 55

De more castrensi, commilitonibus aut socijs signum gerende rei dabatur, accensa face, que φρυκλός dicitur. qua re qui abutitur, & perduellibus tali tessera, quid agatur apud suos significat: ἢ παραφρυκτωρεῖν & παραφρυκτωρεῖσθαι dicebatur. Competer in simulators, & prodores. Lysias.

Pardus maculas non deponit. 56

Πάρδελις ἐκ ἀπολιθεται τὸ κατῶσικτον, ἔδε αἰθίοψ τὸ μέλαν. Pardus pellis maculas non deponit, neque Aethiops fuscadinem. Inolitos mores frustra conamur deponere. Nazianz.

Domesticum omne afficit. 57

Πᾶν τὸ οἰκίον πιάζει. Que cognata & propria nobis sunt vitia, nos maxime commouent, & excusationem sui moliri cogunt. Idem de calamitatibus, & periculis. Pindarus, Nazianz. Greg. presbyter.

Sex congios capit. 58

Ἐξ ἧσας χερσῖται, subaudi, ὁ σκεῖφαλὸς ἀνῆς. In stolidos & emotae mentis homines. Aristoph. metaphora ab vtre aut testa.

In casses inducere. 59

Ἐἰς ἄρκυς ἐμβάλλειν, pro irretire & involuere quempiam. Heliod. Stobaeus, Philon.

Aquam plorat, cum lauat, profundere. 60

In preparcum, & sordidum. Plautus.

Supra clepsydram dicere. 61

Ἦπερ τὸ ὕδωρ ἐκ χειρὸς ἄρον ἐπιπῖν, supra infusam aquam loqui, aquam perdere. De garrulis, qui loquentie multum habent, sapientiarum.

parum, quique verboritate nimia tempus extrahunt. Budæus. Quintil.
Synesius, Philostratus. Solebant veteres ad aque stillicidium orandi
modum metiri productiore, breuioreq; tempore circumscriptum.

Καρυκεία. 62

De quavis re opipara, & palato grata: vel de opere scriptone docto.
Nam καρυκείην exponunt edulium Lydium exquisito apparatu, &
conditaneo iure in deliciis habitum. Greg. presb. Synesiu, Athenæu.

In Ægypto optarit esse potius. 63

Βυλήσις ἢ καὶ ἐν αἰγύπτῳ τυχεῖν ἀν μᾶλλον, ἢ κερῖναι κερκᾶς,
optarit in Ægypto esse potius, quam perperam iudicare. Imprecationis
genus est, ad detestationem pertinens: vel quia Ægyptus latronibus
infesta semper fuit: vel quia regio illa sole torreatur, pluuivix vix
quam humecta. Suidas.

Mare amnium non indiget. 64

Ὅτι θάλασσα δαίτη τῶν ἰσραηλῶν ποταμῶν. Cùm innu-
mus quempiam ita suis animi dotibus instructum esse, vt accessione
alieni præconiū, aut externo adiumento opus non habeat. Nazianz.

Impuro purum nefas contingere. 65.

Μὴ κερκερᾶ καὶ κερκῆ ἐφάπτεσθαι, μή ἔ τιμιλον ἢ non puro pu-
rum nephas sit contingere, non magis, quam sordibus solari radio colo-
lustratis ipsum solem. Plato, Synesius, Nazianz, Clemens.

Anus rabiola. 66

Γραβιδονδυστῶν. De litigiosis, quique inter se conuictis certarent
extulit Philostratus.

Rudens omnis disruptus est. 67

Πᾶν πῖσμα διερρηται. Cùm conclamatam esse spem significa-
mus. Heliod. Nauis amissis funibus in mari vndarum sit ludibrium.

Necessitas rationum inuentrix. 68

Ἐνεργεῖς ἄρα ἐστὶ λογισμῶν ἢ ἀνάγκη. Necessitate compulsi ea ex
cogitamus, que alias ingenio inaccessa viderentur. Heliod., Plutarch.,
Stobæus, Xenophon, Persius.

Vincat tuus tripes. 69

Νικήσειν ὁ πικρᾶ σὶ τριπες, ἐγὼ δὲ ψευδομαρτυρίας ἀποφασ-
τήην, Tuus tripes vincat, egoq; mendax vates inuentar. Vbi alicui
proterue pertinaci dicti veritatem concedimus, victoriam permittentes.
Sumptum a tripode oraculari, cui insistens vates hasillo numine ven-
tura canebat, Heliodorus.

Tanquam Gorgone conspecta. 70

Ἡ δὲ ἄσπερ τὴν γοργῶς θεασαμένη κεφαλὴν. De repente atto-
nito. Gorgones Phorcæus nata fuerunt, vno oculo exempli præditæ,
tres.

tres, alate, anguibus loco crinium implexæ, aprugnis dentibus, manus habentes enneas, & alas: earum solo aspectu obrigebant in saxa homines. Heliod. Homerus, Martialis, Aeschylus.

Gorgonei capitis posteritas. 71

Γοργίας κεφαλῆς ἀπογόνοι. De proteruis, detractoribus & fauorosis, qui quasi fugant ab se aliorum congressum. Aristides.

Eis, quæ ex triuio, simile. 72

Τὸ τοῖς ἐκ τῶν τριῶν περιπαλησιῶς ἔχον. De rebus aut uocibus obsoletis & vulgaribus, quas Latini etiam triuiales uocant. Nazianz. Apuleius.

A vipera morsum culpas, nunquã ipse morsus. 73

Τὸν ἀπὸ τῆς ἐχίδνης δηχθέντα αἰτίαι μηδεπώποτ' αὐτὸς δηχθεῖς. De eo, qui aliene calamitati insultat, nondum expertus fortune seuitiam. Aristides. Sumptum uidetur ex apologis.

Philoxeni codicillus. 74

Φιλοξένου γεγραμμένον. De iis, qui repudiant oblatam conditionem, aut postulata peruicaciter reijciunt. Philoxenus, cum eius dythyrambos Dionysius tyrannus audire fastidiret, & transuerso carmine iugulasset, in Latomias Syracusarum carcerem missus: unde liberatus, inssu tyranni, ac Tarenti elapsus, ac per litteras à Dionysio reuocatus, responso illum dignatus non fuit: sed arcepto codicillo & litteram identidem inscripsit, quo uotum illius rescissa amicitie tessera repudiaret. Habet autem & negandi vim apud Grecos, Suidas.

Ætna grauius. 75

Ætna & pro libidinis incentiuo, & pro re odiosè graui accipitur. Saluianus, Hieronymus, Euripides, Cicero, Nazianz. Natum ex illo Verg. adagium uidetur:

Fama est Enceladi semisolum fulmine corpus
Vrgeri mole hac, ingentemque insuper Atnam
Impositam, ruptis flammam exspirare caminis.

Peliam recoquere. 76

Dicuntur medici, qui Venereæ virtutis spem sibus pollicentur: item quicumque veteribus auctoribus sine certa antiquorum codicum ope restituendis incumbunt: qui denique qualemcunque mutationem moliantur, siue res bene cedat, siue secus. Plautus, Cicero, Martialis. Pelias corpus suum Medæe recoquendum tradere cum putaret quo repubescere posset, uenenis necandum sese dedit.

Cum Æsone iuuenescere. 77

Ἄμω τοῖς αἰσῶσι ἀναγεσθῆαι. In conualescentem à longo morbo: aut eum, qui in barbaris scriptis vitam assidue conterens, bonarum litterarum lectione tedium illud leuat, & quasi uices recipit. Synes. Eurip.

Aeson (non Pelias, uti Plautus putabat) Iasonis pater veneficius Medee, & herbis iuuenta restitutus esse dicitur.

Coronidem imponere. 78

Τὴν κορωνίδα ἐπιτιθέναι, est absoluto operi finem imponere. Synesius, Nazianz. Heliod. Aristides, Hesiodus. Coronidem exponit Hesychius, quod in aedificiis postremo loco adijcitur, aut imponitur, turbinatum videlicet fastigium, simileūe quid.

In Ceo quis dies. 79

Εἰ καὶ τίς ἡμέρα. De dubiis & parum compertis. Hesych. In Ceo insula statas ferias non habebant, sed pro arbitrio eas quisque suo, ubi commodum erat, celebrabant.

Asiatici mores. 80

Pro mollibus, inconstantibus, et luxu corruptis. Ammianus. Asia, inquit Livius, amœnitate, copia omnium rerum, mollitia & regis opibus ditiores, quàm fortiores exercitus faciebat.

Etiam saxa loquentur. 81

Καὶ λίθοι βοήσουσιν. hyperbole de rebus admodum manifestis. Ioan. Zezes.

Quod sal carni. 82

Καθάπερ φασὶ τὴς ἄλας τοῖς κρέασι, ἵνα μὴ ποδίας διαφθείροισι, quemadmodum sal, ut dicitur, carni, ne facillè computrescat. Cum significamus proprium aliquid esse & peculiare alicui rei, ut veritatem historie, delectationem poetice. Philon.

Intus Hecuba, foris Helena. 83

De femina fucata: aut de ea quæ formosa quidem est, sed maledicax, aut denique de libro spurco speciosum titulum preferente, aut aliqui ornato. Nazianz.

Εὐδοκίη τὴν Εὐκράβην, ἔκδοκίη τὴν Εὐλένην,

Turpem intus Hecubam, pulchram Helenamque; foris.

Hecuba pro senio turpissima, propter maledicentiam in canem conuersa fingitur. Plautus, Iuuenalis.

Citius terra atherem conscendet. 84

Impossibilis conatus significationem habent illa Euripidis: Προδοσε γὰρ κάτω Γῆς εἴσιον ἄστρα, γῆτ' ἀνδρῶν αἰθέρα, πρὶν εἰς ἐμὲ σεῖσθαι ἀπὸ πᾶσι λόγῳ.

Citius humo insigentur astra, & atherem

Terra occupabit, quàm verbi palper tibi.

Simile illud Zenonis: Ὅτι θάπτον ἀστρον βασιτεται πωλέθη πνεύματος, proclivius mergi posse vitem vento distentum. Philon.

Gracafides. 85

Pro dubia & varia, quippe quæ nulla esset, nisi præsentè pecunia oculitus creditori satisficeretur. *Plautus, Polybius.*

Antrum Mercurii. 86

Ἀντρον Ἐρμοῦ. Mercurij antrum ingrediuntur, qui libris inuigilant, rerumq; cognitioni operam nauant. *Orpheus, Zetes.*

Flamma sine Vulcano. 87

Πυρκαϊὰν ἀνὴρ αἰσίων, τῆ ἀζυλὸν appellabant curas & angores, affectusq; animum coquentes: quo haud scio an vllum grauius sit incendium. *Ioan. Zetes, Virgilius.*

Edentulæ maxillæ. 88

Ἀμόλοι γνάθοι. In eum, qui ledere, aut fortunis alterius officere nequeat. *Greg. Thessalonicensis.*

Onerat aliquam Zamiam. 89

Onerare Zamiam, est moliri alicui detrimentum. siue quòd ζημία Grecis etiam iacturam & damnum significet, vt liquet ex *Aristoph. Heliod. & Nazianzen* exemplis, siue quòd nuces pinus, quæ se in ipsa arbore præ nimia, aut præpropera potius maturitate diuisere, Zamie vocentur teste *Plinio*, & nisi detrahantur, ceteras ledât. Ita in *Plautum* suum *Camerarius*.

Mente senex. 90

Γέροντα τὸν νῦν, σώματα δ' ἡβῶσσαν φέροντες, mentem senilem, corpus at iuuenile habet. De eo, qui etate iuuenis senilem grauitatem, prudentiamq; præ se fert. *Aeschylus, Nazianz. Pindarus, Nicephorus, Philostratus, Plutarchus.*

A cauda ad ostra transferre. 91

Ἀπ' ἑρῆς ἐπὶ τὸ στόμα μεταφέρειν. pro, à calce ad initium transferre, & quòd loco vltimum est, primum facere. *Plutarch.*

Sisyphus. 92

Pro impostore. *Synesius.* Faciunt quidam Sisyphum Aeoli filium, Corinthi regem, primum omnium dolis vtentem: Alij vasfrum furem fuisse aiunt: Tertij virum industrium, ingenio valentem *Dercyllidam* nomine: in quibus est *Xenophon* & *Eustath.* Certè virum sapientem fuisse ἔτυμον indicat. σίον enim deum sonat Peloponnesus: & σόφον Aeoles σόφον vocant, vt sit idem quòd θεόσοφος, diuinarum rerum gnarus.

Qualia loquitur canities. 93

Πολίαις ὀμνία μνησολογούν, canities congrua effutire, est aniles fabulas, & deliramenta proferre. *Nazianz. Olympiodorus, Plato, Philost.* Et nos Belge *mygas* appellamus anilis colus euangelia.

Gallus bibit, neque meit; myxus non bibit, attamen meit. 94

Ἀλέκτωρ πίνει, καὶ ἐκ ἐρεῖ: μύξῃ & πίνει καὶ ἐρεῖ. De hominibus arrogantibus, & magnos spiritus gerentibus. citatur in Varini lexico. Myxus quidam Dianæ sacerdos fuit homo stupidus & fastuosus.

Λέμφος, mucus. 95

Ita appellant insulsum, & nullius ingenij hominem Hesychius, Eustath. Heren. Philon. & vulgò malè audiunt stoliditatis nomine quibus nares mucco disfluunt. λέμφοσιν propriè mucus narium concretus.

Agnum demetere. 96

Ἀμνιον ἑρῖζειν. De his qui ad penam conueniunt, multa que in commodum tempus differunt; occasione sumpta ab agnis, qui à primo vere afferuantur in æstatem ad idoneum tondendis lanarum villis tempus.

Necessitatem edere. 97

Ἀναγκοφάγειν dicitur, qui necessitati vt consulat, quiduis patitur. Dionys. Longinus, Theopompus. Natum ab athletis, qui ad necessitatem edunt, vt continuè firmitudinem illam quadratam corpori alant. Hesych. Vnde Aristot. ἀναγκοφάγειος athletarum dietam appellat, velut necessariam ingurgitationem.

Cucubita glabrior, & vulso Lydio glabrior. 98

In caluos & depiles. Posterioris origo ea est, quòd olim, ludis Romæ pueri præsules glabri essent ac depiles, quos Romani Lydios appellabant. Plautus, Apuleius, Varro.

Nil cogitat planè boni vir arrigens. 99

Ὅσ' ἐν φρονεῖ δίκαιον ἔσυχὸς ἀνὴρ. Libidinis furor prudentiam omnem expectorat, honestiq; rationem ex animo delet. Eustath. Suidas. εὐδὴν, ad pudendam significationem translulerunt etiam alij.

Herculis ira. 100

Ἡ ἑκαλέως ὀργὴν appellant iram magno animo dignam, qua quis potentiores mauult incescere, quàm plebeios homunculos. Aristoph. Theocritus, Philon, Aristides.

A D A

ADAGIORVM HADRIANI

Iunij Centuria viij.

Deo præeunte nullus officit obex. 1

⊙ Ε Ο Υ δ' εἰξαντ' ὄρεχ' ἄν, ἔδ' ἐν δ' ἡ τὸ καλὸν. Quoties significabimus a Deo rerum principio conatus nostri auspiciū sumendum esse. Pindarus, Aristides, Suidas, Philon, Synesius, Eustathius, Plato, Aratus, Virgilius.

Daphnis inter pastores primus. 2

Δάφνις παρὰ ποιμέσι πρῶτ' ἐγένετο. Quoties opinionem alius augescere, ipsumq; admirationi esse inuenimus. Synesius. Sumptum ex Theocriti illo:

Καὶ τέρτ' δάφνις παρὰ ποιμέσι πρῶτος ἐγένετο.

Daphnis se ex illo primum pastoribus insert.

Daphnis Mercurij filius à Laureto in quo expositus fuerat, nomen inuenit. bubulcus fuit in Sicilia, magni nominis, primusq; bucolicum carmen excogitauit, ex mærore, ut quidam aiunt, quod fidem cum nymp̄ha quadam pactam frangens oculi orbaretur.

Eumeli equis magis confimiles. 3

Τῶν ἵππων εὐμήλας μάλλον ἀλλήλοις εἰκότιες. De rebus affinis, aut hominibus confimilibus, cum ingenio, & moribus, tum corporis filo. Synesius. Natum ex quodam carmine Homeri equas Eumeli describentis:

Ὅ' ἄριστος, οἰεῖσ' ἄσ, σαφύλη ἐπὶ νῶτον εἴσας.

Ardua adequantes adamussim terga, pilisq;ue

Confimiles, annisq; pares.

Sale conspersi. 4

Ἀλίπαροι dicuntur homines valetudinarij seu morboſi, in quibus pleræque naturæ actiones aut labefactæ sunt, aut imbecillæ. Eustathius, Ductum à litore, quod, quia salo alluitur nec fructum, nec ſementem profert. Torquebitur item non inueniſte in ſcelestos & inmendabiles, qui nequitie ſalſugine permaduerunt.

Addere gangrenam. 5

Pro geminare malum, aut veterem culpam noue noxæ acceſſione grauare. Arnobius, Varro, Lucilius.

Taurus draconem, & draco taurum genuit. 6

Ταῦρος δράκοντ' ἔγει, καὶ πατέρ' αὐτοῦ δράκων. Cum discipulum, aut filium indocto præceptori aut improbo patri ſimilem predicabimus. Iupiter assumpta ſpecie tauri matrem Cererem compreſſit, ex eaq; proſerp̄inam natam, cum adoleuiſſet, ſuici

succiplenam conspicatus in draconis formam migrat, spiritusque pauidam virginem inuoluit: ex quo partu tauriformis proles exstitisse memoratur. Arnobius, Clemens.

Hectorem imitaris, ab Ilio nunquam recedis. 7

Iocus in parasitum plus equo gule deditum. Ilium intestinum est, per quod cibus receptus delabitur: vel in ganeonem; nam Ilium interdum pro impubio siue interfemineo muliebri accipi solet. Marullus.

Animæ scrinium seruitus. 8

Ὑποχῆς γλωττόκος μὲν δ' ἐλεῖα. Vbi de causa herili, aut magnatum rebus parum tutum colloquium esse significabimus. Dion. Longinus. Est autem glottocomon tibiarum theca, & tibie lingularum receptaculum, quo etiam hic allusum est, ut denotetur seruitute coerceri linguam ceu scrinio inclusam. Alioqui pro scrinio aut cista vsatur.

In cauea non canit lusciniæ. 9

Ἡ' ἀηδ' ἂν ἐν οἰκίσκῳ μὴ ἄδει. Ingenij libertate nihil præstantius ad res agendas: propterea quòd seruilis conditio animi sinum coarctet quodammodo ac precludat. Homerus, Philon, Philostratus. Lusciniæ non nisi in libero aëre modulatur: cauea immissa obmutescit.

Ne falem quidem dederit. 10

Ὁ' υδ' ἔλα δδίν. In sordidum, qui ne salus quidem micam largiri sustineat, qui hospitibus datur omnibus. Homer. Dion. Chryf.

Nec vola nec vestigium exstat. 11

Cum indicabimus incertos nos esse quo enadat oratio, vel inde orta sit. Simile cum illo, nec pes, Nec caput sermonis apparet. Varro, Nonnius, Aeschylus.

Spongia medebitur. 12

Σπόγγος ἰάσει. Quoties nos sententiam mutatuos pollicebimur. Spongia extergebant mensas, præcipueque abacos, in quibus scribebant, & scripta emendabant. Aristides, epigramatographus quidam. A spongia ἀνασφογγίσει deductum prouerbij etiam speciem habet, pro madorem imbibere & exsuccare. Clemens.

Sybaris. 13

Pro luxu ipso, ipsaque deliciarum affluentia. Philostratus, Appianus, Greg. presbyter, Eunapius. Sybaritarum urbs opibus & deliciis affluentissima triginta aliquando armatorum myriadas aduersus Crotoniatas misit: quorum equi, extremi luxus testimonium, dum concinnis motibus tripudiusque cicerentur ad tympani & tibie pulsus, quomodo docti erant, ipsis exitio fuerunt. Accedit quòd retuerint fabrilis opificia omnia, quotquot strepitum edunt, intra urbis mœnia exerceri, quò liberius indulgerent somno: qua de causa etiam galli gallinacei
urbs

urbe exsulabant. Quid, quod primi matularum usum in conuiuio excogitarunt, ne sepius exsurgendum foret: præterea & peluces, in quibus calda se abluerent. Deniq; cum ceteri homines negotiandi causa, aut discendorum morum, visendiue regiones gratia peregrinari soleant, illi gloriabantur, se in Sybaridis & Crathidis fluminum pontibus conuescere. Hæc ἐξ ἐπιπέτρῃ.

Figura & triobolus. 14

Σχημα καὶ τριώβλον. In ingeniosos, sed nisi iustiter remissos, & non nisi premiolo quibusdam expugnabiles. Eustath. Phrynichus tragice saltationis ita amans fuit, ut nouum genus saltandi (σχῆμα νόκαντ) excogitantibus triobolus premij vice numeraret. Pythagoras quoque ingenioso discipulo, sed ad excolendas disciplinas tardiori pro quolibet mathematico schemate triobolus pependit.

Iecoraius. 15

Ἡΐκορας, piscis felle carens, metaphorice homo placidi ingenij, & qui irasci non posse videri queat. Eubulus com.

In paguro sapientia. 16

Ἐν παγῷ ἔστι σοφία. De paruis siue rebus siue hominibus, quibus sua gratia non deest: vel de eo, qui suis viribus diffusus, cum fortiori congrredi detractat. Pagurus enim cancri genus, quia quotannis spoliari se testea crusta & aculeis sentit, latebris suis verno tempore tantisper se continet, dum noua eaque durior testa succreuerit. Ob eam prudentiam pagurus de collo Diane Ephesine olim suspendebatur. Ciliæ poëta, Epicharmus com. Lycophron, Eustath.

Hecales cena. 17

De frugali admodum, tenuique apparatu: ab Hecale paupercula, cuius egenam cenam Theseus non aspernatus fuisse legitur. Iulianus, Ouid. Callimach.

Canopismus. 18

Κανωβισμός, pro petulantia immodica: à delitiis ganeatis Canopi Aegypti oppidi, quod dissolutis utique hospitij abundabat, tibi tripudique die ac noctu perstrepebat. Eustath. Strabo, Ammianus, Varro, Iuuenalis.

Alexandrinæ deliciae. 19

Similiter de luxu intemperante: ab Alexandria emporio copiosissimo, & opibus mercibusque omnigenis affluentiss. Quinctilianus.

Medica mensa. 20

Μηδικὴ τῆς ἀπὶ ζῆ. mensa exquisitè sumptuosa, & opiparis apparatusibus. à Medorum deliciis, qui Persis contermini, in eorum mores desuere. Synesius, Dion, Thucydides. Aliter Athenagoras, pro immitibus cruentisq; epulis, respiciens ad Astyagem Medorum regem, qui Harpalo

palo amico epulandum ipsius filium apposuit.

Papulas alienas obseruans, ipse vlceribus obfitus. 21

In eos, qui alienis in rebus oculatissimi sunt, domi sue talpis ceciores. Seneca. Papule sunt aspredines cutis, quibus ea rubet, & leuiter roditur.

Vbi Atridarum scapha. 22

Non queram, Πῆσκάφος τῶν ἀτρίδων: Cicero innuens se minus sollicitum esse de re nihil ad se pertinente: quomodo esse debent omnes liberalioribus artibus additi. Simile illud Horatii:

Musis amicus, tristitiam & metus

Tradam proteruis in mare Creticum

Portare ventis, quis sub arcto

Rex gelide metuatur ora,

Quid Tyridaten terreat, vnice Securus.

Solæcus. 23

Σολοικίζειν, siue solæcissare, pro, a publico vsu recedere. σολοικίζειν ἔστι νόημα π, sententia ab alio dissidere perperam. σολοικίζειν τὴν ἀκρόασιν, in auscultando solæcissare. Polemon Laodicæus Olympiæ ludus prefectus, cum tragædus indoctus ad ea verba, ὧ ζεῦ terram commonstrasset, & rursum ad illa ὧ γῆ, manus ad cælum extulisset, a cto rem e premiorum participibus erāsit, dicit itans: Οὐτὸ τῆς ἑστῆς ἐσολοικιστ, hic manu Solæcissimum commisit. Eustath, Fabius, Plutarchus. Ita Cic. ὑποσολοικιστ, pro eo quod indecorum est. Anacreon, σόλοιστον φθόρον, lingua barbarâ. Eubulus, κρέας βόρον ἀσολοικιστ, frustum bubule carnis nihil habens vitij. Lucianus, σολοικιστὸν ἠδονῶν, pro voluptatum abusu.

Isthmum sinapi bibit. 24

Ἰσθμὸν τὸ νάπτῳ ἐπιπινει, Isthmum sinapi momordit. Pro eo qui stomachabundus animo ringitur: vel qui dicacitatis dat pœnas, cum mordax conuitorum sinapi appetit iuguli isthmum. Artemidorus: exponens euentum somnij cuiusdam, quo is, qui visus sibi erat ebibisse liquidum sinapi trituram, in ius vocatus capite luerat. Isthmus etiam interseptum est nauium, & oris guleq; intersepimentum, quod absumptum iri sinapis poculo denotabat somnium.

Icci cena. 25

Ἰκκὺς δειπνον. De cena frugali & preparca. Eustathius, Aelianus. Iccus Tarentinus fuit medicus vite parsimonia celebris.

In cinere scribere. 26

Ἐἰς τέφραν γράφειν, dicimur, cuius nullam habemus rationem, nihil pensi facientes. Alij interpretantur de conatu inani, quod characteras cineri impressos aura leuis confundat. Suidas.

Fru-

Frumentum in populum. 27

Πυρρὸς εἰς δῆμον. Diſterium in ambitus ſuſpectos & officiis muneribusſue gratiam vulgi demereri ſtudentes : cuiuſmodi fuerit qui frumentum populo viritim diuidendo, tyrannidis gratia id facere putabantur. Cicero.

Iciens ictus eſt. 28

Βέβλην βολῶν. In accerſentem ſibi ipſi malum. Euſtath. Philoſt. Ortum ab Hercule, quem ſtatua, quam antea lapide percufferat, virum eſſe eam ſuſpicatus, reſultu lapidis referijt.

Aſteropæus, ambidexter. 29

De homine ingenioſo ad obeunda quæcunque munia. Libanius, Athenæus. Aſteropæum Homerus deſcribit ambidexterum heroa. Vnde & ἀμφιδέξιοι dicuntur ἦ, qui ad omnia exprompti ſunt, niſquam herent. Hippoanax, Plutarchus: contra ἀμφαξιεῖροι, ambileui, inueniſti & inepti. Ariſtoph.

Mulctores reip. peſtis. 30

Ἀμωρῶν ἢ ἀμωρῶν ἢ ἀμωρῶν ἢ ἀμωρῶν. De oratoribus, qui olim ſecundiore aliquanto lucro, quàm nunc aduocati, ſactiones venali lingua ſouendo, & Reipub. ærarium expilabant, & plebem exſugebant temporarii patrimoniis. Certè Demadi Athenienſi talenta decem oblata ſunt, tantum vt tacendo cauſe ne efficeret. Euſtath. Ariſtoph.

Argentea fame conuiuari. 31

Ἀργυρέη λιμὸν ἐσιῶν ἢ ἐιλῶν ἀζεν, dicuntur, qui verè ſplendidam. i. argenteam laucibus onuſtam, ſed obſoniorum inanem menſam apponunt. Epigrammaticus, Martialis, Petronius.

Qui celocem regere nequit, onerariam petit. 32

In aggreſſentem maiora, quàm ferre valeant humeri. Apuleius. Celox nauigium breue & celere, facileq; reſtori paret. Oneraria gravis eſt & tarda de onere cui ferendo accommoda eſt. Simile illud Apriani. ἐρεῖν δ' εἰ πῶτον γενέσθω, πρὶν πηδάλιοις ἐπιχρεῖν, remigem eſſe oportet prius, quàm tractando gubernaculo manū admoueat.

Aranearum plenus aluus. 33

Ἀραχνῶν μετὴν ἐχθρὸν τὴν γαστέρα, Araneus reſertus eſt aluus tibi. De egeſtate extrema. Cratinus com. Catullus, Plautus.

Μυσάλης, aut μυσαλῆς. 34

De viſitante parciffimè, ἐκ τῆς μυσαλῆς αἰμαλῆς, vt ſignificet murie ſorptorem, qui, vt impendit parcat, etiam nauteam biberit : ſolebant alioqui ſordidi homines apparare è marina ſaluſugine viliffimum embamma, loco gari alteriuſſue cibi aut moreti carioris : vel homine tenui, & laborioſe omnino viſe, vt ſit idem μυσαλῆς.

μυσάληως, quod μῦς ἐν πίσει, mus in pice, siue μῦς ἐν ἄλμῃ. Eustathius.

De paxillo suspendere. 35

Πεοςάλω ἀνακρεμάσαι. clavo suspendere dicimur quod negligentius curamus: translatione ab ἤσ, qui non reponunt aliquid accurate, sed, velut aliud agentes primo instrumento obvio appendunt. Eustathius. Simile κρεμάσαι τὴν ἀσπίδα, clypeum suspendere, pro in pace versari.

Inter Sofias & Tybios referre. 36

Εἰς σοφίας καὶ τυβίως ἀποδιδοῦσαι dicimur, cum meritos prostruimus, & in classem ipsis indignam redigimus. Synesius, Galenus. Sofie in comædiis personæ serviles sunt. Tybij Ponti accole, emptioj serui fuerunt.

Orestis somnium. 37

Ὁρέσδ' ἔνδεος. De re fabulosa & commenticia. Galenus, Chrysostomus.

Reperit patella operculum. 38

Εἴθερον ἢ λωπας τὸ πῶμα. Quoties recordi marito fatua vxor obigit: difficili homini res est cum moroso. Varro, Hieronym.

Vitex floret, & botrus maturuit. 38

Ἡ ἀγὴ ἄνθει, καὶ ὁ βότρεος πεπαύει. Flos vitice exit, & botrus maturuit. Cum indicabimus tempus esse, ut iuuenis maturi ingenij specimen edat. Plutarch. Ἀγγες salix Amerina seu vitex Latini ab eo, quod eius frondes thori loco substratæ Venerem cohibeant, non men habet. ἀγγον enim est geniture inimicum.

Exungare. 40

Εἴθου χίλει τὸν ἀκράβον, exungare merum, pro, nativam eius vim percolatione frangere, leonis instar, qui unguibus, armatura naturali, priuatur. Plutarch. Apud Athenæum verò vsurpatur, pro, pensiculate & ad unguem examinare.

Novus iste Palæphatus. 41

Καινὸς ἔστι πειλάιφατ. In assertores rerum, que non merentur fidem. Athenæus, Virgil. Fuit Palæphatus scriptor fabulosarum narrationum, quas ad historias transferebat: exstatq; hodie eius τῶν ἀπίστων liber.

Aliud quippiam exorna. 42

Ἀλλο μὲν τοι ποικίλλει, aliud coloribus exorna. Quoties ostendemus, nos alterius fucum & dolos subodoratos esse, iubebimusque eundem alios ironice comminisci. Synesius. Sumptum à pictoribus, qui colorum delinimentis varijs rem exornant. Sic & ποικίλλειν, variegare, pro verborum illecebris venustare vsurparunt etiam Plutarch. Sophoc. Lutea

Lutea progenies. 43

Πηλογόνοι, dicuntur vasti homines & ignobiles, παρὰ τὸ ἐκ πη-
λῆ γενέσθαι, quasi ex luto prognati. Callimachus, Minutius, Tertul-
lianus. Eodem sensu γηγενεῖς, terrigenae dicuntur stupidi, insulsi, &
ignobiles. Alexis Com. Quin & Gigantes non alij, quam ἐκ γῆς γε-
νημένοι, humo enati sonant. Sic & γαίλοφον appellabant crassum
& indocilem, à terrei collis mole. Dionysius, Eustath. Theodoritus.

Intestina adolens, ipse carnes deuorat. 44

Δελφοῖσι θύσας αὐτὸς ὀψωνεῖ κρέας. In eum qui deteriora alijs
ponit, potiora sibi seruat, exemplo Promethei, qui ossa adipe contecta
Ioui apponebat, seruatis sibi carnibus: aut qui facit quidem quod de-
cet, sed non sine suo commodo. Plutarchus. δελφὸς siue δελφὺς vulua
percorum Latinis est.

Præsente quercu ligna quiuis colligit. 45

Δρὺς παρῶσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται. Facile cuiuis est scribere,
cum res se vbertim suggerunt. Scholiastes Theocriti.

Ventis & mare & ignis seruiunt. 46

Ἀνέμοις θάλασσα καὶ πῦρ δ' ἑλέει. Magnates, tametsi pro suo
arbitratu imperium in minores exerceant, à potentiorum dynastiarum
nutu tamen pendet. Sic humane leges, quarum auctoritas magna est,
diuinis cedunt.

Paphlagonες. 47

De locutuleijs, sutilibus & garrulis. Homerus, Eustath. Aristoph.
Eisdem alij πειφλάζει dicunt, verbo fictitio, marinarum vndarum
streptum mentiente, quando vndam vnda superuenit, aut in litus
alliditur. quod item verbum Comici de olla ebulliente extulerunt in il-
lo senario, alioqui prouerbijs in ineptos & barbaros,

Λοπάς πειφλάζει βαρβάρους λαλήμασι.

Ebullit olla voce prorsus barbara.

Intra limites proprios consistere. 48

Ἐἴσω τῶν ὀκείων ὄρων ἐσάναι dicitur, qui modulum ingenij
eruditionisq; sue non excedit, neque magnifice de se sentit, aut crepat.
Iulianus, Nazianz.

Υπόζυλον. 49

Quasi ligneum dicitur, quicquid ineptum est, siue ad rem, siue ad
personam id transferas. Hermogenes ὑπόζυλος σφισαὶς appellat fri-
gidus & insulsos. Sic & Alexis Com. σῶμ' ὑπόζυλον.

Gratia non ducitur pœnitentia. 50

Χάρις ἀμεταμέλητος, Gratia pœnitentiae expers est, neque be-
neficio collatum reuocat. Quoties significabimus nos beneficij non
pœnitere. Theophrastus, Athenæus, Terent.

Spes subuentanea. 51

Ανευταίος ἰλιπῖς. Spes irrita & frustranea, à fugaci tenuitate venti, quo nihil fallacius. Alciphron, Eustath. Sic oua inania ἀνυμιαία, & ὑπὸ νήμεα Greci vocant.

Corticeus. 52

Similiter φλοιδάδη ἀνδρα appellat vanum, & futilem, ac corticis instar absq; pondere innatantem. Longinus. Diuersum illud apud Laërtium, ἀπελεύθερον ἔχειν φωνὴν καὶ φλοιδῶς μέσσην, vocem habere indolatam & cortice plenam: quod transferri poterit ad opus aliquod rude, & sine cura scriptum.

Orestis insaniam insanire. 53

Τὴν ὀρέστῃς μανίῳ νοσῆν. Orestis insanie pleni sunt libri, qua diu re scelerum vltices furie illum exagitarunt parricidij reum.

Tria Theramenis cauenda. 54

Τὰ δ' ἐστὶ τρία θηραμένους, ἃ σὶ φυλακτέ' ἐστίν. Cùm periculum ingens denunciamus, aut negotium aliquod periculi plenum cauendum esse. Polyzelus Com. Aristoph. Menander. Theramenes, cuius dubia in Reip. administratione fides litteris consignata est, tria pœnarum genera Athenis inuexit, aut stipiti alligatum corpus licetori excarnificandum dare: aut cicute poculum ebibere: aut exsilio solum vertere. Non dissimile illud Suidæ, capiti rei tria apponi solere, gladium, vestim, & cicuta portiunculam, que nominabant, τὰ τρία τὰ ἐῖς θάνατον.

Aurei generis. 55

Χρυσῶ γένους esse dicuntur auruginosi, suffusum bile crocea corpus habentes, aliter dicti πύξινος, à buxei ligni stauedine. Eustath. χρυσῶ σῆν γένος tamen antiquitas vocabat integros, scelerisque puros, quod aurum eruginem non sentiat. Hesiod.

Aureum lac delibare. 56

Χρυσῶ γάλακτος δόρυ γένος δ' αἰς dicuntur, qui è doctrina aut conuersione præstantis viri profectum capiunt. Nicep. Sic B. Paulus doctrinam lac vocat. Hieronymus ad eloquentiam doctoris eruditi transiit, cuius os lacleo eloquentie fonte manabat.

Vita suilla. 57

Τ' ἄδης βίος. spurcum & contaminatum viuendi genus. Clemens, Aristophanus interpres. ὑάδεις etiam stolidi dicuntur apud Comicos, & ὑηνία, imperiosa, & συνηεῖν, indoctè & insulse suum more aliquid conari.

Currulis. 58

Cyrillus ἐπιδηφρίως ἰατρῆς appellat medicos supercilij plenos, qui pomposè inuecti curru, & quasi obuiorum congressus aspernati de curru pharmaca præscribebant. Torqueri poterit in quosui gloriosos, præsertim

presertim mulicos non ἐπιδφείας, sed ἐφημιονίαις, holosericatis mulis inuectos.

Supra fumum clauus. 59

Πηδάλιον δ' εὐσργείας ὑπὲρ καπνῶν κριμάταιθαι, gubernaculum affabrè factum supra fumum suspendere, dicuntur homines securi: aut quicumque non utensilia solum, sed omnia etiam alia negligentius habent. Hesiodus, Ναχιανζ. Eustath. Contra diligentie nauate iudicium est illud Vlyssis ad Telemachum ἐκ καπνῶν κατέθηκα, extra fumum deposui.

Fluctibus obloqui. 60

Πρὸς κύματα λαλεῖν dicuntur, quibus cum refractarijs res est. Eustath. Aeschylus.

Aesopicum onus. 61

Αἰσώπειος φόρτος. Onus quod non vsquequaq; grauat, sed paulatim leuius redditur, quale est docentis. Natum ab Aesopo, qui com meatum in longum iter paratum humeris exportandum in se recepit, sperans fore, ut demerso dietim inde in cibum absumpto onus decresceret: cum consenuis eius sarcinae propter diuturnitatem iuineris ingrauescerent.

Lapis ad funiculum. 62

Λίθος ποτὶ ἀσάρτην ἐυθετεῖται, ἢ ἀσάρτε ποτὶ λίθον σενδαγμῆται; Lapis ad funiculum aptatur, non autem funiculus ad lapidem componitur. Vbi quid rectè sit, & ex usu. Inuerti poterit, vbi omnia preposterè geruntur. Greg. Palama, Eurip. Scholiastes, Apollonij interpres. ἀσάρτη funiculus est fabrorum cementariorum, quem ad perpendiculari normam extendunt, ut lapidum coria concinnius aptent.

Μάδλις ἀνθρώπος. 63

Vaser ardelio, & insignite improbitatis: vel homo ingenio ad quāuis aurulam mutabili. Aristoph. Aristides, Sappho. Est μάδλις lorum maceratum, in omnia propter humorem imbibitum flexile.

Gygis opes. 64

Γύγης ἀλῆτος. opes maxime, & inexhaustæ. Anacreon, Alpheus, Greg. Thessalonicensis. Constat Gygen, qui interfecto Candaule rege pretium adulterij Lydiæ regnum est adeptus, infinitas opes, presertim è metallis habuisse, primumque omnium tyrannum appellatum esse. Strabo, Clemens.

Capræ anniculæ pera. 65

Αἰγὸς ἐπισητηνὸς ἐρυθρῶ πύρη ἀρίστη, Anniculæ capræ ruffæ pera optima fertur, videtur consuetum ad commendationem puellaris

etatis, sunt enim ἀνηνῆες anniculi agni. Vtemur eo, si quando eundem iuuenem preclaræ spei, & modestum laudabimus, qui postea semper vitio morosus intolerabilisq; euasit. Eustath.

Tibi ipse calendæ edicito. 66

Σταυτῶ νημενίῳ κηρύσσῃ, Tibi ipse nouilunij diem edicito. Vtemur enim alicuius arbitrio permittimus quippiam, ut pro suo iure statuatur, quod velit. Hesychius. Olim cum à sacerdotibus petenda esset feriarum ratio, præconis publici voce in vulgus edebatur auspex cuiusque mensis dies, qui ipsis feriatas erat. Alij originem referunt ad Ceam insulam, de qua in proverbio, In Cæo quis dies.

Phæacum more viuere. 67

Φαιακικῶς ζῆν dicuntur homines voluptarij in dies cuticulam curantes. Eustath. Horatius, Plutar. Corcyra insule indigenæ, Phæaces dicti, quomodo vixerint, liquet ex illis Hom.

Αἰσι δ' ἡμῖν δαῖς τε φίλῃ κίχρη τε χοροὶ τε
Εἰμυτε τ' ἐξημοιβὰ, λουτὰ τε θεμέα καὶ ἐναὶ.
Nos recreant cūbare, choreæ, & conuiuia semper,
Mutatæq; placent vestes, caldæque lauamur.

Diffidij pomum. 68

Ἐπίδος τὸ μῆλον ἐς μέσον βάλῃ. De auctore diffidij & rixarū. Nicephorus. Eris discordiæ dea in conuiuio Dearum, proiecit inter accumbentes Deas pomum inscriptum, ut pulcherrime cederet.

Per fideicommissa quædam. 69

Pro eo quod per alium sit, aliena fide & auctoritate. Arnobius. Fideicommissum, quo testator aliene fidei credit, quod alteri daturus sit: veluti si dicamus nos Verrij Flacci lexicon à Sexto Pompeio per quædam fideicommissa accepisse.

Acernus. 70

Σφενδάμινος dicitur homo robustus & strenuus: ab acere arbore ob duritiem, & soliditatem inuicta, & ad subtilia opera maxime vtili. Aristoph. Eustath.

Xenocratistestimonium. 71

De testimonio indubitato. Siquidem cum nemini iniurato testari liceret apud Athenienses, soli huic iusurandum remissum fuit. Simile, Metelli tabule, pro integris, quibusq; non inspectis fides haberi possit. Cicero, Laërtius.

Codri. 72

Κόδροι, quicumque præ senio delirant. Eustath. Codrus antiquissimus Atheniensium rex vestem pastorem indutus castris hostium se immiscuit, ibiq; de industria impudenter rixas ciens interemptus est, ut ciuitati obsessæ sua nece salutem pareret. Paterculus.

Cecrope

Ceciope generosior. 73

Κέκροπος ἐγγυίστερος. Homo antiquissime nobilitatis: à Cecrope Aegypcio qui Sai Aegypti urbe oriundus in Atticā appulit, regnumq; ibi adeptus primus uni viro unam uxorem coniungendam statuit. unde & διφύης, biformis dictus est. Lucianus, Synesius, Athenæus. Simile illud Iuuenalis,

Tu licet à Pico numeres genus. & mox,

Inter maiores ipsum Promethea ponas.

Ulyssis vinculum. 74

Ὀδυσσεύς δεσμός. De rebus tuto sepositis & obseratis. Sumptum ex illo Homeri, ubi Ulysses

Θοῶς δ' ἐπὶ δεσμῶν ἴηλε

Παικίλον, ὃν ποτὲ μὲν δέδωκε Φρασί πότνια χίρην.

Continuò vinculum iniicit ille

Firmum, quod quondam monstrarat neclere Circe.

Eustath. Solebant veteres sua vinculis munire: recentior est clarium vsus, Laconum, ut volunt, inuentum.

Vulgari pisci spinæ non insunt. 75

Ἐν ξυῶν ἰχθύϊ ἀκωνταί ὄνκ' ἐνδον. Vulgus hominum non ita ledere potest, ut magnates; neque, ut docti, argumenta obiecta dissolueret. Plutarch. Contrarium illud Aeliani, ἐργῶν ἐστὶν ἐνπερὶ ἰχθύων ἀκωνταν μὴ ἔχοντα. innuens difficulter virum reperiri, qui nihil habeat dolosi.

Arundinea crura, & tabis propheta. 76

Καλάμινα σκέλη φορέων, φθόνος σησφότης. De homuncione macilento, & morbosò, qualis Cinesias Diithirambicus poëta, qui tiliaceis asseribus circumquaque se cingebat, ne exile & praelongum corpusculum vltro citroq; se insecteret. Platon Com. Galenus.

Expiatis bona obtingunt. 77

Τρίς δ' ἀπομαζήμενοις θεοὶ δὶ δόσαν ἀμείνον, Dant bona cuncta Dei, ter vino flumine tinctis. Quando postulabimus participes fieri scientie recondite, tanquam symmistæ. Athenæus. Solebant olim, antequam sacra attingerent lustrari ter se lauando, aut circumferendo, id est, spurgando.

Nodorum vincula texentes. 78

Quos vilitizatores vocavit Cato, eos Democritus dixit ἐπίδωντίας, & ἰμνωτελικταί: illud quòd iurgia serant contentiosi, hoc verò, quod velut nexus quosdam vinculorum implicent, quibus alios inuolunt. Clemens, Plutarch.

Versatilior cardine. 79

Ἐιζηλόμην πολυστροφώτερος, & σρόφης vnica voce, de eo qui dextere

tere in rebus agendis explicare se, & qui volubilitate innata alii imponere nouis. Suidas. Ginglymi, siue cardines partem habent concanā, & exstantem: illa protuberantes eminentias excipiunt, hac concanitates ineunt.

Lycurgeus. 80

Καταλυεργίζην, pro, teuricum ac feuerum iudicem agere, Cicer. Alciphron. Iuugus artes excludebat, & peregrinos ciuitatis usu interdicebat. Plutarch.

Tripuer senex. 81

Τρίπερον γασόντιον, senex iam tertio puer. De vetulo decrepito. Alciphron. Ita Nenuus Nestora appellabat triseclisenem.

Terram continentem incolentes mare desiderant. 82

Ἡ πειρον διεκόντες θάλατταν ποθέουσι, καὶ πάλιν ἐν νήσοισι θέοντες, ἠπιζων γλιχονται, qui continentem habitant, mare desiderant, rursus insulam continentem terram exoptant. Diuersa semper laudamus, nostra sorte nunquam contenti. Hippocrates.

Coruus absente graculo pulcher. 83

Cum comparabimus duos, qui aequè propemodum in vicio sunt, ut si dicamus de Sallustio ad Calenū Eufuon, immaniter in Ciceronem, virulentum comparato, καλοῖς ἀπένεσ τὸν κόρακα ἐνπρεπίς ἐν νεῖ ὄρνεον.

Virtutem infortunatam despiciere, miserum. 84

Ἀγαθὸν καὶ χεῖροῦ ἀρετῆν ἀτυχῶσιν περιορᾶν. Turpe ac miserum hominem virtute praeditum, sed fortune procellis deiectam despiciari. Hoc Aristotelis dictum usurpauit Milnridates, cum Pompeium Luculli equitum magistrum confidentius, quam pro captini sorte locutum, barbari intersciendum censerent. Appianus, Synesius.

Prisca manus. 85

Ἀρχαῖος χεῖρος opus esse dicemus, quod elegans est, & artis plenum. Synesius. Traculum à statuis, in quibus affabrè sculpendis curiosi erant veteres, quaeq; ad sui admirationem tempore egent.

Xenocratem modestia superat. 86

Σεμνοπρεσοπῆσαν ἐπὶ τὸς ξενοκράτες ἐικόνας, Modestia vultus composui, Xenocratis effigiem superant. In philosophastros sanctimoniam nescio quam vultu preferentes. De Xenocratis continentia vide sup. 100, & tom. I, 173. Synesius.

Medium sequere. 87

Μὴ εὐττοροῖ δ' ἰώκε, μήτ' ἀνδμένω,
Γασί ἕσων, εἰ καὶ τὰν μέσων ἴων,
Ne sequere mollem, quem vocant Ionicum,
Néue asperum tonum, viam at mediam tene.

Vbi

Vbi modum, quo sine nihil rectè fit, suadebimus. Lydij modi lugubre quid sonant: Ionici molle: Dorij quid medium, inter utrunque. vide prouerbium, Musicus apparatus. Athenens, Damascius.

Cerdo cras, hodie nihil. 88

Hoc libri titulo Varro variabilem rerum humanarum sortem significabat. Conforme illud Anaxandride Comici:

Πολλοὶ δ' ἐνὺν μὲν εἰσιν οὐκ ἐλεύθεροι

Ἐς τ' αὐριον δ' ἀστυίαις, εἰς εἰς ἀγίτην

Ἀγορᾶ κέχρηλωται τὸν γὰρ οἶασι σπέφει Δαίμων ἐκάσθη.

Multis eorum, qui hodie serui sunt, cras Suniensis, id est, mercatores (à Sunio nobili emporio) euadent, perendie ciuiliū rerum gubernaculis admouendi. Fors namque clauum versat homini cui libet. Aristoph. ἐνὺν μὲν ἐδύεις, αὐριον δ' ἐπὶ ἐργάζεαι, qui nunc nullus, cras præmaguus.

Alia apud alios bona. 89

Ἄλλα παρ' ἄλλοις καλὰ. De ingeniorum varietate. Homerus.

Pulvere extrito decertat. 90

Κόβιν δάποψι σάβηες ἀζονίζετο. In eum qui victus animum resumit, & ad consiliū rediit, quasi deterfis pulueris sordibus. Eustath.

Lada perniciosior. 91

De summa velocitate. Catullus, Iuuenalis. Testatur Solinus ita supra cauum puluerem Ladam cursitasse, ut arenis pendētibus nulla vestigiorum indicia relinqueret. Pulchrè Horatius cuidam ipsius carmina suis interserenti illudens: Habeas licebit alterum pedem Lade;

Inepte, frustra crure ligneo cures.

Hercules in Lydia. 92

Ἡρακλῆς ἐν λυδοῖς. Quicumque cultu corporis effeminatior incidit, indero utens habitu, ut miles in toga talari conspicuus. Aristides, Tertull. Quàm muliebriter se Hercules gesserit apud Omphalem Lydiæ reginam, notum.

Afino gramen & baculus. 93

Ὅν γὰρ χόρτος, καὶ βέβδος, ἐπὶ ἀγροῦ καὶ μάστιγος, Afino fenum & baculus, seruo panis & sentica. Duriter habendi sunt, qui nihil rectè faciunt, nisi stazis vrgeas. Greg. Palama.

Paruis parua dant Dij. 94

Ἀεὶ τοῖς μικροῖς μικρὰ δίδουσι θεοί, Largitur paruis vsque puilla Deus. Tenuis conditionis homines tenui oblata sorte non secus exsultant, quàm magna solent magnates. Callimachus, Artemidorus.

Agri podex 95

Πυγὴ ἀρεθῆ. De restibili agri fertilitate: translatione à carnulentis naribus, sic ἄγρο ἀρεθῆς, idem cum illo Verg. vber glebæ. Homæ

rus etiam $\rho\rho\upsilon\delta\omicron\nu\alpha\lambda\omega\eta\varsigma$ dixit: Varro, sumen terræ. Quidam efferrunt adagium de immodicè rusticianis: alij dici volunt de otiosis, quiq̄ in re quavis delicatius versantur. Eustath. Annotat tamen Hesychius locupletes dici $\alpha\gamma\epsilon\tilde{\iota}\ \pi\upsilon\gamma\alpha\varsigma$, velut agris suffarcinatos.

Cylones. 96

Publicæ libertatis oppressores, flagitiosi. Cylon Atheniensis potens cum ad tyrānidem aspiraret fretus oraculo perperam intellecto, male tandem re gesta, in Eumenidum ara, ad quam confugerat, confessus perijt. vnde $\kappa\alpha\lambda\acute{\omega}\nu\delta\omicron\nu\alpha\gamma\epsilon\tilde{\iota}\varsigma$, Cylonium scelus. Cicero, Suidas, Herodotus. Alioqui Cylones aut Cillones dicuntur, qui impure sunt vitæ: ab antiquo verbo Cillire, quod mouere significat: Alij Chilonēs vocant τὸς $\chi\acute{\alpha}\lambda\iota\sigma\iota\nu\ \alpha\iota\gamma\epsilon\tilde{\iota}\ \rho\epsilon\tilde{\iota}\omega\tilde{\iota}\varsigma\ \mu\omicron\lambda\omega\mu\epsilon\tilde{\iota}\nu\varsigma$.

Vna clamore Neadas superat. 97

$\text{Μεῖζον μίαν τῶν νηάδων}$. In clamoribus mulieres. Aelianus, Iuuenalis. Neades animantia sunt, quorum clamore terra in hiatus discedat: eorumq̄ ob multitudinem Samus deserta est ab incolis.

Chiorum more pilos vellere. 98

Χιᾶσι τρίζον . In molles, & compture plus equo studiosos, quiq̄ depilari radiū se identidem patiuntur, quò niteat cutis. Eustath. Chiorum lasciuia aliis quoque prouerbis innotuit.

Cane impudentior. 99

Κυνῶν κύντερος , canibus caninior. In homines perfrictæ frontis, quiq̄ nihil pensi faciunt. Suidas. Eisdem Hom. vocat $\kappa\upsilon\omega\delta\omicron\ \omicron\mu\mu\alpha\tau\ \epsilon\tilde{\iota}\chi\omicron\tau\alpha\varsigma$, canino ore; Aeschylus, $\kappa\upsilon\omega\delta\omicron\ \tau\omicron\pi\alpha\sigma\iota\varsigma$, canina audacia; Hesych. $\kappa\upsilon\omega\beta\lambda\omicron\pi\tau\iota\varsigma$, canino intuitu; Aristoph. $\kappa\upsilon\omega\omicron\kappa\epsilon\phi\acute{\alpha}\lambda\iota\varsigma$, alij $\kappa\upsilon\omega\iota\varsigma$ & $\kappa\upsilon\omega\tilde{\omega}\pi\tau\iota\varsigma$. Hinc $\kappa\upsilon\omega\mu\upsilon\tilde{\iota}\alpha$, canina musca, impudens mulier vocatur à duobus animantibus notæ impudentiæ.

Seplasia dignus. 100

De homine delicato, & opiparo; à Seplasia platea Capuæ, in qua vnguentarij negotiari erant soliti. Cic. Dissimile illud eiusdem. Capillo ita rusticano, vt Capua Seplasiam sublaturus videatur. De tetrico, & voluptatum contemptore.

ADA-

In solum. 1

Cic. Conuiuio delector, ibi loquor aliquid, quod in solum, ut dicitur: subaudi, illi dignum sit, id est, nonnulla ridicula atque obliuione obruenda. Trahi poterit ad vulgaria & triuialia, quomodo ἐδῶιον, quod Græcis sonat, humile & abiectum, ab ἐδῶς, pauimentum. Forte natum à poteribus, quod reliquum in fundo calicis poculive subsidet, in solum effudentibus.

Piscium vita. 2

De intolerabili potentiorum superbia erga tenuiores, qua deglubere tantum non eos student, bonus exuere. Polybius, Varro, Oppianus.

Sol exorere. 3

Ἐξέρει ὁ ἥλιος. In tergiversatores, ut cum docti viri sua scripta suppressent, pudorem castigabimus. Eustath. Aristoph.

Retibus confert, nihil tamen capit. 4

Δούλωσι μὲν εἰς ἐπιπλοκῶν, λαβεῖν δὲ μὴ, dicuntur, qui alienis inseruiunt commodis, suo incommodo. Hesych.

Nitedula exvepibus. 5

Cum quis in summis vite sordibus natus, beneficioq; fortune, aut alioqui improba ratione potentior effectus, alienis opibus insidiatur. Cic. Nitedula mus subterraneus exiguus.

Schema & gradus. 6

Σχῆμα καὶ βᾶμα, habitus & incessus. Non protinus ad altiora artium penetrabilia prouolandum est: sed pedetentim & ordine quodam pergendum, ne prætereantur que, præcedere debent, rudimenta. Etymol. auctor.

Iunonis puer. 7

Delicatus & delitius inmutuus. Iunonem poëta superbam faciunt, & delicaturæ operose studiosam, vnde χρυσοπιδίς epitheton, velut aureis socis in incessu utentis: & ἠγαιὸν βαδίζων, de gressu superbo & magifico. Athenæus. Auctor epist. ad Cn. Octavianum. Turneb. Adv. 13. cap. 16.

Quam facile canis exta edit. 8

De re expedita. Seneca, Horatius.

Io Saturnalia. 9

Ἰὼ σατταγᾶλια. Diæterum in eos, qui sue conditionis obliti, plusculum auctoritatis sibi arrogant: eò quod in Saturnalibus serui herili apparatu induti epulabantur. Dion, Martialis.

Nihil ad Persium. 10

Cum discrimen ingens eruditionis inter duos notabimus. Cic. *Plinius*. Deflexum è C. Lucilij verbu: Persium non curo legere, *scilicet* Decimum volo: id est, lectorem meum scriptis opto nec indoctissimum, qui nihil intelligat; neque doctissimum, qui morosius iudicet.

Κοινοφθαλμίξην. II

Emissis oculis introspicere. De curiosis & rerum alienarum plus nimio satagentibus. *Synesius*. Fortasse ibi substituentum verbum, κοινοφθαλμίξην, quod curiosi homines reductu, & quasi concavis oculorum sinibus introspicendo contentius uti videantur.

Rarum carum. 12

Τὸ σπάνιον τίμιον. Quod rarum est plus appetitur.

Rara iuuant; primis sic maior copia pomis,

Hybernae pretium sic meruere rosae.

Plato, Hieronym. Martialis, Liuius, Cornificius.

Ne vicini quidem sentiunt. 13

De re exiui momenti, quae neminem commouet: aut de re ita tacite & dissimulante gesta, ut ne proximis subleat. Plato. ἡμῶν δὲ γνομένων, τὸ ἔκ κωμαδοποιῶν, ἔδ' οἱ γαίtones σφόδρα ἴσι ἀισθάνονται, Persarum regi cum primogenitus nascitur, cunctis subditis sceler est dies: at nobis in lucem editus, iuxta Comici dictum, ne vicini quidem id magnopere persentiscunt.

Tanquam ovis meridiana. 14

Ὡς περ προσβάτιον μεσημβριάζον. De supino otio, animiq; veterno. Plato. Solent oves medium diem accedente sole ad fontium aquas desides iacere, aut in umbra.

Tyrtao bellicosior. 15

Ὁ τῶν τυρταίῳ πολεμικῶν πολεμικότερος, Bellicosior quam ipsa Tyrtaei bellica praecipia. De pugnae strenuus, & militiae assuetus. Plato. Tyrtaeus Atticus poema fecit adhortatorium ad bellicam virtutem, & capeffenda militiae munia, quod Spartana iuuentus in procinctu stans memoriter recitare solebat ad excitandos mutuo animos.

Vicinus pedem mouens. 16

Γείτων κινῶν τὸν πόδα. De his, qui vix principia rei artisue consecuti, ad ipsum fastigium frustra enituntur. Etymolog. originem non indicat.

Ad Scirrhonem tendere. 17

Πρὸς τὸν σκίρρονά τεινειν, ad Scirrhonem spectare. De eo, qui efficacibus argumentis, quae lineales necessitates Aristoteli dicuntur, compellit

compellit quempiam ad assensum. Plato. Fuit Sciron insignis latro, qui cognominatus à se Scironidas cautes, insidens, compellebat viatores ex abrupta caute precipites se dare. Vnde & Propertius viam Scironis appellat periculi plenam.

Calcibus proterit. 18

Λάξ siue λάγδην πατεῖν. Pro, manifesto & omni contumeliarum genere afficere aliquem, atque opprimere. Aesch. Soph. Apoll. Sic λάξ-πάτησιν pessundatum & penitus extinctum denotat.

Diitrephes doliare habens alas. 19

Διitrephes πωπναία ἔχων πτερά. De locuplete vilibus mercimonis, aut opificio vulgari, quod tractavit olim, insistente. Aristoph. Suidas. Fuit Diitrephes viator, qui vitilibus dolià compingebat, vnde ditatus, tribunus euasit Athenis. πτερά, vitilium extremitates.

Aequa & iniqua. 20

Δούλιε διασοτόν ἄκβε, καὶ δικαιο, καὶ ἀδικο. seruus hero auscultata equa iniqua imperanti. Qui alteri deuinctus est beneficiorum multitudine, in multis conuiuere cogitur, & iussa exsequi, quo iure, quaque iniuria imperata. Scholiastes Aeschyli. Aristoph. Suidas.

Tanquam palladium. 21

De re, in qua nobis multum spei positum est, multumque praesidij: vel in plagiarios alienorum librorum fures, qui clam depeculantur & tollunt alterius labores; Diomedis & Ulyssis instar, fatalis Palladis signum Troianis insidiosè asportantium, de quo variè interpretes. Cic.

Anima sui pro sale data. 22

Υἱὸς ἀνθ' ἀλῶν τὴν ψυχὴν ἔχουσι. De ventrionibus porcorum more corpus saginantibus. Suillum pecus ab Natura donatum esse aiunt ad epulandum: itaque iis animam datam pro sale, qui seruaret carnem. Varro, Cicero, Plinius, Clemens.

Circulator Cybeléius. 23

Homines flagitijs, libidinibus, & temulentiae addictos appellant μητρεαγύστεις, μητρός ἀγύστεις, & μητρεαγυστῆντες, matris deum prestigiatores: qui Cybeles Phrygiae sacris operati, fanaticè tympani complosu stipem corrogabant, circumposita pectori simulacra picta gestantes. dicti etiam μλωαγυστῆντες, menstrui circulatores, quòd hos cætus quolibet mense facerent. Plutarch. Euseb. Halicarn.

Tanquam libri. 24

Ὡς αἰετὸς βιβλία. De obmutescentibus, qui que respondendo non sunt. Plato. Libri lectorem tamen si instruant, voce tamen non videntur: vnde & muti magistri.

Tanquam pelues complosæ. 25

Ὡς αἰετὸς τὰ χαλκῆϊα πηληγέτω, tanquam complosæ vole. De garrulo,

garrulo, & verborum nimio. Plato. Origo à Dodoneo oraculo, quod contiguus æreis peluibus circumseptum, percusso vno, longum sonitus tractum edebat.

Ignotius quàm maris choës. 26

Μᾶλλον ἀντ' ὧν λέληθεν, ἢ οἱ τῆς θαλάττης λεγόμενοι χόες, horum ille nihilo plus scit, quàm quot sint in mari, iuxta proverbiū, aque congij. De incognitis: vel immensis & innumeris. Plato. χῆς siue choa, congius Latinus est, senos capiens sextarios.

Choros tragicos molestè fert. 27

Χοροῖς τῶν τραγωδιῶν ἄχθεται. Mora impatiens venter est: quiq; esuriunt, choros, qui prolixi sunt, in longum extrahi molestè ferunt, & nulla avis cantillat quando esurit. Plato, Aristoph. Suidas.

Extra curriculum ferri. 28

Ἐκτος δρόμος φέρεται. De re à proposito aliena. Plato. Metaphora à stadij decursu, in quo, qui plurimum exorbitat, aut à trita via deuiat, us à meta abscedit longius.

Extra omnem aleam. 29

De eo, quod omni inuidia matus est, quod excellit, & supra vulgus est, quasiq; extra periculi metum existit. Plinius.

Vestigia relegere. 30

Ἰχνος μετὰλεῖν, ἰχνη δῶκεν, vestigia persequi. De his, qui antea propositam materiam ordine persequuntur: aut instituto sermone inherere: occasione petita ab odoriferis canibus, qui fera vestigia insequuntur. Plato, Cic. Pind. Propert.

Clauum tenere. 31

Ὁ ἰαχρὸν ναυμάχων. de quouis imperio. Aeschyl. Plat. Pind.

Dies digitus. 32

Δάκτυλος ἡμέρα. Hyperbole hac significabimus vite humanae spatium esse exiguum, quasiq; digitale. Alceus.

Canibus ossa prodo. 33

Μλωύω κύσιν ὄσῳ. De eo, qui inimico suum patefacit consilium, veluti si quis rivali amores suos detegat: aut litigator aduersario actionem suam indicet.

Inter lugentes iocari. 34

Ἐν πινθέσι παίξεν dicuntur, qui alieniore tempore, & intempestiue aliquid designat, aut loquitur. Sic κλωσο ἰχλας, simulatus stertus, qualis heredum est. Phalereus, Hermog. Apollodorus.

Pistillum exornatum. 35

Κοσμήμαρον ὑπερον. De re aut oratione ineptè & preposterè compta: aut indocto & insulso operosè vestito. Phalereus.

Formica

Formicæ semitam canit. 36

Μύρμηκας ἀπεάπυς ἄδει. De eo, qui subtilitates omnes persequitur, & minutissima quæque dictioni immiscet ut elabatur: aut qui vltro citroq; narrationem rei implicat, prima mediis, vltima primis inuolvens. Aristoph. Formicæ viam suam obliquant discursu implicito.

Pectide suauior. 37

Πελὺ πακλίδος ἀδυμιλεστέρα. De poemate venusto, aut sermone leporibus condito, aut voce amœna, Sappho. πακλῖς instrumentum citharedicum, idem cum eo, quod antè magadin exposuimus, cuius inuentrix Sappho memoratur. Similes hyperbole sunt, τῆς λύγδῃ λειότερον, Lygdino marmore leuius: & δεῖρῃ λαγκυγνίη, Lygdinea ceruix: ἄλλοτε μὲν μελιαδῆς ὁ οἶνος, ἄλλοτε δ' ὀξύτερος τριβόλων, nunc vinum placidum est, nunc tribulis asperius. Alcæus.

Sirenas præternavigare. 38

Ὡς περ σφῆνας παρὰ πλάειν dicitur, qui philosophiæ præceptis communibus voluptatum illecebras despuit, vitiorumque occasionem declinat. Plato. Vlysssem sociorum aureis cera obturasse, ut periculum sibi suisq; imminens effugeret, notum.

Ὅμοθεν ὄικαδε. 39

De domo in domum transire dicunt Greci, quoties ab amico amicus munus accipit, aut candidè operam suam amico defert. Pindari illud, Νέξοιτο κῶμον ὄικαθεν ὄικαδε, præconium accipiat de domo in domum, id est, proprium, non peregrinum, imitatus est Iulianus. Adeoque ὄικαθεν habere dicimur, quod non aliunde accedit, sed quasi domi nostræ natum est, nobisque vernaculum. Aristides.

Mithæcus cùm sit, Agamemnonem simulat. 40

Μιθαικός ὢν ἢ Θεαρίων ἀγαμέμνονα ἰσοκρίνεται, Mithæcus cùm sit aut Thearion Agamemnonis personam agit. In eum, qui magnas opes iactat, inops cum sit, & re tenui: aut in indoctum, qui tamen eruditionis opinione se populo venditat. Themistius. Fuit Mithæcus ex fece poetarum, qui obsonandi Siculo more rationem conscripsit: Thearion pistor, seu panifex.

AD PRIOREM TOMVM
Adagiorum appendix, ex Erasmi
Chiliadibus excerpta.

Saliua prima.

Translationes prouerbiales, quæ à corporis sensibus ducuntur, reperies pag. 371. tomi primi: etsi in indice quesitæ se minus offerant. Illud hîc addendum, saliuam primam dici gustum illum, quem pueri tanquam à nutricibus imbibimus: vt sunt rationes, & adiun-
Et a quædam auspiorum in quauis arte & disciplina.

Ante pilos.

Et rerum prudentia velox Ante pilos venit. Pers. De sapientia præcoci, præsertim boni ominis, siue ea nature debeatur, siue causæ alij extraneæ. Ea qui valent natura, ἀνδράπων αἰδώς, seu pueros viriles vocat Sophocles. Aliundè verò, si non sapientiam, certè canos accedere, testatur illud Theocr. addendum sup. 414. οἱ δὲ πρεσβύτες ἐν ἄματι γηράσκουσι.

Χαριτωλωττεῖν.

De iis, qui ad gratiam loquuntur, & iucunda potius quàm verà, quod æque eleganter dicunt, ἠδονλωττεῖν, ἀικαλλεῖν, & θωπέειν. Athen. Aeschyl.

Herculana scabies.

Tom. 1. pag. 249. Potest dici etiam in eos, qui blandis adulationibus delinuti, veluti iucunda quadam scabie pruriunt. Herculi laboribus fatigato, narrantur nymphe vnâ cum Pallade crebrò calida balnea suppeditasse: quæ balnea, dum corpus subeunt, & lassitudinem auferunt, titillationem quandam ac veluti pruritum coniunctum habere notum est.

Gallonius.

De lurcone, omnia gule ventrisq; delectatione metiente. Cic. multis locis. Ait Lucill. Gallonem nunquam bene cænasse, quòd nunquam esuriens cænaret, adeò luxu fuit perditus.

Velle suum cuique est.

Quoties significabimus aliis alia curæ esse, aliosq; aliis studiis duci; Persij illud vsurpabimus:

Velle suum cuiq; est, nec voto rinuitur vno.

Item

Item illud, *suis rex reginae placet. Item, sibi pulcer. Item, te tua, me mea delectent.*

Senum consilia, iuuenum lancea.

Καὶ μάλιστα σωζέται πόλις ἐν γυ βλαίαι χαρόντων, καὶ υἷαν ἀνδρῶν ἀρετεύουσιν αἰχμαῖ. *Aeschlinus consilium fuit, ubique iuuenum robur coniungendum esse cum senum prudentia. Plut.*

Coctum ab alio edere.

ἘΨαύτος ἐτέρος, τὴν χύτραν ὑφειλόμην, alio coquente ollam paratam abstuli. *Hom. Arist. De adipiscente parta alieno labore.*

Nauigare cum felicibus.

Καὶ τῶν καλῶν μὲν ἴσπτις ἀπλάουει θέλει
Συμπλεῖν δὲ τοῖς φιλοισιν, δυσυχῆσιν ἔ.

Cui res secunde, huic nauiganti quilibet

Comes ire querit, non item infelicibus. Eurip.

Bona mala.

De rebus vilibus, & abiectis, multum tamen vilibus ac prope necessariis. Plin. quoniam modo utilissime coluntur agris ex oraculo scilicet, malis bonis. Hoc velut anizmate significatum est, agros quam minimis impendis, & quam maximo labore colendos esse.

Censor bonus. Clemens lanista.

Ironie prouerbiales in eos, qui audaciter & arroganter de quibusuis rebus sentiendi, iudicandi easq; inter se comparandi auctoritatem sibi sumunt. Cic. Nam, ut reiectio facta est clamoribus maximis, cum accusator, tanquam censor bonus, homines nequissimos reiiceret; reus tanquam clemens lanista, frugalissimum quemque secernit. loquitur de Clodio accusato. Ut autem Censorum est, homines nequam & improbos è Senatu eiicere: ita lanistarum, id est, eorum qui gladiatoribus domini sunt, & magistris, gladiatorum familias in ludo exercere & locare.

Vtrumque.

Ἀμφοτέρων, κέντρων τε βοῶν, καὶ μέτρων ἀρέρης

Vtrumque est, stipulibusq; bouum, mensuraque agrorum.

De re ad diuersum accommodabili. Callim. loquens de virga decempeda (ἄκτινα est Graecus) pastoribus vice pedi usitatissima.

Qui nocere potest, & idem prodesse.

In hominem & bonis & malis artibus instructum, qui & iuuare potest, si velit, & ledere, quadrabit illud Hom. usurpatū à Luciano.

Φάρμακα πολλαὰ μὲν ἐσθλά μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ.

Pharmaca mista, salubria multa & noxia multa.

Thucid. ἐὶ πολέμιός γὰρ ἂν, σφόδρα ἐβλαπτοῖον, καὶ ἂν φίλος ἂν ἰκνησῶς ἀφελοῖω, quod si cum hostis essem, vehementer nocui, etiam, si sum amicus, magnopere queam prodesse.

Tenuiter.

Tenuiter.

De rebus nihili, minutisque anxie nimis disputantes, dicimus
 λεπτολογεῖν, λεπτομερῶς λέγειν, tenuiter dicere et loqui, στερόλογος,
 de meris nugis anxios torqueri: ipsam actionem appellabimus μικρο-
 λογίαν, & λεπτοτάτης λήρης. Aristoph. Aristot. Contrarium est,
 παχυμερῶς, παχυλόως, καὶ τύπω λέγειν, differere crasse, & ut ita
 dicam, exemplariter, pro, non accurate & exacte, sed quali quali ra-
 tione, modo ea facilis sit & commoda.

Vnione signare.

Pro, inter felicia & prospera numerare. Pers. Olim Scythæ unum
 quemque anni diem, missis totidem in pharetram calculis, signabant.
 quem arbitrabantur prosperum abiisse, candido calculo: quem egregie
 felicem, vnione: contra quem inauspicatum, nigro lapillo notabant.
 Hinc etiam quæ præcipua sunt, ea melioris note, seu de meliore nota
 esse dicimus. Cic. Horat. Neque illud prætereundum, quod tom. I.
 pag. 45. explicatur, calculum addere, ab Aristide dici, ἐπιψηφίζειν.

Rectam instare viam.

Pro, rem ipsam deprehendere. Plaut. Rectam viam instas, ea res
 est. Idem nunc ego pol demum in rectam redij semitam.

Πτωχάλων.

Pauper diuitiarum ostentator, ἀλαζονεύεω, gloriari. Athen.

Altius Oromedonte.

Ὡς μοι καὶ τίκτων μέγ' ἀπεχθεται, ὅς τις ἐρευνῇ

Ἴσον ὄρεος κρηυφῶς τελέσει δόμον Οὐρομέδοντος.

Sic mihi magnopere faber est inuisus, in altum

Qui struit, adnitens superare iugum Oromedontis.

De insolentibus, quiq; se preponunt tuis, quibuscum ne comparandi
 quidem sunt. Oromedon mons altissimus in Co insula. Theoc.

Πομπῶν.

Pro, conuiciari. vnde πομπῆαι conuicia. Quod in pompis Baccha-
 nalibus quidam è curribus conuicia in alios iacerent, & vicissim ab
 aliis impeterentur. Menander.

Ὀλόχοινος.

Mariscus est, iunci genus tertium, pinguitudine, magnitudine,
 aspredine, & callositate ceteris præstans. Vnde dicitur prouerbialiter
 de duro & procaci sermone, quo velut os aliciu percellimus. Aeschin.

Artemon periphoretus.

Ἀρτέμων περιφόρητος. In mollem, vel meticulosum. Periphoretus
 enim appellatus fuit Artemon, quod ob mollitiem lectica semper cir-
 cumferretur. Plutarch. Anacr. Arist.

Nocti

De studij assiduitate. Liu. Alij in castris, sine stationibus, per
 somnum vinumq; diem noctibus equabant.

Voti compos.

Vbi quis affectus est, quod affectabat, & captabat, quadrabit
 illud Hom.

Καὶ βάλεν, οὐδ' ἄρα μιν ἄλιον βέλως ἔκφυγε χερσός.

Attigit, eiq; manu non irrita missa sagitta est.

Mortalis Deus.

Hominem omnibus numeris consummatum mortalem Deum vocatum
 fuisse, & Græcè θεῖον ἄνθρωπον, θεῶν ἰκάρων, θεοειδέα, ἰσοθεῖον,
 & ζῆθεον, diuinum virum, Deo similem, diuina speciei, Deo parem,
 & admodum diuinum scribunt, Quinctil. Aristot. Hom. Contrā,
 infelicem vocat Cic. ex astris lapsum.

Rex sum.

Insignem felicitatem ominabatur sibi Leno apud Plaut. de ho-
 mine bene nummato loquens, Rex sum, si illum hodie ad me illexero.
 Eodem spectant illa. ἐν τι τῆ κολλῆ πάντες ἰδίας, honorum Ilias,
 Eustath. ἀγαθῶν ἀμάξαι, plaustra bonorum. Athen. τὸ τῶν ἡδύ-
 νων σμῆν, voluptatum examen, Plutarch. Cumulus meritorum
 Cic. pro turba, numeroque immenso.

Locupletum reditus.

In locupletes, quibus alius ex alio succedit reditus, illud Homer.
 conueniet,

ὅδ' ἔθρευσ ἐπιτήσιος. ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ

Ζεφυρίη πνέουσα γὰρ μὲν φύει, ἀλλὰ δ' ἐπέσσει.

Ὀχνη ἐπ' ὄχνη γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μῆλῳ

Αὐτὰρ ἐπὶ σφυλῆ σφυλῆ, σύκην δ' ἐπὶ σύκῳ.

nec singulos æstus renouatur in annos,

Sed stans perpetuo Zephyrus spiramine fœtus

Hos producit, & hos demittit ab arbore mites.

Et pyra adulta pyrū succedunt, malaq; malis.

A fico ficus, atque vna senescit ab vna.

Faustus exitus.

Ἐάροσ καὶ ἐπὶ οὐκ ἄνευ θεῶν ἡδὲ γε βελή.

Fide, hec consilium non est sine numine, nutrit.

Quoties de rei, quam instituimus, exitu bene speramus. Hom.

Vni cum duobus non est pugnandum.

Δεξιόσω. τὸ γὰρ δίκαιον ἐκείχει λόγον Δυσὶν ἐρίξεν.

Factura sum. non equum enim est resistere Vnam duobus.

Sophocl. Noli pugnare duobus. Catull.

Sine sanguine.

Facilem voti expletionem significant & illa, ἀνιδρωτι, citra sudorem, ἀνοματι, absque cruore. Dormienti Dij consecrerunt. Terent. Duci nihil agenti de caelo in sinum deuolauit victoria. Ouid. ὦ πόλις, ὡς εὐτυχὴς εἰ μῦλλον ἢ καλῶς φρονεῖς. O ciuitas, ut tu quidem es felix magis, quam prouida. Athen.

Omni voce.

Πᾶσιν φωνὴν ἔνυ. Quod summa contentione asseritur, dicitur omni seu tota voce praedicari. affectus vocem intendunt: & interdum mutant preces in minus, blanditias in iurgia. Plato. Significant extremum conatum & illa, Cominus & eminus niti.

Καὶ τῶν ἑπειδ' ὑμῖν μελέτω κέρτος τι βητε.

Dein vobis cure sunt viresque vigorq;. Hom.

Τίς δὴ ποταίνιον ἔλαχε σέφρων, χεῖρας ἰπόσιντε καὶ ἄρ-
μοσιν ἀγώνιον; Quis tandem desiderabilem coronam assecutus est
manibus, pedibusq; & curribus? Pind.

Concinere.

Τὴν ζωαυλιαν κλαίειν ἐστὶν ἰisdem de rebus similiter queri. ζωαυλια enim ἐστὶν, cum plures tibijs eandem cantionem canunt: aut cum cithare tibia accinitur. Aristoph. sic δαρσι ἀρμόζεν, dorica harmonia canere, ἐστὶν moribus ab oratione non dissenire, aut alioqui concorditer agere. Plato. Dorica musica inter Phrygiam & Lydian temperata erat.

Opus est zephyris, & hirundine multa.

Δεῖ οὖν δὲ εἶκεν ἐκ ὀλίγων χελιδόνων, Multa videtur opus habere hirundine. Quoties dehortabimur aliquem à præpropere festinatione, aut negabimus vnico die eruditionem, artem, virtutem & gloriam comparari posse. Horat. Aristoph. Sumptum ab hirundinis natura, quæ veris nuncia est, hieme auolat. Simile illud Sophoclis

Πόλις γδ' ἐκ ἐοδ' ἤτις ἀνδρός ἐοδ' ἐνός.

Namque vnus, quæ sit viri haud est ciuitas.

Vanæ coniecturæ.

Οἴριδες δὲ πολλοὶ τῶν ἀνγῶν ἡλείοιο

Φοιτῶσ', ἐδ' ἔτε πάντες ἐναίσιμοι.

At permulta auium versatur in aëre turba,

Quarum non queuis portendere idonea fatum. Hom.

In eos, qui de euentu negotij solent augurari.

Animo conscio nihil miserius.

Nihil miserius, quam animus hominis conscio. Plaut. Securâ mens iuge conuiuium. Sap. Felix

Nil conscire sibi, nulla pallefcere culpa. Horat.

E'κφουδ

Εκφυλλοφορήσαι.

Quibus ius ferendi suffragia adimebatur, & ex albo iudicum submouebantur, εκφυλλοφορησαι dicebantur, vt milites exauclorari, quibus ius pugnandi adimebatur. Olim non calculis, sed foliis ferebantur suffragia de exaucloratione: quasi dicas à foliis ferendis excludi. Suid.

Circumpedes.

Qui proximè adsunt, cinguntq; aliquem ad obsequia prestanda; vt sunt familiaritate perpetua nobis iuncti. Sic à manibus, à pedibus vocamus eos, qui nobis domesticè inserviunt. Cic.

Fungus putidus.

De inutili & deliro. Plautus. Terre odium ambulat. iam nihil sapit, nihil sentit. tantus est, quanti fungus putidus. Vbi terre odium dixit, vt Horat. telluris inutile pondus.

Nummus plumbeus.

Vtilitatem & contemptum designabat olim. Plant. Cui si capiti res sit, nummum nunquam credam plumbeum. Sic Cic. Vatiniuum contemptim semissem hominem vocat. Et tressis seu triobolaris agaso, abiectus quidam alibi audit. Quin & Iustin. extremam studiosorum classem dupondios agnominat.

Nihili est, aut nihil curæ est.

Οἱ μὲν παρ' οὐδέν εἰσιν, οἷς δὲ ἐδέν μέλει, Alij quidem prope nihil sunt, alij autem nihil curæ est. Cic. è Comico Rhintone: Qui me, inquit, recta sententem adiuuare, & in optimatum via pergentem, forsitan sequi vellent, infirmi ab auctoritate non possunt: qui possent, negligunt. Idem conueniet hodie multis studia, aut religionem promouere conantibus.

Contemnentis inimicum.

Qui negabit se conuiciis adicius hominis contempti commoueri, despectet illud Homericum:

Ὀὐκ ἀλέζω, οἷς ἔι με γυνὴ βάλου, ἢ πάϊς ἄφρων

Κωφὸν γὰρ βέλεις ἀνδρὸς ἀνέλκιδος ἐπιδανοῖο.

Haud curo magis, ac si femina, siue quis infans

Me iaculo peteret: siquidem viri inertis & ipsa

Irrita tela volant.

Qui per se sufficit.

Εἰσὶ μοι ὀφθαλμοὶ τε καὶ ἄσπευ, καὶ πόδες ἄμφω

Καὶ νόος ἐν σήθεσι πετυγμένος ἐδέν μείκεις.

Sunt oculi mihi, sunt aures, geminiq; pedes sunt,

Insta pectoribus mens est, neque stulta neque excors.

Quoties negabimus nos aliena opera egere, sed satis idoneos esse ad rem, quam volumus, peragendam. Hom.

In absurdè locutum.

Ποῖον σε ἔπος φέρει ἔργος ὀδόντων, Dentis claustra tui quæ vox elapsa reliquit. In eum, cui aliquid imprudenter, aut absurdè excidit. Hom. Agell.

Ὀβελίζεω.

Auctor prioris tomi, hoc adagium & alia v. l. dammandi titulo accenset; promittitq; alibi ea esse explicanda. sed falso. nam vnus istius pag. 86. mentio fit, origine omissa. Nos igitur eam hic addemus vnâ cum aliorum explicatione. Aristarchus Homeri opus in libros digerens, subditicios versus ὀβελισκοῖς, minutis veribus prenotatis damnabat; insignes & genuinos ἀσβηστικοῖς illustrabat. Hinc Aristarchus, pro censore, & emendatore etiam vsurpatur. Cic. ad Atticum, cuius cerulas miniatulas (ita ille notabat, quæ in scriptis Tullyi approbabat minus) aut ibidem se extimescere, id est, censuram, & iudicium. hinc etiam ὀβελίζεω, damnare est. De spongia dicemus infra. Lima addebatur, cum detrahebantur & expoliebantur inculta, vnde eliminare. Cælo etiam deformabatur ac fugebatur quod rudius erat.

Niger.

Vt alba pro felicibus, ita atra & nigra pro malis & infamibus ponebant. Cic. Nec minus niger, nec minus confidens, quam ille Terentianus Phormio. Item Horat. Pers.

Abiciendum procul.

Εἰς μεζακίτην ῥίπτεω, in immensum mare proicere. Theog. De re noxia, quam fugere oportet, & procul reicere. Sic Hom.

Εἰς ὄρος, ἢ εἰς κύμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
In montes, tumidasq; frementis in æquoris undas.

Reiciens culpam.

Αἰεὶ μὲν δαίμωνος αἰεὶ κακὴ καὶ ἀδίσφατος οἶνος.
Mi mala fata Deum nocuerunt, vsque Lyei. Hom.

Μυκτηρίζεω.

Plinius docet à suæ ætatis hominibus nasum subdole irrisioni fuisse se dicatum. Vnde docti irrisores, nasuti: ipsa ars, nasus, & nasus Rbis nocerotus vocabatur: & irridere, naribus vnus indulgere, μυκτηρίζεω, & ἀνμυκτηρίζεω. Pers. Mart. Cic.

Sperat hinc aliquam auram afflare.

Pro, ostendi spem. Nautæ cum herent, mari nimium malacissante, è nubecula aut mari procul crispante diuinant fore ventum. Cic.

Non

Non sus quiuis hoc sciet.

Οὐ πᾶσαι ὅς τῆτο εἴσεται. De re scitu digna. Plat. Natum
 à mysteriis Deorum, que non nisi ab initiatis, & puris cognosci
 fas erat.

Nauiges in Massiliam.

Πλεύσθας εἰς μαοσαλίαν. In molles & moribus vultuque pa-
 rum virili. Vbi hæc Massalia fuerit, deliciis effeminata, non addit
 Suidas. Nam Gallica adeo discipline seueritate excelluit, vt Plaut.
 mores Massilienses dixerit, pro rigidis, & seueris.

Mali viri inutilia munera.

Κακῆ γδ ἀνδρὸς δᾶρ ὄνησιν ἐκ ἔχθ. Eurip. Generalius est
 illo veteri tom. I, pag. 113. 327. ἐχθρῶν δᾶρα ἄδωρα. cuius son-
 tem referunt quidam ad Herculis & Aiace commutationem, de qua
 Epig. quidam.

Ἐκ τῶν αἰάνων: ζήφος ἄπασεν, ἔκ τῶν δὲ αἰῶν

Ζωστῆρ. ἀμφοτέρων ἡ χάρις εἰς θάνατος.

Aiace datus ensis ab Heclore; balthem Aiace

Hectori. utrique suum donum erat exitio. Eras.

Ensis enim Aiacem consecit, at Hectora functum

Traxere Aemonis cingula nexa rotis. Alciat.

Elegantes erunt hæc deflexiones; καλάκων δᾶρα ἄδωρα. πινή-
 των δᾶρα ἄδωρα. & denique ποιητῶν δᾶρα ἄδωρα. Nam & pa-
 rasiti, & pauperes, & denique poete, cum donant, petunt.

Laudaret faciem liuor quoque.

Prouerbialis hyperbole apud Ouid. ad cuius formam liceret &
 alias fingere. De deplorata familia. Ipsa, si cupiat, salus, seruare hanc
 domum nequeat. De loco munito. Ne Mars quidem expugnarit. De
 pertinaci. Huius animum ne Vertumnus quidem verterit. De libidi-
 nosa. Hanc ne Priapus ipse satiarit. De re neutiquam probabili. Istud
 ne Pytho quidem persuaserit. De re tacitu difficili. Hoc ne Angerona
 continere queat. In tanto strepitu ne Somnus quidem somnum cepe-
 rit. De suspicaci. Iste ne Fidei quidem fidem habeat. De astuto. Hic
 vel Argum fallat. Hic est miserior, quam vt ei inuidere possit In-
 uidentia.

Multorum aliorum instar.

Ὁ μὲν γδ ἐνός, ἰδὲ πολλῶν ἀντάξιός ἐτέρων, Nam hic quidem
 pro vno, ille pro pluribus aliis æstimandus est. Hom. Plat. Transla-
 tio à iactu talorum, in quo μόνος, vnionis numerus infimus est.

Aurea barba dignus.

De iis, qui magnis præmiis digni sunt, dixit Pers. Præcipui sunt,
 sitque illis aurea barba. Quibusdam enim signis aurea barba solebat

addi. tom. I. p. 295, Sic hominem certa fide, qui et se possit, nolit fallere, Græci hoc eloquio commendant: ὁ δ' ἀνὴρ καὶ ἀνώμοτος πεισθεῖν ἄξιός, hic vir dignus cui credas etiam iniurato.

Sapit demorsos vngues.

De opere summa diligentia elaborato. Persius de carmine indocto:
Nec pluteum cedit, nec demorsos sapit vngues.

Ea quæ auctorem cõgèere sæpius caput scabere, & vngues mordere, pluteum cadere, & deterere, dum sæpius voluntur, & iterato in manus sumuntur, solent. Ita quod accuratum est, Græci δὶόνον νοσcant, tom. I. pag. 119. & ἐξονυχίζειν, ad vnguem explorare. Athen. Plut. denique, in memoriam reuocare & subducere dicunt, ἀναπράζειν, ducta metaphora ab iis, qui per quinos digitos aliquid computant.

Recoquere.

Pro, emendare & resingere, seu reformare. tribuitur elegantissimè personis. Horat. Quinçtil.

Pedem nunquam.

Cic. A Chrysippo pedem nunquam. Alibi: Mihi certissimum est, ab honestissimo digitum nunquam, subaudi discedere. Plaut. Si tu ex hoc loco digitum transuersum, aut latum vnguem excesseris. Hieron. Ne puncto quidem ab illius sententiâ recedamus. Cic. Quibus concessis, digitum progressi non possunt.

Simia in pelle leonis.

Υπὸ τῆ λεοντῆ γελῶδόν τινα πίδηκον περισέδειν, sub leonis exuuiio ridiculam quandam simiam tectam habere. In ardelionem merum, qui se magni titulus aut nominibus antiè ostendit. Lucian.

Alabastrus vnguenti putet illi.

In insulos, quibus optima pro pessimo displicent. Cic. Plut. Tractum à Scarabæis, qui dicuntur vnguentum fugere, graueolentia sectari.

Diuitiæ non semper optimis.

Ζεὺς αὐτὸς νέμει ὄλβον ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν

Ἐδλοῖς ἢ δὲ κακῶσιν, ὅπως ἐθέλησιν ἐκάστω.

Iupiter emittit opes mortalibus ipse

Sic visum ut fuerit, cuiusque bonæ malæ.

Quoties dicemus opes non cordatis semper, sed pro fortunæ arbitrio, nunc illi, nunc isti obtingere. Hom.

Ὡλοσπότην.

Vultu præ se hilaritatem & benevolentiam ferre, cum aliud geras in pectore. Cic. Spem vultu simulat, premit alto corde dolorem. Verg.

Arabum

Arabum Gazæ.

Diuitiarum amplificationem habent & illa, Arabum Gazæ. Horat. Tantalicæ opes, πῶλτος των Ιάλλος: quod Tantalus apud Comicos fingatur, αἰεὶ εἶναι δ' ὄρεσρας δ' αὐδ' εἶναι ἡμερῶν ὁδόν, lugera dierum duodecim serere viam. Athen. Sic Persici apparatus, pro exquisitissimis.

Οἰκίρια.

Μισοὶ τῆς οἰκουρίας. Ludicra, quæ pueris dantur, quo domi maneant. tralatè, pro donis exilibus, quibus tamen alios inescamus, eorumque benevolentiam parare nos arbitramur. Eust.

Testudo extra tegumenta.

Χελώνη, πρὸς ῥαίρω τὴν κεφαλὴν προτείτων, κινδύνοις, Testudo, si caput longius efferat, non sine periculo est. Quoties dehortabimur aliquem ne domo absit: aut ne se alienis immisceat. Plut. Liu.

Rodere casses.

Pro, effugii occasionem querere, etiam cum argumentum impliciti tenemur, aut alia ratione capti sumus.

Chorus illius maior, meus concinientior.

Ἐκαίς μὲν χρὸς μείζων, ὅμως δὲ συμφωνώτερος. Ita Zenon preferens auditorium suum, auditorio Theophrasti. Vemur, cum dicemus nos malle existimationem parare apud doctos, bonos, quam apud multos.

Ius in manu.

Τὸ δίκαιον ἐν τῇ χεὶρὶ τίθεσθαι, ius in manu reponere, dicuntur qui equi sunt tyranni, καὶ τὴν μάχαιρων ἄρτερων ἔχουσι: aut qui arma legibus præferunt: aut denique, qui potentioribus in iudiciis fauent, neglecto iure. Lucian. Iidem dicuntur ἀελαχεῖν τηκτῶ σιδήρω, acuto diuidere ferro. Plut.

Longè vicisti.

Σὺ δὲ θάρσ' τόνδε ἢ ἀέθλον

Οὐκὶς Φαικῶν τῶν δ' ἔξετα, ἔδ' ἵππερ' ἴσθ'.

At tu fide animo, quando hoc certamine nullus

Phæacum te nec æquabit, nec superabit.

Quoties dicemus quempiam alium egregie præcellere omni in re. Hom.

Diris agere.

Pro, tristia omnia imprecari. Horat. Idem τραχιὰ ἄραι. tom. 1, 147. eas sibi Diogenes dicebat occurrisse, quod esset sine domo, sine civitate, patria; pauper, palans, vitam in diem agens. Laërt.

Res palæstræ & olei.

De rebus ad meram ostentationem, & lusum comparatis. In

Palestra non erant armati, sed vnctæ, vnde difficiliore prebensiones
Vnde & vires, horridas sine nitore & palestra, vocat stilum inaccu-
ratum Cic. & vnctam consuetudinem loquendi, nitidam vocat idem:
itemq; orationi asferre palestram, & extrema lineamenta orationi
asferre, pro, venustatem addere, quanquam in postremo sit alia me-
taphora, nimirum à pictoribus.

Astydamæ in morem.

Σαυτην επαινεῖς ὡσαυτ Αστὺδ ἄμας γύναι, Laudas teipsam, mi-
lier, Astydame in modum. Sicut enim Astydama histrio, cui statua in
theatro ponenda decreta fuerat, quod in agendo Parthenum sese na-
uiter & scite gessisset. Titulum ergo sibi fecit, inque concionem, quò
ab omnibus approbaretur, attulit huiusmodi;

Εἶδ' ἐγὼ εὖ κείνοισ ἤσομαι, ἢ κείνοι αἰμ' ἡμῖν,

Οἱ γλώσσης τεργῆς πρῶτω δοκῶσι φέρειν.

Ὡς ἐπ' ἀληθείης ἐπιβλέψας ἀφ' ἧς παρ' ἀμύδου.

Νῦν δ' ἐπεὶ γένοιτο παρέχουσι οἷς φθόνος ἐξ' ἔπειτα.

Vixissent vtinam mecum illi, aut inter ego illos,

Quos penes est lingue suauiloquentis honos:

Premia prima equidem citra certamen haberem.

Nunc adimunt, in quos nil habet inuidia.

At verò suffragus populi decretum, ne molestus ille titulus inscri-
beretur. Ea res primum comædie iocis agitata, post in proverbium abiit.
Imò & hodie, malignos esse vicinos illi, dicimus, qui ipse laudator sit
sui. Suid. Zenod. Iulian. vide tom. 1, 376. vbi & malè Plutarcho
tribuitur, cuius proximè ibi sequens adagiū est: & elegantiss. prover-
bium ineptissime mutilatur: quod vitium adeò non fero, vt hic stu-
dio in alteram partem maluerim peccare.

Rursum prorsum.

Illi, quod est tom. 1, 81. simile est hoc Terent. rursum, prorsum
curfari, id est, retro ante, pro, tentare omnia, omnia comiscere,
& perirari. Annotauit Donat. & addidit illa, intro foras, hac il-
lac, ἄνω καὶ κάτω, sursum deorsum, πρῶτα καὶ ὀπίσσω, πρῶτα τε
καὶ ὀπίσσω, antorsum, retrorsum. Quo longius recesserint à rebus cor-
porèis, hoc plus habebunt venustatis. Sic dixit Iulian. τὴν φύσιν ἀνω-
τε καὶ κάτω τρέχειν, naturam sursum ac deorsum celebrare. Et nos
dicere eleganter possumus eum, qui variis modis rem apud se expendit,
ἄνω καὶ κάτω λαλοῦντα.

Rex, aut afinus.

Tom. 1. 151. quoties suadebimus iaci alicui, que vel summos reddat,
vel infimos, Plur. Tractum à ludentibus olim pila. Nam aduersus pa-
tietem misse splere subsultus numerabantur: qui superabat, rex erat,
et

Et imperabat: victus asinus dicebatur, & quicquid imperatum erat, faciebat. Eust. Pollux.

Tractant fabrilia fabri.

Natura monemur, ut ea, quorum gnari sumus, quibusq; assuevimus, ea faciamus. Horat.

Magis, quam Sol Heracliti, exstingui.

Μᾶλλον τῆς ηρακλιτέως ἡλίου ἀποσβέννυσθαι. De iis, qui deficiunt in re aliqua incipienda, sine ulla spe reparationis. Plat. Horat. Dicebat Heraclitus Solem scaphæ instar habere, eiusque lumen deficere, quoties cauum ad superiora vertitur; sed rursus fieri lucidum, quoties inuertitur.

Vinum, equus poetæ.

Οἶνος τοι χαριέντι πῆλει μέγας ἵππος ἄοιδῶ.

Sanè magnus equus lepido sunt vina poetæ.

Athen. Ingenia, si premantur molestius, sterilefcunt, & tenebricosa fiunt: sin libera sint curis, nihil iis diuinius, lepidius, & admirandum magis.

Incantatione quauis efficacius.

Πᾶσης ἐπιδῆς ἐνεργώτερον. De re admiranda & penè prodigiose efficacie, ut de eloquentia hominis docti: pudore: veritate. Plat. Priscos tribuisse vires inexplicabiles, & naturæ cursum excedentes vocibus incantatorum, notum est.

Αὐτοβοεῖ.

De summa cuiuslibet actionis celeritate, quomodo illud Latine, cum dicto. Translatum, vel à clamore militari, qui hostem sepe confundit, priusquam veniatur ad manus, vel ab arantibus, qui pollicentes se eodem die aliquid absoluturos dicebant, αὐτοβοεῖ, id est, priusquam disjungam boues. Thucid.

Prior occupauit.

Μὴ τις κῦδος ἀροῖσθαι, βαλὼν, ὃ ἢ δεύτερος ἔλθοι. Dictum de Achille, qui reliquis vetuerat Achivis ne iaculum quis mitteret in Hectorem, quo gloriam totam sibi seruaret. Vitemur, cum quis lucrum præripuit alteri sola celeritate. Hom.

Magnus bonusque.

Ὅς τε μέγας τε. Cum significamus testes, Iudices, aut conuictores non reiiciendos. Hom.

Γνώμη τῆ ἀρίστη κρίνεν.

Mente optima iudicare. De iis proprie qui in iudicando tñs ἐπιπέσειαι, equi & boni rationem habent, non iuris summi. Transferris

potest ad cordatos, & qui prudentiam ac humanitatem cum severitate coniunxerunt. Aristot.

Semper aliquem virum magnum.

Quoties aliquis, vel res aliqua, aut existimationi vulgi, aut nostrae expectationi non respondet. Cic. Sumptum ab Homero, ubi Cyclops ait praedictam sibi fuisse oculi amissionem, sed expectasse quendam Ulyssem, qui procero corpore esset, & ore, admodum spectabilis; cum tamen hoc malum sibi à paruo & imbecillo allatum sit.

Αἰεὶ ἕνα φῶτα μέγαν, καὶ καλὸν ἐδέγμεν

Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιμένον ἀλκήν.

Νῦν εἶν ὀλίγος τε, καὶ οὐπιδανός, καὶ ἄκιμος

Ὁφθαλμῷ ἀλάσσας, ἐπεὶ μὲν εὐδαίμωνος αἶνον.

Ab Hymetto, ab area Syra.

Crassam & rusticanam, qualem à plebe discimus philosophiam, Cic. appellat ab area Syra: ut petitam ex Zenone & Platone, philosophiam ab Hymetto. Syri enim barbarie nobiles erant; ut Attici (hos per montem Attice, mellis ibidem nati bonitate clarum, accipit) lepore dictorum.

Ἡ τὰν, ἢ ἐπὶ τῶς.

Ita Latena filium armans clypeo, eundem cohortabatur: aut referendum clypeum, aut in eo moriendum. Vtemur & nos cum aliquem ad honestum, arduum tamen negotium instigabimus, & veluti iacientiam aleam esse ostendemus.

Naxia cos.

Ναξία πείρατος ἐν ἄλλοις χαλκοδ' ἀμνη ἀκόνη, Naxia cos, maxima, inter saxa omnia, ferri domitrix. De viro egregie fortis: aut indefatigato in perpetuendis studiorum laboribus: aut demique de eo quod sincerum est, & inter alia adultera & fucata facile se prodit. Pind. Marmor è Naxo insula olim summo erat in precio.

Circulus res mortalium.

Κύκλος τὰ ἀνθρώπινα, subaudi sunt. quod circumagantur, & velut in orbem recurrant, vicissitudinibus certis. Pind. Sic & victoriam Homerus facit ἰτερὰ κέα, alternatim nunc his, nunc illis contingentem.

Non sine Diis.

Ὁὐ θεῶν ἄνευ, Diuinitus, cum Deo fieri dicuntur, que feliciter succedunt: aut que præter spem ultro obtingunt. Pind. Verg. Cic. Horat. sic σὺν τοῖς μύθοις, de carmine elegante. contra, quod sit Musis & Apolline nullo.

In

In spem frustratam.

Νήπιος, ἔδ' ἐτὰ ἤδη ἄρα Ζεὺς μὴ δέτο ἔργα.

Insipiens, nam Iupiter his diuersa parabat

Ignaro. Hom. de re cuiquam secus euenienti, atq; expectat.

Bona spes ostensa.

Ὡς ἄρα οἱ ἐπ' ὀνὺ ἐπιπλάτο δ' εὐχίδος ὄρνις.

Sic fato felix à dextris aduolat ales. Hom.

In Deorum genibus positum.

Cum in manu nostra non est prestare rei exitum, sed superis, & fortuna permittimus, utemur illo Hom. καὶ ταῦτα θεῶν ἐν γένησι κείται, in genibus sunt hæc sita Diuum. Item illo Pind. οὐδ' ἔλπομαι μὲν, ἐν θεῶν μὲν τέλος, nunc spes quidem mihi, at in Deo situs exitus.

Omnia bonos viros decent.

Ἄπαντα τοῖς καλοῖσιν ἀνδράσιν πέπει. Vel, quicquid vir bonus agit, decorum videtur: vel, forme gratia commendat dicentem, & agentem, & agentem denique quidiuis. Vel, ab homine principe aut nobis caro egregie quicquid proficitur, gratiam promeretur & laudem.

Saburratus.

Suffartus, & dissentus cibus: vel, cui aures multiloquio alterius obtunduntur: vel qui philosophiæ preceptis instructus rerum tempestatibus non iactatur, proprie saburrantur naues, quæ arenis, aut argilla, ne iactentur fluctibus, ouerantur. Plaut.

Ἀοινα συμπόσια.

Sine vino compotationes. De locis ubi otiosi desidant garrientes quidiuis, atque ubi loquacitate temulenti penè redduntur, ut constringunt sunt, balnea, & hodie in edibus magnatum proiectura vestibulorum. Plut. eadem loca λέγαι ab aliis appellabantur. Hesiod.

Lingua præconi.

Tom. I, 182. Olim in sacrificiis lingua exsecta præconibus dari solebat, tanquam membrum profanum, & indignum, quod sacrificij pars esset: præconibus, inquam, qui linguam habent venalem. Aristoph. Hom. Hinc Antipater, iniecta mentione de sene imbecillo, dixit ex immolata victima tantum linguam, & ventrem superesse. Plut.

Obtestatio veterum meritorum.

Quomodo Penelope deos sacrificiorum & vidoris admonet; ita etiam amicum nos, videntes illo Hom.

Πῶ βόος ἢ οἶος κατὰ πτόνα μή τι ἔχηε,

Νῦν μοι μνηστῆρ.

Si aut bouis aut ouis incidit tibi pingua membra;

Horum nunc memor esto.

Bene-

Benefactorum memoria.

Vbi quid boni aliquid contingit, propter veterum benefactorum memoriam, locus erit illi Hom.

Ὡς καὶ γενεῶν εὐεργεσίῃ μὲν ἀμείνων.

Benignè facere & in officio esse multo præstat, magisq; lucro est, atque secus.

Merces constituatur amico.

Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος ἀρχίος ἔστω

Aequa viro merces fac præstituaturo amico.

Pithei præceptum fuit celebratissimum, quo iubebat inter amicos ex æquo & vero debere omnia agi. Plut.

Commune tanquam Sisapo.

De re multis communi, nulli certo propria. Cic. Minium apud Romanos magno erit in pretio, vsu & religione. eius cum multe venæ essent Sisapone in Hispania Betica, quæ a compluribus societate mercium, & adulterandi minij consuetudine inter se iuncti tenebantur, prouerbio locum Sisapo dedit. Plin.

Calceos mutare.

Dicuntur ñ, qui nullo suo merito in ordinem & locum altiore se ingerunt. Cic. Senatoriæ dignitatis insigne erat nigro calce addita lunula circa talum.

Cura hospitum habenda.

Αἰδοῖός μὲν τ' ἐστὶ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι

Ἀνδρῶν ὅσις ἰκνηταὶ ἀλάωδος.

Nam diuis reuerendus & immortalibus ille est

Quicumque appulerit multis erroribus actus. Hom.

More galli domi pugnacis.

Ἐνδομάχος ἀτ' ἀλέκτωρ. Cum aliquis domi suæ & in suo regno (vt Cic. ait) audaciam præ se fert: extra illud timidus futurus. simile est ei quod est pag. 47. tom. 1.

Prorsus ignotus.

Eum, quem planè ignotum videri volumus: aut qui in disciplinam, aut artem, quã ignorat, sese ingerit, licebit torquere ironicè illi Hom.

Τίς ποῖεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις, ἢ δὲ τοκῆς;

Dic, quis, & vnde venis, tibi vbi patria, atq; parentes.

Nec Deus, nec homo.

Οὐτε θεός, ἔ τε βροτός. Diis hominibusq; inuitis, pro nemine & omnibus. Pind. Horat.

Vento viuere.

Pro, viuere nullo impendio. Traustum à Siluro pisce, qui aura, vt aiunt, saginatur, & Chamæleonte. Iustinian.

Obolum

Obolum reperit Parnætes.

Ὁ βολὸν εὖρε παρνοίτης. De is, qui nouum aliquod excogitant premium, quo ille essent. Natum à Callistrato Atheniensium principe, cui cognomento Parnæte, qui instituit, ut in iudiciis, & concionibus nummuli quidam distribuerentur. Comici id statim in prouerbium traxerunt.

Personam mauult, quàm faciem.

In stultum simulatorem, qui mauult uideri, quàm esse. tom. I, pag. 426.

Dolium Danaïdum.

Pro opera frustrata à Danaï filiabus, quæ ob necatos maritos finguntur apud inferos situlu perstillantibus aquam haurire, & in dolium pertusum infundere. Cat. Horat. Tib. Plat. Luc. Arist. Huc allusit Plautus. In pertusum dolium infundimus, operam ludimus.

Ollam exornas.

Χύτραν ποικίλλεις. De re absurda, qualis est uasi usibus culinariis destinato picture lenocinium adhibere; & bracteis aureis inaurare iuglandium putamina.

Ocni funem torquet.

Συιάζην τῆ ὄκνη τὴν θάμιζα. Ocni homo apud Iones industrius, operiq; intentus uxorem habuit sumptuosam, & prodigam, quæ absuuebat quicquid ille corraderet. sup. tom. I, pag. 208.

In orbem circumiens.

Ἄπαντες ἐν κύκλῳ περιελθόν. pro, neminem præteriens. In consultando πάντα ἐν κύκλῳ commoda atque incommoda circumspicienda, id est, nullum omnino omittendum. Lucian. Sic, ambabant, qui singulos prensabant, & obeunt prouinciam, qui in administrando nusquam non adsunt.

Malum bono pensatum.

Cum natura egregium bonum egregio uitio pensat; vel cum quis beneficium suum aliquo uitiat maleficio, quadrabunt illa Hom.

Τὸν περὶ μῦθ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε.

Ὁ φηλυμῶν γὰρ ἀμεροσε, δίδε δ' ἠδείαν ἀοιδῆν.

Hunc alios ultra dilexit Musa, deditque

Atque boni, atque mali quiddam: nam lumina ademit,

At dedit emulcere suauis pectora cantu.

Conos artoxya.

Κόνος ἀρτοξύη. De similibus & inter se respondentibus. Conum pistorium instrumentum, non dissimile artoxyæ, id est, panario scalpro: vel in eos, qui uili munusculo alterius operam compensant. apparet enim

enim ex consequentibus apud Suidam, conos fuisse munuscula puero-
rum, etati eorum apta, ut armille sunt.

Cur cessatum est.

Τυτίδην, τί πωδόν τε λελάσμεθα θύριδες ἀλκίης;

Dic, quidnam acciderit nobis, ut Martia virtus

Tytide exciderit animis?

Hom. Quoties communem culpam apud amicum agnoscemus, aut
in re quapiam cessatum esse significabimus.

Conferre capita.

Pro, deliberare, seu consultare de re aliqua. Liu.

Fodere.

Incitationem seu admonitionem potius eleganter illa significant;
fodere, & fodere latus: tralatione à animantibus, quas stimulorum
punctionibus ad cursum excitamus. Terent. μάστιγι ἐπιμάειοδῶ, scuti-
ca cedere. Hom. sup. tom. I. pag. 215. Cubito stantem tangere. Perf.
Ignarium dare, quod Pyretes attritu digitos adurat, & ponderosissi-
mus sit: propriè tamen locum habet cum suggerimus, quod dolore quoa-
dam alium à peccando reuocet. sup. tom. I. pag. 313. Bellicum seu
classicum canere. Cic. sup. tom. I. pag. 365. loco nimirum non suo.

Cothurnus.

Κοθόρυον, citra comparationem, etiam appellarunt inconstantes
Plut. Lucian. quòd cothurni τετραζώνιοι et ἀμφοτεροδέξιοι, quadrat
guli & vtrilibet pedi conuenientes sint; vnde & cognomen hinc da-
tum est Therameni & Nicia: Sic Martem, nunc his, nunc illis fauen-
tem ἀλλοπεύουλλον vocat Hom. & Vlysses πολύτροπον, quòd
quamuis personam aptè ageret in loco; quanquam hoc in bonam par-
tem: quòd etiam non male cothurnum torqueas.

Altera manu scabit, altera ferit.

Ὡς αὖτε ἕλες ἐνὸς ἀνδρὸς τῇ μὲν τῶν χειρῶν καταψήχοι τὴν κα-
φαλὴν; τῇ δ' ἑκαίει τὴν περιφάν, perinde quasi quis eiusdem viri al-
tera manu scabat caput, altera malam feriat. Naëlian. sup. tom. I.
pag. 368.

Fons Dodonæus. Circes virga.

In caussidicos & oratores, qui eadem nunc tuentur & laudant,
nunc impugnant & vituperant. Plut. Plin. Fons quidam in Dodona
cùm sit frigidissimus faces ardentes si quis immergat, exstinguit; ex-
stinctas si quis admoueatur, accendit. Sic Circe eadem virga mentem sui
gitur adimere & reddere: pecudes facere & homines.

Ventorum stationes.

Ἀνέμων στάσις γινώσκουσιν οἱ ἐγχοῖοι, Ventorum stationes no-
runt indigene. De rebus multo vsu obseruatis: aut cum innuemus
cuique sua omnia, ut artem, patriam, domestica, amicos, esse notissi-
ma

ma. Suid. Sunt plerisque regionibus sui quidam venti, quorum naturam incole optime & norunt & re ipsa sentiunt.

Κυαλώπηξ.

Qui caninā impudētā cū vulpina astutia cōiungit: vel cuius in aīo canis habitat et vulpes, quomodo de Sulla dixit Carbo. Aristop. Plut.

Χλωαλώπηξ.

Sic dictus est Theagenes, quod garrulus esset, & stupidus more anserum; & versipellis more luporum: vel quod vulpini instar, anseribus aliisq; aubis: admodum delectaretur. Aristoph. Didymus.

Diuerfarum partium.

Τυδείδην δ' ἐκ ἄν γυνίης ποτέρου τι μετρίη,

ἢ μετὰ τρώεσσι ὀμιλέοι ἢ μετ' ἀχαιοῖς.

Porro Titidem minime cognoscere possis,

Troianosne inter versetur, an inter Achiuos. Hom.

De Metio quodam, cum utraque parte colludente, aduocato scilicet, duce, aut alioqui amico bilingui.

Suberinus. Subere leuior.

Φελλίνας, φελλῶ κυφότερθ. In hominem lubrica fide. Suberū lignum cauernosum in aqua non fudit, imò aliis ne fidant alligatur. Horat. Strab. Hinc φελλεύδην fluitare est, & radicibus carere.

Iam dictis annumerari possunt & hec, Vtroque pede claudicare. Duobus dominis seruire. Neq; calidum esse, neq; frigidū. Hebræa οἷα.

Vbi deprehensum est, quod erat occultum.

Ἡ^ν τις σφιν τόδ' εἶπε θεῶν, ἢ εἰσδεν αυτοί.

Sive illis Deus hoc aliquis deprodidit index,

Sive ipsi videre. Hom.

Laciadæ.

Ὡ^ς λακιάδα. Conuicium in mæchos, populus quispiam est iste Attice Laciadarum, tribus Oeneidis, apud quos ingens raphanorum copia: his utebantur in adulteros deprehensos ludibrij causa. Suid.

Hæc Helena.

Ἀὐτὴ ἑλένη, ὑπὲρ ἧς ἐμονομαχοῦν, Hæc Helena, pro qua digladiabantur. Lucianus agens de duobus peripateticis lucri causa turpiter apud iudices contendemibus. Menelai & Paridis singulare certamen vide Iliad. 3.

Ars portus inopiæ.

Λιμὴν ἀτυχίας ἐστὶν ἀνθρώποις τέχνη, Vnicum confuzium in egestate est ars. Simile, Sua cuique ars pro viatico est. Sapiunt, qui liberos etiam summa in re artibus instruunt, quæ eos porro, si ita fors ferat, alere possint.

Ingrati-

Ingratitudo vulgi.

Μή τις ἔλκ' ἀπὸ φρεων, ἀγαυὸς καὶ ἥπιος ἔστω
 Σκῆπτ' Ἰσῆτος βασιλεύς, μηδ' ἐφρέσιν αἰσιμα εἰδός·
 Ἄλλ' αἰεὶ χαλεπὸς τ' εἴη, καὶ αἰσὺλα βέλος.
 Posthac ne placidus sit quisquam, neue benignus,
 Nec mitis, iustiq; tenax rex sceptriger vniquam:
 Sed semper ferus esto, & semper iniqua patrato.

Vtemur, quoties nos beneficij in immemorem collati quodammodo
 pœnitebit.

Quantum ex Bacchanalibus.

Ὅσον ἐκ Διονυσίων. De rebus vehementer expectatis. Apud A-
 ticos numerabant annos & numerum accedentem à Dionysio, vt ex
 Olympiadibus: redibant autem singulis trienniis, vnde trieterica.
 Virg. Suid. Lycoph.

Ἰαθυμάλειον.

De iis, qui parum commodè, parumq; salubriter viuunt. quòd Ἰσθη-
 miorum ludorum tempus morbis esset obnoxium, ob ingentem populi
 concursus: Vel de opera inani. sup. tom. I, pag. 201.

Παλεύσια.

De illecebris, aut re aliqui ad fallendum comparata. Propriè co-
 lumba exoculata, quam aucupes in reti ponunt, quò subsultans cete-
 ras alliciat columbas à παλεύσειον quò seducere est, seu in laqueum il-
 licere. Aristoph. Eòdem non malè referas illud sup. tom. I. pag. 312.
 columba sedens.

Omnibus malis punicis inest granum putre.

Innuebat hòc Crates vix quemquam reperiri, qui omni vitio ca-
 veret. Laert.

Antiquiores Luna.

Arcades ob eam causam stupidi sunt habiti; quòd astrologiam in-
 signiter contemnerent, facerentq; se Luna antiquiores: vnde πρὸς-
 λωαῖοι dicti sunt: & βαλάνηφάροι, glandibus veltitantes. is
 enim erat priscorum cibus. Appellationes eadem conuenient in omnes
 stupidos & ignauos, qui litteras, quia ignorant, despiciunt, gloriantes
 de nobilitate sua, qua sibi videntur καὶ διὸς αὐτῶν δὲ χότος οἱ, πρὸς
 τοῖς τε κρόνῳ, καὶ ἑτάων. Lucian. Aristoph.

Vnedo.

De re, que initio quidē nouitate arridet, verum repetita sordescit:
 cum contra κρὸς ἐδὲς τῶν κελῶν, nulla sit satietas rerum honesta-
 rum. Tradit Plin. vnedonem pomum esse.

Non

Non semper Saturnalia.

Simile illi sup. tom. I. pag. 261. Non semper Anthisteria, seu Floralia. Sen. Saturnalia seruos etiam libertatem donasse notum.

Vinum animi speculum.

Κάτωπιρον γδ̄ εἶδες χαλκός εἰς οἶνος δ' ἐ νῦ, forma ere lucet, vina produnt pectora. Athen. τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆ νήφοντος, ἐπὶ τῆς γλώσσης τῆ μεθύοντος, quod in corde sobrii, id in lingua est ebrii. Non absimilis & ille versus proverb. ἢ γλώσσι ἀμαρτάνουσι τ' ἀληθῆ λέγει, Verū solet prolapsa lingua dicere. vide sup. tom. I. p. 285.

Codali chœnix.

Κοδάλι χοίνιξ, Codali demensum. De magnis mensuris. Suid. Videtur tractum a seruo quopiam edaci, cui chœnix fuerit altiùs capax, & hac arte fraudarit herum.

Virgo primùm.

Πάρθενος τὰ πρώτῃ. De iis, qui rem paternam profundunt. inde fortasse, quod virgines adhuc rudes meretricij questus, facillè sui copiam faciunt; postea quò plus auferant, difficiles se præbent. quomodo adolescententes prius, quam intelligant, quid pecunia sit, largius profundunt sua. Et prima vite pars ferè, licet optima, stultissimè conteritur.

Mala senium accelerant.

Αἰψα γδ̄ ἐν κακότητι βροτοὶ κατὰ γήρας κίεσι.

Quippe repente homines curiùq; maliùq; senescunt. Hom.

Omnibus modis nocens.

Hominem fucis, vi, factis, verbisq; perniciosum dicemus nobis molestum esse καὶ χεῖρσι, καὶ λόμοισι, καὶ πᾶσιν κακοῖσι, manu, & venenis, & malis demum omnibus. Soph.

Iræ senectus mors.

Θυμὸς γδ̄ οὐδ' ἐν γῆρας ἐστὶν ἄλλο, πλὴν θανάτῳ, Senecta nulla obtingit Iracundie, nisi mors. Soph. Cui placet, obliuiscitur: cui dolet, meminit. Cic. vide tom. I. pag. 352.

Ἀποσκυθίσαι.

In quosdam asperis moribus, quibuscum vix habeas commercium, nisi cum ignominia discedas. Tractum inde, quod Scythæ, cum calamitatibus premerentur, per lusum, ac delicias omnibus populis, quibus imperabant, capillos detonderent. Athen. Idem, quoquo venient, exteris viris nares amputabant, & mulieres Thracum uxoribus corpora subulis pungebant. Planè misera sub iis seruitus, ut inde natum sit, ἢ ἀπὸ σκυθῶν ῥῆσις, pro imperio crudeli. & σκύθῳ ac σκύθῳπος, pro toruo, tristi, & σκύζεω pro irasci.

I

A veru

A veru rapere.

Eos, qui propterea auiditate comodum auferre, aut voluptatibus frui student prius, quam oporteat, veluti si populum nouus rex statim exactiōibus spoliēt, aut si quis sponsam puellam ante tempus amplectatur, eos eleganter ἀφαιρῶν εἰς ὄβελισκον, rapere à veru: δῶπτε γανίλιν, è sartagine tollere: cibum deniq; nondū sacrificatum abripere dicemus. Athen. Nobis iidē simili metaphora dicuntur sata sua etiamnum viridia depasci, huer koozen groen eten.

Radicitus.

Alexander admonitus longè plus vecligalium è suis ciuitatibus auferri posse, καὶ χήπερον, inquit μισῶ, τὸν ἐκ ριζῶν ἐκτέμνοντα τὰ λάχανα, olitorem odi, qui radicitus herbas euellat. Quo vetuit omnes principes, suos ἀποκόλυπτεν, excoriare. Hodie tamen pleriq; videntur κελεύει μὲν πλεονη εἶναι, ἐπαίνει δὲ τοῖσιν; vel, διὰ καὶ ἐπαίνειν, τὸ δὲ κερδαίνειν εἶχεσθαι, plus equo habere, laudare tantum quod equum est. Theod. Soph. Athen.

Manticulari.

Pro, fucum facere, & subdole agere: tractum à manticula quas fures contrectare solent, quò manu sinistra, vt ait Catul. tollant linthea negligentiorum, qui vel oculos aliò deflectunt, vel animum ad ea, quæ dicuntur; non ad ea, quæ fiunt, aduertunt.

Quærete peregrinum. Πλένος.

In eos, à quibus delusi sumus aliquando, eaque experientia facti cautiōres. Horat.

Nec semel irrisus, triuui attollere curat
Fracto crure planum; licet illi plurima manet
Lacryma, per sanctum iuratus dicat Osirim,
Credite, non ludo, crudeles tollite claudum;
Quærete peregrinum, vicinia tota reclamat.

Apud Quinctil. reclamabatur, Tollat te, qui non nouit. vide tom. I, pag. 404. Simile illud Iuuen. Circuit, & fatuos non inuenit. Quin & πλάνονν errorēm, & ob hoc impostorem designare testantur Agell. Laber.

Aguas infundere cineri.

Quid, quòd medicina mortuorum sera est? quid quòd nemo aquas infundit in cineres? Quinctil. indicans serum remedium. "siquidem egroto mortuo, serò affert medici famulus linimentum: & edibus in cinerem redactis serò infunditur aqua.

De illo conuentu.

Pro, de illo grege, vel, illius gregis, vel, gregalis etiam. Ita serè Cicero.

Vxor

Vxor seni sponso regina.

Δέσποινα γδ γέροντι νυμφίω γύνη, Regina siquidem mulier est sponso seni. Aristoph. Pertinet eò, ut non uxorem tantum sed omnia alia nobis congrua, & paria deligamus.

Πιθηκίζεν.

Pro, fucus & blanditiis fallere: unde & πιθηκισμός. Aristoph. vide tom. I. pag. 428.

Domum redeamus.

Quoties digressi redimus ad id quod institueramus. Cic.

Ἀποσδιόνουσι.

Vnico verbo elegantissime exprimunt Plutarch. Athen. illud, quod est tom. I. pag. 29, & 130. Non dissimile, cum idem Athen. in-tempestivus sermones, & à proposito alienos vocat ἀκρότητα κύμβαλα, cymbala non congruentia ad numeros saltationis: & πάραυτα μέλη, modos non respondententes ad tibiam: item ἀμυστολόγους.

Maza esurienti auro carior.

Πεινῶντι γδ ἀνδρι μάζα ἡμιστέρα χρυσῶ τε καὶ ἐφάουτο. Offa esurienti homini carior & auro, & ebore. Quoties rem visu, non opinione aestimabimus. Athen.

Ἀδελφιζεν.

Vocabulis adoptivis alicui blandiri, & in genere adulari in os: proprie appellare fratrem, quemadmodum dicimus ἐνδαιμονιζεν, & μακαριζεν. Horat. Aristoph. Plaut.

Halopanta, vel Halophanta.

Halopantas appellatos fuisse hominum genus nequam, quod ad suenda mendacia miserrima mercede conducitur, testis est Nonius, ex Plaut. Fortasse, quemadmodum sycophantæ dicti sunt, qui deferebant exportantes ficus Athenis, ita & ἀλοφάντης, qui desert eos, qui telonas conantur fraudare vectigalibus.

Socratis gallus, vel callus.

In nudos & inopes. Nonius è Varrone ita citat hoc adagium: inuenisse se, cum dormire cœpisset tam glaber quàm Socratis gallus, esse factum ericium cum pilis & proboscide. Fortasse legendum callus, vel callum. constat Socratem patientissimum fuisse laboris, nudus ambulasse pedibus, dormiuisse humi, ut hinc manarit iocus in ipsius callum.

Vt è bulga matris.

Ad nuditatem quoque & inopiam; vel ad equam omnibus vitæ conditionem (natiuitas enim non distinguit Cresum ab Iro, regem à plebeso

plebeio) referri potest ille Lucill, versus apud Nonium:

Ita ut quisq; nostrum è bulga est matris in lucem editus.

Bulga proprie folliculus omnis: unde & crumena, & sacculus ad brachium pendens.

Esurienti leoni prædam exsculpere.

Simile illi tom. 1, pag. 174. Bolus ereptus è faucibus: item illi pag. 191. Agnam lupo eripere. Lucill.

Αλιθήριος.

De homine quocunque modo scelerato, præcipue qui per vim rapit aliena, impiusque est & sacrilegus: unde & ἀλιτρώδης sacrilegium committere. Inter varias adagy origines est & hæc. Temporibus Acto-lici belli tanta frumentarie rei penuria incidit Atheniensibus, ut pauperes fame coacti captiuorum farinam diriperet: inde vox ad alia traducti cepit. Plut. Aristoph. interp.

Salacones.

Quemadmodum Codrus & Irus ob inopiam in vulgi fabulam abierunt; ita & Salacon quidam ob summam in extrema inopia ar-rogantiam: adeoq; σαλακῶν vocatur πτωχὸς ἀλάζων, pauper ar-rogans, & σαλακωνία ἢ ἐν πτωχῇ ἀλάζωνεια, in paupertate arro-gantia: quin & σαλακωνιζῶν, ac σαλακωνεύδης fractum & effe-minatum esse, διατροπόμενος εἶναι, καὶ τρυφεροῦς. Suid. He-sych. Theoph. At Aristot. exponit in genere σαλακωνίαν, ἵω ἔρβον ἄν. μεζυλοπρεπτίας, cum volumus circa ea quoque sumptuosi esse, que sumptu & magnificentia digna non sunt.

Quam Clinia ex Demetrio.

Plaut. Plura ex me audies hodie mala, quam audiuit unquam Cli-nia ex Demetrio. Videtur sumptum è comædia quadam Turpily, cui titulus Demetrius, vel alia, ubi pater prolixè & acerbè obiurgat fili-um. Talis enim inducitur Clinia in Heaut. Terentij, qui ob duriciem patris profugit in militiam. Fortasse & Terent. & Plaut. ab eodem Græco auctore sua sumpsērunt.

Citeria. Citeria loquacior.

De homine impendio loquace, & λέγειν δεινῶ, ἀλλὰ σιγῶν ἀδον-νάτω. M. Cato. Citeria apud Romanos erat effigies quedam arguta & crepera, que ridiculi caussa in pompa vehi solita est. Fest.

Nutricis pallium.

Si unam peccauisses syllabam, fieret corium tam maculosum, quam est nutricis pallium. Plaut. Nutrices, quoniam tractant infantes, sæ-pe vestes habent buæ, saliuæ, mictu, foriaq; contaminatas.

Velatis manibus orare.

Pro,

Pro suppliciter orare. Plaut. *Sumptum ab antiquo more Oratorum, quo, qui pacem petitori venirent, ramum oliuae pretendebant. Velatas autem dictum pro vittatis.*

Alteris melioribus.

Πάλιν ἐν ἀμφοτέρων ἐξ ἄρχης δευτέρων ἐπαναπολήσειμεν, rursum igitur secundis denovo melioribus repetamus: δέυτεραι γὰρ φροντιδὲς σοφώτεραι, Secunde enim cogitationes prudentiores. vide tom. I, pag. 408. Tractum è sacris, ubi cum in vni hostiis secunda non apparerent, ad alteras ibatur. Plato, Arist. Euripides, Aristides, Hesyck. Phauorinus. Huc respicit illud Davi Terentiani: Hac non successit, alia agrediemur via. Neq; malè qui & illud huc referat quod tom. I, 311. non satis rectè explicatur. Mactata veniet lenior hostia.

Ætoli.

Αἰτωλίταις petaces & improbi. vide sup. 75, & 76.

Χαρωνίται.

Olim Charonitarum cognomen apud Romanos populari ioco tributum est in, qui ex defuncti commentariis tuebantur, quod perpetram agebant: quo artificio quidam abutuntur hodie testamentis.

Iapeto antiquior.

Ἰαπίτης δὲ χαϊώτερος. Iupiter apud Lucian. sic alloquitur Cypri-
dinem pueritiam excusantem, σὺ πᾶσι δ' ἰόν, αἰ ἔραϊς, ὅς δὲ χαϊώτερος
πολύ τῷ Ἰαπίτῃ,

PROVERBIORVM
Symmicta Ioan. Alexandri
Brasiciani I. C. in Epito-
men redacta.

Iupiter plue mel.

QZEY βρέχει μέλι. Exclamatio rusticorum, si quando insignis copia mellis passim in vire gultu & foliis arborum inueniretur. Vtemur ea, quoties fausta & felicia precabimur. Galen. Dissimilis illa, ὃ Ζεὺς βρέχει τὰς περὶ σάσας, ὃ Iupiter plue calamitates: Quoties ob rei indignitatem etiam perniciosus vobis vitium. Politian.

Petis tanquam Cæsaris candidatus.

In eos, qui negligentius aliquid petunt, tanquam minimè ambiens, freti scilicet explorata alterius benignitate, neque dubij de impetratione. Quinctil. Sueton. Budens. Cæsaris candidati, Principum commendationem quia non frustra futuram sciebant, negligentius olim ambiebant. Est tamen, vt hoc obiter addam, prudentius, quod emere vult, empturum se dissimulare, propter emptionis competitorum. Agellius.

Inter meros lepores.

Ἐν πᾶσι λαγώοις, in media leporum carne, id est, in variis commoditatibus & deliciis. Suid. Aristoph. Hesych. Lepores ferè cum summis voluptatibus olim comedi solere testantur Martial. Plin.

Glossaspidēs.

Γλωσσασπίδες, Homines effrenis oris, & qui lingua vice scuti videntur, τὰ ὄπλᾳ αὐτῶν γλώττιαις ἔχοντες. Hesych. Heracl.

Αἰζωνεύουσαι.

In accusatores vanos & sycophantas, & mordaces: quòd AExones Magnesiæ, quæ Macedoniæ regio est, βλάβοφιμοὶ καὶ συκοφάνται κωμῶδ' ἔνται. Steph. Menand. & Plato comici.

Βεργαῖζεν.

Nihil, quod verum sit, dicere. ab Antiphane comico Bergæo, qui prorsus incredibilia quædam scripsit. Alister Eras.

Thessalus

Theſſalus miſſus.

Εὐτραπέζων ἑπταλῶν ξένων τροφή, lautorum Theſſalorum hoſpitiū alimentum. De cibo egregiè lauto. Theſſali τῶν ἐδῶνων πολυτέλεστοι, Græcorum profuſiſſimi audiunt. Pauſ. Athen.

Βιβλιαίγματος.

Qui aliorum ſcripta ſibi vendicat, ſuoſque nomine paſſim inuulgat: alluſione ſumpta ab Aegiſtho, qui Clytemneſtram Agamemnonis corruperat. Auſtor Etym.

Turbine verſatilior.

Βέμβιγος οὐδ' ἐν διαφέρειν, pro, deſultorium, agilem, & verſatilem eſſe, trochi in modum, qui βέμβιξ grecis dicitur, quaſi πέμπιξ, à πέμπτως: Vel, redire in eandem viam, quod fugitiuum contingit à recto itinere aberrantibus. Heſych. Suid. Sic Plautus; Verſatilior roſa figurari.

Nihil niſi potantes.

Οἱ πίνουσι μόνον, καταρχῶν τροπού, ἔδ' ἐν ἔδοντες, qui ranarum more, tantum bibunt; nihil autem comedunt. In potores inſignes, qui etiam γαῶνται συμποσίς dicuntur, quod poculorū propinatione, nunc ad illum, nunc ad alium deuehuntur. Athen. Sic quidam apud Plaut. coquos hortatur, tanquam remiges in mari.

In ollis venari.

Αἰάλατος ἐν τοῖς λοπαδίοις ἀλίσκεται, tameſi mare nullo nunquam attingat tempore, in ollis tamen egregiam capturam aſſequitur. De Paraſitiis, quibus nullum vinum gratius alieno. Athen.

Ultra Herculis columnas.

Ἐπὲρ ἠρακλέους ἐχάπτες εἴλας. Quoties optabimus aut ab inepto alioſe quomodoconque nobis moleſto liberari. Heracl. Pindar.

Quatuor habens capita.

Τέτταρας κεφαλὰς ἔχων. De inſigniter ebrio. Tali enim omnia geminata videntur. Athen.

Vinum lac Veneris.

Vinum ἀφροδίτης γάλα vocabat Ariſtoph. quod immodicus eius uſus Veneris eſſet incitamentum. Athen.

Vilior pomis vitioſis.

Φαυλότερος φαυλίων μελῶν. De abiectis & contemptis, quoſq; caſſa nuce non emerit. Athen.

Barbam ab vlnis puerorum vellere.

Πώγωνα τιλλειν κερῶν ὑπ' ὠλενοῖς. Pro, inanem laborem ſumere, & ebus egregiè commodis & vtilibus neglectis. Vlnis enim puerorum depiles eſſe nemo ignorat. Lucian.

Chorus domesticus.

Χόρος οἰκείος, *Laudatores conducticij*. Lucian. Sic Cic. *Stultitie sue quam plurimos testes domestico præconio conducentis*. Idem; *mercenarium præmium appellat*.

Ut templorum sacra.

Ὡς τεμένων ἱερὰ. De re, quâ anxie & religione quadam adstricti colimus & observamus: ut nos *senum consilia*: & *Sophiste suas artes, quales quales*. Agel. Vulgò nos, *Jet als heylighdom bewaren*.

De summo pectore.

Non autem me præterit dicere aliquem posse de summo pectore, nihil esse in iis verbis negotij, de summo pectore, ἀπὸ χλέων, verbis *impremeditatis & inconsultis*. Agell. Plutar.

In montes offendere.

De iis, qui ita prodigiose cecutiunt, ut ne apertissima quidem vie deant, quæq; χέρον ἀμφαφώωντο, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὄραντο, id est, quæq; ante oculos interq; manus sunt. Augustin. Hom. Verg.

Miseriorem, quàm panus puerum.

Subaudi, reddidit. De gravissima molestia. Panus tumor inguinum, à forme similitudine sic dictus: puerus, cum accidit, intolerabilis. Nonius.

Loricæ gladius.

Loricæ gladius, in acie non firmus munimentum. De summo præsidio, ut si quis dicat, Loricæ gladium non esse firmius munimentum, quàm Græca litteræ Latinas inuent. Tacit. Loricæ nulla utilitas, nisi gladij usus accesserit.

Contenti sumus hoc Catone.

Augusti dictum, quoties hortabatur ferenda esse presentia, cum mutari non possent. Suet. Catonem unicum Cicero maluit quàm alios omnes iudices, nihil mirum si illi parem reperire Aug. desperabat.

Senator absque prouocatione,

Legatus sine mandatis.

De iis, qui cum nulla sint auctoritate, nulloq; publico munere fungantur, insolenter primi esse volunt, in omni loco, & tempore: Vel de iis, qui inanes titulos iactitant. Cic. Prouocationes ad Senatum olim fiebant. Legatus sine Reip. legitimis mandatis, nemo dicendus.

Quasi thesaurum draco.

Subaudi, circumplexus. De incredibili sollicitudine rem asseruantibus, ut zelotypis & auaris. Cic. Dracones, à δῖρος & αἰ dicti, acie oculorum imprimis valent: vnde incumbere thesauris causa custodia finguntur ab antiquis. Fest. Artem.

Ara.

Summum & incomparabile presidium, & locus, qui vice inuolati sit asyli. Terent. Cic. Plaut.

Ad gentiles & agnatos deducendus.

De homine, qui emota mente furere videtur. Var. Colum. Furiosi & prodigi, licet xxv. annis maiores, in curatione sunt agnatorum, ex legibus xij. tab.

Cantilena ex scholis.

De re inutili & nugatoria, qualem Agellius nugatoriu scholicum vocat. Cic. Hieron.

Roscius.

Qui in arte sua perfectus est; quomodo Roscius in arte mimica. Fest. Cic.

Conchas legere.

Dicuntur, qui ad animum remittendum nonnunquam se ad ludicra quedam demittunt. Narrare solet Sceuola, conchas eos ad Caeretam legere consuesse, & ad omnem animi remissionem, ludumquo descendere. Cic. Politian.

In Plauti comœdia mœchus.

De re manifesta, & nemini non cognita. Agellius. Apud Plaut. in Cassina, Senex adulter aperte ab uxore deprehenditur.

Caput tegere.

Καλυψάμενοι τὴν κεφαλὴν dicuntur, qui verecundè & reuerenter aliquid tractant. Petron. Q. Cal. Agell. Hom. Sic, nudo & aperto capite, pro, impudenter, & perfricta fronte. Plaut. Qui ruove suffunduntur, caput atque faciem obtegere consueuerunt.

Subula leonem excipere.

Si quando rem periculi plenam leuibus admodum & infirmis præfidiis depellere volumus: aut si frigidis rationibus fortiss. argumenta conuellerent. Subula, culter sutorum caleccariorum est. Seneca.

In eodem valetudinario iacere.

De iis, qui communi malo implicantur. Sen. Tac. Valetudinarium, νοσοκομείον, locus valetudinarius destinatus. Colum.

Deos absentes testes facit.

De eo, qui cum summa confidentia strenuè mentitur. Plaut. Lucret. Ouid.

Sapientes sunt, qui veteri vino vtuntur.

Antiquitatis omnis commendatio est. Sapit qui antiquis scriptoribus vtitur, non iis, quos præposterè veteres vocant, quos vappè verius, quam vino comparaueris. Plaut. Hom. Ouid. Athen. Pind.

Nodus Gordius.

Idem cum illo tomi primi, Herculanus nodus, quanquam etiam de re inexplicabilis dicatur. Auson. Origo ibi omiſſa, hic addenda, referatur ad quoddam iugum adſtrictum pluribus nodis in ſemetipſum implicatis & nexum celantibus. Cuius iugi vincula, cum Alexander, Gordio, in qua urbe aſſeruabatur, victo, ſoluere non poſſet, gladio rupit: quòd rumor eſſet ſatis Aſie imperium illi promiſſum eſſe, qui nexus illos expediuiſſet. Curt.

Etiam vetus arbuſtum transferri poteſt.

Omnis etas ad optimam viuendi rationem tranſduci & accomodari poteſt. Cato ſenex Græcus litteras didicit. Senec.

Clauiſis theſauris incubare.

In eos, qui re poſſeſſa neque vti, neque frui norunt. ad animi diuitias elegantius tranſfertur. Quinctil.

Ad arculas federe.

Propriè, de iis, qui rerum agendarum aliis tanquam formulam præſcribunt: tralate, de iis, qui libris ſuis aſſixi, non nihil præſtant, & docti videntur; ab iſdem auulſi, à vulgo nihil differunt: quo modo ſcombru in aqua ſulphureus eſt color; extra, qui reliquis. Quinctil.

Teucrum Pacuuij ediſcere.

De re magni negotij. Cic. Pacuuij Teucrum veriſimile eſt arduum pœma fuiſſe & difficile, quod memorie non facile mandari poſſerit.

Muſas hortari vt canant.

Quoties inhortamur eum, qui ſua ſponte & non rogatus in negotium incumbit, dicemur hortari Muſas vt canat, maria vt effluant, auras vt vigeant, ignes vt caleant. Auson.

Nerui & artus ſapientie ſunt, non temerè credere.

Nemo citius fallitur, quàm qui temere credit. Nemo rectius iudicat & certius, quàm qui rem compertam habet, & exploratã. Cic.

E ſcurra facilius diues, quàm paterfam.

In homines deſperate improbitatis, qui nihil non prius aſſequi, quàm ad bonam frugem redire, poſſunt. Cic. Aquil. Dicebat Demetrius, facilem ſibi ad diuitias viam patuiſſe; quo die bone mentis pœnituiſſet. Senec. Vnde Eurip.

Μὴ πλεῖστον εἰπῆς, οὐχὶ θυμὸν ἔω θεόν,

Ὅδ' ἤδη κἀκεῖνος παδ' ἰὼς ἐτερόσσοτο.

Lacuna.

Lacunam implere rei familiaris, præ, penſare detrimentum. Cic. Lacuna fame, Agell. Vide ne qua lacuna ſit in auro, hoc eſt, tacitum & non intellectum detrimentum. Illiuſmodi metaphore ſunt: gurgis vitiorum, ſentina urbis, ſtruma ciuitatis, ſcopuli recip. vulturij paludæ

si, nuntij pegasi, vorago patrimonij, insaturabile abdomen. Cic.

Securim iniicere.

Pro, inceptum præpedire, ut, petitioni suæ, aut Reipublicæ gravem securim iniicere, id est, incommodo aliquo aut detrimento labefactare. Cic. Iuuen. Eiusdem Cic. est; Plagam infligere: quemadmodum Plauti, Pilum iniicere.

Vnguis in ulcere. vlcus.

Et tu in hoc ulcere, tanquam vnguis existens, ja est, rem malo in statu sitam & molestam exacerbans. Cic. ἡ ζαροφία γλῶσσῳ, ἀλλ' οὐκ ὄλον, ὡς φάσιν, ἐλκος, ἀπὸ λῶπης πρὸ φασιν ευρισκόμενον, dulcis agricultura, sed nonne tamen, quod aiunt, vlcus est, semper paratam habens doloris causam? Plato. vlcus ergo, res molestius infinitis plena.

Equus Troianus.

Pro tacitis insidiis, & paucis intellecta impostura. Cic. Intus, intus inquam est equus Troianus, à quo nunquam me Consule dormientes opprimemini.

Ex fastis euellendi.

In impuros, & contaminatæ vitæ homines, quos verius pecudes dixeris indignos, quorum apud posteros vlla exstet memoria, aut mentio. Cic.

Sana corporis parti scalpellum adhibere.

Est, præpostere agere, & loco, vbi minime opus est, præsidium & opem adferre. Cic.

Bambalio.

De homine insulso, & quo nihil contemptius, siue corporis turpe filum respiciat, siue impuram & ineptam orationem. Cic. Phileph. βαμβάλειν, est τοῖς χείλεσι τρέμειν, labijs tremere. & Phryges βαμβάλου pudendam corporis partem appellant.

Saga sumere, parare, in saga ire.

Pro, ad certamen sese accingere. Cic. Patercul.

Ratio apparet, sed argentum, οὐχ ἔπει.

Quoties significamus nos rationes quidem optime confecisse; sed reliqua consumpsisse, neque cum rationibus paria posse facere. οὐχ ἔπει, abiit, non adest, non exstat. Plaut. Terent. Cic. Simile illud Pea rielu, qui, postquam Astianacti Lacædemoniū duci pecunia summā dedisset, ut ex Attica, quam infestabat, discederet, rationem impendiorum reddens, nec aperte volens magistratibus rem indicare, ita respondit, ἐστὶν τὸ δέον, in rem oportunam, & necessariam. Aristoph.

Calcei Sicyonij.

Ἦ ποδὲ μακρὰ σικωνία. De re pulchra, sed que virum parum deceat.

ceat. Cic. Picus. Saltatores, in conuiujs, Sicyonijs utebantur. Athen. Lucian. Lucret.

Cogitato, quàm longa sit hiems.

Es significabat Varro, frugaliter, & parcè viuendum esse, & consulendum esse in longitudinem. Videtur allusum ad fabulam de formicis & cicadis.

Fasces submittere.

Alicuius auctoritati, eruditioni, ingenio siue sententiæ ingenue credere. Cic. Confecto bello Mithridatico, Pompeius Possidoni, sapientia clari, domum intraturus, fores percuti à lictore, ut solebant, reuult; & fasces lictorios ianue submitit, is, cui se Oriens & Occidens submitserat. Plin.

Ad inferos proficisci.

Es àδ'σ πορεύομαι, est, longam profectiōem suscipere. Artemid. sic Cic. dixit, ab inferis testes excitare, pro, præter omnium expectationem adducere. Item, ab inferis redire, pro, præter opinionem conualescere. Dissimile, es πόντον ἀπὸ τοῦ ἰν, pro, in presentariam & certam se conycere perniciem.

Pygmæum Colosso imponere.

Pro, rem minutam & abiectam, amplissimam facere. Philost. Sic ex cloaca arcem facere. Cic.

Latrunculis ludere.

Dicuntur, qui sese decipiunt mutua verborum captione. Seneca.

Bos armenta.

Subaudi, sequitur. Vnusquisque sua maximè ingenerata voluptate tenetur, & suæ naturæ consimilia sequitur. Cic. Ut bos armenta, sic ego bonos, aut eos, qui dicentur boni, sequar, etiamsi ruent.

Pennas incidere alicuius.

Pro, imminuere potestatem, & arrogantiam reprimere. Cic. Qui mihi pennas inciderant, nolunt easdem renasci. Aues incisus alii nequeunt se altius tollere. Vulgò nos, yemants blueghelen cozten.

Mures migrauerunt.

Quando grauissimam ruinam & calamitatem denunciabimus. Cic. Ruinis imminentibus muscoli premigrant, aranei cum suis telis primi cadunt. Plin.

Terram video.

Quoties significabimus nos habere certissima præsidia, adhuc potum quendam tranquillitatis nactos esse. Cic. Stat. Hom. Eodem referendum illud Plaut. Censebam me esse in terra, id est, tuto loco, & tranquillo. Non rectè in priore tomo, ad tedia, detorquetur.

Neque

Neque remi, neque venti.

De iis, qui omnibus omnium praesidiis destituti sunt. Cic. & ἄδ' οἱ
 παρὰ νῆες ἐπιπέτμοι καὶ ἰταίροι, neque remiges, neque socij. Hom.

Quantum pedes possunt, fug.

Ὡς ἴσιν ποδῶν ἡμῶν. Pro, modis omnibus, & viribus. vide tom.
 I, 158. Melius tamen eò diligentia et studium designauerimus, quàm
 festinationem, si ad animum transferamus; ut illo Hom. χερσὶν τε
 ποσὶν τε, manibus pedibusque.

Χαράδριον μυσώδμος.

Tom. I, 429. Natum ex eo, quod Charadrium vendentes eum oc-
 cultare solebant, ne prius emptori prodesset, quàm foret vendita. Icte-
 rici enim solius aui adspectu sanabantur. Plinius.

Musca est.

Non parasiti solum muscae dicti sunt olim, sed etiam homines cu-
 riosi mirifice, qui nihil non exquirunt, & penetrant. Plaut. Musca
 est pater, nihil potest clam illum haberi.

Mittere lineam.

Plaut. Non ego ita extemplo meum ostendam sensum: mittam li-
 neam. Metaphora à pictoribus sumpta, dicitur de iis, qui rem tantum
 adumbrant, & coniecturis quibusdam inquirendam proponunt. Si-
 quidem ex linearum ductu, iustum etiam picture artificium discimus.

Nullus aleator sapientior te.

In hominem versutissimum, & qui pro re nata facile possit consi-
 lium capere. Plaut.

Litteratus.

Homo abiecliss. stigmatis inustus, notis Threiceis compunctus, in-
 scriptus vultus suos. Plaut. Cic. Maximus, Plin. Scitum, quod Phi-
 lippus Macedo militum ingrati frontem litteris insignierit, ut notior
 esset.

Indoctior, quàm in Tragedia comici.

In summam re in aliqua agenda imperitiam: qualis est boni poetae
 in prorsà oratione. Plaut. vide tomo I, 14.

Ad perpendiculum.

De eo, quod amussatè, & inculpatè compositum est. Cic. In librili
 perpendere, dixit Agell. Campus ad libellam equus, id est, omni ex
 parte planus. Varr. Ad libellam exigere, Plin. Pari libra, id est, equa-
 bili iudicio & pari censura; Plin. Iunior. Ad regulam respondere,
 pro, quadrare exactè. Vitruv. His adde, Ad equilibrium aestimare.
 Trutinà pensare, elegantissimè ad animum transferuntur.

Rectis

Rectis, an inclinatis hastis.

Lysander per Bæotiam agmen ducens, & dubitans an sibi ut hosti, an ut amico illac transeundum esset, misit, qui rogarent, an per eorum regionem ὁρδοῖς τοῖς δόρατι, ἢ χαλκίμοις proficisci posset. Plutarchus.

Fortes in tabula.

Qui ficticia fortitudine passim se venditant, sed, cum ad rem venitur, mulieribus imbelliores. Sic docti Sophiste in tabula. Plut. Natum inde, quod cuidam videnti in tabula picta Lacones interfici ab Atheniensibus, eosque laudanti, responderit Lacon, fortes esse Athenienses, sed in tabula.

Nondum omnium dierum sol occidit.

Quando significabimus finem rei nondum apparere, ad quem adhuc multis, & incertis periculis perueniendum sit. Liu.

Romæ quoque homines moriuntur.

Quidam rogatus, quid de Roma sentiret, id inquit mihi placet, quod didicim, ibi quoque homines mori: significas inevitabilem esse mortem, quocumque tandem secesseris. Ammian.

Ne Sannione domi relicto.

Agitant familiarium agmina, tanquam predatorios globos post terga trahentes, ne Sannione quidem domi relicto. Ammian. ex Terent. In eos, qui, cum in publicum procedunt magnifico comitatu delectantur, quo potentiores videantur. Contra M. Curius, qui, cum duobus tantum calonibus uteretur, pauciores habuit servos, quam triumphos.

Qualem demens ille chlamydem disperdit.

In eos, qui rem suam viui, videntesq; decoquunt, imò qui sponte sua se in maxima mala coniciunt, non chlamydem tantùm do, id est, bona externa. Lues Venerea exempla satis multa dederit. Tertull. ex Menandro.

Quasi locum in balneis.

In ambitiosos, qui in omni loco & tempore primas ambiunt: vel, ubi locus datur non ex merito, sed ex vetustate. Tertull. Quia prior venit, iccirco quasi locum in balneis, ita fidem occupavit, posteris quibusq; praecepit. Sic Horatius stomachatur in eos, qui redeunt ad fastos, & virtutem annis aestimant.

Deorum filij inuulnerabiles.

Ἄνθρωποι γὰρ μὲν θεῶν παῖδες. De potentioribus, qui nusquam non evadunt. Pind.

In

In Paro frigida quidem est aqua ;
sed pulchræ mulieres.

Εν τε πάρω ψυχρόν μὲν ὕδωρ, καὶ αἱ ἡ γυναικίς. *Disspendium perpetuo aliquo compendio pensatur. Interpres Aristoph.*

Quantum vbique possunt oculi duo:

Bacchus apud Aristoph. accipiens duos obolos ab Hercule, Charon-
ti pro nauo exsoluēdos, ὡς μέγα δύνασθ' οὐ πανταχῶ δ' ἔβολά. *significans pecuniam vbique plurimum posse. vnde Antiphanes:*

Ὁ πλεῖστος ἡμᾶς, καὶ ἀπὸ ἰατρῶς κακῶς,
Τυφλῆς, βλέποντας παραλαβῶν, πάντας ποιεῖ.

Sesquiuulyses.

Homo summè astutus, & veterator planè expolitus. Ab Vlysse,
qui mores hominum multorum vidit, & vrbes. Varr. Noni. Budeus.

Primas lineas ducere.

Pro, umbram tantum rei alicuius exhibere, atque obiter quod im-
telligi velis, delineare. *Quinctil.*

Prius vnda cum flamma redibit
in gratiam.

Inter ἀδύνατα referendum. Cic. Huc referendum quòd apud
Hom. Vulcanus cum Xantho fluuio fortissimo & ancipiti pugna di-
uicet. *Didymus.*

Bona salute.

Vtebantur eo Veteres in exordio omnium rerum. Sic Romani ;
Quod sit felix, & faustum. *Cato.*

Famæ os comprimere.

Dicuntur, qui tam integrè, tamq; honestè viuunt, vt nemo sit, qui
de eis quidquam in deteriolem partem loqui possit. *Budeus.*

Hac nos Deus ipse ducit.

Καὶ τίς θεὸς ἡμῶνους. Hom. ἐπεὶ δ' ἡ τεύτη ὁ θεὸς ὑψηλαῖται.
Plat. Quando significamus nos honorifico institutio quippiam aggre-
di, & rationibus neutiquam vulgaribus promoueri.

Ρήματα ἰσώπορημα, ἰσωποβάμονα.

Verba, que in rupium & scopulorum morem grandia sunt, nimi-
rum ita sublimia, tanquam equis vehantur. *Aristoph. ἰσῶπος in com-
positione ad magnitudinem pertinere annotat Suid. Non dissimile,
quod scribit Seneca, quendam Grandionem fuisse dictum, quod non
nisi grandia diceret, seruos non nisi grandes, argentea vasa non nisi
grandia haberet, ficos demique non ederet, nisi mariscas.*

Simiæ sanguinem profudisse.

Diod. Siculus scribit in Pithecusis eo loco esse simias, quo canes
apud

apud Aegyptios; conuiuere nempe hominibus, cibum ab iis capere; parentes filijs suis denique, vt alij Deorum, ita simiarum indere nomina, & qui simiam occidissent, tanquam impium flagitium designassent, iis pœnam extremam supplicium esse constitutum. Vnde etiam apud eos dicitur de iis, qui iam occisi, & è medio sublatis sint, ἡ πιδήγου αἶμα ποτίσαν.

Ne meas vites lædite.

Μὴ μεῦ λάβασθηδε τὰς ἀμπέλας. ἐντὶ γὰρ ἄβου. Quando ingenij nostri tenuitatem, & libenter, & ingenue profitemur, aut labores nostros summa cum modestia deprimimus.

APPENDIX SYMBOLORVM Pythagoræ, quæ ex Iamblichō vertit idem Brassic.

Templum ingressus, reuerenter adorato, neque quicquam interea, quod ad victum pertineat, aut dicas, aut facias.

ΕΙΣ ἱερὸν ἀπίων προσκωῆσαι, μηδ' ἐν ἀλλὸ μετὰ τὸ βιωτικόν μήτε λέγει, μήτε πράττει. Omnia quæ ad Deum pertinent, pura sint ab omni mixtione aliena: adeoque sacri sermones & diuina negotia moribus hominum incertis & inconstantibus ne interferantur.

Ex itineris diuerticulo templum ne ingreditor, neue orato, etiamsi iuxta vestibulum ipsum tibi transeundum sit. 2

Ὁ δ' ἑπ' ἀρερρην οὔτε εἰσιτητίον εἰς ἱερὸν, οὔτε προσκωητέον τὸ παράπειν, ἢ δ' εἰ πρὸ τῶν θυραίων αὐτῶν περιὼν γένοιτο. Superiori simile: Diis primus cultus & obseruatio debetur, secundum locum obtinent nostra negotia. Contrà ridiculum, si diuina nostrorum fiant additamenta: vt ferè fiunt.

Nudis pedibus sacrificato, adorato. 3

Ἀνυπόδητ' & ὕψι καὶ ἀποσκύνει. Nudis pedibus sacrificata, id est, quatenus fortunarum nostrarum mediocritas admittat. Ita Lycurgus tenuissima sacrificia instituebat, vt facilius expeditiusq; & frequentius diuinis rebus intenderent. Plutarch. Alterum indicat in re diuina facienda animum debere esse liberum, nullisq; vinculis implicatum. Sic in flaminum vestibus nullus erat nodus, & Dido apud Verg. orat,

Vnum exuta pedem vinculis, in veste reuincta.

De

De Diis rebus que diuinis nihil tam admirabile,
quod non credendum. 4

Περὶ θεῶν μηδὲν θαυμαστὸν ἀπίσσει, μηδὲ παρὰ θεῶν δογμα-
των. Diuina, collatione nostræ imbecillitatis, non sunt aestimanda.
Nam, & morborum varietas, & hospitij tenuitas, adhæc inconsulta
nostra temeritas facillè ostendunt, nihil hic diuturnum esse, eoque mi-
nus diuinis conferendum.

Linguam coërce, Deum imitans. 5

Γλώσσης πρὸ τῶν ἄλλων κρατεῖ, θεοῖς ἰπόμεν. Lingue im-
perare, prudentia summa est: & ad exempla diuinæ bonitatis se com-
ponere, summa animi perfectio.

Flantibus ventis echon adora. 6

Ἀνέμων πνέοντων τὴν ἰχὴν ἀεθροσκύνει. Diuinarum essentiarum
& facultatum amanda similitudo. Nam cum Dii profunt, hoc certis
quibusdā & quasi spirantibus, ut ita dixerim, argumentis ostendunt.

Omne acutum abs te dimoue. 7

Ὅ ἐξήθηται ἀπὸ σεαυτοῦ ἀπόσπεφε πᾶσιν. In omnibus rebus ad-
hibenda prudentia, neque tantulum quidem concedendum iracundiæ.
Quod acutum est in animo, θυμὸν vocant, ἐστὶ γὰρ ἀ ratione quam ma-
ximè alienum.

In calceum dextrum præmitte pedem: in podo-
niptum autem sinistrum. 8

Εἰς μὲν ἰσώδυσιν δεξιὸν πόδα ἀεθροπέριξε, εἰς δὲ ποδόνιπτον
τὸν ἐνώμυμον. Actiones honeste, tanquam exteriores primo loco
collocande: inutiles tanquam sinistrae relinquende, & omnino reijciens
de ποδόνιπτον νας, in quo lauamus pedes.

Ad lucernæ lumen ne te speculo contempleris. 9

Παρὰ λύχνου μὴ δῶπταίς σου. Philosophiæ diligens opera imper-
denda, neque quicquam credendum visis illis, quæ per sensus in ani-
mos inferuntur. (Phantasiæ siquidem aliquam lucem per comprehen-
sionem efficiunt, sed minimè veram, aut naturalem) sed longè plus
tribuendum iis, quæ prudentia & scientia consequimur: ab iis enim
mirè splendida, ac minimè conficta lux efficitur, quam rectè τῆς ψυ-
χῆς ὄμμα voces, id est, anime oculum, quo exactissimè contemplari
poterimus: nequaquam autem ex iis quæ corpore constant, & perin-
de etiam parum stabilia sunt.

A risu effuso abstine. 10

Ἀγέτω γέλωτι μὴ ἔχασθαι. Affectus summa cura reprimendi
sunt, siue in prosperis, siue in aduersis. Ex risu omnes affectus intelli-
gi vult, quod is inter omnes maximè se prodat: vel quod homo ani-
mal γαλασικόν.

Iuxta sacrificium ne incidas

ungues. 11

Παρὰ θυσίῳ μὴ ἀνυχιζέου. In amicitia, re sacratissima, purissime
 me colenda, ungues aliæque corporis partes, id est, familiares, fratres,
 parentes, & nepotes, aliæque sanguinis necessitudine nobis iuncti non
 reiiciendi, & veluti abscondendi, sed contra omni studio mutuis offi-
 cii deuinciendi.

Cerebrum ne edas. 12

Ἐγκέφαλον μὴ ἐδίε. Reuerenter colendus fons omnium sensuum
 & appositissimum intelligendi instrumentū, cuius presidio quocumque
 uis penetramus, tandemque sapientiam possidemus. Commodissime ad
 allegoriam trahetur.

Rubrum aliquid ne suscipias. 13

Ἐρυθρίων μὴ λαμβάνου. In omni negotio fugiendi, qui immo-
 dice uerecundi, vel nimis demissi animi sunt.

Aurum habenti ne adhærescas in filiorum
 generatione. 14

Χρυσὸν ἐχέου μὴ πηροσιάζει ἐπὶ τεκνοποιίᾳ. Ad ingenij fru-
 ctum consequendum, quem hic τεκνοποιίαν uocat, ea precipue stu-
 dia colenda sunt, quæ prorsus incorrupta sunt, & ad uitæ sincerita-
 tem plurimum conducant. Per aurum enim, quod grauissimum est,
 corpoream quandam grauitatem intelligit, quæ philosophia ea, quæ
 ad animum spectant, requirenti, obest maxime.

Honora cum primis figuram & aram:
 figuram, & triobolum. 15

Προτίμα τὸ ἄνθημα, καὶ τὸ εἶμα: τὸ ἄνθημα καὶ τριώβολον. Dis-
 cipline assiduo colendæ. nam in eis gradibus ad abstrusissima quæque
 peruenitur, quemadmodum gradibus ad aras ascendimus. Quam
 quam βῆμα & aram, & gradum significet. Addit & triobolum, fru-
 galitatem commendans, & mediocritia impendia.

Maluam sere, ne tamen edas. 16

Μολόχην ἐπιφύτευε, μὴ ἐδίε δὲ. Malua, à molliendo ventrem
 μελάχη dicta postea, cum Sole tanquam heliotropium circumagi-
 tur; slos nimirum, ratione humoris aut concreti, aut calore solis se aper-
 rientis. Monet ergo arcana rerum naturalium obseruanda esse, tum
 in malua, tum alibi: utique malua cum sole uertitur; ita conuenire, ut
 animum & oculos in aliis etiam deprehendendis circumferamus. Illud
 non ede, est, non occulta, sed crebriore obseruatione auge instar hor-
 tulani suum hortulum assiduo locupletans.

Ab

Ab animalibus abstine. 17

Ἐμψύχων ἀπίχου. Colenda iustitia, & honor omnibus tandem,
que nobis cognata sunt, exhibendus.

De Pythagoricis rebus absque lumine
ne loquaris. 18

Περὶ πῦθαγορείων ἔνευ φωτός μὴ λαλεῖ. In omnibus que pul-
chra & honesta sunt, inveniendus mens, veluti dux, adhibenda est,
precipue in cognoscendis Pythagoricis placitis, que nisi animum inten-
deris, & tanquam lumen aliquod adhibeas, nequaquam intelligi
possunt.

ADAGIA QVAEDAM

Ludouici Cælij Rhodigini

Antiquis lectionibus

inspersa.

Nunquam Hecale fies.

Nunquam ea paupertate opprimere, qua olim Hecale
ancula. Plaut. Cistell. Nam siquidem ita eris ut vo-
lo, Nunquam Hecale fies, semperq; istanc, quam ha-
bes, et atulam obtinebis. Pauperrimam fuisse Heca-
lem prodiderunt Plutarch. Ouid. Apul. sup. 93.

Cyclops excæcatus.

De potentia magna, que ducis prudentia (anime oculo) exuta sit,
& veluti ex oculata. fabula de Polyphemo staturosi que prævalidi que
corporis, sed ab Vlysse astutissime occæcati nota est.

Platano assimilis.

De eo, quem, cum ipsius opera utamur sæpè; liberi tamen incom-
modis, habemus derisui, conuellimus, perditum quandoque volumus;
mox nihilominus necessitate deprehensi, eodem recurrentes. Plataniis
vmbre gratia tantum ex alieno petita est orbe.

Similia cupressio.

Que pulchra quidem sunt, sed fructu omnino carent. Nam cu-
pressus natu morosa, fructu etiam superuacua est, baccis torua, foliis
amara, odore violenta, ac ne vmbra quidem gratiosa. Plin.

Aristogiton claudicat.

In eos, qui morbum simulant, ut à militia, aliove munere publico

liberentur. Aristogiton non nisi bella & Martem spirabat. Cùm autem aliquando Athenis delectus haberentur, obligato cruce tanquam vulneratus esset, & baculo innixus, sese in publicum dedit: Vnde Phocion, agnita hominis astutia, scribe, inquebat, Aristogitonem, eundemque, & improbum & mendacem.

Ludendum domi suæ.

Sententia hac proverbiali admonemur, abiuncta, ab rerum vanissimarum cura, mente intima, obuersandum esse in contemplatione sapientie, è qua, quam è ludo, voluptas percipitur & maior & verior.

Atqui suilla caro est.

De iis, que reipsa parua sunt, apparatus tamen, & fuco videntur præcellere plurimum. Natum ex eo: Cùm T. Quinctius apud hospitem quendam suum solstitiali tempore acceptus, miraretur, vnde illi eo tempore, tam varia & multa venatio: condimentis, inquit ille respondens, varietus illa & species ferinae carnis, ex mansuetio sue, parata est. Idem, Quinctius torsit in copias Antiochi & armorum & gentium inaudiarum generibus superbam: esse scilicet suillam carnem, id est, homines tantum, & quidem mancipia.

Ventrem non habere.

Dicitur Imperator, aut quibus alius malè nummatus. Natum à Quinctio dicente de Philopomeni exercitu, qui & equitatu & grauioris armaturæ peditatu abundabat, pecunie autem penuria laborabat, habere illum crura & manus, sed ventrem minus.

Argenteo vomere aratur.

Quoties, in summa annone caritate, fruges tanti constant, vt videri possint etiam argenteis agricolæ vsi esse instrumenti. Natum ex oraculo quodam Delphico, quod, nisi ipsi obtemperaretur, minabatur, ἀργυραῖε ἐυλάζει, & ἐυλάζειν, argento vomere arandum fore.

Ætnæus venator.

De iis, qui inuita, vt aiunt, Delia venantur; captant semper, capiunt nihil. Causa proverby est, quod in Sicilia apud Aetnam canes sagaces odoratu careant, ob flagrantiam odorum. siquidem coronamenta ibi aëris ferarum defluxum diluunt ita, vt euanescat.

Vmbra suam ipsius metuens.

Ἀεθίος τὴν σκιά. Significat postremis rerum, perinde ac primis, studium non magnopere impendendum, quoniam anime perniciem concinnant, id est, vere cognitioni, & que congruit in primis, tenebras perfectioni intendunt. Natum à Narcisso, qui imaginem suam in aquis conspicatus, eius amore captus defluit, eoque modo absumptus est: vel, quod verius, qui corpus & corpoream vitam, que anime postremum idolum est, amplexatus arctius, suffocatus est.

Cardamo

In prepotentes, qui vicinos pauperculos non desinunt exsugere, dum ad nihilum redigant. Cardamo ea est natura, vt herbarum in propinquo nascentium humorem, ad se pertrahat: quo fit, vt illas avère necesse sit.

Umbram suam metiri.

Philippus Macedo post nobilem in Cheronæo victoriam arroganti-
or factus, ac de se magnificentiùs sentiens, luteræ aliquando aspe-
riores ac prope tyrannicas ad Archidamum Agésilai filium dedit: qui
id, quod ex. i. suspicatus, respondit; *ἢ μετὲ ἡσδὲ τὴν σκευτῆ σκίαν, ἢ καὶ
ἐν τοῖς αὐτῆν μετίζονα γὰρ ἠμύνω, ἢ πρὶν νικᾶν*, si umbram
tuam metieris, non reperies eam vel tantulo maiorem esse, quàm fue-
rit ante victoriam. Vtemur & nos illo in tumentes prospero rerum
succesſu.

Lepores mœnibus indormire.

Conueniet ad coarguendum torporem & desidiam. Natum à Ty-
sandro Corinthios obsidente: videns enim leporem transilire fossam,
non erubescit, inquit, Spartæ eos hostes formidare, ad quorum mœ-
nia lepores, formidolosa animalia & frequentatum locum fugientia,
otiose dormiunt?

Cotem esse.

Τὸν ἀργύρου τίνας. De eo, quod disciplinam continet, nec in segni-
tatem prolabi sinit: vt Carthaginem Nafica appellabat cotem iuuen-
tutis Romane.

Inijce.

In eos, qui moribus truculentis cruorem sitientes, cædem imperant
quamprimum. Origo huius sanguinarie vocis refertur ad primum
bellum Punicum, vbi in tumultuario exercitu, Matho quidam et Spen-
dius serai ambo, Carthaginensibus, dominis suis detrahentes, sociosq;
in illos concitantes, tam attentos habuere auditores, vt si quis præter
eos consilium suum afferret, non audito consilio, audiret ab omnibus;
Iniice, iniice, statimq; coniectis lapidibus interficeretur.

Non, si te ruperis.

Εἰ διαρρήξαις. Ad tumorem & leuitatem reprimendam. De-
sumptum è fabula. Taurus bibens, ranunculos aliquot obtriuera-
t. Vnus trepidans ad matrem fugit: narrat fratrum exitium, à nescio
quo immani exculcatus esse. Illa volens videri aliqua filio, tumescere
cœpit, ecquid, inquiens, tanta fuit pernicialis bellua? at ille, multo, in-
quit, te maior. Illa magis inflari ac magis, donec iterum filius, Non,
si ruperis, par vnquam futura es.

Solis mensa.

De diuitis cuiusdam liberalis domo, omnibus exposita. In Aethiopia pratum quoddam omnium quadrupedum carne refertum erat. Quod & si dolo magistratus accidebat, indigenae tamen existimantes eam diuinitus copiam suppeditari, Solis mensam appellarunt.

Aeneus clauus.

Quicquid tale est, ut eo niti possimus, tanquam radice praesentissima, aduersus reslatum omnem, alioqui nociturum. Natum à renatoribus, qui, siquidem in remotioribus suem aut ceruum strauissent, ne putredo consequeretur, aeneum clauum infigebant, ad eam auertendam. Aes enim stypticum est, praesertim rubigo, adeo ut dicant in *χαλκορυχία* oculos opificum iuuari, palpebrasque nudas pilis denuo restiri. Huc refer quae de hasta Achillis referuntur.

Gestare hydna, hyena, & phocarum pelles.

De iis, qui aduersus potentiorum vim praemuniti sunt. Tubera enim, & pelles hyena, ac phocarum de celo minime tanguntur. Vnde etiam velis insuebantur olim, erantque, teste Horo apud Aegyptios securitatis symbolum.

Protopion habet, non prosopon.

In mulierem, obuelantem fucis deformitatem insitam & senectutem, & veluti laruatam. Lucilius;

Μη τοίνυν τὸ πρόσωπον ἄπαν ψυδρα κατὰ πλάτη
Ω' εἰ προσωπίον, κ' οὐχι πρόσωπον ἔχῃ.

Faciem totam psimytho ne collire, ne personam videaris habere, non faciem. Simile Senecae illud; Personam mauult, quam faciem, id est, videri mauult, quam esse.

Proci Penelopes.

Viliorum disciplinarum affectatores, quod proci, cum domina potiri non possent, ad ancillas diuerterent. Philop.

Vnum quidem, sed leonem.

Quoties adstruemus virtutem, ac animi excellentiam spectandam esse, non vilem numerum. Ortum è fabulis. obiciebat leanae vulpes, in contentione de generositate, quod semper tantum vnum pareret; suus partus esset multiplex. Respondit leana, se quidem vnum parere, sed λέοντα; quo animali nullum validius aut ferocius.

Panegyrica.

Quaecunque ex pluribus aggregata sunt. Panegyrim enim Graeci vocant mundinas, festosque conuentus: vnde panegyrica oratio, quae in huiusmodi conuentibus haberi solita est.

Lapis

Lapis super lapidem.

In imperitos. Rogatus Aristippus, quis melior euasurus esset filius, si erudiretur; ut nihil aliud, certe, inquit, in theatro non sedebit lapis supra lapidem.

Litteræ mutæ.

De iis, qui parum litteris compti, ex se quidem perficere vocem nequeunt, id est, graues doctas & viro dignas confabulationes: at cum eruditioribus quasi cœuutes conspiratu consono, sunt planè veluti adiunctæ vocalibus mutæ.

Mopso certior.

De eo, qui mentis acumine singulari futura certò præuidet, & prædicit. Mopsi tanta fuit in diuinando præstantia, ut, ea bu teruè euentu consequente comprobata, Calchantem Troia reuersum, eiusq; causas perquirentem, summo mærore affecerit, ac tandem enecuerit.

Amantium marsupia folio porri vinciuntur.

Πράσσι Φύλλον τὸ τῶν ἐράωντων δέδνται βαλανίου. Amoris, laqueus irretiti nihil ferè temperant sibi, sed quidquid habent passim profundunt, nihil pensi habentes.

Iracundia ieiuna.

Pro ea, que propensa admodum sit & procliuis, & ad omnem excandescentiam parata. Ut enim valetudinarij proniores sunt ad iram, valentibus; ita ieiuni saturis: ratione scilicet bilis, que in ieiunis plurima est, uti in ægris.

Lycia coma.

Promissa & comptior. Tradit Aristot. Lycios capillitium studio suo fouere, & quidem, ut multam subire maluerint, quàm præcidere comam.

Sulcus Ægypti Libyæ arenas non curat.

De loco non lato quidem, sed sæcundo insigniter & fructuoso. Ægyptus magnitudine multum cedit vtriq; Libyæ, sed ita, ut huius vastitas inculta ne illius quidem portiunculam assequatur. Vnde & illa dicta est, publicum orbis horreum.

Minerua Phydæ.

De re cultissima, & que excelsa, conspicuoque loco ostendi omnibus debeat. Cic. Fuit Athenis ad Acropolim Mineruæ statua ex ebo, re à Phidia egregiè elaborata. Alibi dixit idem Cic. Phidie signum, pro re, que (ut Erasmus interpretatur) primo statim adpectu omnium suffragiis approbatur.

Eruditi oculi.

De iis oculis, quorum indicium amissitatum, ac quodammodo cens-

forum in perpendendis discernendūq; rebus pernoſcitur. nec id in legendo ſolum, ſed etiam in ſpectanda pictura nobili, aut opere antiquis artifiſicum nominibus pretioſo. Cic.

Equus Troianus.

Sumit Cic. non ſolum pro ſocietate in perniciem alicuius inita, ſed in bonam etiam frugem. Ex Iſocratis ſchola, velut ex equo Troiano innumeri principes exiere.

Perdiciſ libido, & vaſtricies.

Pro, turpi, efferata, ac demum pernicioſa. Perdix venator matris infando amore correptus, ſeruente vtrinq; libidine, & retrahente noui facinoriſ verecundia, conſumptus eſt. Alij referunt ad perdicem auem, de cuius libidine ſupra pag. 29. Vaſtricies eiuſdem in pro uerbiū abiit. ſiquidem deprehenſi ab hominibus, feſtucas pedibus capientes ſupinos ſe collocant, vt operti elabantur. Pulli in paſcua abducti ſi interuenit quiſpiam, ſibilo ſignificāt, vt ſe reſupinos abiciant, ibiq; ne palpatu quidem reperiri poſſint: vbi ille abiit, ſibilo admonentur denuo vt auolent. atque illud eſt *καπερδίασαι*. vide tomo I, 139.

Æſtiua ægritudo.

De mox deſitura, neque lancinatione diutina corpus emaciatura. Ratio, quòd ſucci per æſtatem fundantur cito, & exſpirent, præſertim ſi viues conſent.

Valetudo ſenilis.

De proſpera ſatis, minusq; morbi obnoxia: vel de ea, que ſanari nullo modo poteſt. Nam, vt ait Hipp. ſenes ferè minus, quàm iuuenes egrotant: attamen qui morbi iis acciderint, plerunq; inſanabiles ſunt, & tota vita concomitantur.

Septimani tragædi.

Qui morbo, vel alia quauis cauſſa in delirium prolabantur. Ori- go fuit morbus Abderitas olim infeſtans. is adiunctam habebat ſeruentiſſimam febrim, ad ſeptimum vſque diem. interea deliria perpetua mentem agitabant, eaq; ridicula. nam & ad Tragædiam concitabantur, & iambica alta detonabant voce, Archelaum tragædum, qui eodem tempore Andromedam Euripidus acſitauerat, imitantes.

Quod cani cum balneo commercium?

Tomo I, 130. In ineruditum multos emptitantem libros. Balnea ſi non ad delitias; certè ad infirmitatem humane nature leniendam inuenta ſunt. bruta iſtis nihil egent. Deinde τὰ θερμὰ λουτρά εἰς ἄ, teſte Ariſtot. balnea calida ſacra, quia occultum nature opus, & la-

& latente ratione mirificum præstant usum ac fructum; sulfurea inquam, & bituminosa.

Asinus Ægyptius.

Pro eo, qui derisui est omnibus, quemq; omnes insectantur, conuellant, lacerant. Apud Ægyptios asini aliquando in præceptis dabantur, quod ruffus foret Typhon hostis Osiridis, & asini colorem præ se ferret. Vnde & Ochum Persarum regem ipsis infestum asinum vocabant.

Mantis te vidit.

In eos, quibus fascinator oculus mali aliquid obiecit. Mantis locuste genus, virens colore, corpore prælongo, pedibus prioribus prælongis, quos & agit at assidue, in stipulis enascens. hæc, si quod inspexerit animal, protinus illi quippiam producit mali. Aristarchus in comment. Lycurgi.

Autumnalis appetentia.

De ea, que apta est voracitati. Sub Autumnum opore, id est, fructus magna copia sumpti stomachum vitiant, illiq; mordacem quandam appetitum accersunt. frigus etiam circumstans maius cogit in toto calorem, ut hyeme solet, vnde fames naturalis maior, licet illa sit præter naturam.

Amicus ut oleum plantis.

Oleum plantis infestissimum. vnde etiam illæ inoculationes ἐλεώδεις, non admittunt. Ironice dicitur de iis, inter quos haud conuenit.

Lucerna qui indigent, oleum affundunt.

Οἱ τῷ λύχνῳ ῥεῖλαι ἔχοντες, ἔλεον ἐπιχέουσι. Anaxagora est destinantis mori, ad Periclem ab instituto renocantem. conueniet, quoties recusabimus immoderatos sumptus, & minimè necessarios.

Sub manu.

Senec. Sub manu consilium nascatur. Sueton. Et quò celerius ac sub manu annuntiari, atque cognosci posset. De summatemporis celeritate.

Stultorum thesaurus maledicentia.

De iis, qui sola lingue petulantia viciscuntur illatam, (ut sibi videtur) iniuriam.

Conclamare vasa.

Pro, demigrare. Cic. Cæs. Tralatio à consuetudine militari, qui castra moturi signum dant, & vasa conclamant, seu conuasant.

Sine corollario non recedere.

In auidiusculos, quibus non satis est, quod iustum & æquum est, adipisci, nisi quiddam amplius auferant, veluti auctuarium. Dicitur

K 5 corolla

corollarium à corollis, quod ea, cum maximè placuissent actores in scena, dari solebant. Cic.

Allienſis pugnae dies funeſtior eſt,
quam urbis captæ.

Vbi auctorem mali amplius deteſtanur, quam rem ipſam, qua aſſi-
ſſimur. Apud Alliam flumen Fabius cum exercitu Senonibus occur-
rens, triſtiſſimam accepit cladem, hoſtibusque ad Romam capiendam
iter aperuit.

Palæphatia papyrus.

Libelli, quibus fabellis inuoluta memorantur, quæque fidem non
capiant. Vide ſuprà, nouus iſte Palæphatus, 96.

Staterij paries.

Hoc admonebimus, verbis parcendum eſſe, ne redituras per ingu-
lum voces imprudentius effundamus. Cic. teſtatur Staterium quena-
dam ſua etate ea effuſiſſe, bonis viris ſubaſcultantibus interpoſito
partete, quæ patefacta, in iudiciumque prolata, miſerum rei capitalis
iure damnarunt.

Corinthus ſupercilioſa.

Κόρινθος ὀφρῦεταί τε καὶ κοιλαίνεταί, Corinthus ſupercilius, cura
nitatibusque laborat. Vbi ſignificabimus ſummam felicitatem aliquo
incommodo vitari, vt eſt ſere humanarum rerum conditio. Ager enim
Corinthiorum obliquus, & aſper, urbis eorum fortunam non conſe-
quebatur, quæ ampliffima fuit & opulentiffima, ſiue viros innume-
ros ad ciuile regimen peritiſſimos, ſiue eximias opificum artes animo
vertas, vnde & Græciæ emporium ea dicta eſt. Euaſtath. Strabo.

Iouis Corinthus.

Vt Philoſtratus Antipatrum, qui Seuero Imp. ab epistoſis erat,
commemorat habitum fuiſſe Iouis Corinthum; quod & potens eſſet,
& Seuero, qui vice Numinis colebatur ab omnibus, in primis carus i
ita licebit eodem prouerbiali elogio quemuis ornare, qui feliciffimus
fit, ac præpotens, virgula quadam diuina oblatuſ; quique apud pri-
cipem, aut ciuitatem aliquam quammaximè auctoritate valeat &
gratia. Natum inde, quod Aletes Corintho ex Iouis Dodonæi oracu-
lo potitus, cum videret ciuitatem nobilem ac præualidam, ſubiectam
ſibi, eam appellari Διοσκόρειον, Iouis Corinthum.

ADA*

ADAGIA SELECTIONORA

ex opere Polydori Virgilij
Vrbinatis.

Tange montes & fumigabunt.

TA Dauid fiducia plenus Dominum rogat, vt inimicos, licet montis instar superbia elatos, ad nihilum redigat. Tralatio à torre, qui exstinctus maximè fumat. Conueniet in eos, qui in summa virium & potentie fiducia aliquo incommodo affecti, animo planè deficiunt. Vulgus aliter, hoc enim significat potentes non esse irritandos, quod statim more facis accensa exardescant ira, seuiantque sine modo.

Aërem verberare.

De inani opera. cum enim aër ictum non admitat, frustra laborat, qui fert. Cor. I, 9.

Sagena ex omni genere piscium congregat.

Christus apud Matt. 13, eo innuit, varias & multas gentes per Apostolos ad euangelij cultum adductum iri, etiam malas, quam postea reiiciendas. Vulgus hodie etiam ad altiores hominum ordines transfert, quos videt promiscua & inerte turba disfluere. Tractum à piscatoribus, qui verriculis suis quoduis piscium genus abuium capiunt.

Nesciat manus dextra, quid faciat sinistra.

De iis, quæ secreto, & semotis arbitris aguntur. Matt. 6. Hinc ortum & illud,

Nescit quid sit inter dextram,
& sinistram suam.

De eo, qui pre etate, aut stultitia nullius est iudicij, & (verbi causa) nescit dextram multo valentiorē esse sinistram. Ioan. 4.

Animæ esurienti etiam amara dulcia videntur.

De hominibus bonæ frugis, & sobrijs, quibus sitis, & famēs conuoluenti loco sunt: vel, de iis qui malis assueti minora incommoda pro commodis ferunt. Vulgus è diuerso refert ad luxuriosos & voraces, qui famem anteuertentes omnia fastidiunt præter delicatiora. Iob. 6.

Canes muti.

In omnes, qui cum pro re, & tempore loqui debeant, metu aut gra-
ia.

stia victi tacent. Esa. 56. Allusum ad canes villaticos, coniuncta villa solo aspectu, sonore, & latratu custodientes.

Montes transferre, titurare.

Vtriusque hyperboles vsus est in sacra litteris: vnus quidem de fide incredibiliter efficaci, 1. Cor. 13, alterius, ad innuendum, superbos, qui peccatus habent instar montis tumidum posse conteri, & deprimi. Esa. 41.

Excolantes culicem, camelum glutunt.

Matth. 23. Vt vobis scribe & Pharisæi hypocrite, quia decimas tu mentham & anethum, & cuminum, & reliquistis, que grauiora sunt legis, iudicium & misericordiam & fidem: hec oportuit facere, & illa non omittere. Duces cæci, excolantes culicem, camelum autem glutientes. Quadrabit in supersticiosos, qui simulantes nesciunt se in quo vera sit pietas, cerimonis dumtaxat inherere. Que & oramus, minus degustamus: que verò liquantur & excolantur, plane palato sapida sunt. Culex parua bestiola. decimas menthe; camelus præcepta, fidem &c. notat.

Ait latro ad latronem.

Vbi rixe incidunt inter duos criminæ pares: vel, alter alterum parvis delicti reprehendit. Luc. 23. Sic quoties flagitij alicuius causa inter aliquos coit amicitia, vel ex inimicis sunt amici. conueniet illud ex eodem Luc. 23. facti sunt amici Herodes & Pilatus. historie erigo nota.

Excudere puluerem pedum.

Dicemus eum, qui incæptum iter perficit: vel qui ne tantulum quidem mercedis ob susceptum laborem accipit. Matth. 10. iubentur Apostoli è domo, aut ciuitate, vbi excepti non fuerint, egredientes excudere puluerem pedum; vel in testimonium laboris, quo constaret prædicationem euangelicam eo vsque peruenisse: vel in exprobrationem impietatis, vt è terra euangelium spernente ne vel pulueris aliquid secum ferrent.

Iudas non dormit.

In eum, qui alicui mortem, vel fraudem machinatur. Notum est Iudam, dum alij discipuli ex mærore dormirent, cum Iudeis de præceptore prodendo transexisse.

Reges, visitabis eos virga ferrea.

De eo, qui acriter se vindicatorum quorundam commissa; aut duorum regnaturum esse minatur. Psal. 2. & 88. A dormitoribus suruentorum, ferocia animalia ferrato verberare coercentibus.

Laui manus.

Eo vtetur, qui negat se interponere in aliquod negotium, & per hoc

hoc de culpa, quam incurrere posset, cauet. Matth. 27. Tractum à morte purgandi veterum per aquam.

Ab Herode ad Pilatum.

Subaudi, remittitur; qui à iudice iniusto ad iniustiore: vel qui ab vno auxilium petens ad alterum ire inbetur, quò sic ludificetur. Luc. 23.

Frustrà iacitur rete ante oculos pennatorum.

Cùm quis prudentem virum frustrà conatur decipere, aut circumvenire. Anni si rete semel videris, nequicquam expectet auceps vt eam tegat, aut anni sua sponte in illud incidat.

Funiculus triplex non facilè rumpitur.

Allegoria innuens concordia hominum res augeri, auctas discordia labefactari. vnde non abludit scitum commentum illud Cunguisse Tartari, qui moriens & xij. suos filios ad animorum consensum cohortans, iussit in vnum fascem compingi xij. tela, quem fascem singulos in orbem iussit experiri, num possent frangere: cum nequirent, à singulis singula tela rumpi iussit: eosq; id exemplum imitari.

Cervus ad sagittam properat.

De omnibus, qui imprudentes se eunt perditum, aut dolo ducuntur in interitum. Sumptum à venatoribus, qui priusquam damas, ac cervos canibus, ac clamore agitent; abduunt sagittarios in ferarum saltus, à quibus postea acti & in diversum fugientes confugiantur.

Ferrum ferro acuitur.

De iis, qui mutuo sibi consulunt, mutuoq; consilio euadunt sapientiores, vti ferramenta mutuo attritu.

Leo est foris: Leæna in itineribus.

Excusatio eorum, qui metu persecutionis, aut alicuius periculi muneris & officio suo desunt: vel ignavorum, qui sue desidie, semper habent, quod pretextant.

Argentum versum est in scoriam.

De negotij alicuius parum prospero successu: vel de eo, qui ab adolescentia bonis studiis imbutus, postea se luxui, inertie, alijsq; vite turpitudinibus dedit: quale est, quod de Sionis vrbe deploratur. Esai. I.

Cæcus parietem palpat.

In negligentes, & qui, quod legunt, non attendunt, ritu cæcorum, qui parietes quidem attingunt, ceterum quales sint, videre nequeunt. Esai. 59.

Paxillus infractus est.

In eum, qui presidio, patrocinioque vetere destituitur, instar vitæ, que

que amissis pali cui innitebatur adminiculis, humi deiecitur, atque extabescit. Esai. 22.

Consuere puluillos sub cubito.

Pro, alteri otio vacanti delicias facere, instrumenta libidinis asferre, malè agenti opitulari & blandiri. Capiti vt cervical, ita puluillos cubito subiicimus, quo molliùs quiescamus. Ezech. Hieronymus Gregorius.

Linire parietem luto.

Quo modo cibus sine sale dicitur, quod gratia, vtilitateq; caret: Ezech. 13. ita ibidem, Linire parietem luto absque paleis, est vnica virtute niti; aut externa tantum probitatis indicia consecrari: aut denique dogmata sua falsis comprobare. Ratio hæc, quod lutus paries nihil habeat roboris, nisi paleis obfirmetur, que luto admixta tenacius stringunt.

Pullus de nido auolat.

De eo, qui opus aliquod pauide aggreduitur, ac errabundus quid agat, præ timore nescit; qualis est status aufugientium. Esai. 16. Pulli primum exeuntes, nido trepiduli huc atque illuc volitantes, circumstrepunt.

Cibus alienis dentibus molitus nauseosus.

Quoties quis aliena opera parum grata vti cogitur: vel vbi quem pudet omnino aliena scripta mutuari; vti faciunt qui suum experiri volunt ingenium, sibi tantum fidentes, præterea nemini. Mansus cibus, quem nutricule infantium ori admovent, cui grandiori nauseam non pariat?

Stylo ferreo scribit.

De eo, qui, quod ait, mutare non vult: quod litteræ scalpello ferreo incise non facile deleantur. Hierem. 17.

Torris de igne erutus.

De eo, qui per diu in aliquo versatus malo, tandem de periculo vita eripitur, velut torris cum semustus de igne extrahitur.

Serra gloriatur contra trahentem.

In eum, qui per se nihil valens, laudem eius rei, quam alieno auxilio conficit, totam verbis in se transmouet, non aliter, atque si serra de secto ligno gloriatur, quod totum trahentis labori debetur. Esai. 10. Non dissimile illud eiusdem, lutum contra figulum cogitat. vbi quis illum conatur ledere, quem in se vite & necis ius habere non ignorat.

Torcular calcaui solus.

Contrarium priori, de eo qui egregium & laboriosum facinus nullis adminiculis, sed propriis viribus conficit. Esai. 63. Tractum ab iis qui in lacu vuas premunt pedibus.

Domos luteas habitare.

Huiusmodi metaphora sunt quamplurimæ, suntq; præconibus sa

erit verbi mirè vtilis, ad hominum superbiam frangendam; brutum illud elementum, quo se circumdatos norunt, sæpè iisdem ponendo ob oculos, eiusq; vilitatem amplificando. Iob. 4. Eodem tendit illud Pauli, Cor. 2. 4. Habemus thesaurum hunc in vasis fictilibus.

Non rudit onager, cùm herbam habet.

Non, inquit Iob, conditionem meam mihi deplorarem, si re Etè mecum, id est, cum anima mea ageretur. Onager ferus est asinus, qui rudere non cessat, si pabulo careat. Quadrabit in eum, qui ad facinus aliquod, quod ipsi lucro sit, non reclamation: vel qui, cùm sit in lauta & bene aucta parte, ad aliorum felicitatem & vitæ delicias, vulgi & pauperum more, non ogannit, & quiritatur.

Pallium breue utrunque operire non potest.

Cùm innuemus vnâ rem duobus non sufficere. Tractum à marito pudico uxorem adulteram increpante, ac ostendente torum conjugalem non posse capere duos viros. Esai. 28.

Lucerna sub modio.

Virtus, scientia, ars, qua quis aliis, & sæpè toti orbi preluere, & mirificè prodesse queat, dissimulata, tecta, aut solum aliquem in locum abdita. Modius mensuræ genus oras siue labra vndique equa habet, eoque, si lucernæ ardenti imponatur, mox omni eam aëris communiōne priuat, & exstinguit. Matth. 5. Contrarium huic, Lucerna super candelabrum. Virtus procul eminens, exque ipso hominis habitu non aliter spectabilis, quam lucernæ ardentis candelabro impositæ flamma. Potest & illi accommodari, qui, quod venale habet, ostendit, id est, sua omnia velut gloriabundus omnibus vbique ostentat.

Thesaurus in agro absconditus.

Cùm innuemus eruditionem non esse cuiquam obuiam, nec cuius eam facillè contingere, sed, vt rem multo labore comparandam, esse absconditam in agro, id est, in multa auctorum lectione: vel cum significabimus, optimum quod est hominis, in penitioris animi sede latere. Preciosa res est integer animus, quo velut in adyto peccatoris clauso nihil perspicere est difficilius. Christus Matth. 13. hoc voluit, cognitionem Dei esse supremum thesaurum, esseque abditum in penetralia sacrarum librorum. Eiusdem cum isto generis sunt illa, Bonus de bono thesauro cordis profert bona: Malus de malo thesauro cordis profert mala. Probus vir non potest improbè quidquam facere; A pessimo verò nihil boni proficisci potest. Cor in viscera intima thesauri instar abditum, animi sedes est, eoque eius virtutes & vitia continentur. Matth. 12.

Fici cadunt in os comedentis.

De eo, cui res relicta non parva labore est, cuiq; magna in dies hæreditates

reditates obuenant. Illi enim hiatu oris cadentes concussu alterius facis excipit, neque est quod labores è terra, aut arbore colligere. Nahum. 3.

Spinæ se inuicem complectuntur.

Somma in malos, vt hereticos, & improbitatis suæ sibi conscios, qui veluti spine semper pungunt: ij alius ad alium more spinarum adherescunt, seq; inter se defensitant. Nahum. 1.

Expandere rete.

Rem agredi, vnde quis lucrum faciat: vel quempiam dolis petere, vt turba aliqua implicetur, seu spolietur, seu pereat. tractum à piscatoribus. Ezech. 32.

Canem mortuum vel pulicem vnum persequi.

Dauid, lib. Regum, his verbis Saulem seuitia reprehendit, qui cum sit vir princeps, humilem hominem oppugnet; & canem mortuum, quem ne canes quidem attingunt, pulicemque, quos pedibus sepe terimus, (ita modestè vir sanctus se extenuat) velit persequi. Conueniet in potentes & validos, qui infirmos et pauperes diuexant.

Mercenarius præstolatur finem operis sui.

In eos, qui non id, quod sui est officij, faciunt, sed lucro soli inrenti sunt, idque vnum expectant. Iob. 7.

Computruerunt iumenta in stercore suo.

Ita Iob cap. 1. denunciat Iudeis futuram cladem longè maximam, qua etiam iumenta fame peritura essent. Conueniet in secleratos, quibus vt vita est turpis, ita & mors. Natum à iumentis morbo vel fame debilitatis, suis in retrimentis expirantibus.

Noli respicere post tergum.

Non tanto studio inquirendum, quid sit futurum cras. totum enim hoc dubium est, & incertum. Dictum fuit Genes. 19. ab Angelis ad Lot, euitandi periculi causa. Sumptum videtur à fugientibus, qui, dum sepe respiciunt; & moram sibi & periculum creant.

Boscognoscit possessorem.

In gratum & agnoscentem accepta beneficia. Norunt enim bulbicum, & à quo pascuntur, boues. Poterit item argumento sumpto à minori, torqueri in ingratos, quomodo à Christo dictum in Iudeis, quod à boue intelligentia vincerentur. Esaiæ. 1.

Arate boue & asino.

Pro, officia malè distribuere: vt si quis consulat in re graui leuiculum citharædum, aut mulierem; aut ad dicendum ius Theologum irreconsulto, aut ad finienda sacra iurisperitum theologo copulet. Asinus ferendus sarcinis valet, bos trahendo aratro. Deuter. 22.

Cor

COR.

Cor occæcatum habet, qui perpetuus in erroribus versatur, mens in lumine extincto. Esai. 6. Profundo sunt corde, qui prudentia vel sapientia sua nimium nituntur. Esai. 29. profunda ferè immensa sunt, neque ita oculis patent. Duplex cor, in quo nihil nisi teclū, simulatum, fictum. Ecclesiast. 2. Simplicia vndique videri, & tangi possunt; duplicia neque tota cerni, neque quaquaversum adiri. Cor elatum, superbum vanitatis plenum quacunque de causa. Psal. 63. Cor magnū forte, audax, excelsion. Machab. 2. sumptum è vulgo, qui magna animatia fortiora putat, parua pauentiora, cum, vt contra docet Arist. in paruis fortior sit calor, & parti sufficiens; & in magnis, minor, & minus efficax. Cor leonis similiter fortissimum, à leonis audacia & ferocia. 2. Reg. 17. Habere cor, sapere, intelligere: non habere cor, desipere, minus intelligere. Hier. 5. vide, Thesaurus in agro &c. Vnum cor, magna animorum consensio. Hier. 32. Cor diuisum, studiorum voluntatumq; dissensus. Osee. 10. Prauum cor, mala & fraudulenta mens. Hier. 17. Cor hominis immutat faciem. ex varietate vultus, qui in facie apparet, elucet omne animi arcana. Ecclesiastic. 13. Cor regum inscrutabile. diuersum à priore. Nam regibus, quod lubet, licet: ideoq; voluntates eorum vehementes, mobiles, sepe sibi aduersæ... adde quod fidem, rectum, honestum, sepe utilitate metiantur. Prouerb. 25. Herebit etiam in infime sortis homines lucello addictissimos. Secundum cor fit, quicquid sub manum succedit, & ex animi sententia. Sic Dauid a Deo dicebat inuenisse virum secundum cor suum. Act. 13.

Pater flagellis, ego scorpionibus vos cædam.

Verba sunt Reg. 12. Roboe respondentis populo, qui multis incommodis vectigalium, &c. à patre eius Solomone affectus cupiebat lenuari. Conueniet vbi publicæ res principis cuiusdam seuitia miserrimū in statum perductæ in multo miseriorem, tyrannide successoris, perueniunt. Torqueri poterit ad minora, vbi seuitatem excipit seuitia maior. Scorpio genus scutica, vt sunt rubi aculeati, habentes in summitate glandes plumbeas, quò carnem ledant.

Vmbra montium videre.

Leui auditione permoueri, paruaq; pro magnis, & vana pro veris habere. Iudic. 9. Mons magna est moles, eiusq; vmbra sole presertim precipitante longè maxima, vana tamen, minusq; extimescenda.

Si laueris te nitro, maculata es.

Prouerbialis metaphora in hominem infamie nota inustum, qui se purgare nequeat. Similis, Aqua Tiberis aut Nili non id elucet.

L

Dedu-

Deductum à fullonibus, qui vestimenta poliunt, eorumq; sordes niro etiam lauant. Hier. 2.

Terra lacte & melle fluit.

De terra amœna, & vberè. Apes enim non nisi in locis floridis & letis abundant: uti armenta non nisi in irriguis, & pinguibus. Exod. 3. Idem innuere voluit Moses, cum dixit Iudeos sucturos esse mel de petra, & oleum de duriss. saxo. felix enim ille locus, & assatim diues, vbi saxa mel & oleum sudant. Torqueri poterit ad homines industrios, qui sua diligentia sterilem terram reddunt feracem: stupidum hominis ingenium doctrina expoliunt: ex rebus, quæ incommodè & inutiles sunt aliis, sua comparant commoda.

In ore leonis fauus mellis.

In insidiosum blandiloquentem. Leonis potius est mordere, manellare, laniare, quàm mel ex ore fundere. Allusio ad Iud. 14. vbi in interfecto prius leone, Sanson postea in eius ore fauum mellis reperit.

Paries inclinatus.

In eum, qui affecta etate, moribundus est, Psal. 61. Paries vbi inclinari cœpit, futurum ut statim ruat.

Coquere hæcudum in lacte matris.

Crudelitatem crudelitati addere, ut si quis filium ante ora parentum morte mactet, quod tyranni sæpè fecerunt. Deuteron. 14. Træctum potius à loquendi more, quàm quòd ita coquendi carnes apud veteres fuerit consuetudo.

Aioth ambidexter.

Homo manu promptus. vide supra Iun. 95. fuit Aioth Hebræorum dux à Deo constitutus, qui Moabitas vicit, eorumq; seruitute populum liberavit, leua perinde manu vtens ut dextera. Torqueri poterit in furem, & vtraque manu egregiè rapacem.

Ædificant domos & non habitabunt.

In eos qui intempestiue ea moliantur, vnde nullum percepturi sint fructum, ut si quis decrepitus Græcis aut Hebræis totum sese det, aut iis artibus, quæ iuueni ad altiora viam sternunt. Sophon. 1. Eodem è fonte metaphora fluxit; hic cœpit ædificare, non potuit consummare: In eos, qui à consilio prudenter inito, aut recto vitæ instituto temerè resiliunt: in omnes denique inconstantes. Luc. 14.

Onager.

De sordido, rustico, & hominum societatis fugiente. Hier. 2. Onager ferus asinus locis siluestribus gaudet: animal ab homine alienissimum.

Panis filiorum non obijciendus canibus.

In prius respiciendi nobis nostri sunt, ante alienos. Matth. 15.

Responso

Responsio est Christi ad Cananeam, qua testabatur, se Indeis saluandis missum esse, non gentibus. Prouerbum prouerbio excipiens mulier, Catelli, inquit, edunt micæ de mensa Dominorum suorum. Etiam infimæ sortis hominibus benefaciendum, cum & catellis sua victus portio sit assignata.

Qui festinus est pedidus, offendit.

In rebus gerendis adhibenda primum cogitandi solertia, deinde agendi moderatio.

Tinnire aures.

Si quem videmus vana auditione terreri, scitè dicemus illi aures personare. sumpta metaphora à metallis, que pulsata tinniunt.

Coruus ab aquila relictis cadaueribus vescitur.

In eos, qui ignaui, & desides ex aliorum laboribus famam sibi aucupantur. De aquila aui rapacissima, que ad populandum magno tractu vt satietur indiget Plin. 10, 3. ei ergo quod ex raptu in vorandis cadaueribus superest, imbelles aues, veluti coruus, edunt.

L 2

E X

EX PROVERBIORVM

libro Petri Godofredi, Car-
cafonensis. I. C.

Dioscuri saluatores & aduocati salutiferi.

*S*cribit Aelianus Var. hist. I. vulgatum hoc fuisse de Castore & Polluce Iouis filijs; qui quidem crediti sunt periclitantibus in mari, tanquam Dij, quibus insunt commiserationes arummosorum, aduenire auxiliaturi, & seruaturi eosdem non scelestos, sed sancte vite homines. Quadrabit in principes, potentes, & diuites liberalitate sua benignitatem diuinam imitantes, praesertim, qui toto orbe disiectas hac tempestate Camenas recipiunt, amant & fouent; item qui ob Christi amorem patria se abdicantes auxiliatrice manu tueriur & sustentant.

Planus semel crura fregit.

Porphyrio in epist. Horat. ortum esse monet ab insigni quodam impostore, qui sepe fingens crus sibi fractum, aliquando multos irrisit, quorum in vehicula tollebatur: tandem verè fracto crure, quae etiam tum luderet, neglectus est. Hec est poena homini mendacis, vt, si quando ceperit verum dicere, careat apud omnes fide: quo de existat apologus apud Aesopum elegantiss.

Ablens haeres non erit.

De iis, qui ob absentiam suam quapiam utilitate frustrantur. Tractum ab illis, qui cum propinquitate quadam legitimam alterius successionem sperare possint, eadem, dum absunt, oportuni obsequiis & delinimentis aliorum priuantur. Demost. Xenoph.

A caluo ad caluum.

Verbum fuit Caligulae, cum omnes reos postulatos in custodia, tum fortè duobus caluis extremis existentes, ita et ducti ad supplicium citra vllum discrimen, iuberet: quo inde notatum est indiscriminatum quodque iudicium: vt, caussa quorundam medicorum arte, qua nihil minus quam nouerunt, pessime vtentium, omnium odium. Bud. Transitu ad Hellenis. Equidem vt à caluo ad caluum iniqui est iudicium & praecipit, eodem iure censere; ita à raso ad rasum damnare vel nota multare ignominie tum atratos, tum albatos praecipit utique fame prauidicium sequentes, non satis equorum esse arbitror hominum &c. vide sup. 77. Idem ad agium Polidori est. 55. additque
ex

ex Dionys. Caligulam ipsas custodias recognouisse, ac tum reperisse duos caluos, alterum in summo carcere, alterum in imo.

Amyris fuit.

Vide tom. I, 394. Cùm Amyris una cum reliquis legatis Sybaritis, Apollinem de communi rerum successu consulerent, responsum, tum Sybaritas ruituros, cùm pluris facerent homines quam Deos. Euenit deinde, vt seruus à Domino vapulans nequiquam ad Deorum aras confugisset: post ad paternum heri monumentum confugiens liberaretur à plagis. Eo animaduerso, Amyris locum mutauit, reliquis eum vt insanum ridentibus. Demùm verò, cùm non multò post Sybaritè à Crotoniatibus cladem acciperent, prudentie nomine commendatus est. Docemur hoc exemplo, etiamsi aliis futuri ludibrio, curare tamen nostra. Thomæus Var. hist. 2, vlt.

Afini sepultura.

De iis, qui memoria hominum indigni sunt; aut quia ignaui nihil laude dignum gesserunt, aut potius quia pessima queque perpetrarunt. Hierem. I.

Afini vellera quæris.

In inani labore sese conscientibus: vel in delicatos nullum sue curiositati modum præsentibus: vel denique in dominos auaros & rixosos omnem à suis extorquendi occasionem querentes. Alexander Neapol. 5, 15.

Caue tibi à cane muto & aqua silente.

Periculosissima serè sunt, que latent, neque se ostendunt: ideoque ab iis maxime timendum. A simulatoribus presentem esse noxam nemo ignorat. Nobiles canes venaticos in regno Sophitibus latratu abstinerè, serà cùm viderunt, testis est B. Hieronym. & vulgatum hodie, timidos latrare vehementius, quàm mordere. Sic altissima queque flumina minimo sono labuntur; vadosa præsertim in rupibus, maximo. vide sup. 78.

Cercopum forum.

Ἀγορὰ κερκόπων. vide tom. 1, 96. & hoc tom. 83. Ex latronibus insignibus, qui Cercopes dicti sunt, profluxit adagium in sceleratos & improbos, fraudulentos consultores, insidiatores, peremptores hominum. Thomæus Var. hist. 3, 8. Annotat & Iunius adagio suo 638. Athenis apud Helieam porticum celebre fuisse Cercopum forum, vbi res furto sublata vendebantur.

Cui bonus est vicinus, felix illucet dies.

Vulgare prouerbum est, quod & contra effertur apud Iuris interpretes: Cui bonus non est, aut malus est vicinus, infelix contingit

git mane. Singularis est commoditas boni vicini; mali incommo-
das omnium maxima. Vnde Hesiod.

Πῆμα κακὸς γείτων. ὅσους ἀγαθὸς μὲν ὄνησεν·

Tam noceat malus vicinus tibi, quam bonus proficit. Item:

Οὐδ' ἂν βῆς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη,

Non vel bos pereat, nisi vicinus improbus esset.

Dæmonem dæmone pellit.

In eum, qui pravo vel imprudens utitur ad pravos corrigendos: ut
qui certi criminis aliquos damnari iubet ab eis, quos sibi conscius est
eodem crimine implicari. Euseb. Cesariensis. Similia, Canis cani-
nam non edit. Varro. Coruus cornu oculum non eruit. Ammonius
hist. Franc. 3, 26.

Defumo ad flammam.

Gallus Cæsar, inquit Ammian. 14. de flamma ad fumum, hoc
est, de let alium insidiarum periculo & timore ad ipsam planè necem
retendit. Et Plato de Iusto 8. populus, inquit, liberorum hominum
fugiens fumum, in flammam seruilis dominationis incidit. Notatur
isto stulta temeritas, & calamitas eorum, qui à similitate, vel dubio,
vel minimo malo in certum & ingens odium & malum prorunt.

De tribu Leui.

Apud Iudeos Leuitarum tribui, Deo dicite nulla certa dedicata
erat possessio, sed varia victimarum portio. Hinc duplici ratione in-
oleuit, ut leues, inconstantes, & prostituti pudoris appellemus de tribu
Leui, tum alludendo ad id quod dixi, tum ad amphiboliam vocis, le-
ui. Rebusus in comm. de Gall. sacerdot.

Equus suo defraudatus pabulo, ignauus.

Eo innuit vulgus ingratis, aut in, a quibus iustum premium ex-
spectari non potest, merito homines languidè, & non exactè operam
suam præstare. Qualis enim merces, talis merx.

Famem pestilentia sequitur.

Quoties à malo malum oritur. Natum ab eo quod frequenter eue-
nit. Nam in annone caritate, insalubres cibi in usum necessario re-
cepti, & pessimum succum generantes, pessimorum morborum origo
sunt. Curtius 9. Galen. de cibis euchymis.

Fames præter seipsam edulcat omnia.

Hoc dici solet, & refert enarra. or Hesiodi, ubi is vocat epitheto
proprio λιμὸν ἀτερπῆν, seu ἀτερπὸν, hoc est, ipsam famem iniucun-
dam & molestam; que tamen iucundum reddit cibum, alioquin ma-
ximè asperum & inuisum.

Figulus ollis anfas pro voluntate ponit.

Vnusquisque suæ rei moderator est & arbiter, sicque sua more
utens

utens nulli iniurius est. Philelphus epist. 12. à Grecis mutuatus est.
Eandem ferè metaphoram attingit Paulus Rom. 9.

Fluuiatiles aues.

In nimium rusticantes, & aquarum delectatione immodicè captos, quales fuere Tarsenses, quorum ciuitatem præterlabitur Cydnus fluuius, iuxta quem ij multo tempore confidentes, quiete aque pulchriudine velut ebrii facti tanquam fluuiatiles aues ociabantur, ut ad eos scribit quadam epistola Apollonius teste Philostrato. Similis est vita, quam suis Alcoranus promittit.

Forum baiuli vicani.

In contemptum, sugillationem, & notam iudicij cuiusque inepti, incompositi, & ridiculi: quale esse solet præfecti vicani, quem basulum vocant, quod ipsi dignitas oneri potius sit, quàm honori.

In mari magni pisces capiuntur.

Industriosis magna commoda consecretanda in magnis & amplis vbibus, & vbi ingens populi confluxus. Mare, quia magnum est, & spatiosum magna alit animantia, maioraque homini commoda exhibet, quàm fluuius, quantumuis ingens; si mari comparetur, exiguus.

Loqueris equo insidens.

In ignaui hominis ineptam audaciam, qui videri vult magnanimus, fortis & patiens, ipse in tuto collocatus, & liber, iis, qui in periculo sunt, ac ærumnis ingentibus premuntur. non secus atque eques equo fretus facile contemnit & fortitudinis admonet alium pedestri labore fatigatum.

Luctuosum saxum.

Ἄγέλ. αὐτὸς πέτρα. Res tristitudine afficiens: homo morosus, incundus, nunquam non mesto & tetrico vultu. Natum à petra cui insedit Ceres quæsitam nec inuentam deplorans filiam. Ouid. fast. 4.
Baptista Pius in Sidon. vide tom. I. pag. 275.

Nemo vnquam benefactori bouem immolauit præter Pariam.

In eum, qui de se bene meritum inusitato, & immodico honore afficit, quomodo multi alii deuincti, etiam malam in rem iisdem obsequi parati. Ortum à Paria, qui cum senem quendam captiuum à latronibus redemisset, & ab eodem repente ditatus esset, eidem bouem immolauit. Heracides in Politis.

Multi sacerdotes, & pauci sacerdotes.

Hoc est, Multi in nomine, pauci in opere. Chrysost. Referetur eleganter ad omnes ordines. Plures enim vbique videri volunt & dici, quàm esse.

Nunquam lagenam crateri impone.

Μηδέποτε ὀινοχόην πθέμεν κρητήρας ὑπὲρθεν
Πινόντων. ὅλην γὰρ ἐπ' αὐτῶ μοῖρα τίτυκται.

Ne cratera super potantium pone lagenam :

Qui facit, eueniet mors illi cruda repente.

Non simul omnia effundenda, & aliorum libidini prodigenda, que habeas, ne ipse egens deinde & famelicus pereas: quod ita etiam vulgò efferunt; Nunquam exuas te, antequam cubitum eas. Sic Godof. Τρεζες ita interpretatur; Nunquam priuatum publico, partem toti, deterius meliori præfer. Viliior enim ὀινοχόη crateri est. Nam κερύρα vas quoddam erat, vt lebes, in symposiis adhibitum, vino diluto repletum: ὀινοχόη vero, οἶον κλίμαξ, aut quid simile, quo ex crateri bibituri hauriebant. Proclus eo admoneri putat, ne iratos verbis prouocemus magis & iritemus: & nugaces homines atque impertunè garrulos recto ne recipiamus. Alii videtur Hesiodus detertere omnes ab assiduis perpotationibus: ibi enim nihil aliud quàm crateri œnochoe imponitur. certè Moscopulus genitium pluralem absolute sumere videtur, his verbis, μηδέποτε πινόντων τινῶν καὶ συμποσιάζόντων.

Nundinis dissolutis non est negotiationis
commercium.

Τῆς πανηγύρεως διαλυθείσης ἔκ ἐστὶ πρᾶγματείας ἐμπόρου-
μα. Ita securum, desidem, & oblata occasione res suas oportune
agendi, procrastinantem hominem monebimus, ne si non agat cum
possit, non possit cum volet. Damascenus in serm. de defunctis, in-
telligens, soluta hac fragili compage nullum futurum auxilij tempus,
nullam profuturam aduocationem.

Oleum in ore gestat.

De eo, cui inhibitum est loqui, neque verbum fari licet. Alexan-
der Neap. 5, 15. Miror à neutro originem prouerbij notatam esse.
Addit Godofr. eundem muneribus ligatum & diuitis factum à Gre-
cis dici bouem in lingua habere.

Parua pluuia magnum sedauit ventum.

Vt ventis etsi nihil violentius est, tamen iidem inbibibus sopiuntur,
teste Plin. ita facto vel modico cordati viri & verberibus, super-
vantur mine vani hominis & verba quantumuis tumida.

Phocensium desperatio.

Vide tom. I, 148. vbi tamen vnde nobis amolitis prodierit, contra
voci Græce notionem, sanè nescio. Origo talis. Phocenses primores
aliquot Thessalorum in suis urbibus ad vnum omnes necarant. Hi
contra illorum obsides. 250. in crucem susulerant, inde odium virin-
que

que immane; & bellum immanius. Phocenses prius suos fines inuadentibus nulliq; etatis parcentibus obuiam ituri, de suasio Diophanti & consensu communi statuunt ex vniuersa Phocide omnem muliebrem sexum & imbellem etatem vna cum pretiosissimis quibusque rebus collectam certo loco cum custodibus relinquere; qui custodes, ligni ingenti materia ad hoc parata, si viri in prelio inferiores essent, omnes communi incendio delerent. Consentunt ipse mulieres, ipsi pueri, pugnatur, sed meliore euentu. Nam Phocenses vicere. Hæc ἀπόνοια φωκίαν. Plut. Paus.

Piscatur in aqua turbida.

De eo, qui, dum alij inter se rixantur, ipse sibi & suis commodis consulit; quem nihil morantur, sed iuuant potius aliorum incommoda. Piscatores turbidam aquam obseruare solent, vt ex ea decipuli magis nesciam facilius captent prædam.

Pyri finem facies.

Ita facinorosum hominem deterrebimus, & ad meliorem vite rationem ineundam exhortabimur: ni faciat; futurum vt collum in laqueum inserat, suspendio vitam finiat; vt pendens de arbore, summaq; acuminata parte veluti collo obligato maturescit & consummatur pyrum. Cynus in Cod. 3, 32, 22.

Risus cauponis.

De simulato risu & ad fraudem composito, qualis est cauponis, qui eo vsque facilis est, & commodus, dum suo lucro, vt prospiciat, locus sit.

Serpens eijciendus è dumo.

Quiescens malum & latens periculum, ne quando nos incogitantes & incautos opprimat, palam faciendum, & protinus consiciendum.

Vbi vber, ibi tuber.

Nihil homini tam diuinitus datum, nihil tam prosperè succedit, quin admixtum sit aliquid difficultatis. Apul. Florid. 4.

Vesparum examen metuit Phrynicus, velut gallus gallinaceus.

Et si gallinaceus pugnax sit, & longè animosus, adeoque leonem cantu terreat; tamen vel multitudini apum cedit, etiam licet Phrynicus tragicus Miletis captiuitatem fortiter ageret, Athenienses tamen commoti & collachrimantes eum metuentem & per horrescentem eiecerunt. Conueniet in eos qui damnum patiuntur, ita scilicet vt subito & preter spem à multis quatiantur. Aelian. 13.

Vnus lanus non timet multas oues.

Verbum est Alexandri, cum minimo instructus exercitu pugnaturus esset aduersus Darium multis myriadibus militum stipatum.

utemur in consimili quoque, ut litteraria in scribendo vel dicendo in multos victoria fortiter sperata.

AD HVC produxi è Godofredi libro typis Caroli Stephani anno 1555. primum, nisi fallor, edito, ea prouerbia, quæ pro temporis breuitate ipsi esse sua, & non communia cum aliis comperire potui, & in quibus putauit aliquam aut vetustatis aut venustatis gratiam inesse. Nunc turbam quandam subijciam, quam e medijs triujs petitam non lubens ipsis sanctijs. antiquitatis reliquijs immiscuerim; sue potius reliquerim lingue & patrie, ubi nata principem locum teneant.

Dabo merulum album, ni hoc ita se habuerit.
 Dentium tenus prauus, doctus, felix.
 Ex parua flamma minimè ingens lux prodit.
 Fac de necessitate virtutem.
 Famem pellere satius, quàm purpura indui.
 Fauores conuenit ampliari.
 Felix, qui non litigat.
 Ferrum edit.
 Intelligunt se mutuo, ut fures in nundinis.
 Mensa instructa venit.
 Ne spectes, cui gratificeris, sed cui ingratus facias.
 Nihil, ne canem, vel catum reliquit.
 Non est abbas prudentior, quàm qui monachus fuit.
 Non est bonum quod non sit malum, & malum quod non sit bonum.
 Non est fori tui.
 Non est tam bonus, qui non cæspitet, equus.
 Non est triticum sine paleis.
 Non omnis Martinus sanctus.
 Non omnium est olere moschum.
 Non prodest ratio, ubi vis imperat.
 Nux, asinus, mulier verbere opus habent.
 Paruulus facit ut paruulus.

Pascitur

- Pascitur vento.
Paupertas mors altera.
De male quæsitis non gaudet tertius hæres.
Plures occidit gula quàm gladius
Tonitrua pluuia sequitur.
Præstat aliquando, quàm nunquam.
Pro quartana non pulsatur campana.
Qui amat me, amat & canem meum.
Qui nescit orare, adscendat mare.
Qui nimium festinat, caldum edit.
Qui tempus præstolatur, tempus ei decet.
Qui totum vult, totum perdit.
Regio quæque suis vtitur legibus.
Satius fugere, quàm malè manere.
Ad scholam iter facit.
Semel in omni vita cuique arridet fortuna.
Vir, non fundus, in pretio habendus.
Vnus vir, nemo vir.
Vt planca putrida infidus.
Vxoris probrum, vltimus, qui resciat, est maritus.

PAUCULA PROVERBIA

Caroli Bouilli Samarobrini, vnde queas
de quatuor eiusdem Prouerbiorum vul-
garium libris iudicium facere.

Præstat vineæ vlmum esse, quàm hederæ.

Haudabilius est à potente & copioso homine ali, &
promoueri bonos & multis vtilis futuros, siue erudi-
tione siue alio vite genere; quàm improbos, aut sal-
tem nihili homines meros numeros sepe natos in per-
niciem eius à quo aliti sunt. Sic satius operam dare
honestis & laudabilibus rebus, castigare bonos & Latinos auctores;
quàm secus. Vlmus arbor an pla, spatiosa, solida fulcire solet vineas,
nobilem & humano generi vtilis, arborem; & hederas, sterilem
& neglectam, que vlmum ipsam nihil aliud quàm arrodit, & tan-
dem enecat.

Primo crede mulieris consilio; secundo noli.

Cur felicia & prospera vulgò ferantur mulierum consilia subito
& repente data; infelicia, vbi cogitatio multa, vel aliud præcessit;
multi quaesierunt. Mihi ita videtur, quòd animi earum affectibus
ferè præpediantur, eorum assaultum vbi mens in commune consulens
preuenit, ingeniosi aliquid profert, valent enim femine ingenio vt
plurimum præ viris: obnoxie tamen affectibus eò in malam rem non
rarò vtuntur. vulgò nos *Wrouwen raedt/coyt raedt.*

Furis passu progredi.

Pro, lentè, sensim & magno silentio promouere negotium, vt cum
rem, quam molimur, eò vsque tegi volumus, dum non procul à fine
& coronide absimus, & impediendum conatus queamus eludere.
Fures passu incedunt librato in aëre, vix summi digitis terram pre-
mentes, vnde furtim latenter, clam: furtiuum occultum, non vul-
gatum.

Scintilla etiam exigua in tenebris micat.

Quatualacunque dignitas, virtute, eruditione, factis, aut solo loco
acquisita statim se prodit; & eminet in plebe hominum, præsertim
inter eos, qui minoris sunt sortis.

Vaginæ quàm gladij plures.

Theca sapientie anima est: ea qui carent, maiore sunt numero,
quàm qui ea præditi sunt, & vbi debent, vtuntur.

Rota

Rota plauſtri malè vncta ſtridet.

De ijs, quibus aut muneribus, aut mercede, aut alia re minis factum eſt. iſti enim non deſinent moleſti eſſe prius, quàm, quod ſibi deberi putant, accipiant. Rotas per ſumini vel ſeui inopiam arido, & rauco axium ſuorum volumine ſtridere norunt, qui non planè obſurduerunt.

Extra circinum & regulam neſcio quidquam.

Mathematicorum eſt, qui circino ad lineas circunducendas, regula ad producendas vtuntur. Quadrabit, vbi quis ſe profitebitur nolle aliena à ſua arte aut inſtituto tractare.

Amicitia auarorum complexus ſphærarum.

Et hoc eſt Mathematici petium. Sphæra vna vi impoſitam alteram ſibi inſidere non patitur, ſed ſtatim deuoluit: ita auarus auarum amicis non fert: dum ſibi vterque ſoli ſtudet; alteri, ſi poſſit cum ſuo commodo, obeſſe optat.

Surgentem auſcultare auenam.

Ruſticum prouerbiū in deſides, & ignauos, qui ſomnolenti & in herbeſcente agro proſtrati diem deperdunt. Natum ex reſponſione cuiuſdam, qui rogatus de ſocio, quid egiſſet, auenæ, inquit, e terra enaſcenti motum arreſtis auribus captauit. ridiculè, cum ſenſim emergant herbe, & omnem humanum ſenſum fugiant. Quadrabit in eos etiam, qui ad omnem auram, & ſpem, ſepe ridiculam, aures & animum arrigant.

Talos ſcabere.

Quoties innuemus rem admodum raram, infrequentem, & ſpecimen temerarie cuiuſdam mutationis. Pruriginuſtuli excitari ſolent, vbi mollis caro eſt, & cuti; non autem, vbi exſanguis caro & cutis aſpera, niſi venturam frigoris aſperitatem, aut ſubitam cuiuſdem ſolutionem portendant. Simile, ſcabere talos, gratter ſes talons, pro nouam mutationem rei aut temporis à minima re ridiculè & leuiſſimè ominari, cauſſa eadem.

Frigida aqua feruentem ollam adſpergere.

Pro, hilarem hominem inopino infortunij nuntio repente conſternare, & peſtiſero mærore conficere: quod vetant medici moderationem omnem adhiberi volentes. Sic vetant iudem calenti immodicè ab exercitatione corpori frigidam dari potionem, præſens ſcilicet ſeppiſſimè venenum. Imitantur hos coqui, feruentes ollas ne frigida adſpergantur, aut frigido loco ſtuantur, accuratè cauentes. rumpe-
rentur enim, præſertim argillaceæ.

Longo ni itinere etiam palea oneri eſt.

Celte, En longue voye paille poic, Leuiſſimè quidem palea:
longa

longa tamen in via graues fiunt, & moleſta. Sic hoſtes interdū ini-
tū gratiſſimus, tridui aut quatruidi mora oneri eſt, ſiue ut nos lo-
quimur, hy ſtunct, id eſt, putet, ſumpta tralatione à Marthe
verbis ad Chriſtum, iubentem monumento Lazari quatruidium mor-
tui lapidem amoueri.

Homo genibus elephantinis.

De ſuperbo, qui vix Deum, ne dicam hominem vllō honore ne
aperti capitis aut genu flexi, afficere dignetur. Elephanti genua non
plicant neque ſe incuruant. vnde cadentes ſurrigere ſe nequeunt: ab
homine erigi debent.

In mari balneandus.

Pro inſano, & parum ſui compote. Solent enim maritimi populi à
rabido cane morſos ſemel atque iterum mari immergere, & pane
demergere, ut partim occulta marine aqua vi, partim ipſa conſterna-
tione natura à ſe venenum propellat. Sic deliros nos Belge etiam ele-
ganter inuimus: Hy mach wel naer Ronſe/of naer Gheel
trecken: quod ea loca Diuorum egros ibi liberantium fama inno-
tuerunt.

Riſus profundior lacrymas parit.

Naturaliter euenit, ut nimius riſus lacrymas excutiat. ſepè
etiam nimiam cordis dilatationem compreſſio excipiens ſletum riſui
intermiſcet. Sic leiſſimas interdum res maximè aduerſe turbant &
interuertunt.

Fidere vnus noctis glaciei.

Pro, inconfulto & temerè ignoto homini & peregrino conſidere.
ea res enim non multo ſepè feliciter cedit, quàm audacia hominum ſe
tenelle glaciei committentium.

Culex lychno ſe committens adurit.

Simile priori. Spe inani & futili alicuius boni multi miſerè lu-
duntur, & in præcipitium ruunt. Culex ſpecie nitentis flammæ ille-
ctus, velut colludens aliquandiu circumuolitare ſolet: poſtea tamen
aduſtus miſerum ludo ſinem imponit. Hinc etiam nos, In de kcer-
ſe blieghen, pro male mulſari.

Vacuum vas altiùs pleno vaſe reſonat.

Minimè dites, eruditi, fortes, aut alia re præditi, maximè loquaces
& iactabundi, ut plurimum, ſunt. Et qui omni animi ornatu nudiffi-
mi ſunt, omnino ei, quin bonis & ſibi diſſimilibus detrahant & ob-
loquantur, ſibi temperare non poſſunt.

Adoniæ conuiuium.

De inani & ſtulta exultatione; qualis fuit Adoniæ, qui Daudi-
dis filius ad regnum adſpirans omnibus regis filiis (Salomonem ex-
cipio)

epio) epulum dedit planè regium, vbi se saluari & proclamari regem iussit. miser, qui mox prælato Salomone delusus præclara spe sua excidit.

Solem, ventum aduersum, auersum habere.

Pro, iniquo & inauspicato vii rerū successu: vel contrā. Milites vbi vel fato quoddā, vel hostili arte eò adducuntur, vbi in infestis solus aduersi radius oculorum acies præstringatur, et hebetetur, infeliciter ferè pugnant. Sic viatores, vbi vento obnitendum est, minimo progressu et maximo labore quid efficiunt. Contrā quando se res habent, facilia omnia, & secunda. **Qui plura ambit, malè adstringit.**

In eos, qui plura, quam vires ferre queant, affectāt, & in suos humeros recipiunt, more rusticorū, qui dū manipulos plures aut maiores quam brachiorum complexus ferunt, non arctè adstringunt, excidere denuò patiuntur. Trahi poterit ad omnes, qui animum diuersis studiis distrahunt, & nullam scientiā aut artem intactam relinquunt, irrito scilicet conatu, cōmunibus iocis dignissimo. Exstat in hanc sententiam elegantissimum Iunii emblema, in eius opere decimum & sextum.

Demandere calamum.

Pro, elaborare aliquid, & accuratè, sensimq; expolire: vel, summo cum labore, & multo tempore aliquid efficere. Solent ū, qui minis prompta sunt memoria, aut felici ingenio, inter scribendum, tantisper dum cogitant, & meditantur, calamum arrodere. vide sup. 118. Simile, sapit puluillos. De re multum diuque præmeditata.

Puluillum consulere.

Pro, negotium in alterum diem differre, vt maturo consilio, quod securissime noctu capitur, eodem postea redeatur. Simile, Nox dabit consilium.

Vlulare cum lupis.

Dicuntur, qui in loco & tempore norunt simulare et dissimulare, et omnibus fieri omnia. Veri illi Prothei seu Polyphi quouis rege sunt beatiore, dum ab omnibus gratiam ineunt, omnes tamen interea pro ludo habent: sibi verò sapiunt maximè, in eo vno constantes. Huc illa etiam è vulgo referas, Humire cum equis, Rugire cum leonibus, balare cum ouibus &c.

Exigua aqua maiori interdum supernatat.

Non quidquid exile & paruum statim à magnis despiciendum. Fluuij enim exigui, qui in mare feruntur, marine tamen aque supernatant. Dicitur est eius, qui Diogenem emerat, cum hic venditus, & rogatus quid sciret; responderet dominari se didicisse.

De gallo in asinum.

Saillir du coeq & l'asne, Cellis est, casu, vel astu sermonè de re aliqua, ad aliā toto genere diuersam repète et sine causa trāsferre.

Ignis

Ignis cineribus alitur suis.

De homine constanti & equanimi in aduersis rebus, cui bonorum amissio non solum non animum deiecit, sed etiam accendit & inflammat, ad fortius impetui fortune resistendum. Cinerum quisquiliis, igni, ubi alimentum deest, fouendo, & conseruando officium prestare, quotidie experimur. Quin & carbones luniperi ignitos, suis cineribus obiectos ferunt integro ignem inditum alere.

Diem humeris protrudere.

Hoc ita Celta: Bouter le iour à l'espaule. De otiosis, & totas dies ad apricum solem oscitantibus, quibus grauius nihil est & molestius ipsa Soli mora. quare ut tranquille noctis aduentu tedia sua propellant, diei finem vnicum optare videntur: ideoq; finguntur diebus vim quandam velle inferre, & totu humeris eos ab Orizone protrudere.

Aperi bursam, aperiam buccam.

Ouure ta bourse, i'ouuriray ma bouche. Ea verba tribuunt Celta rapacibus, quorum curua nimis sunt & adunca instar aquilarum labia, & ora, quae non amor proximi, sed solus nummorum numerus & aperit & claudit: ut ferè sunt caussidicorum: de quibus illud nostrum:

Aurea caussidicus loquitur suffartus ab auro.

Bulgam claude tuam: claudet & hic labium.

Plurima diuitibus medicus: sed scribit egeno;

Pro nihilo, infelix, accipe nil, & abi.

Absque oleo pingere.

Pro, frinolum quid moliri, quod breui interitu artificis operam & spem fallat. Pictores, prius quam ad colores pergant, oleo liniunt tabulas cuius visco & tenaci glutino quodammodo vinciantur colores, & durent.

Pons à tergo abruptus est.

Quoties monebimus in sola virtute, & animi robore spem esse, neque subsidia alicunde amplius expectari, imò ne effugia restare: ac proinde aut rem cum laude consiciendam esse; aut alioqui turpiter pereundum. Solent pugnaturi in summa desperatione militi equos adimere, pontes aliaque effugia eripere, quo, nisi turpiter cedi malint, animosius in hostem procurrant. Tale fuit stratagema Heluetiorum: tale item Caroli Martelli, cum secundam cum Agarenis pugnam depugnaturus esset.

Crocum edit.

De ridiculo, qui leui de caussa effusum in risum soluitur. Crocum tradunt medici cor dilatare & aperire, eoque homini hilari & leio

irrepressa mouere labia, & stolidum, crassumque risum etiam inuito exprimere. Sunt etiam, qui scribant libram croci sumptam, posse in cor dilatare, vt erumpentes præ risu lacrymas vita sequatur.

Elephantina olfacere promuscide.

Pro, imminetia pericula diu ante prouidere. Diuersum, Indigere elephantina promuscide, pro, inopem esse consilij, nihil prospicere, nihil cauere, tardo esse ingenio, & leto in presens, ignaro, quod ultra est, curare. Elephantini quod olfactus sensu valeant, proboscibus debet.

Iulio & Cesare consulibus.

Iulius, teste Suet. in consulatu cum collegam haberet M. Bibulum; eum obsistentem sibi vi è capitolio & foro abegit. Vnde cum hic postea tanquam priuatus domi se contineret; ille duorum vicem obiret; quidam consules eius anni hoc modo designabant; Iul. & Caf. COSS. vnde etiam illud:

Omnia consulibus sunt Iulio & Cesare facta:

Nam Bibulo fieri consule nil memini.

Torqueri poterit vel idem hoc, vel quid simile ad huius exemplum lapide efformatum, in eum, qui arroganter & præter officium suum munij alicuius aut negocij administrationem sibi sumit: siue id permittat fieri socij ignauia, siue metus.

Frigidior salamandra.

De iis, qui, vel parcissime sumptus faciunt: vel in deliberando, aut negotio suscipiendo tardissimi sunt. Salamandra animal lacerti magnitudine nunquam nisi magnis imbribus proueniens & æstate disiciens tanti algoris est, vt tactum ignem haud secus quam glacies exstinguat. Plin.

Ades tritico, dum molitur, tuo.

Prouerbum illud Celtarum, Soys à ton bled mouldre, si tu ne veulx perdre plus que le pouldre: omnes mouet, vt diligentes in negotiis sint suis; nunquam, que ipsi efficere possunt, per alienos exsequi ea curent, præsertim in quibus fiducia sepe fallit. vnde Italus, A nemine vt fallaris, fide nemini.

Dumum cædam, vt tuæ sint aues?

Cum ab Anglis obsessi Aurelij sese Burgundo, qui Anglorum in castris agebat, dedere vellent, non Anglis: indignatus rex Anglorum Burgundo, Dumum, inquit, cædam, vt tu capias aues? Absit. Hoc responso offensus Burgundus cum Gallis pacem inire statuit: inita tamen ea, crudeliter & perfide ad Confluentem Sequane à cognato matris est. Vtemur eodem prouerbio, quoties nos alij laboris premio fraudare conantur. Ortum ab aucupibus, qui vt aues irretiant, usque potiuntur, noctu ad ignis splendorem dumos concutiunt, & turbant.

Rotunda, quàm quadrata, mensæ
præstat accumbere.

Quoties loci, ordinis, honorum æqualitatem inæqualitati præferimus. Quadrata enim præsertim oblonga mensæ distinctos habere videtur accubitus, quosdam supremos, quosdam imos, alios medios. Rotunde eam distinctionem ignorant. Hinc non abluunt proverbia quo nos passim curam, affectationem, fucum damnare, simplicitatem commendare solemus: *Goet ronds/goet zecus.*

Poculo imparato, amouet obicem dolio.

De iis, qui mera imprudentia præsens damnum incurrunt, non preparantes ea multò antè, sine quibus negotium, quod in manibus est, expediri nequit, vulgatum est apud Celtas: *Il tire la broche, deuant que le pot soit prest: prius, quàm ad manum sit enochea, aut crater, seriam relinuit, & vinum temere effluere sinit.*

Ne interula quidem arcani conscia.

Cùm è Metello Senatore quidam diligentius multa exquireret: Si interiorum, inquit, tunicam horum scirem esse consciam, protinus eam igni exurem. Hinc Celte: *Ta chemise ne sache ta guyse.* Taciturnitas vix vnquam damno est, loquacitas ferè semper.

Parietes amicitiae custodes.

Nihil verius experimur, quàm nimiam frequentiam parere contemptum, vide odium: eoque nihil melius paruo aliquo interstitio, quod priuatos litium fomites exsinguat.

In centro & circumferentia contendere.

Pro, decertare in rebus æquè arduis & pari laude dignis. Ortum à duobus pictoribus, de præstantia contendentibus: quorum primus arrepto penicillo absque ope circini, manu sese in aère solidè librante, circuli circumferentiam pinxit, ita aptè, vt nusquam à vere rotunditatis æqualitate omnium iudicio erraret: Alter deinde solo penicilli acumine centrum in medio circulo ita rectè designauit, vt regula non potuerit rectius. Contentio nondum finita est, & licet prioris opus, plus diligentie & artus desiderasse nobis videatur; tibi tamen, amice lector, quo minus aliter iudices, nihil prohibet.

Ad clitellas natus.

De duris & stupidis ingenis, qualia sunt asinorum: quos tam decent clitellæ & vilissima munia, quàm litteræ deformant, & dehonestant.

E cucumere bibere.

Pro, peregrinari, extera loca visere. quòd pauperibus viatoribus lagena propria sit cucumer sole exsiccatus.

Ad

Ad perditam securim abijcere manubrium.

De effeminatis, & qui ad leuem fortunæ ictum desperant, & ita animum deiciunt, ut statim aut sibi vim adferant, aut quod reliquum est, favore quodam perciti è manibus abiciant, sine vlla pristina fortunæ spe. Galli dicunt, *Letter le manche apres la cognie.*

Ferrum, cum igni candet, tundendum.

Arripienda, quæ datur occasio, & rei bene gerendæ tempus non pretereundum. Si quocum contraxeris, fac traditio subsequatur sine mora. ne matrimonij quidem sponsio longius extrahenda. pueri præcipue, dum tenerum est ingenium, optimis imbuendi. Nos vulgò:

Laet t'ijfer smeen te swijle dat heet is.

Eme lectum viri oberati.

Agellius refert, Augustum, cum publica auctione militis oberatissimi supellex dinenderetur, iussisse emi sibi eiusdè lectum, & ad se deferri. Rogatus à familiaribus, cur lectum solum: Cetera, inquit, abundè mihi suppetunt: somno tantum, in tantis imperij molestiis, indigeo: eum si dulcissimum & omnium curarum expertem militi tot tantisq; nominibus debenti præbuerit hic lectus; præbebit, credo, & mihi. Obortus est risus: & secutum prouerbium, Eme lectum viri oberati, ubi quæ remedium perpetuis vigiliis, & sollicitudinibus quereret.

ADAGIORVM IOANNIS Vlpij Franekerensis Frisij Epitome.

De scammate egredi.

DE scammate egredi apud D. Hieronymum legitur, pro eo quod est de proposito digredi. *σχάμμα* locus certaminis est, in quo congregantur Athletæ, fossa plerunq; aut saltem lineis cinctus.

Hercules in Lydia.

Dicitur in eum qui cultu indecoro et sibi neutiquam accommodato vitur. Vlpianus.

Testudo volat.

De re absurda aut impossibili dicitur. Claudianus lib. 1. aduersus Eutropium (qui cum eunuchus esset, tamen Romæ factus fuit consul) multas huiusmodi *ἀδωάτων* species adfert.

Iam testudo volat, profert iam cornua vultur,
Prona petunt retro fluij vada, Gadibus ortum
Armenij dixere diem, iam frugibus aptum
Æquor, & assuetum syluis Delphina videbo.

Ornamentum in luto, dignitas in indigno.

Vt minimè conuenit ornamentum aliquod in luto iacere; ita parum dignitas homini insulso & indocto, qui honorè & titulum suum defendere non potest. Salsianus.

Pica Syrenem imitans.

Simile est illi, Sus Mjneruam docet. de iniqua dicitur comparatione & absurda imitatione. Stultè enim pica Syrenas imitatur, garula potius & obstrepera quàm canora. Galenus.

Myrica citiùs poma ferent.

Si quis idem sperat; laturas poma Myricas
Speret, & è medio flumine mella petat.

Prouerbia hęc *ἀδύνατα* apud Ouidium leguntur.

Eburneis rastris solum vertere.

Ligonibus aureis terram fodere.

Pro, re insigni & preclara abuti; vt si quis eruditione pollens, ea in rebus vanis, inutilibus & famosis abutatur. Prudent. in Symm.

Ars amat fortunam, fortuna artem.

Τέχνη τύχην ἐσπερε, καὶ τύχη τέχνην. Aristoteles eo vsus est indicare

dicare volens, summam esse affinitatem inter artem & fortunam, & alteram ab altera adiuuari.

Quorsum opus amicis, si modò
faueat Deus:

Οπως δ' ὁ δαίμων εἴδιδ' ὧ, τί δαί φίλων; Hunc senarium tanquam vulgò celebrem citat Aristoteles, ubi agit de homine beato, an ille etiã egeat amicis. Qui putant eum omnia in se sufficienter habere, nec ideo vllus opus habere amicis, hunc senarium adferunt. Contrarium tamen Aristoteles concludit: Veri enim amici est dare potius beneficium quàm accipere, virtutis què proprium est benefacere, & pulchrius amicis benefacere quàm alienis: opus ergo amicis.

Amicus cum vitiis ferendus.

Conuenit cum eo, quod est apud Eras. Mores amici noueris non oderis: non enim, inquit Chrysostomus, fratres tantum sumus, sed & membra & corpus vnum.

Amere frustra, odio ne sis frustra.

Innuit apud omnes homines querendam esse gratiam, & amicitiam, quousque sine nostro fieri possit damno; sed nullum temere suscipiendum esse odium, si non aliqua inde ad nos profectura sit utilitas. Chrysostomus hoc dictum minimè in Christianis probat, qui libere alter alterum admonere debent, neque odij causa tacere. Vult autem tum memores eius dicti nos esse, quando lingua nostra videtur prouolatura in conuicia & maledicta.

Amicus Plato, magis amica veritas.

Φίλος πλάτων, ἀλλὰ μάλλον ἢ ἀλήθεια. Istud seu proverbum, seu apophthegma, innuit nullum hominem tam carum nobis esse debere, ut in illius gratiam veritas vllò supprimatur modo. Galenus.

Caritate septum esse oportet.

A nequitia, rapina & sceleribus virum bonum abesse oportet: caritate autem (ut inquit Saluianus) & beneuolentia, non armis septum esse.

Vter.

Proverbialiter homo fastuosus & superbus à Grecis μολγος vel ἀσκιος vocatur, quod scilicet in modum vitris inflatus tumeat. Gen oppgeblasen mensche. Aristophanes.

Μή μοι ἀθηνάϊοις ἀνείητε, μολγοὶ ἔσονται.

Ne mihi Athenienses laudate, vtres sunt.

Nescit seipsum.

Contrarium est Delphico oraculo; Nosce teipsum. Competit in superbos, arrogantes & homines inflatos. Notatur etiam Philantia, quod

quod vitium homines vel talpa caeciores in propriis erroribus reddis.
Chryostomus.

Afinus de Aesopi puteo.

Afinus de Aesopi puteo modo venit, et iam exclamas. In eum vsur-
pari potest, qui recens in aliquem locum venit, & ibi mira inter igno-
tos iactat. Tertullia.

Plus verrere quàm ferere.

In auaros dicitur, qui nulla re exsatiari possunt. Plinius.

Vicinum semper inuenies.

Vt cunque exturbet quis possessiomibus suis vicinos & proximos,
nunquam tamen solus supra terram habitare poterit; quamlibet enim
cuncta peruadat, vicinum tamen semper inueniet. Dicit potest in
auaros, qui omnia sibi subicere conantur, vicinorum domos & agros.
Saluianus.

Mappam mittere.

Mittere mappam, est certaminis incipiendi signum dare, in qua
sententia Suetonius in Nerone vsus est. vulgo nos: Die hant-
schoen senden. vide sup. 48.

Proletarius scriptor.

Qui in plebe Romana tenuissimi pauperrimiq; erant, neque am-
plius quàm M. D. eris in censum deferebant, proletarij ciues appel-
labantur. Trahitur & hoc vocabulum latius vt dicatur proletarius
scriptor: proletarius homo, pro homine infimi subsellij, & auctore
paruae eruditionis, & infimae classis. Agellius.

Minuunt praesentia famam.

Quod absens terrori est, praesens saepe contemnitur. Claudianus:
Plus nominis horror,

Quam tuus ensis aget. minuunt praesentia famam.

Quod praesens est fere contemnimus, absentia vero & peregrina
admiramur, & magno studio emulamur.

Balneum ingressus deponere odium.

Εἰς βαλανεῖον εἰσελθὼν, καὶ ζήλον πύτης τὸν συμβαίνοντά σοι
εἰς τὴν μάκτραν, id est, ingressus balneum, ne certes odio cum eo, qui
pedem habet tecum in eadem pelui. Sententia ad multa applicari po-
test: nempe in communibus locis, templis, theatris, balneis, conuiujs,
manibus nullum exereendum esse odium. Iul. Pollux.

Acum & filum sumens, rupturam consue.

Ἀκίδα καὶ λίνον λαβὼν, τὸ δε ῥήμα σὺ βλάψου: acum & fi-
lum sumens, rupturam consue. Dicit poterit, vbi quem volumus adhor-
tari, vt studeat paci, & argumenta colligat, modosq; excogitet, qui-
bus inter offensos animos concordiam resarciat. Idem.

Talis

Talis quisque est, quales quibus
cum familiaris.

Τοῦτοῦ ἐστὶν, οἱ ἀρετῆς ἕκαστος. Senarius est Euripidi, quo indicatur familiarium vitam & mores, in eum quoque transire, qui eorum consuetudine fruitur. Vnde etiam dicitur: cum bonis bonus eris, cum peruersis peruerteris.

Aliud homini, aliud humanitati fatis.

Digna hæc sententia Varronis est, quæ pro uerbis annumeretur, qua pulsat eos qui consuetudinem potius sequuntur in loquendo quam certas rationes. Humanitatem autem hic ponit pro curiositate, ac si diceret: Natura quidem paucis contenta, sed quod huic sufficit, non satis est curiositati.

Insuere in saccum vel culeum.

Insuere in saccum vel culeum, vulgò dicimus pro circumuenire aliquem vel ludere.

Pulchra apud pueros simia.

Pulchra (inquit Galenus) semper apud pueros est simia, nos admonens illusionem esse ridiculam puerorum hoc animal illudentium. Poteri autem istud pro uerbiu quoque ad locum, secus iudicandi, commodè transferri.

Quasi locum in balneis occupare.

In publico loco primum occupans, solet plus iuri habere. Vnde & iureconsultus: Qui prior tempore, potior iure. Ad hunc morem allusit Tertullianus ubi dicit: Sed quia prior eis uenit, & prior uirtutum documenta signauit, idcirco quasi locum in balneo, ita fidem occupauit, posteris quibusque præripuit. Dic uoꝝ coem̄ / dic maelt uoꝝ. vide sup. 142.

Primus secundus tertius.

Primus medius nouissimus.

Prouerbia Grecorum sunt in eos, quos laudibus efferunt. Sic Isonrates laudat Alcibiadem: Τοῖ αὐτοῦ ἢ τὴν ἀρετὴν, ὡς ἔχει καὶ πρῶτος, καὶ δεύτερος, καὶ τρίτος. Theoritus quoque Idillio. xvij. Ptolemeum laudans dicit eum uisorum primum, medium & nouissimum. Ἀνδρῶν δ' ἐόντων πρῶτος ἐμαί, καὶ πρῶτος λέγεται, καὶ πρῶτος, καὶ μέστος, ὁ γὰρ πρῶτος ἐστὶν ἄνδρῶν. Vergilius:

Nulli pietate secundus, id est, primus in pietate.

Spicilegium relinquere.

In varias trahi potest sententia. Qui opus aliquod insigne edidit, tale tamen, cui aliquid adici possit, spicilegium reliquerunt, ut Erasmus messuit adagiorum messem; Vlpio & posteris spicilegium tantum reliquit. Dicitur etiam alicubi ab Erasmo in auaros Ecclesiarum

pastores, qui vices quidem suas alii delegant, sed ipsi percipiunt fructus, vicarius nihil aliud relinquentes quam spicilegium demessa omni segete. Huc facit Antigoni Apophthegma qui cum suis pecuniam imperasset, & quidam diceret, non talis erat Alexander, & αὐτὸν (inquit) ἰδέσθαι τὴν ἀσίαν, ἐγὼ δὲ καλαμῶμα, hoc est, Ille demessit Asiam, ego spicas lego.

Terram & aquam poscere.

Τὴν καὶ ὕδωρ αἰτεῖν, hoc est, Terram & aquam poscere, & τὴν καὶ ὕδωρ δίδόναι, id est, Terram & aquam dare, Greci dicunt pro bellum alicui inferre, & bellum cum aliquo suscipere. Aeschines. Nos idem vulgò dicimus: **T**e vierre ende te water ontseggghen.

Non hodie aut heri institutum.

De more aliquo veteri qui omnibus notus esse debet, vel de lege ex antiquo instituto. Sophocles.

Ad Sirenum scopulos consenefcere.

Pro, in re aliqua ad senium vsque demorari, aut miram quandam in ea percipere voluptatem, non secus ac si Sirenes ipsas canentes audiamus. Agellius. vide supra. 40.

Adamante notare.

De his que in perpetuam memoriam seruantur. Claudia.

Iret adhuc in verba dolor, nisi Iupiter alto

Cæpisset folio: voces adamante notabat Lene Iouis.

Verba finguntur adamante notari, tanquam Deus nihil loquatur nisi serium dignumq; quod in perpetuam memoriam conseruetur. Apud Hierem. 17. legitur: Peccatum Iuda scriptum est stilo ferreo in vngue adamantino.

Sparsis redemerunt crimina nummis.

Multos pecunie perdididerunt, ansamq; ad omne scelerum genus derunt: deinde omnium malorum seminarium & radix, auri est & argenti fames: quod qui sagaciori animo perpendunt reiectis & contemptis pecuniis in huiusmodi vitia non incidunt, & sparsis nummis crimina redemisse dicuntur. Saluianus. Simile quiddam apud Plutarchum de Philoxeno legitur, qui cum opulentissimam domum hereditate nactus esset, & delicias ac voluptates indigenarum considerasset; Μὴ τὸς θεὸς, εἶπεν, ἐμὲ τούτων τὰ ἀγαθὰ ὄντα ἀπολεῖ, ἀλλ' ἐγὼ τούτων, hoc est, per deos, inquit, bona hæc me non perdent, sed ego illa.

Nummum quærit pestilentia, duos illi da
& ducat sese.

Admonemur hoc prouerbio, vt lites & fora iudicialia quam possimus maxime fugiamus, & potius pestilentie. i. pestilenti & pernicioso homini poscenti nummum, duos demus, quam propter vnum litem

tem cum eo contestemur, perdituri aliter in primis tempus, dein animi tranquillitatem, innocentiam & amicitiam. Augustinus.

Sapientia in exitu canitur.

Indicat finem vite spectandum esse: laudari enim penitus anteactæ vitæ prudentia non potest, nisi bono fine claudatur. cui affine est illud Solonis: Finem vitæ specta. figuratius tamen dicitur sapientiam in exitu cani. Saluianus.

Multum nauigauit aquæ.

Πολλὰ περιπλουκός. De eo, qui multas regiones peragrauit: & μεταφορικῶς de eo, qui multarum rerum experientiam habet. Aristophanes.

Familiaris dominus fatuum nutrit seruum.

Qui timeri, obseruari, coli vult à seruis suis, variis cum iis loquatur, variis congregiatur, nulla ludicra cum iis exerceat: nimia etenim familiaritas contemptum parit, & vt Plinius secundus inquit, Mitium dominorum apud seruos ipsa consuetudine, metus exolefcit. Bernardus.

Vbi vber ibi tuber.

Indicat opulentiæ comitem esse fastum & superbiam. Apuleius. Terentius in Hecyra: Quia paululum vobis accessit pecunie, sublatis animi adsunt. vide supra 169.

Conclamare vasa.

Est signum mouendi dare. Militare olim institutum erat, vt cornicis signum darent, quoties essent mouenda castra: id Cæsar vocat conclamare vasa: nam tum quisque cogebatur colligere vasa sua, itinereq; se apparare.

Pro aris & focis.

Crebrò apud Romanos scriptores reperitur, pro aris & focis, quod idem ac sacra et prophana defendere. Originem habent ex sacramen- to militari: inter cetera enim milites etiam iurabant se pro aris & focis pugnaturus. *Uooz tñants Weluact.* Agellius.

Gradum figere.

Sumuntur ab Athletis crebre metaphora, vt gradum figere: conferre gradum: de gradu cedere: in gradum redire: de gradu pelleri: de gradu primo precludere: eodem gradu occurrere. Gradum figere, est conceptam semel sententiam acriter defendere, & in ea persistere, vel, vt Cicero ait, argumentum suum premere: quater eo ita Tertull. vsus est, vt notauit Iunius. vide sup. 32. Gradum conferre, quod Cicero & Quintilianus dicunt pedem conferre, est initium disputationis facere & cominus aggredi. De gradu recedere, à sententia rece-

derè. In gradum redire, ad sententiam & propositum renerti. Eodem gradu occurrere, pro: eodem telo & argumento obuiam ire.

Vinculis Hippocratis alligare.

Que argumentis fortissimis roborata sunt, vel scripturarum testimonis, Hippocraticis vinculis alligata dicuntur. Hieronymus.

Vt sportulam furunculus captare.

Cum quis per fraudem quod sibi non debetur amplectitur, & alienum ad se trahit, vt sportulam furunculus captare dicitur. Terzull. Natum ab amiculo & clientibus Romanorum potentiorum, à quibus manè salutabantur, & per urbem incedebant stipati, quibus vicissim sub vesperam dabant honorarium aliquod munusculi, sportulam videlicet. Inter hos autem clientes & amiculos, cum tam dandum esset munus, alij clam se immiscebant, vel ab absentibus sese submissos mentiebantur, quos furunculos vocabant.

Totam spirare Arabiam.

Τὴν ὅλην ἀραβίαν ἀποπνέσαι, id est, Totam Arabiam spirare, est, unguenta pretiosa, vt olim in vsu veterum fuit, aut, vt nunc, moschum olere. Arabia ponitur pro odoribus & unguentis, continens pro contento. Lucret.

Calathum Sycaminorum in malis habere.

Ἀριστοteles, ὡίδης ἑυτόν εἶναι συμαμίνων πελάρον, Id est, Videtur esse ipsum Sycaminorum calathum. Is eum dicitur, qui faciem & mala hypopio aut cerussa fucavit, quem ἡσπιασμένον Greci vocat.

Personam non faciem gerit.

Οὐ προσώπον ἀλλὰ προσωπίον φέρεi. Dicit potest in homines perfricte frontis quos nihil pudet, & maxime in mulieres meretricias, que faciem sibi & cerussa fucant. Iul. Pollux. vide sup. 150.

Tabernariam exercet fronte.

Καπηλαίαν ἀσκέι προσωπία. Superiori simile est, & in eosdem dicitur. Pollux.

Formosus sine pulchritudine.

Ὡρμί & ἄνευ κόλλας. Non dissimile superioribus, in eos dicitur, qui pigmentis exoticam formam adsciuerunt. Aristoteles.

Omnifune remisso.

Πάντε κάλων ἄνευ. Id est, Omni rudente remisso. Contrarium est eius quod habet: Πάντε κάλων στίειν, hoc est, Omnem mouere rudentem: hoc autem significatur summa diligentia, illo vero summa omnisq; negligentia & ignauia. Pollux.

Sine persona lasciuire.

Δημοσθενες: Ἐν ταῖς πομπαῖς ἄνευ τῆς προσωπίας κομώζεις.

In pompis sine persona aut larua lasciuire. Dicitur in eos qui nihil non palam & aperte facere audent, quibus impudentia ipsa loco $\pi\epsilon\sigma\sigma\omega\pi\iota\varsigma$, id est, persone aut larue est. Die een barderen aensicht hebben / ende huer scaamscoenen hebben wtgedaen.

Per eandem lineam ferram reciprocare.

In vanum laborare dicitur auctore B. Rhenano. Ioanni autem Vlpio competere videtur in eum qui semper idem argumentum tractat & eandem cantilenam canit. Sumptum à scētoribus lignorum, qui partes trabium secandas prius solent lineis distinguere: qui si semper hereant in eadem linea, raro quicquā absoluent. Tertull. vide sup. 49.

Ad scamma producere.

Hoc est, In certamen prouocare. Ab Athleticis sumptum est, cuiusmodi multa in libro ad martyres apud Tertullianum sunt, $\sigma\kappa\acute{\alpha}\mu\mu\alpha$ quid sit vide in adagio, De scammate egredi.

Ferrum virum attrahit.

$\text{Ελκετ τον ανδρα σιδηρος}$. In omni re & ad omnem rem multum valent oculi. Sic visa solum femina ad amorem accendit, visi inimici mouent dolore, ferrum visum trahit ad bellum. Tertullianus Greco dixit hemisticho, quod alicubi apud Homerum legitur.

$\text{Ελκεδ δε τε ανδρα σιδηρος}$. i. ferrum verò virum trahit.

Eloquentia male sine moribus dicitur.

Antiqui morum probitatem semper anteposuerunt facundie. Orator, inquit Cato, vir bonus dicendi peritus.

Vinalia sine vino expediri non possunt.

Varro in libri de lingua Latina prefatione. Multa, inquit, societas verborum, nec vinalia sine vino expediri, nec curia calabra sine calatione potest aperiri: quibus dictis prouerbialibus sese excusat, si in libris suis quedam adferat, quae absurdiora videantur. Non enim potest fieri vt ille, qui nominum origines conatur explicare, non interdum dicat, quod ab omnibus non probetur.

Volsellis pugnare cum gladio.

Qui fragilia argumenta ad rem quampiam probandam adferunt, dicuntur volsellis cum gladio pugnare. Idem. vide sup. 23.

Bene consulit sed male facit.

Senarium prouerbiale ex Anaxandrida Aristot. citat: $\eta\ \pi\acute{o}\lambda\iota\varsigma\ \epsilon\iota\sigma\acute{\iota}\lambda\epsilon\theta'$, $\eta\ \nu\acute{o}\mu\mu\omicron\nu\ \delta\upsilon\delta'\epsilon\nu\ \mu\acute{\epsilon}\lambda\epsilon\delta'$, hoc est, Vrbis consulit, cui nulla legum cura est. Dicitur in omnes qui recta quidem consulere norunt, recta autem facere nolunt.

Soracus malorum.

Κακων σωρακ . Id est, Malorum corbis, dicitur eadem prouerbiali forma qua $\alpha\ \zeta\alpha\upsilon\theta\omega\upsilon\ \eta\ \kappa\alpha\kappa\omega\upsilon\ \acute{\alpha}\mu\alpha\zeta\omicron\iota$, id est, Bonorum vel malorum

lorum plaustra, pro ingentibus & malis copiosis. Aristophanes: κελών
 ῥοσάτων σύνελέ μοι τὸν σάρακον, id est, breuibus malorum ipsum
 mihi corbem refer.

Tanquam super spinas incedere.

Ω' αὐτοὶ οἱ ἐπὶ τῶν ἀκωνθῶν ἐπιβαίνοντες, id est, Tanquam su-
 per spinas incedentes, dicuntur à Luciano equites, qui obtortis cruribus
 & contractis equitant.

Ex cubitis cenare.

Ἐπὶ ἀγκῶν & δ' ἄπνεῖν. Dicitur in delicatos et aulicos qui quid-
 nis sibi permixtum putant & decens.

Πτωχομάσος.

Significat Grammaticulum, vel Rhetorculum, vel potius tabulam
 forensis, qui litteras ob nihil aliud quàm ventris caussa & ad que-
 stum scire videntur.

Orestis somnium narrare.

Is dicitur, qui absurda loquitur. Sic Galenus Thessalo insultat;
 Quiesce dum miserrimè in stratis tuis; nanque haud vides quae te pu-
 tas nosse probè. Orestis mihi somnium narras Thessale.

Κρίομυξοί.

Vide sup. 64. Licebit & in impudentes interpretari, quod scilicet
 more arietis tanquam cornibus quemlibet impetant, qui mos ferè in-
 doctorum est, κελός enim idem, quod aries. Galen.

Pituitam à naribus allio & cepe detergere.

Vsurpatur à Galeno aduersus stupidos, demonstratiue methodi &
 dialectice imperitos, nec non deprehensos & argumentis conuictos.
 Adsimile est illi quod ab Erasmo traditum est, Naribus trahere.
 Met den nuese nemen.

Ne Mercurius ipse quidem cum Musis sanarit.

Et hoc à Galeno in stupidos dictum legitur, & omnium rerum
 ignaros. Sua fronte.

Sua fronte proponi dicitur, quod liberè & aperte, non autem co-
 ctè aut occultè. Tertull.

Romana libertas Latina libertas.

Summe libertatis olim erat populus Romanus, ut qui nulli sub-
 essent regi, principi, aut Imperatori; ipsi verò in finibus nationibus
 regnum & regibus imperarent. Nonnihil tamen inter Romanam &
 Latinam libertatem intereēt: plus enim Romana, iuris minus Lat-
 ina habet. Saluianus.

Quicquid licet, minùs desideratur.

Quicquid, inquit D. Hieronymus, licet minus desideratur. ergo
 è cons^o

è contrario, quod non licet, fomentum accipit desiderij. Ouidius:

Quod licet, ingratum est: quod non licet, acrius urget.

Et alibi: Nitimur in vetitum semper, cupimusq; negata.

Omnium rerum, inquit Plinius, cupido languescit, cum facilis occasio est.

Litterarum radices amaræ, fructus dulces.

Indicat aditum ad litteras esse difficilem, multique laboribus & vigilijs constare; ipsarum verò possessionem iucundam & dulcem.

Hieronymus. Idem expressit Horat. in arte Poëtica:

Qui cupit optatam cursu contingere metam,

Multa tulit, fecitque puer, sudavit & alsit.

Introite, nam & hic dij sunt.

Laudabile Heracliti dictum: Introite, nam & hic dij sunt: admonet ut libros quam familiarissimos nobis reddamus, studiaque colamus, ex quibus omnia arcana mysteria licebit haurire, & non deos tantum videre, sed etiam cum eis familiarissime colloqui dabitur. Agellius.

In communi pisce non insunt spinæ.

Εν ζωῶν ἰχθύϊ ἀκαυθεὶ οὐκ ἐνδοσιν. Videtur competere in heluones & gule nepotes, qui fraudatis alijs apposita, quiq; priusquam sortiti sunt, communia deuorant, absument. Plutarchus.

Εὖ κακῶς.

Greci sine connexione pro eo, quod est mediocriter, perinde atque si Latine dicas, bene male. quo licebit quoque uti, indicare volentibus nobis vitam humanam, partim ex prosperis & letis, partim ex tristibus & aduersis constare. Euripides. vide supra. III.

Beta sapientum.

Τῶν σοφῶν βῆτα. In eum competit, qui in aliqua re, nec primus nec infimus est. In Eratosthenem dictum fuisse auctor est Strabo, ut qui non primas sed secundas inter doctos teneret. Theocrit.

Omnis virtus est mediocritas.

Vetus Academia dixit virtutes omnes, quadam mediocritate esse moderata. Cicero.

Vt Aedituus responsa numinis prædicat.

Prouerbiū in eum competit qui aliquid absens & memoriter dicit. Aeditui enim ut à numine oracula accipiebant, sic ore consulentibus referebant, non ex scripto. Macrob.

Qua in re clarus quisque est,
ad eam properat.

Εν ᾧ βέλλεις & δεκτὴ εἶναι, αὐτὸς ἐκντὸς πρῶτα. 2. 3. 7. 164.

In quo quisque sibi excellentissimus videtur, in eo versatur. Aristot.

Sic Ouid. Scilicet est cupidus studiorum quisque suorum.

Tempus & assueta ponere in arte iuuat.

Quot ilicis folia. Quot fluctus insulae

Hyperbole prouerbiales, quae de immenso numero, vel magna multitudine dicuntur. Plutarchus:

Ὅσον ὑδάτος καὶ ἄλιζόν τε, ἢ ἄμφι πέτῃλα. Hoc est,

Quot quercus folijs, quot fluctibus insula abundat.

Leguntur etiam & tales hyperbole apud Homerum:

Ὅδ' εἰμοὶ τόσα δόνη, ὅσα Ψάμειδος τε κόνι' ἴσι. Id est,

Non si tanta daret quot arenis litus abundat.

Ouidiane hyperbole de immenso numero haec sunt:

Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos

Aequore quot pisces, fronde teguntur aues,

Quot caelum stellas, tot habet tua Roma puellas.

Et alio loco.

Quot lepores in Atho, quot apes pascuntur in Hybla:

Cerula quot baccas & allados arbor habet,

Littore quot conchae, tot sunt in amore dolores.

Aristoteles huiusmodi hyperbolas pueriles vocat, quod scilicet pueros & homines iracundos deceant, non graues viros.

Deorum dona saepe non dona.

Citantur ab Aristotele hi senarij:

Πολλοῖς ὁ θεαίμων ὄν καὶ ἔννοισιν φέρων

Μεγάλα δίδωσιν εὐτυχήματα, ἵνα

Τὰς συμφορὰς λάβωσιν ἐπιφανεστέρας. Id est,

Multos deus non beneuolenti perfore

Ad summa rerum protrahit fastigia,

Vt inde grauius postea miseri cadant.

Indicant, summae felicitatis plerunque comitem esse insignem calamitatem, nec temere esse, si quando homines nimia rerum omnium prosperitate utantur. Bene Claudianus:

Tolluntur in altum

Vt casu grauiore ruant.

Ἀμπλαργεῖν, Φορμορραφεῖν.

Est putare, vel in modum storee aut sporte consuere. inde, qui in angustias aliquas pelluntur, & in nassam quandam inducuntur, prouerbialiter dicuntur φορμορραφεῖσθαι. Aeschines.

Determinare fossam.

Hoc est, Concludere aliquem intra circulum, vel certum aliquod spatium,

spatium, extra quod egredi non debeat: Sic vsus Tertullianus: Hanc tibi fossam determinauit ipse qui te non vult aliud credere, quam quod instituit, ideoque nec querere.

Oculis clausis agere vel perstringere.

Dicuntur qui indistincte & nullo iudicio agunt, & minimè certantes quid facere oporteat. Augustinus: Que tandem vis, nisi cecitas & vanitas animi cogit hominem clausis (vt dicitur) oculis, tanquam in alterum iacere; quod cum in eum iecerit, continuo redeat.

Cera & are nobilis.

Cera & are nobilis dicitur cuius nomen & scriptis & statuis celebratum est. Romani maiorum egregia facta & litteris mandabant, & in foro statuis honorabant. In cereis autem tabellis olim scribere solebant, & ex ere statuas formare.

Hippodromica bona.

Ita vocat Chrysostronus, bona huius mundi, qua more celeris equi cito discurrunt, & transuolant.

Sub tunica & sinu.

Quod occultè, non palam fit, id hodie prouerbialiter dicitur fieri sub pallio. Tertullianus paulo elegantius exprimit, Sub tunica & sinu. vide sup. 32.

Sub pallio condere.

Præcedenti ad simile, de eo quod clam et occultè asseruatur, non autem palam ostenditur. Galenus.

Ἐξω κακόν.

Id est: Malum foras. eadem forma dicitur qua, Ἐξω βόλιμον, id est, Foras fumem. Tertull. Vti licebit quoties deprecari malum ali-quod aut infortunium volumus, vt etiam exclamare solemus: δι' meliora. Sic enim Græcorum ἐνφῆμις circumloqui Cicero solet.

Felix & faustum sit lumen.

Varro auctor est, Græcos cum lumen infertur, dicere solitos, Φῶς ἀγαθόν, id est, faustum sit lumen.

Elige vitam optimam.

Ἐλου βίον τὸν ἀριστον: ἡδὺν γὰρ αὐτοῦ ἢ συνήθεια ποίησις. Id est, Elige vitam optimam, hanc enim incundam reddet consuetudo.

Pythagoræ sententiâ ad virtutem commonentis. Plutarchus.

Cum aquila esse queas, inter graculos primas ne opta.

Conuenit cum superiori Pythagoræ dicto. Optima autem semper sectanda sunt, circa quæ deficere laudabilius est, quam in vilioribus superare. Nazianze.

Lydia

Lydia arena.

Λύδιον Ἰνρυμα. Id est, Lydium psegma, de re pretiosa & auri plena dicitur. Basilius, est Ἰνρυμα arena, ex qua aurum expurgatur, que apud Lydos copiosa est. Statius: Vine Mide gazis, & Lydo ditior auro.

Pythiæ Myfi talenta.

De thesauro maximo & diuitiis ampliffimis.

Hortus altera succidia.

Succidium dicitur lardum suillum. ponitur hic pro carnario, cuius vicem hortus implet: nam vt Plinius inquit, expedita res & parata semper, neque egent igni qui hortos habent. Crudis enim cibus facile rescuntur & coctu facilibus. Seneca.

Ad solarium versari.

Dicitur in assentatores, & parasitos, & amicos illos ollares, qui curiosè solent umbram solarij obseruare & tempus cœna inde discere. Cicero.

Suaue me suffocet.

Parasitorum & gnathonum prouerbiu est. de his, qui gula, luxui & deliciis dediti sunt, commodè dici poterit, suaue eos suffocare. Chrysostomus.

Da mihi hodiernum, tu sume crastinum.

Hoc est, fruar ego hac vita, tu futura. Dictum, quod in ore habere solebant homines voluptatibus addicti. Chrysostomus.

Sal patriæ pluris faciendus est, quàm
hospitis mensa.

Dictum Aeschinis, quo significatur, plus deberi patrie & ciuitati, quàm amicis aut vlli necessitati.

Centum viri vnum pauperem spoliare
non possunt.

Paupertas omni caret metu, intrepidè vbique versatur, nullos metuens fures, nullos latrones. vnde Horatius:

Cantabit vacuus coram latrone viator.

Maxima paupertas propugnacione defenditur, quam nullus rex, nullus Imperator vincere potest. Chrysostomus. *Athen kan den naecten niet nemen.*

Qui honorat, seipsum honorat.

Vulgò dicitur honorem non esse apud honoratum, sed apud honorantem. Aristot.

Expumicare.

Pro, expurgare & expolire in vsu fuit. Vsus enim pumicis est in chartis lenigandis & sordibus detrahendis. Tertull. Similia ferè sunt: exasciare,

exasciare, edolare: interpolare, colophonem imponere, ad umbilicum ducere.

Studium generat studium, ignauia ignauiam.

Vbi semel bonum opus ceptum est, resumendum est, donec habitum consequamur: quem vbi semel consequuti fuerimus, non erit quod ipsum deserere poterimus, cuiusque enim rei dulcedo cui assueti sumus trahit. Chrysofost.

Ne hoc quidem malè.

Ὅδ' ὀυτως κηκῶς, Id est, Ne sic quidem malè. Quo licet vbi res licet prater spem aut institutum, non infeliciter tamen ceciderit. Plutarchus. Originem habet à priuigno, qui cum aberrans à tane quem lapide petebat, percussisset nouercam, ὅδ' ὀυτως κηκῶς dixit.

Ratio sapienti pro necessitate.

Prouerbialis sententia qua docetur, sapientem nihil metu adalium aut necessitate, sed consilio omnia facere. Plinius Iun.

Quod dubites, ne feceris.

Bene (inquit Cicero) precipiunt, qui vetant quicquam agere, quod dubites equum ne sit an iniuquum, equitas enim lucet per se: dubitatio autem cogitationem significat iniurie.

Nihil desperandum & nulli rei fidendum.

Nemo desperet quod non habet, nemo confidat ijs que habet.

Seneca in Thyeste:

Nemo confidat nimium secundis:

Nemo desperet meliora lapsis.

Bonum seruat castellum, qui custodierit corpus suum.

Conuenit cum eo quod dicit Sapiens: Omni custodia custodi cor tuum, quia ex ipso vita procedit. Bernardus.

Indigentia mater sanitatis.

A medicis sumptum, qui parsimoniam & ciborum parcitatem commendant. Chrysofost. ad animam trahit, qui non corpora ieiunio solum roborari, sed & animam à vitijs expurgari docet.

Domi militiae que.

Pro quo Greci dicunt ἐν εἰρήνῃ καὶ πολέμῳ, Id est, In pace & bello. de eo dicitur qui & semper & nusquam non utilem seipsum præbet. Aeschines.

Eodem iugo vrgeri.

Pro eadem necessitate dicitur, sumpta metaphora à iumentis iugalibus. Tertullus. In cenem vult gaen. potest etiam dici itaquam in eodem periculo versari, vt in eodem luto herere: in eadem navi esse.

N

Mulum

Mulum de asino pingere.

Dici potest quando exemplar & res efficta non multum inter se distant: vel quando ineptie ineptie representantur, vel mendacia mendacis astruuntur. Magna similitudo inter asinum & mulum est. Tertullianus.

Repente tanquam procella.

Hoc utimur, cum significare volumus, aliquid subito euenisse, εἴτ' ἐπὶ τῷ τῷ καιρῷ ῥήτωρ ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἡσυχίας ὡσεὶ πνεύμα ἐφάνη, Id est, Deinde subito rhetor illo tempore ex tranquillitate, ceu procella venti apparuit. Demosthe.

Ultra pedem.

Υπὲρ τὸν πόδα. Ultra pedem, id est, Ultra vulgarem modum & viuendi consuetudinem. Buyten schreue. De sumptuosos dicitur.

Sufflaminare.

Vsus est Hieronym. pro cohibere, compescere & retardare: nam sufflaminem retinaculum est quo una rotarum religatur, ne currus in preceps ruat, si quando via est prouior. Vnde Iuuenalis:

Ipse rotam stringit multo sufflamine consul.

Tempore pacis cogitandum de bello.

Εν εἰρήνῃ μελετεῖον τὰ πολεμικά. Admonet prouerbiu in tempore de necessariis prospiciendum esse. Lucianus.

Panis prior prora.

Πρότερον ἐστὶ τῆς πρῶρας τὸ φυλάσσει, Id est, Confectio panis prior est ipsa prora. Vti licebit tum quum persuadere volumus, ut id quod maxime necessarium est, anteponatur ei quod minus: tum ut ordine res quepiam agatur. In hunc sensum tanquam adagio vsus est eo Demades rhetor, quum Athenienses iuberent triremes e naualibus producere, easq; milite complere, deficientibus interim pecuniis bellorum neruis. Lepos dicti in hoc situs est, quod licet prora anterior & prior pars nauis sit, tamen aliud prius est expediendum in bello nauali, ut scilicet de victu & comneatu prospiciatur. Plutarch.

Mithrij pœnas sustinere.

Mithrij pœnas sustinere, pro grauissimas pœnas sufferre dicitur. Nazianzenus.

Pharus.

Eleganter vsurpatur hæc dictio Pharus à Tertulliano, eo modo, quo à poetis Ara, arx, portus, anchora, & similia. Fuit Pharus altissima Aegyptij turris, que nocturnis ignibus naues ad portū dirigebat.

Intra quatuor esse.

Εντὸς τῶν τετράγων ἑἴνα. Pro eo quod est, intra ianuam esse, in adibus,

edibus, vel in tuto, familiaris loquendi modus apud Græcos. Iul. Pol-
lux. Simili schemate etiam dicitur, Intra quadrangulum esse, pro eo,
quod intra propriam domum, vel in tuto.

In portu dormire.

Εν λιμῖνι καθυδῆν. Hoc est, in tuto & extra omne periculum
esse, & tranquillam agere vitam. Chrysof.

Ager quàm multos habuisti & quàm multos
habiturus es dominos.

Citatur à Chrysofostomo ex his, que vulgò dicuntur: quod & ad
domos, pecunias, vestes, ornamenta, & terrena omnia rectissime dici
potest: indicat que huius seculi sunt relinquenda esse, solam verò vita-
tutem & rectè factorum conscientiam nobiscum ad supercelestem
illam vitam commigrare.

Manuarium æs.

Manuarium æs, videtur vocare Agellus illud, quod in commune
confert is, qui in certaminibus lusibusq; factus est inferior.

Briarei manus iniicere.

Hoc est, Furaces & violentas. Hinc qui iniustam opulentiam col-
ligunt, & facultatibus præda & rapinis partis ditantur, dici possunt
Briarei manus iniicere. Briareus gigas fuit, cui centum brachia &
manus fuisse dicuntur, seuissimus & immanis pyrata. Nazianze.

Fluuij cursus non detorquendus.

Sentit proverbium, naturæ non debere fieri vim, sed ad quod v-
numquodque natum est, eo adhibendum. Idem. Huic vicinum est
quod Erasimus habet: Equitandi peritus ne cantet.

Κωμωδοτραγωδία.

Comodotragodia, res dicitur ex letis simul & tristibus constans.
Haud illepide, sic appellatur vita humana que nunc prospera, nunc
aduersis rebus vititur. Item & matrimonium. Porphyrius.

Pauca malè parta, multa bene comparata perdunt.

Multum affinis hæc Chrysofostomi sententia Plautine est:

Malè partum malè disperit.

Ad oculos magis quàm ad vesicam pertinet.

De re dicitur, que voluptatem magis & oblectationem, quàm lu-
crum creat. Vesica ponitur pro pecuniarum receptaculo: nam porcine
& bubula vesicæ in eum usum à veteribus haberi solebant. Varro.

GILBERTI COGNATI

Nozoreni parœmiarum συλλογὴ, ijs tan-
tùm locis, vbi commodè fieri potuit, cir-
cumcisa; multis verò auctorum exem-
plis emendatiùs productis expolita.

Aliud in titulo, aliud in pyxide. 1

DE iis, qui eruditionem, pietatem, fortitudinem, can-
dorem & omne genus virtutes lingua ostentant; intus
reuera indocti, impij, imbelles, proditores, et omnibus
modis improbi. Sumptum à pharmacopolarum pyxi-
dibus, quæ venena habent, cum titulo remedia pro-
mittant. Kalophantas videtur Plaut. Curcul. appellare, quos Greci
καλοπλόγους, qui vt Salust. ait, aliud clausum pectore, aliud lingua
promptum habent, dissimiles Amphiarao apud Aesch. de quo Sena-
rius; ἢ γὰρ δοκεῖν ἀρετῆς, ἀλλ' εἶναι θέλει. Rectè proin Achilles
Vlyssi Iliad. 9.

Ἐχθρὸς γὰρ μοι κείνος ὁμῶς ἀίδεο πύλῃσιν·
Ὅ τ' ἔτερον μὲν κεῖθει κῦν φρεσίν, ἄλλο δ' ἔβάζεα.

Dissoluti, discincti. 2

Incompositos & animo dissipato ac vago, nihil pensi habentes, ig-
nauos denique molles & dissolutos corde vocant. Prouerb. Ecclesiast.
Sic delicjjs fractos, & incoercitos, Quintil. vocat solutos & fluentes.
Seru. item Aeneid. 8. discinctos Afros, ait exponi posse militiae inha-
biles, quo modo vsus est Pers. aut certè inefficaces. Omnes enim qui
militant cincti sunt: vnde strennui, precincti dicuntur, & ἐυζωνοί.

Hiantia sepulcra. 3

De iis, qui obscœna, tumida, crudeli, maledica, impia sunt lingua,
quiq; cadauerosæ animæ suæ halitu, ita nunquam inficiunt audia-
torum animos, vt plerisq; contagio pestifero mortis periculum creent.
Psalm. Sepulcrum omne cadauer intus celat. Si opertum est, & pi-
cturis ac ornamentis variè ornatum; religiosè colitur: sin apertum,
fugiant omnes, qui sapiunt, ne pestilentiam hauriant. Hinc Chri-
stus Phariseos vocat sepulcra dealbata, qui introrsum essent tur-
pissimi, speciosi, vt Flaccus ait, pelle decora.

Optima citissimè pereunt. 4

Ὡ κύμαρος δ' ἡ μοι τέκος ἔσται, οἱ ἀργεῖυεις.
Instant fata tibi, mi gnate, ita verba profanis.

Sic

Sic Thetis Iliad. 8. præfagire se ait ex verbis Achillis, non longè ab eo mortem abesse, cum nimis auidè ad bellum fatale deproperaret. Conueniet, ubi quem ob nimiam virtutem non diu in vita superstitem fore auguramur. optima enim citissimè abolerentur. Hinc Horat. lib. 2. Sat. 1.

Quisquis erit vitæ, scribam, color. ò puer, ut sis
Vitalis, metuo, id est, viuax, ob satyricam libertatem.

Ita Nannius Miscell. 4.

Κόρης 5.

Qui Athenis primum radi se passus est, κόρης conuicij nomine dictus fuit, κέραι τὸ κέρειδα. Conueniet in omnes, qui pudenda metamorphosi animam femine induti, corpus etiam, mores, & gestus omniaque sua ad muliebrem mollitiem componunt; Heliogabali scilicet, maioribus nostris dissimilini, quibus monstri simile erat, solo habitu feminam mentiri.

Καλαμαία μάντις. 6

Locusta stipularis: propriè, quæ messem destinatam agricolis interciperè consuevit, arrodens stipularum summitates, famem, ubi magno sunt numero, prænuncians. vide sup. 54. & 153. tralatè, puella alieni patrimonij depastrix. Theocr. in Messorib. Sic Terent. Eun. 1, 1. Sed ipsa egreditur nostri fundi calamitas:

Nam quod nos capere oportet, hæc intercipit.

Vbi sine dubio ad Theocr. locum alludit Terent. ut annotauit Nannius Misc. 1. Intercipere est, cum, quod alteri destinatum est, antequam ad eum perueniat, ab altero arripitur. Fundus, patrimonium est, aut eius potius fundamentum. Meretricem ergo seruus dicit, gran- dinis instar, comminuere calamos & sata fundi sui, ut Donat. vel locustæ stipularis instar redditum patrimonij arrodere, & interciperè. Eodem referas, quod Greci, καταφαγείν οὐσίαν, γῆν καλαφαγείν, dicant, quod Latini bona, patrimonium comesse, seu comedere, obli- gurire. Menand. Cic. Neuius, Horat.

Macte virtute. 7

Oratio, more interiectionis, affectum gratulantis, et alienam vir- tutem approbantis designans. Virg. Liu. 4. Hor. sat. 2. Mactus ma- gis auctus, teste Festo, non quasi mactatus, id est, spectatus, ut notat Henr. Steph. adag. 1164. Sic Greci, βάζει ἄπρος. Hom. vide tom. 1, § 11. & Nann. Misc. 3.

Homo multum demissus, pinguis. 8

Horat. lib. 1. sat. 3. Sincerum cupimus vas incrustare. (recta, ho- nesta, cum virtute coniuncta, per improbissimam calumniam praua,

turpia, vitiosa nominare) probus quis Nobiscum viuit: multum demissus homo: illi (Nann. misc. 3. vnde hæc sumpsit Cognatus, legit è vet. l. homo ille est.) Tardo, cognomen pingui (Turneb. Aduers. 194. pinguis, malit) damus. Hoc loco Horat. innuit, vt sentit Turneb. Nann. & cum eo Cogn. licet aliter Lambinus: innuit inquam probos & modestos ignominiose vulgò appellari demissos, id est, minime erectos animo, & alacres, quos nos Flandri Laffe ofte leffe mang: tardos, & vt prudentiores ferè sunt, cunctabundos dici pingues, id est, nullius ingenij, vtpote quorum mens aruine tota immersa videatur. Licebit itaque & nobis quod tum vsitatum erat, vsurpare. Et de iis, qui se omnino ad diuine voluntatis cognitionem attingere noluunt, dicitur Deut. 32. Hier. 5. Matth. 13. Act. 28. In crassati, impinguati, & dilatati sunt. Sic pinguis Minerua, & πρῶτος, eadem significatione dicitur vt habes tom. 1. Et apud nos, *Hy heeft te veel vleesch / ofte was achter zijn oore.*

A caluo ad caluum. 9 vide sup.

Senex. 10

Eo nomine apud Comicos & Celtas, eum, quem virum appellare dedignantur, negligentes, auersantes & detestantes hominem annis grauem, & de quo facilis sit victoria, nominant. finguntur enim Comici senes creduli & obliuiosi. Terent. multis locis. Cic. in Catone & Lelio.

Erit melius. 11

Solennis oratio, cum sub denunciatione periculi admonebatur quis, vt desisteret. Ter. Adel. 1, 2. Liu. 3. Ita nos vulgò, *Sal v betet sijn. Jick raedt v voort t'beste.* Naunius Miscell. 2.

Nequam. 12

In homines vitii perditos, vt alea, libidinibus, perpotationibus, prodigijs obseruationibus, quiq; reuera nihili sunt, & nullius frugis, dueghemeten. Sic in Euangelio Dominus seruum nequam dicit non callidum, sed ignauum, & nullius bone rei. Huc refer, quod apud Cat. Ter. Cic. Liu. ludus iocusq; vsurpetur pro re abiecta & parui pretij, que merito contemni ac ludibrio haberi possit. vt, Grecis iusurandum iocus est, testimonium ludus, existimatio vestra te nebre: pro flacco. Item, Ludum iocumque dices fuisse in Eunuchio. Eadem significatione videtur Demosth. c. τῆς πρὸς Λακρ. π. dixisse, ὄλον, καὶ φλακπικῶν: quod πρὸς δὲ Aesch.

Agitatur vento. 13

Instabilis est, inconstans, huc illuc arundinis & vularum more à vento mouetur. Matth. 11. Ad Eph. 4. Nos etiam, *Hy wayt met alle wynden.* Polyd. 15,

Aërem

Aërem ferire. 14 *vide sup. 155.*

Inflatum saliant oues ad vtre. 15

Atque inter pocula leti

Mollibus in pratis vinctos saliere per vtres.

Nec non Ausonij Troia gens missa coloni

Versibus incomptis ludunt, risuque soluto.

Virg. Georg. 2. De ἀσκαλιωμένων, quò in ἀσκαλίους seu Bacchi festo, vinctos vtres, & inflatos in medio theatri positos vno pede insuliebant, vt delabentes risum excitarent: multa ex Athen. notat Cælius 5. 4. Transferrì hi versus belle poterunt ad mercenarios, & ventriosos, vt Plautus loquitur, Tityros, qui oues suas diuini pabuli fame adactas, nenis tantum puerilibus & merè anilibus; aut inani & solo rythmorum & organorum sonitu alunt; ceterò ab infima vulgi fece nihil differentes, siue ingenium & eruditionem, siue mores & vitam spectes.

Fugere nemine persequente. 16

Dicuntur, qui pueriliter trepidant, vbi nihil omnino sit periculi: aut quauis de causa expauescunt. Fugietis, inquit Moses, nemine persequente: terrebit eos sonitus folij volantis, & fugient, vt fugere à gladio solent homines, et cadetis nemine persequente. Leuit. 26. Psal. 13. Prou. 28. Interpretatur Polyd. 284. de illo, quem scelerum conscientia mordet, & publici oculi metu patriam non semel mutat.

Non odi. Odi & amo. 17

Que figura est, cum non vulgare significat, præcipuum & rarum, non triuiale, summum & exactissimum; eadem est, non odi, id est, vehementer amo: & Paulus, Non erubescò, id est, imò glorior & iacto me de Euangelio Christi; quemadmodum alibi dixit sine figura, Mihi absit gloriari nisi in cruce Domini &c. Item cum hominis vitia & mores odimus: ingenium verò & eruditionem, vel formam & venustatem amamus; Odi te & amo dicimus. Catull. in Lesbiam, Marull.

Panis sine fale. 18

Cum vita verborum veritati non respondet. Iob. Ezech. 13. Paladius in hist. Lausiaca: Cephala item, vbi addit vitam orationi dissimilem esse spicam, que à vento interit, que habet quidem figuram, sed alimento caret.

Iuuenis. 19

Iunior, aliquando contemptum notat, non etatem, vt presbyter seu πρεσβύτερος honorem. Hinc in Psalm. Adolescentulus sum ego, & contemptus.

Indefinenter. 20

Quasi, continenter, dies & noctes, hyperbolicos pro, magno studio magnaque assiduitate: Greci $\nu\alpha\lambda\epsilon\mu\epsilon\acute{\iota}\varsigma$, pro iugiter, à $\nu\alpha$, priuatiuè & $\lambda\epsilon\acute{\iota}\pi\omega$ seu $\lambda\alpha\mu\pi\acute{\alpha}\nu\omega$.

Græcis & Barbaris, sapientibus & insipientibus. 21

Dictum à Paulo, pro, nulli non sc. debeo ministerium meum, nisi si quis repellat. Vrit eo Iudeos, qui gentes à salute excludebant. vide sup. 124. Nec Deus nec homo, id est, nullus &c.

Faciati tibi dominus, sicut Ephraim, & Manasse. 22

Genes. 48. Iacob filius Ioseph benedicens, adeò predixit vtrunque magnum futurum, vt eorum felicitas locum faceret prouerbio in Israël; quorum alteri secunda omnia vellent imprecari.

Quasi thesaurum draco. 23

Vide sup. 136. Nota est fabula de malis Hesperidum, & aureo vellere.

Caput serpentis conterere. 24

Pro, malas cogitationes initio vincere, aut non admittere. Palladius in hist. Laus.

Ἀπογυμνάσειος. 25

Pro, accingi ad certamen. Nazianz. in Encom. Cypriani.

Sardanapalus. 26

Homo stupris & segnitie perditissimus. Iustinus Sardanapalum appellat absolute infamie, & turpissimi exempli, vide tom. 1, 256.

Omnia iudicia absolutoria esse. 27

Eo innuere solebant, penitenti esse parcendum, re etiam nondum integra. Nam si quis reus post litem contestatam obtulerit actori quod petiisset, eiue satisfecerit, absoluendum esse Iustin. sanxit §. fin. Instit. de perpet. & temp. act. Plaut. in Pseud. dictū non absimile videtur aliò vertisse.

SI. Fatere. ps. $\delta\iota\kappa\epsilon\acute{\iota}\theta\iota$, $\nu\alpha\kappa\epsilon\acute{\iota}\nu\omega\tau\omega$ $\epsilon\grave{\epsilon}\rho\upsilon\epsilon\tau\alpha\varsigma$.

SI. Fatetur. dixi Callipho dudum tibi.

Id est, iudicetur, vt & idem absoluatur. Videtur prouerb. de iis qui securi accusationis iudicium subeunt. Neque dissimile illi quod etiamnum inter Græcicas sententias exstat; $\kappa\alpha\tau\alpha\tau\eta\sigma\epsilon\acute{\iota}\nu$ $\delta\upsilon\kappa\epsilon\acute{\iota}\sigma\iota$ $\kappa\alpha\tau\alpha\gamma\epsilon\acute{\iota}\nu$ $\delta\upsilon\mu\acute{\iota}$. nisi quod hoc potest simpliciter accipi, eundem accusatorem & iudicem esse non oportere. Hactenus Gilb. Locus tamen Plauti, vt hoc velut transiens admoneam, quem Gilb. adducit, maculosis est, & Græca à sciolis, vt in $\acute{\alpha}\kappa\epsilon\acute{\iota}\nu$ $\gamma\lambda\omega\sigma\alpha\omega$ $\eta\lambda\theta\omega\upsilon$ interiecta

Et sunt, quare etiam doctiss. Camerarius lacunam reliquit addita nota, cum tamen è vestigijs sui vet. lib. eam sic expleri posse auctoritet.

SI. Ita, quas meo gnato des, quæ amicam liberet.

Fateri δὲ καὶ τῆτο ναί. PS. καὶ τῆτο ναί.

C A. Fatetur. SI. dixit Callipho dudum tibi.

Eleganter profectò, ut dubites, an quid verius reperiri possit. Illud verò hinc liquet, quàm temerè illi se quasi videndos præbeant, qui neglectis castigacionibus diligentiss. & probiss. hominum è popularibus tantùm exemplis suas συλλογὰς concinnant, & iis omne nomen suum & laboris præmiùm concredunt.

Ad agnatos, & gentiles deducere. 28

Vide sup. 137. Colum. 1, 3. Var. 1, 2. Cic. Tuscul. 3. Vlpianus l. D. 27. tit. de curat. fur. & c. cap. 1. ubi furiosi & prodigi eandem proponit conditionem. Prodigi qui sunt, Cic. Off. 2.

Ex utroque latere. 29

Inst. l. fin. Cod. 5. tit. de cur. fur. Et iuris auctores ex utroque latere magnum habuere certamen. Sic Vlp. lib. 3. D. tit. de procuratoribus.

Nihil ad ius. 30

Cic. in Top. Admonet autem hic locus, ut queratur, quid antea, quid cum re, quid post rem euenerit. Nihil hoc ad ius, ad Ciceronem inquitbat C. Aquilius Gallus noster, si quis ad eum quid tale retulerat, ut de facto quereretur. Refert quoque Aquilius dictum in vita ipsius Rutilius. Sensit autem Aquilius, inquit Erasmus, aliud esse officium iurisconsulti, aliud oratoris.

Utro citroque. 31

Vide tom. 1, 120. hinc illinc, utrinque. Vlp. D. 2. tit. de edendo: Rationem autem esse Labeo ait utro citro dandi, accipiendi, credendi, obligandi, soluendi sui causa negotiationem, & c. Idem Vlp. D. 50. tit. de verb. oblig. c. 19.

Bos in lingua. 32

Vide tom. 1, 324. Scribit Plutarch. Thescum nota bouis nummum signasse. Pollucis de versu Homeri sententiam, quam adfert Eras. adagio 618. probat Paulus D. 18. tit. de contrah. empt. Ad id hoc ex Erasmo efferrè ita adagium, βῆς ἐπὶ γλώσσῃ βέβηκεν, bos in lingua incedit. Aeschyl. βῆν ἀφ'ωνίας ἐπὶ γλώττιαν βέβλημεν, boue silentij eius linguam occupante. Philost. In Scopel.

Αντιπελαργεῖν. 33

Vide tom. 1, 182. Promerentibus gratiam in tempore reserve.

N 5

Id

Id statutū iure Rom. vt Vlp. D. 25. tit. de agnos. vel alend. lib. vel par.
Docet Arist. Oecon. 1, 3. ciconiam eundem nidum repetere, genitricis
senectam vt educet. Eleganter de nature vi insipientis liberis par-
rentum amorem. Val. Maximus, 5, 4.

Nuncium remittere. 34.

Loquendi forma frequens in diuortijs & repudijs. Plaut. Truc.

Ego adu iam illi remittam nuncium affini meo.

Dicam vt aliam conditionem filio inueniat suo.

Vlp. D. 24. tit. Solutio matr. qu. & c. Item D. 23. t. de iure dotium.

Posteriores prioribus potiores. 35

Multis fermè in rebus fauor nouitatis superiorum obliterat gra-
tiam. Modest. D. 1. tit. 4. de const. pr. c. vlt. αὶ μεταγενέστεροι δια-
τάξεις ἰσχυρότεροι τῶν πρὸ αὐτῶν εἰσιν, constitutiones tempore
posteriores potiores sunt ijs, que ipsas precesserunt.

Αὐτοφύες. 36

Quod ita per se natum est, nulla arte fucatum, cuiusmodi Virg. in
Pollione finxit: Nec varios discet mentiri & c. Vlp. D. 32. tit. de leg.
& fideicom. c. 70. Si cui lana legetur, id legatum videtur, quod
tinctum non est, sed αὐτοφύες.

Zonam deponere vel amittere. 37

Dicitur, qui vel administratione sua functus est, vel cui ob deli-
ctum adempta. Iust. in Nou. const. περὶ ἀδεμιττοραμῶν, de pœna post-
dam. nupt. & c. καὶ ἔστω αὐτοφύης ἢ ποιηὴ μὴ, δὴ μευσις μόνον
αὐτῷ καὶ ζωνῆς ἀφαιρέσεως καὶ ἐξορίας, & c. Sic Imp. Hon. &
Theod. C. 3. tit. vbi de ratiocinijs tam publicis & c. vide tom. 1, 359.

Non plaga sed contumelia concitauit. 38

Saturninus D. 48. tit. de Pœnis, hæc adfert ex Demosth. ἢ γὰρ
ἢ πλὴν γὰρ παρέστη τὴν ὀργὴν ἀλλ' ἢ ἀπμία: ἢ ἢ τὸ τύπλοδ τῆς
ἐλευθέρους ἐστὶ δεινόν, καὶ πῖρ ὄν δεινόν, ἀλλὰ τὸ ἐφ' ὕβρει. Non enim
plaga iram concitauit, sed ipsa facti indignitas: neque tam ingenuis
graue est cedi (quamquam est graue) quam per contumeliam cedi.
πολλὰ γὰρ ἂν πείσειεν ὁ τύπλων ὡ ἀνδρες Ἀθωαῖοι, ἂν ἔνια ὁ
πρὸ αὐτῶν ἐστὶ ἂν ἀπαρξείλαι δυνάμει ἑτέρω, τὰ ἡμίρατι, τὰ βλήμα-
μασι, τῇ φωνῇ, ὅπεν ὡς ὕβριζον, ὅπεν ὡς ἔχθρος ὑπαρχων, ὅπεν
ἡγνδίλοισ, ὅπεν ἐπὶ πόρρης ταῦτα κινεῖ, ταῦτα ἐξίστησεν ἀνθρώ-
πους ἀθεῖς, ὄντας δ' ἀσθητικαί ζῶσαι.

Præstat possidere, quam persequi. 39.

Caius D. 6. tit. 1. de rei vendic. c. 24. Is qui destinauit petere,
animaduertere debet, an aliquo interdicto possit nancisci possessionē:
quia

quia longè commodius est ipsum possidere, & aduersarium ad onera petitoris compellere, quàm alio possidente petere. Idem etiam Vlp. D. 45. t. de fideius. & mand. c. 15. Neq; absimile quod Aristot. Polit. 5, 3. monet; fruendum igitur presentibus commodis, ne absentium cupidine excruciemur. Multo elegantiore & veriore adagio idem nos Belgæ efferimus; **Scabbeken is goet pandt.**

In paruulis nulla culpa. 40.

Martian. D. 40. tit. de fideicom. lib. In paruulis, inquit, nulla deprehenditur culpa. Non mirum: facile enim, qui vsu rerum destituti sunt, falluntur. Hac ratione pueros Plut. lib. de educ. liberorum, plagis & verberibus nunquam vult cogi.

Conscientia crimen prodit. 41

Sua quemque frans & suus error maximè vexat, suum quemque felus, amentia & male cogitationes agitant, afficiunt, terrent. Cic. pro Rosc. Amerino. Paullus D. 40. tit. 9. Qui & à quibus manum.

Patere legem quam ipse tulisti. 42

Ad hoc vulgatum prou. adlusisse videtur Paullus D. 42. tit. de leg. & fideicom. c. 23. Decet imperatorie maiestati eas seruare leges, quibus ipse solutus esse videtur. & Claudian.

In commune iubes si quid, cense sue tenendum,
Primus iussa subi. tunc obseruantior equi
Fit populus: nec ferre vetat, cum viderit ipsum
Auctorem parere sibi.

Dicis gratia. 43

Fieri dicitur, quod persunctorie & lusorie fit. Vlp. D. 29. t. 5. de senatusc. Sill. cap. 1. sub finem. Excusantur serui, qui auxilium tulerunt sine dolo malo: nam si sinxit se quis auxilium ferre, vel dicis gratia tulit, nihil hoc commentum ei proderit. Sic Caius D. 13. t. 6. com. mod. c. 4. Arnobius l. 4. initio. Quos item Lampridius vocat milites ostensionales, Tranquillus imaginarios, quod ostentationis gratia titulu haberebant militiu; eos Caius dicis gratia, Cic. in Verrem dicis causa appellat. Non abludit Varro l. 6. sub finem. Et dicis causa fiebant quedam, neque item facta, neque item dicta. Sosipater l. 1. inter patrios casus, dicis nominat; additque nullo alio casu inflecti. Plin. 28. Et sunt condita auguria quid loquenti cogitantiue id acciderit, inter execrabilissima si pontifici accidat, dicis causa, epulanti, in mensa vitæ que id reponi, adolerique ad larem piatio est. Modestinus vertit, σοίας vel ἀφοσιώσεως χάρις. Dion. 37. Idem σοίας ἐνεργε vocauit.

Digito ostendere. 44

Paullus D. 12. t. si cert. pet. c. 6. Nihil, inquit, refert proprio noë
res

res appellentur, an digito ostendantur, an vocabulis quibusdam ἔσσι.
 παιδεία Luciano, Βιαυτά σοι παθήσω τὰ χαρίσματα, ὡς ἔ τῶν
 ὁρότων ἕως τὸν πλεῖστον κινήσας διέξεισε τὰ δακτύλοι, ἔσσι
 εἰσίνες, λέγων ἂν ἔσσι. ita te ornatum & insignitum dabo, ut qui
 vis te intuitus, proximè ad stantis latus fodiat, & dicat, hic ille, ἔσσι.

Ὀψιμαθής. 45

Cic. epist. 9, 20. Ὀψιμαθής autem homines scis quàm insolentes sint. Hor. At magnum fecit, quod verbis Græca Latinis Miscuit, ὁ serî studiorum. Notantur hîc ἡ, qui ab alio vitæ genere detritiam & retorridi ad litteras serîus accedunt: qui raro ad verum iudicium sensumq; disciplinarum perueniunt: imò si natura sint garuli & subargutuli, inepti ostentatores euadunt, Agellius 15, 30. Vide Nann. Misc. quartum extremum.

Ducere funem. 46

Pro, principem esse & auctorem, ductum à comica saltatione, quâ Græci κόροδοξα appellat. Vnde in Aristoph. nebulis, ἔ ἡ κόροδοξ ἔιλκυσσε. & Terent. Adelphis. Tu inter eos restim ductitans saltabis. Solebat in his choreis, qui presultor erat, funem ducere & morderari, quem alij eodem fune apprehenso præeuntem sequebantur. Virg. Aeneid. 2. Funemq; manu contingere gaudent. Vide Nann. Misc. 4.

Voces iactat inertes. 47

Virgilij est Aeneid. 10. vnde & illud huic simile desumitur, Dat sine mente sonum. In eos, qui lingua magis, quàm viribus pollent. Temperandum à magniloquentia & iactantia, quam Nemesi nunquam sunt impunitam: quod idem monet hoc prouerbiū, μὲς μεγαλα λέγα. Torquentur eadem hemistichia aptè in malos interpretes, qui in reddendis verbis sententiam corrumpunt.

Παχυμερέςερον. 48

Sup. 112. Vox sumpta est ab exacta partium diuisione, cum singule seorsum excutiuntur. Agell. 14, 1. Vlp. D. 15. t. de peculio, cap. Quam Tiberonis. idem valet λευκότερον, quòd albus color plurimum habeat lucis.

Plus dat, qui tempore dat. 49

Iustin. Instit. 3. t. de fideiuss. Non solum autem in quantitate, sed etiam in tempore minus vel plus intelligitur. Plus est enim statim aliquid dare; minus est post tempus dare.

An sit bonus vel malus vicinus. 50

Vide tom. 1, 311. & ibi Erasmi Chil. & sup. 165. Caius D. 18. t. de contrah. empt. 35. Si quis in vendendo præ dîo confinem celauerit,

celauerit, quem emptor si audisset, empturus non esset, teneri venditorem dicimus. Sic Pompon. D. 38. t. si quid in fraud. 13.

Primo gradu. 51

Paullus D. 38. t. de grad. aff. 10. Gradus dicti sunt ad similitudinem scalarum, locorumque procliuium, quos ita ingredimur, vt ad proximū, id est, in eum, qui quasi ex eo nascitur transeamus &c. Hiuc ibidem, primo gradu cognationis sunt &c. Sic Cic. Off. 1. gradus officiorum: & De nat. Deorum. 1. gradus rerum vocat.

Plura sunt negocia, quàm vocabula. 52

Vlpian. D. 19. t. 5. de præscript. verb. 4. De fingendis nouis vocabulis præclare Cic. l. de finib. 3. circa principium.

In ima cara. 53.

Sic Suet. in Iulio 83. quomodo Cic. Verr. 3. extrema cara, pro, vltima siue ima tabule seu testamenti parte. Sic extremus liber, extremum volumen, pro vltima eius parte. Vitruu. 10, 34. & 1, 6.

Marcialis affectio. 54.

Paull. D. 24. t. de donat. inter vir. 31. Non coitus matrimonium facit, sed Marcialis affectio, id est, quod alibi dicit Vlpian. consensus pudicus. Refert Plutarch. in præceptis cōnub. Marciam Catonis filiam minorem, rogatam, cur à morte mariti nollet iterum nubere, respondisse non inuenire se virum, qui se magis velit, quàm sua. Quæ auerit dotis caussa conductum habet concubinum verius, quàm coniugem.

Κατὰ πόδα. 55

Iuxta pedem. Sumptum à calceo, qui accommodatè singulos articulos pedis exprimit. Scitum illud Paulli Aemilij nouum calceum ostendētis, Vos, inquit, videtis bellum ac nouum esse calceum; verum, qua parte pedem torqueat meū, id ego demum sentio. tom. 1, 328. vbi adde illud Platonis comici, ὡς ἐστὶ μοι τὸ χεῖμα τῶν περὶ πόδα. Iustin. Cod. 1. t. de vet. iure enucl. 2. § penult. cavit, ne quisquam commentaria in leges scriberet, nisi tantum, inquit, si velint eas in Græcam vocem transformare sub eodem ordine, & eadem consequentia, sub qua voces Rom. posite sunt, hoc est, quod Græci dicunt, κατὰ πόδα, ad pedes eorumque vestigia. Cum docemus aliquem, nihil de suo addere, sed aliena recitare, alieniūque vestigiis insistere.

Plerunque manus, ipsa re præstat. 56

Caius t. de verb. sig. l. mulieru, & l. qui insulam, § qui adem hoc. Plerunque plus in manus pretio quàm in re est. Manum pro arte, & manupretium pro, vt vocant, manu factura, vsurpant, Solinus, Cic. Verrina 3. circa finem, & in eum locum Peditanus, Vitruu. 9.

Plin.

Plin. 34, 7. 35, 2. 33, 2. 29, 1. Varro de ling. lat. 4. Sic Ouid.
Met. 2. Materiam superabat opus.

Auctoritatem defugere. 57.

Valet, cum ipse rei alicuius faciunde auctor fueris, eiusq; euentum in te receperis, id inficiari postea, & fateri nolle, eam auctore te factam. Plautus Penuolo. Terent. Eunuch. 2, 3. versu penè ultimo: que locum elegantissimè restituit & explicuit sua annotatione Muretus, à quo hæc sumpta videri possent, nisi ea, quæ Muretus Chærea tribuenda esse censet, ipse malè meo iudicio, Parmenonem ea pronuntiare adderet.

Ictidis pellis. 58.

Prou. apud Germanos in viliss. quodq; & maximè fastidū scortū. Nam ἰκτίς, mustela siluestris cum grauitè exarserit, malè olet.

Σχῆμα ἢ ζιῶβολον. 59

Sup. 93. unde hæc desumpta ad verbum tantum additur, ex Plut. Lysandro triobolon ex vna parte habuisse Iouis effigiem: itemq; homines nullius pretij dictos triobolares. tom. 1, 91.

Γοργαῖον. 60

Sup. 84. Ab huius viri studio Thessali γοργαῖον dicebant τὸ ἠγροεῦμα, oratorem agere. Philostr. in epist.

Καταβομβεῖσθαι. 61

Instar examinis apum condensari, more auium cateruatim conuolare. Agath. 2. de Narsete militem suum exercente: γοργαῖον ἀνασκυάων, ἢ ὑπὲρ τῶν ἰππῶν ἐν κόσμῳ ἀναπλάσσεται, ἢ τὸ πύρρον πῦρ ἀνώγειον ἀειδενεῖσθαι, καὶ θαμὰ τῆ σάλπιγγι καταβομβεῖσθαι τὸ ἀνώγειον ἠχῶσθαι, faciens eos in orbem discurrere, & in equis decenter velitari, & in speciem armate cuiusdam Pyrriche circumuehi, & confestim tuba classicum canente ad signa turritim cogi. Sic Terent. Heaut. & Cic. pro Milone gregem ancillarum dixit infinitam multitudinem. Soph. in Trachinis, προσελεύθον ἢ ἄδῃ σὺν πολλῶν εὐλόω.

Caluis & comatis pilos velli molestum. 62.

Hoc Bion apud Senecam innuebat, tantundem vulneris accipere tenuioris fortune hominem è iactura exigua, quantum locupletem in magnarum facultatum carptu.

Tinctura Cyzicena. 63.

De ineluibilis turpitudinis nota. διὰ τὸ τίλημα. Auctor etymol.

Straton Pathicus. 64

De homine delicato. Straton, quo iuuentam mentiretur, ridiculè, imò

imò flagitiosè radi se quotidie passus est: unde ita de ipso Aristoph.
 εὐνῆρος ἡμῶν ἤλθεσ ἐζυγημένος, Eunuchus huc ades rarus no-
 nuacula.

Æs triplex. 65

Hor. Car. 1, 3. & æs triplex circa pectus erat, pro, ferreus erat.
 Notat. Acron tractum ab usurarius, quorum auaritia spe lucri vel
 commercij inuentum sit nauigium.

Patiens pulueris atque solis. 66

In hominem ad ferendos labores habilem. Hor. Od. 8. sic Zeno-
 dot. Neque compluitur, neque sole aduriur. Sall. hiemem & aesti-
 tem iuxta pati, humi requiescere. Similia quedam in Priape.

Fretis acrior Adriæ. 67

In eum qui asperus est moribus et iracundo ingenio. Hor. Od. 33.

Valet ima summis mutare. 68

Per hoc summam Dei omnipotentiam intellige. Hor. Od. 34.
 Cognatum, ὁ θεὸς τὰ μὲν ὑψηλὰ περ εἰσὶ, καὶ τὰ περὶ τὰ ὑψηλὰ.
 Simile exordium est apud Hesiodum.

Πριαμὸς θῆνας. 69 vide sup. 50.

Claudicat. 70

De scriptis, quæ pedibus suis non constant. Quintil. 10. In comæ-
 dia maxime claudicamus. Cic. de Oratore 3. Ut in versu vulgus
 si est peccatum, videt; sic si quid in nostra oratione claudicat, sentit.
 Idem in Oratore, Ex quibus preclare videmus eam orationem clau-
 dicantē dici, quæ pedum obseruatione soluta dissipata & soluta suat.
 Idem in Bruto, Actio paulum tum vicio vocis, tum etiam ineptiis
 claudicabat. Ibidem etiam claudicantem in parte vocat orationem,
 quæ ex quinque notissimis partibus vna destituitur. Dicuntur item
 claudicare utroque homines lubricæ fidei, & incertarum partium.

Sarabaitæ. 71

Videntur ab Hieronymo & Augustino accepti pro his, qui vultu
 externisq; moribus seueri, in recessu & domi flagitia omnia, et quod
 lubet designant. Tractum à sacerdotiis Aegyptijs eo nomine, qui in
 rupium cauernis degebant, suillis & bubulis exuuiis amicti, funibus
 quasi zonis adstricti, pedibus nudi, cruore conspersi sub festo scenope-
 giorum Hierosolyma adibant, ibi inopiam & abstinentiam suam om-
 nibus ingerebant, barbam coram populo acriter vellebant, celo de-
 missos putares: interea nummis hoc astu emunctis reuersi luxu &
 lascinia disfluebant.

Διαζῶται κόττος. 72

Sup. 5. Præter duo loca Synesii adducta à Iun. producit Cogn. tertium
 in

in epistola ad fratrem, ubi quendam flagitiose vite dicit *κατοπιή*
κατωρεϊν, Cotyritus editimum esse.

Βεπαλείος μαχή. 73. vide sup. 58.

Βεπαάλφον σύγος. 74

Etiam sup. 58. Labet Leonidis versus, quos etiam Iunius adducit, hic scribere; sunt enim venusti:

Ωτ' ξείνε, φεύγε τὸν χαλαζέωπ' ἰτάφον,
Τὸν φρυκτὸν ἰσπύονα κέως, οὐ τε χ' ἀτεφρα
ἰάμβιάζει βεπαάλειον ἐς σύγος.

Hospes sepulcrum grandinans diris fuge; Vbi ferus Hipponax iacet, cuius cinis etiamnum in odium Bupalii iambos iacit.

Femina. 75

Ita, vulgari conuicio, audiunt etiam apud Celtas viri flagitiose mollitiei.

Tonderi pecus, non radi debet. 76.

Tiberij responsum ad Aemilium Aegyptium pretorem ita narrat Dionysius: *κείρομαι με τὰ περ ὄσεται, ἀλλ' ἂν ἀποξυρεσθαι βέλονται.*

Huc torqueas, ut neqes rem esse exactius quam sat est, & morosius excutiendam, & ad viuam cutem refecandam. vide tom. 1. 399.

Τρεῖς ἕξ βάλαν. 77

Sup. 60. Speculator apud Aeschylum conspicatus in tenebris, factum capti Ilij indicem, τὰ, inquit, τὸν δεωτοῦν γδ εὐ πτόντα θήσομαι, Τρεῖς ἕξ βαλλέσης τῆς δέ μοι φρυκτωρίας, feliciter cecidisse heriles res dabo, Fax ista quando iecerit ter sex mihi. Attuli versio nem Iunij, quod videretur melior.

Dædalæis ferri remigiis. 78

Vide tom. 1, 155. Plautus Amph. Non ocyus qui vi, tulissem remigiis. Virg. quoque Aeneid. motum alarum in auibus remigium dixit. Volat ille per aëra magnum Remigio alarum. Sic Lucret. 6. Remigii oblitæ, pennarum vela remittunt. Aeschyl. Agam. *σπεφεία δ' ὠκυπτεται περὶ γύγων ἐρετμοῖσιν ἐρεσοόρδοι.* Accipitres, de iis loquitur, alarum remis remigantes in gyrum circumuolant. Metaphora hac Quinctil. negat in agendo velle se uti: tam est poetica.

Seruiles in animo pilos habere. 79

Stupidum & recorem ita descripsit Plato; *ἔχων τὰς ἀνορεπτοὺς δ' ὁδὸς ἐπὶ τῆς ψυχῆς τρέχας.* Sic Lysis Pythagoricus spissum atque hirtum vepretum illorum animis innasci ait, qui non pure & ritè disciplinis inangurantur.

Tempo-

Temporibus seruire decet. 80

Temporibus seruire decet, qui tempora tertis

Ponderibus pensauit, eum si bella uocabunt;

Miles erit: si pax; positis toga uesiet armis:

Hunc fora pacatum, bellantem castra decebunt.

Lucan. ad Pisonem. Cic. de finib. 3. Queque sunt vetera precepta
sapientum, qui iubent tempori parere, & sequi Deum, & se noscere,
& nihil nimis. Vbi pro parere, legitur etiam, parcere.

Κύβος. 81

Pro ancipiti euentu, ut alea Latinis. Aeschyl. in 7. ad Thebas. ἐγ-
γὼν δ' ἐν κύβοις ἀγῆς κριεῖν, Mars belli incertus rem iudicabit.

Ebrius. 82

Quomodo μεθύειν ualet interdum πλεῖστον αἰ, compleri, ut The-
ocr. in Diosc. ἐν τῷ πλεῖστον μεθύων, constitit offertus & ebrius
plagus: eodem modo, ebrius, teste Nonio transfertur, ut sit, quacumq;
te expletus. Varronis locum omitto: perperam enim hic adducitur, ut
ex veteris sui libri scriptura Iunius noster docuit: eum adito. Ebria
tena Plauto est, opipara, adijcialis, copiosa. Legitur & uesit ostro
ebria, que purpuree florem imbibit, quam murice saturatam uocat
Martial. Non dissimiliter dixit Hor. car. 1. Cleopatram fuisse dulci
fortuna ebriam, id est, elatam secundis rebus, & sui parum compo-
tem more ebriorum. Et Anacreon quendam amoris astro ueluti extra
se positum, uocat μεθύωντα ἐγὼν, quomodo etiam in Apoll. Philo-
stratus. Scitum illud Petronij, quod de adulateore scripsit, qui à stoli-
do principe ad ampla euectus, prioris uite sordium oblitus reliquos
pre se despicit:

Vilis adulator picto iacet ebrius ostro.

Integer sanguis. 83

Demiphon apud Plaut. Adolescens cum sis, tum, cum est sanguis
integer, rei querende tunc conuenit operam dare. Anchises apud
Virg. 2. Vos o quibus eui Sanguis, ait, solideque suo stant robore vi-
res, Vos agitate fugam. In sanguine integro & puro uitalis est vi-
gor, calor, & corporis robur. Hinc Empedocles vim animi facit san-
guinem circa precordia.

Πρῶτον δίκειον, ὀρεκτόν. 84

Ita Græci ferè uocant, quod natura est aptum, accommodatum
& per se expetitur. Cic. de fin.

Vulpinari non decet, nec utrique parti

illudere. 85

Ὅχι ἔστιν ἀλωπικίζειν οὐδ' ἀμφοτέροισι γίγνεται φίλον. Est
Fraxille

Praxille poetriae Sicyoniae inter ea, quae παροίτια inscripsit. In adulatores competit, qui ut tectius imponant, ficte rem gerunt, & dissimulantes.

Κωμικός μάρτυς. 86

Testis, qualis in fabulis inducitur, sc. subitus & opportunus. Illic ita inducuntur, ut, cum postulat res alicuius testimonium, repente appareant, & praesto sint. Cic. epist. fam. 2. 13. vide sup. 49. & ipsum ibi Iunium, qui hanc Calpurnii explicationem improbat, & ex Camerario & Victorio meliorem concinnat.

Serui comici. 87

Eadem hic, quae modo, latere videtur ratio. Plaut. Capt. Nunc res certa est, eodem pacto, ut comici serui solent, coniciam in collum pallium, primo ex me hanc rem ut audiat. vide Nonium, Comicitilis.

Mulieres scenicae. 88

Afranius etiam, apud Nonium, videtur idem secutus, aequae loco, in quo fabulae ipsae spectantur, formato nomine appellasse mulieres scenicas: Quam beatae scenicae videntur mihi mulieres, quae iurgio & benevolentia terrent de subito viros.

Τρίψαι μέτωπον. 89

Perfricare os seu frontem, pro, abiecta verecundia et impudenter aliquo in negotio se gerere. Strab. 13. ἐψήνθη καὶ τὸς παρὰ τὴν ψαμένους τὸ μέτωπον, καὶ μὴ χαλδὸν ἐγένετο πρὸς ἐλεγχὸν ἀπὸ τῶν ἡδὴ δόξαν ἐλαμνόντων, Oportuit enim eos & hoc fingere, parumper sibi frontem perfricantes, nec claudum quidquam & reprehensioni obuium relinquere, cum semel ausi fuissent. Ita & Athenaeus l. 5. de impuro Athenione, qui è philosopho per plebis fauorem Athenis tyrannus euasit, agens.

Pygmaei vel Thiodamas cum Hercule. 90

Ammianus 22. laudans Iuliani Imp. constantiam, blateronum aulicorum dieteria & iniurias contemnentis, Frustra, inquit, virum circumlatrabant immobilis occultis iniuriis, ut Pygmaei vel Thiodamas agrestis homo Lindus cum Hercule. De Pygmaeis vide Emblemata apud Alciatum eorum, qui imbecillitatis suae non conscij maiora viribus attentant. De Lindio ita habet. Cum Hercules famelicus in Thiodamantem, ubi arabat, incidisset, alterum ex iugo bouem iugulat & deuorat. Illo maledicta & conuicia comiciis aggerente, hic omnia cachinno & risu excepit. Sunt qui bis ab ea bouem deuoratum putent, semel apud Lindum urbem, & iterum apud Driopas, quibus Thiodamanti bos fuerit.

Hæc

Hæc tela texitur. 91

Pro, ita nunc agitur, ea viuendi ratio instituitur, eò res reditura est. Cic. de Oratore 3. Doleo (inquit Crassus) illos viros (Gracchos accipe) in eam fraudem in rep. esse delapsos: quanquam eà tela texitur, & ea in ciuitate ratio viuendi & posterii aius ostenditur, vi eorum ciuium, quos patres nostri non tulerunt, iam similes habere cupiamus. innuit insulare reip. interitum. Sic Plato in Phedone, ab eadem re simile ducens, & de animo sapientis, voluptatum & egritudinum vinculis soluto agens, ait nolle eum ita rursus implicari, idq; agere, quod exitum non haberet, perindeque esset, ac Penelopes telam quandam tractare: *πάλιν ἂν ἐγκαταδείν καὶ ἀνῆνοτον ἐρῶν πρᾶπτεν, πηνελόπης τινὰ ἐναντίας ἰσῶν μετὰ ζῆλον.*

Narcissi opes. 92

De summis & infinitis. Iuuenal. 14. nec Persica regna
Sufficient animo, nec diuitie Narcissi.

Plin. 3.3. opulentos & diuites recensens, & facta Cræsi, Crassiq; mentione: Multos, inquit, postea cognouimus in seruitute liberatos opulentiores, pariterque tres Claudii principatu, Pallantem, Callistum & Narcissum.

Firmo & maximo progressu. 93

Pro, magnis itineribus, & vt Celte idem efferent, a grande iournéc. Pompeius in 9. epistola ad Domitium. Cic. Cesar.

Amor fit ira iucundior. 94

Plut. in ἐρωτικῶν: Vt, cum e nubibus exiit sol, ac post caliginem denique fit seruentior, ita amor cum intercessit ira aut suspicio, pace facta iucundior est, & acrior. Plaut. Amph.

Verum ire si que fortè eueniunt huiusmodi;

Inter eos rursus si reuentum in gratiam est;

Bis tanto amici sunt inter se, quam prius.

Non eram his versibus farturus nostram epitomen, nisi libuisset admonere, vt in prologo Eunuchi; versu 2. omissa est particula, plus; ita hic particulam, magis, subaudiendam esse, aut positionem alioquin, comparandi vim habere, quod admodum rarum.

Voluptas malorum esca. 95

Ἡδονὴ μέγιστον κερκὸν δέλαιον. Quod ea homines capiantur, vt hamo pisces. Plat. Timeo. Cic. Catone. Plaut. Mercatore.

Non putauit. 96

Donatus in illud Andrie Ter. Hæc ego putabam &c. Putare, inquit, est eius, qui simplicitate pectoris errauit. Cic. pro Ligario: Nunquam hoc modo; Ignoscite iudices, errauit, lapsus est, non putauit, si m-

si unquam posthac. ad parentem sic agi solet. Polyb. 10. de Mada-
 rullo ab Hannibale caeso: τὸ μὲν γὰρ λέγειν, ὡς ἔκ ἀν' ὠμῶν, τίς
 γὰρ ἂν ἤλπιζε τῆ το ἡμεῶν, μάλιστα εἶναι μοι δοκεῖ σιμῶν
 ἀπειρίας πρακτικῆς, καὶ βραδύτητος. Enumerat eadem Plut. de
 tranquillitate an. additque, ταῦτε ἔ προσδόκων, hæc non ex-
 spectaram.

Pisces magni paruos comedunt. 97

Polyb. 15. de tyrannu. ὡς προσόφλει τὸν λεγόμενον τῶν
 ἰχθύων βίον, οὗ οἱς φασὶν ὁμοφύλοις οὔσι τὴν τῆ μείονος ἀπὸ
 λαίαν τῶ μίζονι τροφὴν γίνεσθαι καὶ βίον. Varr. Menippus:

Qui pote plus, voret: pisces ut sepe minutos

Magnus comest; ut aues enecat accipiter.

Vide sup. 105. & Iunij Amiaduersi. quibus hæc accepta refe-
 renda sunt.

Gutta cauat lapidem. 98

Non tantum 4. Fastorum, sed multis etiam alijs locis hanc senten-
 tiam habet Ouid. significans ea, temporis diurnitate omnia absum-
 mi. expresserunt eandem alij, Tibull. 1, 4. Propert. Lucretius his. de-
 betur verò teste Simplicio Arist. physic. 8. Cherilo. πέτρα καί-
 λαινεῖ ῥαῖς ὕδατος ἐν δὲ λείψαν. ὅτι κοιλαινεῖ, vertunt cauat, ex-
 cauat, pertundit, exedit, terit. vide tom. 1, 288.

Pro incerta spe præmia certa. 99

Sallust. Cat. de Allobrogibus loquens. In bello verò Jugurthe
 cum ait Metellum Bocho suasisse ne certa pro incertis mutaret, re-
 spexisse videtur ad hoc Hesiodi, Νήπιος, ὅς τὰ ἐσθίμα λατῶν ἐπι-
 βίμα δάσκει. Quanquam idem apertius videatur vertisse Plaut.
 Pseud.

Certa amittimus, dum incerta petimus, atque hoc euenit
 In labore atque dolore, ut mors obrepit interim.

Addam & hoc Philemonis, quo voluit, nos, si absentium spe, præ-
 sentibus non fruamur; his quidem nostræ trape culpa, illi vero per for-
 tunam priuandos esse.

Εἴν δ' οἱς ἔχομεν, τίς γε μὴδ' ἔχρωμεθα,

Ἄδ' ἔκ ἔχομεν ζητοῦμεν: ἂν μὲν διατύχῃ,

Ἐν δ' ἐαυτοῦς ἐσομεθα ἔσπερομένοι.

Vide hinc adag. 39. & tom. 1, 392.

Cena terrestris. 100

Cena sine sanguine. IOI

CVM Hægio Plautinus in Capt. dixisset parasito victum suum esse asperum, atque iste contra rogaret num senex esitaret senes, respondit senex suam cenam terrestrem esse, ex multis nempe oleib. Parasitus vero apud Athenæum 6, 5. huiusmodi cenam, cuius ornande caussa nulle sint cæse animantes, negat habere sanguinem.

Versus elegantissimos adscribam:

Οταν με καλέσῃ ἀλλόστως, δειπνῶν ποιάν,

Οὐ κατενοῶ ἀγίλυφ', εἰδ' ἐπὶ τῆς σίτας,

Οὐδ' ἐδοκιμάζω τῶς καρδιῆς πᾶδους.

Ατῆνις δ' ἐπὶ τῆσ' ἔμαρξεν τὸν κάπνον.

Κ' ἂν μὲν ἀφάρτος φερούμενος, εἰς ἄρθον τρέχῃ.

Γίγνηται, καὶ χεῖρα, καὶ πτερύσσεται.

Εἰαν δ' ἐπ' ἀγῶνος καὶ λῆπτος, εἰδὺς νοῶ

Ὅπ' ἔστω μοι τὰ δειπνῶν, ἀλλ' εἰδ' αἰμ' ἔχει.

Ad cenam ubi me diues inuitat, nihil Triglyphæ specto tecta, vel Corinthios Cadus: at obserno coqui sumum: si ruat si latus in re-ctum frequensq; gaudeo, Exsulto & alas concutio: si debilis Feratur obliquusve, cognoui statim Cenam futuram istam mihi sine sanguine. Apud eundem Athen. que dicat Alexis 8, 6. & Diphilus in mercat. 6, 2.

Τί τ' ἀλλότριον ἀνθρώπῳ βασιανώτατα κακὸν
ὄξυδ' ἐρκεῖς, τὸ δ' ἴδιον παραβλέψῃς; IO2

Plutarchi est lib. de Secur. in curiosum & philautum: in quem idem penè ita Hor. Sat. 1, 3.

Cum tua peruideas oculis male lippus inunctis

Cur in amicorum vitis tam cernis acutum,

Quam aut aquila, aut serpens Epidaurius?

Vbi παραβλέπει dixit peruidere, id cœcutire, transire oculis, non attentè contemplari. Nann. Misc. 3. sub finem.

Τραγωδεῖν. IO3

Extulit Demosth. pro Cæsiph. eodem significatu, quo Cic. pro Milon. tragœdiis excitare, pro tumultum mouere siue rixas.

Cynicus. IO4

Dicax, & qui scurrilibus iocis delectatur, quibus Diogenes cum delicat os homines increparet, canis dictus est. Cic. ad Atticum. 2. loquens de Pifone.

Ο 3

Στοιμάδα

TomA

Ἰστορικὰ. 105

Ἐπιφύλλιδες τῆς ἐν τῇ πομπῇ, Epiphyllides sunt hec
 & ampulle mere, Arist. Rom. dixit in insulos blaterones, poetarum nomina, quod superbe arrogabant, indignissimos.

Βραδύς. 106

Βραδύς siue βαρδύς per metathesin, idem, qui μαχλῆς, hebes, ignavus nunc dicitur; olim tamen sapientem significabat & ingeniosum. Testantur Celtarum philosophi, à Bardō Druydu filio quinto Celtarum rege, musicorum & poetarum introductore cognominati bardī, postea tamen abundantium culpa in contrarium sensum vox detorta est, ut & ille, sophista, tyrannus, hostis, musicus &c. Fortasse cum Bardus etiam ipse Gallus olim cantorem significarit, ob levitatem musicorum, migravit in alienum significatum, quomodo apud eosdem poeta pro leuissimo homine usurpatur.

Cursu vitæ. 107

Pro quacunque vitæ conditione. Cic. pro Mil. quemcunque cursum fortuna dederit, secum se ablaturum esse dicit. Virg. Aeneid. 4. Vixi, & quem dederat cursum fortuna peregi.

Ferreus. 108

Vide sup. 71. Aristoph. Acarnamb. ἴδι νῦν ἀναίσιμος ἀνσιδηρῆς τ' ἀνής, scis nunc impudentem te esse & impudentem virum. Sic Virg. 10. & 12. somnum vocat ferreum, quasi mortem duram & iniuctam. Hom. Iliad. 11. οἷς ὁ μὲν αὖδι πρὸν κοίμῃσσι χάλκεον ὕπνον.

Galba. 109

Afferit Tranquill. Seruium apud Gallos olim appellatum fuisse galbam, id est præpinguem; siue, ut rectè annotat Aegid. Tschud. in Rhetica sua, kalf, id est vitulum bene saginatum: quod etiam hodie usurpamus, ut hominem obesum & geminū, vitulum vocemus.

Verpus. 110

Sic Maranum & Tudeum hodie vulgò denotamus. Verpus enim, cui mentula præputio nudata est, ut Hebræi. Iuvenal.

Massilienses mores. 111

Pro optimis & probatiss. Plaut. Casina, Cic. pro L. Flacco. Massilianam peregrinationem pro Attica disciplina gratia suscipiebant olim Romani. vide sup. 117.

In fumum abiit. 112

Sic Itali & Galli rem notant repente è manibus elapsam, ut Plaut. Trinummio de argento decocto dixit, ὅτι χαῖται. sup. 139.

Chesippus. 113

Homo imbecilli consilij, et nullius industria. Eodem nomine à Zénone vocatus fuit contumelie causa Chrysippus. Cic. de nat. Deorū.

Amor

Amor tussis que non cæatur. 114

Peruulgata hæc vox prouerbij vim habere videtur: uterq; enim hic morbus, vnus animi, alter corporis etiam inuisis nobis sese prodit: simile quid habet Athen. lib. 1.

Murgiso. 115

Apud antiquos pro inerti & desidioso vulgò ferebatur.

Omne nimium non bonum. 116

Vulgò omne nimium vertitur in vitium, πᾶν τὸ πολὺ πλάμωον τῆ φύσει: καὶ ἐ πλεονασμῶν, ἔ λιπρός, ἔ δ' ἐ ἄλλο ἀγαθὸν ἔ δ' ἐν, ἔ, π ἂν μάλλον τῆς φύσεως ἐστὶ. Plautina Adelphasium in Pænulo:

Nimia omnia nimium exhibent negotium hominibus ex se. Item.

Non enim potest questus consistere si eum sumptus superat, soror,

Et illud satiu' st satiu quod satiu est, habitus plus quam sat est.

Neminem in os vultum que respicit. 117

Ita significant Itali seuerum aliquem aut nimis durum hominem.

Athleta. 118

Qui eximius est & prestans in aliquo artificio. Varro de re rust.

2. Vos qui estis Epiroticū, pecuarij athlete. Item 3. Vos athlete comitiorum, &c. Timeus apud Athen. ἀλλὰ καὶ τῆς ἀλλης ἀδικίας καὶ

βδελυρίας ἀθλητῶν ἐποίησεν, alius iniustitie & execrationis pri-

mos reddidit. Demost. contra Aristog. ἐξ ἂν πάντες ἀθλητῶν τῶν

καλῶν ἔργων ἐγένοντο, vnde omnes rerum præclarè gestarum princi-

pes exstiteret. Malicarn. de verborum iunctura. ἰσοκλησίον γίνε-

σθαι πᾶρα τῆς ἀθλητῶν τῶ ἔργου, ab eius rei peritis fieri existi-

mandum est.

Si non hominum, saltem Solis vos pudeat. 119

Αλλ' εἰ τὰ θνητῶν μὴ καταχύνεσθαι ἐπι

Γένεσθαι, τὴν γούν πάντε βόσκουσεν φλόγα

Λιδεῖσθαι ἀνακτῆς ἡλίου. Creon in Oedipode. Solem præcā

putabant & honestis hominum rebus exhilarari, & eorundem tur-

pibus sceleribus contaminari: eoque etiam illum, quem nemo posset fal-

lere, annumerabant ijs rebus, que sanctuatis plenè reuocare homi-

nem a sceleribus deberent. Demosth. de falsa legatione: καὶ οὐτε τὸν

καίαν ἠχύνοντο οἱ τὰ ὑπερποιῦντες, ἔτε τὴν γῆν παρσιδοῦσθαι, ἐφ'

ἢ ἔπρασεν, οὐτε ἰπρὰ, οὐτε τὰ φρεσ, &c.

O sōsas καὶ ἰάσεσθαι. 120

Etiam Lesus sanatur, vel, a nullo alio sanari potest vulnus, nisi

ab eo, qui inflixit. Verbum est apud Suet. Claudij Cesaris ad Bri-

tanicum: cum eum sibi obuium complecteretur, inueniens eo, se re-

medium ei malo, quo Britannicum affecerat, inuenturum, sublatus

rumque esse Neronem. Tractum ab Achille, qui eadem hasta, qua

Telephum vulnerarat, postea eum persanavit. Quo etiam respexit Plutarch. *περι τῆς ἀρχῆς*, loquens de morsu quodam, qui in animis ingeniosorum adolescentium à philosophia excitatur, posse nempe morsum à ratione ipsa, quæ ipsum infixit sanari non minus ac plagam illam Telephi; & *χαρμόνον, ὡς εὐφροδίδης φησὶ, τὸ τηλεφου τῆς αὐμᾶς περὶ τοῦ λόγου χηρῆς διδραται ρινημάσιν, ἀλλὰ τῆς τοῦ ἐκ φιλοσοφίας ἐμφυοῦ ἰδίων ἐμφυοῦ νεοῖς δηγμὸν αὐτοῦ τοῦ τῆς αὐμᾶς λόγου.*

Visus fidelior auditu. 121

Theodoretus in sua historia. Visum, inquit, fideliozem auditu referunt, audiunt tamen fit quoque fides, dum ex eorum, qui dicunt, veritate ea, quæ dicuntur, iudicat. Sic Plaut. Truculento: Pluris oculatus vultus, quam aurium testes decem. Et Iustinian. Institut. 3. orationem latam fidem rem oculis subjectam appellat. Lucianus item de scriptore hæc historia, *μὲμνημαι γὰρ ὅτι ὀφθαλμοῖς ἀπιστότερος.*

Excidit. 122

Excidisse verbum ex ore metaphoricis, cum id elapsum potius temere, quam cogitate emissum sit, Cic. dixit sepe.

Phagones. 123

Qui ita Græcè dicuntur, Latini eos vocarunt edones, nempe homines gutturi ventrisque vitio dediuissimos. Varro *περὶ ἰδιότητος*: *ἔστι δὲ ἀπομύμνωτο edones Romani, ut turba intendant annonam: sed propter phagones ficedulam pinguem aut turdum nisi volantem non vident.*

Strutio. 124

Homo ancipitiū fidei, ambabus partibus satisfacere volens. Strutio cum fera partim sit, partim avis; pugna inter bestias & volucres excitata utrisque suam opem pollicita est, ut viri victoria contigisset, ipsa esset salva; capta tamen est, & suo exemplo eorum exitū, qui simulato officio duos diuersos sibi deuincunt, ostendit. Homerus Martem ideā vocauit *ἀλλοτρίοτατον*, quod unice huius, nunc illi faueat.

Tua res agitur, paries cum proximus

ardet. 125

Horatii est posteriore epistola ad Lollium, admonentis eo, munire se quemuis debere aduersus imminens periculum, quod paries ipsi. & sui miles miserè affixit. Linius 21. Cum traiecturam velut ex continentibus rectus in alteram tam proximam coloniam esset, quid tantum prætori faciendum fuisset à Sallust. abud Sosp. 2. Non tu scis si quas ades ignis cæpi acriter, haud facile sunt defensu, quin & comburantur proxime. Eodem simili vitur quidam legatus apud Polyb. 11.

Dem

Deme supercilio nubem. 126

Vide sup. 55. Vbi notat Iunius apud Philostr. Iunio rem, $\xi\omega\upsilon\upsilon\epsilon\text{-}\phi\eta\ \delta\phi\rho\upsilon\upsilon$, supercilium nubiliom vsurpari, pro tristi; idq; hic addu-
cto exemplo e Phænissis Eurip. comprobatur: $\alpha\lambda\lambda\alpha\ \gamma\alpha\rho\ \kappa\epsilon\rho\epsilon\omicron\upsilon\tau\alpha\ \lambda\epsilon\upsilon\text{-}\rho\omega\ \tau\omicron\upsilon\upsilon\delta\epsilon\ \delta\epsilon\upsilon\rho\omicron\ \sigma\omega\upsilon\upsilon\epsilon\phi\eta$.

Telephus. 127

Mestos homines, quique ob magnum aliquod acceptum a fortuna
vulnus tacent & terram intuentur, olim Telephi similes esse ai-
bant. Alexis in parasito: $\delta\epsilon\iota\upsilon\pi\epsilon\iota\ \tau\eta\lambda\epsilon\phi\omicron\varsigma\ \delta\prime\ \acute{\epsilon}\phi\omega\tau\omicron\varsigma\ \nu\epsilon\upsilon\alpha\upsilon\ \mu\omicron\upsilon\omicron\upsilon\upsilon$
 $\tau\omicron\varsigma\ \pi\epsilon\rho\epsilon\omega\tau\acute{\alpha}\nu\tau\omicron\varsigma\ \tau\acute{\iota}$. sup. II.

Αγάματα ἀγορᾶς. 128

Ita cum contemptu Eurip. in Electra vocat homines specie tan-
tum corporis insignes, et superbos, nulla virtute instructos. Idem apud
Athen. IO. $\lambda\alpha\mu\pi\rho\alpha\iota\ \delta\prime\ \eta\beta\eta\ \kappa\alpha\iota\ \pi\acute{\omicron}\delta\lambda\epsilon\omega\varsigma\ \acute{\alpha}\gamma\alpha\lambda\mu\alpha\tau\alpha\ \phi\omicron\iota\tau\acute{\omega}\sigma\iota\ \epsilon\sigma\tau\iota$.
Nos quoque vulgò, de inepto homine magis iratum, ut fit, gerente,
dicimus perinde esse, ipse confideat cum reliquis, an ipsis locum sup-
pleat pileus.

Ἐν ἀτόμῳ. 129

In momento, seu spatio temporis indiviuo & insecto, vulgò,
In een oogheblick, de summa festinatione.

Ραβᾶπτεω. 130

Græcis idem valet, quod sursum & deorsum cursitare: id etiam
vulgò dicitur de quopiam, qui nulli labori parcens rem suam pro-
curat angustiam.

Orcini. 131

Plut. in Antonio commemorat accepisse Antonium interfecti Ca-
saris commentarios, & ex eorum auctoritate, (adscripserat ille us-
que volebat) simulabat se aliis magistratus tribuere, alios ab exi-
lio reuocare, alios vinculis liberare. $\delta\iota\omicron\ \tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\omicron\varsigma\ \acute{\alpha}\pi\kappa\upsilon\upsilon\tau\omicron\varsigma\ \epsilon\pi\iota\sigma\kappa\omega\text{-}\pi\lambda\omicron\upsilon\tau\omicron\varsigma\ \omicron\iota\ \rho\alpha\mu\alpha\iota\omicron\iota\ \chi\alpha\rho\omega\upsilon\sigma\iota\varsigma\ \epsilon\kappa\alpha\iota\ \omicron\upsilon\upsilon$: $\epsilon\delta\epsilon\gamma\chi\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\rho\omicron\iota\ \gamma\alpha\rho\ \epsilon\iota\varsigma\ \tau\acute{\alpha}\ \nu\epsilon\kappa\alpha\iota\ \kappa\alpha\tau\acute{\epsilon}\phi\epsilon\upsilon\theta\eta\ \tau\omicron\ \sigma\omicron\upsilon\eta\mu\alpha\lambda\omicron\mu\alpha\varsigma$, quare iocantes Romani Cha-
roniam appellabant, quod si quid illis esset obiectum, ad mortui con-
fugerent commentarios. vide sup. Idem testatur Suet. in Augusto
35. Senatores quosdam indignissimos & post mortem Caesaris per
gratiam & premium allectos vulgò vocatos fuisse Orcinos. Ita enim
legit R. Constantinus, a quo hæc accepta ad verbum. Ex his viden-
tur Lilius Charontem portitorē inferorum etiam Orcum appellasse.

Frigus inducit. 132

Mendacia insulsique sermones frigus afferre dicuntur, cuius fri-
goris

goris tanta vis esse dicitur aliquando, ut extinguere possit quoduis incendium. Fr. Floridus succif. lect. 1. Omnes sales, omnemque leporem amitteret, & Alpina glacie esset frigidus. Demetrius de eloquentia, orationis frigide quoque mentionem facit, dicitque ostentationis eandem, que frigori, rationem esse.

Carognia. 133

Χαρογνία apud Laërtium, in Zenone & Geographos barathra quedam, & Plutonia sædos odores exhalantia. Hinc Celta, quod færet cadaveris modo, dicunt, charogne: & hominem nihili, indignum qui in vlllo sit numero, vocant vulgò carognia, tanquam cadaver beluæ alicuius esectum, à vitiorum fætoze.

A te sudor abest, abest saliva mucus que. 134

Ita Cat. Furij extremam paupertatem exagitat, quem beatum facit, quod ijs morbis non esset obnoxius, quos epularum copia & luxus solent excitare, cum ne esset illi quidem quo latrantem stomachum placaret, tantum abest, ut copia cibi sudorem illi aut pituitam evocaret.

Tonitrus imbrem antecedit. 135

Sapiens ille, qui pessimæ uxoris maledicta cum fortiter tulisset, postea ab eadem aqua commadefactus est, nomine inquit, prædixeram, ὅτι χαυδία πι βρογτώσει καὶ ὕδωρ ποθήσει: Χαιτίppen, ubi tonuisset, aqua pluituram esse? Vtemur & nos ubi minas excipiunt verbera: & Celta, Tant tonne qu'il pleut.

In mundo. 136

Pro in promptu, paratum. Plaut. in Pseudolo, Pistrinum in mundo scibam, si id facerè, mihi Idem in Pœnylo & sepe alibi. Tractura à mundo muliebri: solent enim ille, que ad corporis cultum faciunt, presto habere: Vel à minantium more, qui furem aut improbum terrefacientes, in ea sepe verba erumpunt, Meministi ne inueniri carcerem, compedes, carnificem? vide Festum.

Ne hilum. 137

Minimum, ne tantillum quidem. Cic. Tusc. 1. Tum illud quod Sisypheus versat Saxum, sudans nitendo, nec proficit hilum. & Lucill. 30. apud Nonium. Proprie hilum, parum illud nigrum, quod in summitate fabæ adheret. Simile, ne gry. Ploch. Michael in drama te: ὁ μὴ δὲ τὸ γρυ προσκαλῆσιν ἐσθ' ὡς ἐπ.

Digni pilo. 138

Ἄξιοι τετραχοῖς ἐπὶ τῶν ἐντελῶν καὶ μηδ' ἑνος ἄξιον παρόπου. ἢ τετρεῖς ἄξιον ἄξιον, in viles, & nihili dignos: pilus enim nullus est pretij.

Πλάτ-

ΠΛΆΤΤΕΞ ΖΌΠΟΝ. 139

Latine quod dicunt, fingere vultum, incessum, mores, id ita expressit Lyfias oratione super Aristophani pecunia, πρὸς δυνάστον: εὐθυμείδης ὅτι ὄλιγον μὲν χρόνον δῶσαν· ἄν τις πλάσσειται τζόπον τὸν αὐτῆ: ἂν ἐδομήκοντα δὲ ἐπίστυν ὅδ' ἂν εἰσγάθοι, πομπῆος ὄν. Cic. pro Caelio, loquens de Catilina: Versare suam naturam & regere ad tempus, atque huc illuc torquere & flectere; cum tristibus seuerè, cum remissis iocundè, cum senibus grauiter, cum iuuentute comiter; cum facinorosis audacter, cum libidinosi luxuriosè viuere. Aristot. in magnis ethicis 2. simili oratione assentatorem describit, quem ἄρτοκον Græci, Celtæ Curialem vocant.

Caput fricare. 140

Indicamus eo sollicitudinem animi, & molestiam: caput enim se se scabimus, cum dubis & incerti sumus, quid nobis sit agendum. Luc. Piso apud Cic. reprehendens C. Casarem generum cupidum triumphii: Ita, inquit, sunt perscriptæ sententiæ & litteratæ, ut scriba ad ararium, qui eas retulit, perscriptis rationibus, secum ipse, caput sinistra manu perfricans, comurmuratus sit. inuuit perturbatum fuisse & animi incertum. Aeschines πρὶ περὶ παρρησίας: καὶ τριψύς τὴν ὄραν ἐπισημαίνοντα τὸν δῆμον καὶ δεδιγμένον τὰς παρρησίας λόγους, &c.

Sanguinis plenus. 141

Ferus, & iracundus. Lydus in Bacchid. Plauti. Nihil moror discipulos mihi esse iam plenos sanguinis, Valens afflicta me vacuum virum?

Sanguine caret. 142

Timidus est, ac nullius animi. Aeschines, innuens Demosthenis ignauiam: καὶ ταυτὶ λέγειν ἔφη ἐκ ἐκάλων, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς ὅτι αἱμαρῆς ἐστὶν ἡ ἀρετὴ ἀνία, αὐτὸς ἐκ ἐχθρῶν αἱμα.

Bene eueniat, vertat. 143

Pomponius apud Nonium, Nil petitura bene eueniat. Ita sit, & tibi bene sit, qui rectè ominas. Est igitur, Bene eueniat, vox recludominantis, & secundū euentum optantis. Elegans de eo locus est apud Cic. lib. 7. ad Att. ubi Carneadem hanc ominationem spurcius accipientem cum Epicuræis comparat. Theocr. Thyon. ὠφέλις μὲν χαρῆν κατὰ γῆν τεοῦ, ὧν ἐπιθύμεις ἀίχιναι.

Spes alit. 144

Tibull. Spes alit agricolas. Eurip. Phœnis. αἰδ' ἐλαπίδες εὐόκμας φουγάδας ὡς λόγους. Aeschil. Agam. οἰδ' ἐγὼ φεύξομαι ἄνδρα

ἄρας ἰλασίδας στρεμύνας. Siti in aduersis rebus pendent ab inani aliqua, longinquaq; spe, eaque quasi viuunt.

Aprilis piscis. 145

Ita Galli mæchum appellant: quoniam mense Aprili scombri, quos macquerellos recentior etas vocauit, maximè sint in delitiis.

Tale ingenium, qualis oratio. 146

Bacchidus est ad Antiphilam in Heaut. Terentij. Nam mihi quale ingenium haberes, fuit indicio oratio. Quod ita greci: ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς εἰς λόγῳ γινώσκονται. Vbi γυναικὸς, nota, que inurebatur corpori animalium ad genus indicandum, eleganter ad hominis ingenium & mores transfertur, et nos sic melioris vel deterioris, non te homines dicimus. γινώσκονται valet, nota quadam & tanquam indicio cognoscitur: vnde γινώσκονται in Grecorum fabulis, sunt monumenta, & cetera, quibus quis diu ignotus agnoscitur.

Κατὰ σαθρὴν. 147

Theodorit. in Heracl. ἀντὸς γὰρ μάλα ἥσθε κατὰ σαθρὴν ἐκείνην: & quidem facile valde ad amissim perpendisti: id est, absalutè & perfectè. Nam & alibi ea, que exquisita cura sunt elaborata, ad amissim & ad vnguem facta dici notatum est.

Recoctus. 148

Senem recoctum vocat Cat. in quodam hendec. veteratorem insignem, qui longo vsu didicerit quid distent æra lupinis. Sic Hor. Sat. 5. recoctum scribam. Celte, vng vieux routy. Coctum enim alioqui quidquid vetus. Pers. Vt solidum ramale prægrandi subere coctum. Viug. II. de telo: solidum nodis & robore cocto: quod ad rorationem artis ingenio quesitam torquet Donat. Sic apud Persiū incoctum generoso pectus honesto, id est, duratum & in virtutum actione probè exercitum. Nec aliter dixit Quintil. 12. Ciceronem se Moloni rursus formandum et recoquendum dedisse. Acroni recocti scribe sunt, qui sepius pro consulibus missi ad prouincias vsu exercitatiores euaserant; vt Donat. veteratorem deducit à multarum rerum gerendarum vetustate.

Comæ venustate vel Absolona vincentes. 149

Καὶ τὸν ἀβσολῶν αὐτὸν εἰς τριχῶσι νικῶντες. Zetzes in Omnig. hist. de Absolone, Dauidide come venustate omnes mortales superante vide l. Reg. Achilleas etiam comas vt prolixas & densas celebrat Martial. de Menogene Parasito loquens. & certè Philostr. in Heroicis ita de Achille: τὴν μὲν δὴ κόμην ἀμφιλαγὴν αὐτῷ φησὶν εἶναι καὶ χρῶσθαι ἡδῶα, καὶ εὐχρημονα, ὅπῃ καὶ ὄπως κινεῖν αὐτὴν ἢ αἰνεῖν, ἢ αὐτὸς. Quanquam eidem inueni tribuit sparsit.

ſam & prolixam caſariam, ἐπιχωρίον π & θυμοειδὲς φρυγάγμοι,
velut umbraculum quoddam frontis, & magni animi, quo ferociat
magis, incitamentum.

In gradum reponere. 150

Pro, deiectum reſtituere. Gradum, valere exiſtimationem &
honoris locum, vulgare eſt. vide Marcell. D. 23. t. de ritu nupt. 49.
Affine, Terentij illud Andr. 4, 1. Cupio, reſtitue in quem me ac-
cepſiſti locum. & illud Vlpiani D. 43. t. ne quid in loco pub. 2. Quæ
in priſtinum locum reducit, &c.

Nube pari. 151

Coniunge te, vtere paribus tibi. Vide Marcellum loco d. Obser-
uandum eſt quod inferioris, &c. Ouidij Deianira ad Herc.

Tam malè inæquales veniunt ad aratra iuueni

Quam premitur magno coniuge nupta minor.

Artificium omne incrementum recipit. 152

Martian. D. 32. t. de leg. & fideicomm. 65. Cum omnes adhuc
discere poſſint, & omne artificium incrementum recipiat: quod ma-
gius obtinere debet, quia humana nature congruum eſt. Pompon. D.
40. t. de fideic. libertat. 20. Nam ego diſcendi cupiditate, quam ſo-
lam viuendi rationem optimam, quam ſolam diſcendi rationem opti-
mam in LXXVIII. annum ætatis duxi, memor ſum eius ſenten-
tiæ, quam dixiſſe fertur: καὶ τὸν ἔπρεον πρόδω ἐν τῇ σαρῶ ἔχω
προς μωθεῖν π βελούλω &c. Similem Solonis ſententiam habes
in Catone Ciceronis Anton. Auguſt. emendat. 1, 8.

Publica priuatis potiora. 153

Valerius 2, 1. de Fabio patre ad filium Coſ. Publica inſtituta pri-
uata pietate potiora iudico. Eodem pertinent, quæ ſcribunt de iure
publico non ſequente ius poteſtatis ecc. neque cautionibus remitten-
do Hermog. D. 36. t. ad Senat. Trebell. 14. & Vlpianus D. 26. t.
de adminiſtrat. &c. 5. Et Cic. pupillorum cauſſam ideo communem
omnium cauſſam vocat in Verr. 3.

Libertas res inæſtimabilis. 154

Adeo libertas res eſt inæſtimabilis, vt etiam pecunia lui non poſſit.
Vlpian. D. 40. t. de Stat. libert. 9. Iuſtina. Inſtit. 1. t. quibus
ex cauſſ. Paull. de diuerſis reg. iur. & ibidem Caius. Euripides
apud Stob. τὴν εὐθερίαν ὀνομα πικρὸς ἄζιον.

Mediam viam eligere. 155

Vbi paribus vtrinque rationibus diſtrahimur, tutiſſimum eſt me-
dium inter duo extrema amplecti: id enim ſimpliciſſimum. Iuſtina.
in Inſtit. ſepius, & nominatim l. 3. t. de agnat. ſucc. § ceterum.

Conue-

Conueniunt rebus nomina sæpè suis. 156

Iustinian. ubi donationes ante nuptias, quæ post nuptias accidebant, iubet vocari propter nuptias: dicit id à se fieri, quòd nominis consequentia rebus esse studeret.

De statu mentis deturbare. 157

Pro, commouere & deiicere. Vsurpauit ex Demosthene Saturninus D. 48. t. de pœnis. Sic qui ira corripiantur, dicuntur de potestate aut mente exire, id est, de consilio & ratione.

Prope est. 158

Pro, quasi, ferè est, interprete Alberico Papin. D. 39. t. 6. de mortis causa don. 41. Quod ab alio, nomine ipsius, presente eo datur, prope est, ut ab ipso datum intelligatur. Mutauit id Haloand. in, proprie est. Multa huius generis ad modestiam usurpant Iurisci. ut penè est, parum est, &c.

Μονομερῶς. 159

Apud Paull. D. 36. t. 1. c. 81. pro, peremptorie & sine replicatione usurpatur. Appellatione facta, cum Phœbus solus egisset, μονομερῶς victus est, quia ei vel eis, verba utrosque fratres cõplecterentur, &c.

Copa. 160

Mulier vaga, à saltatrice Copa, Mecenatis liberta, quæ ob molliam malè audiebat. de ea exstat Vergilij epigramma.

Coruum mimimus. 161

De his, qui curaturi negotium diutius herent in via: à coruo Phœbi ministro, de quo fabula Faust. 2. apud Ouid. vel à coruo Noë Genes. 8.

Syri aduersus Phœnices. 162

Σύρος πρὸς Φοίνικας. De duobus, qui hoc unum astutè agunt, ut dolis se mutuo circumueniant. Syri ob astutiam olim malè audierunt, ut & Phœnices.

Campas dictis abigi. 163

De ijs dixit Plaut. Trinummo qui verba non curarent, sed rem ipsam. Solent enim Campe, id est vermiculi, secundum Catonem, aestatis tempore olera & arbores infestantes, nobis eruce, quibusdam carminibus extinguuntur.

Hirci cuculus. 164

Ita Itali eos notant, quibus vxores sunt impudicæ: vel quòd hirci ei zelotypia non afficiantur: vel quòd eos vxores tanquam hircosos auersentur, qua posteriore ratione hircos accipit Cat. & hircosos senes Plaut. Mercatore. Nos prostitutores suarum vxorum cuculos vocant vulgò: quod cuculus ferè in hypolaidis seu curruce nidum oua trans-

transferat: quanquam ea ratione curruce potius dicerentur, quòd alij in suum nidum ova congerant: & adulterium, quasi ad alterius thorum. Plautus in Persa, & Trinummio.

Erica. 165

In turpem & salacem maritum: nam & ea herba salax est, teste Virg. in Iuuenil. Macro, Ouid. de Arte 2.

Sedet. 166

Negligenter, & cunctanter aliquid obire. Cic. in Pisonem: non dicam male sentienti, sed sedenti, cunctanti, dormienti, in maximo reip. motu consuli? Demosth. I. Philip. καὶ κύνκλι πανταχῆ μάλιστα ἡμᾶς, καὶ καθήμενους περισχιζέτωαι. Plaut. Pænulo. Rem in pauca confer: sicut qui sedent. Virg. 12. Sedeant, spectentq; Latini. Vbi sedere etiam ignauæ cessationis est.

Bambalio, Batalus, Bacelus, Babalus. 167

De loquaculo, & blaterone, qui multa, eaque inania confuse, nec satis distinctè loquitur. Hinc Celtè, Bauard, babillard, et baucur. Primum nomen impositum fuit M. Antonio, qui teste Cic. Phil. 3. homo cum esset nullo numero, propter hæsitantiã lingue, stuporemque cordis cognomen ex contumelia traxit. vide supra 139. Adamantium vetus Gramm. Atque bambalo βαμβαλις ἀπὸ τῆ βαμβαλιζέω. Græci batalum mollem appellant, bacelum stultum, Babalum loquacem, Plaut. Pseudolo: Bombax dixit.

Πομπικός. 168

Ita Attici Heraclidem Ponticum immutato paulum nomine vocabant, ab incessu delicato, cultu corporis, & vestitu. Celtæ etiamnum tales pompeux vocant. Que in pompa ferebantur, splendoris & magnificentie plena erant. Prochicus Dramate. τὸ πομποπιὺς ἐξ ἡλικῶς ἐσταλμένος, pompaticè & regali superbia elatus.

Διασπέρειν ὀφθαλμόν. 169

Illud Græcorum Cic. in Lucullo reddidit, torquere oculum, & alioqui Latini διάσπερον ὀφθαλμοῦ strabum vocant.

Δόρκας. 170

Lucr. 4. Nervosa & lignea Dorcas. innuit amantes suas puellas, ligno arido & ex succo corpore, τὸ οὐρείζοντες appellare Dorcades, a bestiola durissima cute, & verè lignea.

Ne gleba agri illi relicta ad locum sepultura. 171

De homine, cui à summis diuitijs & copijs ad summam paupertatem vel ad restim potius res rediit. Humabant enim mortuos in agri veteres. Liuius II. Cic. pro Roscio, Aeschines de Timarcho loquens, Aristoph. in ἐκκλησιαζ.

Διοπετής. 172

Cic. 1. de finib. Tum vero si stabilem scientiam rerum tenebimus, seruata illa, que quasi de celo lapsa est ad cognitionem omnium rerum regula ad quam omnia iudicia rerum dirigentur, nunquam ullius ratione victi sententia desistemus. Vbi sine dubio notat Epicuri librum περί κριτηγίου, ἢ κλονόαν, quem, eius sectatores adeoq; omnes cum suspicerent, & non humano sed diuino ingenio confectum esse velent, διοπετή, de celo lapsum dicebant: ideoque eundem idem Cic. de nat. Deor. celestem appellat. Plut. aduersus Colop. ὡς γὰρ κλονόη μὲν ἀρχὴ ἐφαίνεται καὶ χορὸς ὁ χορὸς, ὅτι τὸς διοπετὶς ἀνηγήσκει κλονόας. De celo igitur venire, seu cadere, teste etiam Agell. 15. 15. dicuntur, qui virtute, prudentia, moribus excellent: unde Iouis filij, quanquam apud Minucium qui repentino et inopinati apparet, de celo etiam cadere dicantur, vt liquet ex Tibull. 2, 3. Vide Erasmi adagium 786. Huc refer ancilia Numæ, & Magnam Dianam Ephesiorum διοπετής. Actorum 19

Χεῖρι, καὶ ποδί, καὶ πάσῃ δυνάμει. 173

Aeschines contra Ctesiphontem: μήτε ἀνοσι τὴν ἰσθμὸν γῆν ἐργάζεσθαι, μήτε ἀλλὸν ἐπιτρέψειν, ἀλλὰ βοηθήσει τὰ θεῶν, καὶ τῆ γῆ ἰσθμῶν, καὶ χεῖρ καὶ ποδὶ καὶ πάσῃ δυνάμει. vide sup. II 41 & 141.

Μολυβδίνῃ μάχαίρα. 174

Eo notare solent Greci iudicium siue aliquid aliud infirmum. Eadem voce vsus est Diogenes illo apophthegmate: ἕκ ἀιχμῶν ἐξ ἐλαφαντίνης κολεῖς μολυβδίνῃ ἐλκων μάχαίρα;

Titani. 175

Homines seu ingenio & immani, qui insurandum fidemq; violant, imò non magistratibus tantum, sed ipsis etiam Diis repugnant, & veluti bellum indicunt. Cic. de legib. 3. Noster vero Plato Titanum è genere statuit eos, qui, vt illi celestibus, sic hi aduersantur moribus. Plaut. item in Persa.

Præter plorare nihil relictum. 176

Vox est peruulgata Celtarum, quam expressit Hor. Sat. 2, 3. inuenietq; Nil sibi legatum præter plorare, suisque. Et Greci, quem à se contumeliose dimittunt, plorare iubent. Cic. ad Q. fratrem: ἀλλ' ἄμω ζῆτω; nos modò valeamus. Hor. Sat. 1, vlt. tu Tigelli, Discipulorum inter iubeo plorare cathedras. Arist. Pluto: ἐγὼ μὲν ἀμω ζῆω λέγω σοι, & κλαίειν ἐγώ γε σοι λέγω. Lucian. plurib. locis, & primo statim dial. mortuorum.

Per

Per nebulam, caliginem videre, audire. 177

Pro, incertè, obscurè, non planè. Cic. Philip. 2. Quod videbam equidem per caliginem. Durius videtur dictū à Plauto in Capt. Nunc edepol demum in memoriā regredior, audisse me quasi per nebulam, Hegionem meum patrem vocarier. Neque multo aliter in Pseudolo. Nebula sensum oculorum impedit: non ita aurium .i. migratio igitur in posteriore est ab oculo ad aures. Eleganter etiam Cic. ad Atticum: In strepitu videor exaudisse: pro, non firmiter. Nam & multorum strepitus & clamor facit ut non certò que dicuntur queant intelligi.

Strenuis abundè dictum puta. 178

Marius in extrema concione apud Sall. Plura dicerem, si timidis virtutem verba adderent: nam strenuis abundè dictum puto. Huc illud Sossie Terent. dictum puta: nempe ut curentur rectè hec. & Antiphonis: Ah dictum sapienti sat est. vide Manuij annot. in Cat. ubi hanc sententiam monet desumptam à Demosth. περι σωφροσύνης.

Αρχιτέκτων ἐπιβουλῆς. 179

Consultationis architectus. Demosth. contra Dionysiod. καὶ ἡμεῖς ἰσχυρὰ τὰ ἄρχιτεκτων ἐπιβουλήν τὸ γὰρ νόστος, οὐκ ἀπὸ ληγμένοι πρὸς ἀγνοίαν, πρὸς ὅσην τὸ πρὸς ἀρχιτέκτων τῆς ὄλης ἐπιβουλῆς. tralatio à Structorum principe, qui reliquis edificandarum domorum fabricis imperat. Sic Cic. pro Cluentio: Et illi, qui Fabricij libertum, qui a minister in maleficio fuerat; patronum, quia conscius, condemnassent; ipsum principem atque architectum sceleris absoluerent? Idem pro Roscio: Omnium architectum & machinatorum unum esse Chrysozonomum.

Quicquid in buccam venerit. 180

Temerè, negligenter, nullo delectu sententiarum habito. tom. I. 181. Plat. 8. de Rep. ἐκ τῶν κατ' αἰσχύαν ἔφη, ἐξ ἡμῶν, ὅτι νῦν ἦλθ' ἐπὶ σόμα. Sic & Plut. ἐρωτικῶν. Aliter paullo Halicarn. de comp. verb. ἐκ μέλλουσι μὴ πᾶν, ὅτι κεν ἰσχυρὰ ἀκαρτίαν γλῶσσαν ἔπος ἐλάττω, λέγειν, μηδ' ἐκ τῆς σωφροσύνης τὰ πρὸς ὁσὺν ἄλλήλοισι.

Υπορρεῖν. 181

Influere: de rebus aurium sensui subiectis, tralatione ab aquis. Plat. 4. de rep. 8. ἢ γὰρ ἐργάζεται ἔφη ἄλλο γε ἢ κατὰ μικρὸν εἰσοικιστέμενοι ἡρέμα ὑπορρεῖ πρὸς τὰ ἤθη καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα. Cic. de leg. 2. Assentior Platoni, nihil tam facile in animos teneros atque molles influere, quàm varios canendi modos.

Digito attingere. 182

Pro leui iniuria aliquem attingere, si iniuria est dicenda, cum de-
trimenti nihil, ignominieque importatur. Cic. Lelius, si digito quem
attigisset, proenas dedisset. at Cinna collega sui consulis Cn. Octavij
præcidi caput iussit. Plaut. in Persa. Licinius apud Agellium. Idem
ἐπιτετραχίοντες ὑπερπαντοῖς Ἕλλησι. Arist. de ortu. φάμεν γὰρ εὐνοῖτε τοὺς λυ-
πῶντας ἀπὸ τῆς ἀκαθαρσίας, ἀλλ' ἔτι καὶ αὐτοὶ ἐκείνους. Item verbum Digito:
quomodo Latini tangere. Virg. Nec solos tangit Atridas Iste dolor.
quamquam in Terent. Eunuchō etiam sumatur, pro acriter mordere,
pungere, existimationem acutè ledere. Quid Gnato? quo pacto Rho-
dium tetigerim, &c.

Καὶ τυφλῶ δῆλον. 183

De rebus manifestis. Polybius 16. Vulgaris hyperbole Latini, et
plerisque nationib.

Sed quis custodiet ipsos Custodes? 184

Hac poëta cuiusdam Latini sententia significabimus, nō omnibus
custodibus fidendum esse. Plat. de rebus. 3. de ebrio agens magistratu:
ζηλοῖον γὰρ ἢ δ' ὅς τὸν φύλακα φύλακα δειδῶται. Cic. Diuina
tione Verr. Custodem, inquit, Tullio me apponite. Quid mihi quam
multis custodibus opus erat, si te semel ad meas cassas admiserō? quō
nō solum ne quid enuncies, sed etiā ne quid auferas, custodiendus est.
Idem Philippi. 3. cum se Antonius rebus custodem futurum dixisset:
O præclarum custodem! ouium, ut aiunt, lupum.

Ἐναυλον ἔχειν. 185

Significat aliquid ex audito sonore vel cantu restare in auribus
quod quasi idem insusurret, diutiusque illuc maneat. Plut. de lectione
poëtarum. πρὸς πάντας δὲ πάλιν παρασκευάζωμεν εὐθεὺς ἐξ ἐ-
χῆς ἔχον ἔναυλον, ὅτι πινηπκῆ μὲν ἔτι πανυ μέλον ἐστὶ τῆς ἀλη-
θείας, ἢ αὐτοῖς semper obstrepentem hanc vocem habere, & quæ
continenter eandem sententiam renouet. Plato de leg. 3. Arist. de
ethone probl. 12. ὡς ἔναυλον εἶναι τὴν δύναμιν, εἰάν τις αὐτῶν πλῆ-
ρωθῆ, καὶ μὴ ταχὺ ἐκλείωσιν τὴν αἰσθησιν. Cic. Lepriam postquam
cupio delectari iam talibus scripsi, ut si abest maturitas ætatis, id-
em personare aures eius huiusmodi vocibus non est inutile.

Medium ferire. 186

Arbitri est, qui, cum sententiam fert, equo utrinque momento et
intervallo discedit. Cic. de fato: Chrysippus tanquam arbiter hono-
rarius medium ferire voluisse. Plat. de leg. 5. ἐγὼ γὰρ ἀποτὸς σοὶ συγ-
χωρῶ τὸν λύπης τε καὶ ἡδονῆς ἀκράτεια βίον φεύγειν δεῖν πάντας
μέσση

μῆσον δὲ πνα τέμνειν ἄει. Idem in Protagora: Ἔπιστ. ad Dionis propinquos. Nos vulgò, *tverschil deelen*.

Dignus qui ranis ministres. 187

Pherocrates apud Athenæ. 10. ἐξ ῥεσ κοράκας, βατράχους οἶνον
χεῖν σα δεῖ. Eodem vulgò utuntur, ubi ministri vinum nimia aqua
diluendo eius vim perdunt.

Υδαρές. 188

Aquosum: tralate, tenue, infirmum, leue. Arist. polit. 2. ἐν δὲ τῇ
πόλει τὴν φιλίαν ἀναγκαῖον ὑδρὴν γίνεσθαι διὰ τὴν κριτανίαν
τὴν τοιαύτην. Celte etiam vulgò aliquas res, que multum suarum
virium amiserunt, ἔϋ valdè tenues sunt, dicunt, annacquate: vt
solem etiam obscuriorem, nec vt solet, fulgentem.

Σκληρὸν ἦθος. 189

Vt Latini tralatione à corpore ad animum durum faciunt homi-
nem, qui neque pudore, nec precibus mouetur: Ita Greci fecerunt
σκληρον ἦθος.

Κατεδίεν δακτύλους. 190

Cum cibi suauitatem, ἔϋ auiditatem eorum quibus apponendus
ἔστ, ostendemus. Aristoph. apud Athen. 4. ἐπεὶ παράδες ἀνδρῶς
ἰχθύς, ἢ κρέας, κ' ἄνημοι κατεδίωσι, τῆ τῆς δακτύλους ἐδίω κρέ-
μασθαι δεκάκτις. Plaut. Pseudolo. Vt quisque quid conditum gusta-
uerit, ipsos sibi faciam vt digitos prerodat suos. Celte aliquem di-
cum delectari cibo iusques a lescher ses doigts.

Mala bestia est. 191

Vox frequens Italis, Gallis, Plauto in Bacchid. et Pænulo, Catullo
in Rufum. Lucianus in Rhet. preceptore, Belucum pro, bestia simi-
lem, dixit.

Ὁμόσε βαδίξεν. 192

Cominus cum hoste congredi. vsus est Plut. in Theseo tralate à
rebus bellicis. Idem valet ὁμόσε χερεῖν, teste eodem περὶ ἀδελ-
χίας: ὁ μὲν γδ ταῖκος ἀντίπατος ὡς ἴοικε μὴ δυνάμειρος, μὴ δὲ
βαλόμειρος ὁμόσε χερεῖν τῷ κερυνάδῃ μετα πολλῶν ρεύματος εἰς
τὴν σωμα φερομένη, ἔϋc. Dicitur ἔϋ ὁμόσε χερεῖν τῇ ἀληθείᾳ,
conferre pedem cum veritate, propius accedere ad virtutem.

Πάλαισμα. 193

Asuta ratio vincendi aduersarium, qua viebantur pugiles in cer-
taminibus. tralate, callidum aliquod ac vaftrum consilium. Aeschin.
contra Ctesiph. μὴ δ' ἀγροεῖθ' ὅπ πάλαισμα τῷ ἐσὶ δεκαση-
ξίον. Xenoph. δαπομνημ. 2. Aristoph. in βατράχους.

Fumus pulchriorem sequitur. 194

Vulgatum hoc prouerbiū expressit parasitus Aristophontū apud Athen. 6. Ἰσομένειν ἀπληγὰς ἄκμων, καὶ κοנדύλους, πλάτειν δὲ πτελαμῶν, τὸς δὲ καλοὺς περὶ αὐτῶν καπνός. Plagas patior ipse incus, atque condylos: Telamouque fingo: fumus & pulchros probo.

Εἰσομεν εὐδειν. 195

Plat. in Phaedro: Τισίαν τε καὶ γρηγίαν εἰσομεν εὐδειν, συνάμνις quiescere: cum contemptu quodam dixit Xenoph. ἀναβασ. 1. ἔμοι ἐν δοκεῖ ἔχ' ἄρα εἶναι ἡμῖν καθεύδειν, ἔδ' ἀμελεῖν ἡμῶν αὐτῶν. significans non cessandum esse.

Πολεμεῖν χρόνω. 196

Valet, veteri opinioni repugnare, & ab eo, quod diu creditum est, liberè dissentire. Plut. in Theseo: οἱ δὲ μεγαρόθεν συγγραφεὺς ὁμοίαι τῇ φήμῃ βαδίζοντες, καὶ τῶ πολλῷ χρόνῳ κατὰ σιμῶνιδην πολυμοῦντες &c. itidem in Osiri & Iside. fortasse etiam dicebant Græci πολεμεῖν φήμῃ eodem sensu: nam apud eundem Plut. Sympos. 5, 7. εἴβ' βοηθεῖν φήμῃ, peruulgatam opinionem adiunare & stabilire. ἔφη τὰ μὲν γινόμενα τῇ φήμῃ θυμῶσ' ὡς βοηθεῖν: τὰ δ' αἰτίας ἀπρῶτον ἀπειθεῖν τὴν ἰστέραν δικαίως. De fascino loquuntur.

Tollit supercilium. 197

De irato, & minitante alteri malum. Vultus enim index animi. Cat. in Ianuam: quem dicere nolo Nomine, ne tollat rubra supercilia. Diphilus idem tribuit merenti & iristi, ὅταν inquit πεπειθὸν μεγαφρονεῖν ποῖς μόνος: τὸν τὰς ὀφρῶς ἀίροντες συμπέτρεις γάλας, etc. in Priapeorum initio contractum supercilium seueritatis nota est.

Εισεῖλθε μυθεῖον. 198

Vlyxes apud Eurip. Cyclop. ita consilium vocabat, quasi à Deo immissum, quo vltus est Polyphemum. Ita Dolon Iliad. 10. ἔκτερ' ἐμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμός. fingit cogitationem ab animo excitari. Virunque Virg. 9.

Dij ne hunc ardorem mentibus addunt

Euryale? an suacumque Deus sit dira cupido?

Aut pugnam aut aliquid, &c. Mens agitat mihi, &c.

Sic Georg. 3. de furore equorum: & mentem ipsa Venus dedit: ut mentem dare vel iniicere, sit excitare desiderium alteri, vel impellere. Cic. in Catilinam. Idem pro Milone. Hic Dij immortales mentem dederunt illi perdito & furioso, ut huic insidias faceret. Suprà dixerat, mentem iniecit & amentiam, quod Græci ἐμβάδειν siue ἐμποιεῖν γέν. Demosth. Philippica. 1. & Isocr. ad Philipp. Macedonέ. Χίρρος

Χέρσος. 199

Incultā & ignaua terra. tralatē virgines perpetuæ, nuptui non traditæ: item, steriles, & quæ non concipiunt. Soph. Oedip. Χέρσος φθαρήναι κ' ἀγαμῆς ὑμᾶς χρέων.

Album colorem ab atro non distinguit. 200

Vulgatum de eo, qui non corporis luminibus, sed animi caret: neque vllō ingenij acumine præditus est.

Λέγειν καίρια. 201

Pro, sententias vtilēs sapientesque edere; ille namque oportune sunt, ac tempori apte. Aeschylus bis in trag. ἐκλᾶ ἐπὶ Ἰθυσίας. Item in cœphoris: σιγᾶν δ' ὅπον δ' εἶ, καὶ λέγειν τὰ καίρια.

Γράφειν ἐν φρεσίν. 202

Pro, condere in animo quippiam atque illic firmiter collocare, & ea, quæ litteris consignamus. Aesch. Prometheo: ἢν ἐξ ἀφου σὺ μνημοσύνην δέλφτις φρενῶν. Pind. Olymp. 10. τὸ ἐλυμπιονικῶν ἀνάγνωτέ μοι ἀρχαῖα πᾶσι παῖδα πόδι φρενός, ἐμᾶς γέγραπται. innuens memoriam eius fore suo in animo sempiternam. Cic. sepe id dixit, insculpere in mente. Ter. Andr. Etiam nunc mihi scripta illa dicta sunt in animo Chrysidis.

Oculi dolent. 203

De re molestā & odiosa oculis molestā. Ter. Phorm. 5, 11. Vin primum hodie facere, quod ego gaudeam Naufistrata, & quod tuq viro oculi doleant? Sic in Plaut. Afn. Pater intemperans, cum amica filij accubans: Num quidnam, inquit, tibi molestum est mi gnate, si hæc inde mecum accubat? Pietas pietas, respondet filius, oculis dolorem prohibet, &c. Greci contra oculorum ægriitudinem vocant id quo viso frui non licet. Sic Alexander de puellis Persis captiuis, teste Plut. ὡς εἰσὶν ἀλγυδόνες ὀμμάτων αἰ περισίδες.

Τὸ ἐμὸν γ' ἐμοὶ λέγεις ὄναρ. 204

Idem quod ego de hac re sentis. Plat. de rep. 8. τὸ σὸν ὄναρ σοὶ διηγεῖμαι. Cic. ad Att. 6. vlt. Monebas de Q. Cicerone, filio, ut eum quidem neutiquam relinquerem. τὸ ἐμὸν ὄνειρον ἐμοὶ. eadem omnia quasi collocuti esse vidimus; non fuit faciendum aliter. Soph. Electra, ὡς ἢ μακρὰν ἐτ' ἀμύνει τὸ ἐμὸν φρενῶν ὄνειρον αἰωρεῖ μῦθον.

Εἰς τέφραν γράφειν. 205

De rebus quæ subito dissipantur, nec stabilitati aliquid aut constantie habent. Cat. eadem scribit in vento & aqua. vide sup. 94.

Labefactare munere. 206

Durum & affirmatum flectere & delinere, quo modo dicimus, expugnare pudicitiam Cat. in Ruff. Non, si illam rare labefactes munere vestis. Non dissimiliter Græci. Herod. 8. de præfectu classium sociorum in fide retentis pecunia. οὐρίτε δὲ πληγέντες δ' αἰροῖσι ἀναπαισμενοι.

Præsentia atque viua. 207

Soph. in illo Trachin. ἢ μοι χροῖα τῶ ζῶντι καὶ παρόντι ἢ ἔφασκε, &c. tempus presens & viuens dixit quod instaret. Cic. etiam veteribus exemplis opponit presentia & viua, sumpta nempe ab iis qui etiam tum viuerent. Et pro Sestio causam dixit viuere, quæ antea cum commodè defendi non posse videbatur, veluti mortua iacebat.

Χρόνος φείδεται. 208

Breui & sapiente hoc dicto volebant veteres, tum quia breuis est vita, tempus frustra in rebus inanibus consumendum non esse: tum parcendum esse quotidianis sumptibus, ne, si forte vita contingat longior, res ad vitam necessarie desint. Clemens Strom. 1. Cic. de fin. 3. Vetera præcepta sapientem iubent tempori parere &c. Et Theophrastus apud Stob. 3. tempus dicebat esse πολὺτιλές ἀνάλωμα.

Velitari. 209

primas iactare hastas, Cic. de Orat. 2. Atque eiusmodi prolusio illa debet esse, non vt Samnitum, qui vibrant hastam ante pugnam, quibus in pugnando nihil vtuntur; sed vt ipsis sententiis, quibus proluserunt, vel pugnare possint.

Alcinoi apologus. 210

Arist. Rhet. 4. ἐπι μὴ πεπεσγμένα δὲ λέγειν ὅσα πρὸς τὸ δίκαιον ἢ δεινῶσι φέρει παράδειγμα ὁ ἀλκινόος ἀπόλογος, ὁ πρὸς τὴν πηνελόπην ἐν εἰκοσὶ ἔτεσι πιπίηται &c. que gesta non sunt, si commiserationem aut indignationem faciunt, perinde vt gesta narranda: huius exemplum Alcinoi apologus, quid apud Penelopem xx. annis esset factum, &c. Vtemur cum narramus quedam, quæ possunt in immensum extolli figmentis additis. Ita de Penelopæ sinxerunt quidam, quid per xx. annos illos, quibus excisa uis Troia, & errauit Ulyxes, fecerit. Huc referas librum de Christi vita in Aegypto maiorem ipsis biblijs, verum Alcinoi apologum,

Cribro vaticinans. 211

Stultè de rebus occulte diuinans: à diuinationis genere, quod iussu spensò, circumactò quæ cribro peragebatur.

Florent

Florent fabæ. 212

Vulgò hoc nomine fabarum flores laborant, quod stultitiam pati-
ant. caussam eius statuit L. Lemnius grauem & fumidum inde ha-
lantem vaporem: eius Occulta nature miracula vide 257.

Κερασβόλος. 213

Homo dura cervicis, quiq; nec leges neque vllum animi cultum
recipit. Plat. Semina verò κερασβόλα & ignis iniurie inuicta re-
sistere γωπονικῶν 14. legitur, nec aqua macerata tenerescere, Ety-
molog. auctor est.

A Dorio ad Phrygium. 214

Inter nullos modos minus conuenit quam inter Dorium, et Phry-
gium, vt si ab illo transcas in hunc, protinus offendantur aures, pre-
sertim in genere diatonico. Id quomodo fiat explicat satis late Gilber-
tus ex iis, que in hanc sententiam suis aliquando Henr. Glareanus
dictauerat. Sed cum in autographo nostro locus hic mendo non va-
cet, vt innumerabiles alij, consulto preterij illum, & ad alia perrexi,

Περιαυθλόγοι. 215

Gloriosi homines de se loquentes, suaq; iactantes.

Atticè dicere. 216

Est, ornate, apposite, eleganter & vno quoque dicendi genere pro-
bato differere. Cic. in Oratore, & de claris oratorib. Lucian. in De-
monact. Erant enim Attici limati, pressè, & emuncti, nihil inane
& redundans ferebant. Vnde Plin. epist. 4. laudans Hadriani epi-
stolam dicit ipsas Athenas non tam esse Atticas.

Figulinam de dolio discere. 217

Vide tom. 1, 150. Theon Sophist. in proæmio progymn. agens de
iis, qui nullis exercitijs preparati se ad forum conferrent, καὶ τὸ πᾶν-
των ἀροκόπερον, ὅτι εἰς οἷς προσήκον ἔστιν, ἐξυμνασάμενοι, ἐπὶ
τὰς δημοτικὰς καὶ δημοθηρικὰς ἵενται ὑποθέσεις, τὸ δὲ λεγό-
μενον κατὰ τὴν περὶ οἰκίαν, ἐν πύθῳ τὴν κεραμείαν μανθάνοντες.

Noctes atque dies patet atri ianua Ditis. 218

Illud Virgilianum ex Aeneid. 6. quo mors omnibus communis
significatur, ita exprimit Arrian. 1, 24. τὸ δὲ κεράλαιον μέμησον,
ὅτι ἡ θύρα ἤνοικται, ianuam appellans exitum è vita.

Callipedes. 219

Greco prouerbio dicuntur, qui inter biennium cubitum vix pra-
cesserint, hoc est, in rebus agendis tardī.

Crallipedes. 220

Παχόδευτοι, qui pingui sunt, illotaq; cute, & habentur pre
fatuis ac rudibus. Celsus 3, 5.

Noctu vrgenda consilia. 221

Theon progymn. τις ἔκ οἷδε λόγον, ὃς φησὶ δεῖν εὐ νυκτὶ βυλῆς ἔχειν; ὁ δὲ σοφὸς σοφοκλῆς τίματῶν εὐφρόνῳ ἀπεικάζει τὴν νυκτᾶ; ἔχ' ὅτι τὸ φρονεῖν ἄς μάλιστα τότε τις ἀνθρώποις παραγίνεται; cui ignotum tritum proverbium, Noctu vrgenda consilia? An non quod tum, vi cum maximè, vis menti in hominibus exerceatur? Idem alibi repetitur ab eodem.

Cantio Bæotica. 222

Vide tom. I, 249. Monet Gilbertus aliam huius adagij originem afferre Eustath. Iliad. 2. eam tamen ipse tacet; tantum addit, Constat, Thebanos olim fuisse Musices studiosos, vel illa Alcibiadis attestante, Cantent Thebani, qui loqui nesciunt: Aristophani quoque interpretem modis harmoniarum Lydijs, Dorijs ac Phrygijs annumerare Bæoticos.

Exstinguitur magis, quàm Sol Heracliti. 223

Vide supra, 121. Et hic ad Erasmica tantum addit, apparere, scripsisse Heraclitum solem cum occidit, Oceanoq; mergitur, non aliter quàm ignem exstingui: eundem tamen sub ortum redaccendi. Neque hoc ipsum probat. Adscribam verba Platonis è sexto de Repub. quibus significat eos, qui senes & fracti, se ad philosophiam conferunt, descere vi plurimum in ipso progressu, neq; deinde, solis Heraclitei instar, ad se redire. ἀποβίνωσαι πολὺ μᾶλλον τῆ ἡρώα κλεῖτεῖς ἡλίω, ὅσον αὐτοῖς ἔκ ἐξέπλονται.

Scelera non habent consilium. 224

Quintil. 7. de coniectura loquens: Preterea cur potissimum illo loco, illo tempore, illo modo sit aggressus, &c. an etiam si nulla ratione ductus est, impetu raptus sit, & absque sententia. Nam vulgò dicitur, scelera non habere consilium.

Rimosus. 225

Qui commissa non retinet. Hinc Parmeno Terentianus se arcana proditurum minitans, plenus, inquit, rimarum sum. tralatio à vasis rimosis, que fundunt. Grecis κλειρωδής.

In sinum despuere. 226

Eis δὲ βαδὸν τις κολῶν ἀπέπτωσεν. In epigrammate quodam εἰς ἀγάματι θεῶν. τις εἰς εὖν ἐπέπτωσε κελπόν, ter in sinum despuerit finum. Theocr. 24. Gestus est abominantis.

Αἰσχροκερδής ἢ μικρολόγος. 227

Pro, turpis lucri cupido, sordido, & quem minima queque mouet, cen splot mijte. Aristot. mag. Mor. I. Item Plut. probl. ἵνα μή τις μικρολογῇ πρὸς τὸς θεοὺς, ne ultra sordide agas cum dijs, par-cens

sens nempe turi. Valet idem $\varphi\epsilon\iota\delta\omega\lambda\acute{o}\varsigma$. Multa huiusmodi Erasmius adag. 1005.

Palea. 228

Ita veteres olim appellabant res tenues ac nullius momenti, aut utilitatis, & olim Alexandria ad Tanarū in Statyeli vrbē cum con dita esset, paleæ nomen per contemptum à vicinis accepit. Conuadum etiam imperator cum coronam regni Italici alibi quàm Mediolani à vicinis accepisset, corona paleæ redimitus ferebatur. Quin & Aristoph. τὸς γὰρ μετοίκους ἀχουρα τῶν ἀστῶν λέγω, paleam inquilinos esse dico ciuium.

Νῆς ὄρα, ἢ νοῦς ἀκέραιος, τ' ἀλλὰ δ' ἔ
ὠφέουκε τυφλά. 229

Mens videt, mens audit, alia sed sunt cæca. Epicarmi esse testatur Plut. de fortuna Alexandri II. Meminit eiusdem Aristot. probl. I I, 33. Habent quidem sensus singuli suam vim: eos tamen adeò mens adiuuat atque ornat, vt sola imperare videatur: & reliqua verè surda, cæca, inania deformat potius & morentur eos, quibus mens & virtus non adest.

Dulcedo cuncta intelligendi superat
ceteras voluptates. 230

Themistius βασιανισῆ: Εγὼ δὲ ἐβελόμην περιτετραφῆται μοι τὰς πῆρας, ἵνα τὰ ἐμαυτῶ μόνον ὀρώμην. τὰ τῶν ἄλλων δὲ μὴ δυναίμην. ἐκ ἐστὶ γὰρ φασι, γλυκερώτερον, ἢ πάντ' εἰδέσθαι, καὶ ἐγὼ φημι τ' αγαθά. Rectè corrigis Themisij.

Oleribus verba facere. 231

Itali eo diuerbio significant, frustra pertinacem hominem ab alio moneri: tam enim auscultare illum, quam certa quedam olera, presertim quorum caput terra contactum est, cum ad ipsa quis verba facit. In Plauti Mercatore adolescens,

Non ego, ait, idem facio, vt alios in comædiis

Vidi facere amatores: qui aut nocti, aut die,

Aut Soli, aut Lunæ miseras narrant suas:

Quos pol ego credo humanas querimonias

Non tanti facere, quid velint, quid non velint.

Sic apud Cic. quest. Tusc. 3. Medea celo & terræ miseras suas memoratur narrare.

Mortuus rursus eris id, quod prius. 232

Ὁ λάχης λάχης, ἐπεὶ ἂν ἀποθάνῃς αὐτοῖς ἐξ ὀρχῆς ἴση. Vestrianus apud Suet. dixit in Ceryllum, qui cum liber esset, vt pro ingenio agnosceretur, se Lachetem vocauit: illam nominis mutationem

illi nempe non profuturam, cum omnino sui patroni in eius bonis maneret. Exstat carmen idem apud Stobæum adscriptum cum alijs multis Menandro.

Νηστείας ὄζειν. 233.

Vide supra. 61. Ieiuna anima porrectum suavius merito apud Cecilium comicum, recusat maritus. Hinc Martialis inter malevolentia numerat ieiunia Sabbatariorum, id est, Iudeorum: graui enim illi sunt halitu, sed non fortasse ob ieiunia.

Chironia vlcera. 234.

Appellant Eustath. & Aegin. veluti Chironia medicine peritissimo indigentia. Gal. in Methodo verò, quòd eiusmodi primus sanauit Chiron. ea maximè accidunt pedibus & cruribus duasq; habent ca-lentes oras, tumentesq; modico dolore.

Τὸ ἐν χῶ ξυρεῖν. 235.

Ad viuum vsque raderè, profundius abolere. Sophocles. In Aiacè tamen pro mordicus pungere, & insidendo mordere. ξυρεῖ γὰρ ἐν χῶ ἄστει μὲν χοῖρεν τινα, Radit cute tenuis, abstinet omne vt gaudium: vide supra. 70. Sic raderè aures, seiunnam & aridam tralationem dixit Fabius, & veritatem mordacem Persius. Quin & corrasio auarorum multis illatam iniuriam præ se fert.

Volfellis non glad. &c. 236. vide supra. 23.

In toga. 237.

Rebus pacatis. Cic. Off. 2. In L. Pisonem. Et in Catil. 2. Atque hæc omnia sic agentur, Quirites, vt res maxime minimo motu me vno rogato duce sedentur.

Barbata eminus salutanda. 238.

Italorum est, qui femine, præter naturam, barbata occursum omninosum putant.

Binis tonderi, &c. 239. vide supra. 52.

Μυροβρέχοι. 240.

Qui delibutos vnguentis capillos habent, molles nempe & luxuriosi dediti. Sic. Cic. pro Roscio, capillum compositum ac delibutum fastus & mollitiei symbolum notat.

Crispiores apio. 241.

Ἐλότερον σελίαν. Epigrammat. Lucian. in amorib. σελίαν ἔλεγε τὰ σκέλη φορεῖ, apium crassa crura habet. Aristot. Rhetor. 3.

Arca. 242.

Transfertur ad amplitudinem materia. Ouid. Fast. 4.

Quæ decuit primis sine crimine lusimus annis:

Nunc teritur nostris arca maior equis. & Trist. 4.

Et patet in laudes arca magna tuas.

Cumæi anni. 243.

Pro infinitis. Ouid. de Ponto. 2.

Sic pater in Pylis, Cumæus mater in annos

Vivant, & possis filius esse diu. Prop. similiter.

At me ab amore tuo deducet nulla senectus,

Sive ego Tithonus, seu tibi Nestor ego.

Caluor tranquill. 244. vide sup. 75.

Ouo depili nudior. 245.

Adscribam Nicæ carmen non inuenustum, sup. 75. tantum ino-
dicatum.

Τὴν κεφαλὴν βαπτῶν τις ἀποώλεσε τὰς τρίχας αὐτῆς
καὶ δαυὸς ἀνλίας ὡν ἄπας γέρονεν.

Gallinæi lactis haustum polliceri. 246.

Fr. Floridus epist. succis. lect. fumose lucubrationum inscriptiones
iis sunt relinquende qui lectores dulcia viliibus miscentes erudire pa-
triter ac delectare, & gallinæi lactis haustum in recessu polliceri
queant.

Διώκειν δρόμῳ τὰ πεπευά. 247.

Sequi cursu volucres. frustra quid conari. Dissimile illud Phale-
rei de Elocutione. Θέειν ἀνέμοισιν ὁμοιοι, æquabant cursibus
auras.

Qui medicè viuit, viuit miserè. 248.

In vices victu superstioso et nimis exquisito torquet vulgus: non
iniuria. Sanis enim mediocritas ipsa regula est. At cur superstiosè
viuere, est medicè viuere? an non medici, modum ubique laudant, &
sanitatem illi tanquam filiam tribuunt? Errat ergò vulgus hac acce-
ptione, qui, quam viuendi rationè, egris medici indicunt, indici etiàm
putant sanis. Mihi verò hoc auctores huius proverbij voluisse viden-
tur, miserum esse, qui aut per nature conformationem aut causam
extraneam ea est valetudine, que tota à docti & diligentis medici
cura pèdeat, vt est valetudo eorum qui cerebri, hepatis, ventriculi aut
altius principis partis intemperie laborant, item eorum qui calculo, po-
dagrae obnoxij sunt, de quib. Gal. lib. de sanitate tuenda vlt. Atque
istorum conditio verè misera est, & miseranda, quòd leui in alteram
partem momento intemperiem augeant, & morbum familiarem sibi
accesant.

Vitis & brassica. 249.

Ἀμπέλος καὶ κράμβη. De rebus adeo sibi mutuo aduersantibus,
vt non nisi cum alterius interuersionem pax conè possit.

Σκία-

Σκιαμαχείν. 250

Cum umbrapugnare, ridiculum, inane, inutile.

Durius adamante. 251

Huius lapidi vis est inenarrabilis & indomita, eaque re illo inexorabile & inuictum significamus. Fr. Floridus apol. in calumniatores lingue Latine Val. Maximum quous adamante dicit haberi duriorem & in orationis structura quous saxeto asperiozem. Theocr. Aepolo: καὶ κέ μ' ἴσως ποτιδὴ ἐπὶ ἕκ ἀδάματι τινα ἐντί. Siracides. 16. τὸ φῶς αὐτῆ καὶ τὸ σκότος ἐμέρισε τῷ ἀδάματι. In quem locum ita Camerarius: Hoc dicit, immutabiles vices lucis & tenebrarum, neque infringi posse. Sic in oraculo apud Herod. ἀδάματι πλάσσις, firmum & infractum reddens: & Agathias de Zenone τῆ τ' ἀδάματι μένει manet firmum ac durat. &, ἀδάματι δ' ἴσως, vincula, que rumpi nequeant.

Arena sine calce. 252

C. Calizula Senecam commistiones meris componere, & arenam sine calce esse dicebat.

Gergeseni. 253

Ita Theologis dicuntur, qui, ut est Matth. 8. non ferunt ut Christus suos fines inuisat. Item, qui, ut est 1. Timoth. 4. sanam doctrinam relinquentes ad suas libidines sibi magistros cumulāt, auribusq; prurientibus & a vero auersis ad fabulas se conferunt: qui denique, ut ibidem est priore cap. auari sunt, arrogantes, voluptatis magis quam Dei amantes &c.

Milesia stragula. 254

Μιλῆσια σπράματα, pro delicatissimis: ab optimis lanis Milesie regionis. Theocr. in Syracus. tapetas somno molliores vocans subdit, φαίη ἂν μίλητες, καὶ ὁ τὴν σάμιαι καταβόσκων, sic Miletus dixerit, qui que incolunt Samum. Imò quicquid molle, parumq; virile videntur intelligi, Milesium appellant.

Lacuium fert Samus Ionica. 255

Hoc inde natum, quòd, Samus Ionica olim vsque adeo fuerit fortunata: infelix tamen fuit, cum in ea Solyson tyrannidem suam exerceret. tom. 1, 102.

Αἰγυπτία ἄδν. 256

Aegyptium agere: pro, occulta prestare. prestantes enim, ut in alio proverbio est, in contexendis machinis Aegyptij. Eustath. in Dionysium.

Ανεπαρίσσε. 257

Id est, μετεμνήθησε, facti pœnituit, facti difragus est. Ex eo, quod

Parus

Parus una Cycladum pacem, quam cum Miltiade pepigerat, non seruauit.

Calauriam pro Delo. 258

De permutantibus equalia. Neptunus Calauriam cum Latona permutauit accepta Delo, vt & pro Pythone Tænarum accepit.

Capra cinnamomum. 259 vide sup. 68.

Arabicus tubicen. 260

In garrulos homines & loquaces; vel tuba alioue instrumento canendi imperitos. Arabicus tubicen fertur pro drachma tubam inflasse, pro quatuor vero tacuisse.

Bæotica sus. 261

Ita vulgò Bæotos vocabant, teste Pindaro, quod non essent mente admodum agiles.

Caunius amor. 262

De iniuste amantibus, vel de leſis ab iis, quorum iniusto amore essent capti. Caunus vrbs fuit Carie, à quodam Cauno sic dicta, cuius amore capta Biblis soror cum esset repulsa, mortem sibi laqueo consciiuit.

Ciuitatem, domum venti perspirant. 263

De ciuitate vel domo deserta ad ruinam tendente. idem Celtæ vsurpant.

Sub vnam Myconum. 264

Παύτ' ἑὸν μίαν κίβητον, omnia sub vnam noxam aut condemnationem. De iis, qui vna sententia condemnantur. In Mycone vna Cycladum aiunt sepultos esse excellentissimos Gigantum ab Hercule interfectos.

Hylam vocare. 265

De vocantibus non audientes. Theocr. Eidyll. 13. quod Hylas inscribitur, iuxta Cium Mysium fluium, cui ciuitas adiacet item Cius dicta, à Nymphis raptus fuit Hylas puer Herculi cariss. Describit fabulam elegantissime Apollonius in fine primi Argonauticon, & Propert. 1, 20.

Corycaus audit. 266

De his, qui secreta explorant. Natum ab insula quadam & portu qui est prope Teum insulam & Erythras, vbi piraticam exercebant. inde Corycei, speculantes mercatores.

Lydi mali, secundi Aegyptij,

tertij Cares. 267

Lydi propter improbitatem male audiunt.

Παρά

Παρά λυδίων ἄρμα Τέδν. 268

Præter Lydium currum currere dicuntur, qui amigandi arte succumbunt. Eustath. in Dionys.

Tenedius vir. 269

De austerè iudicantibus. Tenedus olim cum quis de magno flagitio accusaretur; quidam securim gestans eidem assisibat, quem oportebat obiecti criminis conuicto statim plagam infligere letalem.

Ad manticam res redijt. 270

De eo, cui nihil planè reliquum.

Frondes fructuum expertes. 271

Theologicum prouerbiū de ijs, qui ore Deum se scire profitentur, eundem verò factis negant.

Azymus. 272

Sincerus, verus, non elatus, sine iniquitate.

Quæ ignoramus, aspernuntur. 273

Laz. Bassus: fere sit, ut facile aspernemur, quæ ignoramus: teste enim Aristot. Nemo eorum quæ ignorat bonus iudex. Et vulgò: Scientia non habet inimicum præter ignorantem.

Nudato Petro Paulum tegere. 274

Hoc Celte in eos, qui sic è presentibus malis extricant se, ut alijs grauioribus impediuntur.

Pigris semper festum. 275

Ἀργῆς ἄτεν ἰογρή: Theocr. Natum à Tarentinis potentibus quidam, sed luxu perditus, apud quos plures olim ferie propter otium & delicias institutæ celebrabantur, quàm profesti dies.

Thasus bonorum. 276

Quasi δ' αὐτος, multitudo siue densitas. ortū à Thaso insula AEgei maris aurifodinis quondam celebri, quæ ob fertilitatem Cereris granarium dicta est. Alij ita efferunt; Datus bonorum: vetus & hoc, ἀζαθὼν ἀζαθίδες.

Caracallæ nummi. 277.

In blandos vultu, animo virulentos, eosq; omnes, qui aliud præ se ferunt, aliud tegunt: Habuit, testè Dione, Ant. Caracalla in vsu nummos adulterinos: plumbumq; argentatum, & æs inauratum pro argento vel auro Senatoribus suis dedit.

Cauponariæ mulieres. 278

Nominant Hebrei vna eademque voce meretricem & cauponariam mulierem: quasi eiusdem generis sint. Vulgate enim sunt pudicitia, quæ in cauponis seruiunt. Constant. l. quæ adult. C. ad legem lul. de adult.

Fronti nulla fides. 279

Hoc Iuuenalis 2. vulgatis: hodie est, ut & illud, Hypocriſeos magni sunt recessus.

Sarmentarij. 280

Inter maledicta conuicia, quibus Ethnici Chriſtianos exagitant, memorat Tertull. appellatos fuiſſe Semiffios & Sarmentarios: quod ad ſtipitem, dimidij aſſis reuinctis ſarmentis additis concrematur, de quo meminerunt etiam Euſeb. Auguſtin. Dicebantur & Aſinarij, quod iidem Chriſto illudentes, illum velut in pergula prætereuntibus depictum oſtentarent, aſinini auribus, pede altero inungulatum, ac togata ſpecie cum libro in manibus hoc abiecto titulo, quaſi u Chriſtianorum foret Deus ὀνόχλος.

Chamaleontem imitari. 281

In adulatorem: qui cum in mille formas ſe poſſit vertere, verus tamen & ſincerus eſſe non poteſt, inſtar Chamaleontis, qui omnium colorum ſimilitudinem exprimit, præterquam albi. Plut. de diſcr. adulatoris & amici. Paraſitum vna ſpecie expreſſum vide in Eunucho Terentij. 2, 2.

Manus porrigenda non confuſis digitis. 282

Videtur eo Diogenes voluiſſe, omnia eſſe aperto animo & ſimpliciter facienda; non autem ſucato & duplici: Vel non oportere, eſſe rapacem: nam qui aliquid in vola abduunt, manum non extendunt: Vel denique orationem debere eſſe planam, apertam, non concisam, confuſam & obſcuram. Laërt.

Εκλεκτικοί. 283

Laërt. in proam. lib. I. ἐπὶ δὲ πρὸς ὀλίγου ἐκλεκτικοί τις αἰρεσις εἰσῆχθη ὑπὸς ποτάμου τοῦ ἀλεξανδρείας ἐκλεξαμένοις τὰς αἰρέσεις, ἐξ ἑκάστης τῶν αἰρέσεων, haud ita pridem Eclecticorum quedam ſecta à Potamone Alexandrino inuenta eſt, qui de ſingulis ſectis, quæ ſibi placuerunt, ſelegit. Talem ſe ſere præſtiti Cicero: ita eſt etiam Horatius, qui ita de ſe epiſt. 1.

Nullius addictus iurare in verba magiſtri;

Quo me cunque rapit tempeſtas, deſeror hoſtes:

Nunc in Ariſtippi ſurtim præcepta relabor &c.

Appellatur eadem ratione tales etiam ἀναλογητικοί.

Ελύσατο μίτην. 284.

Soluit zonam, id eſt, virginſtatem amiſit. unde ἀμιτσοί puella inuuptæ. Rationem vero ſoluende zonæ eſt legere in ſcholijs Apollonij. Aliquando λύειν μίτην eſt eripere virginſtatem, ἐνεργητικῶς. Miſicus: ὡς ἢ μὲν ταῦτ' εἶπεν, ὃ δ' αὐτίκα λύσατο μίτην, virginſtatem.

virginitatem eripuit. Apud Apollon. est parere: ὡ ἐπὶ μύνοι μίλα
την πρῶτην ἔλυσσε καὶ ὕστερον, quem unicum peperit.

Fabulæ Milefiæ. 285

Sermones nec veri, nec verisimiles, nec in aliquem vitæ usum parati & congruentes, sed tantum ad voluptatem & extrahendum tempus vel in conuiuio, vel in cætibus feminarum: ut sunt amatorîa omnia, historia Heliodori, Asinus Apulei &c. Scripsit Aristides librum μιλησιακῶν. Miletus Ionica etiam aliis prouerbis suum luxum & delicias prodidit.

Iyngem habet. 286 vide sup. 51

Ἐκ πίνακος καὶ πλαίας. 287

Ex porticu & tabula. De re commentitia: quoniam in porticibus & tabulis depingi fabule soleant. Plut. in lib. de particula ei in scripta foribus Delphici templi.

Dimicare pro carnibus. 288

Plut. libello contra Coloten. καὶ τὸν περὶ τῶν κρεῶν ἐπάξει, subaudio, πόλεμον, & pro carnibus dimicandi afferes necessitatem. Aristoph. in ranis, νενομμάχηκε τὴν περὶ τῶν κρεῶν. tom. I, 129.

Pistillum ornatum. 289 vide sup. 108.

Ludere inter marentes. 290.

Phalerens de elocut. τὸ γὰρ εὖ περὶ τοῖσι παιζέειν, κατὰ τὴν περὶ ποιητικῆς, τὸ φιλῶντα εὖ τοῖς πάρεσι κακοτέχνην εἶναι, malo artificio in mouenda & excitanda perturbatione uti.

Mel satietatem gignit. 291

Halicarnass. in comp. Herodoti & Thucydidi: Satietatem enim gignit, ait Pindarus, etiam mel & res Venereæ. Iam verò & illud in animo reputauit, quàm iucunda sit res & suavis in historia scriptio nis varietas & immutatio. Hunsfredus de nobilit. Quicquid nimium est, ingratum & iniucundum est, eiusque omnis in fruendo, voluptas amittitur. Theocr. Megar. καὶ εὐφροσύνης κόρος ἐστίν.

Κοινοφθαλμίση. 292 vide sup. 106.

Κατάκρατος. 293

Κατάκρατος prouerbij quadam figura, simpliciter & profrusè, significat.

Ἐν τετραδὶ γεννηθῆναι. 294

Quarta Luna natos dicimus, quibus sinistra, parumq; auspiciata sunt omnium rerum initia: Vel quòd illi, qui senescente luna, aut post huius dodrantem nascuntur, partim ob sideris defectum, partim ob enitentis debilitatem agrè atque laboriosè in lucem procedant, sinistra;

sint; postea dubia semper & vacillante valetudine; addo etiam in rebus incipiendis imprudentes & infelices: Vel quod concepti utero destituito humore, quo factus alitur, & firmatur, non possint omnibus numeris suis perfici; quod serè euenit iis, qui quarta luna aurentique vnlua, vt est Esdra 4, 5. concipiuntur. In vita Aristophani: διὸ καὶ ἴσκαωπιον ἀριστύνουμος τε καὶ ἀμερψίας τετραδάδι λέγοντες αὐτὸν ζαζάνουαι κατὰ τὴν παροιμίαν, ὡς ἄλλοις πρῆνται τὰ μὲν πρῶτα ἄδ' διὰ καλλιστέρας καὶ φιλονίδ' & καθὶ δράματι.

Ἀρχαῖκόν, καὶ ἀρχαῖον. 295

Pro simplici & agresti. Hor. epist. 1. Si potes Archaicis conuiuia recumbere mensis, id est, rudibus, impolitis, quas prisci illi homines possidebant, non citius, neque marmoreis. Ita Nan. misc. 4. Illi tamen aduersatur Turneb. aduers. 1, 24. qui hoc Heratij loco Archiacis legendum esse censet ex lib. vet. om. & interpretum scholii.

Nullus equus tam est effetus, tam' que exhausto corpore, quin mense Maio hinnitum edat. 296

Ver prima anni pars prouerbiū hoc nobis peperit, quo inuimus neminem tam esse senem, quin in amænissimo illo anni tempore aliquid inesse iuuenilis animi testetur, aut aliqua hilarioris erectiorisq; mentis indicia proferat.

Aurum ex stercore colligendum. 297

Id ipsum est, quod Plinius olim dicebat, nullum librum tam esse malum, quin parte aliqua prodesse queat. Eoque non quis dicat, sed quid dicatur considerandum. Aurum enim siue in fictili vase adseruetur, siue in magni pretij arca, eque aurum est, eiusdemq; est momenti & pretij.

Astra inclinant, sed non vrgent. 298

Vulgatissimum hoc hodie est, simile illi Ptolomæi dicto: Sapiens dominabitur astris. Deus enim omnipotens est, omniāq; operatur in omnibus: per medicum curat, per agricolam messem procurat, &c.

Lydia arena. 299

Λυδίων ψῆγμα. De re non vili aut contemenda. Basilus ad nepotes. Multum auri in Lydia prouenire, vel solus Charon Lusianus testari potest.

Aquæ furtiuae dulciores sunt. 300

Exstat inter Hebraeorum prouerbia non dissimile illi senario, γλυκύτατα ἰσπῶγα φύλακες ἐκλελειπόσσι, dulce pomum, cum abest custos. His ostendemus impunitate malos ad peccandum provocari: & occasione

ocasionem furem facere. Plautus Pœnuli proœmio: Dum ludi fiunt, in popinam pedisequi Irruptionem facite: nunc dum occasio est.

Κέρωπες, κερώπη, παιπάλημα. 301

Simpliçissima & veriss. videtur origo istius adagij à moribus & ingenio gentis Lydiæ, quæ Cercopum nomen habuerit, & fuerit natio vafra impostorum & mendacium: quo accommodes facile, quæ apud Plautum in Milite nominatur regio Astutiarum. Quamquam cum animantis quid significet κέρως, siue simiarum generis, cum forsàsè qui κερκοπίθηκος, siue vitium rasticem bestiolam, siue gallum etiam & marem agrestem: venit in mentem & à specie atque similitudine tam oris, quam ingenij siue nature eius, quod inter hæc malitiosa versutia præstat, sumptam esse appellationem: & de simis quidem suspicari apuissimum fuerit vt sit quemadmodum Homicum κωώπης & similia. Quæ ex Cic. Celius affert, non item probo. Κερκώπη etiam de loquacibus dicitur & garrulis; non de taciturnis, vt quidam putant, ἀπὸ κερκώπης quam cum turture obstrependo comparant Grammatici, quamq; Athenæus facit τέτιζα καὶ τετυζώπῃ ὁμοίον ζῷον. παιπάλημα & ipsum quasi ad minutias quasdam exquisite fraudis & doli crudelissimi transfulerunt, vt Aristoph. qui hæc coniunxit velut eiusdem notionis, σόφισμα, κέρμα, εἴμμα, παιπάλημα ὄλον. Idem significare videtur apud eundem in Nubib. παιπαλή. vnde apud Homerum Phœnices πολυπαιπάλοι, malitiosi, & callidi: ea enim gentis illius natura. Translatio ea, quod versutia non facile circumueniatur, sed diuerticula reperiat per quæ elabatur: παιπάλημα enim proprie, quod multos exitus habet, et ostia quibus excipitur: Vel quod non crassa quedam & quasi rudior calliditas significetur, sed minutissima et exquisitissima: παιπάλη enim farina tenuissime cribrata. Aeschines contra Demosthenem fingit nesciuisse se antea quid sibi vellent, Cercops, παιπάλημα, παιλίμβολος & similia, sed tum è vita & moribus Demosthenis didicisse se ea, & explicare posse. παλίμβολος, qui versutior sit quam rota singularis secundum Plautum, planè lubrico vir ingenio. Κερκώπῳ φοῦ παιπάλημα, fraudastutia omnino veteratorij & egregie callidæ contexta. Synesius de Prouid. I.

Sublata lucerna nihil discriminis
inter mulieres. 302

Λύχνος δὲ δέντες γυνὴ πᾶσα ἢ αὐτή. Omnes in tenebris equè formosæ: *T'jnachs* sijn alle katten graeu.

Halex.

Hallex. 303

Indignus qui vir censeatur, et si virifer quidam potius quam planè vir. Plaut. Pænulo: Tunc amator etiam audes esse hallex viri, aut contreclare quod mares homines amant?

Τραγίλλειν. 304

Hircuitallire, siue hircum olere. De iis qui malo odore infestantur ab alarum fœtore, qui caper, capra, & τράγος appellatur. Horat. Catull. Et, quia malus odor ille raro quemquam inuadit, nisi qui rem cum mulieribus habere per etatem queat: aut, quia tum maxime fœtent hirci tum coitum appetunt, teste Theophr. περί ὀσμῶν: ἐὸ φαέλιον, ut τράγος pro re venerea vsurpetur, & τραγίλλειν, seu τραγίειν pro lasciuire, catullire, in Venerem ruere, pubescere. Hipp. quamquam etiam pro, hircinam vocem emulari, vsurpetur.

Mensæ Siculae, Asiaticae, Persicae, Italicae. 305

Prelate & opipare. Plat. Polit. 3. συρακῶσιαν τραπεζαν, καὶ σικελικὴν ποικιλικὴν. Item epist. ad Dionis propinquos. Lucian. dialogo Simili & Polystrati. Athen. 12. Macrob. 7.

Αυτοκαύδαλοι. 306

Viles & nihili homines. Lycophron & eius interpres, Athen. 18. Αυτοκαυδαῖοι, inopes, scurrae, mendici, parasiti, ad omnia obeunda se abijcientes. Demosth. in Conouem, καὶ καλεῖται τῶς μὲν ἰσοφάλλους, τῶς δ' αυτοκαυδαῖους. Lucian. in Lexiphane.

Dardaniæ artes. 307

Pro magicis. Columell. 10. A Dardano insigni, ut aiunt, mago, cuius commentarijs diligenter perlectis longè doctissimus euasit Democritus. Plin. 30, 1. Euseb. ἐνεφέλ. περί οπαρέσ. 3.

Mores Massilienses. 308

Pro mollibus. Aiunt enim ipsos Massilienses delicato muliebrique cultu vsos, ac molles & effeminatos existisse. Athen. Plaut. Casina: Vbi tu es, qui colere mores Massilienses postulas? vide sup. 117. & an melius Erasmo Plauti locum iste perpenderit, ipse iudica.

Senex Acherunticus, capularis. 309

Pro decrepito, vicino morti siue Acherunti & capulo. Plaut. in Mercat. & Milite. Itaque tibi videor Acherunticus & capularis. licet in Casina: Hunc Acheruntem præmittam prius.

Φοινικίλλειν. 310

Phœnicissare, à spurcissima Phœnicum libidine, quam Greci μενίτιον ἐξ ῥήτων μέλιτι nominant. Plut. in Casare. Lucianus in Aphrodisiade: πρὸς τῶν ἐπιεί μοι, πινάχεις, ἐπεὶ εἶδ' ἂν κ' ἀκρίνα διόρου.

σιν οἱ πολλοὶ, λισβιάζειν σε καὶ φοινικίζειν. ubi λισβιάζειν etiam est more Lesbiorum capitibus illudere, & econtrà ore morigerari.

Torium digna sequi potiùs quàm ducere funem. 311

Illo Hor. epist. 10. significauit pecuniam debere heri imperium se qui, non ipsam imperare. Tralatio. à chor. eu, in quibus presultor funem ducit, quem eodem fune apprehenso præcuntem sequuntur. Terent. Adelph. & ibi Donatus. Alij tralationem malunt esse à machinationibus.

Ne eruditum puluerem attigit. 312

De valde humilibus, stupidi & imperiti. Cic. de Nat. 2. Sed si hoc non videtis; qui nunquam eruditum puluerem attigistis. & Tusc. 5. Ex eadem vrbe humilem hominum ulum à puluere & radio excitabo. Huc refer, quòd Aristippus facto naufragio geometrica schemata in litore descripta aduertens, hominum vestigia se videre exclamauit. Item illa Aristoph. in Neb. κατὰ τῆς τραπέζης κατεπλάτας λισβίην τέφρον, κάμψας ὀβελίσκον, εἶτα διαβήτην λισβίων, ἐστὶν πάλαιστας βοιμάτιον ὑφείλεσ. Cic. per puluerem eruditum mathematicas disciplinas intellexit: quibus addiscendu cum ingenui adolescentes olim plurimum operæ ponerent; in gymnasiis præsto erat semper abacus puluere conspersus, in quo lineas virgula describerent, ac figuras ducerent, cum vellent, & vi vellent, statim delendus.

Εμβρόντητοι, ἐμβρονοντημένοι. 313

Propriè, quorum mens aut ictu fulminis, aut incredibili eius dolore obstupescit. Xenoph. ἀναβασ. γ. & ἐκλωτικῶν δ. Tralate verò, stupidus quibus ex causa, & mentis impos. Lucian. Icaromeni. εἰσὴν δὲ ὅμοις ἀχανῆς, καὶ ὑπὸ τῆς μεγαλοφωνίας ἐμβρονοντημένος. Mosiopulus: καὶ ὁ ἐμβρονοντημένος, ὁ ἔξω φρενῶν, ἀπὸ τῶν ἐπὶ τοῦ τυφῶνα κατεφερομένων σκηπτῶν. Demosth. item περὶ τριφάνου. Hos Latini attonitos vocant, teste Celfo, quorum nempe & corpus & mens stupet, siue ex ictu fulminis, siue alio ex morbo.

Diurnum petere. 314

Dixit Seneca controuers. 2. pro, panem mendicare, quod inertium est & ignaue vite hominum, quos tanquam insulsos & ad nullam rem vtilis aliter bliteos appellamus, de alieno nèpe in diem viuentes.

Striges. 315

Nomen inditum olim maleficis mulieribus. propriè aues inauspiciatæ. Pompeius, Plin. 11, 39. de quibus item coquus in Plantina Pseudolo:

Et homines cenas coquunt sibi : cum condiunt ;
 Non condimentis condiunt, sed strigibus
 Vnus conuius intestina que excedunt, &c.

Σοφός. 316

Romani cum aliquem laudare vellent, quod doctè omnia & pruden-
 ter dixisset, σοφόν, sapientem, id est, doctum, scitum, bonum,
 utilem appellabant, vel mox adclamabant, σοφός, scite, doctè,
 acutè, sapienter. Hinc P. Atilium Sempronium σοφόν, cognomina-
 runt, ob maximam scientiam, & in ciuili iure prudentiam. Pompo-
 nius de origine iuris, Cic. in Lelio. Quin & eadem ratione Iudei
 suos doctores olim, testè Hieronymo, σοφός appellabant: & Greci
 σοφία σοφός, Thaletem, Solonem &c. Solus Pythagoras in hoc sa-
 pientissimus, sapientie amatorem primus se professus est: contra atq;
 multi ambitiosi, qui laudatores etiam falsa predicaturos conducunt,
 dicti ob id σοφοκλεις, siue Laudiceni, quasi cena pacta laudari am-
 bientes. Apud Theocr. eidyll. 14. ἐπαίξε τις, ὡς σοφός, ἔπειν.

Optimus. 317

Precipuus inter omnes honoris titulos is est, qui à virtute ipsa su-
 mitur: qui titulus non cuius olim tribuebatur: Scipioni Nasice au-
 tem ab ipso Senatu attributus est, ob singularem animi probitatem.
 Pompon. de orig. iuris. Plin. 7.

Indulgere genio. 318

Valeat apud Persum, obsequi animo, relaxare curas, voluptati ope-
 ram dare. vnde Iuuenal. 4. Genialis agatur Iste dies. & Virg. Georg.
 1. Inuitat genialis hyems, curasq; resoluit. vide in eum locum Ser-
 uium. Huius contrarium est, Cum genio belligerare. Plaut. Trucul.
 Sed isti cum genio suis belligerant parcipromi.

Aphrodisium iusiurandum. 319

Venerem, pro vano, & nullius momenti: quoniam eiusmodi sit
 amantium aduratio, quibus peierare frequentissimi moris est vel in-
 pune. Catull. in nuptiis Pelei.

Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt.

Sed simul ac cupide mentis satiata libido est;

Dicta nihil metuere, nihil periuria curant. & mox:

Nunc iam nulla viro iuranti femina credat. quod ita imi-
 tatur Ouid. Fast. 3. Nunc quoque nulla viro, clamabo, femina cre-
 dat. Vide eundem Ouid. de arte 2. & Tibullus ex collaudatione
 Pausanie apud Platonem in Symposio, eleg. 1. lib. 3.

Nec iurare time. Veneris periuria venti

Irrua per terras, & freta summa ferunt.

Q

Neptuni

Neptuni seu maris filij. 320

Feroces, immanes, alieni ab omni humanitate, & tanquam in ma-
ri geniti. Agell. 15, 21. Plut. An sit ratio in best. In marinis nullus
gratie sensus, amor nullus, nec ingenij suauitas: recteque Homerus
ait, Glaucum te genuit, de immanueto & omnis societatis experte:
quod beneuicium nihil aut mite gignat mare.

Ipso è rogo carpere cenam. 321

Catull. de Rufa: Sæpe quàm in sepulchretis vidistis ipso carpere
è rogo cenam, extreme mendicitatis signum. Simile habes in Teren-
tij Eunuchio 3, 2. Epulus in rogam conicere solebant, locumq; in quo
ille comburerentur culinam vocabant. Festus, Muret.

Albus vel ater. 322

Hominem probis moribus album dicimus; improbis nigrum. unde
illud Catulli in Casarem: Nec scire utrum sis albus an ater homo:
scitè usurpabimus ad contemptum indicandum. Albus color purus, &
minimè inquinatus. Plut. probl. 25. Et nitidum colorem tribuit viro
bono Plato in Phædro: ut etiam Socrates apud Xenoph. De eius fia-
tibus & dictis 3. & Medea Ouidiana metamorph. 7.

Omnia omnibus annuit. 323

In valde senes, in quibus calor naturalis inopia imbecillitatem,
& inde tremorem efficit, ita ut caput perpetuo motitantes omnia om-
nibus annuere videantur. Catull. in nuptiis Manlij & Iulie, & ibi
Muret. Idem nos hodie esserimus de iis, qui vino aut somno victi
eundem capitis gestum representant.

In vento & rapida aqua scribere. 324

Catull. inconstantiam notans feminei amoris, duas res elegit que
perpetuò fluant, eamq; naturam habeant, ut in iis nihil imprimi possit.

Dicit: sed mulier cupido quod dicit amanti,

In vento & rapida scribere oportet aqua.

Sic Quid. in Phyllide, Leandro, eleg. 4. eleg. 7. Virg. Aeneid. 10.
& Seruius in illud Aeneid. 9. sed aure Omnia discerpunt: Que, in-
quit, inutiliter iubentur, dicitur ea ventus discerpere; & nubibus ir-
rita dantur. Theocr. 27. ἰσχυρὰ πάλαι ποτὲ τὰδ' εἰς ὕπερ' αἰθέ-
ρος ἔρποντο, dicebant talia multa: ea vero in humi-
dos fluctus abiit auferens ventus. & Aeneid. 11. partem volucres
disperfit in auras, id est negauit. Vide tom. 1, 163.

Fabula nunc ille est. 325

In omnium ore & sermonibus versatur. Horat. Tibull. 2, 3. Ne-
que dissimiliter admodum in Plauti Pseud. Simo: Ita nunc per vr-
bem solus sermo est omnibus. Theocr. 12. πᾶσι δὲ σώματις, μετὰ
τῶν ἰδιότητων μελίσσα.

Συνοψία

Σκυρία δίκη. 326

Affecti exsilio apud Athenienses in Lemnum fugiebant, aut Scyrum. vnde olim σκυρία δίκη, de acri rigidoq; iudicio Artemidorus à Theseo dictum tradit, quo capite postulatius aufugit in Scyrum, ubi sacri initiatus est.

Αλφεισίοισα. 327

Puella elegantioris formae, quae propter pulchritudinem reperiunt procos qui ipsas dent magnam dotem, & boues dotis nomine: eo enim pecore veteres in aestimandis rebus, nondum introducto nummorum usu, utebantur. Vxores à viris dotem accipiebant, aliter atque hodie. Fuit autem Αλφεισίοισα Phlegi fluminis filia, quam Alcmaeon donato illo monili, quod Eriphyle matri detraxerat, in uxorem duxit. hinc illud epitheton elegantioris formae puellae.

Vulturius aut coruus. 328

Hereditatis captator, hereditaria. Dinarchus Plautinus in Truchl.

Illud est. vide ut iam quasi vulturij triduo

Prius praediinant, quo die esuri sient.

Illum inhiant omnes: ille est animus omnibus.

Eodem tendunt Calliclis verba ad Mezaronidem in Trinummis.

Nec mulieri nec gremio credendum. 329

Illae enim incerti & leuis est animi: in gremio vero posita, cum in obliuionem venerint exsurgentium, plerumque decidunt. Festus.

Αχρῶδες. 330

Insigniter fatuus: risu enim inepto nihil ineptius. tom. I, 405.

Τύπῳ γε περιλαβῆν 331

Reddit Cic. formam rei adumbrare, aut rem informare. De orat. perf. semel atque iterum. Tralatio à picturis primum obscurius adumbratis, deinde postea illustrius expressis. Arist. Ethic. I. Eodem sensu Cic. ad Att. 4. τὴν πικρῶσαι κατὰ σοὶν τυπῶδες, ne istuc hospes planè veniam. id est, praesentem reip. formam mitte ad me rudi quadam forma adumbratam &c.

Nec Dij siuerint. 332.

Mὴ γένοιτο, absit, Deus auortat, Deprecatio veterum, praesertim Plauti in Mercatore: Ne Di srint.

Demissis manibus fugere. 333

Docet Arist. lib. de ingressu anim. eos citius currere, qui demissis manibus currunt: καὶ οἱ θέοντες δῆλον θέσει παρασπίοντες τὰς χεῖρας. Plaut. in Epid. Imò si audias meas pugnas, fugias dimissis manibus domum. & in Pseudola:

Vbi omnes patinae feruent; omnis aperio.

Is odos demissis pedibus in caelum volat.

Eum in odorem cenat Iuppiter cotidie.

B A. Odor demissis pedibus? C O. peccaui insciens.

B A. Quid est? C O. quia enim dimissis manibus volui dicere.

Alieno more, nutu, arbitrato viuere. 334

Arist. Rhet. 1. ελευθερίων ἢ τὸ μὴ πρὸς ἄλλων ζῆν. & Ethic. 4. καὶ πρὸς ἄλλων μὴ δύνεσθαι ζῆν. seruile enim reuera est.

Nepos. 335

Nequam & dissolutus; propterea quod qui pueri patre mortuo in aui tutelam veniunt, tales ferè euadant. plus enim, quam patres, aui indulgent; & si seueriores sint, propter imbecillitatem etatis a pueri patrio metu solutus facile contemuntur.

Plaustrum perculit. 336

Prouerbium rusticum de iis, qui negotium aliquod euerterunt, & perturbarunt. Meminit Donatus in illud Eunuchi: Perculeris iam tu me? id est, impellendo perturbaueris. Et Plaut. Epid. Peris, plaustrum perculi, id est, euerit & turbauit rem falsa emptione. Percelleris enim euertere est, & ad terram deiicere.

Postremi. 337

Homines dissoluti, abiecti, nequitiae & libidini dediti. Cic. Cat. 2. Postremum genus est non solum numero, verum etiam genere ipsa atque vita. & alibi: Nihil scitote esse posterius, nihil nequius. Item: Vt postremi homines alienis pecuniis locupletarentur.

Regiè & regaliter. 338

Pro, crudeliter & superbe. Cic. in Rullum: Hoc quantum iudicium quam intolerandum, quam regium sit, quem preterit? Pro Rabirio: Regum autem sunt haec imperia, animaduerte & dicto pare & praeter rogatum si querare: & ille mine; Si te secundo lumine hic offendero, morieris. Plochirus Dramate: ἔωδ' ἑποπομπῶν δὲ καὶ ἰσαλιμῆρος, pompaticè & regali superbia elatus.

Hereditas sine facris. 339

Qui in bona succedebat, sacra gentilitia celebranda illi erant, non exiguo quandoque sumptu: eoq; qui solidam hereditatem sine detrimento assequuntur, aut quibus commoditas aliqua sine sumptu obicitur, iis hereditatem sine sacris obuenire aiunt. Plaut. in Casp. & in Trinummi. vide Eras. adagio 259.

Vellus aureum. 240

Χρυσόμαλοι δίπτες. De iis, qui ex rebus parui pretij pretiosissimas quaeque eliciunt: vel de iis, qui artem paranda habent pecuniae;

ut hodie permulti. Ab eo deductum, quod ex argento vivo, quod Graecis ὄψαργυρος, Chemicis Mercurius dicitur, sonflari aurum existimatur. Vellus scilicet aurea dicitur contractione Mercurij pellem arietis factam esse auream. Aurea autem pelles methodus est chemiae, id est chrysoptiae vel chrysopraxiae, id est, auri conficiendi, vel chryso-graphiae, id est, auri describendi, quae membrana continetur, propter quam, ut plurimi, faciendam, Argonautas ad Colchos navigasse traditum est. Suidas: Vellus ipsum liber erat in pellibus descriptus, continens artem, quo videlicet pacto per ἡμετέριον aurum conficiatur, & perinde convenienter auream dicitur vellus, quod auri confectio per ipsum fiat. ἡμετέριον, argenti & auri apparatus est, cuius auri libros cum Diocletianus Imp. inquisivisset, eam ob rem combusit, quod id causa essent, ut Aegyptij quotidie pecuniarum copia audaciores nona aliqua in ipsum Diocletianum molirentur: qua re crudelius & inmius contra eos usus est.

Romulus. 341

Quoties aliquem significabant olim à Romuli virtutibus longè abesse, Romulum nominabant. Pers. num Romule cenes? Cat. in Caesarem: Cynade Romule hæc videbis & feres? Sall. in Cic. Oratione Romule Arpinas. Muret. in Caesarem Catulli.

Vir sacer. 342

Festus: Homo sacer is est, quem populus iudicavit ob maleficium, neque fas est eum immolari; sed, qui occidit, parricidij non damnatur: nam lege tribunicia prima cauetur; Si quis eum, qui eo plebiscito sacer sit, occiderit, parricida ne sit: ex quo quivis homo malus atque improbus sacer appellari solet. Plaut. in Pœnulo: Vendit presentis argento homini, si leno est homo, Quantum hominum terra sustinet facerumo. Sic idem Rudente, Afranius fratribus, Turpilium Demetrio, Virg. Aeneid. 2.

Ipsa olera olla legit. 343

In eos, qui cum ad aliorum libidinem antea prostitissent, aut etiam prostarent, quærent ipsi quoque, ubi libidinem exercerent suam. Cat. in Mentulam: Tale est Terentij illud in Eunuchis: Tute lepores, & sulphamentum queris? Muret. vide infra Turneb.

Oculis carius. 344

Oculorum sensus nobis omnium carissimus. Ut præclare disputat Arist. De sapientia 1. ideo oculorum in exprimenda vi amoris crebra sit mentio. Imò Plautus oculitus amare dixit pro eo, quod est, singulariter amare, & oculissimum ostium, oculissimum hominem, pro carissimo. Muret. in illud Cat. Quem plus illa oculis suis amabat. vide supra 35.

Q 5

O fa-

O factum bene. 345

In prosperis, & letis rebus dicitur, vt contra vbi aliquid nunciatur quod nolumus, vel vbi quid infeliciter euenit: O factum male. Exempla crebra apud Plaut. Terent. Cat. Idem valent, Bene narras, Male narras. Muret. in passere Lesbie.

Mellitus. 346

De omni eo, quod suauis est, & amabile, quod Greci μελιτμορ dicunt; vt de puella, puero, passere &c. Muret. ibidem. Plaut. Penuolo: Obsecro hercie vt mulsu loquitur.

Canis. 347

Catull. in quandam. Ruborem ferreo canis exprimamus ore. Sic apud Terent. Canis & os durum impudentiam significant. Muret. vide sup. 104.

Viuamus. 348

Quoties aliquid ad fruendas nobiscum voluptates cohortabimur: estq; per poetis familiare, & inter pocula vsitatum, Viuamus, pro, genialiter viuamus. eam enim demum vitam vocant poetæ que voluptuaria est. Muret. ad Lesbiam Catulli exempla adducit ex Martiale, Cecilij Hymnide, Lucillio, Virgil. Plauto: & elegantissimum illud ex Varrone πρὶ φιλονεικίας, Properate viuere puere quas sinis etiatula ludere, esse, amare, & Veneri tenere bigas.

Araneorum plenus. 349

De loco inani. Cat. ad Fabulum. & ibi Muret. Afran. apud Festum: Plaut. Aulul. anne quis edes auferat?

Nam hic apud nos nihil est aliud questi furibus:

Ita inaniis sunt opplete atque araneis.

Veluti prati vltimus perijt flos. 350, 351

Catull. ad Fur. & Aur. de amore suo erga amicam. Qui illius culpa cecidit, velut prati vltimus flos pretereunte postquam Tactus aratro est. Vltimos flores prati vocamus, qui sunt proxime viam: ij autem ferè aut viatorum pedibus, aut curruum pretereuntium rotis obteri solent. Respicit autem Catull. in illo Tactus aratro, ad vetus proverbium, quo cum aliquid planè perijsse indicare volebant, dicebant, Tam perijsse, quam extremam sabam. Vide Festum. Muret.

Flos. 352

Quod in quacunq; re pulcherrimum purissimumq; est. Enn. de Cethego: flos inlibatus populi suadeque medulla. Plaut. Casina: Ea tempestate flos poetarum fuit. Simonides: ἐσ βέδης γηγάς σσφάλλες, ἀνθὸς ἀοιδῶν. Sic Lucan. Catull. Cic. alij.

Superfluens. 353

Ita vocantur, qui, vt vulgè loquimur, continere se in sua pelle præ superbia

superbia non queunt: atque hoc vitium notatum ab Homero in iuuenibus, cum eos dixit esse *ὑπερφιάλους*. metaphora à vasis nimium plenis. Muret. in illud Catulli in Cæsarem: Et ille nunc superbus, & superfluens, &c.

Sinapi callidior. 354

De insigni veteratoris astutia efferunt Certe: quod sinapi ignea p̄i sua nares & cerebrum penè prius apprehēdat, lacrymas excutiat, quàm sapiamus. Vnde festinè Aristoph. in Equit. Cleonem ira percitum rugosa caperataque fronte, vultuq; rubicundo, truci aspectu, oculis velut emissivius lumen retrò citroq; iaculantibus, furorem hominis demonstrās sinapi conspexisse dixit, quasi indignabundum ex candescentemq; virum innuens: *καὶ βλάψῃ τὰ πύρρα, καὶ τὰ μίτρα π' ἀνέσπασεν*. Astaphium in Truc. Plauti: Si ecastor hic homo sinapi vilitet, non censeam tam esse tristem posse.

Sardonius risus. 355

De risu nullo salubri sensu digno: ortum ab herba que apud Sardos apij similitudine nata comedentes cum profuso risu humanis rebus exigit. Paus. Quantum arbitror, inquit Apuleius, si quis eam gustarit ieiunius, ridendo exanimabitur. vide tom. I. 405. Et Erasmi adag. 240. ubi sam accuratè omnia ille, vt hæc reuera superflua.

Nihil agere. 356

De inani & frustranea alicuius opera efferunt iurecons. vt Attilius apud Plin. epist. ad Fundanium: Satius, otiosum esse quàm nihil agere. Iustin. in Instit. I. Quibus ex causis manum. Paull. de tutela & rat. detrah. Martian. de liberis & posthumis hered. &c. Caius de duobus reis instit. Plaut. sapissime: Nihil agis.

Non respondet opinioni calculus. 357

Iustin. tit. Quib. ex causis manum. Et sanè ea est hominum phis. lantia, vt unicuiq; sua faciliè quàm maxima videantur: & plus sepe sit in opinione quàm calculo. Vbi Fr. Balduinus: Vbi in ea re peccauimus, sit errore opinionis &c. minorem censum extollentis, & ita magnificantis, vt plerunque non respondeat opinioni calculus.

Πείσις ὀμερικὴ. 358

Obedientia Homerica, Cum affectus rationi obtemperant. Vnde Plut. de coër. irac. alludens ad locum Homeri Odyss. o.

Ὡς ἴφαιτ' ἐν σήβησι καὶ πατόμμος φίλον ἦτορ,
Τῶ δ' ἐμάλ' ἐν πείσι κραδίη μένε τετληῖα
Νωλεμέας. & paulò post. σήης δ' ἐπλήξας &c.

Θεοφόρος. 359

Communis vox interpretum sacrarum litterarum. vnde Ioh. Damascenus

*mascenus, Theophorus, Ignatius item, &c. Cyrillus II, 27. tradit
diuinum appellari Θεοφόρον Euangelium in se per gratiam habentem.*

Cedro dignum. 360

*Quicquid iudicamus immortalitatem mereri. Hec arbor natura
cariem non sentit, eoque libros à tineis conseruat, & commoda sumus
lacrorum materia est. vide tom, I. 116.*

Nebrida fert. 361

*De eo, qui natura est timidior, & vini amans. Bacchus enim ab
Indica expeditione rediens id genus pellicum Nebridum gestabat.*

Extremam imponere manum. 362

*Absoluerè suis numeris aliquid, & finire. Virg. Aen. 7. Nec minus
interea extremam Saturnia bello Imponit regina manum. Effertur
etiam, Summam manum addere. Sumptum ab edificatoribus, qui
absoluto adifici fastigium solent aliquod imponere.*

In limine portus esse. 363

*Pro, extra periculum esse, & in tuto. Virg. 7. Nam mihi parta
quies, omnisq; in limine portus. Sumptum à nauigantibus. Georg. I.
Ceu presse cum iam portum tetigere carine.*

Sera vota. 364

*Idem eodem l. Votisque Deum venerabere seris. respexit ad illud,
ῥεδεν δέ τε νόπιος ἔγωω, vel, ἀλλεὺς πῶληγας ἔγωω. Item Georg. 4.
Venimus huc lapsis quesitum oracula rebus.*

Rerum reliquit habenas. 365

*Gubernationem & imperium. tralatium ab aurigis, qui equos ha-
benis regunt; quibus dissolutis, illi dissoluti enagantur nullo modo-
rante. Virg. Aeneid. 7. de Latino: Rerumq; reliquit habenas. Dic-
tur de eo, qui afflictissimis in rebus spem aut consilium abiicit, &
officium ac munus deserit.*

Telum ira facit. 366

*Ibidem Virg. inmensus furorem arma ministrare. Basil. ad nepo-
tes: τῆ τραγωδία γδ ἔπιπυτίον ἀπλῶς λαγύση, ἐπὶ ἐχθροὺς θυ-
μὸς ὀπλιζέει χεῖρα, Tragedie non credendum dicenti, In inimicos
armabit ira manum.*

Ille velut pelagi rupes immota resistit. 367

*Ex Virg. 7. ubi Latui constantia amplificatur vsurpauit Ma-
rob. 6, 3.*

Oscè loqui. 368

*Liuius auctor est primum ab Osciis fabularum ludos celebratos:
atque inde à iuuentute parodia consertis Atellanis Romam inuecta.
Vnde Oscè loqui, sumptum videtur ab impuris fabularum generi-
bus,*

bis, que in Italia ab illis primum & inuenta & acta fuere. vnde etiam obsecrè dicta quidam putant turpia appellata.

Saturni hostia. 369

De immani crudelitate: quoniam Saturno humanis hostiis sacrificari mos aliquando irrepfit per Pelasgos, qui, sedibus suis pulsati, in Latium appulsi erant.

Diis secundis. 370

Idem quod ventis secundis: prospero & felici successu. Virg. Geor. 2. Aeneid. 7. & 8. Plaut. Rudente. Hinc diuersum illud Plauti in Pænulo: Nam ego hodie infelix Dis meis iratissimis Sex agnos immolauit &c. Theoc. in Char. dixit difficiles esse Musarum vias absque Ioue, id est, nisi Deus adspiret & iuuet.

Noua lux effulsit. 371

De insperata felicitate, siue bonorum affluentia. Virg. Aen. 9. & Aen. 12. Discusse umbra, & lux reddita menti est, id est, letitia, presens consilium, & subita felicitas. Nox & tenebra in sacris capiuntur pro multitudine afflictionum, & malu ingruentibus. Cic. Recessus solis quasi tristitia quadam contrahit terram; accessus autem letificat. etenim oriente sole celum videtur aperiri, sicut occidente claudi. Plaut. Persa: Tu stulti loque nescis quid instet boni. Nequiquam tibi fortuna faculam luciferam allucere volt.

Nodus inest. 372

Robur & firmamentum. Duclum ab arboribus, que, qua parte sunt nodose, difficulter cuneis perrumpi possunt. Aeneid. 10.

Primus Abantem

Oppositum interimit pugnae nodumq; moramque.

Cælo animum ferre. 373

De iis qui magna de se predicant, seque inaniter venditant. Aeneid. 10.

Dixerat ille aliquid magnum, vimq; affore verbo

Crediderat, celoq; animum fortasse ferebat.

Alludit ad illud: Cælum manibus contingere. Virgilio hæc hyperbole sunt pers familiares. Aeneid. 11. & celum territat armis. Et, Non replenda est curia verbis, Que tutò tibi magna volant. Item: Proinde tona eloquio, solitum tibi. Paulo post: An tibi Mauros Ventosa in lingua &c. Hæc Turnus in Drancem lingua in concilio polalentem, cetera umbellem. Sic Thersitæ loquacitatem castigat Ulysses Iliad. 2.

Caniciem'que sibi, & longos promiserat

annos. 374

Stultorum est, ea sibi promittere, que in nullius hominis manu sunt,

sunt, sed à Deo pendent, vt multos annos, cum ne de hora quidem certi sumus. Virg.

Animo nunc huc, nunc fluctuat illuc. 375

Anticipitem hominis animum & consilij incertum indicabimus hoc Virg. versu ex II. Aeneid. quo expressit verbum Græcum $\mu\epsilon\pi\alpha\pi\alpha\epsilon\iota\omega$ $\zeta\omega$, quod est, in diuersas partes consulere, sollicitè cogitare.

Aufidus Hadriam retrò fugit. 376

Hoc Virgilij Aeneid. II. admonet Seruus efferrè de re neque verisimili, neque consistente. Allusum ad paræmiã, Sursum versus sacrorum fluminum feruntur fontes: cum præposterè hoc fieri velit significare. Aufidus amnis ex montibus Hirpinis & Canusium præterfluit.

Nullum cum victis certamen & æthere cassis. 377

In eos qui victos aut vita functos insectantur, & lacerant. Aeneid. II. Idem inuit Planci sententia, Cum mortuis non nisi lanas luctari.

Εντὸς τῆ βέλους. 378

Intra telorum iactum. De eis qui periculo obnoxij possunt videri sic qui in tuto consistunt, $\epsilon\zeta\omega\ \tau\omega\ \beta\epsilon\lambda\omega\upsilon$, extra telorum iactum esse dicuntur. Virg. ibidem. Iamque intra iactum teli progressus utorque Constiterat.

Niuis ritu. 379

Χιόνος δ' ἰκλω. Ibidem. Fundunt simul undique tela Crebra, niuis ritu: cælumq; obtexitur umbra.

Fulminis in morem. 380

Hac hyperbolica collatione atrocitatem rei alicuius amplificãnt etiam hodie Celtae: comme la foudre. Ibidem. Excussus Aconteus Fulminis in morem, aut tormento pulneris acti.

Siluis teferas agitare putasti. 381

Facetus ibidem iocus est in hominem, qui is armis instructus in pugnam cum aliquo descendit, quibus facilius terreri possint fere quam bellatores. Idem vulgò Celtae usurpant.

Tollitur in cælum clamor. 382

Hac hyperbole idem vititur, 10. 11. 12. alibi sepè, imitatus in ea Ennium lib. 17. Tollitur in cælum clamor exortus vtrisque; & Hom. Iliad. I $\zeta\omega\ \tau\omega\ \delta\epsilon\ \sigma\iota\ \alpha\epsilon\theta\epsilon\rho\ \iota\kappa\omega\kappa\epsilon\upsilon$.

Alterum contingit, alterum negatur. 383

Aeneid. II. Voti succedere partem

Mente dedit; partem volucres dispersit in auras, id est, negavit, in ventum abire iussit, frustra oravit. Erit vsui, quoties è duobus nature

natura beneficij alterum contingit, alterum recusatur: ut si cui forma, opes, generis splendor, negata sint; adsit ingenij laus, & retro.

Haecenus habui, potui, fui. 383

Desperantis formula, auctoribus vsitata. Virg. Aeneid. 2. fuimus Troes, fuit Ilium & ingens Gloria Teucrorum. Item 11. Haecenus Aece soror potui. indicat Camilla se iam amplius non posse quicquam. Item 4. Vixi & quem dederat & c. Terent. Heaut. modo habui Chreme. Plaut. in Rudente. Item in Persa: Omne ego pro nihilo esse ducto quod fuit, quando fuit, Tanquam hominem quando animam efflanit. quid enim queras qui fuit? Cicero significans coniuratos extremo supplicio affectos esse, vixerunt, inquit. Eurip. Hecuba: καὶ γὰρ ᾧ ἦν ποτὲ.

In te omnis domus inclinata recumbit. 384

Virg. 12. De eo cui tota domus innititur, quem familiae columen vocat Terent. Phormione. Erasmus quadam epistola ad Cognatum: Querunt, inquit, tui parentes columnam, in quam domus & c.

Inferos caelo miscere, & terram mari. 385

Pro, omnia perturbare, confundere; nihilque non facere. Virg. 12.

Non si tellurem effundat in vndis

Diluvio miscens, calumnie in tartara soluat.

Issum etiam simplex verbum miscere eodem sensu vsurpat auctores.

Dextera nec tuate grauium fortissime Creteu

Eripuit Turno. 386

Quoties denotabimus fortissimos quosque in bello cadere, quos sua virtus & armorum fiducia saepe fallit. Virg. ibid. Dexteram pro potentia accipit ut fere semper sacrae litterae.

Onus Atho aut Aetna grauius sustinere. 387

Eur. Herc. fur. αὐτὸς μοι Φίδου γ' ἄχθος τὸ δὲ γῆρας ἄκαρπύτης αἰτίας σκολιὰν ἐπὶ κρητὶ κίμαι. Hinc sumpsit Cic. initium suum in Catone maiore. vide sup. 87. Athus Thesalicae, vel, ut alij volunt, Thesalicae eminentiss. quippe qui in trecenta vsque stadia umbram ei aculetur; cuius incolae in vertice solem orientem tres horas prius conspiciunt, quam maritimis regionibus proximi accole. non mirum ergo si in praegravis ponderis significationem trahatur.

Hercules. 388

Varro testatur omnes Hercules dici posse, qui res magnas gesserint: atque id vulgari consuetudine etiam Celtae vsurpant.

Ioues, Iunones. 389

Omnes regum primogenitos, Ioues appellari: & omnes reginas regum primogenitas, Iunones: vbi sunt conditores, Saturnos, auctor est Xenoph. in Aequiuocis.

Οὐκ

Οὐκ ἀνευ θεοῦ. 390

Auctoris summi omnipotentiam, & in humana imperium illa testantur: οὐκ ἀνευ θεοῦ πᾶς καὶ γὰρ καὶ ὠδύρεται, cum Deo quisq; flet & ridet. & θεῶν ἄτερ, non sine Dijs, Pind. Pythijs 5. Non sine Dijs animosus infans, Hor. Od. 3, 4. Ponuntq; ferocia Panni Corda volente Deo, Virg. Aeneid. 1. Postquam res Asiae &c. visum superis, Aeneid. 3. ἔκ ἀθεῖς πῦρτι διέχομαι ὑπερὰ κέλευθα, non sine Deo hæc humidas transeo vias, Europa apud Theocr.

Magnus. 391

A rerum gestarum magnitudine multi nomen merito inuenerunt, ut de fortissimo Troianorum Virg. 6. Hectoris hic magni fuerat comes. De Alexandro, Pompeio, Carolo testis fama publica & libri omnes.

Diuinus, Deum fieri. 392

Cic. epist. 1. ad Q. fratrem: Nam Græci quidem te ita viuentem intuebantur, ut quendam ex Annalium memoria, aut etiam ex celo diuinum hominem esse in prouinciam delapsum putent, id est, hominem ex Deo natum, & singularibus donis, quæ in quosvis non cadunt, præditum. Plato in Menone, ait Lacones virum bonum laudantes dixisse; θεῖος οὖτος ἀνὴρ. Basil ad Nepotes, θεῶν γένεσθαι dixit, pro diuinis honoribus affiri, ut de Augusto Tityrus Virgilian.

Contrahit & demittit animum. 393

Dolet, tristatur, animum deiicit. Cic. eadem epist. Dicitur trahi animum contrahi per ἀλοῦσθαι στυγῶν, & quasi in angustum adduci, quando ingratam rem auersatur. tum enim reuera cordis villi constringuntur. Contra dicitur effundi, cum incunda & bona quæ offeruntur, quasi expansis villis excipere conatur. Sic demittitur animum eodem modo quo caput, ubi quis tristus incedit. Cic. pro Cluent. At C. Fabricius à subseleijs demisso capite discesserat. Item pro domo.

Mutuum sumpsisti. 394

Etiam hodie in fures dicitur. Sueton. in Cesare. 51. Aurum in Gallia effutisti; hic sumpsisti mutuum, id est, Quod aurum hic ex arario sumpsisti mutuum, nempe ut fures solent nunquam reddituri, hoc in Gallia turpiter cum magnatum feminis in sumpsisti.

Fuci. 395

Qui ex sudore & sanguine aliorum sua comparant commoda, suis indulgent voluptatibus. Fuci enim, apum laboribus ac mellis insidiantur. Hinc à lo. Viue sumpta metaphora lib. 2. de Subuentione pauperum: Tanquam fuci frucentes alienis sudoribus. Plinius nat. hist.

hist. li. II. c. II. Fuci, inquit, sunt sine aculeo, velut imperfecte apes, serotinus factus, & quasi seruitia verarum apum. hos pestilentem apibus dicit, quod nihil operantes absument alicarum apum industriam.

Nouus homo. 396

Nulla maiorum commendatione, aut imaginibus claros, sed rebus præclare gestis nobilitatos, novos homines dixerunt. Appianus, καλῶσι τὸ καινὸς τοὺς ἀφ' ἑωτῶν, ἀλλ' οὐ τῶν περὶ γόων προαγίους. Id est, Romani eos vocant novos, non qui ex maioribus, sed qui ex sese claruerunt: ut contra, Gentiles homines, lingua vulgares dicunt, à genis origine, quorum maiores seruitutem non seruerint, nec capite deminuti sint. Nec enim minus profectio noui, quam antiqui gentiles laudandi, si recto pede rectaque via huc ad honores perueniant. Illi siquidem alienis quasi plumis ornati incedunt, hi suis virtutibus: illi, ut hedera & vitis, alienis nituntur adminiculis; hi, ut trochus piscis ipse inire se dicitur & concipere, sic primi sunt generis, nominis, honoris, auctores suis posteris. Apud Romanos enim infame nouorum hominum erat vocabulum, Ciceroni non semel obiectum, & à Sallustio nominatim probro datum, quod homo nouus Arpinus esset, ac repentinus, accitus, & paulò ante vrbi Rome ciuii insitus. Sed vtinam hac etate omnes Cicerones habcremus, qui labore, industria, eloquentia, ingenio sibi aditum ad honores consequendos patefacere. Plinius vocat, subitas imagines, & nouam nobilitatem, que cum crescat ipsa, & ascendat per se, propius ad eam laudem absolutionis videtur accedere, quam sanguis antiquus, putidus & putrefactus vetustate, ut etiam dixit Gregorius Nazianzenus in hanc ferè sententiam:

Probrum est malum vocari, non ignobilem:

Genus est eorum qui diu sunt putridi.

Ece ασηπότες vocat, id est putrefactos, qui iam àiu in sepulchris mortui iacuerunt, ac corrupti, quibus quidam se oriundos prædicant. Cicero quoque imagines vetustas & bene antiquas Pisonis, ridicule fumosus appellauit. Inane est itaque hoc nomen antique nobilitatis, si nulla res alia nobilem faciat, præter antiquam stirpem, & stultis stemmatum ac inanes imagines.

Asperius nihil est humili, cum surgit
in altum. 397

Hic Cludiani versus pro verby vice frequenter celebratur, atque de ijs dicitur, qui ante despicatissimi et imbecilli homines, nemini nocere potuissent: his enervati et ex sanguibus, quouis Iro pauperioribus cum opes, cum magistratus & honor tanquam gladius esset datus, non solum pungeret suo pte ingenio citò didicerunt, sed acie auctoritatis bonos, se meliores ac sanctiores, atque nobiliores, vulnere inflicto contrucidant,

trucidant. Deinde cum velut muscæ famelicæ accedunt, quo saturent inexplibilem habendi cupiditatem, ex sanguine & miserijs pauperum comparant, quam non habent, opulentiam. Ita ceca fortuna ut illos promouit, ita promotos facit cæcos quoque: cui non satis est malos pro- uenisse, nisi auctoritate armatos reddat nocentiores. Huic non dissimilis est versus vetustissimus: Cum surgunt miseri, nolunt miseri misereri. Sic honores mutant mores.

Lapides ad filium. 398

Basilii ad nepotes cap. 6. iubet ad honestarum artium præscriptum, mores & studia nostra applicari & corrigi, perinde quasi lapides, iuxta Doricum proverbium, ad filium vel Lesbiam regulam dirigentes, κατὰ inquit, τὴν δωρικὴν περιομίαν, τὸν λίθον ποτὶ τὴν σωφρονῶν ἀγῶνας. Exstat trochaicus apud Plutarchum, in libro de Profectu, eiusdem sententiæ, πρὸς εὐαθμὴν πίστεον τιθεὶς ὅτι, μήτι πρὸς ὁπίσθω εὐαθμῶ, id est, lapis amissus est applicandus, non amissus ad petram.

Mente agitare coquos. 399

Speciem habere videtur proverbij, atque in eos detorqueri posse, quibus semper animus, iuxta Comicum, est in patinis, quiq. nulli rei præterquam vino & frugibus perdendis nati sunt. Basilii ad nepotes ca. 12. ὡς ἴγα τσαπιζοποῖες πνας κὲ μαγαίρες περινοῶντες, etc. nam qui semper cenas atque coquos mente agitant. Non dissimile refert ex Platone veteris comædiæ poeta Athenæus, ὑμῖν γὰρ εἶδέν, καὶ θάπερ ἢ περιομία, ἐν τῷ κωπύλλῳ νῆς ἐνταῖαι μοι δοκεῖ, id est, Nihil enim, sed ut proverbij habet, in popina mihi videtur mēs esse.

Pythiæ Mysij talenta. 400

Proverbij speciem habere videtur, & illi confine esse Tantali talenta, Cræsi opes. Dicitur enim utrunque de immensis opibus. Dicitur Basilii ad nepotes c. 15. τὰ πύθια τῶν μυσῶν, &c. At nobis nisi Pythiæ Mysij talenta, &c. Porro meminit Cicero cuiusdam alterius Pythij Syracusani libro tertio Officiorum.

Ἀρχιλόχῃ ἀλώπεκος. 401

In eos dici existimo, qui pro re nata consilium expeditissimè capiunt. vide sup. 64.

Mathusalæ viuacitas. 402

Mathusale viuacitas proverbij vice habetur, de qua meminit qui- zum caput Ἰησοῦτος, & Basilii Magnus ad nepotes, sub finem, πρὸς ἡμεῶν μαθυσάλαι.

Obſo.

Obsonate pollucibiliter. 403

Plautus pollucibiliter in Mostellaria, & pluribus aliis in locis, pro
 opiparè usus est. Nam de esculentis & poculentis, Herculi decimam
 dabant: idq; polluceri; &, consecratum quod fuerat, polluctum di-
 cebatur. Camer. Grumio Tranioni conseruo:

Nunc dum tibi lubet, licetq; pota, perde rem,
 Corrumpe herilem filium, adolescentem optimum,
 Dies noctesq; bibite, pergre camini,
 Amicos emite, liberate, pascite
 Parasitos, obsonate pollucibiliter, &c.

Ασποπιτικός. 404

Hom. Iliad. φ. ἡρώς ἀσποπιτικός ἐπὶ περὶ δ' ἔξει ἦ εν. vide sup.
 95. Hoc idem tribuit Timocrates apud Athenæum Larenfimo conui-
 uarum principi.

Grauistellus. 405

Plautus licentia vsitata sibi in fingendis nominibus in Epidico
 allusit ad pondus telluris, quod dicitur ab Homero Iliad. σ. & Odyssæ
 v. βέχθος ἀπέπης, atque ita iocatus est in obesum. Sed quis est
 hec muliercula, & illic grauistellus qui venit? Sex. Pompeius, hunc
 locum in Grauistello adducere videtur. Camer.

Obsipat aquam. 406

Plautus in Cistellaria, Obsipat aquulam, aspergit, id est, recreat
 me. In Curculione adolescens postulat aequalem cum aqua, cum simu-
 laret parasitus se in lassitudine animum relinquere, & interrogat,
 Vin' aquam? In Trinummio Charmides: Adimit animam mihi egri-
 tudo Stasime, tene me. Stas. Vis ne aquam tibi petam? Ch. Res quam
 animam agebat, tum esse offusam oportuit. vide tom. I, 199. & Ca-
 merar. in Plautum.

Velim, nolim. 407

Cum contra sententiam animi nostri fit aliquid. Plautus in Ci-
 stellaria & sepe alibi pro hoc usus fuit, Ingratis, ὑφ' ἑν. In Curcu-
 lione Phedromus:

Quo Venus Cupidoq; imperat, suadetq; amor.

Si media nox est, siue est prima vespera:

Si status condictus cum hoste intercedit dies:

Tamen est eundem quod imperant ingratis. pro ingratis, id est,
 inuitis; ut gratis gratis. In Rudente: Has hirundines ex nido vult
 eripere ingratis. In Milite glorioso: Imò vi atque inuitam ingratis,
 nisi voluntate ibi, rapiam te domum. Non dissimilis est apud Gre-
 cos, præsertim historiographos, crebra hæc loquendi formula, ἄνευ κα-

καὶ φέρεται: cum quis alieno arbitrio tractatur, nimirum violentè; id quod in bello accidere solet. Camerar.

ΑΠΝΕΥΣΙ. 408

Duclim aduerbium, Priscianus ex Plauto in Curculione annotauit & interpretatus fuit ἀπνεύσι, quod significat in bibendo auiditatem & copiam, id est, vno spiritu: vt notat Camerar. Lena apud Plautum:

Inuergere in me liquores tuos Sino duclim.

Ossa atque cutis. 409

Prouerbialis hyperbole de macilentia, vt Apollonius 2. Argon.

Πίνω τέ οἱ ἀυστέλει & χρεῶς,

Ἐσ κλέικαι, ῥῖνοι ἢ σὺν ὅσῃα μῆνον ἔεργον.

Plautus in Captiuus; Ego, inquit Parasitus, qui tuo morore maceror,

Macesco, consensco & tabesco miser.

Ossa atque pellis sum misera macritudine, &c. Camerar.

Κωμῶδες ἔειδαι. 410

Priscis temporibus de comædia licentia κωμῶδες ἔειδαι vulgò dicebatur eos, qui probri incesserent: nam hi nominatim aut improbos aut inimicos suos perstringebant; principum etiam virorum vitam & mores reprehendentes: hodie dicuntur Satyrici.

Sumptus census ne superet. 411

Et hoc peruulgatum est omnibus gentibus, Italis maxime. Anterastilus Adelphasio sorori sue in Plauti Pænulo: Pro herili, inquit, nostro questu satis bene exornate sumus. Non enim potest questus consistere, si eum sumptus superat soror. Eò illud est satiu' st satis, quod satis est, habitus plus quam sat est. Hanc prouerbialem & plane auream sententiam doctissimus & omni literarum genere ornatus vir D. Hieronymus Niger Patauinus, supra ianuam domus sue incidi ac inscribi curauit: hanc in domo ac vestibulis & in cubiculis etiam vidimus: nec inuenimus emblemata pulchrius, vel augustius, quod coercet studium voluptatis, & vite suavis ac delicate, & in primis sumptus immodicos: ad quos cum opus sit pecunia, celeriter obruuntur debitis seruientes cupiditatibus suis.

Vlysses. 412

Plautus in Pseudolo, Vlysses Simonis seruum Pseudulum totum ex mendacijs atque dolis compositum vocat. Viso, inquit Simo, quid rerum meus Vlysses egerit: iam ne habet signum ex arce Ballionia. Idem paulò post: Superauit dolum Troianum atque Vlysses Pseudulum. Vlysses enim Homerus ubiq; callidum, astutum, vatum, versum

sum ac dissimulantem simulantemq; fingit: unde eundem statim initio Odyssæ, πολύτροπον appellat, & Iliad. penultimo: ἄνδ' ὁδὸς στυγερῆς πολύμητις, Consilio hinc pollens & fraude Ithacensis Vlysses.

Liur summa petit. 413

Est ea Inuidie natura, ut summa & excellentia petat. Ouid. lib. 1. de remedio amoris: Liur summa petit, perstant altissima venti, Idem lib. 2. Metamorph. Summa petunt dextra fulmina missa Iouis. Hoc epitheto, summa, vsus videtur, ut alluderet ad hoc, cum inquit: Et summa papauer a carpit. Rarò autem fieri solet, ut summa felicitas careat inuidia.

Viuis fama negatur. 414

Rarò accidit, ut viuentes famam consequantur, iuxta illud Martialis: Esse quid hoc dicā, quod viuis fama negatur: quo vtemur quiescuntq; viui merita laude fraudantur. dies enim fatalis, siue mors, de ingenij rectissime iudicat: nam multa, & precipue motus vel inuidia impediunt, quo minus rectè de hominibus, dum viuunt, iudicatur: post mortem verò iudicia liberiora & sinceriora sequuntur. Videtur Martialis alluisse ad Ouidij istud, quod elegia decimaquinta & vltima libri primi habetur.

Pascitur in viuis liur, post fata quiescit:

Tunc suus ex merito queng; tuetur honor.

Ergo etiam cum me supremus adusserit ignis,

Viuam, parsq; mei magna superstes erit.

Sic Propertius libro tertio:

At mihi quod viuo detraxit inuida turba,

Post obitum duplici fœnore reddet honos.

Omnia post obitum fingit maiora vetustus:

Maius ab exsequijs nomen in ora venit.

Idem quoque Ouidius de Ponto 3. & 4. Tristium 4. & hinc sibi fortasse immortalitatem ex carminibus sibi pollicetur in fine Transmut. Cum volet illa dies &c. qui locus etsi de ingenij fama intelligi possit; videtur tamen Ouid. ibi Platonicorum dogma secutus, anime immortalitatem asseruisse: cuius vere opinionis duces ante se habuit, eiusdem tamen ferè ætatis, viros duos eximios, Ciceronem ac Maronem, ut pudeat, quosdam inueniri Christianos; qui in re, fide nostra certa, dubitationē mouere audeant: que apud plurimos Ethnicos, quibus Christus nullam fecerat fidem, indubitata fuit.

Tenebras inducere rebus. 415

Tenebre per translationem pro cuiuscunque rei obscuritate. Quintil. 10, 1. Menander omnibus eiusdem operis auctoribus abstulit

nomen, & fulgore quodam suae claritatis tenebras obduxit. Sic apud Cic. 4. Acad. Obducere tenebras clarissimis rebus. Ibidem: Offundere tenebras alicui rei. Pro Deiotaro: Familiam abiectam & obscuram, è tenebris in lucem vocavit. Ouid. 2. metamorph. sine translatione dixit: Tenebras inducere rebus. ubi paulò antè dixerat: Nubes inducere terris. Nubes etiam per translationem reperitur.

Αλαζών 416

Alazones Graeco proverbio dicuntur ostentatores, vani, arrogantes, superbi, gloriatores, iactabundi, insolentes, praeferores, et ultra modum vsuati elati, qui plura promittunt, quàm possint praestare: quod vitium Vlpianus, Demosth. interpret vocavit ἀλαζωνίαν, atq; huic contrariam esse ἐπιουσίαν ait, quae quod facere potest, eleuat ac minuit. Tale genus hominum producitur nobis à Plauto & Terentio in Pyrgopolinice glorioso milite & Thrasone. Plautus: Αλαζών Graeco huic nomen est comediae. Id nos Latine gloriosum dicimus.

Δίπνη Ζυγῆ. 417

Hoc Pollucis ad Commodum Caesarem dictum admodum vulgare, Librae in morem, locum habet suum ac proprium; quando admonemus, ut res expendens ac librans examine, in neutram partem plus iusto propendat, nec à recto deflectat. Eaque virtus principibus ac iudicibus aptissima & accommodatissima est, quorum vita omnis & actiones in omnium hominum commodu tuendis cernuntur potissimum. qua si praediti sint, virtutum omnium facile principem consecuti sunt, qua & ceteros vincent, & seipsos.

Leo in lustrò. 418

David leones in lustrò vocat, insidiantes inopi, & rapientes pauperem, trahentesq; in retia. Hi sunt illi Gigantes in terra, Nephilim dicti. Hi sunt Horei, Raphaim, Emim, Enakim, & Ninrodi & posterì, de quibus passim sacrae litterae: quos porro Hieremias, quasi lupos rapientes praedam incitat, effundentes sanguinem, ac sectantes lucrea.

Villani. 419

Gallice nobilitatis vulgus villanos, viles dicunt, ignominioso vocabulo, cuius tamen verbi etymologiam ac notionem ipsi ignorant. Villani enim sunt omnes, qui gentiles homines, id est ingenui, ab ipsa gentis origine non sunt: adscriptiij tamen à villa dicti, quod ville ac colonariae conditioni addicti aut ipsi sint, aut eorum maiores fuerint. Talia multa sunt verba gentilium, veraque ampullae, etiam in colonos ac proximos, quos suos & amicos ac fratres ac vicinos iustius salutarerent. Sed id vitium est superbiae.

Cursu

Cursu prauertere ventos. 420

Virgil. 7. Aeneid. sub finem, & duo. decimo, hyperbolicè per cõparationẽ, ventos equo siue cursu prauertere dicit. Illi, inquit, equore aperto Ante Notos, Zephyrumq; volant.

Et paulò post: Vel equo prauertere ventos.

Decimo: Fugit illa per vndam,

Ocyor & iaculo, & ventos equante sagitta. Aeneid. 5. gemina hyperbole Nisi cursus velocitatem admirabilem amplificat a natura ventorum & fulminis, quorum celeritas excedit omnem admirationem: Nisus, inquit, Emicat & ventis & fulminis ocior alis. Theocr. Eid. 8. μή μοι γὰρ πέλοισι, μή μοι ζεύθεα πελάγῃ, εἴη ἔργον, μή δὲ πρὸ δὲ θεῶν ἀνέμων. i. Non regnum Pelopis, non auri talenta Opto habere, & cursu superare ventos. Daphnidis sunt gnomica: Quisque sit contentus sua sorte. Si asinus, quemcunque asinum fors aspera fecit. Qui sortem placidè ferre scit, ille sapit.

Viuite, valete. 421

Renunciantis sunt, non, bene precantis. Valerius Catullus:

Cum suis viuat, valeatque mæchis. Virg. in Pharmaceutria: Omnia vel medium fiant mare, viuite sylue. id est, valete: Quale est Tibullianum illud: O valeant sylue, deficiantque canes. Et apud Terentium: Valeant qui inter nos discidium querunt.

Sic et salutem litteris dixit, qui studia deseruit. Amator apud Theocritum Eid. 28. ἄγε πὶ δὲ χαίρειν τοῖσι τοῖσι πρὸ δόμοιο ἐπιόαδο- κῆ, id est, iam verò valere tuis vestibulis denuncio.

Fata viam inuenient. 422

Ap̄tè in paræmiæ speciem detorqueri potest; quoties indicabimus, citra nostram industriam & consilium, diuina providentiã, inuitabilia discuti, aut certe mitigari. Virg. 3. Aeneid. Fata viam inuenient, aderitq; vocatus Apollo. Reiectio denunciationis tristis est, cui opponit fatorum providentiã, et presentem numinis opem, quod inuocatum, absentiã famem est mitigaturum.

Idem 10. Aeneid. Sua cuique exorsa laborem,

Fo-tunamq; ferent: Rex Iuppiter omnibus idem.

Fata viam inuenient.

Aderit vocatus Apollo. 423

Hoc quoque vimur, quando offendimus Deum inuocantibus adesse, & omnia aduersa mitigare: is enim δὲ πρὸς παῖσι καὶ ἀδελφοῖσι 295 dicitur. Idem Georg. 4. Auditque vocatus Apollo. Ad quod Ouidius visus est alluisse cum ait: Sepe vidi Iouem cum sua vellet mittere fulmina thure dato sustinuisse manum.

R 4.

Rex

Rex Iupiter omnibus idem. 424

Huius etiam hemistichij vsus frequens est, cum deum sua se equitate exitum cuiusque rei permissurum fati neutrarumque partium studia secuturum denotamus.

Volat. 429

Omnia, que magno impetu feruntur, aut immittuntur, volare dicimus metaphoricè ut famam volare dixit Virg. Aeneid. 3. 8. 11. Et volatile ferrum, Aeneid. 4. et 8. appellauit decenter sagittam que arcu impulsâ celeriter fugiat, celeritatem adaugentibus quidam quasi alu additis, ut volare videatur. 10. Dixit, telumq; intorsit in hostem: Inde aliud super, atque aliud figi que, volatq; ibidem: Vesano talia late Dicta volant Ligeri. 11. Sed non replenda est curia verbis: Quae tuto tibi magna volant, &c. Lucr. 1. Iaciatque volatile telum. Idem 4. Ante fuit multo, quam lucida tela volarent. Virg. 4. Georg. Sed viua volare, Sideris in numerum, atque alto succedere celo.

Oculis limis & taurinè tueri. 426

Est odientis signum, ut inquit Plato, Nicander in Alexipharmacia, Δοξάεις δ' ἰς κόρους τρωάδ' εὐα δ' ἰσοσάν, taurinumque tuens obliquo lumine. Vnde torue, boni epitheton apud Virgilium, quod precipua frētis asperitas in hoc pecore appareat. Vnde toruitas, ut Pompeio placet, quasi taurorum acerbitas, ducta. Virg. 6. Aeneidos:

Talibus Aeneas ardentem, & torua tuentem

Lenibat dictis animum. Vbi nomen pro aduerbio torue, figura poetis Grecis & Latinis frequentissima; nam & ipse dixit in Bucolicis: Transuersa tuentibus hircu. Leena quoque ab oculorum sententia, que summa in ea est, torua dicitur à poeta. Ex quo Aristoteles leonem charopon vocat, quem Catull. caesum appellauit, id est glaucum, quia glaucis oculis praeditum hoc animal aspectu horribili appareret: quales & Bellone oculi sunt, que ideo perpetuo epitheto γλαυκώπις ἀβήρη ab Homero dicitur. Minc & Hercules mortalium ferocissimus, Charops cognominatus est, quasi iracundè intuens. ζοογία etenim Graecè, ira Latine dicitur. Quo epitheto, ut militibus congruo, toruus Abas Virgilio dicitur: toruusque Procustes Nasoni. sicut de eque horribili Polyphemi oculo, Quod torua sub fronte latebat. Et de immani Cyclopum genere: Cernimus adstātes nequiquam lumine toruo Aetnaeos fratres. & que alia similia apud poetam legantur. Conuenit cum altero, Titanicus aspectus. Lucianus in Imaginibus, bouinos oculos vocauit, pulchros & mientes.

Toscani. 427

Hoc nomine apud Venetos censentur preposteræ, & nunquam satis damnatæ Veneris sectatres,

In

In suo regno esse. 428

Hoc frequens adhuc hodie in Gallici populi ore versatur, cum dicunt, il est en son royaume. Nam plerunque agricola sibi regum fortunas superare videntur, cum illis proprio agello frui licet, procul negocijs, proculq; discordibus armis. Huc pertinet poetæ illud, O fortunatos nimium, bona si sua norint, Agricolas. & item Horatii illud: Beat us ille qui procul negotijs, & quæ sequuntur, quæque Cicero in libro de Senectute, in laudem rei rustice persequitur. Apud quem & illud in Oratore metaphoricè legitur: Nisi hic in tuo regno essemus, non tulissem. Quin & apud Horatiu in epistola ad Mecenatè:

Ad summam sapiens minor est Ioue, diues,
Liber, honoratus, pulcher, rex denique regum,
Præcipuè sanus, nisi cum pituita molesta est.

Melibæus ergo ex affectu apud poetam, Sua regna vocat, pauperis tugurij culmen, agellumq; suum. Ad Virgilij sanè locum alludit Quintilianus, qui in declamatione pauperis agentis contra divitem de apibus veneno interfectus sic inquit, Hoc mihi paruulum terra, & humilis tugurij rusticum culmen æquitas animi regna fecerat, satiq; diuitiarum erat, nihil amplius velle. Ad hoc item proverbiu alludit Virg. in Moreto, hoc versu, Ergo aliam molitur opem sibi prouidus heros.

Quo fata trahunt, retrahuntque, sequamur. 429

Cum significamus, necessitati fatali parendum esse; etenim quod fatu semel placuit, id nemini licet evitare. Virg. 5. Aeneid.

Nate dea, quò fata trahunt retrahuntq; sequamur.

Porro autem quam necessitatem dicat, aut quæ fata innuat sequenda, addit, Quicquid erit, superanda omnis fortuna ferendo: consilii Nautæ Aeneæ presentem necessitatem boni consulendam; & in aduersis, contra ea quæ evitare nequeas, optimum remedium esse tolerantiã dicit, qua quidem superatur omnis aduersitas, non leditur, qui contemnit: proinde vincit. Similem sententiam Erasimus præceptor noster ex Hom. odys. 5. in suas Chiliadas retulit, quam etiam interpretatus est,

Rore pascitur. 430

Si hoc referamus ad proverbiu, transfertur ad ingenium, siue stylum ieiunum & aridum, aut per ironiam in hominem vehementer obeso corpore. Theocritus in Nomeo Batto: πεν οργωνος οτι ζειναι
δωρα ο τε τληε; Nunquid rorem depascitur vt cicada? Cicadas autem rore ali, testis est Plinius li. 12. c. 26. Ore carent, sed habent in peflore fistuloso quiddam aculeatum, linguis simile, eo rorem lambunt.

R 5 cum

cum exitate subuolant, reddunt humorem: quod solum argumentum est illis rore pasci. Neque enim ad excrementa corporis ullum foramen est. Virg. in Daphnide:

Dum iuga montis aper, fluuios dum piscis amabit,
Dumq; thymo pascentur apes, dum rore cicadae, &c.

Hec sunt τὰ ἀναγκαῖα, id est necessaria, & prouerbij speciem habent, quibus indicare licebit, quod in vita perpetuum nobis futurum intelligi uolemus. Itidem Virg. Aeneid. 4. Dum memor ipse mei, dum spiritus hos reget artus.

Ruit caelo nox. 431

Abijt Homeri hemistichium in prouerbium: ὄρα πῶς δ' ἐπαυόβη νόξ, non de nocte naturali, sed cum lux diei oculis mortalium nubibus subtrahitur.

Salue æternum, æternumque uale. 432

Verbum hoc mansit etiam in vulgi usu, sumptum à uetustate, quæ mortuos ita suo more salutabat: Salue & uale, non quòd ij ualere, aut salui esse iam possent; sed quòd ab eis semel recedebant, quos amplius uisuri non erant. Virgilius Aeneid. 11. Salue æternum mihi maxime Palla, Aeternumque uale. Anchises Aeneid. 2. de se desperatum esse uolens significare, alludensq; ad hunc morem: Sic, ὄ sic positum, affati discedite corpus. hoc est, Iterum atque iterum conclamate, Vale extremum.

Conclamatum est. 433

Solebant corpora aqua frigida ablui primum, quòd uitalis spiritus inclusus non raro fallere soleat, deinde per interualla ter conclamare. quòd si ne tum quidem spiritus se proderet, quasi rebus desperatis, rogo imponebatur. Hinc in paræmiâ abijt, Conclamatum est: cum significamus, nihil superesse spei. Itaque inbet Anchises apud Virgilium, ter se affatos, è Troia facessere.

Miserebitur hostis. 434

Hyperbole prouerbialis est apud Virg. Aeneid. 2. Non enim temere hostis commouetur misericordia. Erasmus noster huic affinia hæc habet, uel hosti miserandus. Quod uel ipse Momus probet, & ex eodem Virgilij libro: Quæ talia fando, &c. Argumentum à maiori ductum: si hostis miserebitur, multò iustius Troiani & liberi.

Sanguis meus. 435

Itale mulieres hanc blandam eloquutionem adhuc hodie retinent: pueris enim cum blandiuntur, ita eos compellant, sanguis mio. Et Virg. Aeneid. 2. Proice tela manu, sanguis meus.

Ad sidera usque notus. 436

Virgil. Buc. Daphnis usque ad sidera notus.

Daph-

Daphnimq; tuum tollens ad astra. Daphnin ad astra feremus.

Vare tuum nomen sublime ferent ad sidera. Aeneid. I. Et 12.

Ille quidem ad superos Succedet fama, viuisq; per ora feretur. Hæc omnia per hyperbolem, cuiusmodi sunt & illa:

Imperium Oceano, famam qui terminet astris.

Imperium terris, animos æquabit Olympo.

Nam sidera, astra, olympus pro eodem istis in locis accipiuntur.

Paganus. 437

Apud Romanos autem gentem illam Martiam, quicumque sacramento militie soluti essent, Pagani, in eorum odium, quasi rustici appellabantur: reliqui vero stipendia facientes, Milites honesto nomine censebantur. Hinc apud Iuriconsultos, Testamentum paganum, quod à paganis secundum observationem iuris communis fit: & militare, quod iure & beneficio militari conditur: ut Institut. de militari testamento traditur: & simpliciter in Pandectis, eodem titulo: Pari ratione maiores nostri rectè Paganos dixerunt, quicumque militie Christiane addicti non essent, exceptis Iudeis, qui suo nomine satis premuntur.

Arte Pelasga. 438

Virgilius 2. Aeneidos, pro fraude plane Græca duobus in locis vsus est: Ignari scelerum tantorum, artusq; Pelasgæ. Et,

Ille dolis instructus, & arte Pelasga. Pelasgi autem populi sunt Græciæ vetustissimi qui ex Arcadia oriundi, & à primo Arcadiæ rege nomen adepti, indifferenter pro quibusvis Græcis accipiuntur. Virg. ibidem: Quem falsa sua proditione Pelasgi Demisere neci.

Vas vacuum detergere. 449

Hoc prouerbiali figura videtur dici à Theocrito in Syracusis: μή μοι κενύαν δαπομάζης. id est, ne mihi vas vacuum detergas, de eo, cuius offensionem ac iram contemnimus, quemque nobis, etsi velit, tamen nocere non posse existimamus. Erasmus noster comminantis, aut timentis alapam, esse ait, sed tamen in medio relinquit.

Cyclaminum effodias ad Halenta. 451

Cyclaminum ex Halenti fluuio effodere prouerbiali figura iuebantur, qui crassa pituita laborarent, atque inde crasso sensu preediti erant, ut cerebro rectius valerent. Theocritus in viatoribus: εὐδῶν τὸν κυλαμίνον ὄρωρε νιν εἰς τὸν ἁλέντην. id est, Vade ad Halenta, atq; inde Cyclaminum effodias. De Cyclamino & eius viribus Gal. lib. 7. Simplic. medic. Dioscor. lib. 2. cap. 158. Sententia igitur hæc est: Pete tibi alicunde remedium, quo cerebrum purges, ut rectius mente valeas, iam enim insanire videris.

Nauis

Nauigare per mare. 452

Idem Theocritus in Thyonico eidyllio 14. Nauigabo, inquit, per mare. hoc prouerbio mediocritatem quandam significans.

Canes nutrire. 453

Prouerbiale apud eundem poetam in Viatoribus, in ingratos, qui magnis beneficiis affecti, malam gratiam referunt. Hi enim canibus & lupis conferuntur. Nam plerumque etiam leduntur ij, qui catulos luporum enutriunt. De canibus autem sumptum est ex Ætæonis fabula: Nutri canes, inquit Comates, vt te deuorent. Qui autem canem alit peregrinum, & in ingratum collocat beneficium, perdit operam.

Mala mens. 454

Apparet prouerbiali figura ab eodem Theocrito in Thyonico dictum fuisse, de malitia, que dissimulari atque celari non potest, sed vltro erumpit, ac se ostendit & prodit. Sic & apud Terentium est: Mala mens, malus animus. Moschus de amore fugitiuo: κακαὶ φρένας ἀδύλαλα. Οὐ γὰρ ἴσον νοεῖ καὶ φέρεται ὡς μέλι φωνά. id est, mala mens, dulcia verba. Non enim idem sentit, quod sonat: vox illi dulcis vt mel. Item paulo post, γυμνός μὲν τὸ γὰρ σώμα, νότος δὲ οἱ ἐπιπύκασται, Corpore quidem nudus, at mens illi tecta est. hoc est, multis dolis inuoluta ac velut cataphracta.

Calculum à linea mouere. 455

Idem in Cantoribus hoc vtitur prouerbio, sumpto à ludo calculorum, in quo vnus certus calculus, quem regium vocant, in sua linea immotus adseruatur, neque inde mouetur, nisi in extremo discrimine. Cum ergo significatur quispiam omnia experiri, neque quicquam intentatum relinquere, tunc is prouerbiali figura, calculum à linea mouere dicitur, quasi dicas, extrema ipsum conari.

Lychnus in Prytaneo. 456

Idem in Piscatoribus taxans iudicium Atheniensium auaritiam ac rapacitatem: Lychnum in Prytaneo, inquit, Asphaltion semper prædam habere ferunt: hoc est, venales habere sententias iudices: & sicut piscatores piscibus capiendis vnice intenti sunt, ita iudices vndeunque captant largitiones. Quid faciat aliquis miser piscator aliud, qui de nocte vigilat, nec facile dormire potest, quam vt de sua piscatione & præda cogitet, cum Lichnus in Prytaneo, id est, iudices Athenienses, semper prædam, largitiones & munera adpetant? Hæc illis venatio, & captura piscium est. Cum igitur de præda sollicitè cogitantem, somnus me tandem oppressisset, accidit vt, sicut canis de ossa, sic ego de pisce aureo somniarem. Fuit enim in Prytaneo, quod Pausanias testatur in Atticis, πύρρον ἄσβεστον, id est, perennis ignis. Erat autem Prytaneum Athenis domus publica, vbi benemeriti ciues sumptu publico alebantur;

tur: & conuenire seniores, atque iudicia exercere solebant, dictum quasi *πρὸς ταμείον*. id est, granarium ciuitatis. Eum locum semper predam habere, *Asphalion* ait. Fuit & in arce Athenis *Lichnus*, teste eodem *Pausania*, ex auro à *Callimacho* ea arte fabrefactus, ut cum semel oleum infunderent, toto id anno sufficeret, neque ante eundem diem anni completi aliud infundere opus erat, quamuis cōtinuos dies ac noctes is arderet. Hęc, nisi fallor, ad verbum ex *VV* in semio.

Conando Græci Troia potiti sunt. 457

In *Syracusiis* anus dixit: Conando Græcos Troia potitos fuisse, & omnia perfici conando, qua prouerbiali figura significatur, conando, & experiendo, quantumuis etiam ardua, perfici posse.

Fac nidum vnum vna in arbore. 458

Habetur in *Eidyllio* 35. & frequens hodie in populi ore versatur, quum sit sermo de non temerè mutandis veteribus amicis. Amicos enim subinde novos amplecti, veteribus neglectis, turpe est. Inconstantia in amore nihil crebrius, neque vulgariius est in communi vita *πολυφιλία*, id est, subinde mutare amicos, veteres fastidire, & novos amplecti: id olim perinde probrosum atque insane habebatur, ut si qua mulier subinde alios atque alios viros admitteret.

Sternutauerunt amores. 459

Ex *Thalissa* *Theocriti* apparet prouerbiale dictum fuisse, quòd aliqui de signo bono, alij de aduerso & malo intelligunt. Amores sternutauerunt, hoc est, sternutando signum præbuerunt, quòd esset amaturus, ipsum euenit.

Bilis in naribus. 460

Idem in *Thyrside* de *Pana*: Est amarulentus, inquit *Aspolos*, & illi semper acerba bilis in naribus sedet. Prouerbiale, de homine bilioso & iracundo. Qui abundant flaua bile, iracundi sunt. hic enim humor mobilis est, & acutus: quare faciliè irritatur & effruescit.

Ne acetii quidem fatis. 461

Milon apud eundem in *Operariis*: Ex *πίθω ἀπὸ τοῦ εἰς δὲ ἄλλο, ἐγὼ δὲ ἐξ ἑξ ἄλλης ὄξεως*. E dolio tu quidem hauris, sed mihi rix sat acetii est. Prouerbiale, in eum qui extremè inops est, & vicissim antithesis eius, *Dives* et abundans, atque è pleno dolio vinum hauriens. Quasi dicat: Amor non conuenit homini pauperi, & mercenario, sed diuiti, viuenti in ocio, luxu atque omnium rerum abundantia.

Cælum, menses & annos efficere non desijt. 462

Prouerbiū est, quo significatur adhuc superesse spem, & nondum omne tempus quod melioris fortunæ solet occasionem adducere, exatum esse. *Theocr.* in *Charitib.* Neque adhuc cælum motu suo menses & annos

& annos efflicere desit. id est, Erunt adhuc tempora, cum res magne ab Hierone atque aliis principibus gerentur, quae materiam scribendis suppeditabunt.

Canis etiam Hecate terretur. 463

Hoc quoque passim vitium & usu compertum est, canes etiam ferocissimos & audacissimos luna atque nocturnis spectris admodum terri, tremere, atque ad homines se fuga recipere, & intra crura hominum sese abdere. Hinc Theocr. in Pharmaceutria dicit, & ad Hecaten subterraneam catulos tremere.

Horis consecratus. 464

Quicquid venustum, gratum, & tempestivum veniret, id horis consecratum ferebant. Prouerbiale igitur de re valde venusta & iucunda est, quod idem in Thyrside, poculum Horarum in fontibus colatum esse dicit, ὁρᾶν περὶ τοὺς αἶναις ἐπὶ κρηάταισι δοξασιῶσι.

Carmen deductum. 465

Virgilius in Sileno: Deductum dicere carmen, dixit pro tenui, exili & humili dicendi caractere, velut Eidyllia, hoc est, 'exiles & separate imaguncule, quales ad usum obsignandarum literarum in gemmis aut auro sculpi solent, translatione petita à lana. Quintil. 8, 2. Macrob. Saturn. 6. Et similiter vocem deducere, tenuem & tumultu reddere, ut plenius testibus ab eo citatis probatur. Hinc deducere, pro imminuere & detrabere, vnde & deductio pro imminutione, Pediano Asconio auctore. Et Paulus 50. titulo de verb. & rerum significat. Bona intelliguntur cuiusque, quae deducto ere alieno, supersunt. Venusta autem metaphora videtur insinuari, ne quid supra vires audeamus. Primum igitur in faciliori arguemento experimentum nostri faciemus, atque tenui carmine precludemus, dum vires corroborentur & grandescant, ne in dolio (ut fertur) figulinam discamus.

Comastes. 466

Vox est Eidylliorum scriptoribus usurpatissima, qua etiam passim vitium, pro his qui canu puellis blandiuntur, & earum amorem captant. Introducitur à Theocrito Eidyllio. 3. amator quidam Amaryllidu puellae amore incensus, quem Comastem vocat Lucianus in amoribus: τὸς γε μὴν ὀνομαζόμενος περὶ ἑλλήσι κωμασιῶσι, ἢ δ' ἐν ἀλλῇ ἢ ὁ ἕλεος ἐρεσιῶσι νομίζω. id est, Illos vero qui apud Graecos Comastes appellatur, nihil aliud quam certos ac manifestos amatores puto.

Totus faxeus. 467

Prouerbiale in hominem durum, immitem, & omnino inexorabilem. Idem in Aepolo: ὅ τὸ κελὸν πορρωῶσα τὸ πᾶν λιθῶ. id est, tota faxea. In Amatore eidyllio 28. λαίβε παιῖ. id est, Saxeae puer. In Mezara:

Megara: *πέτρης ὅγ' ἔχων ῥόον, ἢ σιδῆρα. id est, ex rupe habens animum, aut ferro. De ferreo vide supra, & Adamante durior.*

Orimalides cum Acylis ne contuleris. 468

Est autem hoc prouerbiale apud eundem in Viatoribus, quod magnam similitudinem, & iniquam comparationem significat: Lacon: & δὲ γὰρ ἐδ' ἀκύλεις ὀριμαλίδος. id est, Neq; agrestia poma cum Acylis, scilicet equaueris. Acyla autem fructus, sine nux πένυς arboris, similis nuci fagi. Dioscorid lib. 1. cap. 26. Orimalides poma montana, ab ἕρ & mons, & μῦλον pomum. Erasmus huic proximè precedens dissimile annotauit in Chiliad. suis; Nilhil simile.

Prouocat & vincitur. 469

Plerunque fit vt prouocans vincatur. Menalcas apud eundem Theocritum prior prouocat & deligit iudicem: prior incipit, & vincitur. Idem Lacon: Hoc verbum hodie in populi ore versatur.

Cyclopica musica. 470

Νοκτοπόροι, & qui nocte vagantur: tunc enim cum cibo potuq; distents sunt, eorum cyclopica musica & tetra vociferationes precipue exaudiuntur. Euripides in Cyclope indicat, qualis eius sit musica, αἶδει δὲ πρὸς κλαίεισι σιωπαύταις ἐμοῖς ἄμωσα.

Carmen Lytierfæ. 471

Lytierfes filius nothus Mide, in Phrygia dicitur habitasse, qui cum esset agricola & laudatissimus messor, hospites pretereuntes conuiuio primum excipere, ac deinde cogere solebat, vt se in demetenda segete adiuaarent. Sub vesperum verò, cum illi labore defessi dormirent, tunc ipse capita eorum amputare, et trunca corpora vnà cum manipulis colligare solebat. Eum Hercules, ob hanc crudelitatem interfecit, in Meandrum fluium abiecit. Hunc igitur Lytierfen, vt insignem messorum, alij in Phrygia messorum carminibus celebrare solebant. vnde Carmen Lytierse, dicitur carmen messorum, vel à messoribus decantari solitum. Erasmus noster ait, dici de carmine, quod quis non ex animo, sed coactus, caneret. Theocr. in Operariis: θᾶσσυ δ' ἦ καὶ πῶτα τὰ τῶ θεῶν λυπέρου. i. Vide et hæc, quæ sunt diuini Lytierse.

Aites. 473

Thessalica lingua αἶτης dicitur adamatius. Vox facta videtur ab α particula priuatiua, & ἴτης, id est, ἰταμῆς, quod seu proteruum seu immodestum significat. Αἶτης igitur modestus, seu probus ac verecundus dicitur, quæ virtutes precipue ornamento sunt iuuenibus, et amorem conciliant. Precipuum enim in conuersatione ac societate hominum condimentum, sal & urbanitas. Theocritus Eidyllio 12.

Τὸν δ' ἴτερον πάλιν, ἄσχεν ὁ θεσσαλὸς εἶποι αἶταν. id est, Alterum verò Thessalicè loquens, amatum vocet.

Dij

Dij benefaciant vobis. 474

Denegantis, ac cum repulsa dimittentis hoc dictum est: Sicut item, cum mendicium in donatum dimittunt, hoc dicere solent Belgæ, *God Wille v' helpen* / & Galli, *Dieu vous face bien*. Theocr. in Charitibus, eo usus est, qui cum carmine celebrasset Hieronem Syracusarum regem (que Theocriti patria fuit) nulla illi gratia relata est. Quare hoc eidyllio conqueritur de ingratitude regum & principum erga literas ac doctrine studia. Estq; hæc communis & publica querela hominum doctorem & bonorum iam à multis seculis.

Tityo similis. 475

Tityus terre filius, ea mole corporis fuisse perhibetur, ut stratus ab Apolline, apud inferos religatus, nouem iugera occupet. Ouid. 4. Metamorph.

Viscera prebebat Tityus lanianda, nouemq;

iugerbis districtus erat. Theocritus in Dioscuribus de Amyco immani: *κόρα οὐκ εἰνὸν ἕρπυλον ἀδελφικὸς ἀνὴρ*. In loco angusto vir Tityo similis.

Diphilus Diphilo tardior. 476

In segnes, & extra modum pigros in obeundis que semet fuerint iniuncta, dici solere, ex Ciceronis ad Q. Fratrem li. 3. affirmat Rodiginus lect. 8, 45. Prouerbio locum dedit Diphilo architecti tardioris, qui in perducendis ad finem operibus tardissimus fuit.

Nudum spoliare vestibus. 477

In Iob cap. 22. legimus, *Nudum spoliasti vestibus*. quod sanè fit si quando cuiq; exiguum illud, quod ei necessarium est, adimitur. Viues lib. 1. de subuentione pauperum: Imò verò, inquit, minutum detrahitur pauperi, si habeat et spoliatur nudus. Venusta verborum pugna est, spoliare nudum, veluti, *Festina lentè, infelix felicitas*. Etiam huc pertinet hoc Menippi apud Lucianum in Mortuorum dialogis, quod non habes, quinam auferas?

Seri & meti. 478

Dixere Latini prouerbialiter, *seri & meti*, de spe & fructu consiliorum atque actionum, & Salomon Prouerbiorum ca. 22. *ὁ ἀρσιπὼν φρονεῖ, & ἐγὼ εὐνοῦμαι*. Osee 10. *Seuistis impietatem, iniquitatem messuistis*. Paulus secunde ad Corinth. 9. *Qui parce seminat, parce metet*. Galat. 8. Iob 4. Isai. 27.

Εν κεφαλαίῳ. 479

Summatim. Plautus sic variè expressit in Mercatore:

Quicquid est, ad capita rerum perueni. In Pœnulo:
Rem in pauca confer.

In Milite: Verba confer maxime ad compendiam.

Dionysius Areopagita libro de Ecclesiastica hierarchia, capite primo, vocat summam συγκεφαλαίωσιν, quemadmodum etiam ανακεφαλαίωσιν dicimus, repetere paucis ea que ante dicta sunt. Idem δεξοδιώτερον dicit, pro fusius, latius & pluribus. Idem ibidem in contemplatione, vsus est, εν κεφαλαίω, pro quo Quinctilianus frequenter uti solet, in vnum. Plura de officijs docentium loquutus, discipulos interim in vnum moneo, &c. Item semel, & aliquando, breuiter.

Πῦρ κὲ σκώλιξ. 480

Metaphora Salomonis est & Siracide, cap. 7. pro excidio & ruinatione. Nam & vermes corrumpunt ea que erodunt, & ignis correpta absumit.

Γλωσσα διαση. 481

Duplex lingua à Siracide capite vigesimo octauo dicitur, que modo hoc modo illud loquitur: hec est fallax & fraudulenta. Alibi τριτη pertusa & leuis dicitur: ea est obirectationum, et εχθροποιος, que inter duos tercia se admiscet & serit discordiam. Quemadmodum & λέγει τριτη, δδ. α. Idem capite nono, tales nugatores & garrulos, qui plerunque & obirectatores sunt, & maledici, γλωσσαδεις, γλωσσαδεις, & πωαδεις nominat. Pro ignavis, duplicibus & fraudulentis reperitur καρδια δειλαι ηγα δρωλαι. Ecclesiastici 2. V. e duplici corde. Iacobi primo: Vir duplex, animo inconstans.

Strigilis. 482

Strigilis nomen ad vehementes obiurgationes & castigationes Siracides cap. 30. translulit, quod stringendi significationem habet, & de equis dicitur.

Curiosus idem & garrulus. 483

Hoc adagio notatur vitium deterrimum curiositatis & leuitatis, in exquirendo aliena negotia, & dissipando rumores, que est πολυπραγμοσύνη ηγα εδολαγια. Nam germana inter se vitia sunt curiositas & garrulitas, teste vel Horatio:

Percunctatorem fugito, quia garrulus idem est.

Vtraque à Plutarcho copiose refutatur. Et Plantus in Sticho, Curiosus nemo est, quin sit maleuolus.

Idem optat alibi, ut qui gestant linguas, quiq; auscultant auribus, omnes pendeant. Reperuntur in ocio viuentes, qui sui negocijs non destinentur, sed aliena curare consueuerunt: quemadmodum Damasippus Horatianus,

Aliena negocia curans, Excussus proprijs.

Loquaces autem & garruli, ἀφρογλωσσοί vocantur.

De parua scintilla magnum sæpè excitatur
incendium. 484

Siracides II. ἀπὸ ἁπλοῦν ἄρως πολλὸν γίνεται ἀνδρακία.
Ex paucis verbis sæpè ingens malum.

Durate. 485

Donatus in Adelpis: Durare, verbum perferendis malis conuenit: quod etiam notauit Priscianus libro octauo de partibus. Eo iacentes animos spe lautioris vite erigimus. Virgil. lib. I. Aeneid.

Durate, & vosmet rebus seruate secundis.

Id est, prosperis. Concludit enim Aeneas presentia incommoda hec æquicri animo ferenda esse, quo sit propior felicitas & quies. Quid enim consolationis magis proprium est, quam catastrophæ malorum, quasi digito monstrare, quibus defuncti, beati sunt futuri? Proin, Durate dixit, pro Perseuerate: quasi duros infractosque animos habete. Suetonius in Cain: Sicut erat, ait, loricated monuit, vt discumberent, illo notissimo Virgilij versu, quemadmodum est,

Durarent, & secundis se seruarent rebus.

Ludere operam. 486

In laborantem inaniter. Terentius in Phormione: In illis operam luditur. & Plautus in Pseudolo: In pertusam ingerimus dicta dolium, operam ludimus. Idem in Casina.

Ab aure reuinctos ducit. 487

In inuictæ eloquentie hominem, qui quo velit lingue lenocinio auditores rapere & traducere possit. Vfus est Lucianus in Ioue tragædo, alludens ad Hercules Ogmij catenam hominum auribus insertam, qua eos circumducebat, quæ satis nota est ex eiusdem Luciani apusculo.

Charontis cymba. 488

• Hunc poëta fabulantur portitorem apud inferos esse, qui triente manes transportet, et in ripam vltiorem exponat: & quoniam perfractum erat, neminem transuehi, nisi illius cymba, posse Charontis cymba in proverbium abiit, pro morte et sepulcro. Porro χάρων apud Aristophanem in Pluto, pro morte vsurpatur, ὁ δὲ χάρων τὸ ἔμβολον δίδωσιν. id est, Charon symbolum dat, pro eo quod est, mortis. Hinc & illud quod à Suida refertur, πειρὴ χάρων & πύσις καὶ κρηόγμοτα, à Charonte cognosces & præconia. Charontis item inuicta, de imminente capitis periculo, siue de re magno perire tristitia, nam ita vnâ ex carceris ianuis appellabatur, per quam damnati iudicium sententiis ad supplicium educebantur. Macedones τὸν χάρωνα Λογνὴν vocant. Hinc Lycoph. χάρων ἀμνητὸν nuncupat.

Magis

Magis spectandum quid liceat, quàm quid
expediat. 489

Allusio est ad Pauli dictum quod habetur prime Corinth. 6. & 10. Omnia mihi licent, sed non omnia expediunt, conducunt & conferunt atque edificant. Qui enim faciunt quicquid licet, huc citò delabuntur, ut faciant quod non licet. Nemo igitur quod suum est duntaxat querat, sed etiam quod est alterius. Nam boni viri partes sunt, alienis inferuire commodè, potius quàm utilitatis propriæ rationem habere, & nihil minus decet Christianum hominem, quàm Aspensidum, quod etiam vulgò dicitur, agere citharædum.

Solida petre innitendum. 490

Hoc vtimur cum significamus, non fortunæ, sed bonæ conscientie fidendum esse, atque in sacræ anchoræ præsidio spem esse reponendam.

Annulus aureus in nare suilla. 491

Significantes quippiam non in loco factum dictum ve dicunt quidam: Annulus aureus in nare suilla: pro quo alij, in lenticula vnguentum. Habetur Proverb. cap. 11. Circulus aureus in naribus suis.

Saul inter prophetas. 492

Vbi videmus aliquem indecenter alieno gregi admixtum, dicere solemus: Eus Saulem inter prophetas, aut corchorum inter holera, primi Regum 10. Videntes autem omnes qui nouerât Saulem, quòd esset cum prophetis & prophetaret, dixerunt ad inuicem, Que nam res accidit filio Cis? Num & Saul inter prophetas? Respondit q; alius ad alterum dicens, Et Cis pater eius: propterea versum est in proverbium. Dicitur etiam in eos (Erasmo nostro auctore) qui repè è sunt mutati.

Muli. 493

Mulus, ex duobus generibus mixtum animal, ut sit neutrum, sterilis, sarcinarum patiens & calcitrosus. Ii hodie nimirum muli dicuntur, qui professione sunt Christiani, vita & affectibus Ethnici: interim nec prorsus Ethnici, nec Christiani, recalcitrantes Dei gratie, diuitiis ceterisque cupiditatibus onusti, nullum pietatis fructum adferentes.

Sua cuique rei tempestiuitas. 494

Cum omnia suo tempore fiant, & hic queratur quid sit bonum, sciendum est, ne id alieno tempore queratur: ut enim inquit Ecclesiastes cap. 3. aliud ferendi, aliud metendi, &c. sic aliud felicitatis, aliud infelicitatis tempus est. In hac vita, tempus est miserie, quod si quis in ea bonum querit, perinde facit, ac si velit sementis tempore metere. Expectanda messis est, hoc est, futura vita: in qua non, ut in hac, pro iure regnabit iniuria, sed sola dominabitur iustitia & veritas, sublati erroribus. Sed vitam illam non curantes, voluptati indulgent. Vulgò ita fertur, Omnia tempus habent.

Primum quodque verissimum est. 495

Tertulliani dictum est contra Ethnicos, quo videtur cum ostendimus Christianam doctrinam antiquiorem esse Ethnica, & historiam Mosaicam vetustiore Græci & Romani. Videtur Philippus Britanus in quadam epistola.

Credimus, quæ coram intuemur. 496

Vulgato sermone in Gallia, iam credere dicimur, quæ coram intuemur, nihil etiam de euentu solliciti.

De malè quæsitis non gaudet tertius haeres. 497

Quoties iniuste acquisitionis fit mentio: quam qui exercent, ita diuinitus puniuntur, ut familie eorum pessum eant, & opes eorum non diu permaneant, & hoc citò fiat, ut haeres non possit diu frui opibus iniuste partu.

Συρφετός. 498

Hæc vox Græcis usurpatur in tanta significationis varietate, ut non solum paleas & stipulas, sed et folia & virgulta vitium, ficum, & id genus alia significet. Idem ἄχρον: & inde metaphoricè sunt in crebro vsu pro vili plebe siue plebs sc. e. multitudine promiscua plebi vulgi & omnis generis hominum, quam συρφετός ὄχλος dicimus, vilis sermo, ex vento sordes collectæ. Et συρφετός vocatur populares & plebeij: δημαγωγοὶ καὶ ψυχωγοὶ, qui sapiunt plebem, qui eius curam captant, & se ad eius opinionis intelligentiam & approbationem accommodant.

Ocia dant vitia. 499

Quia ignaui cum per inanem suam spem est falsus, & inductus in egestatem victus, ad malas artes & multa flagitia & facinora solet impelli. Hinc Menander;

Δειλὸν ἢ ἀνδρῶν δ' εἰλὰ τὰ φρονήματα, id est, Ignauorum vitiorum ignaue sunt cogitationes. Idem: ὡς ποτὰ δνητὶς ἢ χολὴ ποιεῖ κακὰ. id est, Quam multa mortalibus ocium parit mala. Ianus Anysius: Inertem hominem est necesse rapto viuere.

Sallustius in Catilinario: Gloriam, honorem, imperium boni & ignaui æquè sibi exoptant. Sed ille vera via nititur, hoc est, virtute tendit ad virtutes. Huic ignaui, quia bonæ artes & mores desunt, dolis atque fallacijs, id est simulatione & falsitate contendit.

Sceleri nunquam defuit ratio. 500

Ita nunquam desunt rationes speciose & probabiles, in quambet iniustu & nepharijs conatibus. & ut Quintilianus dicit: Sceleri nunquam defuit ratio. Hæc est illa miserrima via, cuique in suis oculis speciosa, de qua Salomon Proverbiorum cap. 16. Est via quæ videtur

videtur homini recta, & nouissima eius ducunt ad interitum. Sapienter hoc quoque à quodam dictum est: Malum videri interdum bonum illi esse, cuius animum Deus impellat ad exitium; qui proinde breui tempore extra exitium degat. vnde est illud Horatii: Decipimur specie recli. & hoc vñstatum: Suum cuiq; pulchrum.

Cum dijs ne contende. 501

Ὅχι ἐστὶ θνητῶσι πρὸς ἀθανάτους μεγίστοις ἀσ,

Ὅυδ' ἐδίκλω ἐπιτείν, ἐδενί τ' ὕψ' εἶμις.

Eam Theognidis sententiam ita conuertit Iac. Scheegkius,

Nulli cum superis homini contendere fas est,

Pro iure hanc litem nemo probare volet.

Si solus sapias, nempe quis vsus erit? 502

Hec sententia est frequentissima, sed ab auctoribus variè explicatur. Theognis sic:

Χρη μὲ νοῶν θεράποντα, καὶ ἀγγέλον, εἰ μὴ πρῶτον

Εἰδὲν σοφίης, μὴ φθονερόν τε λέθειν.

Ἀλλὰ τὰ μὲν μάθαι, τὰ δὲ δεικνύειν, ἀλλὰ δὲ ποιεῖν,

Τὶ σφιν χρῆσται μὲν ἐπιστάμην.

Scip. Cariesomachus in Græcarum literarum encomio, hoc modo vertit:

Musarum interpres si quid sapientius unquam

Nouerit, inuidia sit procul inde mala.

Nuncq; alia inueniat, nunc monstret, plurima condat:

Si solus sapiat, nempe quis vsus erit?

Horatius ita: Parum sepulchre distat inertia Celata virtus. Hic videtur alluisse Terentius cum ait in Phormione: Non sat est tuum officium fecisse, si non id fama approbat. Simile est illud: Occultæ musicæ nullus est respectus. Quod auctore Suetonio Nero iactabat: cuius etiam meminit Gellius lib. 12. In eos, qui quicquid eruditionis vquam comparauerunt, ita domi reconditum asseruant, vt dicas miseros homines sibi tantum natos, imò continuo inuideant, si quem viderint ad id aspirare, quo se cæteris præcellere persuasum habent.

Extra somnum. 503

Pro, re vera. Sophocles in Electra, Herodotus in Erato, & in Melpomene: atque etiam alibi pro visu miraculi ponit. Contra, somnium narrare dicuntur, qui rem futilem, inanem & nihili recitant. Iulianus in Mortuor. ὄνειρά τ' ἀ μοι λέγεις, somnia mihi narra. Plato in Theeteto: ἀκούει δ' ἢ ὄναρ ἄντι ὄνειράς, frivolum rationem pro frivola.

Aliquando qui lusit, iterum ludet. 504

Crebris sermonibus à Grecis usurpatur, ὁ μὲν ποτε παίζας, πάλιν παίζει. & nunc ab Hispanis: Quia iugo, iugarà. Huic non dissimile, Semel malus, semper malus. Aleatores autem multi quasi vi coacti, ita ne cupientes quidem abstinere possunt: tanta illorum ad ludendum est præliuitas.

Sperant omnes, quæ cupiunt nimis. 505

Huiusmodi voces antiquorum poetarum, hodie sermone omnium celebrantur, ac vim prouerbiorum obtinent: Sperant omnes quæ cupiunt nimis, tenent quæ nolunt. Et impense qui amat, impense idem edit nimis. Est enim vicinus amori, omniq; magnæ alicuius rei cupiditati, affectus. Omnisq; cupiditas vehementior, magno motu impetûq; ad eam rem quam cupit, spiritus sanguinemq; impellit. Atque hinc, id est ex huiusmodi motus ratione natum arbitror, quod aiunt, Sperare omnes quæ cupiunt. Spes autem & metus vi nos afficiunt, Lucianus eleganter & verè scripsit in Charonte, siue contemplanti: ὄντι, & in Pseudomante.

Amantes amentes sunt. 506

Affectus animi, ut egritudines ferè omnes quæ calore nimio corpus accendunt & commouent, omnes pro motu suæ vehementiâ, stultitiâ, delirium & furorem faciunt. Et vulgò pronuntiatur, Amentes amantes esse.

Humor. 507

Hæc dictio etiam vim prouerbij obtinuit apud omnes, quæ designatur longè discedens à communi morum ratione & consuetudine. Itali patria etiam lingua humoristam appellant. Rectè etiâ Galli, plein d'humour. Nec malè Hispani, quem corruptis moribus, inhumannam, inciuilem, & minus honestum vident, Malcriado, sua lingua, id est, malè educatum vocant. Galli itidem, mal nourri.

Gallica furia. 508

Prouerbiûm est de Gallis, quod omnibus frequens in ore est, præcipuè Italis, furia Francesa. Natum puto ab eo quod in Gallis Linius & Iulius Cæsar obseruarunt, quorum ille prima illorum prælia plusquam virorum, postrema minus quam seminarum esse dixit: hic vè ad bella suscipienda Gallorum alacer ac promptus est animus; sic molis ac minime resistens ad calamitates perferendas. Qui bile tantum copiosa concitantur, magno illi quidem animi impetu mouentur, sed ferè repentino, ac quasi vento siue fumo mox deficient. Illud enim ferè huiusmodi homines habent, quod apud Homerum in Agamemnone Achilles vituperat: canibus similes sunt, in lacessendo quidem procaces ac petulantes, verùm icli mox fugiunt. Ἰπποὺ δ' εἰλόων enim

vocat,

vocat, hoc est, audacem & temerariam in prouocando alijs, at parum in dimicando constantem.

Femina aut minus quàm canem, aut plusquam senionem iacit. 509

Iulius Cesar Scaliger in Idea sua, cap. 14. Omnino autem nihil mediocre in hoc sexu. Semper enim, ut est in nostro proverbio, aut minus quàm canem, aut plus quàm senionem iacit. Alludunt autem Itali ad astragalorum ludum, qui ut facilius intelligatur quid de eo exploratum habeam, hic lubet ascribere. Astragali seu cubi, dicuntur τὰ ἐστραγάλια ὄσῳ. id est, punctis distincta ossa, quibus utuntur οὐτὸς ἔσθλιοντες. id est, tabisantes (ut est apud Diomedem duobus locis) qualia sunt quæ tessere & tali appellantur, inter quæ hoc apud veteres fuit discriminis, quòd tessera lateribus constabat sex, talus autem quatuor; quodq; tessere inter ludendum utebantur tribus, talis vero quatuor. Quod videtur animaduertisse in diuinatione Cicero, & in Senectute, cum sic Catonem loquentem facit: Nobis senibus ex multis lusionibus talos relinquunt & tesseras. Et Martialis lib. 13.

Non mea magnanimo depugnat tessera talo:

Senio nec nostrum cum cane cassat ebur. Item,

Non sum talorum numero par tessera, cum sit

Maiores quàm talis alea sepe mihi.

In tessere numeri certi descripti erant, ut 1. 2. 3. 4. 5. 6. In talis autem, figure numeri vicem habebant, unitatem enim canis (quam caniculam vocat Persius) significabat, quod signum infelix erat & damnosum, quia damnum afferebat. Propertius:

Semper damnosi subsiluerunt canes.

Et Ouidius secundo libro de Arte amandi:

Seu iacis talos victum ne poena sequatur,

Damnosi facite stem tibi sepe canes.

Stesichori vero signum, quia, ut ait Pollux, illius poetæ sepulcrum quod erat in Hymera vrbe Siciliæ, 8. angulorum fuit, 8. representabat. Euripidis poetæ species, quia post eiectos Athenis 30. tyrannos unus ex 40. prefectis fuisse putaretur, 40.

Fuit & Miles signum fortunatissimum. Ex quatuor autem talis, diuersas species referentibus Venus exsurgebat. Sic Suetonius in Augusto: Talis iactatis ut quisq; canem aut senionem miserat, in singulos talos singulos denarios conferebat in melium, quos tollebat vniuersos, qui Venerem iecerat. Fuit autem senio, punctus in talis qui à Grecis ἐξίονος dicitur, ab Aristotele xōos lib. 2. de celo, qui dexter appellabatur, quia lucrum afferebat. Latus tali est sex puncta continens, & à senario numero dici videtur Pers. sat. 1. Iure etenim id summum

quid dexter semio ferret, Scire erat in voto. Canis vñ duntaxat punitum cōinebat. Lucianus in Saturnaliis: Nisi forte tibi paruum esse videtur, vt in tesserarum ludo vincas, cum que ceteris alea in vniorem voluatur, tibi senionem semper in summo latere ostendat. Nam hinc sibi plerique victum parant vel ad saturitatem vsque, quibus propitia ac secunda aspirarit tessera. Rursum alij nudi enatarunt, nane elisa, fracta ad tam minutum scopulum, puta aleam. Vide Cellium Rhodog. lib. 20. cap. 27. & Agell. lib. 1. cap. 20.

Ως τὸ πῶ λέγειν. 510

Frequens et illud in Grecis auctoribus ὡς τὸ πῶ aliquid dicere vel enumerare, id est, crasso filo. Idem Scaliger in historico: Atq; hec quidem loca (vt solebat Plato & Aristoteles dicere) ὡς τὸ πῶ ad hunc modum enumerata sunt. Exactius verò etiam sic persequamur, Erasmus noster adag. 26, 61. Tenuiter diducis ὡς τὸ πῶ λέγειν. id est, vt ita loquar, Grecus frequens est, inquit, eum sentiunt se rem nosi vt est exacte proloqui, sed qualibuscumque verbis significare, ac notare verius quàm eloqui. Sunt qui ὡς τὸ πῶ λέγειν interpretantur, vt in vniuersum dicam: & ὡς τὸ πῶ λαβείν, vt summam colligam.

Intervenit θεὸς ἀπὸ μηχανῆς 511

Fuit genus machine tragædiarum, quod in summa trepidatione remedia accesserat humanis maiora. Demissa namque deos ostendebat ex improviso. Id quod etiam ad prouerbium rerum desperatarum traxere, θεὸς ἀπὸ μηχανῆς. Plurima exempla tragicis omnibus, & in Plauti Amphitryone. Idem Scaliger in eodem historico: In fine autem inquit, & proci interficiuntur, & intervenit θεὸς ἀπὸ μηχανῆς, quod tragædiæ proprium est. Eo Lucianus vitur in Philops. in lib. de mercede seruentibus, & in Sectis. Erasmus nos et istud fusius tractauit.

Niger est. 512

De impio & improbo. vide sup. 116. Hinc clarissimè de Saulis perfida David cantans, illum Chus filium Iemini vocat more Latinorum. cum autem vox ista Chus nigrum significet, Chussi nigredo nunquam nisi pro malignis hominibus ponitur. Chussia Aethiopia dicitur à qua Aethiopes, qui sibi de sua placent nigredine, quique in Chamesia tantum reperiuntur. In alijs prouincijs nulli planè Aethiopes nigri videntur, sed oleastrino, Indoue, aut vt plurimum cinericio colore sunt haecenus inuenti. Deus autem ad inobedientiae & contemptus diuini iudicium, Chussum filium atro colore voluit nasci, vnde stirpe & sanguine, non à regione (vt haecenus putatum est) ceteri descendunt Aethiopes. Nigri itaque quotquot sunt in orbe, sunt traducti
ex

ex Chamesia, uti gens sola vafriçie & dolis pollens, & nihil animi habens, sed plane ad feruendum nata, præter illos, qui nomen Christo dedere. Nam nulla planè ceteri fide sunt. Hinc Punice fidei ductio.

Cacias nubes trahit. 513

Cacias aliàs Helleſpontias, ab ortu æſtuo ſpirat, quem nubes in ſetrahere Plinius inquit, naturæ humide ſecundum Ariſtotelem. Præbuit autem hic adagio occaſionè, Cacias nubes trahit, de iis qui lites, odia, aliâq; ſibi ſua ſponte accerſunt. De quo Eraſmus noſter fuſius.

Non eſt cuiusuis manu lyram pulſare. 514

Eſt iſtud quoque frequens, quod preſſus Archirentus expreſſit:

Non præcinit omnem

Ad digitum Phæbea Chelys, non nouimus aures

Aonia mulcere Lyra, non peſtinu huius

In plebem vileſcit apex, hæc gloria ratum:

Hoc iubar, hic titulus ſolos contingit Homeros.

Idem velle atque idem nolle, ea demum
firma eſt amicitia. 515

Hanc Salluſtij ſententiã non ſolum in auctorum libriſ proverbijs vice uſurpatam deprehendimus, verum etiam in conuiuijs & colloquijs celebratam obſeruauimus. Cicerò lib. I. Offic. Nihil amabilius, nec copulatiuſ, quàm morum ſimilitudo bonorum: in quibus enim eadem ſtudia ſunt, eadem voluntates; in his ſit, ut æquè quiſque altero delectetur, ac ſeipſo: efficiturq; id quod Pythagoras vltimum in amicitia putauit, ut vnus æquè fiat ex pluribus. Hæ autem neceſſitudines, ſunt communes eorum vtriq; quibus vterque cum altero æquè deuincitur. Idem in libro de Amicitia: Laliuſ; Recordatione noſtræ amicitie ſic fruor, ut beatè vixiſſe videar, quia cum Scipione vixerim, quo cum mihi coniuncta cura de re publica, & de priuata fuit, quo cum domus fuit, & militia communis, & in quo eſt omnis vis amicitie, voluntatum, ſtudioſum ſumma conſenſo. Idem pro Planicio: Vetus enim lex eſt, inquit, illa iuſta verèq; amicitia, ut idem amici ſemper velint, neque eſt vllum certius amicitie vinculuſ, quàm conſenſus, & ſocietas conſiliorum & voluntatum.

Prometheus, Epimetheus. 516

Plato Romanos Prometheos appellat, procul aſſicientes, & videntes præmaturo conſilio, Siculos vero Epimetheos & imprudentes. Lucianus, contra eum qui dixerat, Prometheus eſt in verbuſ, in calce, ἐπι τοῦ προμηθεύς & ἐπιμαθεύς ἐργον, & ἀπομαθεύς ἐργον, & ἀπομαθεύς ἐστίν, id eſt, nam illud quidem poſt rem conſulere, Epimethei eſt, non Promethei. ἀπομαθεύς & ἀμαθεύς enim, eſt conſilio mali imminentibus occurrere. Idem in eodem dialogo, ex comico quopiam

citatur hunc versiculum dictum in Cleonem, quod sero, nec nisi confes-
 set negotio saperet: Κλέων προμηθεὸς ἐστὶ μετὰ πρᾶγματι,
 id est, Rebus peractis est Cleon Prometheus. Hesiodus in Theogo-
 niā. Hec (inquit) peperit προμηθεὶα ποικίλον ἀσιολομῆτιν, ἀμαρῆ-
 τίνος τ' ἐπιμηθεῖα. Prometheus vaseum nominans, ac varijs in-
 structum consilijs, Epimetheum post erratum sapientem. Unde &
 Pindarus in Pythijs appellat illum ὁ ψίβοον: quasi sero sapientem.
 Nota fab. ex Hesiodo.

Omnia venalia habet. 517

Qui omnia pecunie causa agit: nam & Thucyd. lib. 2. sic inquit:
 Ζηήμενοι δ' ἐνικαμένοι τὰ σύμπαντα τέτρε ἐνὸς ἀν' πολοῖτο. Sallu-
 stius in Catil. Namq; auaritia fidem, probitatē, ceterasq; bonas artes
 subuertit. Pro his superbiam, crudelitatem, deos negligere, omnia ve-
 nalia habere edocuit. Unde in Iugurtha Roma discedens, O urbem
 venalem, & cito perituram, si emptorem inueniat. Omnia venalia
 habent advocati & calumniatores, qui vndeunque lucrum captant.
 Ennius: Unde habeat, curat nemo, sed oportet habere. Pecunie causa
 omnia conceduntur. Nam si quis pecuniarius a senatu aliquid optat,
 pecuniam senatoribus exhibendo, statim quod vult consequitur.

Pecunia neruus. 518

Hoc quoque deductum est in communem sermonem de re supra
 modum necessaria. Cic. Philip. 5. Infinitam pecuniam neruos belli ap-
 pellat: & contra Rullum, subsidia belli & ornamenta pacis. In Verr.
 5. ait, vel ligalia esse neruos reip. Hesiodus & Aristoteles, pecuniam
 velut alteram hominis animam esse scribunt. Ad hanc sententiam
 pertinet hic versus ἐ comœdia quapiam, τ' ἀργύριον τέτον ἀίμα κ' ἡ
 ψυχὴ βροτοῖς, argentum & anima & sanguis est mortalibus.
 Olympiodorus, νεῦρα δὲ τοῦ εἰζῆτος, neruos demonstrationis meta-
 phorice, pro solido robore & viribus dixit, quomodo Demosthenes
 νεῦρα ποδῆμα τὰ ζῆματα. Ita Pisides lambogra. βλέπων μάλι-
 στα καὶ τὰ νεῦρα τῆς μάχης τὸν παῖτον ἐμνευσάμενος πρὸς τοὺς
 βαρβάρους, cum cerneret potissime pecunias, belli neruos, ad barba-
 ros dilabier. Dion in Vespasiano: νεῦρα γὰρ τῆς ἡγεμονίας τὰ ζῆ-
 ματα αἰεὶ ποτὲ εἶναι ἐλέγον, id est, pecunias neruos esse imperij sem-
 per dixerunt.

Aiunt scilicet. 519

A clarissimis Grammaticis annotatum est, apud Latinos auctores
 plerumq; in re falsa & non credenda verbum aiunt, usurpari. Atque
 Paulus ad Rom. 3. eleganter dixit, Aiunt quidam nos dicere de re
 vana. Certos intelligit, quorum tamen nomina suppressit Christi-
 ana modestia. In rem enim scire oportet, homini reo parcendum.

est. Donatus in Eunucho. Terentiana: Semper ait dicimus, inquit, cum vel iniusta nobis & audientibus, vel vana narramus alicuius. Idem in Hecy. Bene ait, quasi vanum. Sic enim dicimus: Aio, ait, de rebus nugatoris. Ibidem:

Quid morbi est? P. Febris. S. Quotidiana? P. Ita aiunt.

Vbi idem Donatus: Bene alius adscripsit, si falsum sit, vt ipsis mendacium adscribatur, & religiose mendacium ad rumorem transulit.

In Andr. Hodie uxorem duci? P. Aiunt.

Vbi Donatus, Aiunt, de ea re dicimus, quam volumus esse falsam. Virgilius quarto Aeneidos, ironice de Aenea:

Quem secum patrios, aiunt, portare penates,

Quem subisse humeris confectum etate parentem.

Itidem scilicet, per amaritudinem quandam cum derisu permixtam, profertur: vt ait Valla lib. 2. Virg. 4. Aeneid. Scilicet is superis labor est. Terent. in Andr. Meum gnatum rumor est amare. D. Id populus curat scilicet. Hoc est, vcluti per sensum contrarium, nimirum, Ad populus non magnopere curat. Ita existimato, populo non maxime esse curae, filius tuus amet, nec ne. Hoc prouerbij loco usurpauit Cicero Attico scribens lib. 13. Id populus curat, scilicet. Caesar contra Catilinam: Quod illa oratio pertinuit? an vt vos infestos coniurationi faceret, scilicet? Videlicet quoque, & Quasi vero, particule sunt ironijs omnino apte.

Iacta est alea. 520

In prouerbio est, iacta est alea, cum sic incepta res est, vt desistere integrum non sit, quod Caesar traiecturus Rubiconem usurpauit, & pro euentu rei dubio ponitur. Lucianus in Hermonide: Itaque iuxta prouerbium, in vno viro iecimus aleam. Idem pro imaginibus: τολμῶν ἀνδρῶν ἐπιβαίει τὸν κύβου, id est, audebo iactare aleam. In Saturnalibus, aleam vocat naufragium. Aleam ab inuente dicitur quidam tradunt: est autem tabula lusoria, que & latruncularia & pyrgus, & aluens, & alueolus vocatur, rotunda illa tabella rotule instar, qua mouetur.

Conscientia mentem exagitat. 521

Συνείδησις ἀνάγκη τῆς ψυχῆς. Sallustius in Catilinaria: Namque animus impurus, dijs hominibusque infestus, neque vigilijs, neque quietibus sedari poterat, ita conscientia mentem exagitata vastabat. De huiusmodi vexatione conscientie Cicero in Paradoxis: Te, inquit, conscientie stimulant maleficiorum tuorum, te metus exanimant iudiciorum atque legum, quocumque aspexisti, vt furie, sic tua tibi occurrunt iniurie, que respirare non sinunt, qui tamen satis opibus hominum septi esse & muniti videntur, vt idem ait lib. de Finibus, primo. Deorum tamen numen herrent, easque ipsas sollicitudinum, quibus

corrupt

eorum animi noctes diesq; exeduntur, à dijs immortalibus importari putant. Idem pro Sexto Roscio. Et in L. Pisonem. Macrobius in lib. de somnio Scipionis: per Titij supplicium cuius iecur vultures duo vicissim sibi succedentes continuo exedunt, male conscientie tormenta significari dicit.

In medio relinquere. 522

Cicero pro Murena: Quod dubium est, id relinquere incertum: quod dubium non potest esse, id iudicare. Sallust. in Catilinario: Nos eam rem in medio relinquemus. id est, hoc aliorum esse iudicium volumus. Cic. pro Cælio: Neminem nominabo, tantum in medio relinquam, hoc est controuersum relinquam, nihil statuum vel constituam, in medio proponam. Sic Agellius 6, 14. Livijs 5. bell. Pun. pro, remittere ad consultationem, relinquere consultationi, dicit.

Sucessum fortuna, experientiam

laus sequitur. 523

Notum est, multa consulto, & prudenter incepta, infelicem sortiari exitum, propterea quod rebus humanis dominatur fortuna, & maxime in bello, cum exitus bellorum sint incerti. Verbi gratia, significatum fuerit duci cuiusdam, regionem quampiam maritimam facilem expugnatum, si mittatur manus, cum presidio careat: mittit classem bene instructam, sed subita tempestate aut igni siue caelesti, siue sortuito perit, aut in oppidum presidio carens se sequi hora antequam oppugnatores adsint, presidium mittatur, quod in procipectu flans missos repulerit. Expeditio utraque prudenter, sed infeliciter cepta fuerit. Sic L. Lelius apud Varronem in libro de Ratione vocabulorum, Agellio referente lib. 1. cap. 18. cum per experientiam norit leporem, alio vocabulo tunc à Grecis dici, & posse in Latinum etymon adduci, laudauit Lelij Varro industriam & experientiam, sed doluit successum, quia præter spem inter prisca Grecorum vocabula comperit. Varronis autem sententia apud Agellium hæc est, in quo non modò Lelij ingenium non reprehendo, sed industriam laudo. Successum enim fortuna, experientiam laus sequitur. Sic Ouidiana Phyllis accusat Thracam.

Exitus acta probat: careat successibus opto

Quisquis ab euentu facta notanda putat.

Sucessum autem felicitatem, & euentum casum, non finem intelligit.

Maria & montes polliceri. 524

Sallustius in Catil. Maria montesque polliceri cepit Catilina, qui significare voluit, Citò maxime mihi erunt facultates, quarum tu quoque Fulvia eris particeps. Ad eundem modum Persius: Magnos promittere montes, Paulò diuersius à Grecis dissipata est

De quo vide Erasmus nostrum. Vtrunque vsurpare solemus, cum de ingenti alicuius pollicitatione dicere volumus, idque cum quadam irrisione dicimus.

Parsimonia summum vectigal. 525

Hoc quoque adeò in Gallijs frequens est, vt etiam mulierularum in ore semper sit, cum sumptus ne census superet, admonent. Vectigal autem redditum priuatum etiam significare docet Porphyrio, enarrans illud Horatianum: Ego vectigalia magna, Diuitiasq; habeo tribus amplas regibus. et Cicero in Paradoxo ait, non intelligunt homines, quàm magnum vectigal sit parsimonia. Et paulò post, Tenui vectigali detractis sumptibus cupiditatu, aliquid etiam redundabit.

Qui luxuriosus est, necesse est, vt & auarus sit. 526

Sermo hic etiam tota Gallia dissipatus ac dispersus est. Duo enim vitia hæc, quamuis inter se contraria esse videntur, tamen coniuncta sunt: nam luxuriosi multas solent profundere pecunias, & ideo, vt pecunia suis voluptatibus satù sit, auari efficiuntur. Cicero pro Roscio, In vrbe luxuries creatur, ex luxuria existat auaritia necesse est, ex auaritia erumpat audacia, inde omnia scelera, ac maleficia gignuntur, vt ex Catonis verbis inquit Agell. lib. 11. cap. 2.

Molle ac facetum. 527

Pro suauitateque urbanitatis & gratie. Quintil. lib. 6. cap. 4. Facetum, inquit, non tantum circa ridicula consistit, neque enim diceret Horatius Satyr. 1. 10. facetum carminis genus natura concessum esse Virgilio. decoris hanc magis & exculte cuiusdam elegantie appellationem puto. Ideoq; in epistolis Cicero hæc Bruti verba refert: vlli sunt pedes faceti, ac delicijs ingredienti mollius. Quod conuenit cum Horatiano illo: Molle atq; facetum Virgilio annumerat gaudentes rure Camæne. Nam Virgiliana illa grauitas, procul est ab omni risu.

Ex præteritis, præsentia æstimantur. 528

Quintilianus lib. 5. Spectantur ante acta, dictaq; ex præteritis æstimari solent præsentia. Idem lib. 7. cap. 3. Probi verò mores, & antea actæ vitæ integritas, nunquam non plurimum profuerit. Cic. pro P. Sylla: Vbi erit igitur illud fortissimum præsidium pudori? quo in loco nobis vita antea acta proderit? Vita enim que honestè acta est, prodest multum, vt ea que antea acta turpiter, scelus facit credibile.

Indictum puta. 529

Galli pro proverbio habent, cum certam in tacendo fidem significant, ac dū quis quod scit perinde continet ac dissimulat, quasi nesciat.

Non

Non dissimile hoc comicum: Dictum sapienti sat est. Plaut. in Persa, et Terentius in Phormione. Agell. lib. 1. cap. 22. Indictum accipit, pro improprie & parum significanter dictum. Nam que improprie & parum cum gratia efferuntur, ea perinde sunt, ac si non dicerentur, indictaque manerent. Qui dicit, inquit, ergo se superesse ei quem defendit, nihil istorum vult dicere, sed nescio quid aliud indictum in-scitumque dicit.

Sentina reipublicæ. 530

Cicero metaphoricòs hominem improbitate insignem dixit reip. sentinam. Quemadmodum enim usu venire solet, ut quicquid humoris corrupti in corpore sit, id totum vlcus ad se contrahat: quicquid aque in naui est, id ad sentinam confluat: ita in ciuitate quotquot improbi sunt, ad aliquem vnum improbitate insignem concurrunt. Quint. lib. 8. Non enim, inquit, si Cic. rectè sentinam reipublicæ dixit, scditatem hominum significans; itidem metaphoricè dicitur reipublicæ calamitas.

QUOD HAEC adagia aliter paulò, atque superiora, representauerim, id eò à me factum est; quia vulgò omnibusque eruditis adeò incognita & propè inaudita esse videbami; ut ne mihi quidem, studiosè huius generis scriptores inquirenti prius innotuerint, quam cum opere hoc utcumque, ut videbatur, absoluto, manum à tabula iam quasi amouerem: causam illam puto, quòd Cognatus suam syllogam & nuper admodum collegerit, & in magnum volumen una cum alijs quamplurimis suis opusculis abdiderit. Itaque cum id volumen maius esset, quam ut expediret ab omnibus computari, ipse in his adagijs eam tractationis legem mihi prescripsi, ut, quàm multa ille dicit, hic etiam dicerem; etsi aliquando breuius, tamen equè multa. Pauculus ergo tantum illius egressiones, in quibus valde multus est, & nonnulla exempla plane superflua decidi: ac ne decidi quidem: nam illis quidem attingo ut plurimum; hæc verò tanquam manu, sepè, quam ipse, diligentius commonstro. Sumpsi autem longè maximam suorum partem, ut alibi monui, ex nostrorum hominum scriptis & collectaneis, Iunij, Nannij, Ant. Augustini, Camerarij, Mureti, & aliorum: neque tamen, si nudam & mutam aliqui, epigraphen excipias, vsquam in hanc sententiam quicquam fateatur. Nos, ut occurrerant, quædam suis auctoribus reddidimus: neque enim

enim vt omnia possemus, tempus & negotia priuata permiseret. Ex-
 empla sepe diuersè ab illo produximus, inspectis melioribus editioni-
 bus, quas eum non adeò magni fecisse ex vnico Plauti loco supra à me
 annotato suspicari quissimam possit; quem locum vt multos alios, si tam
 Camerarij editionem, quàm solas eiusdem annotationes diligenter
 euoluisset, poterat rectius adducere, & commodius interpretari. In
 Græcis Latinè conuertendis, aut in ijs, quæcunque ex VVinssemij &
 aliorum interpretationibus Latinè adfert, Græcè & sua phrasi pro-
 ponendis, vti oportebat, operam vix vllam posuimus: quòd per occupa-
 tiones non liceret. & vt maximè licuisset, alienum emmino erat ab
 instituti nostri ratione, præsertim cum ne ipsi auctori id operepretium
 visum fuerit. Illud etiam mirum, non vidisse illum Iunij adagia qua-
 tuor annos antè prodita, cum quo tam multa habet communia: quæ
 hic nominaui quidem vt constaret numerus; sed explicationem vnde
 ille attulit, malui te etiam petere: est enim, & esse cupio in manibus
 omnium Iunij doctissimum & politiss. opus, aliquando non parua, vt
 mihi amicè indicauit, accessione nobilitandum. Quicquid verò ille ad
 Iunij verba de suo addidit, id ego non sum mihi conscius hic omisisse.
 Extremas duas centurias, quia ibi rariores erant $\pi\alpha\pi\epsilon\lambda\alpha\sigma\epsilon\iota\varsigma$ &
 temporis breuitate excludebar, nõ vt reliqua ex meis aduersariis, sed
 ex ipsius autographo prius à me perlecto & mendis aliquot purgato
 imprimi iussi: simul vt ipse de tota illa sarragine etsi in promptu non
 esset, facile & certum iudicium facere possis. Sed tempus est, ad
 alia properemus.

EX HADR. TVRNEBI, M. AN-
tonij Mureti & aliorum scriptis quædam
adagiorum miscella.

Familiam ducere.

PRO, præcipuum esse aliquid, & principem in re ali-
qua obtinere locum. Cic. ad C. Trebatum: Accedit
etiam quod familiam ducit, in iure civili singulari
memoria. Summa scientia: quibus significat, hanc pri-
mam esse Trebatij laudem, & veluti propriam: Ali-
bi, Sententia, que familiam ducit &c. Item: Lucius quidem frater,
utpote qui peregrè depugnauit familiam ducit. Muret. Var. lec. 4, 17.

Quod pulcrum est, placet.

Ο, τι καλὸν φίλον αἰσί. que pulcra sunt, eam vim habent, ut sta-
tim conspecta omnium sibi voluntatem concilient, anoremque adiun-
gant. Aristot. Plat. in Lyside: Origo ista Muse. & Gratie cōuenien-
tes ad nuptias Cadmi & Harmonie, pulcrum carmen, quo ea senten-
tia contineretur, canebant, noue nuptie pulcritudinem commendan-
tes. Hoc elegantissimis versibus scriptum reliquit Theognis; quos ob
suauitatem cogor præter meum morem subijcere:

Μῦσαι καὶ χάριτες, κῆρυκε δῖος, αἰ πάτερ Κάδμω
Eis γάμον ἔλθ' ἄσαι καλὸν ἀείπειτ' ἔπος.

Οτ, τι καλὸν φίλον ἐστὶ, τὸ δ' ἔ καλὸν ε φίλον ἐστὶ.

Τῆτ' ἔπος ἀθανάτων ἦλθε διὰ σωμαίων.

Muret. Var. lect. 44. vide etiam hic tom. 1, 166. Eos ita vertit
Schegkiius:

Vos Charites, Muse, proles Iouis incluta, Cadmo,
Quisquis erat, quondam quem cecinistis, Hymen!
Quod decet, optandum: que turpia sunt fugienda.
Hec sunt à vobis tum celebrata Deæ.

Bos Molossorum.

Βῆς ὁ Μολόπων. Ita tom. 1. pag. 94. ex Suida castigandus Zee-
nobius. Hart. decur. 1, 7.

Nouior Leberide.

Κενώτερος, & κενιώτερος λεβηρίδος, iunior Leberide. exuunt
enim singulis annis serpentes exuuiâ sua, & quasi immouantur. Ita
rursus id, quod est tom. 1, pag. 357. proponit Hart. dec. 1, 1. Sed in
hoc genere, quia tam multa sunt in H. Stephano, & alius, præsertim
quos Erasmi gloria ad queuis penitus inquirenda accendit, ob caus-
sas, quas initio dixi, in alteram prioris tom. editionem, aliud ne tem-
pus

pus commodum oportune reiicientur.

Ipsa olera olla legit.

In eos, qui, quod se facere oportet, faciunt; ut cum libidinosus, & salax scortatur, ebriosus potat. Olera enim in olla coquuntur, quæ, cum eis repletur, ipsa legere videtur, id est, colligere. Cat. in Mamurram. Ita Turn. Aduers. 3, 13. Aliter tomo 1, 308.

Habes Scythia ὄνορ.

Ita Cic. significat Atticum simulare proficisci ab Italia velle, sed retineri se fingere & prohiberi à Curtio. Alludit ad proverbium, οὐδὲν ὄνορ ὄνορ, de quodam Scythia coram alijs auersari se simulante cadauer asini, quibus digressis vesci eo cæpit. Turn. Aduers. 18, 9. vide tom. 1, 431.

Andabata.

Olim post curricula Circensia sero, noctuq; tenebris depugnabant homines interdum è curru, heroum antiquorum more. Duo autem homines sedebant in curru, auriga, & παραβάτης, qui idem etiam ἀναβάτης, id est, adscensor, seu andabata latino more formationis: cum autem noctu pugnarent, nec se prope viderent; ut ludicrū etiam aueretur, interdū oculis etiam clausis pugnare cogebantur. Turn. 19.

Arietinum oraculum.

Id est, Oraculum Iouis Ammonis, quod exploratæ, indubitatæque fidei habebatur. colebatur autem ille specie arietis, ut nōrunt omnes. Tale oraculum eiusdem refert Agell. 3, 3. ad quendam, ita nempe accipis, ut utrumcunque faceret malum haberet; Peribis, inquit, si non feceris: si feceris, vapulabis. Turn. Aduers. 14, 18. Trahi poterit ad similia ipsa veritate veriora, ut promissa, minas, dictaq; alia eiusmodi.

Latinè loqui.

Cic. in Verrem: Non enim verbi, neque criminis causa augendi complector omnia, cum dico nihil istum eiusmodi rerum in prouincia reliquisse: Latinè me scitote, non accusatorie loqui, id est, verè & simpliciter loqui, nihilque mentiri, nec supra verum rem efferre. Natum inde, quod Latini de Latinis bene existimarent, eos simplices, & ingenuos minimeque simulatos & fallaces mendacesque existimarent. Vnde Martialis idem vsurpauit, pro, apertè, & sine dissimulatione, verborumque integumento loqui, dicens se tum loqui Latinè, cum obscena & lasciuia obscenis & lasciuis verbis apertè proloqueretur, epigrammata enim sine circuitu vllō lasciuunt apertè & petulanter, id est, ut alibi loquitur, Romana simplicitate, lasciuam & flagitia enunciant. Turn. Aduers. 24, 5. Nos etiam eum, qui alium apertè & simpliciter mendacij accusat, dicimus loqui in platten duptsche.

T

Similis

Similis Thraci in Thracem composito.

De homine paruo & breui. Seneca Natur. quest. 4. agens de adulatione: Te, inquit, longiorem Fido Anneo iurabo, & Apollonio Pythia: quamuis staturam habeas Thracis ad Thracem compositi. Ita enim eum locum emendat Turn. Aduers. 21, 19. In Amphitheatralibus muneribus Thracēs, qui & Threces plerunq; vocantur, inter se committebantur: qui, cum exiguam haberent parmam, se totos velut in eam colligebant, ne vulneri paterent, & staturam incuruando minuebant. Vfos autem Thracēs esse peliis, id est cetrīs vel palmis testatur Aristoph. in Acharn.

Marsupio aluum lauare,

Pro exhaurire marsupium, ad egestatem redigere. Varro ἀνθρωποίσις: Et hymeneus, qui primo lauare aluum marsupio solet. intelligit nuptias sumptuosas, quæq; maritos earum primo statim auspicio impendit, inaniunt. Que enim eluuntur, ea mera inaniaque relinquuntur; cum alioqui eluere, pro, consumere soleant frequentare veteres. Turn. Aduers. 21, 20.

Expellere furca, vel furcillis.

Pro, conatu & vi maxima expellere & exturbare, non autem sola manu. Hor. Naturā expellas furca, tamen vsque recurret. Catull.

Mentula conatur Pimpleum ascendere collem;

Muse furcillis præcipitem eiciunt.

Et Cic. ad Att. 6. Sed quoniam furcilla extrudimur, Brundisium cogito. Sic Aristophanes in Pace, furcis quoque eiectam pacem queritur testibus ipsis interpretibus: τὴν δὲ μὲν δικροῖς ἐώθουσα τὴν θεῖον κερράγματος. & apud Suidam ex historico quodam assertur: περιεπέυαστο δὲ καὶ δίκρανα, ὥστε ἀποθεῖσθαι τὴν τῶν λεγόμενων σκαλῶν προσεζωγῆν. Idem.

Datim dare se.

De muliere que sui copiam facit; etsi alioqui mulieres impudice dare dicatur, vt ex Martiale notum est. Etmus: Quasi in choro pile,

Ludens datatim dat sese, & communem facit:

Alium tenet, alij nutat, alibi manus

Est occupata. Sic Afranius, & Pomponius apud Nonium in datatim. metaphora nota, nempe à lusu pile, in quo datur. Turn. Aduers. 7, 4.

Dicis caussa.

Est ὅσον ἀφοσιώσεσθαι, id est, leuiter & defunctoriè & vt eunque agere: tractum ab his, que, vt religione defungamur, vt cum que facimus, cum simulata olim in ea pro veris haberentur, & quæ hincunque ferè pro optimis dicarentur. deducitur autem nomen istud

non à verbo, dico, is; sed à verbo, dico, as; estq; tanquam dicationis
caussa. Idem Aduers. II, 20.

Oleo fraudare lucernas.

Dictum est ab I Horat. sat. 5. in Nattam hominem etsi nobili et ho-
nesta familia natū, valde tamen sordidum, qui se inungebat vili, ran-
tido, et ad lumina relegato olei genere, (Aëtius λυχνιαίου, lucernariū
appellat) atque ita lucernas suo alimento & fomento defraudabat.
Turn. Adu. 4, 9. Simili migratione & facete dicemus sordidè & ci-
bus sine sanguine victitantem, fraudare iumenta suo alimento, &c.

Longè fugit, qui suos fugit.

Titulus prouerbialis satyræ Varronis, non multum abludens ab il-
la adagione Terentij, Ita fugias, ne preter casam. quod est, vt ne ni-
mum longè: nam ad casam, id est domum, vbi tutissimum cuique
perfugium est, cum peruenisti; fugiendi finem facere debes. Idem
Aduers. 15, 1.

Quasi lupus ab armis valeo, clunes infractos gero.

Fuit etiam olim opinio, lupum armis validum, tergo infirmū esse,
vt ex hac Plauti apud Nonium sententia prope prouerbiali apparet.
Idem. Fortasse non ineptè id ille vsurpabit, qui suarum virium sibi
conscijs, non tam viri & hostis sui, quàm femine congressum refor-
midat.

Chium & Ammineum miscere.

Eleganter hoc extulit Ausonius de professore Græcæ lingue &
Latine, adludens ad vina diuersè nata. Chium enim vinum Græcum
est, Ammineum Latinum. Idem 24, 21.

Τὸ πατρὸς ἐστὶ τὸ παιδίου.

Titulus est satyræ Varroniane, quam item inscribit περὶ παιδο-
μοσίας, vbi eis, qui parentes esse optimorum liberorum vellent, præ-
cepta dabat. Apparet autem eam inscriptionem fuisse prouerbialem;
nam & à B. Basilio vsurpatur epistola ad Libanium: ἐστὶ ἐκὼν ἐστὶ
παῖς, τὸ πατρὸς ἐστὶ τὸ παιδίου. Idem Aduers. 17, 21. Quid si
Varro eos demum velit esse parentum suorum liberos, qui ipsis digni
sint, eosq; moribus bonis, & recta indole referant? sic certè etiam ho-
die vulgè idem vsurpamus, & recensamus in esse patres. i. de ijs om-
nem animum paternum eycimus, qui etsi ex nobis nati sint, degene-
rant tamen & moribus ac vita nobis filij esse nolunt.

Subijcere pedibus Acherontem.

Vsurpauit Virgilius Georg. 2. pro philosophiæ cognitione tollere
inferos, in illo agens de Epicuro, Inexorabile fatum Subiecit pedibus,
strepitumq; Acheruntis anari: quod ita Lucret. 2. Et metus ille foras

preceptis Acheruntis agendus. Idem *Aduers.* 21, 10. Trahi poterit ad homines improbos pertinaciter in omne flagitiorum genus se ingurgiantes, & deorum vindictam strenuè contemnentis: item ad omnes impie de immortalitate sentientes: & contra etiam ad pios bene sibi conscios &c. Simili locutionis forma, sed diuerso sensu, dixit Horat. *Carm.* 3, 20. Nearchum adolescentem arbitrum pugnae inter duos riuales, posuisse palmam sub nudo pede, pro, victoriam habere in sua potestate, & arbitrato, vtri eam addicat. quod prostrata, & pedibus nostris subiecta nostri sint iuris et arbitrii: Ita etiam *Luisinus* 2, 26. licet alij dissentiant.

Euellere plantam cæno.

Prouerbio illi tomo 1, 412. *ὄκτος πηλὸς ἠὲ ὄδωσ ἴσως*, simile istud *Flacci*: Nequiquam cæno cupiens euellere plantam. De his, qui alicunde se expedierunt, & è molestia euaserunt. Idem 13, 17.

Fugitiuum retrahere.

Varro de ling. lat. 4. Quare illa, quæ iã maioribus nostris ademit obliuio, fugitiua, si sedulitas *Mucij* & *Bruti* retrahere nequit, non, si non potero indagare, eo ero tardior. *Terent.* Heaut. Retraham hercle opinor ad me illud idem fugitiuum argentum tamen. *Insignis* & elegans in utroque translatio est à seruis, qui è fuga reducuntur domum ad herum. *Sall.* In his erat *Fuluius* senatoris filius, quem retractum ex itinere parens necari iussit. Idem 24, 29.

Rex eris.

Ad exemplum *Plauti*, quod attulimus sup. 113, nihil peccem, credo, si ex eodem *Turnebi* capite hæc addam. *Varro.* Quartus vbi est aditus & initia, regis, qui ad quartum, ait, gradum peruenerit, is fuerit rex, & planè rem modis omnibus absoluerit. *Horat. epist.* 1, 1. Rex eris, aiunt, si rectè facies. *Anson.* Qui rectè faciet, qui non dominatur, erit rex. Sic victor etiam dicitur, qui aliquid perfecit & absoluit. *Virg.* victor que virum volitare per ora. Iterum: Illi victor ego, & *Phrygio* conspectus in ostro.

Timonea cæna.

Seneca. Non est, quod nunc existimes me dicere *Timoneas* cenas, & pauperum cellas. Ita enim *Turneb.* *Aduers.* 24, 33. elegantissimè hoc partim è lib. vet. partim ex ingenio restituit. *Timon* humanum genus exosus erat, vitamque quandam inhumanam sequebatur: in cibisq; non modò vulgaribus, sed etiam vilissimis, & ab reliquis hominibus propè damnatus ac quiescebat.

Morboniam mittere.

Tranquillus: Quidam ex officio admissiois simul expellens abire *Morboniam* iusserat, vbi *Morbonia*, vel, vt in quibusdam libris scribitur,

bitur, Morbonia, ut nomen oppidi, quod nusquam est, fingi videtur: aut adeo populi ore frequentabatur, ceu oppidi nomen, sub sensu morbi & exitiij. Hoc enim perinde est, ac si quis aliquem in malam crucem amandet, aut ad coruos abire iubeat. certe compendium Dionis pro Morbonia ἐς κόραυς habet. Idem 24, 36. Solemus & nos Belge frequentissime vel nomina regionum, & urbium ipsi confingere, vel adolim iudita arridere, qualia sunt, Leccyleckerlant/ Wicflant/ Wyffiervelt/ Haldegheim/ Niehauen/ Kallig etc. & Itali, Vadere Placentiam.

Est modus matulæ.

Satyra quædam Varronis inscribatur, Est modus matule, vel ut alij libri scribunt, Et modus matula: qua inscriptione monebat adhibendum esse modum computationi & ebrietati. Nam è matula potum significavit, cum cibum sicciorem in ventrem, liquidiorem in vesicam descendere censerent. Varro alio loco: Diuitum apothecas Chias ad communem reuocat matellam. Plantus, Nolo in vesicam quod eat; in ventrem volo. Idem Aduers. 17, 21

Paludem & salinas emere oportet.

Τὸ ἔλος περιόσαι καὶ τὰς ἄλας. Querenda bona aliquando sunt, quamuis non omnino careant incommodo. Natum fortasse ab eo, qui cum salinas venales haberet, in quibus erat palus, salinas alienare sine palude ut vellet, induci nullo pacto potuit. Ita Franc. Luissinus Parergon 1. è vet. codice & exemplari Veneto castigat & explicat id, quod est, tom. 1, 454. In foribus Vrceum.

Subaudi, fregit. In eos qui voti compotes fieri non potuerunt, & cum diu in negotio aliquo desudarint, finem tamen suum non consecuti sunt, exemplo illius, qui cum aquatum profectus domum reuertetur, in foribus vrceum fregit, nec domum aquam pertulit. Luissin. ibid. vide tom. 1, 96.

Κριὸς τροφεία ἀπέπσεν.

Vide tom. 1, 241. Dictum à Menandro est in gratos homines: quia Athenienses in Connidam grati, quod ille Theseum sanctè instituisset, & preclare educasset, arietem illi tanquam premium & grati animi iudicium immolabant. Plutarch in Theseo. Luissin. ibid.

Salaminia nauis.

De iis que vilia non sunt, nec omni tempore exposita, queq; difficillimis temporibus necessaria reseruantur: qualem se Pericles præstabat, ὅδ' αἰεὶ παρῶν εἰς τὸ πᾶν ἦθος, ἀλλ' ἑαυτὸν ἄσπερ σαλαμινίαν πτεῖρη, φησὶ κριτόλαος, πρὸς τὰς μεγάλας χρείας ἐπιδοδύς. Plut. in Pericle. Eodem sensu vsus est Cælius Calpurnius. Ita tursus Luissin. quod est tom. 1, 165. explicat.

ADAGIA ALIQ. VOT E IVRE
 scripto & varijs eius interpretibus
 A Gul. Gentio Ic. collecta.

De Plano aliquid cognoscere.

CVM quis carptim, obiter, & quasi aliud agens quid legit, neglectimq; cognoscit, memoria minimè complectens: vel cum quis negotium aliquod non accuratè administrat. Sumptum ex more iudicum, quibus pro tribunali sedentibus arduæ causæ tractande suscipiebantur. Vbi verò descenderint, in plano constituti, leuiora decidunt negotia. Hinc Iustinian. Imperator in c. A procedente C. De dilat. Planariam (ita enim ibi legendum est) vocat interpellationem, que iudici extra iudicium, & in plano facta est. In iure Pontificio similes formulæ usurpantur, Sine strepitu, Sine figura, & forma iudicij: de rebus summam, absque seuera obseruatione, sed perfunctoriè peractis.

Dardanarij.

Αναπωλῆνται. De iis, qui annonam vexant, onerantque, eam nimium supprimentes quò per ingrauescentiam speratam cariùs postea pro sua libidine vendant. Horum fit mentio & simul in eos pœna constituitur in c. Annonam, De extraord. crimi. & in c. Dardanarios, De poen. Dicti videntur à quodam Dardano flagitiosissimo auctore, magica arte nobili. Vnde & Dardaniæ artes apud Poëtam. Aristot. lib. Polit. 1. ca. 7. refert Taletem Miletium prœuidisse per cognitionem Astrologiæ olearum inopiam, & proinde omnes coëmisse: sed in sequenti anno pluri vendidisse, factò ingenti questu: Qui iure Dardanarius appellatus fuisset, modò animum adiecisset questui, tum turpi, tum maximè noxiò multitudini: vulgò **Corenbijters**.

Noxa caput sequitur.

Proverbialiter hoc Gordianus Imper. pronunciauit in c. Licet, C. An ser. pro suo fact. post ma. tenea. Nam, vt M. Cato ait, nequiter factum semper durat, & reum comitatur. Sic & Poëta, Pœna potest demi, culpa perennis erit.

Herculis clypeus.

Proverbij loco utitur Iustinia, in Hexasticho Digestis preposito, οἰα ἴς ἠγάλη πινυαίοιο ἀσπίδα τεύξας. Sumptum apparet ex opere Hesiodi, cui Titulus est, ἀσπίς. Dicitur autem de re pulcherrima & varijs ornamentis insigni.

Lcx

Lex Aphricani.

Dicitur de re perplexa & obscura. Sumptum à Responsis Aphricani iuricons. difficilibus, Delium natatorē efflagitātibus. Lex Aphricani est, ergo difficilis, in ore omnibus est ea ratiocinatio.

Ab aula recessit.

Vtitur Iustinia. in c. Ne in arbitrio C. De Arb. Si enim, inquit, vera consuetudo stipulationum, & subtilis, imò magis superuacua obseruatio ab aula concessit, cur non &c. Dictum de re, que amplius in usu non est. Metaphora sumpta ab emeritis Palatinis iudicibus.

Suffragia emendicata.

De iis, que leuiter cassam adiuuant, vt potentium commendationes, ciuitatum in alicuius honorem decreta. Singuli, inquit Imp. in c. 14. C. de accusa. vniuersiq; iudices cognoscant in publicis criminibus non oportere emendicatis vt suffragiis decretorum. Sumptum à suffragatoribus, hoc est, suffragiorum eblanditoribus. C. de suffrag.

Leuato velo de causa cognoscere.

Schemate hoc vtuntur Imp. in c. 5. C. de naufra. lib. 11. De submersis, inquit, nauibus decernimus, vt leuato velo iste cause cognoscantur, hoc est, summatis. Eadem figura, que, de Plano cognoscere.

Felici diplomate vt.

De iis, qui omnia feliciter ac prosperè agunt. Venuleius iuris. tractum vocis satis docet in c. 87. De verb. obl. cum inquit, qui Ephesi daturum se spondidit, neque diplomate diebus ac noctibus & omni tempestate contempta iter continuare cogitur, neq; tam delicate progredi debeat, vt reprehensione dignus appareat. Solebant olim, vt & hodie, cursu publico per dispositos equos nocte dieq; iter agere. Ceterum non absque diplomate, id est litteris à Principe impetratis, hoc ipsum concedebatur. Imp. Iustinus in c. penult. C. de cursu publ. vocat Tractatoriam. Huius diplomatu beneficij meminit & Plin. lib. ep. 10 ad Traianum, Tacitus li. 18. Plautus in Capt. vocat syngraphum, vt hoc obiter addam, vocis illius significandæ causa.

Iactus retis.

De re dubia, & mera spe, qua plerunque fallimur. Sic Celsus in c. 12. De actio. emp. Tractum à iactu retis piscatorij, qui incertus est plerunque piscium capiendorum, etsi crebro proiectus attractusq;.

ΚΕΥΟΤΑΦΙΟΝ.

Propriè inane & imaginarium sepulcrum, quo neque corpus neq; reliquie illate sunt, c. 42. De religion. Potest non illepidè torqueri ad hominem vane mentis, fors in speciem illustre quid pre se ferentem. Eadem formula, qua Horatius dixit, Corpus sine pectore. Desumptum

ab honorarijs sepulcris & inanimis tumulis in memoriam defuncti, cuius corpus alibi inhumatum est, dicatis, quando ex officio, et pio voto, Cenotaphium (vt & hodie) religiosum faciebant veteres ceremonis, adinstar veri sepulcri, vt testatur Martianus in c. In tatum, De rer. diuis. nisus Virgilij auctoritate in 3. Aeneidos, Libabat cineri, &c.

Saturninus.

De eo dictum, qui phantasticas absurdasq; opiniones sectatur in iure ciuili: ab huius nominis Saturnino, quem notat Vlpia. in c. i. De Senat.

Homo omni exceptione maior.

De homine integerrime fidei. Sumptum à testibus inculpatis & sinceris, aduersus quos nihil prescriptionis obijci queat.

Dupondij iuuenes.

De iis, qui studijs tantum sunt initiati, & vixdum à limine ea scilicet litarunt, Pupilli dicti ab Alciat. A dupondio nummo, quasi 2. assibus aestimarentur: seu à pondere dupondio, quod & stater dicitur, & τρεῖς ἀρχαίον, modici valoris. Consule Rhodig. lib. 4. ca. 7. Contra λύται & πρὸ λύταις dicuntur absoluti & consummati in aliqua disciplina. De iis agit Iustinian. in epistola Antecessoribus quibusdam missa. Dicti Lytae quasi λύται, hoc est solubiles, quasi iam à prescripta studiorum ratione soluendi, & legendi libertate donandi.

Mus in pera, &c.

Hoc prouerbiu cum nonnullis alijs ab Innocentio Pontif. citatur in cap. Etsi, de Iud. Iudei, inquit, nobis illam retributionem impendant, quam (iuxta vulgare prouerbiu) mus in pera, serpens in gremio, & ignis in sinu, suis consueuerunt hospitibus exhibere. Enarrantur & alia in iur. Pontificio, Vno collyrio, instar empirici omnibus morbis mederi, ca. Necessè, Dist. 29. facibus solem adiuuare, c. Si omnia, 6. q. 1. quod de superuacaneis & absurdis dici consuevit. Frustratim lupus comedit agnum. 13. q. 1. ca. Ecclesias. Simile est & illud ab Iurise. nostri seculi crebro usurpatum, Heret tanquam mus in pice, cum quis pendet ambiguus, incertusq; quo se explicet. Et, sinapi post prandium, ab Zasio aduersus Eckium, de re intempestiuas. Quod & nos in lingua vulgari absurdum indicamus, dicendo, De mostaert by de keese.

Rem non notam aggredi.

De his, qui uxores vetulas accipiunt. Refertur prouerbialiter ab Alciat. vt pleraque supra recensita. Obiectum nimirum ab auditoribus Bulgaro doctori, risus causa, cum huiusmodi uxorem duxisset, & postridie mane constitutionem, cuius initium illis verbis in C. de Iud.

Iud. conceptum erat, auspicaretur. Glossarius in c. Rem non nouam, C. de Iud.

Afinus afinum non præhendit.

De emulatione, que inter æquales est, cum quis alteri cedere negat, quia parus fuerit cum eo conditionis. Accurs. refert in c. 1. De acquir. possess. Quemadmodum & sequentia, Qualis ueruex, talis offa in c. Quod in heredem, de tributo. Non diuersum ab illo, Similes habent sua labra lactucas. Et ab Iazone in c. Que extrinsecus, de verb. obliq. Tanti offa, quanti intinctus panis. de his, que diuersa existimantur, cum eadem sunt effectus.

Reuoluto mantello.

Ex vulgari sermone dixit Accurs. in c. Papinianus, De inofficios. testat. Cum contrariis exceptionibus aduersus diuersos qui vitur. Ab his ducta metaphora, qui mutant pallium.

Hebræus nihil Hebræo, Catilina Cethego.

Vtitur Glossarius in c. Quoniam. C. de Iud. Cum idcirco qui alteri crimen impingere nequit, quod et ipse eodem labore morbo. Non absimile illud Iuuenalis in Satyr. 2. Clodius accuset machos, Catilina Cethegum. Notum est ex historiarum monumentis de vtriusque intemperantia & improbitate. Sunt & alia quedam sparsim apud iuris interpretes annotata. Cuiusmodi illa Zafij, Tanquam doctores in consiliis. Et, Relatum & gratum fecerunt Asonem vituperatum, in c. Qui iurisdictioni, & c. Si quis. De iurisd. Et Alcia. in c. Non est nouum C. de eden. Duabus crumenis ire ad mundinas.

Desultoria leuitas.

De maxima leuitate & natura versipelli subinde sese in aliam atq; aliam formam mutante. Sumptum a Martiano Capel. Leuitate, inquit, pernix desultoria gestiebat. Ioan. Picus, Homo desultorie & varie nature animal. Tracta metaphora à desultoribus, qui duos equos absque ephippiis agitantes, ex altero in alterum mira pernicitate desiliebant, teste Lilio. vitur & Vlpian. in c. Apud Labeonem, de pres. verb. Bud. Oldendorp.

Qui te conspexerit, augurium capere poterit.

Dicitum in deformes & turpi adspecu homines. Veteres omen bonum captabat ex occurso formosi cuiuspiam, malum ex deformis adspecu. Ad quod alludens Iuuen. Satyr. 5. ait: Tibi pocula cursor Getulus dabit aut nigri manus offea Mauri, Et cui per medicam nolis occurrere noctem. Auclor est Aelius Spartianus in vita Seueri, quod is mortem sibi portenderit ex occurso Aethiops cuiusdam. Idem tradit Plutar. de Bruo & Cassio. Hinc forte veteri prouerbio, inquit Tiraquellus vir inexhauste lectionis, dicebatur: Επισυύων δὲ τὸ πῶς, hoc est furiarum

stirps, is nimirum, qui fœda esset specie. Nam quod noxium est & exitiale, id à furijs ortum esse dicitur. Contrà pulchritudo est quavis epistola commendatior, ut ait Arist. apud Laërtium.

Puro pretiosus est purus.

De equalibus & similitudine morum congruentibus. Vtitur Nazian. de præcep. virg. ἀγνώ, inquit, δὲ τε τίμιος ἄγνος καὶ πῶλοι μὲν πῶλοισι, &c.

Ex se natus videtur.

Speciem habet adagij, quod Tiberius apud Tacitum lib. II. dixit de Rufio, his verbis, Curtius Rufus videtur mihi ex sese natus. De eo, qui sui perquam similis sit, seipsum imitatur, et parem non sit secutus.

Tres mulieres nundinas faciunt.

Germanorum est proverbum, teste Bebelio, ex loquacitate mulierum ortum, quarum garrulitas nundinis comparatur, ubi maximus est mercantium strepitus, sonitusq;. Earum loquacitatem vide lepidè delineatam apud Iuvena. Saty. 6.

Canis in eadem dormitat tegula.

Interrogatus Empedocles, teste Aristot. lib. Moral. 2. ca. 11. cur' nã semper in eadem canis dormiret tegula, respondit canem simile quid habere tegule, & proinde ob similitudinem eò tendere. Usurpatum hoc ab Aristot. proverbij loco, de iis, quæ instinctu naturæ similiter erga similia affecta sunt. Adiungit & illud significantius, Graculus graculo affidet, semperq; Deus simile agit ad simile. Lysias. parerg. 3, 10. causam facit, quòd κρημίδες seu cretacea vasa ferè habeant canum & aliorum animalium effigies, ad quas tanquam vias accurrisse canes aliquando testatur Athen. 13.

Γυνὴ στρατηγῆ.

Femina exercitum ducit. In eum, cui negotium committitur, qui ei ineptus est gerundo. Nam Hom. Ilia. 6. tradit colum, telam, ac ancillarum curam mulieribus esse propria, bella viris. Vtitur Tiraq.

Quicquid dominatur, vim Dei habet.

Idem testis est proverbum esse, idque ex auctoritate Artemidori Daldiani lib. 2. de Somniorum interpret. ca. 37. & 74. Astronomi quoque illud confirmant testantes Solem & Mercurium præ ceteris planetis propinquos assidue in celesti circuitu comites inuicem esse, ut videlicet, quicumque Solem siderum dominum viderit absque sapienti Mercurio in celo nunquam incedere, planè intelligat & in terris potentiam atque dominationem nunquam absque sapientia vel concedi debere, vel concessam diu posse regnare.

Solem

Solem in manibus gestare.

Dictum de antesignano alicuius rei vel facultatis & precipuo magistro, & luce doctrinarum: vel potest ironicis torqueri in quendam, qui magnificum quid venditat & pro se fert. Vtitur Olandorp.

Pomum Atalantæ sequi.

Vtitur eo prouerbialiter Zasius lib. 1. Responso. ca. 3. pro à proposito & instituto digredi & aliena consellari. Natum ab Atalanta Cenei filia, quæ cum Hippomene pedum celeritate decertans, eo ipso victa est, quod inter currendum obiecta ab Hippomene aurea mala colligeret, itaque cursum suum retardaret.

Post causam vulneratam remedium
quarere.

De eo, qui serò & post festum venit amissa bene rei gerende occasione. Vtitur Iustinia. in c. ult. C. In quib. cau. rest. in inte. postul. Initio, inquit Suidas, mederi satius est quam fini.

Timoniano more.

De homine querulo, tetrico, & ab omni gratia et humanitate alieno. vide sup. 18. & alibi. Budæus, eos qui sordibus sermoni oblectantur & purè loquentibus obtreclant, censet deportandos esse in Timonion quoddam, hoc est in auiam solitudinem. Idem usurpat & hanc figuram prouerbij, stercora agentem spectari à Catone.

Prius cauum à conuexo
disiunxeris.

Hoc prouerbiali schemate vitur idem Bud. ex Aristot. qui dicit facilius esse cauum à conuexo, quam hircosam inscitiam ab improbitate disungere. Quòd nimirum imperiti indocti uel laudem alienam impudenter quodam naturali vitio carpant, quòd emulari non queant. Eiusdem monetæ est & hoc, flammam citius ore inardenti opprimes, quam sordide Minerue hominem ad candorem traducas.

Iudicium circulatoris.

De inconstanti & leui. Dictum est ab Iustiniano Constit. 5. Erronea, inquit, est talis vita, neque constantis & persistentis animi, sed iudicium habens circulatoris, aliud de alio requirenti. Eiusdem formæ est apud Iurijc. Erronem agere, & Emansorem agere.

Saccularia opera.

De opera forensi quorundam formuliriorum, questus & lucri nimum captatoria; dum causas, earumq; libellos in sacco conclusos habent non nisi stilo mercenario istinc eruendos. Vtitur alicubi Budæus

in rabulas & sycophantas foraneos, caussarum procuratores, qui nullo iuris, boni æquæ rationem habentes, eius ignari, inconsulti aduocatis, alijsq; peritioribus cognitoribus non solum neglectis, sed & eorum partes & munia obeundo, subrepunt impudenti ore, & fastu formularum & aucupio verborum prostanti in causas iuris alijs demandatas, quò honorarium alijs destinatum præcipiant. Sumpta metaphora fortè à Saccarijs, questum ex saccis facientibus: non à saccularijs, quod mali omni esset.

Porrigis tanquam elephanto stipem.

De homine timido & verecundo. Sumptum à pueris timidè escam elephanto porrigentibus. Sueton. in Augusto.

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ.

Q. d. vni membris. Dicitum de argumento Achilleo, vel actione validissima & perpetua, que repellat facillè aduersarium. Vtitur Vlpian. in c. 13. De iureiur. Et quasi, inquiens, μονομερης conditio dari debet aduersus furis heredem, puta que nullo adminiculo prescriptionis obiecto repelli potest. Sumptum à Rhetoribus Grecis, qui solebant μονομερη, διμερη, τριμερη ἀγορνυ vocare, quarum prima semel intentata, exceptione non potest eludi: Secunda bimembri, hoc est, exceptione reus partibus actorisungebatur. Tertia iuuabat vicissim intentionem actoris ad oppugnandam exceptionem aduersarij, vulgò Replicatio. Inde (etsi alio serè significato) μονομερης agere dicitur is, cuius aduersarius in iudicio non adfuit, ex quo Eremodicium contigit. Vtitur Paulus in c. vlt. Ad Trebell.

ΠΡΟΠΕΤΩΣ ΜΗ ΟΜΥΝΕ.

Hoc est, petulanter ne iurato. De crimine famoso, publicitus animaduertendo. Vfus est Vlpian. in c. 13. De iureiur. Qui, inquiens, iuravit in re pecuniaria per Genium Principis dare se non oportere & peierauerit: Imperator noster rescripsit, susculibus eum castigatum dimitti, & ita ei superdici, προπετῶς μὴ ὀμνυς. Veteres cum supplicium sumerent de damnato homine, in loco supplicij conspicuo ἐπιτογῶν seu titulum affigebant, quo breuiter admonitus populus pœnæ à reo expetite caussam intelligeret, eoq; exemplo à simili facinore perpetrando ceteri auocarentur. Ex hoc more impositam fuisse inscriptionem cruci Christi Seruatoris nostri ait Duaren. Alciat. & Oldendor. contendunt esse speciem prouerbij de facinore memorabili, sed non sunt interpretati. Non dissimile est quod alicubi animaduertit Hotoman. ex Nonio & Plauto, de dierectis, crucifixis, quasi ad diem erectis, De hominibus perditis & facinorosis, quos sic appellabant, vt Galli Pendaris, suspensiosos.

Numo

Numo addicere.

Proverbiale & hoc est, quod nostrates dicunt, fragmento panis vendere. nam addicere hic est remundare: quod ipsum est inflar donationum, cum obtentu venditionis donantes invidiam donationis vitamus, aut pudori accipientis consulimus. Eo sensu vsus est Vlpian. in c. Si quis. Locati. Tranq. in Casare: Bello civili super alias donationes amplissima predia numo addixit. vbi haectenus mendose lectum est, minimo. Eodem schemate ritur Vlpian. in c. 10. De acq. poss. Quia conductio, inquit, nulla est quae est in vno nummo: sin vero pretio, tunc distinguendum quid prius factum est. Numus vnus pro forma, vt vulgo loquimur, dabatur, quod & dicitur, dicitur causa tradi.

Delatoria curiositas.

Dicitur à Iurifcon. in c. 6. de iur & fac. igno. proverbiali figura teste Budeo, cum inquit, Scientia hoc modo estimanda est, vt neque negligentia crassa, aut nimia securitas satis expedita sit, neque delatoria curiositas exigatur, Tractum à sycophantis criminatōribus, vel quadruplatorum improbitate, de quibus illud Plautinum in Trinummo (vbi de famigeratoribus agitur) dici potest: Quod quisque in animo habet aut habiturus est, sciunt: id quod in aurem rex reginae dixit, sciunt: quod Immo fabulata sit cum Ioue, quae neque futura, neque facta sunt, tamen illi sciunt. Videm pro delationis premio quartam partem in bonis delatorum consequebantur.

Αφοσιώσεως χάρις.

Hoc est, dicitur causa, adagij loco vsurpat Modest. in c. 13. De excusat. tuto. Ac quamuis alij eam graecam vocem interpretentur esse, perfunctorie; attamen Hotomanni rectori iudicio dicitur gratia verendum est, idq; ex vi vocis χάρις. Vt suscipiamus interpretationem satis praepeditam Latini vocabuli, admonet hic locus, etsi alibi in precedaneis proverbijs fusiús enarrati, non minus tamen hic commodè quàm verè. Hotomannus vir politissimus, arbitrat, dicitur, patrum esse casum à recto dex: vt sit, dex dicitur à dico, item vt iudex iudicis à iudico, & index ab indico, lex à lego. Nam si iuncto verbo iudex, auctore Varrone, dicitur qui ius dicit; verisimile est voce simplici similiter eum, qui dicit, dicem appellatum. Quin, cum Varroni manipuli Castrenses dicerentur dices, perspicuum est, dex, fuisse singularis numerici vt iudex & index. Nunc de locutionis Latine sententia. Ioannes Copasius ait, dicitur causa aliquid fieri, quod neglectè, remissè, & eo tantum animo vt officio functi videamur, non accuratè, sed perfunctorie, quatenus satis sit ad vitandam reprehensionem. Sic in c. 1. Ad Sylla, Vlpian, ait non prodesse seruo, si finxit se ferre auxilium,

aut

aut dicis gratia, hoc est, non ex animo, sed ne officio diceretur defuisse, propter dicem, hoc est, cum qui aderat ac dicere poterat seruum conatum esse suum dominum defendere; hæc simulatio ei nihil proderit. Sic et in Caij responso in c. 3. Commoda. Commodabatur pecunia non animo contrahendi mutuum, licet numerationem factam simulauerit, qui tradebat, nec eo consilio, ut, qui accipit, vteretur, nisi ad pompam vel ostentationem, sed tradidit tantum nummum, ut suo munere defunctus videretur, accipientis precibus peruietus, cum alibi tamen numeraretur pecunia, ut sit in noxis & mancipijs, itemque in omnibus adumbratus, siue imaginariis contractibus, quibus vno nummo emptio perficiebatur, ut in superiori adagio, Numo addicere. Numus enim aliam nullam ob causam tradebatur, nisi ut, qui ei contractui quasi testis ac spectator interesset, dicere ac testari posset pecuniam fuisse traditam, ut testatur Hotoman. Vtitur & Cicero in Verr 6. Attamen, inquit, ut possit se dicere emisse, Anthagato imperat, ut aliquid illis, quorum argentum fuerat, nummorum dicis causa daret. Inuenit Anthagatus paucos qui vellent accipere, his dedit, &c. hoc est remisse, neglectim, non seruo: etsi Forcatulus magno studio conetur legere superioribus locis, Ditis, non dissimili à predictis, interpretatione & sensu. Ditis quoque causa ea sententia fieri quid testatur Plin. lib. 2. 8. c. 2. hoc est, non bona fide, nec verè, sed per simulationem quandam, ut & Duaren. Interpretatur hoc alibi Iurisc. in c. 2. Qui per. tut. ἀσίσια χάρις, hoc est, dicis causa, veluti & Gell. lib. 1. 5. ca. 27. dixerit.

Pauperi vitulus est castrum.

Vtitur Oldendor. prouerbij specie, pro eo, quod quisque suis quantumuis exundantibus fortunis, grauetur, hisce difficilibus temporibus, Suus enim morbus cuique difficillimus est, inquit alicubi Plinius. Nec hoc hac tempestate vsurpandum apud afflictos, quod dici solet, De minimis non curat prator: Nam dicitur passim, *Het cleyn is my soe veel/als een ander t'groot.*

Cogitationis pœnam nemo patitur.

Figura prouerbialis est haud dubiè apud Vlpia. in c. 18. De pœn. Etiam apud vulgus, Cogitationum neque pœna est, neque veltigal vllum ferri censebat Oldendor. Deuorata verba.

In eos, qui quid dicunt, annotantq; sed sine salo & eruditione: vel in eos, qui aure hebeti quid exaudiunt & non regurgata transmittunt absque reditu et utilitatis obuentione. Sumptum à liguriensibus & deuorantibus cibum inspidum, vnde nullum gustum vel succum percipiunt. Duarenus: Ut cum, inquit, in veterum iuris auctorum lectione diligenter se exercuerit, si doctrina eorum suauissima, non vorata modo, sed concocta etiam, & in succum ac sanguinem conuersa nondum

pondum expletus fuerit, aliorum doctrina se ingurgitet.

More maiorum.

Vsitatissimum hoc prouerbium est apud Iuriscōs. More maiorum: quod tum fit, quando quid rectè ac decenter geritur. Nam pop. Roma. maiorum instituta atque exempla pro legibus ducebant, vt Cicero testatur in 2. de legibus, c. 5. De iurisd. c. II. de Iust. & Iur. Liuius & reliqui auctores familiariter vtuntur.

Translatitiè agere.

Hoc est negligenter, defunctoriè: translata locutione ab edictis translatis, quæ nullam diligentiam requirebant. Martianus in c. I. Ad Turpill. Præuarcatorem eum esse ostendimus, qui colludit cum reo & translatitiè munere accusandi defungitur. Et Vlpia. in c. I. De iur. pat. Et in c. 55. Ad Trebell. Et translatiua officia appellat Plini. in epist. vulgaria & ab omnibus usurpata. Itè Cicero in Verr. 2.

Spinosum aliquid in prato.

Prouerbialiter hoc dixit Iustinian. de Concept. Dig. § 6. Quasi diceret: in re pulcherrima & venustissima turpe quiddam esse immixtum, quod illam dignitatem ac speciem imminuat, vt si in prato viridissimo & amœnissimo spine & vepretule inessent, quæ inambulantiū pedes offenderent. Et hoc tamen perrarò, inquit, ne ex occasione huiusmodi lapsus oriatur aliquid in tali prato spinosum.

Non foli Atridæ vxores amant.

Refert Vlpian. in c. 13. de adult. ex Homero: apud quem id ipsum respondit Achilles Vlyxi, cum ab eodem rogaretur vt in castra, vnde caussa Bryseidis sibi ab Agamemnone ademptæ abierat, redire vellet. Sextus Cæcilius hoc dictum venustè transtulit ad eos, qui vxores quæuis iniustas habent, vt adulterij accusatio non minus ipsis, quam ijs qui iustas vxores habent, permittatur.

In Capitolium ascendere.

Formula est apud Iuriscōsultos peruulgata, pro, triumphum agere, deducta ex more triumphantium, qui in Capitolium ascendentes pulcherrimum fructum victoriæ referebant, vt ait Cicero in Verr. 7.

Heri seruus, hodie liber.

Speciem habet prouerbij in eo liberto, qui aduersus patronum arrogantius et insolentius sese gerit. Vlpian. in c. 7. De Iur. Nec enim, inquit, Prætor ferre debet heri seruum, hodie liberum conquerentem quod Dominus ei conuicium dixerit, vel quod leuiter pulsauerit.

Facere totum.

Pro, vim potestatemque omnem habere. Iustin. C. 35, de heredum inflit.

FINIS.

309

SPECIMEN QVODDAM

Adagiorum, quæ ab Iunio, Cantero, & Gifelino, partim collecta sunt, & constituta, partim adhuc colliguntur.

Cratetis pœtica. 1

*Κ*ΑΤΗΤΟΣ ΠΟΙΗΤΗΝ ΠΡΟΥΒΗΛΙΑΙ ΚΟΙΝΙΤΙΟ ΕΓΕΣΤΑΣ & ΜΕΝΔΙΚΑΒΟΥΜ ΔΙΕΙΤΑΙ ΤΕΣΤΕ ΔΕΜΕΤΡΙΟ ΦΑΛΕΡΕΟ. ΟΚΚΑΣΙΟΝ ΑΔΑΓΙΟ ΔΕΔΙΤΟ ΠΟΙΜΑΤΙΟΝ ΚΡΑΤΕΤΙΣ ΦΙΛΟΣΟΦΗ, ΚΥΟ ΜΑΝΤΙΚΑΜ ΣΥΑΜ ΔΕΣΚΡΙΠΣΙΤ.

Troia non producit Thracem. 2

ΑΥΕΡΟ Δ' Ε ΤΡΟΙΗΝ ΘΡΑΚΙΟΝ ΟΥΝ Φ. ΠΗΟΑ, Threicum non Troia virum produxerit unquam. Significatur è degeneri profapia haud nasci generosum pectus. Diuersa ratione dixit Flaccus; Nec imbellem feroces progenerant aquila columbam: exstat apud Stephanum. Troiani ob luxum effeminati audierunt: at Thracés bellicosi semper; unde Thracia Martis domicilium Manlio Antiocho fingitur.

Cambre repetita. 3

De re identidem iterata. Iuuenalis, apud quem ita legendum esse sensit Scoppa, &, præterquam quòd idem adserere videatur Ponticus Virunius in epist. præfixa Britannicæ sue historie, ipse etiam in tribus Pulmanni mei vet. libri scriptum idem legere memini. Fuit Cambre vicus ad radicem Gauri montis; in quo Capuani à Cumanis dicuntur cæsi. qua de re facta est historia aut fabula Cambre dicta, in scholis ad fastidium vsque repetita.

Domi suæ quilibet rex. 4

Quoties vulgò significamus nos, que volumus, liberè & inculpate in adibus nostris, agere, dicimus nos domi regnum possidere; Dat eick een heere is in zijn huys. eò respicit illud Hom.

ΑΥΤΑΓ ΕΥΔΩΝ ΟΙΝΟΙΟ ΑΥΑΖ ΕΣΟΜ ΗΠΕΡΕΓΟΛΟ. Nec ab eo abludit hoc Iuuenalis. Tu tibi liber homo, & regis conuiua videris. Transferrì potest ad animum. Artem enim, quam quis perfecte nouit, sine imperitorum reprehensione quiuus exercere potest. In suo opere auctor, nisi velit, alterius limam, spongiam, stylum denique tolerare non debet.

Inter medios collocare. 5

ΕΙΣ ΜΕΟΨ ΤΑΤΤΕΥ. Conueniet in res parui precij. Sumptum à re militari. Solent enim cornua & ale, lectissimis militibus constare: v
mediis

mediâ acies etiam eos, qui tantum numerum augent, recipere. Aristides, *hymno in Ionem.*

Mambus habere. 6

Εν πείσιν χεῖρον ἔχει. De re que in nostram potestatem venit. Aristid. *lib. 1. Respondent Latine phrasen, mancipio dare, accipere, mancipare, Plaut. Trinummo: & in manu esse, Terent. Hecyra. Vxor quid faciat in manu non est mea.*

Πλήρης ἢ φιλοτισία. 7

Absoluta est potatio. De rebus que sinem & absolutionem suam consecrate sunt. Aristid. *in Bacchan. Quid φιλοτισία sit vide supra.*

Cane milite peior. 8

De insigniter feris & immanibus extulit Prud. *in Apoth. quo loco, ut in 1 v. abhinc annis à me castigatus est, cum poeta ostendisset neminem aut philosophie, aut superstitionibus adeo addictum olim fuisse, ut non concedat vno ab aliquo numine moueri omnia ac regi addit;*

Isud & ipse Numæ tacitus sibi sensit haruspex.

Semifer & Scotus sentit cane milite peior.

Vide Comment. nostrum. Milites canes Molossorum sunt: eorum enim reges ut & Mithridates Ponti, corporis castodes habuerunt canes efferatos, quos in hostes ante fugam immiserunt. Talibus nunc utantur Armorici in litore Britannico ad custodiendum Archangelî templum. Tales aliquando in quibusdam Græcie insulis fuisse, solis Turcis infesti. Alij simpliciter accipiunt, de canibus pugnantibus inter se, aut cum feris, ex illo Horat. *Epist. 1, 2. Militat in siluis catulus.*

Auretenus experiri tumultum. 9

Et hoc Christianissimi poete est, ubi urbem Romam inducit Theodosio suo gratias agentem, cum Gothi post Ligurum opes, & amœna profundi Padis rura deuastata, Tuscum solum victo amne prementes in montibus Fesulanis à Stilicone oppressi essent: versus sunt 2. contra Symm.

Que festus suspendam pallia portis,

Immanis tanti belli, ac te stante sub armis

Libera, & auretenus Geticos experta tumultus.

Ita enim legi debent, quomodo auctore me eos Marnessius expressit. Alpetenus, enim quem hic locum habebit, cum Gothi in Pollentini campis excisissint? accommodari potest ad omnia, repente à vicina & imminente plaga sine vilo detrimento liberata; ut ad Germaniam totam, cum immanes Getæ canes nobis infestissimi Viennam oppugnarent, & totam Siciliam obsessa ab iisdem Melite.

Laniena

Laniena Hippocratica. 10

De ea medicæ artis parte, quæ stringendo, vrendo secandoq; instrumentis, ignibus & ferro exercetur. Idem in Rom. Trahetur ad quecus dura perpeſſu, & ipſo adſpectu crudelia.

In aliam terram transferri. 11

Eis ἐτίθειν γῆν μεδιζουδαί. De rebus longè abductis & valde mutatis. Arist. in Regem. Sic cum phraſim barbaram in melius commutari volumus, optamus illam deportari in ſolus terras.

Vtraque manu cædere. 12

Ἀμφοῖν χροῖν ἀφίς ἀναυ. De iis quæ ſummo ſtudio à nobis reijtus. Idem Panathenæica.

Talem oportet ducere, aut non ducere. 13

Ἡ φιλότης γῆν ἢ χαμῶν, ἢ μὴ χαμῶν. ex aliquo poeta ſumptum videtur. eſt enim trochaicus verſus. Dicitur commodè de homine, qui in aliqua re excellat, & vel ipſe ſit ſequendus, vel alius nemo. Idem Sermonum ſacroſum 4.

Noli temere de Hippolyto mentiri. 14

Τῷ ἐπιπολύτῳ μὴ παδ' ἰως κερταψεύδοδαί. Ex hiſtoria ſumptum de nemine mentiendum monet, præſertim qui ſu illuſtris. Simile, τῷ βελλεροφόντῳ μὴ παδ' ἰως κερταψεύδοδαί. noli temerè de Bellerophonte mentiri. Nam & illius hiſtoria maximè celebris. Ariſtides contra criminantes &c.

Pentathli ſimilis. 15

Πένταθλος. De viro vndecunq; doctiſſimo & omniſarie eruditionis opibus inſtructiſſimo. ὡς πεντάθλων ἵοικε, Quiquertiani aſſimilis videtur. Lærtius, Theodoretus, Eumathius, Budæus.

Vetriculariam vitam viuere. 16

Pro, repente abundare, repente iterum nihil habere. Sumptum à vetricularis nocturnis graſſatoribus, qui per maleſicia ad opes riam aſſectant.

Coryphæus chorum ſequens. 17

Ὁ κρηφαίος ἰὼν κρητόπι τῷ χροῖ. De iis, qui ſe inferioribus ſubiicient dignitatem ſuam perdunt. Ariſtid. contra proditores.

Peplo dignus. 18

Ἀξιος τῷ πέπλῳ. Ariſtophanes in equiib. de ſtrenuo & quantius pretij homine. Erat pepulum palla Minerue ſacra variis operibus intexta, quàm operam ſumebant virgines nobiles.

A limbo tunicam abſoluere. 19

Ἀπὸ κρηαπέδ' ἄβοιμάτων ἀπεργάζεδαί. Totum è partibus conſtare quis ignorat? dicitur ergo de iis, qui multis ex partibus totum conſciunt. Ariſtides, Plat. 3. Ex eodem illud ſimile fluxit.

τὸν λέοντα ἀπὸ τοῦ ὄνου ἰσὺς ἀπεργάζεσθαι, Leonem ab ongue ab-
soluere.

A bellarijs epulum commendare. 20

Ἀπὸ τῶν τραχημάτων τὴν ἐναχίαν σερμύειν. De iis, qui res
maximas à minimis partibus, atque commodis commendant. Aristid.
Panathenaica.

Vulpes pro leone. 21

Ἀλώπηξ ἀντὶ λέοντος. De iis, qui suis vitis virtutis nomen, at-
que ignorantie pretextunt. Arist. Platonica 2.

Vilis amicorum annona est. 22

Puto non malè torqueri huc posse, Horatij verba, ut iis reddamus
Belgicum nostrum proverbium; *Alienden cost is haest bereet.*
quo excusare solemus hospitem, impeditum repentino amici aduentu,
quo minis pro dignitate eū excipiat, ipsa Horatij verba, quae Gram-
maticis plurimum negotij faceffunt, paullo alium, & varium habent
sensum. ea adducam: neque enim hic amplius concidimus:

Vtere Pompeo Grospho: & si petet, vltro

Defer. nil Grosphus, nisi verum, orabit, & equum.

Vilis amicorum annona est, bonis vbi quid deest.

In quem locum ita Erasmus adagio: 1781. passim habentur ami-
ci, qui petant: qui dent, perpauci. obscure satis & mirè. Laudinus:
Paruo subuenitur amicis, si boni sint, quoniam modestissima petunt.
Alius: Facile est amicos cōparare, vbi viri boni indigent. cum enim
viri boni sint contenti paruo, si in pauperiem inciderint, facile est eos
sibi amicos facere. Atque hic proximè acu rem tetigisse videtur. Mo-
net enim Iccium Hor. ut multum vtatur Grospho: et si quid petat
(petiturus verò est non nisi verum & equum) vltro deferat. Tum
entis comparari &c. Vilis annona, id est, vilitas, vt penuria, pauci-
tas. Bonis vbi quid deest; vbi necesse est quid boni petant. Paullo
aliter Lambinus: paruo constant amici cum viris bonis aliquid deest.
Etiam si tu Iccii locuples & copiosus, in Grosphum, qui tibi beneficio
deuinciendus est, & quodammodo emendus, vt eius amicitiam tibi com-
pares, & promerere, etiam si in quā praeberis te liberalem, munificē
& benignū; talem amicū tamen vt pote rem omnium carissimam, haud
cauè videberis emisse. Alij aliter, praesertim qui distinguunt post, bonis.

Ne currente rota funis eat retro. 23

Hac elegantissima verborum umbra vtitur idem Carm. 3, 10.
vbi Lycen suam admonet, vt, deposita animi duritie, sese in equam
amoris partem recipiat: ni faxit, metuendum ipsi esse, ne fortune cur-
sus letus & secundus aliquando magno ipsius malo in diuersum com-
mutetur. Ingratam, inquit, Veneri pone superbiam; Ne currente ro-
ta funis

ta funis eat retro. metaphoram quidem accersunt à rotis, sunt circum actis, quo rupto ille in contrariam partem voluuntur: Alij à fune, id est, equo funali, quem *σέγαφοέον* Græci, nonnulli Helicarium vocant; ut sit, ne funalis equus in diuersum feratur, eum sequente rota & curru, quo insa vehatur, cursu precipiti. Sed multo verius, & facilius mihi videtur, quod etiam Gul. Cantero viro doctiss. mihi quæ amicissimo memini mirifice placuisse, Horatium nempe respexisse potius ad machinas illas, rotarum figuram exprimentes, quibus pontes aliæque immensi ponderis onera, subducuntur. vbi, si quid peccetur, aut ab opere manus amoueatur; temporis puncto, omnes etiam maximi conatus pessum eunt; & que antea superba summè erant & elata, repente concidunt ac in imo deslittuntur.

Pro amphora viceus. 24

Idem initio de arte poetica ex eadem planè fornace igneum illud adfert. amphora capit Institui: currente rota cur viceus exit? qua proverbiali locutione ingeniosè & aptè optimis sententijs breuitatis magister secundum artis præceptum; aut, si malis, primi præcepti appendixem, & simul maioris lucis gratia adductam similitudinem coneludit. Præceperat, ut scripta præsertim magnifica partibus sibi suis, usque bellè & aptè compositis constarent, & ut longa & *επισόδια* aliæque ambitiosa ornamenta ipsam rem principem obscurantia & deformantia fugerentur. Laudabat pictores, qui hoc vitium sua in arte studiosè cauerent. Subiicit deinde, utrunque, poetam & pictorem, si aliter fecerint, nihil aliud quàm prodituros esse superbam suam inopiam & imperitiam; non secus atque illi, qui amphoram magnum & amplum vas meditati & aggressi, viceum tandem, minimum & alia longè forma vasculum effingunt; & opus auspicati, (ut Turnebi verbis utar) in opusculum monstruosè desinunt. Licebit commodè torquere in omnes eos, qui oneri suscepto impares succumbunt: item qui temerè ad aliena à re proposita aberrant. Vtitur eodem Hieronymus sæpius in epist.

Dum vitat humum, nubes & inania captat. 25

Ex eadem officina prodijt illud, quo licebit ineptum scriptorem irridere, qui sermonem rei aut persone non accommodat, sed aut nimium abiectio & famulari oratione utitur, vbi grandi & elata opus erat, aut contrà.

Verùm ita risores, ita commendare dicaces
 Conueniet Satyros, ita vertere seria ludo;
 Ne, quicumque deus, quicumque adhibebitur heros
 Regali conspectus in auro nuper, & ostro,
 Migret in obscuras humili sermone tabernas;

Aut dum vitat humum, nubes & inania captet.

Castigat Hor. poetas, qui præter decorum diis & heroibus tabernatorum & opificum orationem tribuunt; & contra opificibus magnificentiam verborum plane heroicam & celestem. Metaphoræ rationem nos natura docet: ut ab icaro aut aliunde non opus sit eam arcessere. Non inuenustè idem quadrabit in eos qui nulla in re medium tenent; sed ut plurimum in alterutram partem peccant: de quibus nos Belgæ: *Hy en gheraectt noch hemel noch eerde.* Similiter, migrare in obscuras tabernas, non malè usurpabimus pro, abijcere se, & infimo hominum genere digna in se admittere.

Fusio surdior. 26

Vereor ne me alij dicant non tam colligere hinc inde adagia, quàm extundere, & violentè pro animi libidine propriè dicta transformare: quòd ubique non multos auctores laudemus, neque in adductis exemplis vulgatus ille accentus audiatur, *ὡς παρὶ, παρὶ, &c.* Nil hil moror. Tantum cupio, meminerint ij, nos dicis causâ ex maculatissima aduersariis hæc depromere; neque nos alij finibus, quàm principes paræmiographos, circumscribant. Videor igitur mihi surdiorem aut somnolentiorcm Fusio posse appellare eum, qui preces parentum, fratrum, aliorum amicorum, cum ex officio deberet, non admittit: aut qui, quod videtur posse capere, vel non potest, vel non vult. Et somnum Fusij, vocare ausim eâ omnia, quæ, cum simulate tantùm & ex composito agi putantur, verè fiunt, & serid. Horatij verba ex sat. 2. 3. sunt hæc: Clamet amica

Mater, honesta soror, cum cognatis, pater, vxor;
Hic est fossa ingens: hic rupes maxima: serua;
Non magis audierit; quàm Fusius ebrius olim
Cum Ilionam edormit; Catiensis mille ducentis,
Mater te appello, clamantibus.

Dixerat paulò antè esse duo genera τῶν, (ut Xenophontis verbis utar) *μαρομένων. τὸς μὲν εἰδὲ τὰ δεινὰ δέδιπαι τοὺς δὲ τὰ μὴ φοβερὰ φοβέσθαι.* Secundi generis exemplum hic proponit. Aludrit vero ad historiam huiusmodi Fusius actor tragicus agebat Hecubam siue, quod idem putatur, Ilionam, Priami vxorem, eique cum somnus simulandus esset, adueniente & inclamante Catiensio, qui Polydori à Polymnestore occisi partes agebat, serid ipse dormit vino obtutus. Apparet autem historiam tum valde in ore vulgi fuisse, cum Catiensio amplius ter eam attingat, nominatim ex Attij, ut putatur, tragædia, Polydori verba adducens: Mater te appello, quæ curam &c. pro Sextio, Tusculan. 1. Academic. 2. Per Ilionam vide num melius accipere possis ipsam tragædiam Attij, ita dictam; quàm Hecubam Pri-

mi uxorem: ut sit, edormit Iliam, id est, fabule suo somno finem im-
posuit &c. ut, emouerat orbem, pro, mouenda transfuderat. Diximus
in Notis nostris ad Metamorphoses Ouidij.

Trahere caudam. 27

Ibidem usurpatur pro, in numero stultorū hominū esse, sibilis et risu
excipi. Nihil, inquit, ut sapientior ille, Qui te deridet, caudā trahat.
De origine proverbij summa contentio. Pleriq; eam repetūt à puero-
rum more, quo eorum, quos irrideri & ignominioso vulgi clamore
subsannari volunt, tergo animantium caudas alligant. Advingerem
commentum meum huic non dissimile, ni vererer, ne me alij hoc meo
adagio ornent, & reapse caudam trahere iudicent. Turnebus accipien-
dum putat pro, sibi placere, & se sapientem seu saperdam putare: idq;
ex eo, quod eorum, qui salari toga palliue ornati longo symmate ter-
ram verrunt, incessus soleat magnificus esse & superbus. adducit
idem alterum Horatij exemplum; traxitq; vagus per computa vestem,
id est, magnificè incessit saltans.

De plebe. 28

Non lubens facio, ut vnam tantum dictionem, quocunque ea mi-
grauerit, in adagiorum numerū recipiam: sed cum optimi quique eam
sibi legem non prescrierint, licentiū etiam nos his pagellū illudemus.
De plebe igitur aliquorum esse, valet, insimum locum tenere, nume-
rum esse; ut apud Romanos plebecula, que solo numero suffragia au-
gebat, erat vilissima populi pars, ere & scenioribus grauata. Ouid.
Met. i. agens de Deorum gradibus: Plebs, (intellige, deorum) ha-
bitat diuersa locis. & infra Iuppiter apud Inachida se vendicans;
Preside iura deo, &c. Nec de plebe deo: sed qui caelestia &c. similiter
Hor. Si quadringentis sex septem millia desunt,

Est animus tibi, sunt mores, & lingua, fidesque;

Plebs eris, at pueri ludentes, rex eris, aiunt, Si rectè facies.

Vbi, plebs eris, valere quis non ineptè dicat, nullo eris numero, nulla
auctoritate & existimatione. vide supra que collegimus ex Turn.
Aduersariis. Hinc plebeiam vestem vocant Cic. Lucretius, et alij, eam,
que vilis est & familiaris. Huc refer, quod eodem modo dicat Terent.
Andr. 3, 4. Vulgum seruorum deludere heros. vnde hæc nos eodem sen-
su conformabimus, Vulgus eruditorum, medicorum &c.

Tragelaphos fingere. 29

Τραγάφως πλάττειν dicitur, qui, quod nusquam in rerum na-
tura exstat, comminiscitur. Aristophanes, Nazianzenus. De Tra-
gelaphis, quos nonnulli Hircoceros vocant, vide Solinum.

Ad inferiora se conuertere. 30

Μετὰ πρὸς τὰ ἑλάττω. Conuenit in eos, qui semper infe-
rioribus

rioribus opem ferunt. Sumptum à nauigantibus, qui in eandem fere partem, in quam nauis, inclinant. Aristid. Leutrica quarta.

Communibus ostiis excludere. 31

Κοινὰς τὰς θύρας δᾶρα δέειν. Dicitur de ijs qui communi opera malum aliquod propellunt. Sumptum ab ijs, qui continuas habent aedes, et, ut fit, communes habent portarum exitus. Illi enim si conspicerent, facile quem uolent, domo amolientur, & excludent. Idem Aristid. prima de Societate.

Ελαφρὰ χάρις τῆς εὐφημίας. 32

Leuis est laudis gratia. Dicitur de re non valde operosa, qualis est commendatio, laudatio. Idem de concordia. Nos vulgo: **Woozden en costen niet veel.** & vulgata est monitio ut liberales simus eorum officiorum, quæ nihil adferunt impendij.

Conniuendo ferre. 33

Μόπτειν Φέρον. In eos, qui patienter aliquid ferunt. Sumptum ab ijs, qui clausis oculis ictum accipiunt, vel pharmacum bibunt. Idem in Rhodiaca.

Subrostrani. 34

Sic dicebantur olim homines inerte in otio degentes, qui totos dies sub rostris desidentes, rumores nouos aut venabantur, aut ipsi consuegebant. Transferrī potest ad omnes rerum nouarum immodicè audios: quo nomine quidam egregiè celebris Louanij meo tempore ob penum semper equè instructam Calepini nomen promeruit. quod etiam agnomen si alijs illi similibus (nusquam desunt) hodie tribuerimus; ille quidem hac gloria, nos autem adagione non inelegante ditabimur. Cælius epistola ad Cic. Eodem pertinet, quòd otiosos & à reip. muneribus vacuos vocarim *ἀργὰ ματτε τὸς ἀγορᾶς*, statuas fori, tanquam nihilo plus illi in commune conferentes, quàm quod se publicè ostendant.

Telo non æquè opus factio est. 35

Epidicus Plautinus amplificans utilitatem & necessitatem consilij quod coram senibus in rem heri sui proponebat, Opus est, inquit, homine, qui illò argentum deferat pro faciina. Nam telo non æquè opus factio est: quasi diceret, Tam nobis opus est homine ad hanc rem exsequendam idoneo; quàm ad belli prius indicti adorationem, & actionem comparatio telorum, reliquique bellici apparatus. metaphora igitur omnibus nota. Valde dubito, an hoc hemistichium ab alio antiquiore poeta, sumptum & vulgatum eo tempore, usurpauerit. Commodè nos idem nostrum faciemus, ubi nobis aut alijs re aliqua, aut factio multum usus erit.

Exenterare. 36

Ibidem senex à seruo deceptus; Perij herclè si istæ vera sunt planisumè

planissimè. Meum extenteravit Epidicus marsupium. pro marsupium inaniuit, exhausti, & vt supra notauimus, ipsi aluum lauit. Phrasis merè Plautina, ipsiq; multi in locis eodem aut planè simili sensu usurpata; & nisi me fallunt varie lectiones, quas vetustis membranarum Ioan. Sambuci acceptas refert Plantini nostri Plautus; etiam restituenta in Mostellaria, vbi Daniste ipsa argenti sorte non contento, sed in super postulanti sensu sibi reddi respondet Tranio, vix esse, vnde sortem herus dissoluat, nisi ille se patiatur penitus extenterari, & eijci in exsiliu. T R. Sortem accipe. D A. Imò sensus id primum volo. T R. Quid tute hominem, hominum omnium teterrime, Venisti huc extenteratum? agas quod in manu est. Non dat, non debet. D A. Non debet? T R. nec erit quidem. Ferre hoc potes, an manus vt aliquò abeat foras? Urbem exsul linquat factus hic causa tui: Cui sortem vix dare licet: &c. Viden vt hac emendatione sensus efficiatur planissimu, & numeri per syncopen Comici familiarissimam bellè procedant? Quid quòd Celtae idem vsdem patè verbis efferant? Atunt enim: Me tireras tu les boyaux hors du ventre? Atque ad hanc vocis migrationè accedit tertia equè elegans: videlicet pro, angustum molestia aliqua, & quasi enicari. Stratipocles in Epidico: Exspectando exedor miser, atque extenteror, &c. Proprium huius verbi domicilium est in piscium apparatus, quibus tunc virega seu interiora, priusquam coquantur, eximi solent. Vt autem huic adagio mantissam ex nostris obseruationibus adiiciamus; poeta in hac oratione aliter atque aliter efferenda tam varius est, quam ingeniosus. In Bacchidibus, Chrysalus seruus de negotio aurario Mnesilochi heri sui causa sollicitus, & Nicobulum senem aggressurus,

Extexam ego, inquit, illum pulcrè iam, si dii volunt.

Haud dormitandum est: est opus chryso Chrysalò.

Adibo hunc, quem quidem ego hodie faciam hic arietem

Phryxi; itaque tondebo auro vsque ad viam cutem,

Q. d. Vt arieti Phryxi aureum vellus exemit; ita ego illum tondebo &c. Historia nota est de Phryxo & Helle. Idem Chrysalus, seruus frugi & nomine suo non indignus, optimus nempe auri ab herero per sycophantias auferendi magister, paullo post triumphans de vincenda etiamnum Troia sua, & equi Durei sui (litteras dico ab ipso falso subornatas) virtutem commendans ait:

Excidium, exitium, exlecebra fiet hic equus hodie auro senis.

Quo in versu tertia loco metaphora proximè & suauissimè alludit, & durarum priorum, quæ alioqui duriores videri possent, aptissimum est condimentum. Non lubens excedo ex hac fabula, adeo in hoc genere pascit hominem & saturum iam nondum tamen exsatiat. Deceram

vero non nisi bellissimum quodque, Nicobulus sentiens tandem, quam magnificè à seruo suo tractatus esset, eaque gratia cum Bacchidibus expostulans, propemodum tamen etiam ab eis victus, ait:

Satis satis tam vestri est conuiuij: me nihil penitet, vt sim acceptus.

Quadringentis philippi filius me & Chrysalus circumdixerunt.

Exstat eadem locutio in Pænulo, Pseudolo, & sepe alibi. Tralatio eadem que in verbo circumuenire: ambages enim non extrema sunt fallendi via. Vnum prius addam, quam ad alia transeo. Epidicus, qui nescio an Chrysalò hac in arte quidquam concesserit, fallacie sue dexteritatem extollens, & pretium illius, vti putabat, iustum, libertatem efflagitans: fateor, inquit, datas triginta minas;

Et eo argento illam me emisse amicam filij fiduciam.

Pro tua filia istis adeò te tetigi triginta minis.

Metaphora ab iis, que ex insidijs telo, visco aut aliter petuntur: qualis in illo Heautont. Intendenda in senem fallacia. Nos vulgò non absimili figura: *Ik salder sulck een somme wtcloppen. Ic hebbe hem door seo veel ghehadt / &c.* Plura huc adpingere presertim vsu frequèntata, opere non est: nisi forte illud, cuius vsus vulgò satis est incognitus. In extrema Curculione Phredromi ad Militem verba hec sunt: Miles queso vt mihi dicas, vnde hunc habeas annulum, Quem parasitus hic te elusit.

Detergere mensam. 37

Vt seruis conditione parasiti proximi sunt; ita, in eorum quoque moribus lepide & copiosè exprimendus, idem comicus urbanam suam rusticitatem ingenij varietate anxinitateq; tēperauit: adeò vt non verear dicere, ipsam Grecis omnibus si non antistare, certè optimis parere esse. Et quidem supra 72. Iunius noster ex iisdem fontibus, vt de propediem suum omnigena lectione instructissimum Nomenclatorem emittiturus est, plerosque parasitorum titulos vulgò in iudicis proposuit. Nos verò hīc vno contenti erimus, dum cetera oportuniore loco expoliemus. Parasitus initio Menechmorum: Iuuentus nomen fecit Peniculo mihi: Ideo quia mensam, quando edo, detergeo. Similitudinis ea est ratio, quòd ab iis, que tergentur, omni adsciticia, vt sordes adherentes, impedimenta aliq; auferri soleant. Greci verò, audaciores Latini, parasitum singunt potè assumptas epulas mensæ inpositus, arrodere, imò deuorare ipsas mensas, vocant enim *αροδοι* & *αροδοι*. Nos vtrisque multo idem verecundius; nempe, *Het tafelaken scheren.*

Ibidem vna traho. 38

Mezaronides in Trinummo accusans sese, quòd tam temere, ex solo populi rumore, ad amicum innoxium castigandam proflisset, & *urbanos*

urbano assiduus ciues, quos scurras vocant, detestans,
Atque, inquit, egomet me adeò cum illis una ibidem traho:
Qui illorum verbis falsis acceptor fui.

Innuat sese iure iisdem accensendum esse, aut saltem ab eorum moribus non adeò longe abesse, quòd tam faciles & obsequentes eorum stultiloquentie aures dedisset. Paulo item infra, ubi Lesbionicus cum seruo suo rationem putat, quibus in rebus XL. minas, pretium venditarum edium sumpsisset. L. E. Minus hecyle in hisce rebus sumptum est sex minis. ST. Quid, quod dedisti scortis? LE. ibidem una traho. Significare videtur adolescens, se ibidem esse, & in eo, quantum scortis datum esset, supputando, etiam occupari. Tractum cuiquam videri possit à vetulis pompe alicui longè inmixtis, unaq; cum aliis reptantibus. Nihil tamen adfirmo.

Elephanti corio circumtectus. 39

Cum teste Cic. de Nat. Deor. elephas acutissimus sit sensus, & nulla beluarum eo sit prudentior; mirum cuiquam videri possit, cur Palestrio volens Pyrgopolinicum suum iisdem laudibus honestare, quibus Gnatho Terent. suum Thrasionem inquiens fatuum esse, insulsum, tardum, stertere noctesq; & dies, cur, inquam, eum circumtexerit elephantis pelle. ait enim, Verus meus elephantis corio circumtectus est, non suus. Neque plus habet sapientie, quam lapis. Verum respexit ille, non ad naturam animalis, sed nudam pellem; que quo durior est, & crassior; hoc beluæ est congruentior & magis propria; quo autem tenerior & delicatior; hoc homine magis digna, & diuino eius ingenio adcommodata. Atque ob hanc causam Galenus nos ter òξείων primo Germanos, recens natos puellos frigide immergentes, quò densiore durioreq; sint cute, optimo iure irridet, suorumq; librorum lectione interdicit, ut qui non iam homines, quàm asinos aliq; animalia educant. Non pretereundus hoc loco sulsissimus iocus, quo occasione elephantis, qui è Lusitania per Belgicam nostram in Germaniam mittebatur, Louanij hospes meus humanis. Lucas Mera, ut est ingenio facetus & liberalis, hominum illud genus notabat, qui, ut idem Gnatho aiebat, se esse primos omnium rerum volunt, nec sunt; inquit, plus satis hic & alibi esse elephantorum, id est, ut Latine etiam loquimur, maximarum ineptissimarumque beluarum, elegantissime. attestante enim Plin. 8, 1. terrestrium animalium elephas maximum.

Occisa sus sapé plus multo sapit. 40

Festinus senex Periplectomenes letus de successu doli, quo deceptus Sceledrus, id quod viderat, putabat se non vidisse, & id quod sciebat, nescire; ait: sat edepol scio. Occisam sapé sapere plus multo suam Cum manducatur, ne id, quod vidit, viderit. Nam illius oculi, atque
auris,

auris, atque opinio Transfugere ad nos. Ludit in ambigua notione verbi, sapere: ex eo, quod sapientissima omnium quadrupedum sit suilla caro; quodque stolidus seruus iste non saperet, an vidisset, quod viderat, nec ne. Suem potius, quam aliud animal nominat; quod inter omnia nullum eo sit magis indocile & brutum: cuius nobis fidem facit tum ipsa membrorum conformatio, tum flaccidus & obtusus calor multo pingui immersus, & crassissima pelle vndiquaque conclusus. Hinc alimentum & domicilium illi cœnum sordescq; omnis generis. vide supra 64. 94. 106. & tom. I, II. 12. 224. 251. 291. Belgæ tardum huiusmodi hominem notantes, equè ac Plautus venustè; imò venustius et verecundius: Sic hebbe van wijser schapen gheeten. Idem ut hic, ludit in Pseudolo, in eodem verbo, sapere. vide doctiss. castigationem Turnebi Aduers. 20, 10. Propterea verò, quòd hoc animal maximè omnium pinguescat, adeò ut immobile interdum reddatur; etiam obesum & pinguem, porcum appellarunt. Cat. in Egnat. Aut porcus Vmber, aut obesus Etruscus. Pomponius Vernionibus: Porcus est, quem amare cæpi, pinguis, non pulcher puer. Ita enim utrunque hunc locū nobis ingeniosissimè refluit patre tanto digniss. filius Iosephus Scaliger. Menander de Dionysio tyranno, cuius edacitatem & aqualiculum describit Athen. I 2. πικρὸς γὰρ ὅς ἐκεῖ ἐνὶ σόμῃ: Obesius etenim sus premebat os viri.

Cinerem querere. 40

Ibidem usurpatur pro, esse abiectum, vile & sordidum, ab actione ut opinor, quæ vna est inter ceteras abiectissimas mediastini functiones. Pyrgopol. laqueo Milphidippæ & Palestrionis iam prope adstrictus: satin hæc quoque me deperit? Meam laudat speciem: ædèpol huius sermones haudquaquã cinerè queritant. PA. Quo argumentor PY. Quia enim loquitur lautè & minimè sordidè. Tum ipsa nimium lepida nimisque nitida femina. Alij putant militem iis verbis dicere, debere eorum sermonum perpetuam esse memoriam. sed sequentia non videntur satis hanc interpretationè admittere. Aliorum iudiciū facio.

Musca est. 41

Charinus in Mercatore. Musca est pater meus: nihil potest clam illi haberi. Nec sacrum nec tam profanū quicquã est, quin Ibi ilico affit. nota est muscarum natura quoniam se ita confertim penetrantium, ut nulla re abigi possint. vnde & parassiti muscæ, tom. I, 355. Quadrahit in omnes alienarum rerum mirè diligentes, suarum negligentes; item eos, quibus vnum studium est, omnia inquirere. Aggeram. ex eodem pauca eius generis. Palestrio ad Pleusidem: Sed speculabor, ne quis aut hinc à leua aut à dextera Noſtro consilio venator affiet cum auricis plagis. Idem paullo infra ad Pyrgopol. Circumspicito, dum, ne

quis

quis nostro hic auceps sermoni fiet. Et mox Milphidippa. Nunc quis in hinc propè adest, qui rem alienam potius curet, quàm suam; Qui aucepet me, quid agam, qui de vesperi uiuat suo? Atq; hac quidem ab aucupibus mutua accepit; vt à fabris illa Pagnij verba eiusdem cum prioribus notiois: Nunquàm herclè istuc exterebrabis tu. id est, vt simili, sed notioe metaphora vtat, exsculpes, vilo modo rescisces.

Benefacta benefactis alijs pertegito, ne perpluant. 42

Monet Philto Lysitelem suum, vt, cum se semel ad bonam frugem recepisset, porrò pergeret. alioqui futurum vt totam rectè antea actam vitam vna atque altera macula statim deturpet. à lignorum strue quæ sub diuo posita si rara est aut exigua; lapsu pluuie ad imum vsq; fascem situ & putredine extabescit. Cicero Philipp. 14. Nec dispersis bustis humili sepultura crematos; sed coniectos publicis operibus, atq; muneribus, eaquæ ex structioe, quæ sit ad memoriam eternitatis ara virtutis.

Mutuam sumpsit. 43

Amphitruo uxorem stupri accusans, Quid illac impudente audacius? Saltem tute si pudoris egeas sumas mutuum. id est, etsi omnem iam pudorem fortasse deposueris; debes saltem coram marito dissimulare, & mihi adscit ictu pudore imponere, eorum more, qui alienis opibus suam tegunt inopiam. Eadem forma, si quando in homine luxu perdito continentiam, in auaro liberalitatem, in inhumano affabilitatem notabimus; non illepide addemus ea mutuo sumpta esse.

Quis istic fluuius, quem non recipiat mare? 44

Pulniri est dictū in Curcul. de anu multibiba & merobiba; cum herus Phædromus sinum cum vino afferret, pollicereturq; seruo, quod vini anui reliquum inde esset, id ambobus sibi satis fore. coniciebat nimirum seruus, tam facile illam totam lagenam exhausturam esse, quàm facile omnes fluuios capit mare. Dicemus idem scitè de homine copioso & auaro, quem nullum lucrum exsatiat. item de librorum belluone, quem nihil fugere potest.

Liquida tempestate liquidior. 45

Tranio in Mostell. de patre filio minime irato. Tam liquidus est, quàm esse tempestas solet. Periplectomenes in Milite de se. Opus leni? leniorem dices, quàm mutum est mare: Liquidiusculusq; ero, quàm ventus est Fauonius. Monstrosas aliquis putarit esse tralationes: sed profectò è mediâ rerum natura arcessitæ sunt. quid enim aere puro, sereno, & quasi renidente letius, blandius? Fauonium nominauit al ludens ad vocis etymon & venti naturam: qui, vbi maritimus non est, verè est Ζωνόπος. At vnde, inquis, liquidum est serenum? Sunt qui putent liquidum primaria notioe idem esse quod humidum, & deducunt à λειχην. Mihi verò, ab eo tempore, quo apud Prudentium

caro

eam vocem toties attributā videbam aëri, spiritui, menti, longè aliud in mentem venit: nempe eam propriè valere fluxile, ἐὐόγιστος, facillè in omnes partes loci sui sese spargens: vt respondeat ἐπερὶ πῦρξός suo, liquare. Ausus sum etiam non semel inter æquales meos adserere, de descriptione illa (difficulter finiri termino suo, facillè alieno) liquorem potius notari, quàm madorem seu humidum aquæ teste Arist. meteor. 4. maxime proprium; cum liquor proprius aquæ minimè sit, qui potius aëri & igni peculiaris & indiuisus inest. quo enim corpus rarius est, hoc facilius alieno termino formatur. liquet de nostro igne, qui tamen de genere mistorum est. quid de illo simplice, & puro puro elemento rarissimo existimandum? Atque hac ratione, cum ignis & aër liquidissima sint corpora, ideoq; maxime limpida & translucida seu διαφανῆ, factum puto vt liquidum etiam pro claro, puro, sereno accipiatur, opponaturq; turbido, impuro, seculento; quod quo magis tale est, hoc minus per continentis loci partes omnes sese extendit, eoq; longius à liquidi ratione abest. Assinxerunt istis alij, diffusionem res percolari paulatim, eoq; liquida pro claris poni. Verùm hoc commentum illi sibi habeant. quid enim igni & aëri cum color: aut quid opus tam longè ad impura mixta abire, præsertim cum ea neque omnia, neque primaria ratione per diffusionem percolentur? Hec etsi nuper cum aliis communicauerim priuatim; quia tamen ab ijs non satis rectè accepta video, publicare volui.

Arundo alas verberat. 46

Abutar hoc titulo, & more vinitoris complures simul malleolos hac scrobe defoliam, dum oportuno tempore erutos, loco & ordine ipsiis digno ponam. Pistoletus Bacchidum blanditias habens suspectas; Dux, inquit, vnum expetitis palumbem. perij, arundo alas verberat; id est, sentio me irretiri: tacti sunt pedes visco, & quo auolaturus diutius alis moueo, hoc magis viscatu arundinibus impediuntur. Chrysalus infra: Nunc ab transfenna hic tardus lubricum petit. Pendebit hodie pulcrè: ita intendi tenus. Vide Turn. Aduers. 5, 9.

Mercurius ad Amphitruonè in appendice: Noui te hominè molestū, qui non emas litigium. hinc confirmatur Turnebi emendatio legentis, lites emunt, pro, lites ferunt. Aduers. I 5, 8. Sosta in Amphitru. Noui ego cum vino sumitu ebibi imperium tuum. quæ forma Cic. in Lelios: Quod summi puerorum amores sepe vnà cum pretexta toga deponerentur. Pistoletus in Bacchid. Stultior es barbaro Poitio. vide Camerarij annot. & Festum. Chrysalus in Bacch. de sene mendacis ipsius credulo: Ille est oneratus rectè, & plus iusto velit. Sic & Tranio in Mostell. Ego homines habeo clitellarios. Magni sunt oneris. quidquid imperas velunt. Idem Tranio: Mali maxoris consi-

confpicatus sum montem maximum ad portum. mira auxesis & au-
dix, & surpata tamen etiam à Charino in Meriat.

Soficles in Menech. Certè hæc mulier canterino ritu hïc adstans
somnia. Celta: plus fantastique que la mule du pape. Turn.
18, 15. Menechmus surr. Di illum perdant: ita mihi hodie cor-
rupit diem, id est, non fuit me frui illo ut optabam. Nos, **Desen-
dach is bedozuen.** Scelerus in Milite. habent me vanalem,
id est, conantur fallere. Nos, **Sij hebben my te pachte.**

Charinus in Merc. Deos absentes testes memoras. qui credam tibi?
In Amph. Mulier es: audacter iuras. Pseudolus. Occisa est hæc
res, hæret hoc negotium, id est, res desperata est, & deposita. Nos,
Die keerse is wte. Charmides in Trinum. Res cum animam
agebat; tum offusam oportuit, sup. 259. Pseudolus ad Ballionem:
morta re verba facis. sic mortuas facit alibi potationes, & bonos
mores morbo inuadi, egrotare, intermori. In Trinummo huc dormi-
torem, id est, ut Turn. explicat, furem vocat, noctu ad sua furta
uigilantem, Hesiodus ἡ μισθόνοστος: nos, **een slumer.**

Utamque inflare tibiam. 58. &c.

Eis ἐκάπερος αὐλοῦ αὐλεῖν. In eos qui omnem mouent lapidem.
Aristid. de paraph. Simile, ὀρχιδάων δριβόζω, saltare bisariam.
Ibid. Et δριπλά κρόσειν bisariam pulsare. vide sup. 71. Item, μέσση
δύοιν κροῖ δριπλά, inter duas sedere. Idem Sicula 2. Nos, **Tus-
schen twee stoelen in d'asschen sitten.**

Aggeram plura etiã diuersissima, sed modo quo antè. μίτην ἐμοὶ
τὴ πόλεμος, pro, eius negotij non sum plane rudis. Idem Caprearum
rupes. Claudian. extulit de regia crudelis & libidinosa principis. vi-
de Suet. in Tiberio. Satyrion bibisse, pro, ad libidinem incitatum
esse. Nota vis Satyrj herba, & etymon. Petron. Hieme Gallica
frigidior. intelligit eam, que ad Septentriones vergit. Idem. In aquam
hiantem ore desilire, pro, appetentem esse mortis. Senec. in Nat. quest.

Ομβριὰς δαίτης, prandiũ ferarum, cuius nemo sit particeps. Sca-
liger in Varr. ex Plutar. **Pauperis est numerare pecus.** 67

Ex multis adagijs, que in nostrorum hominum scriptis obseruata,
nec dum ipsis auctoribus, unde imitatione expressa esse arbiuor, re-
stituere potui; unum hic proposui, quod elegantia & venustate nulli
dictorum concedit. Vfus est eo Muretus in Variis lect. laudans Pauli
Manutij in restituendis auctoribus industriam & ingenium. Item
Ioach. Camerarius in carmine, quod Macrobio à se doctissime casti-
gato prefixit. Verissimè autem et merito suo uterque usurpauit. Nam,
modo rem ipsam fateri velimus, quidquid illud est, quo magnam par-
tem adeo miserè & ridiculè effertur, omne illud talis in hominum
labori

labori & eruditioni acceptū ferre debentur, sed volumus, inō id vnum
 studio habemus, illorum studia premere, nostra magnificē nusquam
 non ostentare. Et, vt iure quodam id facere videamur, mirum quā
 nebulas & officinas rudiorum tenellis oculis obijciendas excogitemus.
 In primis vt nos ab eruditiorum vulgo segregemus, antiquitatis no-
 men ē vetusto scribendi more, pronuntiatione, & lucifugis aliquot
 voculis aucupamur. eaq; re non monumenta ipsa veterum, sed a no-
 stris hominibus scriptas in illa annotationes, commentarios, conle-
 claneas magno studio & singulari arte peruoluimus. inde bellissima
 queque seligimus, & tam diu inter se componimus, donec noui alt-
 quid extundamus, aut saltem rei isandis inuente nouam faciem in-
 duamus. Inde maiori animo auctorem ē multū vnam nobis sumimus,
 in quo omni animi contentione laboremus. cauemus tamē ne in auita,
 & nullius ante solō trita loca veniamus. inō quo alij diligentius no-
 bis viam munuerint, hoc libentius huiusmodi opus capeffimus. mi-
 nimo enim negotio superiorum laboribus culmen detrahimus, cum
 aut laudatos semel, strenuē porrē tacitē contemnimus, & grauiora er-
 rata loco maxime conspicuo & illustri prodimus, aut noua annotatio-
 num forma rectē olim dicta, vt inaudita proponimus, traicientes, ad-
 dentes, commutantes, mille enim hic nocendi artes. Interea honorum
 omnium familiaritati, vnde aliqua obseruationum spes est, nos adiun-
 gimus: ab his, quecunq; vi ingenij aut multo studio sibi ipsi pepererūt,
 boniq; fide ab amicis acceperunt, expiscamur, exsculpimus omnia. Dea-
 nique vbi nihil restat sublegendum; nos eadem mente isdemq; arti-
 bus alio traducturi, vltro amicitiam illam sanctam non diluimus, sed
 precidimus, adeoq; familiares nostros quocunq; modo laceffimus, irri-
 demus, vt iij de alienos perpetuo fuisse nos alij iudicent. Atq; hec om-
 nia, vt nostrum hoc nouem Musis celatum opus exornemus, et exten-
 damus. Neque enim nostris sinitibus nos circumscribimus, sed in omnia
 presertim amicorum scripta nos impudenter ingerimus: in quibus,
 modo parum liberaliter corrasas. Circiter emendatiunculas proferre
 audeamus; deum immortalem, que orationes, qui triumphus? Statim
 se erumpunt magnifica illa epiphonemata: Vt Clementem purgemus:
 si fieri potest omnino: Eum poetam quia nunc, vtopinor, ferē totum
 vindicauimus mendis innumerabilibus, &c. Quid multa? Alij cum
 sexcenta loca restituerint, nihil egerunt, nobis omnia debentur, absq;
 nobis esset, vilesceret auctor, ad Pharmacopoeos amandandus. Hec
 amice lector, nostra studia, hec etas. Ita humanioribus litteris nihil
 bodie immanius.

MELCHIOR NEPIVS
VICTORI GISELINO,

τῷ ἀντιπαύτῳ. S.

NEGARE tibi quidquam, iucundissime amice, planè piaculum arbitror, quem video prouehendis melioribus studijs nervos omnes intendere. atque utinā tam mihi forent Musæ propitiæ, tantumq; suppeteret virtū animi solidæq; eruditionis; ut ego quoque in hoc pulcherrimo studio versanti, socius adiutorq; reciperer. sed obstant multa, ne ad hoc laudis liceat adstrare, Ecclesiæ negotia, res familiari tenuis, librorum defectus præcipuè Græcorum: quibus parandis facultates non suppeditant. Si fortuna benigniore vultu aliquando nos respiceret; sperarem fore; ut vixisse me aliquando, nec per ignauiam & socordiam omne tempus vite extractum mihi agnosceret posteritas. quorsum enim vita, nisi virtutis aliquod saltem specimen, vnde vita illustretur, exhibeamus? Prestaret nunquam in hoc orbis theatrum nos esse inductos à mundi opifice Deo animorumque parente, quàm ἀρετῆς ἀπόθεν appellari, & verè esse. Me non natum malle, potius quàm nullo virtutis ornamento, aut ingenij eruditioniq; laude exornari. Quo magis industriam tuam laudo, qua veterum codicum studiosissimus es; ut, quæ in optimis auctorum monumentis sublata, interuersa, deprauata miserè ab indoctis scribis & typographis medicam manum postulant; cum aliquot tue farine viris, hoc est publicæ utilitati studiosis & politioris litteraturæ candidatis, genuino vitori reddas. Quod in Prudentio magna cura & admirabili sedulitate præstitisti: & propediem (uti spero) in omnibus Ouidij monumentis præstabis. Si pari vigilantia alij multi, qui sibi litterarum maximam gloriam occupantur, volūntque (ut ille) soli sapere, ceteros umbrarum loco ducentes: si (inquam) in castigandis & edendis classicis scriptoribus idem operæ & vigiliarum adhibuissent: nequaquam haberemus Laurentianum, Arnobium, Tertullianum, Augustinum, Cyprianum, multos alios, & ut ad Græcos transeam, Chrysostomum, Athanasium, Nazianzenum, taceo reliquos, tot mendis refertos. Quotidie tamen fit magna accessio lucis: & dum certatim eruditorum turba barbarici monstra face ingenij & librorum hætenus sepulcorum subsidio tanquā Iolao vsa oppugnat; spes optima est hanc excetram mox debellatum iri vel potius debellatam esse. Tue ergo ut voluntati ob-

X

semperem

temperem, simul aliquid vt bonis studijs conferam, etsi thalēia nostra
 imbecilla nihil arduum, aut lectione magnopere dignum prestare
 queat; tamen que tumultuariē collegi adagia vtunque explanata
 tibi dedico: Neque enim, vt dixi, vitæ professio, que sacri quotidie
 vacare debet, vel inopia librorum, præsertim Græcorum, patitur se-
 riam operam huic negotio adferre. Et vt maximè liceret, non eò ta-
 men vt ederentur hæc nostra coaceruavi, sed ad proprium vsum, nihil
 minus sperans quàm fore aliquem, cui ostenderē. Sed quando ita pla-
 cet, geram tue voluntati morem, tibiq; quidquid est hoc nugarum,
 committo, vel edendum vel supprimendum, quem temere nihil in ami-
 si re facturum mihi persuasum habeo. Vale Bredene, M. D. LXV.
 XVII. Kal. Octob.

323

ADAGIA ALIQVOT
MELCHIORIS NEIPEI BRE-
DENANI NVNQVAM ANTE-
HAC EDITA:

Oculus Dei fortissimus.

Θεῦ ἄλκιμον ὄμμα. Nemo nescit multas veterum oracula-
lorū sentētiās, quemadmodū & poetarū, in primis Homeri,
παιρομίων vice fuisse celebratas, posseque hodie etiam num
celebrari. Ex his impense placuit illud ab Eugubino addu-
ctum ex Porphyrij *εὐλογίων φιλοσοφίας* libro. Nam Demon
interrogatus, an quis peccans Deum latere possit, respondit
hoc disticho,

Οὐδείς ἂν λήθῃ τοῖς θεῶν, οὐδ' ἔσφοδῶς

Κέρδ' εἶσιν, οὐδ' ἔ λόγῳ ὑπεκφύγῃ ἄλκιμον ὄμμα.

Nemo Deum fallat, visum non effugit acrem,

Qui versare dolos verbis facillique paratus.

Huius rei velut causam explicans Apostolus de Christo ita
loquitur, Heb. 4. Οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ· πάντα ἧ
μυῖα καὶ περὶ ἀκίνητα ἔχῃς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. i. Nō est crea-
tura coram eo inconspicua, sed omnia nuda & resupinata
oculis eius. Philo quoque *ἀλληγορίων* 2. ὁ θεὸς λόγῳ ὁξυ-
δερκέσεται ἔστιν, ὡς ἐφορᾷ εἶναι ἰσχυρός. i. Dei sermo visus
acutissimi est, facile ut conspiciere possit. Ab hoc non dif-
ferent Hesiōdi illud Operum libro primo.

Πάντα ἰδὼν δ' ἰδὸς ὀφθαλμὸς, καὶ πάντα νοήσας.

Omnia conspiciens oculus Iouis, omnia lustrans.

Plutarchus in symposio, Ariona, quem nautæ salo demer-
serant, inducit in caelum suspicientem, sicque secum cogi-
tantem, ὡς οὐκ ἔστιν εἰς ὃ τῆς δίκης ὀφθαλμὸς, ἀλλὰ πᾶσι τῶν
ἰπισκοπεῖ ὁ θεὸς τὰ πραττόμενα περὶ γῆν τε καὶ θάλατταν.

Quod non vnus iustitiæ sit oculus, sed omnibus his specula-
tur Deus circumquaque, que terra matique getuntur. Vfus
erit præcipuus, quando aliquem à peccando deterrere volu-
mus, metu diuinæ præsentia, hoc modo: Si proximo tuo in-
ferre malum, ut meditaris, pergas, θεῦ ἄλκιμον ὄμμα.

Deus hoc habeat decus. 2

Sumptum est ex Simonide, & Platoni Aristotelique vsur-
patum adagium, quo vtetur in deprecandis rebus nostras
vires superantibus, solique Deo factu procliuibus. Sic enim

vtitur Plato in Protagora, vbi docens solum Deum verè bonum esse, hominèsq; nō facilè bonos euadere, neque posse si quam nacti sunt bonitatem perpetuò tueri, his verbis vtitur, ὅτι γινέσθαι μὲν ἀνδρὰ ἀγαθὸν χαλ' ἐπὶ τὸν ἀληθέως· οἷον τι μὲν εἶσι ἐπὶ γε χρόνον τίνα· γινόμενον δ' ἀλγεμένειν ἐν ταύτῃ ἔχει, καὶ εἶναι ἀνδρὰ ἀγαθὸν, ἀδύνατον, καὶ εἶναι ἀνθρώπειον· ἀλλὰ θεὸς ἀνθρώπῳ ἔχει τὸ γέρας. i. Fieri quidē virum bonum arduum sanè est: licet verò ad tempus aliquod esse. verùm cū fueris, in hoc habitu permanere, virūmq; bonum esse, impossibile & non humanum. at Deus hoc habeat decus. Aristoteles in Metaphysicis, ὅτι κατὰ Σιμωνίδην, θεὸς ἀνθρώπῳ ἔχει τὸ γέρας. videtur hemistichium Choriambicum esse.

Cunctabundus natura Deus. 3

Μέλλει τὸ θεῖον, ἐστὶ δ' εἶδος φύσει. Cunctatio almo numini vsque propria. senarius est alicunde desumptus ex Euripide, qui sententiarum grauitate, vel Fabio teste, summis quibusque philosophis par est, cuiusque tragœdiæ semper magno apud eruditos omnes in precio fuere. Nihil enim hîc Aristophanis dicacitatem moror, qui nescio quo æmulationis studio, certè inuidiæ odijque plenas habenas effundit, non solum in religiones partim peregrinas, partim domesticas, quas perpetuò vexat ac suggillat; & vt Græcè dicā, aptius μαρτυρεῖ: verùm etiam Morsimum, Pindarum, aliòsque tam sui sæculi quàm prioris poëtas miris salibus exponit detidendos, qui Euripidi tam fuit iniquus, vt nusquam non capret occasionem traducendi eum. Qua acerbitate prouectus ad rabiem vsq; principem philosophiæ Socratem ἐν νεφέλαις, tanquam delirum, omnîsque sensus communis expertem, atrocissimè exagitat. Sed hæc præter institutum. Sensus huius prouerbialis sententiæ non rarò Plutarcho vsurpatæ, est, Deum lenem & clementem esse, nec facilè ad vlciscendum malos pœnasque de his sumendum properare: quod etiam diuini literis expressum est. Ecclesiastic. 5. Ne dixeris, Peccauit, & quid mihi accidit triste? Altissimus enim est pariens redditor. Idcirco μακροθυμὸς appellatur varijs in locis sacrarum literarum. Cur autem mali non statim pœnas pendāt, docet Petrus Apostolus his verbis, μακροθυμὲι εἰς ἡμέρας καὶ βυλόμηνος πιναι δόλοῖσθαι, ἀλλὰ πάντως εἰς μετάνοιαν γήσθαι.

Contemnunt spinam, cū cecidère

rolæ. 4

Prouer.

Prouerbialiter hoc versu Ouidius lib. 6. Fastorum vtitur, volens significare senilis ætatis nullum esse pretium aut decus. Comparat autem rosis florem ætatis quamuis è spina nascuntibus: senectam verò spinæ rosæ cassæ similem facit. Ut enim amissis rosis spinæ iacent, maximoq; contemptui sunt: ita corporis veteriosa & marcida senectute premēte vilescimus, nulloque sumus in pretio. Martialis lib. 6. ad Lycorim. Fœmina præferri potuit tibi nulla Lycori,

Præferri Glyceræ fœmina nulla potest.

Hoc erit hæc quod tu: tu non potes esse, quod hæc est.

Tempora quid faciunt? hanc volo; te volui.

Licebit paululum torquendo vsurpare de puella post amissam virginitatem (vt fit) ab amatoribus suis fastidita.

Hære in iisdem scopulis. 5

Tritum est omnibusque notum & familiare, offendere ad eundem scopulum, impingere scopulis; nusquam tamen vel vsitatum vel explicatum à nostræ ætatis scriptoribus offendi, in hære in iisdem scopulis: quod non minus quam illa superiora prouerbijs adscribendum videtur; quod ille per metalepsim significat, in eodem versari negotio, vel arte: vel in eodem loco sedem figere, vt synchdochicæ species pro genere, quod crebrum est, accipiatur. Ouid. Metam. 3.

Mox ego ne scopulis hærerem semper in iisdem.

Philosophare cælum intuens. 6

Φιλοσόφει τὸν οὐρανὸν ἄρα. Hoc vnū est teste Iamblichō, ex Pythagoræ symbolis, quæ non secus atq; prouerbia & veteres & recentiores celebrât. Cuius sensus mihi videtur esse: Si te ad veritatis studium conferre velis, rerumque humanarum ac diuinarum inuestigare ac scire rationes, quo in genere versatur philosophia, originem tuam semper animo oculisque tuis obuersari facito, vt eò tibi mente redeundum, unde profectus es, prudenter cogites. Origo hominis cælestis est, vbi omnia mirifico quodam cōcentu temperantur. hoc exemplari proposito, studia omnia actionesq; tuas moderare. Vnde Græci ἀνατροπὴν, quasi ἀνατρέπων dici volunt, Quod etiam expressit Philo de homine, his verbis: Τῶν μὲν ἄλλων τὰς ὄψεις περιήγαγε κατωκύψας· διότι πρὸς τὴν γῆρα ἀνθρώπου ἢ ἔμπαλιν ἀνώρθωσεν, ἵνα τὸν οὐρανὸν καθεύδει. Aliorum oculos depressos circumduxit, eosque nutant in terram: hominis verò erexit, vt cælum intueatur. Ouid. Metam. 1.

Pronaque cum spectent animalia cetera terram,

X 3

O: homini

Os homini sublimē dedit, cælumque videre
Iussit, & erectos ad sidera tendere vultus.

Clypeum post vulnera sumere. 7

Nec hoc quidem relatum ab adagiorum scriptoribus
absque controuersia *καρπομισῶδες* offendi. Dicitur autem de
intempestiuo auxilio, & præsidio. Ouid, de Tristib. I, 3.

Et quanquam serò clypeum post vulnera sumo,
Attamen hanc odijs exonerate fugam.

Conuenit huic Diogenianum illud, Post bellum, machinas.
Quo longius trahetur, eò erit venustior eius vsus. Ad exte-
na: Hic homo incipit esse parcior frugaliórque iam con-
sumptis opibus: clypeum post vulnera, vt aiunt. Ad cor-
pus: Assidua *κλινοπέαλη* effectum & enervatum corpus iam
continentiam meditatatur, clypeum nempe post vulnera. Ad
animum: Hic filium suum peruersa animi natura & impro-
borum societate perditum ad probam frugem videtur rece-
pturus: vereor ne post vulnera, quod aiunt, clypeum sumat.

Tempus omnium explorator. 8

Ο χρόνος πάντων βασιανισῆς. Elegans prouerbiū nescio
vnde sumptum. vsurpat Augustinus Eugub. de Perenni phi-
losophia, lib. 4. Veritas quæ, vt Heraclirus inquit, cum lati-
ter in profundo demersa: tempus, quod, vt dicitur, *πάντα*
βασιανισῆς, elicit in lucem. Veteres, veritatem, temporis fi-
liam vocarunt. Et Thales Milesius tempus sapientissimum
appellauit, quòd omnia inuenisset. Plutarchus, cur Pithia
Oracula celsauerint, *τὸν χρόνον ὀφειλέτω* vocat, quasi qui si-
dem suam tandem liberare debeat.

Μοισᾶν κατὰ τὸν ὄμα. 9

Musarum os feruens. Theocritus eidyli. 7. Vtemur in homi-
nem eleganti ingenio & festiua dicendi gratia & suauitate
insignem & expolitum; maximè qui amabili carmine &
dulci aures mentésque hominum demulcet. Veteres quic-
quid suaue & eruditum fuit, Musarum artificio assignabant:
hinc Attica Musa dictus Xenophon.

Nouem Musis celatum opus. 10

Horatius epistola ad Florum vsus est hyperbole prouer-
biali, cum vellet significare opus supra modum egregium, su-
praque humani ingenij vires, & quod ne Musæ quidem ar-
tium inuentrices æquare possent. Vel si, celatum, legas
opus, sensus erit, in quod Musæ omne artificium suum con-
tulisset.

eulisse simul videri queant. Verba eius hæc sunt:

Carmina compono, hic elegos: mirabile visum,
Celatumque nouem Musis opus.

Venustior vsus erit per *εἰσαγωγίαν*, vt si de Scoti scriptis quis ioco dicat, Esse nouem Musis celatum opus.

In medio Tybure Sardinia est. II

Prouerbialiter dictum est à Martiale lib. epigrammatum 2. In medio Tybure, Sardinia est. Quo voluit significare, nihil cæli lociq; ingeniū quanuis mite & clemens conferre, non impedire vernantis auræ mollem dulcedinem, non gratō virore nemora, non suaue redolentes vndique herbas, non venas fontium, salubres animo, stomachoq; laticum latebras profundentium; nihil denique quæcunque sensus, animūque demulcent, & afficiunt, vllam moram afferre; quo minūs cūm dies fatalis, & à rerum conditore designata cuique meta viuendi obrepserit, quisque moriatur. Tybur, species pro genere, accipitur hîc pro omni loco salubritate comendabili; & Sardinia, pro omni regione, aère, soloq; pestilenti. Sardinia enim pestilentem aërem salutiq; hominum officientem, valetudinēque perturbantem veteribus memoratur habere: Tybur autem vndique soli aspectu lætum & salubre prædicatur. Versus Martialis, è lib. 2. de Curatio, quia (vt omnes illius poëtæ) festiui admodum sunt, quiq; prope ipsam sententiā prouerbialē explicant, libenter subieci.

Ardea solstitio, Præstanaq; rura perantur,

Quiq; Cleonæo sidere feruet ager:

Cūm Tyburtinas damnet Curatius auras,

Inter laudas ad Styga missus aquas.

Nullo fata loco possis excludere; cūm mors

Venerit, in medio Tybure Sardinia est.

Laudatas aquas vocat Albulæ, quæ vulneribus mederi dicuntur, quia sulfureis fumabat, vt ait Martialis lib. primo de Regulo. Nec me latet tamen Tybur gelidum sæpè à Martiali vocari, quòd in regione calida (qualis est Latium vbi Tybur extructum est) non tollit loci salubritatem. Adde quòd Horatius lib. Odarum 1, 7. ad Plancum scribens, nulla regione vt Tyburtina perinde se capi testatur; haud dubiè amcenitate & salubritate loci cæliq; clementia & temperie adductus.

Vulpes pilum mutat, non mores. 12.

A 4

Resperere

Respicere adagium videtur illa senis bubulci sententia qua apud Suet. Vespasianus Cæsar perstrictus est, qui negata sibi gratuita libertate, quam imperium adeptum suppliciter orauerat, proclamauerit: Vulpem pilum mutare, non mores. Sensus est titulis dignitatum & amplissimis fortunæ muneribus corporis, non animi sordes tolli in veteratore & auaro homine: fortunam improbis & subdolis splendorem & nitorem corporis conferre, non abstergere animi illuuiem, ingenijque sordes; exuere hominem callidum pannis, non item vitijs: Vel senectutem addere annos, non etiam virtutes.

Huic Erasmi illud simile est, Lupus pilum mutat, non mentem. Hodie Flandris trita sunt. Lupus non emendatur senio. Et, Vulpes ætate fit astutior, non etiam melior.

Intempestiua Minerua. 13

Ouidius Metamorph. 4. Solæ Mineides intus Intempestiua turbantes festa Minerua. Intempestiuam Mineruam dixit operam & opus parum oportune exactum. Est de lanicij opere loquatur poëta; nihil vetat tamen generaliter accipere pro omni studio & opere: quandoquidem omnibus præesse artibus Minerua fingatur, quarum plæræque absque labore non fiunt: quo in genere est lanicij & texturæ studium.

Ἐκάτη βελετής. 14.

Hecate sagittatrix, vel potius iaculatrix. Suetonius in vita Neronis ænigmaticè Parthum sagittis acrem & venationibus ac militaribus studijs ad infaniam vsque indulgentem & addictum Ἐκάτην βελετήν vocat, citato cuiuspiam disticho Neronis, agones, citharæque strepitum magna cauilatione perstringentis. Id autem est huiusmodi. Dum tendit citharam noster, dum cornua Parthus: Noster erit Pæan, ille Ἐκάτη βελετής. Sensus est. Nero ex agonisticis certaminibus, & citharæ ludo sibi non aliter triumphum adornabit, quàm Parthus ferox sagittis Romanis legionibus in Armenia sub iugum missis: alter cithara Apollinis armis; alter Ἐκάτης sagittis, quibus illam terribilem canunt poëtae, epinitia canet. Obiter quoque in vocabulo Pæanis (quod & Apollinis cognomen, & triumphantium vox est vt quum acclamant Io Pæan) irrisus est Nero, qui urbem ingressus post agones Græciæ, Pythiam veluti citharisticæ artis præsidem dextra gerebat. Ac nescio an facetissimus & mordacissimus

αὐτοῦ

auſtor huius diſtichi, alluſerit etiam ad etymologiam Præanis & Hecates. Quadrat in hominem ad viciſſedum promptum, & ingenio irritabili. Licebit etiam iacere in intemperantis lingue ac virulentæ fœminam. Quod ſi vni ca diſtione legere placet *ἐκκῆθηβελίτης*, nō diſcrepabit ſententia de eo, qui *ἀλγὲ ἔδωκεν, καὶ ἐπὶ δ' ἄσει*. Homerus Iliad. primo. Apollinem peſtilentiam Græcis ob negatam Chryſæ ſacerdoti filiam immittentem, *ἐκκῆθηβελίτην* appellat. Etiam *ἐκκῆβόλον*, & *ἐκκῆρον*, & *ἐκἀεργον* alibi vocat: quæ epitheta omnia à procul feriendo etymon habere videntur. Mira igitur gratia Parthus victor Romanarum legionum, idem tamen procul vltimis in terris poſitus (nam Parthos à Roma multa maria, inſulæ, regnaque diſtinguunt) *Εκκῆθηβελίτης* dicitur: Nero Præan, utpote cithara & triumpho exultabundus. Nec tamē damno ut legatur *ἐκάστην βελετήν*.

Ut ovis lupum conſpicata. 15.

Φύζας δ' ὄσων ἐρ' οἷς πολὺν λύκον ἀθρήσασα, Contemplata lupum, fugis, ut pecus, improba, canum. Theocrit. Eidyll. 11. Qui indicabit ſe vehementer abhorreſcere à cuiuſpiam uſu & conſuetudine, & longè fugere vitæ ſocietatem & amicitiam; hic Theocriti verſus vel in primis quadrabit. Ut ſi quis dixerit, A ſophiſtis ita abhorreo, ut non perinde *οἷς πολὺν λύκον ἀθρήσασα*. Quod ex Homero, ut multa alia, ductum eſt Iliad. 10. ubi Achilles ad Hectorem loquitur his verbis,

*ὦς σὸν ἐστὶ λέκκι καὶ ἀνδράσιν ἔρκια πιάα,
οὐδ' ἐλύκει τε καὶ ἄρνες οὐόφρονα θυμὸν ἔχουσιν·
ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι Διὸς περὶς ἀλλήλοισιν,
ὦς σὸν ἐς' ἐμὲ, καὶ σε φιλήνυμαι, οὔτε τι νῶϊν
Ὀρκία ἔοσονται, πρὶν γ' ἢ ἕτερόν γε πιδόνται.*

Hunc Homeri locum imitatus Horatius, lib. Epodon, in Menam Pompei liberrum ita inuehitur, Lupis & agnis quanta ſortito obigit, Tecum mihi diſcordia eſt.

Cybiotates. 16

Alexandrini dicaces natura, & liberioris linguæ, Veſpaſianum immenſa pecuniæ auuiditate laborantem ac ſubinde veſtigalia ciuitatibus & tributa prouincijs augentem, omnibusque è rebus etiam ſordidis, lucri odores venantem infami conuitio, Cybiotaten vocabant, cognomine vnius è regibus ſuis turpiſſimum ſordium, Suet. in Veſpaſiano 19. Sic enim ibi vulg. I. A quo non abludit quod Giſelinus in quodā manuſcript. legit, cibotandem, vel cybiotantem, mendo pro-

prijs nominibus perfamiliari. Quin & Strabo lib. 16. vbi Ptolemæorum genealogiam recenset, hunc Cybiosastem nominat, qui maritus per aliquot dies fuerit filię Ptolemęi Anletæ. Si coniecturis locus est, putem dictum fuisse Cymbotatem, cum Hesychius testetur κύμβιον significare fundum ollæ fictilis, & κύμβιον iaci solere in parcos & sordidos: vel cymbotatem à κύμβιζ, quod valet, ῥυπαρός, ἀπὸ τῆ κισθῆλου χροσίσ, Eustath. qua voce etiam Aristot. Ethicor. 25. genus quoddam auarorum hominum notat. sed hæc incerta; neque ego quicquam statuo. Vtemur vulgata voce, dum alia certior reperitur, in principes summè auaros, & omnes vndique causas exenterandis subditorum loculis venantes, nunc proponēdo decimationes bonorum, vel proventuum; nunc mercimonia certa vi pecuniæ taxando; quin & quibuscunque annonæ partibus vt frumento, vino, cereuisiæ, alijsque ad victum spectantibus vectigal assignando quantum liber, & quoties liber. Philippus Gallorum rex qui vectigal salis imposuit, quod magna adhuc tyrannide grauat Galliam, meritò Cybiorates dici potuit: quanquam posteri quoque infame hoc vocabulum non satis longè à se repellere videantur, qui hominis iamdiu sepulti sordes imitando asserunt. sed, vt ille ait, lucri bonus est odor ex re qualibet.

Samnites. 17.

Vno vocabulo complexus sum modò adagium: completar nunc etiam alterum. Id vt liceat, effecerunt tum priuati aliquot homines, tum etiam populi quidam plurimum nobilitati vulgò vel vitio aliquo peculiari & insigni, vel laude. Samnites ergo Horat. epist. 2, 2. vocat προσιμικαῖος eos, qui multum diuque lædunt, & læduntur: mordent, & mordentur, dente cruento & diro Marte lacessunt, & lacessuntur: Breuiter, Samnites vocare licebit, qui longo temporis spatio alios grauissimè vexant, vehementissimèque affligunt, ipsi quoque atrocissimè vexati ab aduersarijs & grauissimis calamitatibus pressi. Horatij versus hi sunt.

Cædimur, & rotidem plagis confundimus hostem,

Lento Samnites ad lumina prima duello.

Agit de poëtis, qui aures pene inuiti & fracti diu præberent alienis scriptis audiendis; cum ipsi vicissim alienas aures suis poematis recitandis obtundant, atque enecent. Samnites testibus historicis, Liuius, Floro, Orofio, Plinio Iuniore, & alijs, per annos 49. atroci bello cum Romanis equo Marte depugna-

depugnari: tandem Pontio duce eorum capto in Romanorum ius concesserunt. eamque ob causam gladiatores Romæ Samnitium nomine appellati sunt. Cic. multis locis. Livi lib. 9. huius appellationis originem refert ad Campanos, qui, superbia & odio Samnitium, gladiatores, quod spectaculum inter epulas erat, eo ornato (descripserat ibidem illum paullo ante) armarunt, Samnitiumque nomine appellarunt.

Solem mercede præstare. 18

Lactantius libro Institutionum 3. tacite notans philosophos disciplinam suam sordidis lucellis, fœdisque cupiditatibus & voluptatibus lenocinantes, volensque ostendere Christianos his longè præstare, qui ab his moribus abessent, duo subiecit veluti adagia, nempe, solem mercede præstare, & aquam vendere, hoc modo. Gratis ista fiunt, facillè, citò; modò pateant aures, & pectus sapientiam sitiat. Nemo vereatur nos: aquam non vendimus, nec Solem mercede præstamus. Equidem non absurdum puto, si Lactantium Augustinumque lib. confess. 12, 25. sequendo, in hos qui Dei naturæque beneficia omnibus ex æquo sine discrimine exposita in quæstum & commodum sui solum transferunt, & rem omnium communem lucri cupiditate priuati iuris faciunt, illud Lactantij iaciatur, Mercede Solem præstant, & aquam vendunt. Hæretici, qui publicum æterni Evangelij fontem omnium communem, qui salutem æternam omnibus in Christum credentibus promissam sibi solis arrogare non verentur, Mercede Solem præstant, & aquam vendunt. Item, qui diuina Sacramenta lucrosas artes existimant: in summa, quicumque Dei ac Domini nostri beneficia, omnibus ex æquo condonata, suæ gloriæ & pleonexiæ seruire cogunt; Solem mercede præstare aptissimè & verissimè dicemus.

Sol omnia aperit. 19

Omnino mihi quidem videtur prouerbialis ille Theocriti versus ex Eidyli. 1.

Ἡ δὴ γὰρ φρέσδες πάντ' ἀλιεῖται ἄμμι.

Equidem prodit Sol omnia nobis. Sensus est, omnia temporis spacio in lucem promi & reuelari. Solem per μετανομίαν pro die posuit, cum causâ efficiens diëi, Solis splendor sit. Et vt Sole lucente omnia sunt aperta & conspicua; ita etiam temporis decursu obscura quæq; in apicium, vt ait

Horatius

Horatius, proferuntur. Confinis huic est senarius ille etiam prouerbialis, ἀγχι ἢ πρὸς φῶς τὴν ἀλήθειαν ῥέον. & Pindaricum hoc: ὁ ῥέον πάντων πατήρ. Potest videri allusum ad fabulam Homericam Odysseæ θ. vbi in Veneris concubitu Mars adulter deprehenditur indicio Solis; epimythio indicante, tandem aliquando fœda malè celata prodi.

Albo eradere, & adscribere. 20.

Quauis Erasmus prouerbium, Non eras in hoc albo, satis diligenter explicauerit, non tamen ex eo protinus constabit, quid eradere & adscribere albo sit: quæ adagia haud dubiè aduersaria non minùs elegantia & lepida sunt, quàm illud Plinianum. Quin serio ausim veròque vultu contendere plusculum hæc, quàm illud, præferre gratiæ & festiuitatis. Vtroque vsus est castigatissimus dicendi & sentiendi magister Suetonius: In Claudio. Splendidum virum Græciæque prouinciæ principem, verùm Latini sermonis ignarum, non modò albo iudicium erasit, verùm etiam in peregrinitatem redegit. In Domitiano item. Equitem Romanum ob reductam in matrimonium vxorem, cui dimissæ adulterij crimen intenderat, erasit iudicium albo. Est ergo albo eradere, ignominiose & cum suggillatione nominis ab honesto aliquo vel publico munere depellere: &, adscribere albo, honesto cum suffragio ad publicum aliquod munus, vel honestum officium allegare, & admittere.

Per genium alicuius deierare. 21

Per genium alicuius deierare, est omne dictum & factum honestatis eulogio notare, nihilque non per assentionem gloriæ & laudi ducere, sed omnia votis honoribusque profecui, quasi Deo adhortante, & præside gesta. Quod & ipsum vsurpat Suetonius, in Caligula, eleganter prorsus & facie prouerbiali, cum voluisset significare, pleròsq; à C. Caligula supplicio affectos, non quòd supplicio digni essent, sed propterea quòd non omnia ipsius tam dicta quàm facta honesta duxissent & assentando euexissent. Eius hæc sunt verba in Caligula: Multos honesti ordinis, deformatos priùs stigmatum notis, ad metalla & munitiones viarum, aut ad bestias condemnauit, aut bestiarum more quadrupes cauea coërcuit, aut medios ferra dissecuit. nec omnes grauibus ex causis: verùm malè de munere suo opinantes, vel quòd nunquam per genium suum deierassent. Quæ hoc loco de superstitione gentilium in placàdo vel propitiando alicuius genio

genio vel suo adferri posset, scripsi alibi. Nunc breuior esse volo, nihilque extrâ euagari.

Spongiæ. 22

Romani per celebri ioco, Vespasiani procuratores & magistratus ex tenui re ad ampla euectos, & magnis officijs & honoribus auaritia principis nobilitatos, vt repetundarû postea rei ac condemnati largè & prolixè fiscum locupletarent, Spongias appellabant *μπαφογικῶς*, à spongiarum vsu; quæ siccæ humectantur, & vuidæ exprimuntur. Auctor est Sueton. in Vespasiano his verbis: Creditur etiam procuratorum rapacissimum quemque ad ampliora officia ex industria solitus promouere, quò locupletiores mox condemnaret, quibus quidem vulgo pro spongijs utebatur, quòd quasi & siccos madefaceret, & exprimeret humentes.

Genium habere aliquid. 23

Quod in metallis, id ipsum in adagijs vsu venit, vt vsu cultus & splendor accedat: adèd vt nec illud iudicandum sit in elegans aut *ἀκρόθυτον*; quod etiam vulgo tritum circumfertur. Tale est Martiali eiusque synchrono vsitatum, Genium habere, quo prouerbio vtuntur significaturi, aliquid natua quadam indole & quadam arcana ratione mouere animos hominum, & ad sui amorem sponte sua trahere, vehementerque afficere. Refertur ad rem, & ad personam. Ad rem apud Martialem lib. 6.

Ingeniosa tamen Pompilli scripta feruntur,

Sed famæ non est hoc, mihi crede, satis.

Quàm multi tineas pascunt blattalque disertis,

Et redimunt soli carmina docta coqui!

Nescio quid plus est, quod donat sæcula chartis,

Victurus genium debet habere liber.

Ad personam, Iuuenal. sat. 6.

Nemo Mathematicus genium indemnatus habebit.

Indemnatum dixit pœnæ immunem. Eiusdem notæ est Cæstum habere, Homero & Martiali alijsque vsurpatum.

Apollo Tortor. 24

Augustus Cæsar cenam sumptuosam instruxerat, in qua deorum dearumque habitu discubuisse conuiuas, ipsumque Apollinis scenico ornatu transfiguratum fabulis Romanorum spargebatur. Ea cena *δῶδεκαθεῶν* (sic enim lego) appellabatur: quo tempore ingens Romæ inopia frumenti & annonæ caritas fuit. Hoc rumore diuulgato, imperatorem alienissi-

alienissimo tēpore nempe in summa vrbs fame lautis epulis indulgere quasi publica calamitati insultando, Romani Apollinem Tortorem esse acclamarunt: Apollinem quidem, ob ementitum Apollinis habitum, quo in cena illa mystica deformatus lasciuiabat: Tortorem verò, quòd eo nomine idem Apollo quadam in vrbs parte coleretur. Quod illi epitheton attributum suspicor, quod Marfiam citharædum pfallendo victum inaudito antea supplicij genere excruciasset, cui viuo pellem detraxerat. Pari ratione Octauium Augustum, quasi qui viuos excoriasset homines, frumento per luxum & sumptuosam cenam absumpto, Apollinem Tortorem per conuicium vocabant. Non pessimè quadrabit in principes & magistratus in Reipub. calamitate festis gaudijs exsultantes & intempestiuus delicijs & voluptatibus soluentes animum, nihil publica miseria commotos, & tum maxime negligētes officiū, quādo conueniebat maxime præstari.

Mundi oculus. 25

Sol apud Ouidium Metamorphoseon 4. se mundi oculum lepida translatione vocat, eximium sui vsum maximeque necessitatem significans.

Omnia qui video, per quem videt omnia tellus, Mundi oculus. Sic Cicero pro lege Manilia Corinthum totius Græciæ lumen appellat. Et apud Ioannem Euangelistam varijs in locis Christus se vocat τὸ φῶς τῶ κόσμου. Quadrabit in hominem omnibus sapientiæ numeris & virtutum insignibus instructum, Reipub. summè vtilem ac necessarium.

Ars census, opera vita. 26

Meretur recipi inter parcemias hoc vulgò omnibus decantatissimū, cum hominem nō patrijs opibus vitam tueri, non amicorum subsidijs niti, nec partis frui, aut dote vxoris beatum propinquorumue hereditate locupletatum, sed quotidiana opera & opificio vel arte se suamque familiam alere significabimus. Alterum legitur apud Ouid. Metamorph. 3.

Pauper & ipse fuit, linoque solebat & hamis

Decipere, & calamo salientes ducere pisces:

Ars illi sua census erat. Alterum exstat apud Terent. in Phor. Pauper, cui opera vita erat, ruri ferè se cōtinebat. ibi agrum de nostro patre Colendum habebat.

Ocyma cantare. 27.

Satyrographus ille disertissimus (sic enim à D. Hieronymo laudatur) qui teste Fabio, multum veræque gloriæ affectuosus

quutus est vnico libello ; lepidissima ἀλλήγορίαι prouerbiali,
 Ocyma cantare, pro probris, conuitijsque adspargere, & ma-
 ledictis infectari dixit saty. 4. vbi, cum genus & formam tan-
 quam eximias naturæ dotes iactanter Alcibiades efferret,
 alioqui teneræ ætatis imbecillitate ad Rempublicam geren-
 dam parum idoneus, præsertim rerum vsu destitutus & veri
 rectique sordidus auctor : Socrates eodem loco nihilo me-
 liorem facit Baucide Pannucia, discinctum socordemque
 vernam maledictis grauius impetere. Persij verba hæc sunt:

Dinomaches ego sum. suffia, sum candidus: esto;

Dum ne deterius sapiat Pannucia Baucis,

Cum benè discincto cantauerit ocyma vernæ.

Sensus est, iacta, quantum vis, natales claros, egregiam-
 que corporis pulchritudinem, si ingenium sordidum sit;
 & prudentia rerumque solertia absit; nihilo melior es
 vinosa & suffarcinata aliqua anu, atate & vino deliran-
 te (talis enim inducitur Baucis) quæ probè defricat con-
 uitijs socordem & dissolutum seruum domi natum. Ducta
 est allegoria à veterum more inter serendum ocymum vsur-
 pato: quod teste Plutarcho & Plinio, li. 19. cap. 7. creditum
 est prouenire copiosius & felicius, si maledictis additis se-
 retur. Eodem planè sensu, eadèmq; figura prouerbiali pos-
 sumus dicere, Cuminum serere: quod etiam auctor est Pli-
 nius, cum imprecatione ne exeat, postquam satum fuerit,
 terra adacta pauit.

Gratijs lita. 28

Non potuit festiuus aut magis prouerbialiter dici, quàm
 est à Platone Atheniensi philosopho dictum ad Xenocratem
 discipulum suum, qui semper teste Laërtio lib. 4. tetrico
 vultu & seucro habitu incedebar, nulla animi hilaritate ostē-
 sa, nulla oris facetia, frontisque nitore tristem seueritatem
 mitigante ac temperante. Volens igitur Plato seueri gra-
 uisque ac vultuosi, ac proinde molesti hominis mores comi
 quodam blandèque festiuo habitus genere componi orna-
 ri que, illum θύειν τὰς χάρισι iussit; quod Gratiæ inducantur
 semper à Poëtis, liberali oris effigie, & renidenti facie, solu-
 tisq; zonis. Hoc dicto castigabimus superciliosum aliquem
 Theologum, vel turbulentum sophistam. Et de inhumano
 ac barbaro: Nunquam ille Gratijs litauit.

Κάλλισ' ἐνδοῖ παῖσαι. 29

Κάλλισ'

Κάλλισ' ἐνδοὶ πάσαι, τὸ τὰν νύδων εἶπ' ἀποκλήζας: Clausa domi sponsa, quidam, Sunt omnia rectè, dixit. Citatur prouerbij titulo à scholiaste Theocriti. Natum à quodam, qui domi sponsam concluderet, & adijciente; κάλλισ' ἐνδοὶ πάσαι. Sunt intus omnia rectè. Sub finem historię Domitiani in Tranquillo legimus, Cornicem in Capitolio elocutam, εἶμι πάντ' ἀκαλίως. Hæreditatem optimam, vel sacerdotium opulentum nactus, oportunè hoc versu animi sui gaudium proderet.

Sicula aula. 30

Iuuenalis traducens sæuitiam matronarum Romæ in feruos ancillásque mira libidine animi ad quantis occasionem iniquè & crudeliter verbis & verberibus debacchantiũ, earum domum translatione prouerbiali Siculam aulam vocat. Aluit enim Sicilia prisca saculis plurimos tyrannos miserabiliter in humana corpora pro libidine grassantes, vt Phalaridem, Dionysium, & id genus monstra exitialia. Carmen Iuuenalis ex sat. 6. hoc est,

Et cædit, donec lassis cadentibus, exi,
Intonat horrendum, iam cognitione peracta,
Profectura domo Sicula non minor aula.

Aptissimè vtemur de ciuitate, vel domo iniqui crudelisque principis satis superbè & insolenter omnia pro imperio gentis, bonosque, capite, & fortunis oppugnantis, vbi, vt canit Ouidius, Victa pugnaci iura sub ense iacent. Commodè etiam diceretur, de schola plagiosi alicuius magistrelli sæuitia & inscitia furentis, qualem puer ego cognoui cuiusdam re & nomine Κριουμάζου, planèque Scythæ; cuius schola non leuius personabat verberum fridore Sicula aula Phalaridis, aut Dionysiorum. Vsq̄ue ad eò suaue erat homini eiulantium puerorum voces audire, & longissimo temporis spatio casorum lacrynis ac gemitu miserabili pasci. Nomen tacebitur, terra aquisque obruendum, Vulcanoque sacrandum. Faceta est Diogenis χεῖρα & proxima prouerbio, de gymnasio Euclidis, ἢ χολή, ἀλλὰ χολή: Et Platonis ludum, non ἀγαστεῖον, ἀλλὰ καὶ αἰγαστεῖον appellantis. Quibus verbis miro cum lepore hæreticorum sophistarũque certamina insectabimur.

Orba Tigride peior. 31

Vsus est idem Iuuenalis, sat. 6. de supra modum sæua & impotenti matrona, zelotypia laborante.

Tunc

Tunc grauis illa viro, tunc orba tigride peior.

Metaphorica hyperbole est, à natura & ingenio tigridis, quæ raptis catulis pernitate incredibili raptorem persequitur, donec vel prædam eripiat, vel in nauem fugere compellat; ne sic tamen cessante eius feritate, erit irrita. Plin. 8, r8. Tigridis feritatem notat & Virgilius Aeneid. 4. Hircanæque admorunt vbera tigres.

Antiphates trepidi Iaris, & Polyphemus. 32

Patrem familiâs in seruos ancillasque verberibus & cæde sauientem, vxori filijsque suis vehementer infestum ac terribilem, omnibusque tam domesticis quam alienis ob morum impotentiam animique atrocitatem intolerabilem & exitialem, eleganter hoc versu truncato Iuuenalis appellare licebit, quod exstat sat. 14.

An sauire docet Rutilus, qui gaudet acerbo

Plagarum strepitu, & nullam Sirena flagellis

Comparat, Antiphates trepidi Iaris, ac Polyphemus?

Exstat Odyss. x. mentio Antiphatis Læstrygonum regis. incoluisse autem Leontinam regionem in Sicilia Læstrygones referuntur. Fuerunt immanes barbarique homines, eodem Homero auctore, qui hospitiûm carnibus vescébatur. Quod etiam Vlyssis socij, eodem Antiphate iubente, mactati, expectiebantur, ne Vlyssi quidem parafuri, si non velocitate remotum periculum vitasset; & tamen non nisi multis nauibus & socijs amissis euasit. Ceterum de Polyphemo exstat fabula apud Homerum & Virgilium nemini non aperta eorum qui Musarum sacris vel leuiter imbuti sunt.

Ὀπιπτεύειν πολέμοιο γαφύρας. 33

Argutia, festiuitate, allusione & translatione scætet illud Hom. Iliad. d. Agamemnonis ad Diomedem.

Τὶ πλώσεις, τί δ' ὀπιπτεύεις πολέμοιο γαφύρας;

Agamemnon ergo instruens aciem Argiuorum aduersus Troianos violati fœderis reos, sauciato per insidias Menelao, cum phalanges plerasque suorum lustrasset; alios exhortando, alios increpando, quosdam etiam laudando utpotè paratos circumiens agmina, cum ad Diomedem venisset, his verbis illum obiurgauit.

Ὡ μοι πλόεις ἢ δαίφρον ἰπποδάμοιο,

Τὶ πλώσεις, τί δ' ὀπιπτεύεις πολέμοιο γαφύρας;

Υ

Es

Ea quanquam difficilius reddi queant, Latinè verti tamen.
 Progenies, quam fortis equis, quam fortis in armis,
 Produxit Tydeus, nam quis metus vrget inettem
 Et belli pontem circumspectare coëgit?

Vfus erit in ignauum, sibiq; vt Terentius ait, post principia cauentem, qualem hoc loco Diomedem suggillat Agamemnon. Nec incommodè iacietur in sophistam veris rationibus impeditum, & conclusum, vtq; sese extricet & explicet ad ridiculas elenchorum captiunculas confugientem. Par iudicium de hæreticis sophistarum primipilis, vel subsidiarijs, qui argumentis solidis destituti fictis criminibus aduersarios suos impetunt; modò dicant, quid dicant, non curantes.

Ξυνηρετμεῖν. 34

Vnà remum ducere. Metaphora eleganti vsus est Vlyses apud Sophoclem in Aiace, cum vellet significare, vt i amicitia, auxilio, studio, & beneuolentia mutua. Ea si ad res animi transferatur, in prouerbiū trahetur summa festiuitate: vt, si amico dicamus; In litteris prouehendis oportet uos *ξυνηρετμεῖν*. Aduersus hæreses vndequaq; grassantes oportet catholicos homines vnà remum impellere. Hæreticorum phalanges ad labefactandum Ecclesiæ statum (vt Sophoclis vocabulo vtat) *ξυνηρετμεῖσιν*. Is sic habet,

Ἐξῆσιν οὖν εἰπόντι τ' ἀγ' ἠθ' ἢ φίλῳ

Σοὶ μὴδ' ἐν ἧσόν ἢ πάρος ἔξυνηρετμεῖν;

Licet igitur mihi vera verus si loquar, Tibi, vt antè, amicus esse remigij comes?

Α' ἢ ὄφελος τ' ἀγνοος τ' ἐμδμα ἀγαμός
 τ' ἀπολέσθαι. 35

Non esses vtinam natus, celsusue perisses. Hector accusans & acerrimè traducens fratris sui Paridis degenerem imbellemq; animum, adeò vt ne vultum quidem, aut congressum hostis sui sustineret adspicere, cui tamen ante hospitali iure violato vxorem eripuerat: hoc illum versu detestatur. Optaret ergo potius non nasci eum vel absque nuptiarum fœdere aut iure vlllo perisse, quàm eò prorupissè temeritatis & flagitij, vt alienum thorum inuadendo sibi dedecus & exitium, hostibus gaudium, patriæ deuastationem & exidium, parentibus luctum, & indigna suorum funera peperisset.

risset. Atque hanc sententiam sapissimè exclamauit Cæsar Augustus fortuna destitutus τῆς ἐνπαυδίας, videns domum suam liberorum nepotumque ac neptium probris & flagitijs fœdè dehonestari. Nam referete Suetonio, ad omnē Agrippæ & Iuliarum mentionem hoc versu infelicitatem suam testatus est, etsi mutata persona apud eundem ὄφελον legatur. Retulit enim ad personam suam, eoque fortè non malè accentu mutato sic legi posset, ἂν ἴθ' ὄφελον τ' ἀγόνος τ' ἔμψαι ἀζαμός τ' ἀπλίοχ. Quanquam priorem lectionem, vt aptam nolim contemnere. In vsum trahemus, cum pertaxi liberorum ignauiam, aut nostram in sobole educanda atque instituenda, infelicitatem stomachando deplorabimus. sicque poterit Augusti mutatio ὄφελον competere, præsertim vbi seorsum id facimus & sine arbitris. Alias cum apertè liberos detestamur, locordia & flagitijs eorum offensi, timentes famem, bonis, & vitæ; non erit persona mutanda. Poterit etiam ab alieno, vel matrefamiliâs dici in hominem pestifera & flagitiosa sobole dehonestatum.

Νίκη δ' ἐπαμβλεταὶ ἀνδρας. 36

Alternatque viros victoria. Possit hoc Homeri carmen Iliad. 2. in prouerbiū cadere: quando victos nos, sed minimè territos tamen, nec spem animumque deposuisse ob sortem aduersam significabimus. Nam hunc locum παραφρασικῶς interpretatus Virgilius Aeneid. 11. verbis Turni sic disserit.

Multa dies, variusque labor mutabilis æui
Retulit in melius: multos alterna reuifens,
Lusit: & in solido rursus fortuna locauit.

Maledicus à malefico non distat, nisi
occasione. 37

Ostenfurus Quintilianus lib. 12. quàm fœdum & illiberale sit patrono conuicijs rem gerere, & certare inter dicendum siue veris siue fictis, & vti canina facundiâ, vt Appius dicebat; non dubitat maledicum parem malefico facere, vt sola discrepent occasione: nimirum subindicans conuiciatori & maledico ad malefaciendum & nocendum aduersario expromptam esse voluntatem; modò daretur locus & tempus idoneum lædendi, quæ in foro, in ipsa actione commode fieri nequeunt; quanquam abundè satis malefica sit conuiciandi libido. Vtrum verò hanc sententiam excogitarit ex tempore, an alicunde deprompserit; difficilis exitimatio.

Ratio potior propiorque videtur, alicubi lectam in medium adduxisse, vel vulgo sparsam subiecisse. Sin minus: argumento debili, & latius probando, rationeque maioribus rationibus fulcienda, si sibi credi velit, vsus est. Sed ipsius verba perpendamus. At quidam etiam, si forte susceperint negotia paulò ad dicendum tenuiora, extrinsecus adductis ea rebus circumliniunt: ac, si defecerunt alia, conuicijs implent vacua causarum, si contingit, veris; sin minus, fictis; modò sit materia ingenij, mereaturque clamorem dum dicitur: quos ego adeò longè puto ab oratore perfecto, vt cum ne vera quidem obiecturum, nisi id causa exigit, credam. ea est enim prorsus canina, vt Appius dicebat, eloquentia, censuram maledicendi subire, quod faciètibz, etiam malè audiendi præsumentia patientia est. Nam & in ipsos fit impetus frequenter qui egerunt; & certè patroni petulantiam litigator luit. Sed hæc minora sunt illo ipso vitio animi, quo maledicus à malefico non distat nisi occasione. Turpis voluptas & inhumana, & nulli audientium bono grata, à litigatoribus quidem frequenter exigitur, qui vltionem malunt quàm defensionè. Hactenus ille. Tam hîc mihi vide, quàm solida sit oratio ad probandum grauius esse cadere in vitium animi, quo maledicus à malefico tantum distet occasione, superioribus illis duobus, nempe, in se prouocandi impetus conuicijs aspersorum, & defensi causam petulantia linguæ reddendi deteriorem: cum priora illa satis esse in vitio constet, nec probatione opus sit; postremum hoc argumentis adstrui oporteat: si non sententiam vulgò vel doctis saltem tritam vsurpasset. Vti licebit, cum taxabimus scriptoris vel ecclesiastæ alicuius maleferiata conuiciandi ceteris libidinem: quo morbo sophistæ potissimum laborant. Vel cum notabimus intemperantis & effrenis linguæ passim bonis eruditisque maledictis ingerentis procacitatem.

Cede Deo. 38

Tam frequens est apud omnes scriptores præcipuè Virgilium Aeneid. 5. Cedere Deo, fortunæ, fati melioribus, vt nihil supra. Interpretes tamen huiusmodi iubent, vt vtar Homericis, ἐς πᾶν ἢ ὀὐν ἰέναι, tanquam nihil præ ceteris eximij habentia, alias sæpè ἀκρῆς ὄμουροι, vbi nihil opus est. Ergo ab Homero natum est fonte omnium ingeniorum: qui sic Menelaum concionantem inducit, secumque deliberantem, an Hæctori congregiatur Troianorum armis sæpto, qui ad diripienda

ripienda Patrocli arma properabat, an potius cedat virtuti diuinitus adiuta. Eius verba hæc sunt.

Ὁ πτότ' ἀνὴρ ἰθίλοι πρὸς δαίμονα φατὶ μάχαδ',

Ὄν κεν θεὸς ἡμῶν, τάχα οἱ μέγα πῆμα κυλίοδη.

Τὰ μ' ὄυτις Δαναῶν νεμεσῆσεται, ὅς κεν ἰδῆται

Ἐκτροὶ χερσῶν, ἔπει οὐκ ἐθέσφιν πολεμίζει. (uertt.

Hæc nō adeo aprè, sic tamē vt vtcumq; intelligi possint, con-
Numine nam læuo quisquis pugnaverit illi,
Qui superūm cura est & amor; mala deuocat vltro
In caput ille suum. Nec me culpetis, Achiui,
Hæctora si declino, Dij cui tela ministrant.

Exstat apud Eugubinum lib. 3. de perenni philosophia ele-
gantissimum pentastichon in eandem sententiam. Aemula-
tus quispiam erat Byzanum; ergo Phœbus, pro æmulo eo
fisciscitanti cuidam sic respondit.

Ἐΰχεο, καὶ παλίνουρ' ἐπίχεο, καὶ λέγε βῆπι,

Ὄυ σε γε φοῖσ' ἀναγὰν ἀμείνονι φατὶ μάχαδ'.

Κεῖνω γὰρ θεὸς αὐτὸς ἐν ὑπέρχετο χεῖρα,

Ὄν ἐγὼ τρωμέει, καὶ βραγὸς εὐρὺς ὑπέρθεν,

Πόντος τ', ἠέλιός τ', ἠδ' ἠέριον χάσ' αὐτό.

Homerus Iliad. χ. vbi Priamus ad filium Hæctorem.

Ἐκτροὶ μὴ μοι μίμνε φίλον τέκ' ἀνίρα τῶν,

Ὅτι ἀνευ θ' ἄλλων, ἵνα μὴ τάχα πῶτον ἐπίταψῃς,

Πηλείωνι δαμνίς, ἔπει πολὺ φέρτερος ἐστίν.

Et Iliad. ε. Apollo sic loquitur Diomedi.

Φράζεο το δειδῆ, καὶ χάζεο, μηδ' ἐθεοῖσιν

Ἴσ' ἔφηλε φρονέειν, ἔπει ἔποτε φύλον ὁμοῖον

Ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαι ἐρχομένων τ' ἀνδράπων.

Ibidem.

Ἀλλὰ πρὸς τρωῶας πτεταμμένοι αἶεν ὀπίσω

Εἴκετε, μηδ' ἐθεοῖς μετθανίμεν ἴφι μάχαδ'.

Iuuisus vt Orci portæ. 39

Comparatio illa Homericæ, qua affirmat Vlysses mendax
& fraudulentus si quis alius, mēdacem hominem & vanum,
qui ventris studio & paupertate coactus falsa nunciat, non
aliter quàm inferorum portas sibi esse exosum; prouerbialis
est. Exstat autem Odyssea ζ,

Ἐχθρὸς γὰρ μοι κείν' ὁμᾶς Αἰδᾶο πύλησι

Γίγνετ', ὅς πινὴ ἔικαν ἀπατήλια βάζει.

Namque mihi inuisus tanquam sæui ostia Diuis,

Verba dolosa loquens, quia paupertate coactus.

Huic simile est illud Iliad. γ

Ἴσον γὰρ σφιν πᾶσιν ἐπήχθετ' κηρὶ μελαίνῃ.
Sicerat exofus, veluti mors omnibus atra.

Ὀλοαῖς μανίας. 40

Pestiferis furijis. Theocritus significare volens Polyphemum ita indulgisse amoribus nymphæ Galathea, vt omnia præ his bona & honesta contempserit; cæcoque furore impotentem nec pudorem nec modum suæ libidini statuisse; huiusmodi protopuit carmina, ἰδὺλλίω ἰά.

Ἦ' ρα εἰ δ' οὐπ' ῥόδδης, οὐ μάλοισ, ἐδ' ἐ κίχίοισ,
Ἀλλ' ὀλοαῖς μανίας.

Et non ille rosis, non malis, cæsariæque,
Sed sæuis furijis arsit.

Lingua prædatur. 41

Elegans est illud Hesiodi & classis adagiorum adscribendum, (Ἀπὸ γλώσσης ληίσσε): De homine parato turpis compendij & lucelli ergo omnia humana & diuina iura periurio violare, & ad omnem spem & occasionem quæstus & rapinæ, dolis & malis artibus linguam suam exponente. Hesiodi verba hæc sunt, ἔργων κ' ἡμερῶν α.

Χρήματα σὺκ' ἐρπακτε, θεόδοται πολλὸν ἀμείνω.

Εἰ γὰρ ἕς κηρὶ χροὶ βιη μέγαν ὄλσον ἔλη),

Ἦ' ὄγ' ἀπὸ γλώσσης ληίσσε), οἷάτε πολλὰ

Γίγνε), εὐτ' ἀνδρ' κέρδ' ὄνον ἐξαπατήση

Ἀγρωπῶν, κί δ' αὖ δέ τ' ἀναγδύει κατωπάλῃ.

Ρεῖα τί μιν μανυρεῖσι θεοὶ, μινύθουσι ἕοικε

Ἀνείρα τὰ, παῦρον δέ τ' ἐπι χρονον ὄλεσ' ὀπηθεῖ.

Hæc utcumque expressi Latinis versibus:

Est fatius tribuente Deo non fraude paratas

Condere opes. Etenim quisquis conuerit auaras

Vi, manibusque facultates, linguæque dolosa

Compilat plebem (quæ passim plurima fiunt)

Cum male suadus habet mortalia corda Cupido,

Consequiturque pudorem audacia non verecunda;

Hunc facillè immergunt tenebris dii. conteritur res

Parta domi, paucosque dies fortuna sequetur.

Hinc videti potest depromptum illud omnibus familiare apud Latinos: Male partum, malè dilabitur.

Num capti potuere capi. 42

Contraria illa vocum συζυγία vel si mauiς προσονομασία, quæ

quæ Iunone queritante, exstat apud Virgil. *Aeneid.* 7. miram auxilium habet & emphasim turbulentissimam, meritoque Adagiorum locum occupabit; cum significabimus nobis rem esse vel fuisse, ut negotium vel litem, vel bellum cum inuictis, immanibus & importunis, nulla re vel miseria fractis, aut frangendis, nullo discrimine fessis, aut fatigandis: usque eo, ut ne victi quidem victoriam tradant: ne capti quidem capi posse agnoscant; nihilo secius ac rebus saluis & integris, fortem & intrepidum animum semper præstantes.

Virgilius sic habet:

Heu stirpem inuisam, & fatis contraria nostris
Fata Phrygum! num Sigæis occumbere campis;
Num capti potuerere capi? num incensâ cremauit
Troia viros?

Flectere si nequeo superos, Acheronta
mouebo. 43

Iuno apud Virgil. *Aeneid.* 7. mirabili vsa ἀυξήσει πικρῆ μιν, huiusmodi carmen proponit minando;

Flectere si nequeo superos, Acheronta mouebo.

Quo etiam uti aptissime poterit is, qui ita obstinatè enititur animi sui propositum exsequi, vel obsequi affectibus, ut nihil pensi habeat, dum id efficiat, pie ne, an impiè; immaniter, an humaniter: diuina ope, an diabolica id conetur, sic ut nihil sibi ad laborem faciat reliqui. Hoc carmine uti poterat Suenfeldius, cum diuinis scriptis Christianos excludit, eorum vsu & lectione antiquata & abrogata: cum docet voces caelestes, visa, somniaque literis sacris (ut ille insanit) viuidiora, viuacioraque, magisque Christianæ simplicitati congruentia; indignissimè interea & crudelissimè multis sacre scripturæ locis contaminatis. Possunt etiam uti alia hereticorum monstra in vltimas terras deportada, quæ huc extremas vires conferunt, seque in omnes formas vertunt; ut factarum litterarum testimonijs, exemplis, & sententijs perperam detortis veterem catholicæ ecclesiæ doctrinam, instituta, legesque conuellant, dissipent, exlinguant. Sed quod Herodotus ait, Non statim cum principio etiam finis apparet, Nec semper feriet, quicumque minabitur arcus.

Verba Virgilij paullo altius repetita, quia etiam sensum & vsum adagij satis indicant, subiicio:

Ast ego magna Iouis coniux, nil linquere inausum
Quæ potui infelix, quæ memet in omnia verti,

Vincor ab Aenea. Quòd si mea numina non sunt
Magna fatis, dubitem haud equidem implorare quod
vsquam est?

Flectere si nequeo superos; Acheronta mouebo.

Caelum in tartara soluere. 44

Quemadmodum prouerbio dicimus, Caelum terrae mi-
scere, & mare caelo, quod vtrumque apud Iuuenalem sat. 2.
reperitur; ita quoque Virgilius, Tellurem vndis miscere,
caelumue in tartara soluere vsurpat. Huiusmodi enim pro-
pemodum idem significant, nempe, omnia perturbare, re-
tiumq; vniuersi naturam euertere & confundere. Aeneid. 12.

Quo res cumque cadent: nec me vis vlla volentem

Auertet: non si tellurem effundat in vndas

Diluuiò miscens, caelumue in tartara soluat.

Albati ad exsequias, pullati ad nuptias

procedunt. 45

Stanislaus Hostus pontifex ecclesiae Varmienfis in Prute-
nia, vir egregius, singularisque Christianae religionis defen-
sor, in explicatione Synodi Petricouienfis, vbi agit de care-
monijs à tempore sumptis, citat ex Sydonio Aruernorum
episcopo, elegans adagium his verbis: Procedunt albati ad
exsequias, pullati ad nuptias. testaturque conuenire ijs, qui
prius postero iudicio hilarem sumunt diem gaudioque ac læ-
titia exsultant, quando luctus & mœroris signa erant exhi-
benda; contraque lugentibus ac mœrentibus, vbi latari ac
gaudere oportebat. Pullata enim vestis decet exsequias: at
nitidos & albatos congruit nuptias accedere,

Alcinoò poma dare. 46.

Merè prouerbiale est illud Martialis poëtae facetissimi pa-
riter & lepidissimi, quod *συγγερόν* eius iniquè studijs so-
dalis *ἀειρήναι* satyr. 5. Alcinoò poma dare. Quando tenuis
rei vel facultatum homo magnis opibus abundanti, eiusque
quod datur largissimè diuiti munus aliquod *κελεύθρον* offert
dedicatque: Vel cum tenuioris eruditionis vir summo ex-
cellentique ingenio viro, summaque doctrina nobili inge-
nij aliquod leuidensè, vt ait Cicero, munusculum nuncupat:
quod nec sic fastidiri conuenit, contra quam faciunt super-
ciliosi quidam Thralones magna insolentia & stultitia de-
menti reiicientes: siquid eiusmodi aliquando contigerit, lædi
indolytam maiestatem suam arbitrantès, si cogantur huc descen-
dere, vt humilia accipiant, vel legant. Martialis lib. 7. ad Ca-
stricium

sticiū modo quo exposuimus vtitur: cuius hæc sunt verba,
Muneribus cupiat si quis contendere tecum;
Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.

Nos tenues in vtroque sumus, vinci que parati:

Inde sopor nobis, & placet alta quies.

Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quæris?

Alcinoo nullum poma dedisse putas?

Iuuenalis satyr. 5. taxans Trebum amicū, qui se parasitum
Virroni cuiusdam opulento exhibebat, omni contumeliarum
genere quotidianisque probris à diuite illo vexatus, ad pro-
uerbiū superius alludit carminibus quæ subijciam: est po-
ma Alcinoi de sapore & gustu suauibus & delicatissimis, spe-
cie pro genere vtendo, licebit dicere etiā prouerbiali colore:

Virgo sibi & reliquis Virronibus illa iubebit.

Poma dari, quarum solo pascaris odore,

Qualia perpetuus Phæacum auctumnus habebat.

Alcinoi ponietum (sic enim Tertullianus loquitur) gra-
phicè describit Homerus Odyss. η.

Celer, vt mens, vel ala. 47

Τῶν νέεσ ἀκείλαι, ὡσεὶ πτερόν ηἴς νόημα.

His naues celeres, vt mens, vt que ala feruntur.

Versus est Hom. Odyss. η. de nauibus Alcinoi Phæacum re-
gis, quem, vt hyperbolicum & vulgato sermone vsurpatum,
non ineptè trahemus ad omnia quæ pernitate insigni ce-
leritate que valent. πτερόν ala, vel alata sagitta.

Ἄνωτερος μῦθος. 48

Fabula absque pennis, vel inalata, pro fabula grauis pon-
deris, citò auribus excipienda, interiusque recondenda, ne ob-
liuione pereat, omnino prouerbialiter ab Homero Odyss.
17. vsurpatur, vbi legitur, Ὡς ἄρ ἐφώνησεν, τῆδ' ἄπτερο
ἔπλετο μῦθος. i. teste Eustath. μὴ ἀποπτοῖς ἀλλ' ἐπιμείνας τῆ πη
νεόσῃ. i. Vbi Telemachus dicere desisset, verba Penelopæ
aures allapsa, imo eius pectore ita inhæserunt, tanquam alis
carerent omnino, neque viderentur denuò euolutura. Alijs
ἄπτερος valet, πυχὸς καὶ ἰσόπτερος; sed diuerso sensu. Sacræ
litteræ ἄπτερο μῦθῳ vel λόγῳ eleganter vocabuntur, vt
velociter auribus admittendæ, mente que ima semper ob-
uersanda.

Τοὺς ἄλλους ἐράνιζ', ἀπὸ δέκτορος

ἰσχεο χεῖρας. 49

Y 5

Nummum

Nummum posce alios, caue poscere ab acceptore. In alijs legitur. Τὸς ἄλλους ἐνάρετος, ἀπὸ δ' Ἐκπερθεῖ ἰχθὺς χεῖρας. Castigationē superioris versus, vt videtur, Homerici à Diogene per metathesin vsurpati, debemus Paulo Leopardo, quo non alium habet Flandria nostra ingeniorum ferax vel humaniorem vel doctiorem. Legendo ἐνάρετος, id est, stipem posce, & δέκπερος, à δέχουμαι, commodè vchemur, cum ioco petaces à nobis remouebimus: item seriò, cum monebimus amicū, vt auari aut copiosi sed improbi hominis opes ne attingat; vel, cum potentiore ne litem suscipiat. Sin magis placeat. ἐνάρετος id est, spoliabat, & ἰκπερθεῖ, qui ab ἰχθὺς dictus videtur, quadrabit in eum, qui infirmum & pauperem arrodit, eiusque facultatibus insidias struit, intacto potentiore.

Caput hoc ventosa cucurbita quærat. 50

Sicut qui parum sanæ mentis est, vel helleboro indigere dicitur, vel Anticyris dignus; sic non minus lepidè & facetè Iuuenalis stultum & insanum hominem ventosam cucurbitam quærere iubet: quod ipsum tam prouerbiale est, quam illa superiora. Locus est satyr. 14.

Vnde tibi frontem libertatēque parentis,
Cum facias peiora senex? vacuumque cerebro

Iam pridem caput hoc ventosa cucurbita quærat?

Siue autem per cucurbitam intelligas κηλοκύνθου, quæ sumpta humores cerebri a stionem impediētes potēter educit, siue etiam τὴν σκύω, quam ventosam dicimus, qua sanguis leui scarificatione educitur; eòdem recidit.

Anima vna. 51

Μία ψυχή. De concordibus animis dicitur, quorum sit tanta non modò rerum fortunarumque omnium communiō; sed adeò solida, trabaliūque (quod aiunt) clauo voluntatum commissio; vt eadem panè substantia, eadem natura plurium, non diuersæ; nec plurium singulæ animæ, sed vna eadēque plurium esse videatur. Vfus est hac δεινώσθι Ouid. Metamorph. 3. vbi Narcissum de vmbra sua in limpidissimis aquis egregiam adolescentis formam exprimente, quam amatorem putabat, inducit loquentem:

Nunc duo concordēs anima morientur in vna.

Lucas item Euangelistes Act. 4. de primitiua Ecclesia mox ab ascensu Christi in cælum sancita rerum omnium communicatione & concordia mentiū ac voluntatum vsa, sic narrat. Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων, ἢ ἡ καρδία, καὶ ἡ ψυχή μία.

πλά-

Τεγεάτης. 52

Cum Diogene Cynico impudicum impudicamve *τεγεάτω* possumus appellare, non secus ac Galli libidinosam puellam vel matronam *de Bordeaux* dicunt voce ambigua & oppidum & prostibulum indicante. Sic Tegeates ex Lupanari & Tegea Arcadiæ oppido ortus prouerbiali conuicio appellabitur.

Σειρά Διός χρυσή. 53

Iouis catena aurea. Haecenus nostræ ætatis neminem ex adagiorum interpretibus fuisse, qui explicaret τὴν ἀληθεῖαν παροιμιώδη, quæ existat apud Homerum *Iliad.* θ. & apud Orpheam in *Argonauticis*, mirari me fateor. Erasmus in *Conuicio fabuloso*, nescio quid innuit principes, inferiorum bona per præfectos tanquam per catenam ad se rapere. Mihi verò longè aliud voluisse Homerum persuadeo: cum hoc epiphonemate claudat concionem suam Iuppiter:

Τόσσον ἐγὼ πῆρ' εἰμι θεῶν, πῆρ' εἰμι ἀνθρώπων.

Tantum ego præcello diuos, præcello hominesque.

Et cum Minerva respondeat patri quasi obscuriorem orationem eius declarans hoc carmine:

Εὐνο καὶ ἡμᾶς ἰδὼς ἐπὶ σίνῃ σὺκ' ἐπεικτόν.

Nouimus & robur non esse domabile. Dicitur ergo Iouis catena aurea, prouerbialiter de immensa potentia cū pari opum splendore, generis claritate, & virtutum omnium ornamentis coniuncta, nullis casibus obnoxia, nullis viribus humanis deiicienda, per se munita & valida, alioq; vel extollere, vel deprimere & attenuare potenti. Huius explanationis primus interpretes ipse Homerus prodeat, deinde Orpheus quauis annis maior, vnde & Homerum sumpsisse, coniectura non leui adducor; quippe qui originem ostendat. Sed Homerum Iouis persona ad ceteros deos deasque orantem videamus.

Εἰδ' ἄγε πρῶτον θεῶν ἴνα εἴδετε πάντες,
 Ζεῦν χρυσίῳ ἐξ ἑρανόθεν κρεμάσαντες,
 Πάντες δ' ἐξάπτεθε θεοί, πᾶσαιτε δέκυνον,
 Ἄλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαστ' ἐξ ἑρανόθεν πιδίον δε
 Ζῆν ὅπιτον μήσαστ', εἰδ' εἰ μάλ' α πολλὰ κάμειτε,
 Ἄλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼν πρόφρων ἐθέλωμι ἐρύσασθαι,
 Ἄυτῆ κεν γαίῃ ἐρύσασθαι αὐτῆτε θυλάσθαι
 Ζεῦν μὲν κεν ἐπέτα περὶ ῥίον ἐλύμπιο

Δηοσίμω,

Διοσιμίλω, τὰ δ' αὐτὴ μετ' ἄρα πάντα γένητο,
 Τόσον ἐγὼ πέρα τ' εἶμι πᾶν, πέρα τ' εἶμι ἀνδρώπων.

Quæ utcunq; verti.

Eia quid valeam diui facitote periculum.

Aurea sublimi cælo demissa catena

Pendeat : hanc omnes diui versate deæque:

Nec tamen ex cælo terram deducere ad imam,

Possitis Iouis augustum & ter nobile numen;

Sæpius hæc quanuis vos cura laborq; fatiget.

At quoties hanc ipse volam tractare trahendo,

Ad me subducam pariter terramque fretumq;.

Deinde catena grauis figetur vertice Olympi;

Omnia qua subnexa simul sublimia fient:

Tanto homines superosq; omnes supero interuallo.

Catena aurea indicat & nobilitatē generis, & opum splendorem: & quoniam inter metalla omnia auro virtus & dignitas præcipua; vnde principibus viris catenæ aureæ familiaris gestatio. Quod hanc cælo suspensam omnes Deos deasque contrectare ille iubeat si forte queant solo deprimere: tanta se esse potentia significat: vt nullus eam affligere & labefactare possit. Quod verò sibi procliue ait esse cum hac pariter terram & mare, hoc est vniuersi naturam, in altum rapere, raptaque alligare cælo: omnium rerum imperium penes se vnum esse & cuncta pro arbitrio se moderari ostendit, & excelsa & insignia deprimere, & vt vtar Virgiliano adagio, fundo vertere, & ima extollere, quantum & quoties libeat. Non negauerim tamen, quod monent interpretes, Homerum his versibus Iouem omnium rerum auctorem facere, & cuncta ab illo originem ducere: quod ad eò non repugnat nostræ interpretationi vt magnopere conferat. Immensam namque potentiam & vires habere oportet, in quem referuntur omnia. Vertamur ad Orphei Argonautica.

Ὅσα τ' ἔχλω γαζαῖται, καὶ ὕστερον ὅσα ἐμείδων

Γίγνεται, Ζεὺς δ' οὐ γαστέρα σφῶν πεφύκει.

Ζεὺς πᾶσι γένετο, Ζεὺς ὕστατος ἀρχικέρων.

Condita quæ sunt cunque, & quæ condenda supersunt,

Omnia ea antè Iouis in ventre catena fuerunt.

Iupiter altitonans primus fuit, vltimus idem.

Vsus prouerbij erit huiusmodi: Christus morte sua tanquam catena Homericæ omnia ad se pertraxit. Euangelium Christi summos infimosque tanquam Deos deasque Homericas,

αυτῶν

aurea verborum catena ad se adduxit. Hunc hominem suæ
 eleemosynæ ceteræque virtutes, perinde vt catena Homerî,
 in cælum subducent. Pauli Apostoli heroica virtutes non
 secus ac catena illa apud Homerum terræ affligi nunquam
 poterunt. Sed vt magis occasionem calumniandi omnem
 excludam, age proferantur ex oraculo dæmonis, citante Por
 phyrio *εὐλογίων φιλοσοφίας* 10, elegantissima metra.

Αἰάντι, ἄρρητε, πατὴρ αἰάντι μῦθε,
 Κόσμον ἀμφιδράμων ἐποχούμνε, δέσποτα νότις
 Λιθέριας. ἀλκῆς ἵνα σοὶ μὲν ὦ ἐς ἡρῆκ.),
 Πάντ' ἐπιδερχόμενα, καὶ ἀκρόν τε βᾶσι κελοῖς.
 Κλυθὶ τιαν παίδων, οὓς ἤροσας αὐτὸς ἐν ἄρῃς.
 Σὴ γὰρ ὑπὲρ κόσμον τε, καὶ ἔραιδὸν ἀσεροῖντι
 Χρυσῇ ὑπερκεῖται πολλῇ αἰάντι ὦ ἀλκῆ
 Ἡ'ς ὑπὲρ ἠάροσας, ὄρινω φατὶ σπαιτόν.

Vides hanc Deo tribui auream potestatem super mundum
 & cælum stelliferum; cum voluerit summum & primarium
 imperium ea ratione, qua aurum reliqua omnia metalla di-
 gnitate antecedit, rectè significare?

Ὅι ὄι μοι, τρίποδες σοναχῆσετε, ὄιχετ'
 Ἀ' πόλλων. 45.

Heroicus versus ex oraculo quodam Apollinis, quo post
 sacrosanctum Euangelium Christi per Apostolos promul-
 gatam interitum suum deplorat, & oracula abolitum iri.
 Exstat autem apud Eugub. lib. de perenni philosophia 3.
 Nos sic reddidimus. Heu tripodes lugete, perit praesagus
 Apollo. Quo tempestiue utemur hac nostra aetate signifi-
 caturi explosum iri omnem barbariam, sophistarumque gar-
 rulitati tandem silentium imponendum, inuecta politionum
 litterarum luce, & liberalium honestarumque artium & di-
 sciplinarum admissis passim & in pretio habitis professori-
 bus. Vt enim Apollo se consulentes ambiguus & perplexis
 responsis illudit, incertioresque domum remisit quam ade-
 untes acceperat; ita barbari suos alumnos inanibus Ixionis
 umbris, & figmentis Archigene indigentibus miserè torse-
 runt. Horum tripodes cum suis auctoribus omnibus ex scho-
 lis tandem aliquando proffigatum iri, Dei benignitate in-
 ductis honestarum artium ornamentis, certissima spes est.
 Licebit etiam in haereticos vibrare, sic loquendo. Haereticorum
 & impostorum tripodes tandem conticescent, vt illi
 Delphici.

Delphici. Plangent suos tripodes Anabaptistæ, ab ecclesia exturbati, non secus ac Apollo Delphicus. Hinc non dissimile est, sed eiusdem planè sensus aliud eiusdem, quod etiam volui proponere:

Οἱ δὲ μοι ζεσημῶν ὑπολείπεται ἡελγένηα:

Heu resporum nobis lux deficit alma.

Quod ipsum quoque iocose iacietur in Dialecticos barbaros & omnes cuiuscunque ordinis veteris inscitæ teletas, quibus eo magis omnia placent, quo sunt magis sordida, impura, dissoluta, & ab omni elegantiae cultu magis aliena. Eorum scriptis & nugis, quibus nobilissima ingenia olim excruciabant, & planè deterrebant, cum indicabimus subsannando nihil hodie esse contemptius, & vilius; dicemus,

ζεσημῶν ὑπολείπεται ἡελγένηα.

Inuenies aliam Galatheam. 55

Adhortaturi ne quis ea captare pergat, quæ nequit assequi, sed potius iuxta Terentium, id velit, quod possit: Vel animum cura & mœrore confectū ob felicioris status amissionem vel aduersum casum rerumque prosperarum iacturam spe meliorum accensuri: oportunum illud Theocriti Idyl. 11. à Virgilio sensu non verbis redditum:

Εὐρήσῃς Γαλαθῆαιον Ἴωός τε καὶ καλλιόν' ἄλλω.

Forſitan inuenies Galatheam vel meliorem

Forma aliam. Virgil. Aegloga 2.

Inuenies alium si te hic fastidit Alexis.

Pacem orare manu, præfigere puppibus arma. 56

Calumniam cum Virgilio Orco mandabo eorum, qui negabunt assignandum adagijs, quod apud Virgil. Aeneid. 10. legitur à Iunone Iouis germana & coniuge dictum:

Pacem orare manu, præfigere puppibus arma.

Quo voluit significare, ideo Troianos supplices esse Italis, ut mentiantur amicitiae & concordiae fœdera; quò securos nihilque malorum metuentes ex improviso adortos subigerent, & opprimerent. Conueniet dici de ijs, qui simulata beneuolentia, nihilo minus perniciem moluntur: vel qui ita amicitiam prætendunt, ut interim tamen ad omnem occasionem parati sint lædere.

Fornax ferrea. 57

Moyſes propheta exaggerans grauitatem seruitutis, qua Israëlites in Aegypto premebantur, laboribus intolerabilibus & iniui-

& iniurijs vexati & prorsus inhumaniter tractati ab Aegyptijs, huiusmodi seruitutem *αγορικῆς* fornacem ferream vocat Deuteron. 4. & hunc sequutus Solomon in dedicatoria templi oratione, & Hieremias cap. 11. Metaphora sumpta est à fornacibus lateres torrentibus. Dicitur de necessitudine quacunq; graui, & durissima ac diuturna afflictione. Sic iugum seruitutis Turcicæ, quod Thraces, Phryges, Armeni, Græci & propemodùm vniuersa occidentalis Asia, bonaq; Aphricæ, Europæq; pars perferre cogitur, fornax ferrea iustè appellari possit.

Oua aspidum ruperunt. 58

Non dubito inter tot interpretes Latinos & Græcos, quorum exstant commētarij in eminentissimum Vatem Esaiam complures fuisse, qui allegoricam hanc *πυροειδῶν* luculenter & scitè exposuerint. Quorum quia mihi defunt monumenta, alea ingenij tentanda est: donec adsit Palamedes aliquis, vel Thesèus potius, qui herentem expediat, & oblata dextera tueatur. Propheta ergo volens ostendere, quàm immanibus se sceleribus incastrassent Iudæi, quæ suis auctioribus exitio forent; per comparationem eos similes facit ijs, qui aspidis oua ruperunt; quo non est aliud in serpentum genere tenacius iræ, magisque vltionis audum, dæmonis exemplo. Ingentia ergo scelera *μεταφορικῆς* vel *ἀλληγορικῆς* aspidū oua rectè dicta sunt, quia nimirum cacodæmonū vitus, semen & partus crimina & peccata sunt. Fortò rumpentes, ipsi peccatores, nullam suæ salutis rationem habentes, qui ouorum aspidis ruptione, hoc est, scelerum partu sibi exitium accersunt, mortémque aternam ac secundam. Gemino namque discrimini se exponunt, oua aspidum rumpentes, vt vel à parentibus factum suum violatūm dira vltionè persequeribus, vel ab ipsis factibus ex ouis ruptis erumpentibus vel exclusis lætho dedantur.

Qui comederit de ouis eorum, morietur;
& quod confotum est, erumpet in
regulum. 59

Idem Esaias deterrere volens ne quis societatem haberet cum impijs, consilijsq; acquiescere Iudæorum, prophetis Christo eius insidiantium, anceq; periculum laticæq; ijs proponit, qui id tentarent, huiusmodi *ἀλληγορικῆς πυροειδῶν* vsus. Qui comederit de ouis eorum, morietur; & quod confotum est, erumpet in regulum. Exit ergo oua aspidum, qui impiorum

impiorum & facinorosorum familiaritate & societate sibi nocet; fouet verò; qui alios etiam à culpa vacuos diuine conficere & labefactare studet: vel impuros, flagitiosos, impiòsque auxilio suo opibusque iuuat & tutos reddit. Vnde subditur in allegoria, erumpet in regulum; cuius serpentis afflatus proxima quæque sæuissima luce corrumpit. De hoc serpente multa Plin. & Ambrosius, alijque physici. Nos breuitati studentes, ne videamur aliena incultare, consultò his supersedemus.

Occidit ei Sol, cùm adhuc esset dies. 60

Hieremias vates indicaturus ciuitatè Hierosolymorum cùm populo suo grauibus calamitatibus oppressum & euersum iri, etsi opibus virisque potentem ac florentem, nihilque minus quàm duræ fortis inclementiam metuentem aut expectantem, sed tanquam media in luce de nocte securam: hoc edidit oraculum: Occidit ei Sol, cùm adhuc esset dies. Traductum videtur à spurcis tempestatibus, quibus interdum ita eripitur caussa diei solis splendor: vt in atra nocte versari se homines quota diei parte adhuc reliqua credant. Idem solet aliquando in eclipfi solis accidere, vt anno 1543. 24. Ianuarij, experientia deprehensum est. Locus adagio erit, si quem egregium præpropere morte abreptum fuisse dicamus & viuere desisse, cùm se primùm viuere sentiret, dulceque putaret hac lucis vsura frui. Vel, cùm repente ex magno rerum successu, opumque affluentia, & nominis dignitate in miserias coniectum alicuius florentis Reipublicæ statum innuere voluerimus.

Nunquid fœderabitur ferrum ferro ab Aquilone, & æs? 61

Idem Hieremias sanè perquam elegans vsurpat *ἐξ ὀνόματι* prouerbiale: Nunquid fœderabitur ferrum ferro? Quod recentiores sic vertunt. Num ferrum affligit ferrum? Munsterus autem, Nunquid franget ferrum ferrum? non vitans amphibologiam casus, nec collisionè consonantium: quam videtur hic refugisse vetus interpres. Omnis sensus hic mihi videtur ex præcedentibus & consequentibus colligi posse. Meo præsidio sulca (loquitur autem ad Hierusalem Deus) non est quòd metuas regem Babyloniorum, cùm nò minus valida & inuicta sis futura, quàm ille: vsque adeo autem munita crī (me superpetias ferente) vt vim vi repellere, armisque impotentem armis propulsare possis: vt non sit necesse tibi,
cūm

cum eo pacis leges inire, illiusque amicitiam colere, vel se-
qui fortunam. Aptè utemur eo, cum duos pares potentia &
opibus sed vehementer mutuo odio flagrantes negabimus in
gratiam redituros, utpote non facillè expugnabiles, & æquè
ad iracundiam & ultionem promptos.

Οικοδομείτε τὰ μνημεία τῶν προφητῶν. 62

Saluator Christus acerrime infectans phariseorum ac
scribarum simulatam religionis speciem erga memoriam
sanctorum vatum ab ipsorum maioribus ob honesti & veri
libertatem crudeli morte affectorum: insuper inuectus in
superficiariam ac fictam eorum in homines pios sanctosque
observantiam & culturam; cum mente animisque fauerent
maiorum sceleribus, inque iustos odijs, & parricidijs, qui
moliebantur paria vel longè atrociora; præclaro prouerbia-
li noëmata eos testatur *οικοδομείν τὰ μνημεία τῶν προφητῶν,*
καὶ κοσμεῖν τὰ μνημεία τῶν δικαίων. exstruere monumenta
Prophetarum, & ornare monumenta iustorum. Verba eius
apud Lucam Evangelistam hæc leguntur,

Ουαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομείτε τὰ μνημεία τῶν προφητῶν, οἱ δὲ
πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. Ἄρα μαρτυρεῖτε, καὶ σιωπο-
δοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν
αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομείτε αὐτῶν τὰ μνημεία. Apud Mat-
thæum verò legitur, Matth. 23. Κοσμεῖτε τὰ μνημεία τῶν δι-
καίων. Quotquot hac tēpestate fictæ religioni suæ veram reli-
gionem Apostolorū & prophetarum testimonijs cōfirmatā
prætexunt; næ illi verè *οικοδομοῦσι τὰ μνημεία τῶν προφητῶν.*

Πηγαὶ ἀνυδροῖ. 63

Petrus Apostolus epistola 2. grauiter infectans falsos do-
ctores, qui sincera doctrina destituti & charitate vacui tan-
tum ob quæstum & ambitionem, non etiam ob veram pieta-
tem, munus euangelicum profitentur; vocat eos *πηγὰς ἀνύ-
δρους.* hoc est, fontes aqua vacuos, non sine prouerbiali fa-
cie. Estque etiam mirus lepos in contrarijs dictionibus, cum
fontis definitio sit locus perpetuè aquam fundens adeò ut
vel differentia vel proprium eius sit, aquam habere semper,
cui repugnat, aridum esse. Quadrat in eos, qui suæ profes-
sionis vocabulo præclaro minimè respondent.

Κύβητα. 64

Aptissima metaphora mereque prouerbiali Apostolus
Ephes. 4. versutiam & imposturam pseudochristianorum &
Z hypocrisi-

hypocritarum insignit, mira vafritie simplicitati imperitorum illudentium & insidiantium, vocans eam κύβειαν, id est, aleam, vel si ita loqui liceat, aleationem. A moribus alea ludentium astu miro ac dolo collusorum pecunijs inhiantium, malitioseque non rarò interuertentium. Inde verbum κύβειαν, pro versute aliquid agere, doloque malo tentare & decipere vsurpari posse videtur. Alias κύβεια pro euentu quocunque scriptoribus frequens est, præsertim Latinis, vt Martis alea. Apostoli verba sunt hæc: ἵνα μηκέτι ἄνθρωποι κλυδωνίζομενοι καὶ ἀπειφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κύβειᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδεῖαν τῆς πλάνης. Quæ sic verto; Ne amplius simplices simus æstu iactati, & circumacti omni doctrinæ vento, per aleam hominum, per versutiam ad assultum errorum. vel, vt alij, in hominum alea & astuta arte fallendi. Nec prætermittendum video, illud κλυδωνίζομενοι καὶ ἀπειφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, posse inter sacra adagia referri: quibus verbis significanter Apostolus taxat homines motoriam in religione & fide Christiana fabulam agentes, varijs & quibusque novis opinionum & errorum fluctibus se permittentes.

Σπιλάδες. 65.

Pestiferos homines ceteris oratione & sædo morum exemplo perniciosos, Iudas Apostolus σπιλάδες vocat per enalagen metaphoricam, quæ probè adscribitur παροιμίαις, maxime cum ea vsus sit Paulus, & quod sanè mirandum puto, Iuuenalis satyr. cuiusdam initio, qui posteriores tropum duplicant, maculæ vocabulo etiam, ruga, addentes. Iudas. Οἱ τοὶ εἰσιν οἱ ἐν ταῖς ἀγάποις ὑμῶν σπιλάδες, σινευαχόνημοι ἀφόβως, ἐαυτοὺς ποιμαίνοντες. Paulus ad Ephes. 5. de Ecclesia. ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἑνδοξὸν τὴν Ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπιλον, ἢ ῥυτίδα, ἢ ἕ τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἀγία, καὶ ἀμωμος. Vt exhiberet eam sibi ipsi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam, aut rugam, aut quicquam eiusmodi; sed vt sit sancta & inculpata. B. Augustinus alicubi tractâs exponens; hæc Paulina, Maculam ad mores vitiosos refert. rugam ad vanam corruptamque in oratione doctrinam. Non malè exponendo Iuuenalis principio accommodandus: qui satyr. 14. incessens parentum in disciplinæ liberorum prauitatem, eos ait maculam & rugam nitidis rebus figere, id est, tenebram illam indolem nullis adhuc vitiorum sordibus imbutam, probeque si formaretur, virtuti natam, pestiferis persuasionibus, & sædis morum exemplis contaminare.

INDEX ALPHABETI-
CVS OMNIUM ADAGIORVM,
QVAE IN HAC ALTERA EPITOMES
PARTE EXPLICANTVR.

Ab area Syra.	122	Adamante durior.	236
Ab aula recessit.	295	Adamante notare.	184
Ab aure reuinctos ducit	274	A'διλφιζειν.	131
Abaridu sagitta.	80	Ades tritico dum molitur tuo.	177
Abdominus minister.	41	Admones extra mala positus.	6
Absens haeres non erit.	164	Adonia.	81
Abjque oleo pingere.	176	Adonia conuiuium.	174
Abyssus malorum.	35	Adspargere.	52
A cauda ad os transferre.	89	Aduerso aestu.	57
Accessorium operis loco.	37	Adulter adulterum trahit.	81
Acclamat instar Ciconum.	15	Aedificant domos, & non habita-	
Acernus.	100	bunt.	162
Achææ, non Achivi.	70	Aedituus Conissalis.	5
Achaicum telum.	38	In Aegypto optarit esse potius.	86
Acherūticus senex, capularis.	243	Aeneus clauus.	150
Achilleum spirat.	28	Aeolisare.	42 (gna. 41
Achilleum votum.	55	Aequalia reddere capita in pu-	
Acrior fretis Adriæ	207	Aequa & iniqua.	107
Actus è Tragico Comicus.	15	Aërem verberare.	155
Acum & silum sumens rupturam		Aërem ferire.	199
consue	182	Aëre & rore pastus.	10
Acutum omne abs te dimoue.	145	Aestriplex.	207
A Dorio ad Phrygium.	231	cum Aesone iuuenescere.	87
Ad agnatos & gentiles deducere.		Aesopicum onus.	99
201		Aestiuæ aegritudo.	152
Ad aliud proœmium transeo.	70	Aetna grauius.	87
Ad fores venire.	66	Aetneus venator.	148
Ad genua venire.	55	Aetoli.	133
Ad manus ferre.	70	Agamemnonium epulum.	70
Ad perditam securim adijcere ma-		Agasonem vincit.	37
nubrium.	179	Ager quàm multos habuisti &	
Ad scamna producere.	187	quàm multos habiturus es do-	
Ad sidera usque notus.	266	minos.	195.
		Z 2	Agere

I N D E X.

Agere tabellis obfignatis.	33	ab Alno spectat.	51
Agina media ferri.	32	Aloade.	49
Agitur vento.	198	Altera caduceum, hystera altera.	7
Agni lana mollior.	45	Altera manu scabit, altera ferit.	
Agnum demetere.	90	126.	
Agrestis apis.	52	Alteris melioribus.	133 (254)
Agrestibus oleribus. vilitat.	40	Alterum contingit, alterum negatur.	
Agri podex.	103	Altius Oromedonte.	112
in Agrum servus.	52	Altum celo tenus.	25
Αγάλματα ἀγορεύς.	63	Αλφειοίχοσα.	247
Aioth ambidexter.	162	Amantes amentes sunt.	278
Αιζονπιάζων.	236	Amantium marsupia folie porri	
Αζωνεύου. 134	(232)	vinciuntur.	151
Αιζοκερδής τε μικρολόγος.		Amara bilis amaris pharmacia pro-	
Aites.	271	luitur.	77
Aiunt scilicet.	282	Amariora ipsa bile.	4
Alabandicum opus.	84	Amaro dulce mistum.	27
Alabastrus vnguenti putet illi.	118	Ambitiosior Cleophonte.	26
Alauda non est sine crista.	34	Amentata sententia.	29
Alauda in nido gramen latet.	34	Amere frustra odio ne sis frustra.	
Αλαζόν.	262	181	
Alba precordia.	31	Amicus cum vitis ferendis.	181
Alba linea factum.	42	Amicus Plato, magis amica veri-	
Albus dies.	35	tas.	181
Albus vel ater.	246	Amicus ut oleum plantis.	153
Alcinoi horti.	51	Amicitia auarorum, complexus sphe-	
Alcinoi apologus.	230	rarum.	173
Aleam iacere.	63	Amisit verbē, et pugionē recepit.	19
Alexandrine deliciae.	93	Aminis cursum inhibere.	27
Alia apud alios bona.	103	Amnis instar voluitur.	39
Aliena in miseria cruciatum pro-		Amor fit ira iucundior.	211
prium metit. 79 (re. 248)		Amor tussisq; non celatur.	215
Alieno more, nutu, arbitrato viui-		Ampullas loqui.	9
Aliquando qui lusit, iterum ludet.		Αμπιλαγγείν, φορμορραφείν 190	
Αλιτήρα. 132 (278)		Αμφαξοειν.	51
Aliud homini, aliud humanitati		Amyris furit	165 (204)
satis.	183	An sit bonus vel malus vicinus.	
Aliud in titulo, aliud in pyxide.	196	Andabate.	289
Aliud problema.	37	Andromachen ex anguibus concin-	
Aliud quippiam exorna.	96	nare.	59
Alliensis pugnae dies funestior est,		Αντιπαράστα.	236
quam vrbis captae.	154	Anguilla	

I N D E X.

Anguilla in Strigmento.	76	Aque furtivae dulciores sunt.	241
Angularis bombyx.	11	Aquas infundere cineri.	130
Anima sicca sapientissima.	27	cū Aquila esse queas, inter.	191
Anima sui pro sale data.	107	Ara.	137
Anime curriculum decurrere.	6	Are calent.	41
Anime esurienti etiam amara dul-		Arabicus tubicen.	237
cia videntur.	155	Arabum gaze.	119
Anime scrinium servitus.	92	Aranea nescit ut sobolē erudiat.	14
Animo conscio nil miserius.	114	Araneae tela.	19
Animo nunc huc, nunc fluctuat		Aranearum plenas alius.	95
illuc.	254	Aranearum plenus.	250
Animū contrahit & dimittit.	256	Araneis abundat.	75
ab Animalibus abstine.	147	Arare boue & asino.	160
Annū in mensem contrahit.	21	Arbustum vetus transferri potest.	
Annulus aureus in nare suilla.	138		
275		Archigenis indiget.	13
Ante pilos.	110	Archilochia vulpes.	64
Antica exclusū postica recipere.	46	Archilochum calcas.	11
Ανταλαραγειν.	201	Archimedeum problema.	10
Antrum Mercurij.	89	Αρχιγον κων κη αρχαιον.	241
Anni assimilis.	47	(34 Αρχιλοχος αλωπεκος.	258
Anū vngueto perfundi haud decet.		Αρχιτεκτων επιβελης.	225
Anus rabiosa.	86	ad Arculas sedere.	138
Α' σινω συμω' οστα.	123	Arca.	234
Aperi bursam, aperiā buccam.	176	Arena sine calce.	236
Apertis ianuis.	47	Arenam superat.	63
Aphrodisiēum iusurandum.	245	Argentū versum est in scoriā.	157
Απνευσί.	260	Argentea fame conuiuari.	95
Απογυμνάζεις.	200	Argēteo vomere aratur.	148
Αποσχεκίσεις.	65	Argi tumulus.	28
Αποσκυθίσαι.	129	Argiuos exarmat oraculum.	77
Αποθωμίζεις.	42	Arietinum oraculum.	289
Apollo Sol, & Sol Apollo.	16	Aristogiton claudicat.	147
Apollo vocatus aderit.	263	Arma Achillea.	80
Apparatus Musicus.	8	Arra Siplmia.	48
Appopera, ut letho sis viciniōr.	16	Arrigens nil boni cogitat.	90
Aprilis piscis.	220	Ars amat fortunam, fortuna are	
Αρεσσοδιόγουσα.	131	tem.	180
Apud Sirenas aut Lotophagos he-		Ars portus inopia.	127
vere.	40	Arte Pelasga.	267 (221
Aquam plorat, cum lauat, profun-		Artificiū omne incrementum recipit.	
deze.	85		

I N D E X.

Artemon periphoretus.	112	Aurei generis.	98
Arundinea crura & tabis propheta.	101	Autumnalis appetentia.	153
Asiam cruribus illidere.	9	Αὐτοβοεΐ.	121
Asello pisci similis	46	Αὐτοφύεις.	202
Asiatici mores.	88	Αχμυς.	238
Asinus Aegyptius.	153	Αφοσιώσεως χάρις.	301
Asinus de Aesopi puteo.	182	Αχραιογάλως.	247
Asinus asinū nonprehendit.	297	B.	
Asini sepultura.	165	Bacchi sacerdos.	10
in Asini aures canere.	34	ex Bacchanalibus.	128
Asini vellera queri.	165	ne Beon piscis molestus sit.	63
Asino gramen & baculus.	103	Balneum ingressus depono odium.	
Asperius nihil est humili cum surgit in altum.	257	Bambalio.	139
Asteropæus ambidexter.	95	Bambalio, Batalus, Baelus, Balus.	223
Αστροπαΐς.	259	Barbam ab vlnis puerorum velere.	135
Astra inclināt sed nō vrgēt.	241	Barbata eminus sulutanda.	234
in Astragalū nobilitas.	30	Barbarus euasit inter barbaros.	16
Astydamē in morem.	120	Barbiton croto loquiuur.	83
A te sudor abest, abest salina muscusq.	218	Bellerophonte castior.	44
Ατέργμυς.	61	Bellum gerit cum Protogene mortuo.	38
Athleta.	215	Benè consulit, sed malè facit.	187
Atlanticum mare cotyla exsorberet.	57	Benè cueniat, vertat.	219
Atride vxores amant.	303	Benefactori nemo vnquam bonem immolauit præter patriam.	167
vbi Atridarum scapha.	94	Bergaίλει.	134
Attica hostilitas.	61	Beta sapientum.	189
Atticè dicere.	231	Βιβλιατίζει.	135
Atticus miles.	83	Bibliotheca animata.	79
Auctoritatem defugere.	206	Bifrons Mercurius.	36
Ausidus Hadriā retro fugit.	254	Bilis in naribus.	269
Auram afflare.	116	Bile amariora filiorum generatione.	146
Auris ferre dedit.	22	Bilem vomere.	64
Aurū ex stercore colligendum.	241	Binis tonderi.	234
Aurum habenti ne adhaerescas in filiorum generatione.	146	Bino μάμας.	53
Aurum verborum.	42	Baxotica sus.	237
Aurea barba dignus.	117		
Auream lac ebibere.	98		

Bombyx

I N D E X.

Bombyx angularis.	11	Cæsaris candidatus.	134
Bona mala.	111	Καὶ τυφλῶ δῦλον.	226
Bona salute.	143	Καλαμαίαι μόντις.	197
Boreadibus pernicios.	45	Calathum Sycaminorum in malis	
Bos armenta.	140	habere.	186
Bos cognoscit possessorem.	160	Calauriam pro Delo.	237
Bos in lingua.	201	Calcei Sicyonij.	139
Bos Molossorum.	288	Calceos mutare.	124
Bouem ne exspectes, absumpta		in Calceum dextrum premitte pe-	
suilla.	4	dem: in podoniptrum autem si-	
per Bouē non obtinebis omnia.	58	nistrum.	145
pro Bouis pede xenium.	63	Calcibus proterere.	107
Βουδῶς.	214	Calculus almea mouere.	268
Breuis vite isthmus.	5	Calendas ipse tibi edicito.	100
Briareus, alias lepus.	48	Calent are.	41
Briarei manus iniicere.	195	Callipedes.	231
Bubalus.	33	Caluio tranquill.	235
Bubulcus antea, nūc caprarius.	41	à Caluo ad caluum.	77. & 164
Bubulum obtueri.	82	& 198	
Bucea Thessalica.	1	Caluus & comatis pilos velli mo-	
Buccinam ne in somnis quidē.	46	lestum.	206
Bucula.	67	Camelus pyrrhicam didicerit.	67
Bulga matris.	131	Caminus idem duxit atque eadem	
Bupalii odium.	58	rota.	44
Bupalia pugna.	58	Campas dictus abigi.	222
Βυπαλειῶ μαχή.	208	Caniciamque sibi & longos pro-	
Βυπαλειῶν σύρσις.	208	miserat annos.	253
Βυβάρσις.	84	Canities qualia loquitur.	89
Βυβαιῶ.	84	Canis.	250
Βυσσίου χλω.	70	Canis clanculum mordens.	78
Byssina verba.	28	Canis in balneo.	152
		Canis in eadem dormitat tegula.	
C.			
Cadaueris instar venustus.	12	298	
Caduceū altera, altera hastam.	7	Canis etiam Hecate terretur.	270
Cæcias nubes trahit.	281	Canis quàm facile exta edit.	105
Cæcus parietem palpat.	157	Canis nouem animas habens.	18
Cælum menses & annos efficere		Canem mortuum persequi.	160
non desijt.	269	Cane impudentior.	104
Cælo tenuis altum.	25	Canes Cybaritici.	15
Cælo animum ferre.	253	Canes muti.	155
Cæra & eze nobilis.	191	Canes nutrire.	268

I N D E X.

Canibus ossa prodo.	108	Catena Mercurij.	38
Canina victitans Cynocephalum		Catone contentus.	136
oppugnans.	16	in Catonium agi.	62
Canere in aures asini.	34	Cannius amor.	237
Canere turturis instar.	41	Cauponarie mulieres.	238
Canilena ex scholis.	137	Cave tibi à cave muto & aqua fi-	
Cantio Bæotica.	232	lente.	165
Canopisimus.	93	post Causam vulneratam reme-	
Caphareo rediens Nauplius.	18	dium querere.	299
Καπνοσφάγνις.	77	Cecrope generosior.	101
Cappari victitas, qui potes an-		Cedrus cecidit.	79
thia.	71	Cedro dignum.	252
Capra cinnamomum. 68. &	237	Celaturam olet.	43
Caprae in morem.	27	Cena terrestris.	212
Caprae annicula pera.	99	Cena sine sanguine.	213
Caprarum nomina.	25	Cenare Laconicè.	17
Caput fricare.	219	Κενοτάριον.	295
Caput habet cucurbitæ.	23	Censor bonus, elemēs lanista.	111
Caput tegere.	137	Censorium supercilium.	48
Caput serpentis conterere.	200	In centro & circumferentia con-	
Capita æqualia reddere in pugna.		tendere.	178
41		Centum viri unum pauperem spo-	
in Capitolium ascendere.	303	liare non possunt.	192
Caracalle nummi.	238	in Ceo quis dies?	88
Cardamo similis.	149	Cephus.	13
Caris loco habere.	79	Cere instar.	67
Caricum schema.	74	Κερασόδιον.	231
Cari capite nudius.	43	Cercops.	83
Caritate septum esse oportet.	181	Cercopium forum.	165
Carmen deductum.	270	Κεραυπις, κερκώπη, πατωάλη	
κρυκκεία.	86	μα.	242
Carmen Lytierre.	271	Cerdo cras, hodie nihil.	103
Carognia.	218	Cerebrum interius inquirere.	72
Carpathius testem.	49	Cerebrum ne edas.	146
Casses rodere.	119	Certare cum Musis.	36
in Casses inducere.	85	Cerua pro virgine.	66
Κατὰ πόδα.	205	Cervus ad sagittam properat.	157
Κατὰ γαστήρην.	220	Cervina senectus.	75
Καταβομβοειδής.	206	Cerylus euadam.	34
Κατακράτος.	240	Cesto pellacius	4
Καποδίσκιον δακτύλος.	227	Chalanes turri.	81

Cha

I N D E X.

Chameleontem imitari.	239	Clauum tenere.	108
Charadry vitam vinit.	28	Clauo trabali figere.	9
Χαράδιον μίμνῃσιν.	142	Cleophonte ambitiosior.	26
Charixene non sunt ista.	9	supra Clepsydram dicere.	85
Charontis cymba.	274	Κληρονομία.	83
Chesipus	214	quàm Clinia ex Demetrio.	132
Chilonius modus	13	Ad clitellas natus.	178
Chironia ulcera	234	Clytemnestra quadrantaria.	11
Chius Coum loqui non finit	33	Cochleis dissidentior.	20
Chiu & Ammineu miscere.	291	Codali chemix.	129
Chiorum more pilos vellere.	104	Codri.	100
Chlamydem texere, rescendo cu- cumere.	23	Cœni agitator.	23
Chlamydem disperdere.	142	Cogitato quàm longa sit hiems.	140
Choa in triclinio.	84	Cogitationis pœnam nemo pati- tur.	302
Chorus domesticus.	136	Κοινοφθαλμία.	106 & 240
Chorus illius maior, meus concin- nentior.	119	Collaria cadauera.	71
Choros tragicos moleste ferre.	108	Collatiuus venter.	19
Cibus alienis dentibus molitus nauseosus.	158	Colossi fragmenta.	83
Cicadam inumbrare	22	Columna inconcussa	37
Cicadæ humi canunt.	83	Come venustate vel Absolona vin- centes.	220
Ciconum instar clamare.	15	Comastes.	270
Cilicia insolentia.	17	Comicus testis.	49
in Cinere scribere.	94	Κομικός μάγος.	210
Circes virga.	126	Κομωδία.	260
Circa radices montis herere.	80	Κομωδία τραγική.	195
Circa terram natat.	26	Comicum è Tragico drama.	15
Circulus res mortaliū.	122	Commune tanquā Sisapo.	124
Circulator Cybeleus.	107	Computruerunt iumenta in ster- core suo.	160
Circumpedes	115	Conando Græci Troia potiti sunt.	269
Citeria loquacior.	132	Conchas legere.	137
Citius quàm gradatim.	34	Concinere.	114
Citius terra atherem conscen- det.	88	Conclamare vasa.	153 & 185
Ciuitatem, domum venti perspi- rant.	237	Conclamatum est.	266
Claudicat.	207	Condire recte, non est cuiusuis.	43
Clausis thesauris incubare.	138	Conferre capita.	126
Claus in lingua.	44	Comissalis editus.	5

INDEX.

Conos artoxya.	125	Coturnicula animus.	37
Conscientia crimen prodit.	203	Cotyos contubernalis.	5
Conscientia mentē exagitat.	283	Cozum loqui non finit Chius.	33
Consilia scindit pugna.	23	Crania bina gerit & innumeros oculos.	18
Consulibus Iulio & Casare.	177	Crassipedes.	231 (276)
Contenti simus hoc Catone.	136	Credimus quae coram intuemur.	
Contigua soluis.	9	Crepundia.	22
Contubernalis Cotyos.	5	Cribrum vaticinans.	230
Copa.	222	Κριόμωτος.	188
Coquere hœdū in lacte matris.	162	Κελος τροφῆα ἀπίστευ.	293
Coquus malè condiens.	55	Crispiores apio.	234
Coctum ab alio edere.	111	Crocum in Ciliciam.	78
Cor.	161	Crocum edit.	176
Corde morderi.	22	Cubitale.	5
Corinthus superciliosa.	154	Cubitis adolescere.	43
Corinthia verba & Ionica.	4	Cubitus metiri, ut Nili incrementa	
Corium redolet, cum possit unguen		ta.	71 53
Cornice loquacior.	51	Cuculus.	17
Cornu Herculis.	38	Cucumere vescens oblamidem te	
sine Corollario non recedere.	153	xito.	23
Coronidem imponere.	88	E Cucumere bibere.	178
Corone seu Loricæ instar.	6	Cucurbita glabrior.	90
Corpus suum qui custodierit, castel		Cucurbitino capite.	23
lum bonum seruauerit.	193	Cui bonus est vicinus felix illucet	
Κόρυς.	197	dies.	165
ne Corticem quidem dederit.	62	Cuius nunc calent aræ.	41
Corticeus.	98	Culex lychnio se committens adu	
Coruus absente graculo pulcher.		ritur.	174
102		Culicem excolare.	156
Coruus ab aquila relictis cadaue		Cum dijs ne contende.	277
rib. vescitur.	163	Cumei anni.	235
Coruum misimus.	222	Cuminum serere.	29
Coryceus audit.	337	Cunabulum.	20
Corypheus.	8	Curiosus idem & garrulus.	273
Cose consilium.	29	Currere ad ephëbum.	24
Cotem esse.	149	Curriculum animæ decurrere.	6
Cothurnus.	126	Currulis.	98
Cothurnus cum claua.	81	Cursu vite.	214
Cothurni Tragici strepitus.	46	Cursu praeuertere.	263
Coturnicis naturam induere.	5	Custodes ipsos quis custodiet?	226

In Cuius

I N D E X.

in Cule.	70	Demissis manibus fugere.	247
Cybaritici canes.	15	Deo praeunte nullus officit obex.	
Kύβητος.	209	91	
in Cybeles sacrario fractus.	5	Deorum dona, sepe non dona.	
Cyceon.	77	190	
Cyclaminum effodias ad Halen-		Deorum filij inuulnerabiles.	142
ta.	267	in Deorum genibus positum.	123
Cyclops excæcatus.	147	Deos absentes testes facere.	137
Cyclopicum monstrum.	25	Desperandum nihil, & nulli rei	
Cyclopica vita.	33	fidendum.	193
Cyclopicus obtutus.	33	De statu mentis deturbare.	222
Cyclopica musica.	271	Desultorius.	48
Cylones.	104	Desultoria leuitas.	297
Κυανώπιος.	127	De summo pectore.	136
Cynicus.	213	Determinare fossam.	190
Cynocephalum oppugnans, canina		Deuorata verba.	302
victitans.	16	Dextera nec tua te Graium fortissi-	
Cyrenæus videris.	62	me Creteu Eripuit Turno.	255
Cythni instar perditus.	50	Diana Pergæa.	10
Κυθνώλης.	50	Διαζῶται κότυς.	207
D.		Διαστέφειν ὀφθαλμῶν.	223
Dadala machera.	69	Dicelites.	78
Dadaleis ferri remigijs.	208	Δίκυλο ζῶντι	262
Dæmonem demone pellit.	166	Dicis caussa.	290
Da panem & pugnum.	33	Dicis gratia.	203
Daphnis inter pastores primus.	91	Dic quis, & vnde veni?	124
Dardanie artes.	243	Diem humeris protrudere.	176
Dardanarij.	294	Dies digitus.	108
Darij opes.	56	Digito attingere.	226
Datatum dare se.	290	Digito ostendere.	203
in Debiles debilis incidi.	85	Digni pilo.	218
Decumani fluctus malorum.	76	Dignus qui raris ministres.	227
De illo conuentu.	130	Dij benefaciant & obis.	272
Delatoria curiositas.	301	Nec Dij siuerint.	247
De limine offendere.	32	Dijs secundis.	253
Delphinus in terra vires.	2	De Dijs quiduis credendum.	145
Delphino & boui nil cōmune.	31	Distrepheas doliares habens alas.	
Delphinum patina non capit.	21	107	
Delubra lucorum.	19	Dimicare pro carnibus.	240
Demandere calamum.	175	Dionysiaca scommata.	36
Deme supercilio nubem.	217	Διωκειν ὄρομαι τὰ πίτευνα.	235

Διοπετις.

INDEX.

<i>Διοπετής.</i>	224	<i>Εκλεκτοί.</i>	239
<i>per Dioptram prospicere</i>	224	<i>Εκ πίνακος κτ̄ πλάσις.</i>	240
<i>ra.</i>	25	<i>Εκφυλοφορήσιμη.</i>	115
<i>Dioscuri saluatores & aduocati</i>	89	<i>Edemule maxille</i>	89
<i>salutiferi.</i>	164	<i>E diuerticulo.</i>	83
<i>Diphilus Diphilo tardior.</i>	272	<i>Εισήλθε μυθείον.</i>	228
<i>Diplomate felici uti.</i>	295	<i>Εἰς τίφραν γράφειν.</i>	229
<i>Diris agere.</i>	119	<i>Εἰς quæ ex triuiso, simila</i>	87
<i>Dissoluti, distincti.</i>	196	<i>Elementum</i>	8
<i>Diuinus, Deum fieri.</i>	256	<i>Eleusina seruat quod ostendat.</i>	67
<i>Diuitie non semper optimis.</i>	118	<i>Elige vitam optimam.</i>	191
<i>Dium vides.</i>	13	<i>Ελύσατο μίτην.</i>	239
<i>Diurnum petere.</i>	244	<i>Eloquentia malè sine moribus dis-</i>	
<i>Dolium Danaidum.</i>	125	<i>citur.</i>	187
<i>Domi militiequæ.</i>	193	<i>Embarus es.</i>	20
<i>Domum redire.</i>	131	<i>Εμβρότησι, ἐμβροτονταίνοι.</i>	
<i>Domos luteas habitare.</i>	158	244	
<i>Domesticum omne afficit.</i>	85	<i>E media flamma seruare.</i>	64
<i>Δόρυ.</i>	223	<i>Eme lectum viri oberati.</i>	179
<i>Doricè incedere.</i>	8	<i>Emendicata suffragia.</i>	295
<i>Dormienti loquor.</i>	14	<i>Emplastrum debiti.</i>	57
<i>Draconis leges.</i>	3	<i>Εν ἀτόμω.</i>	217
<i>Ducere funem.</i>	204	<i>Εν κεφαλαίω.</i>	272
<i>Dulcedo cuncta intelligendi super-</i>		<i>Εν πετράδι ἡμυθῆσαι,</i>	240
<i>rat ceteras voluptates.</i>	233	<i>Εν ἡσῶ.</i>	70
<i>Dulce mistum amaro.</i>	27	<i>Εναυλον ἔχειν.</i>	226
<i>Dum nondum in neruo telum.</i>	44	<i>Εσδοσίμω.</i>	65
<i>Dumum cedam ut tuæ sint aues.</i>		<i>Εντὸς τῷ βέλους.</i>	254
I 77		<i>Eodem iugo urgeri.</i>	193
<i>Dupondij iuuenes.</i>	296	<i>Eodem laborare morbo.</i>	31
<i>Durate</i>	274	<i>ad Ephebum currere.</i>	24
<i>Durei equi speciè præ se ferre.</i>	37	<i>Epirotico cane vehementius.</i>	54
<i>Duro flagello mens docetur re-</i>		<i>Equi Durei species</i>	37
<i>ctius.</i>	78	<i>Equus sessorem rapit</i>	79
E.		<i>Equus suo defraudatus pabulo,</i>	
<i>Εάσω μὲν ἔσδεν.</i>	128	<i>ignauus</i>	166
<i>Ebrius.</i>	109	<i>Equus Sophocleus.</i>	53
<i>Eburneis rastris solum verrere.</i>		<i>Equus Troianus.</i>	139 & 152
I 80		<i>Equum Scythæ.</i>	71
<i>Echeta imperium.</i>	26	<i>Erroris scala.</i>	45
<i>Εκκυβείνει.</i>	63	<i>Errorum odyssea.</i>	15

Ενκα

I N D E X.

<i>Eruca.</i>	223	<i>Extinguitur magis quàm Sol He-</i>	
<i>Eruditi oculi.</i>	151	<i>racliti.</i>	232
<i>Eruditum puluerem attigit.</i>	244	<i>Extibiatuſ ſenex.</i>	55
<i>Eruum egeniſ</i>	39	<i>Extra callem.</i>	30
<i>Eſcam hamo circumponere.</i>	84	<i>Extra circinum & regulam ne-</i>	
<i>Eſt modus matule.</i>	21 & 293	<i>ſcio quidquam.</i>	173
<i>Eſurienti leoni prædam exſcul-</i>		<i>Extra curriculum ferri.</i>	108
<i>pere.</i>	132.	<i>Extra mala poſituſ, admones.</i>	6
<i>Eteobutades quiſ, quiſſe ſeruus.</i>	6	<i>Extra omnem aleam.</i>	108
<i>Etiã è vite rubuſ naſcitur.</i>	20	<i>Extra ſomnum.</i>	277
<i>Etiã mater & ſororeſ.</i>	44	<i>Extremam imponere manũ.</i>	252
<i>Etiã ſaxa loquentur</i>	88	<i>Exungare.</i>	96
<i>Eũ ῥεκαῖſ.</i>	189	F.	
<i>cum Euandri matre loqui.</i>	42	<i>Faber cadit, cum feriaſ fullonẽ.</i>	77
<i>Euannatio ad omnem auram.</i>	76	<i>Fabulib꿯 uiclitat.</i>	17
<i>Euclionis galluſ gallinaceuſ.</i>	7	<i>Fabula nunc ille eſt.</i>	246
<i>Euellere plantam cæno.</i>	292	<i>Fabule Mileſia.</i>	240
<i>Eumeli equiſ magiſ conſimileſ.</i>	91	<i>Facem accendere.</i>	19
<i>Ex cubitiſ cenare.</i>	188	<i>Faciat tibi dominuſ, ſicut Ephraim</i>	
<i>Ex eadem ſigulina.</i>	69	<i>& Manaſſe.</i>	200
<i>Ex eodem lare.</i>	56	<i>Faciliuſ quàm Oreum denicerint</i>	
<i>Ex eodem præſepi.</i>	16	<i>Bæoti.</i>	29
<i>Ex præteritiſ, præſentia æſtiman-</i>		<i>Facto opuſ, non uerbuſ.</i>	22
<i>tur.</i>	285	<i>Fallere Deum.</i>	56
<i>Ex ſe natus uidetur.</i>	298	<i>Famae oſ comprimere.</i>	143
<i>Ex utroque latere.</i>	201	<i>Fameſ in pura immigrat.</i>	1
<i>Εξ αὐτοῦ ἰζῆν.</i>	8	<i>Fameſ præter ſeipſam edulcat om-</i>	
<i>Excidit.</i>	216	<i>nia.</i>	166
<i>Excolanteſ culicem, camelum glu-</i>		<i>inter Famem & necem.</i>	2
<i>tiunt.</i>	156	<i>Famem peſtilentia ſequitur.</i>	166
<i>Exigna aqua maiori interdum ſu-</i>		<i>Familiam ducere.</i>	288
<i>pernatat.</i>	175	<i>Familiariſ dominuſ fatuum nu-</i>	
<i>Exitij auclor ſibi ipſi.</i>	45	<i>trit ſeruum.</i>	185
<i>Exorbitare.</i>	51	<i>Farinam ſubigis, priuſquam pin-</i>	
<i>Exordium rei.</i>	40	<i>ſueri.</i>	39
<i>Εξ οὗ ῥεῖσται.</i>	76	<i>Faſceſ ſubmittere.</i>	140
<i>Εξ οὐρανῶν.</i>	191	<i>ex Faſtiſ euellendi.</i>	139
<i>Expandere rete.</i>	160	<i>Fata uiam inuenient.</i>	263
<i>Expellere furca, uel furcilliſ.</i>	290	<i>in Faucibuſ Illiſuſ.</i>	18
<i>Expiatiſ bona contingunt.</i>	101	<i>Fauſtuſ exituſ.</i>	113
<i>Expumicare.</i>	192	<i>Fauuſ melluſ in ore leoniſ.</i>	162
		Fauuſ	

I N D E X.

Faustus Muscarum.	21	Formicarum nidos inspiravit.	33
Felix & faustum sit lumen.	191	præ Formicæ exilus.	23
Femina.	208	Formosus sine pulchritudine.	186
Ferrum cum igni candet tunden-		Fortes in tabula.	142
dum.	179	Fortune gutta præ dolio sapientiæ.	
Ferrum ferro acuitur.	157	II	
Ferrum virum attrahit.	187	Fortunam necessariam terere.	47
Ferreus	71. & 214	Fortunatus sapiens.	29
Fescennina licentia.	85	Forum baiuli vicani.	167
qui Festinis est pedibus, offendit.		Fracti.	69
163		num Fratri bene est?	68
Fibulam laxare.	32	Fraudis murus.	7
Fici cadunt in os comedentis.	159	Frenum non habet lingua.	8
Ficivorus.	20	Frigida aqua fermentem ollam ad-	
è Ficibus fumus.	15	spargere.	173
Fidere unius noctis glaciæ.	174	Frigus inducit.	217
Figulus ollis ansas pro voluntate		Frondes fructuum expertes.	238
ponit.	166	Frödium crepitus terret leporæ.	41
Figulinam de dolio discere.	231	Fronti ocream, tibie galeam ap-	
Figura & triobolus.	93	plicat.	20
Fimo abiectior.	20	Fronti nulla fides.	239
Firmo & maximo progressu.	211	in Fronte mentem habet.	9
Flamma sine Vulcano.	89	Fructibus non Stadium certare.	47
Flamma persequeris quem genue-		Frumentum in populum.	95
ras.	4	Fuci.	54
Flantibus remis echon adora.	145	Fugere nemine persequente.	199
Floccos demere.	23	Fugere utroque velo.	50
Florent fabæ.	231	Fugitiuum retrahere.	292
Flos.	250	Fulicam cygno comparas.	75
Fluctibus obloqui.	99	Fulmenta lectum scandunt.	66
Flumina in terram commutat.	54	Fulminis in morem.	254
Fluviatiles aues.	167	Fumus è ficibus	15
Fluvij cursus non detorquendus.		Fumus pulchriorem sequitur.	248
195		de Fumo ad flammam.	166
Fodere.	126	Fundo carens calix.	51
Femina minus quàm canem, aut		Fungus putidus.	115
plusquam senionem iacit.	279	Fungi in modum suffocat.	17
Folij homines similes.	16	Funem contentionis ducere.	32
Fons & radix.	8	Funiculus triplex non facile rum-	
Fons Dodoneus.	126	pitur.	157
Formice semitam canit.	109	Furis passu progredi.	172
		Fures	

I N D E X.

Fures ipsi accusant.	80	Gratiarum horti immortales.	64
Furnus idem, trochus idem.	44	Gravia in stagnis.	13
G.		Graviora quam ab Archidamo	
Gaditanum.	22	Athenienses.	45
Galba.	214	Gravius, quam sit Troia capere.	19
Γαλήνη καλήν' ὄρεω.	57	Gravistellus.	259
Galloniis.	110	Γράφειν ἐν φέρισιν.	229
Gallus bibit, neque meit.	89	Grossus maturus esui ineptus.	44
Gallus domi pugnat.	124	Gubernatori somnolento ne bene-	
Gallus gallinaceus Euclionis.	7	facito.	79
Gallinaceus lacus haustum polliceri.		Gubernatorem prudentem terres	
235		nox.	12
de Gallo ad asinum.	175	Gutta fortune præ dolio sapien-	
Gallica furia.	278	tie.	11
Gangrenam addere.	91	Gutta cauat lapidem.	212
Geminas chordas ferit.	71	Gygis opes.	99
ad Gentiles & agnatos deducen-		Γωνή στρατηγία.	298
dos.	137	Gyaro dignum.	65
ad Genua venire.	55	H.	
Geometriam exercet in supercilijs.		Habenas ignarus non tractet.	58
21		Habenas iniicere.	55
Gephyrae, & Gephyriasmos.	12	Habes Scythia ὄνον.	289
Gergefensi.	236	Hac nos Deus ipse ducit.	143
Gestare hydna, hyene, & phoca-		Hactenus habui, potui, fui.	255
rum pelles.	150	Hæc Helena.	127
Gigantifare.	26	Hec tela textitur.	211
Glomerare inglomerabilia.	57	Halex.	243
Glossaspides.	134	Halophanta.	131
Γλωσσα διαση.	273	Hamaxobio instabilior.	73
Γνώμη τῆ ἀγισῆ κείνῃ.	121	Hebreus nihil Hebreo, Catilina	
Γοργιαῖον.	84	Cethego.	297
Gorgona conspicer.	86	Hecales cena.	93
Gorgonei capitis posteritas.	87	Hecale nunquam fiet.	147
Graculo imperiusabilior.	50	Hectorem imitari, ab Illo nun-	
Graculo primas ne opta.	191	quam recedu.	92
Gradum figere.	32. & 185	intus Hecuba, foris Helena.	88
Græci & barbaris, sapientibus &		Helena crater.	69
insipientibus.	200	Helepolis.	69
Græca fides.	88	Hercules.	255
Gratia nõ ducitur pœnitentia.	97	Hercules in Lydia.	103. & 180
Gratias Musis commiscere.	10	Herculis ad e mulier nõ intrat.	80

Herculis

I N D E X.

<i>Herculis clypeus.</i>	294	<i>Lacta est alea.</i>	283
<i>Herculis cornu.</i>	38	<i>Lactus reus.</i>	295
<i>Herculis ira.</i>	90	<i>in Ialemos adscribendus.</i>	48
<i>Herculis sacrificium.</i>	21	<i>Iapeto antiquior.</i>	133
<i>Herculana scabies.</i>	110	<i>Iccr cena.</i>	94
<i>Hereditas sine sacris.</i>	248	<i>Iciens ictus est.</i>	95
<i>Heri seruus, hodie liber.</i>	305	<i>Iclidis pellis.</i>	206
<i>ab Herode ad Pilatum.</i>	157	<i>Iecorarius.</i>	93
<i>Hiantia sepulchra.</i>	196	<i>Ieiunium olet.</i>	61
<i>Hinnulus ne cum leone partia-</i>		<i>Ignani quiduis tentant.</i>	7
<i>tur.</i>	31	<i>Ignis in vepribus.</i>	27
<i>Hinnulo timidior</i>	13	<i>Ignis cineribus agitur suis.</i>	176
<i>Hippocratis liberis cedit.</i>	55	<i>Ignem nondum calcas.</i>	38
<i>Hippodromica bona.</i>	191	<i>Ignem spirat.</i>	20
<i>Hircus Thmuitarum</i>	39	<i>Ignem stipule admouere haud tu-</i>	
<i>Hirci cuculus.</i>	222	<i>tum.</i>	36
<i>Hirundo aetatem loquitur.</i>	81	<i>Ignem aliud feruentius.</i>	32
<i>Hoc age.</i>	32	<i>Ignitus lapis.</i>	44
<i>Hodiernum mihi da, tu sume cra-</i>		<i>Ignotius quam maris choes.</i>	108
<i>stinum.</i>	192	<i>Ilium capere.</i>	19
<i>Homo Dei ludibrium.</i>	83	<i>Ilio indigna verba.</i>	36
<i>Homo genibus elephantinis.</i>	174	<i>ex Ilio me ducis.</i>	84
<i>Homo multum demissus, pin-</i>		<i>Ilisus in faucibus.</i>	18
<i>guis.</i>	197	<i>Imbrem exaudire sub tecto.</i>	39
<i>Homo omni exceptione maior.</i>		<i>Imbrii & Lemnij.</i>	73
296		<i>Immittor rva acerba.</i>	12
<i>Homines folijs similes.</i>	16	<i>Immortales Gratiarum horti.</i>	64
<i>Honora cum primis figuram &</i>		<i>Implorat Iolaum.</i>	6
<i>aram.</i>	146	<i>Impuro purum nefas contingere.</i>	86
<i>Hosis consecratus.</i>	270	<i>Impurior Phiscone.</i>	2
<i>Hortus altera succidia.</i>	192	<i>In Cybelis sacrario fractus.</i>	5
<i>Horti Alcinoi.</i>	51	<i>In eandem lancem imponere.</i>	4
<i>Hostibus eueniat.</i>	4	<i>In eodem valetudinario iacere.</i>	137
<i>Humeros licet perdas, aquam in-</i>		<i>In fronte mentem habet.</i>	9
<i>cernendo.</i>	35	<i>In fumum abiit.</i>	214
<i>Humor.</i>	278	<i>In gradum reponere.</i>	221
<i>Hydrargyro furacior.</i>	80	<i>In ima cera.</i>	205
<i>Hydropico nil siccius.</i>	47	<i>In limine portus esse.</i>	252
<i>Hylam vocare.</i>	237	<i>In meridie vite philosophari.</i>	6
<i>Ab Hymetto.</i>	122	<i>In mundo.</i>	218
<i>Hyperborei.</i>	14	<i>In orbem circumiens.</i>	125

I N D E X.

In parvulis nulla culpa.	203	Iouis Corinthus.	154
In portu dormire.	195	Ioui paria intonat.	70
In pura fames immigrat.	1	Ipsa è rogo carpere cenam.	246
In te omnis domus reclinata re-		Ipsa olera olla legit.	249 & 289
cumbit.	255	Ira senectus mors.	129
Incantatione quavis efficacius.	121	Iracundia ieiuna.	151
Incedere Doricè.	8	Ιδμιάζειν.	128
Inconcuſſa columna.	37	Iſthmum ſinapi bibit.	94
Inconcuſſa perſequi.	37	Iube factu proclina.	30
Incuruiceruicus.	70	Iudas non dormit.	156
Indefinenter.	200	Iudicium circulatoris.	299
Indictum puta.	285	Iudicia oīa abſolutoria eſſe.	200
Indigentia mater ſanitatis.	193	Iunonis puer.	105
Indiget Archigeni.	13	Iupiter pluc mel.	134
Indoctus pater filium erudit.	77	Iupiter nondum ceruicem habet	
Indoctior quàm in Tragœdia Co-		incuruam.	39
mici.	141	Ius in manu.	119
Indulgere genio.	245	Iuſurandum, emplaſtrū debiti.	57
Inferos celo miſcere, & terram		Iuſtitie ne murum an fraudis.	7
mari.	255	Iuueni.	199
ad Inferos proficiſci.	140	Iyngem habet.	240
Inferorum triacadaſ.	30	Iynges.	51
Inſtatum ſaliūt oues ad vitrè.	199	L	
Inhibere remos.	26	Labefactare munere.	130
Innice.	149	Labiis ridere.	73
Inſanus appenſis pellibus non cu-		Labra, non palatum rigat.	19
ratur.	50	Laborare eodem morbo.	31
Inſolentia Cilicia.	17	Lac cuiuſ fert Samus Ionica.	235
Inſuere in ſaccum vel culeum.	183	Lac Veneris.	135
Integer ſanguis.	209	Laciade.	127
Inter famem & necem.	2	Laconicè cenat.	17.
Inter lugentes iocari.	108	Lacomifare.	17
Inter Orci caneros adheſit.	11	Lacrymæ Simonidis.	60
Interuenit Jædòs ἀπὸ μνηστῆρῶν.		Lacrymas ſopitas excitas.	53
280.		Lacunam implere.	138
Inteſtina adolens, ipſe carnes de-		Lada pernicioſ.	103
uorat.	97	Lagenam crateri imponere.	168
Intra quatuor eſſe.	194	Lamia turres.	19
Introite, nam & hîc dij ſunt.	189	vti Lamiam nutrices.	64
Inuentum Palamedeum	16	Lanx non capit delphinum.	21
Iolaum implorat.	6	in Lancem eandem imponere.	4
Ioues, Iunones.	255	Lapis ad funiculum.	99
		Lapis molaris.	76
		Lapis ſedet ſuper lapidem.	151
		Lapidem vnctum adorarc.	35

Au

Lapides

Lapides ad filum.	258	à Lineis excidere.	76	
Lapides loqueris. 22	Lapitha. 32	Linealis necessitas.	42	
in Laqueum vulpes.	22	Lingua praconi.	123	
Lari vita.	48	Lingua non habet frenum.	8	
Larus fortuna superior.	54	Lingua quidem segnis, sed dextera		
Lateritius.	62	viget.	40	
Latine loqui.	289	Lingua coërce, Deū imitans.	145	
Latro ait ad latronem.	156	in Lingua clauis.	44	
Latrunculus ludere.	140	Lippus oculus solis radios non fert.		
Laudat scruta scrutarius.	14	Litere muta. 151	(74)	
Laudaret faciem liuor quoq;	117	Literarum radices amarae, fructus		
Lauis manus.	156	dulces.	189	
Laxare fibulam.	32	Literas sinistras edoctus.	3	
Leberide nonior.	288	Literatus.	141	
Lecycho nil cum strophio.	53	Liur summa petit.	261	
Legatus sine mandatis.	136	Locupletum reditus.	113	
Λέγδν κούρια.	229	Locus in balneis.	142	
Leges Draconis.	3	Locusta rurestris.	54	
Lemnius obtutus.	38	Λογδνάροια.	42	
Λέμπος. 90	Leo in lustris.	262	Longè fugit qui suos fugit.	291
Leo est foris: Leona in itinere	Longe vicisti.	119		
bus.	157	Longo in itinere etiam palea ones		
Leo prius, nunc leporem agit.	77	ri est. 173	Loqui ampullae. 9	
Leonem trahens lepus.	24	Loqui cum Euandri matre.	42	
cū Leone ne partiatur hinnulus	31	Loqui dormienti.	14	
Leones in pace, cerui in praelio.	49	Loqueris equo infidens.	167	
Lepus nidum suum prodit.	29	Loricæ gladius.	136	
Lepus leonem trahit aureo laqueo.		Loricæ seu corone instar.	6	
24		apud Lotophagos herere.	40	
Leporē frondiū crepitus terret.	41	Luce perire liceat.	31	
Lepores manib. undormire.	149	Lucerna sub modio.	159	
in Leporum carne.	134	Lucerna qui indigent, oleum assus		
Leuato velo de caussa cognoscere.	dūt. 153.	ut Lucorū delubra. 19		
295		Luctuosum saxum.	167	
Lex Africani.	295	Ludere operam.	274	
Libera in Cynadra aqua.	74	Ludendum domi suae.	148	
Libertas res inestimabilis.	221	Ludere inter moventes.	240	
Λιγνύ, & Licynium fulmen.	33	Lumbos fractus, ut Mysus asinus.		
Ligonibus aureis terrā fodere.	180	Luna antiquiores.	128 (75)	
de Limine offendere.	32	Lunule.	43	
Limites intra proprios cōsistere.	97	quasi Lupus ab armis valeo; clunes		
Lineæ insistere.	76	in fractos gero.	291	

I N D E X.

Luscinia Musarum.	3	gitis.	239
Luscinia non canit in cauea.	92	Mappam mittere.	48 & 182
Lutea progenies.	97	Marcialis affectio.	205
qui Luxuriosus est, necesse est ut		Mariandynus tibicen.	60
& auarus sit.	285	Mare amnium non indiget.	86
Lychmus in Prytaneo.	168	Mare exsorbere.	57
Lycia coma. I. 5 I. Lycurgeus. IOI		in Mare proiecere.	116
Lydi mali, secundi Aegyptij, tertij in Mari balneandus.			174
Cares.	237	Mavis choes.	108
Lydio vulso glabrior.	90	in Mari magni pisces capiuntur.	167
Lydia arena.	241	Maria & montes polliceri.	284
Lynam pulsare, non est cuiusuis.	281	Marsus in alium leuare.	290
à Lyra pedis dissensus.	26	Marsye mors.	31
M		Massilenses mores.	214
Maeste virtute.	197	Μαεστλυσ άνθεωπος.	99
quod Magas inter organa.	82	Mater etiam & sorores.	44
Magis mutus quam perdix.	40	Mathusale viuacitas.	258
Magis spectandum quid liceat, Matrea belluam alit.			59
quam quid expediat.	274	Matule modus.	211
Magnus. 2. 6 Magnus bonus q.		Μαζα esurienti auro carior.	131
Mala bestia est.	227	(121 Medea immanior.	67
Mala mens.	268	Medica mensa.	93
Mala senium accelerant.	129	Medicorum arrogantia.	46
Malum seclionis egens.	58	Medice qui viuit miserè viuit.	235
Mali viri inutilia munera.	117	Media agina ferri.	32
Malorum abyssus.	35	Mediam viam eligere.	221
Malorum omnium pedè habet.	18	Medium ferire.	226
Maluam seire, ne tamen edas.	146	Medium sequere.	102
Mandibulis alienis ridere.	72	in Medio relinquere.	284
Mandrabuli in morem.	63	in Medulla morbus.	24
Manducones. I. 2 Manliana. 82		Megabyzi sermones.	24
Mansum male reijcias.	24	Mel satietatem gignit.	240
ad Manticam res redijt.	238	Mel summis digitis delibandum.	65
Manticulari.	130	Mellitus.	250
Mantissa obsonia vincit.	9	Melanthio delicatior.	56
Mantis te vidit.	153	Melanurum perca sequitur.	34
Manuarium es.	195	Melius erit.	198
Manu peteris, & pedè porrigis.	51	Mendacium Phœnicium.	11
Manu ignauis, mente presens.	34	Mense Siculae, Asiaticae, Persicae,	
Manu quacunque.	8	Italice.	243
Manus in Aetoli habet.	75	Mensura aquam bibens.	78
Manus porrigende non confusus di-		Mens abest in popina.	9

I N D E X.

Natate circa terram	26	Neronianus thermis refrigerat.		
Nauscopulum deprecatur.	54	21. Neruis sapientie, non te-		
Nauem rectam semper.	73	mere credere.	138	
Nauigare cum felicibus.	111	Nervos frangere.	62	
Nauigare per mare.	267	in Neruo telum.	44	
Nauiges in Massiliam.	117	Nesciat manus dextra, quid faciat		
Nauigando ne legas terram.	45	sinistra.	155	
Nauplius Caphareo rediens.	18	Nescit aranea sobolē vt erudiat.	14	
Nausclidus solitudo nec ver nec		Nescit quid sit inter dextram &		
amicos. 19	Naxia cos. 122	sinistram suam.	155	
Ne aceti quidem satū.	269	Nescit seipsum.	181	
Ne ad Adonia quidem.	81	Nysiacus οζϕν.	234	
Ne Cicadam quidem inumbret.	22	Nidum vnum vna in arbore.	269	
Ne gleba agri illi relicta ad locum		Niger. 116	Niger est. 280	
sepulture. 224	Ne hilum. 218	Nihil ad ius.	201	
Ne hoc quidem malē.	193	Nihil ad medicorū arrogantia.	46	
Ne in viginti quidē esse potest.	39	Nihil ad Persium.	106	
Ne interula quidem arcani con-		Nihil agere.	251	
scia.	178	Nihil amplius est.	82	
Ne Mercurius ipse quidem cum		Nihil cunctandum.	25	
Musis sanarit.	188	Nihil nisi potantes.	135	
Ne propera, ignem nondum calcas.		Nihili est, aut nihil care est.	115	
Ne stilla quidem.	31	(38	Nili incrementa.	53
Ne vicini quidem sentiunt.	106	pre Nili cataractis,	79	
Ne ad eas clamore superat.	104	Niobes archetypum.	10	
Nebriada fert.	252	Nitedula ex verpibus.	105	
Nec Deus, nec homo.	124	Niue cādidius. 46	Niuis ritu. 254	
Nec vola nec vestigium exstat.	92	Nocere qui potest, et idem prodesse.		
Necessariam fortunam terit.	43	Nocti equare diem.	113 (111	
Necessitas linealis.	42	Noctu vrgenda consilia.	232	
Necessitas rationum inuentrix.	86	Nocturnum praelium.	67	
Necessitatem edere.	90	Nodus Gordius.	138	
Nectar spirat.	84	Nodus inest,	253	
Neminē in os vultūq; respicit.	215	Nodorum vincula texere.	101	
Nemo comatus, qui nō præciditur.		Nole complose.	107	
Neoclides furacior.	54	(68	Noli respicere post tergum.	160
Nepos.	248	Nomina cōueniunt separebus.	222	
Neptuni seu maris filij.	246	Nomina turgida.	2	
Nequam.	198	Non è palestra.	52	
Neque defraudat neq; marginem		Non est cuiusuis recte condire.	43	
excedit.	81	Non hodie aut heri instituitū.	184	
Neque remi neque venti.	141	Non odi. Odi & amo.	199	

I N D E X.

Non plaga, sed contumelia concitatus.	Ο τρώσσος ὑπὸ ἰάστρος.	215
uit. 202 Non propter pedes	Ο ελιζέιν.	116
cum lyra diffidium.	26 Obolum reperit Parnates.	125
Non putavi,	211 Obolum super deos euehunt.	24
Non quacunq; manu.	8 Oboli duo quantum possunt.	143
Nō respōdet opinioni calculus.	251 Obspat aquam.	259
Non semper Saturnalia.	129 Obsonare pollucibilter.	259
Non sine dys.	122 Obsonia vincit mantissa.	9
Non, si te ruperū.	149 Obiutus Lemnius.	38
Non verbis, at facto opus est.	22 Ocia dant vitia.	276
Nondum incuruam ceruicem habet	Ocu funem torquet.	125
Iuppiter.	39 Ocream fronti, galeam tibi applicat.	20
Nondū oīum dierū Sol occidit.	142 Oculi dolent.	229
Noua lux effulsit.	253 Oculi eruditi.	151
Nouus homo.	257 Oculis carius.	249
Nouus iste Palephatus.	96 Oculis clausis agere, vel perstrin-	
Nūs ὄρα, καὶ νῦν ἀνέει, Τ' ἀλλὰ ᾗ	gere.	191
πέφυκε τυφλά.	233 Oculis limis & taurinè tueri.	264
Nox gubernatorē prudētiē terrae.	12 ad Oculos magis quàm ad vesicam	
Noxa caput sequitur.	294 pertinet.	195
Nube pari.	221 Odyssea errorum.	15
Nubem submouere.	55 Oenomaus rusticanus.	25
Nudato Petro Paulū tegere.	238 Offula contentus.	47
Nudus pedibus sacrificato.	144 Οἶνος ἐν οἴκῳ δέ. 109 Οἰκὸς γὰρ.	
Nudam spoliare vestibus.	272 Olet celaturam.	43 (119
Nugarum inuitores.	11 Oleribus verba facere.	233
Nullus alector sapientior te.	141 Oleum in ore gestat.	168
Nullus equus tam est effetus tamq;	Oleo fraudare lucernas.	291
exhausto corpore, quin mense	Olim Pelasgi, Danaïdæ postea.	68
Maio hinnitus edat.	241 Ollam exornas.	125
Nullum cum victis certamen	& in Ollis venari.	135
ethere cassis.	254 Ολογοῖν &.	112
Numisma Thessalicum,	2 Olympica tuba.	59
Nummus plumbeus.	115 Omnis virtus est mediocritas.	189
Nummum querit pestilentia, duos	Omne nimium non bonum.	215
illi da, & ducat sese.	184 Oīm lapidem victū adorantes.	35
Nuncium remittere.	202 Omni suae remisso.	186
Nundinis dissolutis non est	negatō Omni voce.	114
tiationis commercium.	168 Omnia bonos viros decent.	123
Nutricis pallium.	132 Omnia omnibus annuit.	246
ut Nutrices lamiam,	64 Omnia venalia habet.	282
O factum bene.	256 Omnibus iudicibus vincit.	82

Omni-

I N D E X.

Omnibus malis Punicis inest gra- num putre. 128	Panus sine sale. 199
Ομοῖοι βωδίζεν. 227	Panus prior prora. 194
Omphacinus. 74 Onager. 162	Panus filiorum non obijciendus ca- nibus 162
Onager non rudis, cum herbam ha- bet. 159 On-rariam petis, qui celocem regere nequit. 95	Panem & pugnum da 33
Onus Atho aut Aetna grauius su- stinere. 255	Panus puerum 136
Οψιμαθής. 204. Optimus. 245	Paphlagonēs. 97
Optima citissime pereunt. 196	Papulas alienas obseruans, ipse ulceribus obstitit. 94
Opulentum sperat. 7	Παρά δούλιον ἄγρια δίεν. 238
Opus zephyrus & hirudine multa, in Orbem circumiens. 125 (114)	Παράφροντες εἶν. 85
Orci cancri. 11 Orcini. 217	Pardus exuium induere. 58
Orestis insaniam insanire. 98	Pardus maculas non deponit. 85
Orestis somnium. 96	Paries inclinatus. 162
Orestis somnium narrare. 188	Parietem linire luto. 158
Orimalides cum Acyliis ne contuleris. 271 Ornamentum in luto, dignitas in indigno. 180	Parietes amicitie custodes. 178
Os duodecim salientium. 18	in Paro frigida quidem aqua, sed pulchre mulieres. 143
Oscè loqui. 252. Ossa atq; cutis. 260 Otus & Othus. 42	Parsimonia summū veftigal. 285
Ouis meridiana. 106	Parua pluuia magnum sedauit uentum. 168
Ouo depili nudior. 75 & 235	Paruis parua dant Di, 103
Οὐκ ἄνευ θεοῦ. 256	Pascere rētos, 40. Pasci rēto. 171
Οὐκ ὄναρ ἀλλὰ ὕπαρ. 3	Pastus aere & rore. 10
P	Patere legem quam tulisti. 203
Pacem amat Phidias, 41	Patiens pulueris atq; solis. 207
in Pace leones, in pralio cerui. 49	Patina non capit delphinum. 21
Paganus. 267 in Paguro sa- pientia. 93 Palephatus. 96	Patroclum sub specie 73
Palephatia papyrus. 154	Τὴ πᾶτος ἐστὶ τὸ παιδίον. 291
Πάλαισμα. 227 ἐPalestra. 52	Pauo circumspectans se. 71
Palamedeum inuentum. 16	Pauperi vitulus est castrum. 302
Palea. 233 Παλιύτεια. 128	Paxillus infractus est. 157
Pall-nicum tueri. 29	Παχυμειγέτερον. 204
Pallium breue vtrunque operire non potest. 159	Pechide suauior. 109
Paludem et salinas emere oportet. 293 Panegyrica. 150	Pecunia neruus. 282
	Pedem nunquam. 118
	Pedus cum Lyra dissidium. 26
	Πείσις ομειγμένη. 251
	Peliam recoquere. 87
	Pelles appēse non curāt insanio. 50
	Pelopidarum facta. 41
	Pelues complose. 107

I N D E X.

<i>Pennis addere.</i>	16	<i>Pisces magni parvulos comedunt.</i>	
<i>Pennis incidere alicuius.</i>	140	212 <i>Pisces vulgari non insunt</i>	
<i>Per eandem lineam ferram reciprocare.</i>	187	<i>spine.</i>	101
<i>Per fidei commissam quedam.</i>	100	<i>Piscinarum tritones.</i>	23
<i>Per lineam eandem ferram reciprocare.</i>	49	<i>Piscium vita.</i>	105
<i>Per nebulam caliginem videre, audire.</i>	225	<i>Pistillum exornatum.</i>	108
<i>Perca sequitur melanurum.</i>	34	<i>Pituitam à naribus allio & c. cepe detegere.</i>	188
<i>Perdix congregat diuitias sine iudicio.</i>	30	<i>Planus semel crura fregit.</i>	164
<i>Perdix instar.</i>	29	<i>de Plano aliquid cognoscere.</i>	294
<i>Perdix libido, & vasfrices.</i>	152	<i>Platano affinis.</i>	147
<i>Perdice magis mutus.</i>	40	Πλάτωνα ἀόποι.	219
<i>Pergama tristitia non incolit.</i>	59	<i>Plaustrum percussit.</i>	248
<i>Pergæa Diana.</i>	10	<i>in Plauti comædia moribus.</i>	137
Περικλέους λόγος.	231	<i>Plerūq; manus, ipsa re prestat.</i>	205
<i>ad Perpendiculum.</i>	141	<i>Plura sunt negotia quàm vocabula.</i>	
<i>Personam mauult quàm faciem.</i>	125	<i>Plus dat, qui tempore dat.</i>	204 (205)
<i>Personam non faciem gerit.</i>	186	<i>Plus oculus suus.</i>	35
<i>Pes omnium malorum.</i>	18	<i>Plus verrere quàm ferere.</i>	182
<i>Phæacum more viuere.</i>	100	<i>Plutus mortuus.</i>	48
<i>Pharus.</i>	194	<i>Poculo imparato amouet obicem do-</i>	
<i>neque Phasis mala eluat.</i>	47	<i>lio.</i>	178. Πολέμου ἡρόν.
<i>Phidias amat pacem.</i>	41	<i>Polycleti norma.</i>	66
<i>Philenidis commentarij.</i>	21	<i>Polydamas primus obijciat probri.</i>	
<i>Philosophari in meridie vite.</i>	6	<i>Polypus scopulo affixus.</i>	57 (49)
<i>Philoxeni codicillus.</i>	87	<i>Pomum Atalantæ sequi.</i>	299
<i>Phiscone impurius.</i>	2	<i>Pomum dissidi.</i>	100
<i>Phocensium desperatio.</i>	168	<i>Pomis vitiosis vilior.</i>	135
<i>Phœnicis instar reuiuiscere.</i>	65	Πομπύειν. 112 Πομπικός.	223
<i>Phœnicium mendacium.</i>	11	<i>Pons à tergo abruptus.</i>	176
<i>Phryx non minus quàm spintharus.</i>	14	<i>in Popina abest meus.</i>	9
<i>Pica Sirenem imitans.</i>	50 & 180	<i>Porphyrius castior.</i>	44
<i>Pigmei vel Thiodamas cum Hercule.</i>	210	<i>Porrigit tanquàm elephantus stipem.</i>	300
<i>Pigris semper festum.</i>	238	<i>Posteriores prioribus potiores.</i>	202
Πιθηκίδειν.	131	<i>Postes transcendere.</i>	35
<i>Pingere absque oleo.</i>	176	<i>Postremi.</i>	248
<i>in Pisa animum confirma.</i>	43	<i>Potes tacere.</i>	62
<i>Pisandri galea & supercilium.</i>	78	<i>Presente quercu ligna cuius colligit.</i>	97. Presentia atq; viua.
<i>Piscatur in aqua turbida.</i>	169	<i>Prestat possidere quàm persequi.</i>	230
		202. <i>Prestat vinæ vltimum esse quàm hedere.</i>	172
		<i>Præter plorare nihil relictum.</i>	224
		<i>Præ-</i>	

I N D E X.

<i>Pretextata narratio.</i>	43	<i>Pulchrum placet.</i>	288
<i>Priamifare.</i>	50	<i>Pulicem persequi.</i>	160
<i>Πριτωμαθηναϊ.</i>	207	<i>Pullus de nido auolat.</i>	158
<i>Primus secundus tertius.</i>	183	<i>Pulmonis vitam agere.</i>	1
<i>Primo crede mulieris consilio, secun-</i>		<i>Pulverem pedum excutere.</i>	156
<i>do noli.</i> 172. <i>Primo gradu.</i> 205		<i>Puluere extrito decertat.</i>	103
<i>Primas lineas ducere.</i>	143	<i>Puluillum consulere.</i>	175
<i>Primum cunabulum.</i>	20	<i>Puluillos consuere sub cubito.</i>	158
<i>Primum quodq; verissimū est.</i> 276		<i>Pupillam mouere.</i>	7
<i>Primus medius nouissimus.</i>	183	<i>Purior salillo.</i>	61
<i>Prior occupauit.</i>	121	<i>Puro pretiosus est purus.</i>	298
<i>Prius cauum à conuexo disiunxe-</i>		<i>Puteus si hauriatur, melior euadit.</i>	
<i>ru.</i> 299 <i>Prius vnda cum flam-</i>	41.		
<i>ma redibit in gratiam.</i>	143	<i>Pygmeum Colosso imponere.</i>	140
<i>Priusquā ignitus lapis enatarit.</i> 44		<i>Πυρ κ̄ σκάλιζ̄.</i>	273
<i>Priusquā i medulla obriguerit.</i> 24		<i>Πυρπαλάμοι.</i>	7
<i>Priusquam pinsueris, farinam su-</i>		<i>Pyri finem facies.</i>	169
<i>bigis.</i> 39 <i>Prisca manus.</i> 102		<i>Pyrrhonia hesitatio.</i>	74
<i>Pro aris & focis.</i>	185	<i>Pythia Mysij talenta.</i> 192 & 258	
<i>Pro incerta spe premia certa.</i> 212		<i>de Pythagorici rebus absq; lumine</i>	
<i>Problema.</i>	37	<i>non loquaris.</i>	147
<i>Problema Archimedeum.</i>	10	<i>Φοινικίζεν.</i>	243
<i>Proci Penelopes.</i>	150		
<i>Proletarius scriptor.</i>	182	<i>Qua in re clarus quisque est, ad</i>	
<i>Prometheus, Epimetheus.</i>	281	<i>eam properat.</i>	189
<i>Promuscide elephantina olfacere.</i>		<i>Quadrante dignum.</i>	3
<i>Proœmium rei.</i> 40	(177	<i>Quadrantaria Chlytemnestra.</i>	11
<i>Prope est,</i>	222	<i>Que ignoramus aspernuntur.</i>	238
<i>Προπειτῶς μὴ ὄμνυς.</i>	300	<i>Querere peregrinum.</i>	130
<i>Profopion habet, non profopon.</i> 150		<i>Qualis hera, talis & canis.</i>	65
<i>Proteruia ignominia precedit.</i> 25		<i>Quantum aquila culicem.</i>	53
<i>eum Protogene mortuo bellum ge-</i>		<i>Quantum pedes possunt, fug.</i>	141
<i>rit.</i>	38	<i>Quantum vel Midam satiari.</i>	53
<i>Πρωτων διειξίον, ὀρεκτόν.</i>	209	<i>Quasi locū in balneis occupare.</i>	183
<i>Prouocat & vincitur.</i>	271	<i>Quasi mappa missa.</i>	48
<i>Πτωχαλάζων,</i>	112	<i>Quasi Nauplius Caphareo rediēs.</i>	
<i>Πτωχεμάστες.</i>	188	<i>Quasi thesaurum draco.</i> 200 (18	
<i>Publica priuatis potiora,</i>	221	<i>Quatuor habens capita.</i>	135
<i>Puerorum crepundia.</i>	22	<i>Quem Cos non nutrit, illum nec</i>	
<i>Pugna consilia scindit,</i>	23	<i>Aegyptus.</i>	31
<i>Pugnare volfellis.</i>	28	<i>Qui dominatur v̄ Dei habet.</i>	298
<i>Pulchra apud pueros simia.</i> 183		<i>Qui honorat, seipsum honorat.</i> 192	

ΑΑ 5 Qui

I N D E X.

Qui plura ambit, male adstringit.	175	Qui te conspexerit, aurgurium capere poterit.	297	Quicquid in buccam venerit.	225	Quicquid licet minus desideratur.	188.	Quid Delphico et bo- ni commune?	31	Quid lecytho cum strophio?	53	Quis Eteobutades, quis sive seruus.	6	Quo curris potius quam ad eph- bum?	24	Quo fata trahunt retrahuntq; se- quamur.	265	Quod dubites, ne feceris.	193	Quod sal carni.	88	Quorsum opus amicis, si modo fa- ueat Deus?	181	Quot silicis folia. Quot fluctus insule.	190	R	Radix.	8	Radicitus.	130	Ραβδάρτες.	217	Rari carii.	106	Ratio apparet, sed argentum ταυ.	139	Ratio non prodest, vbi vis imperat.	170	Ratio sapienti pro necessitate.	193	Recoquere.	118	Recoctus.	220	Rectam instare viam.	112	Rectus, an inclinatus hastis.	142	Refrigerare thermas Neronianas.	248	Regie & regaliiter.	248	in Regno suo esse.	265	Regula re- ctior.	65	Reliquie vulpi.	12	Rem non nouam agredi.	296	Ρήματα in πόρηννα.	143	Remos inlibere.	26	in Repagulis stare.	60	Repete tanquam procella.	194	Reperit patella operculum.	96	Rerum reliquit habenas.	252	Res palestre & olei.	119	Respicere post tergum.	160	Rete frustra iacitur ante oculos	157	Rete inflas.	80	Retibus confert, nihil tamen capit.	105	Reuoluto mantello.	297	Rex sum.	113	Rex eris.	292	Rex aut asinus.	120	Rex iupiter omnibus idem.	264	Rimosus.	232	Risus cauponis.	169	Risus profundior lacrymas parit.	145	à Risu effuso abstine.	174	Romæ quoq; hoies moriuntur.	142	Romana libertas Latina libertas.	188	Romulus.	249	Ραπτοσώδης.	44	Rore pascitur.	265	Roscius.	137	Rota plaustris male vincta stridet.	172	Rotunde quam quadra- te mense prestat accubere.	178	Rubrum aliquid ne suscipias.	146	Rubus è vite.	20	Rudens omnis disruptus est.	86	Ruit celo nox.	266	Rursum prorsum.	120	Rurestris locusta.	58	Rusticanus Oenomaus.	25	S	Saburratus.	123	Saccularia ope- ra.	199	Sacerdos Bacchi.	10	Sacrificium Herculis.	21	Sacrum ignem instare illi nefas.	47	Saga sumere.	139	Sagena ex omni genere piscium congregat.	155	Sal patrie pluris faciendus est quam hospitiis mensa.	192	Sale conspersi.	91	ne Salem quidem dederit.	92	Salacones.	132	Salamandra frigidior.	177	Salamina naus.	293	Salua pri- ma.	110	Salmoneus alter.	1	Salue æternū æternumq; vale.	266	Salutare	

I N D E X.

Salutare Tigranem.	41	Scammata Dionysia.	36
Sane corporis parti scalpellum adhibere.	139	Scorpionibus cedere.	161
Sanguis & anima.	35	Scruta laudat scrutarius.	14
Sanguis meus.	266	Scrutarius.	44
Sanguinis plenus.	219	è Scurra facilius diues quàm passam.	138
Sanguine caret.	219	Sanna.	77
ne Sannione quidem relicto.	142	Σκουζία Δικη.	247
Sapientes sunt qui veteri vino utuntur.	137	Securim iniicere.	139
Sapientia in exitu canitur.	185	Sedet.	223
Σάπροις cùm simus, saperdæ vide mur.	12	Semel in laqueum vulpes.	22
Sarabate.	207	Semiramidis murus.	17
lus.	200	Semper aliquè virum magnū.	122
Sarmantarij.	239	Senator absq; prouocatione.	136
Sartaginum perniciēs.	71	Senex.	198
Saturni hostia.	253	Senex fathiscens.	63
Saturnius oculus.	61	Senex vox & umbra.	80
Saturnia vita.	54	Senis ira.	82
Io Saturnalia.	105	Senū consilia, iuuenū lancea.	111
Satyrorum rex.	45	Sentina reipublica.	286
Saul inter prophetas.	275	Seplasia dignus.	104
Scena.	36	Septimani tragædi.	152
Scalpellum adhibere sanæ corporis parti.	139	Sera vota.	252
De scammate egredi.	180	Seri & meti.	272
Scaperdam trahere.	49	Serpens eiiciendus è dumo.	169
Scaphaligæa.	57	Serpentem foues, & is te.	60
à Scapha ad triumphalem quadrigam.	71	Serra gloriatur cōtra trahentē.	158
Sceleri nunquam defuit ratio.	276	Serram reciprocare.	49
Scelera non habent consilium.	232	Seruus non est, qui mortē negligit.	
Schema & gradus.	105	Serui comici.	210
Σχῆμα καὶ ἴσος βολον.	206	Seruiles in animo pilos habere.	208
Σκῆμα γῆς.	236	Sesquilysses.	143
Scintilla etiam exigua in tenebris micat.	172	Sex congios capit.	85
De scintilla parua magnum excitatur incendium.	274	Si laueris te nitro, maculata es.	161
ad Scirrhonem tendere.	106	Si non hominum saltem Solis vos pudeat.	215
Σκῆρον ἄ.	227	Sibi ipsi exitij auctor.	45
		Siluis te feras agitare putasti.	254
		Simia in pelle leonis.	118
		Simie sanguinem profudisse.	143
		Simulolum obtueri.	27
		Similis asello pisci.	46
		Similes foliis homines.	16
		Similis Thraci in Thracem cōposito.	290
		Similia cupresso.	147
		Simone rapacior.	56

pra

I N D E X.

<i>pre Simonide memoria excellēs.</i>	36	<i>Spes alit.</i>	219
<i>Simulacrum pictum.</i>	30	<i>Spes subuentanea.</i>	98
<i>Sinapi callidior.</i>	251	<i>Sphettius.</i>	75
<i>Sine persona lasciuire.</i>	186	<i>Sphingis enigmata.</i>	62
<i>Sine sanguine.</i>	114	<i>Spicilegium relinquere.</i>	183
<i>Sinistras literas edoctus.</i>	3	<i>Spine se inuicem cōplectuntur.</i>	160
<i>Sinopissare.</i>	56	<i>Spinas colligens.</i>	69
<i>In Sinum despuere.</i>	232	<i>ē Spinis uuas colligere.</i>	31
<i>Siphnia arra.</i>	48	<i>Spinosum aliquid in prato.</i>	303
<i>Sirenem imitans pica.</i>	50	<i>Splendida cena famem non sedat.</i>	2
<i>ad Sirenū scopulos consensescere.</i>	184	<i>Spongia medebitur.</i>	92
<i>Sirenibus ad periuā ledum aptior.</i>		<i>Squilla rubicundior assa.</i>	74
<i>Sirenas præternavigare.</i>	109	<i>(57 in Stagnis grauiā.</i>	13
<i>apud Sirenas herere.</i>	40	<i>Staterij paries.</i>	154
<i>Sisyphus.</i>	89	<i>Statua viatores omnes inueniens.</i>	76
<i>qui Sitiunt, silentio bibunt.</i>	82	<i>Sternutauerunt amores.</i>	269
<i>Smyrnei mores.</i>	68	<i>ne Stilla quidem.</i>	31
<i>Socratis gallus, vel callus.</i>	131	<i>Stipule ignem admonere haud tu-</i>	
<i>Sol Apollo, & Apollo Sol.</i>	16	<i>tum.</i>	36
<i>Sol exorere.</i>	105	<i>Straton Pathicus.</i>	206
<i>Sol non inuidet uespere.</i>	22	<i>Strenuus abunde dictum puta.</i>	225
<i>ne Sol quidem sciet.</i>	82	<i>Στρογγύλιον.</i>	37
<i>Sol Heracliti.</i>	121	<i>Striges.</i>	244
<i>Solis mensa.</i>	150	<i>Strigilis.</i>	273
<i>Solem in manibus gestare.</i>	299	<i>Strutio.</i>	216
<i>Solem relinquere.</i>	50	<i>Studium generat Studium, ignauia</i>	
<i>Solē, ventū aduersum habere.</i>	175	<i>ignauiam.</i>	193
<i>ad Solarium uersari.</i>	192	<i>Stultorum thesaurus maledicentiā.</i>	
<i>Solide petre innitendum.</i>	275	153	
<i>Solitudo Nausiclidis.</i>	19	<i>Stylo ferreo scribere.</i>	158
<i>Solæcius.</i>	94	<i>Soluere contigua.</i>	9
<i>in Solum.</i>	105	<i>Σταυρόμυρα.</i>	214
<i>Somni plenus.</i>	69	<i>Sua cuique rei tempestiuitas.</i>	275
<i>Somno mollis.</i>	35	<i>Sua fronte.</i>	188
<i>Soracis malorum.</i>	187	<i>ne Suadela quidem persuaserit.</i>	3
<i>inter Sosias & Tybios referre.</i>	96	<i>Suaue me suffocet.</i>	192
<i>Σοφός.</i>	245	<i>Sub manu.</i>	153
<i>Sparsis redemerunt crimina nimis.</i>	184	<i>Sub pallio condere.</i>	191
<i>Sub tecto imbrem exaudire.</i>	39		
<i>Sub tunica & sinu.</i>	32	<i>Sub vnam Myconum.</i>	237
<i>Speculo ne te contempleris ad lu-</i>			
<i>ceræ lumen.</i>	145	<i>Subere lenior.</i>	127
<i>Spērit pēs que cupiunt nimis.</i>	278	<i>Suberinus.</i>	127
		<i>Subijcere</i>	

I N D E X.

Subiicere pedibus Acherontem. 291	Tantali philotesia.	30
Sublata lucerna nihil discriminis inter mulieres. 242	Tau τὰ λωδ εἰς αἰ.	12
Subula leonem excipere. 13	Taurus draconem, et draco taurum genuit.	91
SUCCESSUM fortuna, experientiam laus sequitur. 284	Taurica ara crudelior.	68
Sufflaminare. 194	sub Teſto imbrem exaudire.	39
Suilla abſumpta bouem ne exſpe- ctes. 4	Tela araneæ.	19
Suilla caro. 148	Telchines. 73	Telephus. 217
Suilla harmonia. 69. Suis typus. 65	Telephus è perula.	15
Sulcus Aegypti Libye arenas non curat. 151	Telephi citiparium.	15
Summus auribus infidet. 81	Telephi vultus.	11
Sumptus cenſum ne ſuperet. 260	Teletis animum habet.	35
Sunt & alia vulpes. 37	Tellenie trice.	61
Superfluens. 250	Telum ira facit.	252
Supercilium Cenſorium. 48	Tempeſtas ingruit.	59
Supra fumum clauus. 99	Templum ingreſſus reuerenter ado- rato.	144
Supra Simonidem memor. 36	Templum ne ingreditur ex itinere diuerticulo.	144
Surgentem auſcultare auenam. 173	Templorum ſacra.	136
non Suis quibus hoc ſciat. 117	Temporibus ſeruire decet.	209
Suſtendere de paxillo. 96	Tenebras inducere rebus.	261
Sybaris. 92	Tenedius vir.	238
Syri aduerſum Phœnices. 9, 222	Tenedia tegula.	40
Συμφερός. 276	Tentant quidam ignaui.	7
T	Tenuiter.	112
Tabellis obſignati uagere. 33	Ter ſex iacit.	60
Tabernarius exercet fronte. 186	Teredo offium cur ſollicitum.	58
Tabule Moſis. 22	Terra lacte & melle fluat.	162
Talis quiſq; eſt, quales quibuſcum familiaris. 183	Terram continentem incolentes ma- re deſiderant.	102
Tale ingenium qualis oratio. 220	Terram & aquam poſcere.	184
Talos ſcabere. 173	Terram ne legas nauigando.	45
Tange mōtes, & fumigabunt. 155	Terram video.	140
Tanquam fungus ſuffocat. 17	Teſtudo extra tegumenta.	119
Tanquam libri. 107	Teſtudo volat.	180
Tanquam palladium. 107	Teucrium Pacuuij ediſcere.	138
Tanquam pelues compoſe. 107	Θαλασσοφύλαξ.	47
Tanquam ſi pupillam moueas. 7	Thaſus bonorum.	238
Tanquam ſuper ſpinas incedere. 188	Theagenis munificentia.	5
Tanquam torrens. 22	Thearion cum ſit, Agamemnonē ſi- mulat.	109
Tantali menſa. 66		

Thea-

I N D E X.

Theatrū simul aperit et claudit.	60	Totus faxeus.	270
Themistoclea vafricies.	3	Trabali clauo figere.	9
Θεοφόρος. 251		Theramenes. 73	121
Thermas Neronianas refrigerare.		Tragici cothurni strepitus	46
21		è Tragico Comicum drama.	15
Theſaurus in agro abſcōditus.	159	Τεργιζεν.	243
Theſaurum Draco.	136	in Tragædia Comici.	141
Theſſalus miſſus.	135	Τερωδεν.	213
Theſſalica buccæa.	1	Tranquillitate caluioſ.	75
Theſſalicum numiſma.	2	Tranſlatitiè agere.	303
Theſſalicus ſaltus.	2	Tres mulieres nūdinas faciūt.	298
Thmuitarum hircus.	39	Tria Theramenis cauenda.	98
Thorycionem imitatur.	38	de Tribu Leni.	166
Threicia hiruōdo labiū inſtrepit.	27	Tricas conduplicare Tellenias.	61
Thyeſtea cena.	58	Tripuer ſenex.	102
Thymo uemo reſcitur, ubi adeſt		Τριψαι μετων.	210
caro.	16	Τρις ἐξ βάλδειν.	208
Τί τ' ἀλλότρετον ἔνθραπε βαſκα-		Tritogenes filius, nō Tritogenia.	54
νόπτει κακὸν ὄξοδέρκεις, τὸ		Tritones piſcinarum.	23
Ἰδίου παραβλέπτεις.	213	Troiam capere.	19
Tigranem ſalutare.	41	Tu ipſe eſt liberi tui.	51
Timidior himulo.	13	Tua reſ agitur paries cūm proxi-	
Timonea cena. 292		mus ardet.	216
Timonia vi-		Tudiculam expoliuit.	6
ta. 18		Turbinem felix proſpecta.	77
Timoniano more. 299		Turbine verſatilior.	135
Tinctura Cyzicæna.	206	Turgida nomina.	2
Tinnire aures. 163		Turtur cantat.	76
Titani. 224		Turturis inſtar malè canis.	41
Tityo ſimilis.	272	Tydeus corpore, aſo Hercules.	54
Τὸ ἐμὸν γ' ἐμοὶ λέγεις ὄναρ.	229	Typus Mercurij.	13
Τὸ ἐν χροῖ ξύρειν.	234	Τύπωμα ἀειδαῖεν.	247
Τὸ δ' ἐσιωπῆ. 2		Tyrtæo bellicoſior.	106
In toga.	234	V.	
Tollit ſupercilium.	228	Vacuum vaſ altius pleno vaſe re-	
Tollitur in celum clamor.	254	ſonat.	174
Tonderi binis forficibus.	52	Vafricies Themistoclea.	3
Tonderipecus, non radi debet.	208	Vagine quàm gladij plures.	172
Tonitrus imbrem antecedit.	218	Valet ima ſummis mutare.	207
Torcular calcaui ſolus.	158	Valetudo ſeniliſ.	152
Torium digna ſequi potius quàm		Tota via. 10	114
ducere funem.	244	Vane coniecturæ.	114
Torrens.	22	Vaſ vacuum detergere.	267
Torris de igne erutus,	158	Vbi	
Toſciani. 264			
Totam ſpirare Arabiam.	186		

I N D E X.

<i>Vbi nec Pelopidarum facta.</i>	41	<i>Vicinum semper inuenies.</i>	182
<i>Vbi vber, ibi tuber. 269 &</i>	185	<i>Vicinus pedem mouens.</i>	106
<i>Velatus manib. orare.</i>	133	<i>Vicitare fabilibus.</i>	17
<i>Velim, nolim. 259</i>		<i>Vicitat agrestib. olerib.</i>	40
<i>Velle idem atque item nolle, ea de-</i>		<i>Videre Diu.</i>	13
<i>mum firma est amicitia. 281</i>		<i>Villani.</i>	262
<i>Velle suum cuiq; est.</i>	110	<i>Vincat tuus tripes.</i>	86
<i>Vellus aureum.</i>	248	<i>Vinculis Hippocratis alligare.</i>	186
<i>Vellus istuc non carpitur.</i>	53	<i>Vinalia sine vino expediri non pos-</i>	
<i>Velo utroque fugere.</i>	50	<i>sunt.</i>	187
<i>Veluti prati vltimus perit flos 250</i>		<i>Vinum animi speculum.</i>	129
<i>Veneris expers.</i>	50	<i>Vinum, equus poëtæ.</i>	121
<i>Venter collatiuus.</i>	19	<i>Vinum lac Veneris.</i>	135
<i>Venter solarium.</i>	46	<i>Vino veteri vit.</i>	137
<i>Ventrem non habere.</i>	148	<i>Violento remigio.</i>	82
<i>Ventura per dioptrā prospicere. 25</i>		<i>à Vipera morsum culpas, nunquam</i>	
<i>Vento viuere.</i>	124	<i>ipse morsus.</i>	87
<i>In vento & rapida aqua scribere. è</i>		<i>Vipera rursus vipera nascitur.</i>	
<i>Ventorum stationes. 126 (246</i>		<i>Vir sacer. 249</i>	(39
<i>Ventis & mare et ignis seruiūt. 97</i>		<i>Viri inertis irrita tela</i>	115
<i>Ventis & scripturæ in aqua cre-</i>		<i>Virga ferrea visitare.</i>	156
<i>dere. 26</i>		<i>Virgo primum.</i>	129
<i>Venuſtus cadaueris instar. 12</i>		<i>pro Virgine Cerna.</i>	66
<i>Ver vnicum inter anni partes. 81</i>		<i>Virtutem infortunatam despiciere,</i>	
<i>Verba byssina.</i>	28	<i>miserum.</i>	102
<i>Verba Corinthia & Ionica.</i>	4	<i>Visus fidelior auditu.</i>	216
<i>Verba sine penu & pecunia.</i>	45	<i>Vite breuis isthmus.</i>	5
<i>Verborum auro stillare.</i>	42	<i>Vita muli.</i>	13
<i>non Verbis, at factio opus est. 22</i>		<i>Vitam pulmonis agere.</i>	1
<i>Veriora Bacidis dictis.</i>	71	<i>Vita suilla.</i>	98
<i>Verpus.</i>	214	<i>Vita Timonia.</i>	18
<i>Versatilior cardine.</i>	101	<i>Vitis & brassica.</i>	235
<i>Verueceus.</i>	64	<i>è Vite rubus.</i>	20
<i>à Veru rapere.</i>	130	<i>Vites ledere.</i>	144
<i>Vespa acerbior.</i>	74	<i>Vitex floret, & botrus maturuit.</i>	
<i>Vesparum examen metuit Phry-</i>		<i>Viuiamus. 250</i>	(96
<i>nicus. 169</i>		<i>Viuere alieno more.</i>	248
<i>Vespertinum amant, matutinum</i>		<i>Viuite, valete.</i>	263
<i>oderunt. 28</i>		<i>Viuis fama negatur.</i>	261
<i>Vestalium thoro purior.</i>	84	<i>Vlcu.</i>	139
<i>Vestigia relegere.</i>	108	<i>Vltra Herculis columnas.</i>	135
<i>Veteris monete.</i>	68	<i>Vltra Hyperboreos.</i>	14

Vltra

I N D E X.

<i>Vltra pedem.</i>	194	<i>Vter factu plenus.</i>	55
<i>Vltro citroq̃.</i>	201	<i>Vtroque velo fugere.</i>	50
<i>Vlulare cum lupis.</i>	175	<i>Vtrumque.</i>	111
<i>Vlyffes.</i>	260	<i>Vuida vita.</i>	81
<i>Vlyffis vinculum.</i>	101	<i>Vulgari pifci spine non infunt.</i>	101
<i>Vmbra[m] suam ipfius metues.</i>	148	<i>Vulpes Archilochia.</i>	64
<i>Vmbra[m] suam metiri.</i>	149	<i>Vulpes semel in laqueum.</i>	22
<i>Vmbra me proflibent.</i>	58	<i>Vulpis reliquie.</i>	12
<i>Vnbras montium videre.</i>	161	<i>cum Vulpe habens commercium</i>	
<i>Vnbris macilentior.</i>	68	<i>dolos caue.</i>	63
<i>Vnedo.</i>	128	<i>Vulpina lingua.</i>	56
<i>Vngues ne incidas iuxta sacri-</i>		<i>Vulpinari non decet, nec virique</i>	
<i>cium.</i>	146	<i>parti illudere.</i>	209
<i>Vnguento perfundi anum haud</i>		<i>Vultu demittit taquam Telephus.</i>	11
<i>decet.</i>	34	<i>Vultur culicem</i>	53
<i>Vnguis in vlcere.</i>	139	<i>Vulturius aut coruus.</i>	247
<i>Vngues demorsos sapit.</i>	117	<i>Vua acerba immittor.</i>	12
<i>Vnone signare.</i>	112	<i>Vua paffe similis.</i>	73
<i>Vua voce vincere.</i>	82	<i>Vuas e spinis colligere.</i>	31
<i>Vnus Ianius non timet multas</i>		<i>Vxor seni sponfo regina.</i>	131
<i>oues.</i>	169		
		X	
<i>Vni cum duobus non est pugnan-</i>		<i>Xenium pro pede bouis.</i>	63
<i>dum.</i>	113	<i>Xenocrati testimonium.</i>	100
<i>Vnum quidem, sed leonem.</i>	150	<i>Xenocratem modestia superat.</i>	102
<i>Vnum alueare.</i>	67	Z	
<i>Voce optato.</i>	66	<i>Zamiam onerare.</i>	89
<i>Voces iactat inertes.</i>	204	Y	
<i>Volat.</i>	264	<i>Υδαεις.</i>	227
<i>Volfellus pugnant, non gladiis.</i>	28	<i>Υπόζυλον.</i>	97
<i>Volfellus non gladi.</i>	234	<i>Υπορείν.</i>	225
<i>Volfellus pugnare cum gladio.</i>	187	<i>Φαινοπεσοπιίν.</i>	118
<i>Voluptas malorum escit.</i>	211	<i>Χαριτογλαπίειν.</i>	110
<i>Vomentum in numero.</i>	80	<i>Χαρανίται.</i>	133
<i>Votum Achilleum.</i>	55	<i>Χειρι η̄ ποδι, η̄ πάση δυνάμει.</i>	
<i>Voti compos.</i>	113	<i>Χέρσος.</i>	122 (124)
<i>Vrbem amisit, pugione[m] recepit.</i>	19	<i>Χλωαλώπηξ.</i>	127
<i>Vt e bulga matris.</i>	131	<i>Χρόνος Φειδῆ.</i>	230
<i>Vt egeni eruum.</i>	39	<i>Ως τύπω dicere.</i>	280
<i>Vt lucorum delubra.</i>	19	<i>Αγάλατα ἀγρῆς.</i>	217
<i>Vt sportulā furūculus captare.</i>	186	F I N I S.	
<i>Vter.</i>	181		

Vict. Gifelinus Lectori.

Maiorem quendam in modum sæpius optavi, tantum mihi otij suppeditaret, quo ex animi sententia liceret hunc nostrum cinnum planè ad prioris exemplum conformare. Id verò nunc factum non esse valde gaudeo; cum aliis de caussis, tum quòd in ipso meo exemplo, nempe locis cõmunibus prioris tomi, adeò multa iampridem cõeperim desiderare, vt vel eos insigniter immutandos & castigãdos esse putem: vel totum opus ad aliam formam, quam mihi veris, & optimam reperisse videor, reducendum. Adhæc in materia tam varia, incondita, rudi, ne dicam sæpè inepta & ipsis auctoribus indigna, necesse fuisset summo vti iudicio & delectu, minimaque cum laude maximum & rãdiosiss. capere laborem: qui alterum tantum temporis, atque hic sumpsimus, postulasset. Ne tamen voluntas interea potius, quam potestãs adiuuandi defuisse videatur; id quod proximum erat, Erasmi tutum apprimè, facile, & nostro instituto accomodatũ consilium de secundo hoc indice ordinis vice substituendo secuti sumus; & omnem hanc adagiorum sementem in quasdam areolas & puluinos sibi, vt videbatur, suos disseuimus; si non accuratissimè, certè non temerè & inaccuratè.

AFFINIVM SIBI MUTVO ET
pugnantium Adagiorum Index.

Aberrandi. vide, Error. *Αμφαζονεῖν*. A lineis excidere. *Extra curriculum ferri*. De scammate egredi.

Absurda, præpostera. v. Impõs. Dissimil. Fronti ocream, tibiæ galeam applicat. Herculis sacrificium. In asini aureis canerè. Accessorium operis loco. Grossus maturus esui ineptus, alijs &c. Flumina in terram commutat. Glomerare in glomerabilia, &c. Mandrabuli in morem. Fulmenta lectum scandunt. Indoctus pater erudit filium. Crocum in Ciliciam. Fures ipsi accusant. A cauda ad os transferre. *Απεσοδιόνουσα, ἀκρότητα κύμβαλα, &c.* Sanae parti scalpellum adhibere. Hercules in Lydia. Testudo volat, &c. Ornamentum in luto, dignitas in indigno. Pica Sirenem imitans. Eburneis rastro solum vertere. Ligonibus aureis terram fodere. Volsellis pugnare cum gladius. Serra gloriatur contra trahentem. Arare boue & asino. De gallo ad asinum. Saturninus. Dum viat humum, nubes & iniuria captat. A bellarius epulum commendare. Albat ad exequias, pullati ad nuptias procedunt. Alcinoò pomã dare. Nihil ad ius;

Oleribus verba facere. *Ἐταμαχεῖν*. Aufidus Hadriam retro fugit.
 Accessio parua, nimia. v. pensatio. Mantissa obsonia vin-
 cit. Facem accendere. Accessorij operi loco. Ad aliud proœmium tran-
 seo. In acernum metere. Addere gangrenam. Vngui in ulcere. De
 parua scintilla magnum saepe exutatur incendium.

Aequalitas. vide, Similitud. In eandem lancem imponere.
 Quis Etrobuta les, quisne seruus. Media agina ferri. Aequalia red-
 dere capita in pugna. Regula rectior. Coruus absente graculo pul-
 cher. Senum consilia, iuuenum lancea. Vt quisq; e bulga matris. Tru-
 zina pensare, &c. Rotunde, quam quadrata mensa prestat accum-
 bere. In centro & circumf. Nube pari. Medium ferire. Calauria
 pro Delo.

Aequanimitas. v. Medioc. Prud. Neque defraudat, neque
 marginem excedit. Quod magas inter organa. Intra limites pro-
 prios consistere. *ἡ ἀμύνη τῆ ἀπίστῃ κείνῃ*. Saburratus. Qua in re
 quisque clarus est, ad eam properat. Pygmai, vel Thiodamas cum
 Hercule. *διχῶς ζῶντες*.

Alba. Nive candidius, &c.

Alienum, aliena curare. v. Alius. Absurd. Mutat. inst. con-
 trarium, Propriū. Charixine non sunt ista. Manum peteri, & pe-
 dem porrigis. Aliena in miseria cruciatum proprium metit. Equus
 sessorem rapit. Vbi Atridarum scapha, &c. Retibus confert; nihil ta-
 men capit. Extra curriculum ferri. Laui manus. Cibus alienus den-
 sibus mansus, nauseosus. Panis filiorum &c. Pro amphera, virecus.

Alius opera. Per fideicommissa quedam. Coctum ab alio ede-
 re. Ad arculas sedire. Littere mutæ. Ferrum ferro acuitur.

Ambitus. Frumentum in populum.

Amicitia, amor. vide Concord. c. Inimic. Tantali philo-
 tesia. *ὄϊσθῃ δίνεδς*. Nausgare cum felicibus. Concinere. *δύγισι
 ἀγῶζεν*. Rectus an inclinatus hastis. Ars amat fortunam, fortuna
 artem. Quorsum opus amicus, si faueat Deus? Amicus cum vitio
 ferendus. Amere frustra, odio ne sis frustra. Amicus Plato; magis
 tamen amica veritas. Caritate septum esse oportet. Balneum ingres-
 sus depono odium. Acum & silum sumens rupturam consue. Non so-
 li Atride uxores amant. Vili amicorum annona est. Non odi. Mar-
 ciali affectio. Amor sit ira iucundior. Idem velle & idem nolle &c.

Anceps, dubitatio, obscuritas. c. Certum. Iustitia ne mu-
 rum an fraudis. Archimedeum problema. Sol Apollo, & Apollo sol.
 Pyrrhonia hesitatio. Statua viatores omnes intuens. In Cœo quis
 dies. Ignotius quam maris choes. Bona mala. Vtrumque. Rectus an
 inclinatus hastis. *λακτῶς ῥετῆν κύβος*. Per nebulam, caliginem vi-
 dere.

dere, &c. Animo nunc huc, nunc fluctuat illuc. In medio relinquere
Annumerare. Albo adscribere.

Aperire. Quasi mappa missa. Sphingis enigmata dissoluit.
Canibus ossa prodo.

Aprè. v. Eleg. c. Inept. Asteropem. Lapis ad funiculum. Omnia
bonos viros decent. More maiorum. Conueniunt rebus nomina sepe
suis. λέγειν κείρισθαι.

Approbandi. v. Laus. c. Damnah. Scruta laudat scrutae
rius. Omnem lapidem vinctum adorantes. Velut Minerue calculus.
Maeste virtute.

Arrogantia, superbia. vide Philaut. In pura immigrat sa
mes. Turgida nomina. Coturnicis naturam induere. Opulentum stiz
rat. Ampullas loqui. Angularis bombyx. Saperde videmur, cum si
mus σάπροι. Telephus e perula. τῶν κλέων τῆς ἀπειρίας. Non verbum, at
facto opus est. Megabyzi sermones. Rusticanus Oenomaus. Ambi
tiosior Cleophonte. Lapitha. Tigranem salutare. Otus, & Othius.
Verba sine penu & pecunia. Nihil ad medicorum arrogantia. Briar
eus appareret, cum sit lepus. In pace leones, in proelio cerui. Flumina
in terram commutat. Vier fastu plenus. Fulmenta lectum scandunt.
Ioui paria intonat. Tanquam pavo circumspiciens se. Pisandri gar
lea & supercilium. Gorgonei capitis posteritas. Gallus bibit, neque
mei; Myxus non bibit, attamen mei. Argentea fame conuiuari.
Currulus, &c. Ἡρότιον βεβηκέναι. Io Saturnalia. Mythæcus cum sit,
Agamemnonem simulat. Herculana scabies. Censor bonus. Clemens
Lanius. Πτωχολάτρων. Altius Oromedonte. Astydama in mo
rem. Calceos mutare. More galli pugnacis. σαδλάκων, &c. Senator
absque prouocatione. Legatus sine mandatis. Fortes in tubula. Quasi
locum in balneo. Umbram tuam metire. Vier. Nescit seipsum. Lo
queris equo insidens. Homo genibus elefantinis. Adonte conuiuium.
Iulio & Cesare consulib. Ebrius. Σταμύλματα, &c. Αγάλακτα
τῆς ἀγορᾶς. Regie & regaliter. Superfluens. Celo aminum ferre.
Αλαζών.

Asperitas. vide, Crud. Moros. Grau. Salmoenus alter. Dra
conis leges. Vua acerba immitior. Murena. Quasi Nauplius Ca
phareo rediens. Annum in mensem contrahit. Gyantizare. Echeti
imperium. Tuba factu procliuia. Marsya mors. Lycinus &c. Vesta
acerbior. Mulgens hircos sanguinem educit. Lycurgeus. ὀλοχαινος.
Canem mortuum &c. Pater flag. &c. Ἐκάτη βελήτης. Orba u
gride peior. Antiphates trepidi laris & Polyphemus. Fretis acrior
Adria. Mala bestia. Neptum seu mari filij. Σκυλία δίκη.

Affiduitas. v. Constant. diut. Putens si hauriatur, melior eua

AFFINIVM SIBI ET PVGNANT.

dit. Studium generat studium, ignavia ignaviam. Benefacta benefacti alius per te gito ne perpluant. Gutta cauat lapidem.

Attentio. Hoc age.

Audacia. v. Temer. Impud. c. Metus. Ignavi quidam tenent. Canis moue in animas habens. Ferreus. τῆς πεδῖν τῆς ἀνδρῶν &c. Aestriplex circa pectus.

Auxilium. v. Refug. Iolaum implorat. Alaude in nido germen latet. Andromachen ex anguibus concinnare. E media flamma seruare. Arma Achillea. Per fideicommissa quedam. Sunt oculi mihi, sunt aures, &c. Petis tanquam Caesaris candidatus. Lorica gladius. Suffragia emendicata.

B

Beatè. v. Bonæ. Fel. c. Mis. Cyclopica vita. Hercules cornu. Saturnia vita. Pergama tristia non incolit. Terra lacte & melle fluens. In regno suo esse.

Bellicosi. Smyrni. Tyrtao bellicosior.

Beneficium rectè confer. Gubernatori somnolento ne benefacito.

Bibacitas. vide Ebrius. c. Frug. Pulmonis vitam agit. Charadrij vitam viuunt. In trichinio choa. Rame. Quis istic est fluminis; quem non recipiat mare? ἀντὸς ἰ, Ductim.

Bonæ fortunæ, ominis, instituti. v. Felic. c. Infort. Fortunatus sapiens. Albus dies, &c. Ter sex iacit. Vnione signare. Sangutta attingit. Mortalis deus. ἰσὸθῆος, ζᾶθῆος, &c. Rex sum. Bonorum Ilias; Bonorum plaustra, &c. Consilium non sine diis. Cum Deo. Non sine diis, &c. Spes bona ostensa, ex Hom. Iupiter plene mel. Bonæ salute. Hic nos Deus ducit. Iouis Corinthus. Faustum & felix sit lumen. Bene eueniat, &c. ἑστὶ δὲ μὲν τῶν. Diu secundus. Amores sterunt; auerunt.

Breviloquentia. Chilonius modus. Annum in mensem contrahit. Theatrum simul aperit, & claudit. ἐν κεφαλᾷ.

C

Calliditas. Themistoclea vasfricies. πυγπυλέμοι. Manducantes. Embarus es. Pardalis exuitum induere. Archilochia vulpes. Delala machera. μάδλης ἀσπρωτος. κωαλωπήξ. χηναλωπήξ. Nullus aleator sapientior te. Sesquiuylsyes. Perdix vasfrities. πᾶλαιστομα.

Calumnia, obtrectatio, maledicta. Gephyrei &c. Fumus è scibus. Igneum spirat. Cuminum serere. Scommata Dionysiaca. Adspargere. E pirotico cane vehementius. Bupalia pugna. Sphettius. Gorgonei capitis posteritas. Πομπήειν. γλωσσῶν ἰδῆς. Αἰξῶν

ἰσὸθῆος

1961 *Stultorum thesaurus maledicentia. Ocyra cantare. Maledicus à malefico non distat nisi occasione. Hiattia sepulcra. Cynicus. καμωδῖος.*

Caluities. c. Capill. Lunule. Cari capite nudius. Priamis facere. Ouo nudior aut glabrior. Tranquillitate caluior, &c. Cucurbita glabrior, &c.

Capillus. c. Caluit. Come venustate vel Absolona vincit. Achillee comae.

Carum. v. Lubent. Amic. c. Repell. Tot a vita. Sanguis & anima. Plus oculis suis. Capra cynamomum. Pro aris & focus. Oculi carius. Mellitum. Sanguis meus.

Caritas annonæ. Argenteo vomere aratur.

Cedendum multitudini & potentie. Hinnulus ne cum leone partiatur. In pagura sapientia. Vni cum duobus non pugnandum. Submittere fasces. Vestiarum examen &c.

Certum. v. Vinculum. Fides. c. Anceps. Trabali clauo figere. Murus Semiramidu. Tabellus obsequatus agere. Necessitas linealis. Exarmat Argiuos hoc oraculum. Hirundo æstatem loquitur. Cæsari candidatus. Visus fidelior auditu.

Clamorus, rabula, vide Rix. Cuculus. Non es apud Centauros. Chius Coum loqui non sinit. Suilla harmonia. Vna clamore Neadas superat.

Commiseratio. c. Crudel. Aliena in miseria. cruciatum proprium metit. Virtutem infortunatam despicere, miserum. Omnia iudicia absolutoria sunt.

Commoditas. c. Inutile. *Ἄκωτος ὀκίον τελέφω.* Fruilibus non stadiu certare. Equum Scythæ. Agri podex, &c. Bona mala. Hortus altera succidia. Salamina nauis.

Commune. c. Propr. Commune tanquam Sisapo.

Concordia. v. Amic. Simil. c. Dissent. Communibus ostium excludere. Vnum alucare. Funiculus triplex non facile rumpitur. Spicæ se inuicem complectuntur. *Ἐνωπεται μῆτιρ.* Anima vna. *Τὸ ἐμὸν ἔμῳ δὲ ἄλλο ὄραγ.*

Coniectura. v. Anceps. c. Cert. Achaicum telum. Hirundo æstatem loquitur. Auis queuis non portendit. Tale ingenium, qualis oratio. Cribro ratiocinans.

Conscientia. Noxa caput sequitur. Conscientia crimen prodit. Lemny, Imbrij. Animo conscio nihil miserius. Felix nihil conscire sibi, &c. Solide petre innitendum. Conscientia mentem exagitat.

Consilium, deliberatio. Iustitia ne murum au fraudu? Cose consilium. Monitor capris age. Pater parum sanus erudit filium. Cas

AFFINIVM SIBI ET PVGNANT.

pita conferre. Pulvillum consulere. εἰσιδῆτε μυστεῖον, &c. Noctis
urgenda consilia.

Constanter, v. Inconst. Gradum figere. Inconcuſſa columna,
&c. Tydeus corpore, animo Hercules. Linee insistere. Stylo ferreo.
Ignis cineribus alitur ſuis. Ille velut pelagi rupes immota. Fac nidum
vnum vna in arbore.

Confuetudo, c. Deſuet. Barbarus euasit inter barbaros. Am-
nis curſum inhibere. Cum vulpe habens commercium, dolos caue.
Pardus maculas non deponit. Φῆμη βοητεῖν.

Contagio, v. Illeceb. Cum vulpe habens commercium dolos
caue. Adulter adulterum trahit. Talis quiſque eſt, quales, quibuſcum
familiari. Charonia.

Contemptus, c. Dign. Excell. Quadrante dignum. Cadax
ueru inſtar venuſtus. Fimo abieclior, &c. Ne cicadam quidem in-
umbret. Circa terram natat. Coſe conſilium. Ne in vicini quidem
eſſe poteſt. Αποθωμῶσαι. Scrutarius, ῥαποπόωλης. Umbrae me
prohibent. Lateritius, &c. Cari loco habere. Circa radices montis
herere. Nihil amplius eſt. Eis, que e triuio, ſimile. Edentule maxille.
In cinere ſcribere. Inter Sofias & Tybios referre. Vulgari piſci non
inſunt ſpine. In ſolum. Ne vicini quidem ſentiunt. Fungus puti-
dus, &c. Numus plumbeus. Semis, &c. Nihili eſt, aut nihil cur eſt,
Femine aut infantis iactus. Vilior pomis vitioſis. Bambalio. Littera-
tus. Platano aſſimili. Proci Penelopes. Proletarius ſcriptor. Minuunt
preſentia ſanam. Numo addicere. Inter medios collocare. De plebe,
&c. Cinerem querere. Contemnunt ſpinam, cum cecidere roſe.
Digni pilo. Hircus. Cuculus. εἰσπομεν ἰουδαῖν. Palea. Sarmentarij,
Semiſſij. Aſinarij. Halex. Αυτοκάουδαλοι. Αυτληκούοι. Vas va-
cium detergere, συρφετός.

Contentus, Non contentus. Da panem & pluznum. Offula
contentus. Terram continentem incolentes mare deſiderant. Paruis
parua dant di. Suus vex regine placet, &c. Contenti ſmuis hoc Ca-
tone. Non rudis onager, &c.

Contumelia afficere. Calcibus proterere. ἀποσκοτίσαι.

Correctio dicti aut facti. Amara bilis amar, etc. Spongia me-
debitur. Poſteriores prioribus potiores.

Crasſe, v. Leuiter. Indil. Neglig. c. Perfecte. Παχυμαρῶς,
&c. τύποι λέγην. Ab Syra area. Mittere lineam. πυρρύτερον. τύ-
πην περιλάβεῖν.

Crudelitas, preſertim facti. v. Aſper. c. Commi. Marſe
mors. Grauiora, quam ab Archidamo Athenienſes. Agreſtus apu.
Thyſtea cena. Attica hoſtilitas. Medea immanior. Ταυρικά ara cru-
delior

delior. Medica mensa. Inuice-Reges, vis, &c. Coquere hzdum in la-
 ste matris, Cane milite peior. Laniena Hippocratica. Sicula aula.
 Titani. Saturni hostia.

Cura, custodia. v. Dilig. c. Neglig. Vt lucorum delubra, siue,
 vt templorum sacra, ἐγὼ μάχης ἀγέρτου σφῶς. Vlyssis vin. ulu.
 Quasi thesaurum draco. A des tritico, dum molitur, tuo.

Curiositas, v. Subtil. ἐξ ακαὸνδίζειν. Cybaritici canes. Infero-
 rum triacada. Cerebrum interius inquirere. κρηνοφθαλμιζέειν.
 Musica est, Aliud homini, aliud humanitati sciat. Delatoria curio-
 sitas. Venator cum auribus plagis. τί τ' ἀχόρτων ἀνδρῶν, &c. Δί-
 σφιφειν ὀφθαλμῶν. Curiosus idem & garrulus.

D

Damnandi, c. Approb. Appropera, vt letho sis vicinior. Inter
 Sofus & Tybios referre. Que tibi vox excidit? Cera miniatule,
 ὀβελίζειν. Limare, &c. Abiciendum in mare.

Debilitare, c. Fortit. Exungare. Pennas incidere. Nervos
 frangere.

Delatores, v. Perfid. Cybaritici canes, &c. Fumus è sicibus.
 Tritones piscinarum. Thorycionem imitatur. Coryceus audit.

Delectus, sine delectu. v. Consil. Non quacunque manu.
 Thymo nemo vestitur, ubi adest caro, Omnem lapidem vinctū ado-
 rantes. Elige viam optimam. Cū aquila esse queat; inter graculos
 primas ne opta. Præstat vineæ vltimum esse, &c. Quicquid in buc-
 cam venerit.

Deliciæ, v. Dissol. Ventr. c. Frugal. Cucumere vescens chla-
 miden textito. Tritones piscinarum. Alcinoi horti, &c. Melanthio
 delicatior. Vuida vita. κερυκκία. Sybaris. Alexandrine deliciae.
 Medica mensa. Phzacum more viuere. Seplasia dignus. Iunonius
 puer, &c. Inter meros lepores. Thessalus missus. Ebría cena. Κα-
 τεστειν δακτύλους. Mensæ Sicule, Asiaticæ, &c. Viuere. Ohso-
 nare pollicibiliter.

Deprecatio, v. Exsecrant. Repell. Hostibus eueniat. Nautis
 scopulum deprecatur. In Aegypto optarit esse potius. Reicientis cul-
 pam ex Hom. ἐξω κερῶν. Ne Disirint.

Deprehensū, c. Occult. Deprehensum occultum ex Hom.
 Hec Helena.

Derisio, v. Rifus. Scommata dionysiacæ. Μυκτηρίζειν. Nasu-
 ti, Nasus, &c. Asinus Aegyptius, Insuere in saccum, vel culcum.
 Pulcrā apud pulcros simia.

Desperatio, v. Internecio. Mut. in deterius. c. Spes.
 Κυδνώδης. Rudens omni disruptus est. Salus, si cupiat, seruare hūc

AFFINIUM SIBI ET PVGNANT.

non possit. Neq; remi, neq; venti. Paxillus infractus est. ὁ ἕρως Ἀπόλλωνος, &c. Mortua res est. Haftenus habui, potui, &c. Conclamatum est.

Defuetudo. Ab aula recessit.

Deterrendi, dehortandi. Habenas ignarus ne tracllet. Vt nutrices Lamiam.

Detrimentum. nō afficere. c. Auxil. Onerat aliquam Lamiam. Lacuna. Securim iniicere. Mantis te vidit.

Deus. Deo praeunte nullus officit obex. In deorum genibus positum est. Hac nos Deus ducit. Quorsum opus, &c. Oculus Dei fortissimus. Deus hoc habeat decus. Cunctabundus natura Deus. Cede Deo. Valet ima summus mutare. Fata viam inuenient. Aderit vocatus Apollo. Rex Iupiter omnibus idem est.

Difficilia, v. Imposs. c. Procliu. Contigua soluis. Grauius, quam sit Troiam capere. Annis cursum inhibere. Non est cuiusvis recte condire. Scaperdam trahere. Aduerso estu. Camelus pyrrhicham didicerit. Lippus oculus solis radios non fert. Violento remigio. In aceruum metere. Non sus quiuis hoc sciet. Teucrum Pacuij ediscere. Tlesaurus in agro absq. Chironia vlcera.

Difidentie, c. Fides. Cochleis diffidentior. Graculo imperisusibilior. Graeca fides. Sed quis custodiet ipsos Custodes? Fronti nulla fides. Nec mulieri, nec gremio fidendum.

Dignitas, pretium. v. Excell. c. Contempt. Mosis tabule. Byssina verba. Cuius nunc calent aere. Fructibus non stadiis certare. Siphnia arra. Nectar spirat. In paguro sapientia. De meliore nota. Multorum aliorum instar. Aurea barba dignus. Vnum quidem sed leonem. Sulcus Aegypti Libyae arenas non curat. Minerva Phydie. Quasi locum in bainis occup. Primus, secundus, tertius, &c. Pello dignus. Lydia arena.

Diligentia, conatus. v. Cura. c. Indil. Ignau. Euclionis gallus gallinaceus. Multus brachis aequalis. Cum mortui conuersari. Putatus si hauriatur, melior eu idit. Vtraque velo fugere. Ab alno spectare. Tu ipse & liberi tui. Polypus, &c. Non omnia per bones obtinebis. Cyrenus videris. Omni voce. Curribus & pedibus. Cominus & eminus nri. Sapiet demorsos vnques. Pluteum cedit. ἀνακτις πάλαι. Recoquere. Pedem ab illo nunquam, &c. Rursum prorsum. ἀνά γὰρ ἕρως &c. Ars portus inopie, &c. Quantum pedes possunt. Spicilegium relinquere. Demandere calamum. Expellere furca, vel furcillus. Vtraque manu cedere. παθάντων χερσὶ γὰρ ποδὶ, γὰρ πᾶσιν δὲ ὠμῶσι. Aurum ex stercore colligendum. Calculum a linea mouere. Conando Graeci Troia potiti sunt.

Discti

Discrimen, periculum. c. Secur. Inter famem & necem. Curriculum anime decurrere. Nox gubernatorem prudentem terret. Argi tumulus. Extra callem. Ignem stipule admouere. Agasonem vincit. Tempestas ingruit. *ἐκκορβίειν*. Anima scrinium seruitus. Tria Theramemni cauenda. Via Scirronia. Subula leonem excipere. *Εἰς παντὸν ἀπιδέειν*. Tua res agitur, paries cum proximus ardet. *αὐτὸς τῆ βέλῃς*.

Dissimilitudo, v. Absurd. Intempest. c. Similit. Delphinum patina non capit. Quid Delphino & bovi commune? Iſtic velus non carpitur. Quid Lecycho cum strophio? Quantum aquila culicem. Fulicam cygno comparas, &c. Quid cothurnus cum claua. Quid barbilon crocoto loquitur? Nihil ad Persum. Simia in pelle leonis. Quid cani cum balneo? Rem non nouam ag gredi. Pygmaei, vel Thiodamas cum Hercule. A Dorio ad Phrygium. Vitis & brassica. Silui te feras agitare putasli. Saul inter prophetae.

Dissentire, c. Concord. *Σολοικίζειν τὰ νόμωδῃ*. *Πολέμειν ἑρόνῃ*.

Dissoluti, v. Moll. Delic. c. Pud. frugal. Smyrnei mores. Canopifinus. Pheacum more viuere. Sardanapalus. Discinctus. Copia. Mores Massilienses. Indulgere genio. Nepos. Postremi.

Diuitia, v. Potent. c. Paupert. Plutus mortuus, &c. Quantum vel Midam satiavit. Iarus fortuna superior est. Darij opes. Cygii opes. *ἀπὸ τῆς πύλαι*. Vna ab vna senescit. Diuitie non semper optimi. Tantalice conditiones. Arabum gaze. Persici apparatus. E scurra facilius diues, quam paterf. Quantum vbiq; possunt duo oboli? Vbi vber, ibi tuber. Iydia arena. Pythie Mysticalenta. Aricensus, opera vita. Narcissi opes.

Diuturnum, semper. v. Assidu. Longæu. Polypus, scopulo affixus. Circa radices montis herere. Nocti equare diem. Non hodie aut heri institutum. Ad Sirenum scopulos consensescere. Adamante notare. Longo in itinere etiam palea oneri est. scopulis iisdem herere.

Docere, discere. Expiati bona contingunt. Etia vetus arbut.

E

Ebrius, v. Dissol. Delic. Bibac. c. Frug. Quatuor habens capita. Vinum lac Veneris. Omnia omnibus annuit.

Efficax. Incantatione quauis efficax. Montes transferre. Parua pluvia magnus &c.

Elabi. Rodere casses. Sparsis redemerunt crimina nummis. Nummum querit pestilentia, duos &c.

Elegans, v. Ornat. c. Inept. Prisca manus. Pestide suavior. Res olei & palestine. Vincta locutio. Palestream orationi addere.

Calcei Sicyonij. Minerva Phydia. Ad oculos magis quam ad vestem pertinet. Quod pulcrum est, placet. Hercules clypeus. Genium aliquid habere.

Error, v. Aberr. Solecus, &c. In montes offendere.

Eruditus homo, opus. c. Inerudit. Luscinia Musarum. Mercurij typus &c. Telephi citiparium. Musarum fauus. Cum Musis certare, &c. Lingua quidem segrnis, sed dextera viget. Phidias pacem amat. Bibliotheca animata. Ver vnicum inter anni partes. Quod magis inter organa. Colossi fragmenta. κερυκεία. Antrum Mercurij. Expiatis bona contingunt. Vinum equus ποῦα. Ab Hymetto. Eruditi oculi. Chium & Anmineum miscet. Pentathli similes. Quis istic est fluuius, quem etc. Nouem Musis celatum opus.

Euentus, v. Fort. Cose consilium. Sapiencia in exitu canitur.

Excellentia, inæqualitas. v. Dign. c. Aequal. Contemp. Corinthia verba & Ionica. Lorice seu coronæ instar. Coryphæus. Palamedeum inuenum. Delphinum patina non capit. Sol non inuidet vesperæ. Celotenus altum. Byssina verba. Igne aliud feruentius. Quantum aquila culicem. Cubitus metiri, vt Nili incrementa. Ver vnicum inter anni partes. Omnibus iudicijs vincit. Vna voce vincere. Daphnis inter pastores primus. Extra omnem aleam. Chorus illius maior, meus concinentior. Longè victi. Roscius. Scintilla etiam exigua &c. Familiam ducere. Homo omni exceptione maior. Solem in manibus gerere. Talem oportet ducere, aut non ducere. Ducere funem. Athleta. διοπτής. Flos. Cedro dignum. Hercules. Deus, è celo lapsus.

Exsecrandi, v. Calum. Repell. Deprec. Αποκραξίσεις. Divis agere. τραχιγὰ ἀραί. Iupiter plue calamitates. Morboniam mittere. Ocyra cantare. Αἰδ' ὄφελις τ' ἀργίος τ' ἔμειναι, ἐζαμὸς τ' ἀπολιθῆναι.

Experientia, v. Iterat. Semel in laqueum vulpes. Εκκοβέυδν. Duro flagello mens docetur rectius. Cedrus cecidit. A vipera morsum culpas nunquam ipse morsus. Ventorum stationes. Multum nauigauit aque. Recoctus. Figulinam de dolio discere. Calculum à linea mouere.

F

Facundia, virtus persuad. c. Ineloq. Mercurij typus. Os δαδὲ καὲ ἄργεον. Illius in faucibus. Ignis in vepribus. Mercurij cathena. Quatio verborum stillat auro. Mercurij virga excitare. Cubitus metiri, vt Nili incrementa. Sirenibus ad persuadendum aptior. Instar tuba olympicæ. Arma Achillea. Aureum lac delibare. Ad Scirrho.

Scythonem tendere. Μοιραυ κηπεδον εομα. περιγιάζειν. Attice dicere. Ab aure reuinctos ducit.

Fames, v. Frug. Sord: c. Delic. In pura immigrat fames. Splendida cena famem non sedat. Mugilis vitam agere. Argentea fame conuiuari. Choros tragicos moleste fert. Autumnalis appetentia. Fames preter se edulcat omnia. A te sudor abest: abest salina mucuq;. Diurnum petere. Ipso è rogo carpere cenam.

Familiaritas nimia. c. Morositas. Familiaris dominus fratuum seruum nutrit. Parietes amicitie custodes.

Felicitas, v. Bon. Beatè. c. Infort. Fici cadunt in os comedentis. Solem, ventum auersum habere. Felici diplomate rti. Τρις εζ βαλλειν. Lac quium fert Samus Ionica. Hereditas sine sacris. Noua lux effulsit.

Felicitas cum infortunio. Corinthus superciliosa. Deorum dona sapere non dona. Risus profundior lacrimas excutit. Puludem ex salinas emere oportet. Spinosum aliquid in prato. Κάρις' εδδοτ' π' αου.

Femina. Sit mihi Tritogenes gnatus, non Tritogenia. Achæ non Achiui, &c. Primo crede mulieris consilio, secundo noli. Tres femine nundinas faciunt. Femina aut minus quam carem, aut plus quam senionem, iacit.

Festinatio. c. Tardit. Οδχ' εδρας εερος, ε δ' αμβολας. Citius quam gradatim. Ne propera, nondum ignem calcas. Bereadibus pernicio. Præ Nilu catarractis. Abaridis sagitta. Αυτοβοσι. Prior occupauit. De summo pectore, απ' ο χαλιδαν. Sub manu. Conclamare vasa. Qui festinus est pedib. offendit. Celer ut mens, vt ala. Dedaleis ferri remigiu. μονομσρως. Οκειν ανιμοισιν ομοιοι. De missis manibus fugere.

Fides, v. Certum. c. Perfid. Veriora Bacidis dictu. Xenocrati testimonium. Iniurato huic credas. Magnus bonusque. Semper aliquem virum magnam. Arietinum oraculum. Απ' εεος μωρος.

Finis, cessatio. v. Prohib. c. Initium. Inhibere remos. Magis quam Sol Heracliti exstingui. Nondum omnium dierum sol occidit. Sufflaminare. Excutere puluerem pedum. ωληνης η φιλοτησια. Zonam deponere vel amittere.

Fletus. c. Risus. Maryandinus tibicen. Mysoram more inclamat. Lacrime Simonidis.

Forma, deformitas. Scapha lignea. Umbra, &c. Suis typus. κρητοδ' αυου. Umbris macilentior. Vne passie similis. Laudaret faciem Liuor quoque. Qui te conspexerit augurium capere possit.

Doctas.

Dorcas. Fumus pulchriorem sequitur. Sublata lucerna nihil discriminis inter mulieres. *Αλφεσίβοια.*

Fortitudo, Firmitas. v. Constant. Vincul. c. Infirm. Murus Semiramidis. Amentata sententia. Atticus miles. Acernus. Ne Mars quidem expugnari. ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τὰς. Naxia cos. Pro aris & focis. Gradum figere, &c. Vinculis Hippocratis alligare. Vnus Ianius non timet multas oves. Pons à tergo abruptus est. Quasi lupus ab armis, &c. Patiens pulueris atque solis. Campe dictu abiguntur. Strenuus abundè dictum puto. Durior adamante. Dimis care pro carnibus. Nodus inest. Pecunia neruus.

Fortuna, fortunæ commutatio. v. Vicissim, Vita hom. *Εκκυβίειν.* Homo Dei ludibrium. Cerdo cras, hodie nihil. Rex aut asinus. ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τὰς. Circulus res mortalium. Victoriâ ἐπιγαλκίς. Hodie seruus, cras liber. Veiculariam vitam viuere. Ne currente rota suus eat retro. Spongie. Inuenies aliam Galatheam. *κύβρια. κύβρις.* Hec tela texitur.

Fraus, impostor. v. Simul. Furt. Insid. c. Fid. Integr. Thef. salicum numisma. Syri aduersum Phœnices. Pergæa Diana. Vulpis reliquie. Laconis fare. *κὶ. κί. ζ. δ. ι.* Simiolum obtueti. Aëolis fare. Cum vulpe habens commercium dolos caue. Pro virgine cerua. *βυραύχρη,* &c. Telchines. Fures ipsi accusant. Cercops, &c. Escam hamo circumponere. In casses inducere. Sisyphus. Aliud quid *ποικίλα.* Omnia piscibus sua inuest spina. Obolum reperit Parnœtes. Planus. *πικίλειν. χαρῶνιτου.* Vt sportulam fircunculus captare. Tangere. Eludere, circumducere, &c. *κερκώπις, πικτὸ ἀλχημα. πικίλμα. βολος.* Vlysses. Arte Pelasga.

Friuolum, v. Contempt. Infir. c. Dign. Alsque oleo pingere. Manipularis sententia. Ilio indigna verba. *εἰς τιφραειν ζεάφραυ.* Arena sine calce.

Frugalitas, v. fames. Sord. Mediocr. c. Profus. Musicus apparatus. Aëre & rore passus. Laconice cenat. Est modus matule. Anima sicca sapientissima. Phidias pacem amat. Mel summis digitis delibandum. Hecales cena. Acci cena. Vento viuere. Cogitato quam longa sit hiems. Lucerna qui indigent, oleum affundunt. Anime esurienti &c. Nunquam lazenam crateri impone. Cena terrestri. Cena sine sanguine. Dignus qui rani ministres. Sumptus censum ne superet. Parsimonia summum relictal.

Fucate, v. Fraus Simul. Insid. Moll. c. Simpl. Geometriâ exercet in supercilio. Intus Hecuba, foris Helena. Atqui suilla cara est. Prosa pison habet, non prosopon. Totam spirare Asiam. Calathū Szcaminiſſimum in malis habere. Tabernariam exercet in fronte. For-

ADACIORVM INDEX.

inosus sine pulchritudine. χενεάφιος. *Vulpes pro leone.* κήσα
ἀνυδροί.

Furtum, Plagium, v. Rapac. Fuci. *Neoclidae furacior.* Simone
rapacior. *Manus in Aetolis habet, mentem in Clopidu.* Μυλκτορες
reipub. peñti. Tritones piscinarum. *Tanquam Palladium.* βιβλιαί-
ζιδος. *Aque furtiue dulciores.* Mutuum sumpsiñti.

G

Garrulitas, v. Clamos. c. Taciturn. Frenum non habet lin-
gua, &c. *Nuzarum institores.* ερεψιμαλλος. *Magis mutus, quam*
perdix. λογοδιάρροια. *Anni assimili.* Fundo carens calix. *Cornice*
loquacior. *Achee, non Achiui, &c. εζορχεϊοδται.* *Senex vox & um-*
bra. *In triclinio choa, in cubiculo nolit.* Super clepsydram dicere. Pa-
phlagones, &c. *Tanquam pelles complosa.* Saburratus. *Αόινα συμ-*
πόσια, λέγει. *Quam Clinia ex Demetrio.* Citeria: Citeria loqua-
cior. *Vacuum vas altius pleno resonat.* Voces iactat inertes. *Bamba-*
lio, bombax &c. Rimosus. Arabicus tubicen. κερκώπη.

Generis nobilitas, obscuritas. Quis Eteobutades, quisue ser-
uus. *In astragalus nobilitas.* Lutea progenies, &c. *Cecrope genero-*
sior, &c. Cera, & are nobilis. Nouus homo.

Gloria, c. Infamia. Ad manus ferre. *Viuus fama negatur.*
Ad sidera notus.

Gratitudo, v. Pens. c. Ingratit. *Immortales Gratiarum horti.*
Gratia non ducitur pœnitentiã. *Obreñtatio veterum meritorum ex*
Hom. *Benefactorum memoria, ex eod.* *Merces amico constituenda.*
Bos cognoscit possess. κριος τοσφεία ἀπίπαι. ἀντιπιδαρχίν.

Graucolens. Ieiunium diet. Τε αγιζειν. τε αγος.

Grauitas, v. Asper. Moros. *Censorium supercilium.* *Ne becom*
piscis molestus sit. Lycurgens. *Tenedius vir.*

H

Hereditetã. *Vespertinum amant, matutinum oderunt.* *Nun*
fratri bene est? *Vulturius, aut coruus.*

Hospitalitas. *Aperit ianuis.* *Hospes dijs & hominibus reue-*
rendus.

I

Ignauia, incitia. v. Indilig. *Stol. c. Dilig.* *Cuculus, Simu-*
lacrum pictum, &c. *Rurestris locustã.* κερκενηυλημενος νος, &c.
E scala. *Figura & triobolus.* *Agri podex.* *Tanquam omni meridiana.*
Omni fune remisso. *Leo est foris &c.* *Coruus ab aquila, &c.* *Asin*
sepultura. *Surgentem auscultare auenam.* *Dissoluti, discincti.* *Serui-*
les in animo pilos habet. *Murgiso.* *Sedet.* *Ignauis semper festum.*

Ignoranter. *Tanquam in nocturno pœtisiõ.*

Ille

Illecebra. v. Contagio. Cesto pellacius. Iynges. Siren. Hē-
lepolis. παλέντζια. Genium aliquid habere.

Imitatio. Diclites. Vestigia relegere. & πόδα. πλάττεσθαι
απόρον. Lapidis ad filum.

Immoderata. c. Mediocr. Ultra pedem. ὀλοαῖς μανίας.
Omne nimium non bonum. Qui medicē viuit, miserē viuit.

Imperfectè. c. Perfect. Claudicat. Artificium omne incre-
mentum recipit.

Imperium. c. Seruit. Obscund. Clauum tenere. Vxor seni
sponso regina. Ad arculas s' dere. Quicquid dominatur, vim Dei ha-
bet. Manibus habere. Tortum digna sequi & c. Rerumque reliquit
habenas.

Impij. Subicere pedibus Acherontem. Inflatum saliant onēs ad
v'trem. Gergeseni. Dardanie artes.

Impollibilia, v. difficilia. Absurda. Nunquam. c. Procl.
Atlanticum mare cotyla exorbere. Rete in' las. Citius terra athe-
rem conscendet, & c. In deorum genibus positum. Vento viuere. Prius
vnda cum flamma redibit in gratiā. Myrica citius poma ferent. & c.

Improbitas, iniustitia. c. Iustit. Sinistras litteras edoctus.
Scruta laudat scrutarius. Appropera vt leibo sis vicinior. Cilicia in-
solentia. Tritones piscinarum. Scæua. Durei equi speciem præ se fert.
Sacrum ignem inflare illi nephās. Multa nôris, quibus Deum fallas.
Fures ipsi accusant. Chalane's turri. Nihil cogitat planè boni vir
arrigens. Sale conspersi. Circulator Cybeleius, & c. Niger. Omnibus
modus nocens, ex Soph. Αλιτήριος, & ἀλιτρείειν. E scurra faci-
lius diues, quàm paterfamī. Ex fastis euellendi. Spine seinuicem com-
plectuntur. Si laueris te nitro, maculata es. Asini sepultura. Cercopum
forum. Subicere Acheruntem pedibus. απιλώδης. Hiantia sepulcra.
Savabaitæ. Solus vos pudeat. Lydi mali, secundi Aegyptij, tertij Cæ-
res. Romulus. Vir sacer. Mala mens.

Impudentia, v. Temer. Aud. c. Pudor. Canē caninior, etc.
κωλώπηξ, & c. Nudo capite. Personam non faciem habet. Sine
persona lasciuire. κριόμυζοι. τριψαι μέταπον. Si non hominum,
saltem Solus vos pudeat.

Impudicitia, v. Libid. Mollit. Dissol. c. Pudic. Quadrans-
taria Clytemne'stra. Laconisfare. Philenidi commentarij. Mulierum
accipitres. Siphnia arra. Caricum schema. Fescennina licentia. Cæ-
nopisimus. Suilla vita. Cillones. Laciade. De tribu Leni. Datatim dat
se se. τεγάτης. Ichidu pelu. Aprilis pisci. Caunius amor. Caupo-
narie mulieres. φοιυκίζειν, λσβιάζειν. Ipsa olera olla legit.
Osie loqui. Toscani.

Inanis opera, v. Absurd. Intemp. Imposs. c. Commod.
Delphinus in terra vires. Tudiculam ex poluit. Archilochem calcas.
Dormienti loquor. Humeros licet perdas aquam incernendo. Incon-
cussa persequi. Ventos pascere. Pica Sirenem imitans. Fluctibus oblo-
qui. Dolium Danaidum. Ollam exornas. Oeni funem torquet. Bar-
bam ab vlni puerorum vellere. Musas hortari, vt canant, maria vt
effluant, & c. Aercm verberare. Asini velleria quaris. Oleribus ver-
ba facere. δῶκεν ὄρωμα τὰ πετρία. Hylam vocare. Nihil agere.
Ludere operam.

Inane studium. Apud Sirenas aut Lotophagos herere. σελ-
 κωνία. Aetneus venator. Vmbra suam metuere. Proci Penelope.

Inanire. Marsupio alium lauare. Exenterare. Extexere, Ton-
 dere, Exlecebram esse.

Incitare, laceffere. v. Contag. Illeceb. c. Prohib. Pennas
 addere. Facem accendere. Laxare fibulam. In Pisa animum confir-
 ma. Mercurij virga excitare. ῥῆμα καὶ τριόβολον. Sol exorere.
 ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τὰς. Fodere, μάστιγι ἐπιμάιεται. Bellicum canere, etc.
 Cotem esse. Ad scammam producere. Ferrum virum attrahit. Inuenies
 aliam Galatheam. Maeste virtute. Non plaga sed contumelia.

Inconstantia. v. Perfidia. Fraus. Simul. c. Constant. Cep-
 phus. Venis et scripture in aqua credere. Vespertinū amant, matuti-
 num oderunt. Desultorius, & c. Comicus testis. ἀμφαζοῦν. Gemi-
 nas chordas ferit. Hamaxobio instabilior. Theramenes. Euannatio
 ad omnem ventum. Anguilla in strigmento. Colubinus. ἀποστῆ-
 σουχος. πολύτροπος. Altera manu scabit, altera ferit. Fons Dodo-
 neus. Circes virga. κωαλώπηξ. Χλωαλώπηξ. Diuersarum par-
 tium ex Hom. Suberinus, & c. Claudicare vtroque pede, & c. Tur-
 bine versatilior. Iudicium circulatoris. Agitur vento. Strutio.

Indignè, iniquè. Mansum malè renicias. Illo indigna verba.
 Inter Sofias & Tybios referre. Multi sacerdotes & pauci.

Indiligentia, v. Ignauia. Tard. Negl. c. Dilig. Cucumere
 vesens chlamidem texito. Vomentum in numero. Summis auribus
 insidet. E diuerticulo. φλοῖν μίσησ. Vires sine nitore & palestra.
 Oculis clausis agere vel perstringere. Quicquid in buccam venerit.

Ineloquens. c. Facund. Coquus malè condiens. γαλήν γαλήν
 ὄρω. prae Nili catarractis. λόπος πικράζεις βαρβάροισ λαλή-
 μασι.

Ineptus, v. Inerud. Absur. Stol. Habenas ignarus ne tractet.
 Qui celocem & c. onerariam petit. ὑπόζυλον. Pistillum exornatum.
 Indoctior quàm in tragædia comici. Cibus sine sale. γωήν σπερτζή.

Ineruditum, v. Ineptum. Stolid. c. Erud. Cleofhome am-
 bitiosior.

bitiosior. Circa terrā natat. Threicia hirundo labiis instrepit. In asini aures canere. Turturū instar male canis. Pica Sirenem imitans. Non ē palestra, Mariandynus tibicen. Turtur cantat. Morsimi versus qui descripserit. Vomentum in numero. Ne ad Adonia quidem. Manliana. Alabandicum opus. Vulgari pisci non insunt spinæ. A Syra area. Musis & Apolline nullo. Ad arcus sedere. Lapis super lapide. Dupondij. Frigus inducit. Ne eruditum puluerem attingit.

Infamia. c. Gloria. Tinctura Cyzicena. Fabula nunc ille est. Polydamas primus mihi obijciat probrum.

Infirmum. c. Fortitudo. Linire parietem luto. Edentule macxille. Tabi propheta, Arundinea crura. $\mu\omicron\lambda\upsilon\beta\delta\acute{\omicron}\nu\eta\ \mu\acute{\alpha}\ \chi\alpha\iota\tau\alpha\epsilon\iota\iota\ \iota\delta\omicron\alpha\gamma\epsilon\iota\varsigma$. Siluis te feras agitare putasti.

Infortunium, v. Mis. c. Felic. Flamma persequeris, quem genueras. Malorum omnium pedem habet. Amnis instar voluitur. Saturnius oculus. Ex astris lapsus. Solem, ventum aduersum habere. $\text{E}\ \tau\epsilon\tau\alpha\ \acute{\epsilon}\delta\iota\ \gamma\eta\nu\theta\eta\ \nu\alpha\iota$. Diis meis iratissimus.

Ingenium. Vulpes pilum mutat, non mores. Aliquando qui luset, iterum ludet.

Ingeniosus, v. Callid. c. Stol. Asteropus, ambidexter. Versatilior cardine. Aioth ambidexter.

Ingratitudo. c. Gratitude. Humeros licet perdas aquam incernendo. Ingratitudo populi ex Hom. Platano affinis. Excuteret puluerem pedum. Equus suo pabulo defraudatus ignauus. Rota plaustri male vincta stridet. Mus in pera & c. Fusio surdior.

Inimicitia, odium. v. dissent. c. Amicitia. Mappam mittere. Bupalii odium. Bupalia pugna. Attica hostilitas. Ire senectus mors. Rectus an inclinatus hastis? Amicus ut oleum plantis. Terram & aquam poscere. Samnites. Ut orci porte inuisus. Vitis & brassica.

Initium, v. Orig. c. Finis. Priusquam medulla obrigueris. De limine offendere. Deo preeunte nullus officii obex. Salina prima. Velitari. Iacta est alea.

Insalubritas, v. Malum immed. c. Salub. Foliis homines similes. Sale conspersi. Aurei generis. Arundinea crura, & Tabi propheta. $\text{I}\ \delta\ \mu\iota\acute{\alpha}\ \zeta\epsilon\iota\upsilon$. Valetudo semilis. Qui medicè viuit, miserè viuit.

Infamia, v. Stult. Stol. c. Sapient. Orestis insaniam insanire. Septimani tragædi.

Insatiabilis, v. Bib. Vent. Dilig. Rap. Cyrenensis videris.

Insidiæ, v. Fraus. Simul. c. Fides. Agamemnonium epulum. Canis clanculum mordens. $\mu\alpha\lambda\acute{\iota}\upsilon\tau\epsilon\tau\iota\alpha$. Equus Troianus. Iudas non dormit. In ore leonis fatus. Leo in lustris.

Instans. Ev *ἀτόμος*. Presentia atque viua.

Integrum, v. Perf. c. fucate. *Purior salillo. Veteris moneta.*

Χρυσὸν γένος. γνάμη τῆ ἀπίση.

Intempestiua, v. Absurd. Inept. Imposs. c. Tempestiua.

In meridie vita philolopharj. Unguento perfundi animum haud decet.

Prusquam pinsueris, farinam subigis, & c. Inter lugentes iocari. Pi-

stillum exornatum. Ante pilos sapere, & c. Non semper Saturnalia.

Sane corporis parti scalp. Tanquam super spinas incidere. Ex cubitis

cenare. Aedificant domos, & c. Intempestiua Minerva. Apollo tor-

tor. Optima citissime pereunt. Annulus aureus in nare suilla.

Internecio, v. Mors. In fumum abiit.

Inuidia, emulatio. Sol non inuidet vespere. Alauda non est sine crista. Matree beluam alit. Liuor summa petit.

Inuitè, v. Vis iniusta. c. Ultro. Perdix instar. Necessariam

fortunam terit. Mandibulus alienis ridere, & c. Labris ridere. Ingratius.

Inutile. c. Commod. Similia Cupresso.

Ira. c. Mansuet. Ignem spirat. Sensu ira. Isthmum sinapi bibit.

Ire senecta mors. *σχύζει & αἷ.* Iracundia ieiuna. Sanguinis plenus.

Tollit supercilium. Sinapi coesexit. Telum ira facit. Bilis in naribus.

Iteratio, v. Expet. Per eandem lineam ferram reciprocare.

Addere gangrenam. Pulvere extrito decertat. Vnedo. Alteris melio-

ribus. Secunda cogitationes meliores. Cambre repetita.

Iudicandi rectè, secus. Obolum super deos euehunt. Cubitis

metiri, ut Nili incrementa. *γνάμη τῆ δέση κξιζν.* Forum baiuli

vicant.

Iusurandū. Iusurandū emplastrū debiti, et omni doli artifex.

Iustitia, probitas, inculpatus, v. Integ. c. Improb. Nauem

reclam semper. Omnia bonos viros decent. Fame os comprimere.

Subiicere Acheruntem pedibus. Benefacta benefactis perteg. Massi-

lienses mores. *Αχμυς.* Manus porrigende non confusus digitus. Al-

buis vel ater.

Iuuenta. c. Senect. Quo curris potius, quam ad ephubum? Men-

te senex. Capre annicula pera optima. Senum consilia, iuuenum lan-

coe. Integer sanguis.

L

Cum Labore, & sine, v. Molest. Diffic. Proel. Lippus oculus

solis radios non fert. Sine sanguine. Dormienti dii confecerunt, & c.

Laetitia, tristitia. Ipsa bile amariora. Non licuit tragicè haben-

tem, comicè ludere. Amaro dulce mistum. Luce perire liceat. *ὠδῶσι*

μαγειον δινοῖς καλὰ μοῖς, κερῶν ἰασι. Helene crater. Vinum equum

poete. Lucisubsum saxum. In Capitolium ascendere. *ἄφγῆς ἔωυτε*

μιδοῖ

Ce

Φῆς.

Φῆς. Telephus. Deme supercilio nubē. Contrahit et demittit animū.
 Laus, v. Approb. c. Calumn. Τῆς εὐφημίας χάρις ἐλαφρά.
 A bellarius epulum comm.

Libenter, suaue. v. Carum. c. Inuitē. Tota vita. Apertis ianuis. ὑποφρέιν.

Liberalitas, magna, tenuis. c. Sordes. Theagenis munificentia. Labra non palatum rigat. Codali chœnix. Solus mensa. Dioscuri saluatores, &c. Præstat vineæ vltimum esse quàm hedera. Ad inferiora se conuertere. Alcinoo poma dare.

Leuiter, v. Negl. Indil. Cras. c. Perfect. Dicu caussa. De plano cognoscere. Leuato velo de caussa cognoscere. Dupondij iuuenes. Denotata verba. Trāslaticie agere. πυχόμετρον. Digito attingere.

Libertas, v. Veritas. c. Seruit. Obsc. Libera in Cynadra aqua. In cauea non canit luscinia. Tuipse tibi Kalendas indicito. Vinum equus poete. Vinum animi speculum. Ebrii in ore, quod in sobrii corde, &c. Sua fronte. Romana libertas, Latina libertas. Quicquid licet minus desideratur. Figulus ollis &c. Cogitationi: pœnam nemopatitur. Libertas res inestimabilis. πολυμίτην ἄδολφ. Εκλεῖ κτικοί, &c.

Libido, v. Moll. Impudic. Cerylus euadam. Thinnytarū hircus. Satyrorum rex. Fescennina licentia. Aetna. Eruca. τρυγίζειν, τρέζειν. Φοινικίζειν.

Litteræ, v. Erudit. Litterarum radices amara, fructus dulcis. Inroite, nam & hic dii sunt.

Longæuitas, v. Diuturn. Ceruina senectus. Cumæi anni, etc. Caniciemq; sibi &c. Mathusale viuacitas.

Lucrum, v. Rapax. Lari vita. Expandere rete. Mercenarius præstolatur &c. In mari magni pisces capiuntur. Saccularia opera.

M

Macies. c. Ventrio. Ossa atque cutis. Rore pascitur. Tabi propheta. &c.

Magia. Dardanie artes. Striges.

Magnificē, v. Atrog. c. Crassē. Achilleum spirat. Pallenicum obtueri. Prætextata narratio. Tragici cothurni strepitus. Flumina in terram commutat. ῥοχλαίον. In aceruum metere. Hercules ira. Pygmeum Colosso imponere. Ne Sannione domi relicto. ῥήματα ἐκ κρημνα, &c.

Magnum, ingens, v. Mult. c. Paruum. Thessalica buccæ. Trabale. ὀδύοσεια. Malorum omnium pes. Malum sectionis egens. Malorum decumani fluctus. Area.

Malum accersitum. Asciam cruribus illidere. Nescit avanea sobolem

sobolem vt erudiat. Capræ in morem. Lepus nidum suum prodiit. Formicarum nidos inspirauit. Sibi ipsi exitij auctor. Carpathius testem. Serpentem foues, & is te. Ictus est. Canibus ossa prodo. Vmbra suam metuere. Perdici libido. Ceruus ad sag.

Malum immedicabile. v. Desp. Inlal. Insanus appensis pelibus non curatur. Valetudo senilis. Chironia vlcera.

Manifestum, v. Perspic. c. Occul. Etiam saxa loquentur. In Plauti comædia mæchus. Amor tussisque non calantur. καὶ τοφλῶ δῆλον.

Manfuerudo. c. Ira. Agni lana mollior, & c. Iecorarius. Liquida tempestate liquidior.

Mediocritas, v. Aequanim. c. Immod. Εὐχεῶς. Beta sapientum. Omnis virtus mediocritas est. Est modus matule. Mediam viam eligere. Medium ferire. Nauigare per mare.

Memoria. c. Obliuio. Supra Simonidem memor. Ex Ilio mēducus. Vestigia relegere. Vt edituus responsa numinus. Ευαυλος ἔχθρ. γεῶφειν ἐν φρεσίν. Insculpere. Cedro dignum.

Metus. c. Audac. Taleis animum habet. Coturnicula animus. Leporem frondium crepitus terret. Buccinam ne in somnis quidem. Briareus apparet, cum sit lepus. In pace leones, in prelio cerui. Pisantri galea & supercilium. Tanquam Gorgone conspecta. Artemon periphoretus. Pullus de nido auolat. Vmbra montium videre. Tinnire aures. Vt omis lupum conspiciat. Οπισθὲν δὲ πολέμοιο γαφύρας. Fugere nemine persequente. Vti nutrices Lamiam. De statu mentis deturbare. Nebrida fert.

Minantis, v. Ira. Altera caduceum, hastam altera. Cari capite nudus. Minis occidit. Tonitrus imbrem antecedit.

Miser, v. Flet. Paup. c. Beat. A sinu Aegyptius. Præter plorare nihil relictum.

Mixta, omnis generis. v. Multit. Splendida cena famem non sedat. Cum Musis Gratis commiscere. Amaro dulce mistum. Luce perire liceat. Da panem & puznum. Cyceon. Alia apud alios bona. Panegyrica. Sagena ex omni & c.

Modicè, paulatim. v. Medioc. c. Immod. Elenfina seruat, quod ostendat. Medium sequere. Schema et gradus. Opus est zephyris & hirundine multa. Furis passu.

Molestia. c. Securit. Ipsa bile amariora. Morderi corde. Lapidis loqueris. Tereudo ossium cor sollicitum. Bilem vomere. Aetna grauius. Flamma sine Vulcano. Miseriorem quàm panis puerum. Vlcus. Sannites. Oculi dolent. Onus Atho grauius.

Molle, v. Delic. Sono molliss. Cere instar, etc. Milesia stragula.

omni

AFFINIVM SIBI ET PVGNANT.

Mollities, v. Impudent Libid. Dissol. *Theſſalicus saltus.*
Phiscone impurius. Corinthia verba & Ionica. *Aedituus Coniffa-*
lis. Cotyos contubernalis. In Cybeles ſacrario fractus. Doricè ince-
 dere. Geometriam exercet in ſupercilio. Gaditanum: *Volfellus pug-*
nant, non gladius. Binis tonderi forſicibus. Nemo comatus, qui non
 preciditur. Fracti, etc. *Lumbos fractus, vt Myſius aſinus.* Leo prius
 nunc leporem agit. *Aſiatici mores.* Nihil cogitat plane boni vir arri-
 gens. *Hercules in Lydia.* Chiarum more pilis vellere. *Artemon pe-*
riphoretus. *Nauges in Maſſaliam.* Vinum lac Veneris. *Calcei Si-*
cyoniſ. *Lycia coma.* Quasi lupus ab armis valeo; clunes in fractos ge-
 ro. *Κόγους.* *Straton pathicus.* *Femina. πομπικός. κυρρβέζοι.*
Criſpiores apio. *Mileſium.*

Monitio, v. Incit. Deterr. Extra mala poſitus admones. *A*
vipera morſum admones, nunquam ipſe morſus.

Morofus, v. Grau. Crud. c. Manſ. Ne beon piſcis moleſtus ſit.
Spinas colligens. *Lycurgeus. σκυρῶψ,* etc. Quam Clinia ex Deme-
 trio. *Luctuoſum ſaxum.* *Timoniano more.* *Gratijs lita.* *Neminem in*
os adſpicit.

Mors, v. Intern. Vaſtit. Tanquam fungus ſuffocat. Ad genua
 venire. In *Catonium agi.* Magis, quam Sol *Heracliti exſtingui.* Si-
 mie ſanguinem profuſiſſe. *Paries inclinatus.* In medio *Tybare* *Sar-*
dinia eſt. *Noctes atque dies patet atri ianua Ditis.* *Charontis cyma.*

Multitudo, v. Mixt. Magn. c. Paucit. Errorum *Odyſſea.*
Tanquam torrens. *Durei equi ſpeciem præ ſe fert.* *Herculi cornu.*
Neque Phasiſ mala eluat. *Quantum vel Midam ſatiarit, &c.* *Are-*
nam ſuperat, &c. *Chalanes turris.* *Præſente quercu lign.* *Ignotius*
quàm maris choës. *Plauſtra bonorum, &c.* *Equus Troianus.* *Soracius*
malorum. *Quot illic folia, quot ſuſtus in ſule &c.* *Sagena ex omni*
genere piſcium congregat. *In mari magni, &c.* *Κατεβομβείδας.*
Grex ancillarum &c. *Thaſus honorum.* *Niuis ritu.*

Munera. *Lupus leonem reſte ductat aurea.* *Fruſtrum in po-*
pulum. *Mali viri inutilia munera, &c.* *οὐχέτις.* *Deorum dona ſe-*
pè non dona. *Bos in lingua.* *Labefactare munere.*

Mutatio in deterius, degeneratio. *Flamma perſequeris, quæ*
genneris. πορρτελῶθῆναι. *Barbarus euafit inter Barbaros.* *Etiams*
e vite rubus naſtitur. *Bubulcus antè, nunc caprarius.* *Quid ſole reli-*
ſto veniſi. *Aduerſo æſtu.* *Cere inſtar.* *Olim Pelagi, Danaïde po-*
ſtea. *Cappari victitas, qui potes anthia.* *Leo prius nunc leporem agit.*
Peliam recoquere. οὐφωδὸφῶντορ. *Argentum eſt verſum in ſco-*
riam. *De fumo ad flammam.* *Famem peſtilentia ſequitur.* *Coryphaeus*
chlorum ſequens.

Mutatio

Mutatio in melius, seu profectus. *Ex spinis vinas colligere. Cubitis adolefcere. Κατὰ πῶν φέρσας. Phœnicis instar reuifcere. A scapha ad triumphalem quadrigam. Cum Aefone iuuenefcere. Aureum luc delibare. Aefopicum onus. Puluere extrito decertat. Nitedula in vepribus. Torru de igne erutus. Hodie feruus, cras liber. In gradum reponere. Vellus aureum. Asperius nihil est humili, cum surgit in altum.*

Mutatio instituti, sententiæ. v. Alienum. c. Constant. Aliud problema. Ad aliud proœmium transeo. Equus fessorem rapit. A cauda ad os transferre. Domum redeamus. Conclamare vasa. Pomum Atalante sequi. In aliam terram transferri.

N

Necessitas, v. Commod. Necessariam fortunam terit. Necessitas rationum inuentrix. *Αμπελέρπειν. Φορμὸς ῥαφείν. Determinare fossam. Necessitas linealis. Telo non aque opus facto. Fata inclinant, sed non vrgent. Quo fata trahunt, retrahuntq; sequendū.*

Negligentia, v. Indil. Ignau. Leuiter. c. Cura. De paxillo suspendere. Omni fune remisso. Cæcus parietes palpat. Absens hæres non erit.

Nemo. c. Omnes. Nec Deus nec homo.

Noua, v. Init. c. Vetustas. Acclamant instar Ciconum. Celeraturam olet, &c. Asinus de puteo Aefopi. Nonior Leberide. Subrostrani. Postiores prioribus potiores. *Αγροπλιάζειν.*

Nugæ, v. Vanit. Friuol. Nugarum infitiores. Angularis bombyx. Lamie turres. Neronianas thermas refrigerat. Puerorum crepundia. Caprarum nomina. Tricas conduplicare Tellenias. Abderologus, &c. Qualia loquitur canities. Orestis somnium. Nouus iste Palephatus. Cantilena ex scholis. Palephatia papyrus. Tragelaphos fingere. Subrostrani. Alcinoi apologus. Fabule Milefie.

Nuntius. Helene crater.

Nunquam, v. Impofs. Priusquam ignitus lapis enatūrit. Citius terra ætherem conscendet. Prius cauum à conuexo disunxeris.

O

Obliu. c. Memor. Auris ferre dedit. In vento & rapida aqua scribere.

Obscundantis, v. Seruit. c. Libert. Imper. Circumpedes. A manibus &c. Patere legem, quam tulisti. Tortum digna sequi potius, quam ducere funem.

Occasio. Dum nondū in neruo telum. *Εὐδοκιμος. Agnū demettere. Vitex floret & botrus maturuit. Nundinis solutis non est, &c. Ferrum cum igni candet tundendum. Sua cuiq; rei tempestiuitas.*

AFFINIUM SIRI ET PUGNANT.

Occultè, v. Tacitur. Simulat. c. Aper. *Sub tunica & sinu. Plutus mortuus. Sub pallio condere. Lucerna sub modio. Furis passus. Si solus sapias, nempe quis usus erit?*

Omnes. c. Nemo. *Etiam mater & sorores. Tu ipse & liberi tui. A caluo ad caluum. Dis hominibusq; inuis. In orbem circumiens. Ambire. Obire. Greci & Barbari, &c.*

Ordo: sine ordine. Postes transcendere. Apud Lotophagos hærere. Schema & gradus. Primo gradu. In ima cera.

Originis, v. Init. c. Finis. Fons & radix. Elementum. Primum cunabulum. Proœmium rei, &c. Erroris scala. Ex eodem lare. Dissidij pomum. *Hæc Helena. Aliensis pugne dies funestior, quàm urbis capte. Hæc tela textitur. Voluptas malorum esca. Ἀρχιτέκτων ἰπιβάνης. Ex parua scintilla &c.*

Ornatus, cultus. v. Elegans. Gratias Musis commiscere. Bis nis tonderi forficibus. Mel summis digitis delibandum.

Otium, occupatio. v. Ignau. Indil. Neglig. E scala. Tanquam ovis meridiana. Agri podex. Conchas legere. Diem humeris protrudere. Sedere. *καθευδεν. Otia dant vitia.*

P

Parasitus, Adulatio. v. Ventrio. Floccos demere. Sartaginum perniciēs, &c. *κακὸν σφράγιον. ζοριτὸ γλωττίον, &c. Herculeana scabies. Ἀδελφίζον, ἰσθμιομυζον, &c. In ollis venari. Chorus domesticus. Ad solarium versari. Canes muti. Consuere puluillos sub cubito. Per genium alicuius deierare. Chamæleontem imitari.*

Parua non contemnenda. Exigua aqua interdum maiori supernatat. Vellus aureum.

Parui animi. c. Magnif. Nondum incuruam ceruicem habet Iupiter. Dityrephes doliare habens alas. Ad perditam securim abiit. &c. Sanguine caret.

Paruum de re aut homine, v. Contemp. Infir. Friuol. c. Magnum. Cubitale. Labra, non palatum rigat. Pre formicis exilis. Tydeus corpore, animo Hercules. Senis ira. In paguro sapientia. Paruis parua dant Dij. Aestiuæ egritudo. Similis Thraci in Thraeem composito.

Patria. Sal patrie pluri faciundus, quàm hospitis mensa. Longè fugit, qui suos fugit.

Paucitas. c. Multit. Ne stilla quidem. Mel summis digitis delibandum. Multi sacerdotes & pauci. Ne hilum.

Paupertas, v. Fames. c. Diuit. Ne cicadam quidè inumbret. Turturis instar malè canis. Verba sine peno & pecunia. Offula contentus. Aranearum plenus aluus. *Μυσάλας. Socratis gallus siue callus.*

callus. Ut è bulga matris. Σαλακωμία, &c. Nunquam Hecale fies. Ventrem non habere. Centum viri vnum pauperem spoliare non possunt. Pauperi vitulus castum. Cratetis poetica. Calus & comam pilos velli molestum. Ne gleba agri illi relicta ad locum sepulturae. Ad manticam res redit. Araneorum plenus. Ne aceti quidem satis. Nudum spoliare vestibus.

Pensatio, æqualis, inæqualis. v. Accels. Amisit urbem & pugionem recepit. Pro pede xenium. Senum consilia, iuuenum lancee. Malum bono pensatum, ex Hom. Lacunam implere, &c. In Pavo frigida aqua sed pulcræ mulieres. Qui honorat, seipsum honorat.

Peregrinatio. Lari vita. E cucumere bibere.

Perfectè, v. Aptè. Subtil. Curios. c. Imperf. Leuit. Regula rectior, &c. Sphiazis aniz. Polycleti norma. Cerebrum interius inquirere. Coronidè imponere. Exungare. Rectam viam instare. Roscius. Ad perpendicularum. In librili pendere, &c. Expunicare. Rex eris. Λύται, &c. A limbo tunicam absoluere, &c. Ebrius, &c. κατὰ τὰ μύνη. Extremam imponere manum. Lapides ad filum.

Perfidia, proditio. v. Simul. Infid. Fuc. c. Fides. Thorycionem imitatur. Agamemnonium epulum. ἐξορχειῖσαι. κλιμακίον ζεν νόμους. παραφροκτωεῖν. Lingua predatur. Pacem orare manu, pref. &c. Desugere auctoritatem. Ανεπαρίαστ.

Perplexus, v. anceps. Diffic. c. Elabi. Inter Orci cantros adhesit. Nox gubernatorem prudentem terret. Nec vola nec vestigiū exstat. Formice semitam canit. Nodus Gordius. Securim incutere. Lex Aphricani.

Perspicuitas, v. in Promptu. Apert. c. Obscur. Οὐκ ὄταρ, ἀλλὰ ὕπαρ. Nubem submouere, &c.

Pertinacia. Ne Suadela quidem persuaserit. Coturnicis naturam induere. Niobes archetypum. Ατίραυνος, &c. Omphacinus. Vincat tuus tripes. Fluctibus obloqui. Ne Pitho quidem persuaserit. Ne Vertumnus quidem huius animum verterit. Num capti potuerit capi? Fletere si nequeo Superos, Acherontā mouebo. Κερασβόλος. Oleribus verba facere.

Petax, siue auar. v. Rapax. Sord. Manus in Aetolis habet. Aetoli. Sine corollario non recedere.

Philautia, v. Arrog. Superb. Papulas alienas observans, ipse vlcibus sciat. Astydame in morè. τί τ' ἀλόττιον ἀνθραπι βασκαι. &c. ἀρεωτλόγοι.

Potentes, eorum prerogatiua, v. Diuit. Hinnulus cum leone ne partiat. Olim Pelasgi. Piscium vita. Deorum filij inuulnerabiles. Σεῖρά διος χευσή.

AFFINIVM SIBI ET PVGNANT.

Potentia sine prud. Cyclops excaecatus, Ventrem non habere.
Pœna immerita, v. Vicio. Faber cadit, cum ferias Iullonem.
Cedrus cecidit. Virtutem infortunatam, &c.

Prælongi. Cubitis adolescere, Molones. Tityo similis.

Præsentibus, & quibus possumus, vitandum. v. Delect.
Content. Thymo nemo rescitur, ubi adest caro. Vi egeni evuum.
Ab alno spectare. Contenti simus hoc Catone. Præstat possidere
quàm persequi. Pro incerta spe certa præmia.

Proclivitas. Tancquam si pupillam moueas. Facilius quàm
Oreum deuicerint Bœoti. Annus instar voluitur. Præsentē quercus
ligna quinus colligit. Quàm facile canis exta edit. Subula leonem
accipere. *μενοειρα πῶς. ὑποπῶσι.*

Procul. c. prope. Ultra Hyperboreos, &c. Vbi nec Pelopidas
rum facta. In Aegypto optarit esse potius. Vbi Atridarum scapha.
Vltra Herculi colūnas. Ad inferos prof. Longè fugit, qui suos fugit.

Profusio, v. Ventr. Bibac. c. Frugal. Fundo carens calix. Sy-
baris. Virgo primū. Ratio apparet, sed argentū οἱ ἔχεται. Quatē demēs
ille chlamydem disperdit? Amanitū marsupia folio porri ranciantur.

Prohibere, v. Finis. c. Incitare. Habenas iniicere. Umbra me
prohibent. Sufflaminare. Fibulam imponere. Fluij cursum inhibere.

Promissa. Labra non palatum rigat. Theatrum simul aperit,
& claudit. Gallinacei lactis haustum polliceri.

In promptu, paratum. In repagulo stare. Ante oculos, interq;
manus. *χερσιν ἀμφαφῶσιντο,* &c. Saga sumere, &c. Mappam mit-
tere. *δῶρον ἀφῆδαι.* In mundo.

Prope, v. Instans. c. Procul. *ὦ χεῖρ.* Auretenuis experiri tu-
multum. Prope est. *ὁμοῦ βῆδι ζει.* Rudere aures.

Propinqui, v. Amic. Longè fugit, qui suos fugit.

Proprium, v. Sibi &c. Apic. Tempest. c. Alienum. Coma-
mun. In agrum seruus. *ἀπῶδαι σπῆς,* &c. Domesticum omne affi-
cit. Quod sal carni. Asino gramen & baculus. *ὄινος ὄινος δὲ.* Velle
suum cuique est, &c. Testudo extra tegumenta. Tractent fabrilia
fabri. Lingua preconii. Ventorum stationes. Qua in re quisque clarus
&c. Fluij cursus non detorquendus. Torcular calcanti iouis. Figulus
ollis ansas pro voluntate ponit. Extra circinum & regulam nescio
quidquam. Ipsa olera olla legit. Ex se natus. Domi sue quilibet rex.

Prudentia, v. Acquanimi. Sapient. c. Stolid. Crama bina
gerit, & innumeros oculos. Ventura per dioptram prospicit. Manus
ignavis, mente præsens. Melanurum perca sequitur. Turbinem felix
prospecta. Mente senex. Sirenas præternavigare. Artus & nervi sa-
pientie, non temere credere. Mopso certior. Quod dubites, ne feceris.

Nil

Nihil desperandum, & nulli fidendum. Bonum seruat castellum, quæ
custodit corpus suum. Amyris furit. Caue tibi a cane muto &c. Ser-
pens eiiciendus è fumo. Elephatina olfacere proboscide. $\pi\epsilon\ \epsilon\pi\alpha\theta\ \sigma\upsilon\varsigma$.
Pudicit. v. Virgin. c. Impudic. Bellerophonæ castior. $\nu\epsilon\ \sigma\tau\iota\alpha$
Lium thoro purior.

Pudor, v. Parui an. c. Impud. Vultum demittit tanquam Te-
lephus. Polydamas primus obicit probum. Squilla rubicundior
assa. Porrigis tanquam elefanto stipem.

Punitio, v. vicio. Proteruia ruinam præcedit. Non propter pe-
dis cum lyra dissidium. Asino gramen & baculus. $\epsilon\kappa\ \phi\upsilon\lambda\alpha\ \sigma\alpha\gamma\epsilon\upsilon\varsigma$
 $\sigma\tau\upsilon$. Quam nutricus pallium. Pennas incidere alicui. Simie sangui-
nem profudisse. Tange montes & fumigabunt. Computruerunt in-
menta &c. Planus semel fregit crura. Pyri sinem facies. $\pi\epsilon\ \sigma\tau\iota\alpha$
 $\tau\omega\varsigma\ \mu\grave{\eta}\ \delta\iota\upsilon\upsilon\upsilon\epsilon$.

Rapacitas, auaritia. v. Reip. Furtum. c. Iust. Guita fortu-
ne præ dolio sapientie. Manducones. Quem Cos non nutrit, illi
nec Aegyptus. Lari vita. Neohde furacior. Mulgens hircos sangui-
nem educit. Hydrargyro furacior. Piscium vita. Nitedula ex nepri-
bus. A veru rapere: è sartagine. Nondum sacrificatum abripere. Cõ-
muni tanquam Sisapo. Radicitus herbas vellit. $\epsilon\pi\sigma\tau\alpha\gamma\lambda\upsilon\pi\ \lambda\epsilon\upsilon$.
Iniqua possidere, æqua laudare. Manticulari. Plus vertere quam se-
tere. Vicinum semper inuenies. Amicitia auarorũ complexus spher-
arum. Aperi bursam, aperiã buccam. Quis illic est flunius, quem non
recipiat mare? Cybiotates. $\kappa\alpha\lambda\alpha\mu\alpha\iota\alpha\ \mu\acute{\alpha}\nu\tau\iota\varsigma$. Tonderi pecus, non
radi debet. Pisces magni parvulos comedunt. $\alpha\iota\tau\epsilon\gamma\epsilon\ \epsilon\kappa\ \epsilon\pi\alpha\theta\ \upsilon\varsigma$. $\mu\iota$ -
 $\kappa\epsilon\ \sigma\delta\ \delta\ \sigma\gamma\varsigma$. Lychmus in Prytæo. Omnia venalia habet.

R

Raritas. Rarum carum, &c. Recuperare. Fugitiuũ retrahere.

Refugium, v. Auxil. Præsent. Secur. Imbrii, Lemni.
Tanquam Palladion. $\alpha\tau\alpha$. Loricæ gladius. Aeneus clauus. Gestare
hydna, &c. In te domus inclinata recumbit.

Rei publicæ oppress. v. Rapax. Cylones. Ius in manu. Ferro
acuto diuidere, &c. Cardamo similes. Canem mortuum &c. Dar-
danarij. Cybiotates. Solem mercede præstare. Apollo tortor. Titani.

Religiose, vel contra. v. Cura. c. Impij. Tenedia regula. My-
stera Eleusinia profanos celanda. Hercules ædem mulier non intrat.
Impuro purum nefas contingere. Caput tegere.

Remedium, v. Aux. Refug. Iusurandum emplastrum debiti.
Amara bilis amaris pharmacis proluatur. Serpens eiiciendus, &c. δ
 $\tau\epsilon\ \acute{\alpha}\sigma\tau\epsilon\varsigma\ \iota\alpha\sigma\epsilon\tau\upsilon$.

Repellentis, v. Deprec. Exsecr. Extra mala positus admones.

AFFINIVM SIBI ET FVGNANT.

Ultra Hyperboreos. Sunt & alie vulpes. Istic vellus non carpitur.
 Δοκωραξιζφ. Monitor capris aze. Philoxeni codicillus. Aliud
 quid exorna. Quere peregrinum. Expellere furca, vel furcillus. Vtra-
 que manu cadere. Albo eradere. Nuncium remittere. Campas dictis
 abigi. In sinum despuere. Caunius amor. Viuite, valete. Diu bene-
 acia ut vobis.

Rifus, v. Deris. Dāni. Mandibulis alienis ridere, &c. La-
 bris ridere. Crocum edit.

Rixofus, v. Clamos. Garrul. c. Mans. Funem contentioni
 ducere. Dicelites. Anus rabiosa. Intus Hecuba, foris Helena. Dis-
 fidij pomum. Nodorum vincula texentes, &c.

Rusticari. Fluiatiles aues. Onager.

S

Salubritas. c. Infalub. Ab inferis redire. Valetudo semilis. In-
 digentia mater sanitatis.

Sapientia. c. Stolid. Iudendum domi sue. Nerui & artus sa-
 pientie non temere credere. Ratio sapienti pro necessitate. Philoso-
 phare celum intuens. Mundi oculus. Αεζφν ραεζτα. Νεσ αρε, υς
 ακεφτ' αδα &c. Dulcedo cuncta intelligendi &c. Astra incli-
 nant, sed non vrzent.

Satietas, v. Content. Mel satietatem gignit.

Securitas, v. Auxil. Refug. c. Merus. Solic. Extra callem.
 Sub tecto imbrem exaudire. Secura mens iuge conuiuium. Terram
 video, &c. Ara. Lepores manibus indormiunt. Pharus. Intra qua-
 tuor esse. In portu dormire. Euellere plantam caeno. In limine por-
 tus esse.

Senecta. Senes vegeti. c. Iuuen. Vnguento perfundi animum
 haud decet. Equus Sophocleus. Extibiatu senex. Senex satirizans.
 Vne passe similis. Senex vox & umbra. Nihil amplius est. Codri.
 Tripuer senex, &c. Lingua & venter. Mala senium accelerant, ex
 Hom. Nullus tam equus effetus &c. Senex Acherunticus, &c. Om-
 nia omnibus annuit.

Sensu aliquo defecti. Lippus oculus solis radios non fert.
 Tanquam libri.

Sera, v. Intempest. c. Tempest. In meridie vitæ philosophari.
 vi. Aquas infundere cineri. Ratio apparet, sed argentum οιζηται.
 Post causam vulneratam rem. &c. Clypeum post vulnera sumere.
 οψιμαθης.

Ex sese, v. propr. Αυτοφους. Ex sese natus. πρωτον οιασιν.

Sibi sapere, v. proprium. c. Alienum. Intestina adolens,
 ipse carnes deuorat. Tibi ipse kalendus edicito.

Suum

Suum commodum ex alieno incommodo, vel contrà.
Retibus confert, nihil capit tamen. Piscatur in aqua turbida. Du-
mum cedam, ut tunc sint aues?

Scruiſe temporì. Theramenes. Quod magis inter organa.
Temporibus ſerui e decet, &c.

Scruiſus, v. Obſec. c. Libert. Phryx non minus quàm Spin-
tarius. Animæ ſcriniũ ſeruiſus. In cauca non canit luſcinia. Ven-
ti & mare & ignes ſeruiunt. Aequa & iniqua. Alieno more, nu-
tu, arbitrato viuere.

Similitudinis, congruentiæ, v. Concord. Amic. c. Diſſi-
mil. Syri aduerſum Phœnices. Canina victitans Cynocephalum
oppugnans. Ex eodem præſepi. Eodem laborat morbo. E vipera rura-
ſum vipera naſcitur. Idem furnus, idem duxit trochus. Qualis hera,
talu & canis. Vnum idemq; alueare. Ex eadem ſigulina, &c. Faber
cadit, cum feriat fullonem. Adulter adulterum trahit. In debiles
debilis incidi. Eumeli equis magis ſimiles. Taurus draconem, &
draco taurum genuit. Reperit patella operculum. Coruus abſente
graculo pulcer. Conos artoxya. De illo conuentu, &c. Vxor ſeni ſpon-
ſo regna. In eodem valetudinario iacere. Bos armenta. Pulcra apud
pueros ſimia. Eodem iugo vrgeri. Mulum de aſino pingere. Ait latro
ad latronem. Demonem demone pellit. τὸ πικρὸς ἐστὶ τὸ παιδίον.
Puro pretioſus eſt purus. Canis in eadem dormitat tegula. Troia non
producit Thracem. Ibidem vnà trahit. κατὰ πόδα. Prope eſt. Sub
vnam Myconum.

Simulatio, diſſimul. v. Fraus, Call. Fuc. Inſid. c. Simpl.
Craſ. In fronte mentem habet. Biſrons Mercurius. Antica exclu-
ſum, poſtica recipere. Sinopiſſare. Vulpina lingua. Tanquam in oc-
culto prælio. βουκόλον, &c. Equum Scythæ. Patroclum ſub ſpecie.
Xenocratem modeſtia ſuperat. Mytheus cum ſit, Agamemnonem
ſimulat. Simia in pelle leonũ. φαινοπεροσωπίην. Perſonam maũlt,
quàm faciem. πιδηκίσεις, &c. χαρωνίται. Ariſtogiton claudicat.
Excolantes culicem &c. Caue tibi à cane muto, & aqua ſilente.
Vlulare cum lupis, &c. Habes Scythæ óνον. Numo addicere. εφο-
στάσις χάρις. Mutuum ſumpſit. Aliud in titulo, aliud in pixide.
Sarabate. Vulpinari. πλάττωσαι τρόπον. Caracalle numi.
γλῶσσαι διορή.

Similatio in rem veram. Planus ſemel crura fregit. Fuſij
ſomnus.

Simpliciter, v. Craſ. c. ſimulat. Albalinea factum. Latine
loqui. Manus porrigenda non confuſis digitis. Κατὰ κράτος. Αε-
χαικόν, καὶ Αεχαιόν.

Soli-

Sollicitudo, v. Molesti. c. Secur. Noli respicere post tergum.
 Eme lectum viri oberati. Caput fricare.

Solitudo, asperitas vitæ. Timonea vita. Nausiclidus solitudo
 nec ver, nec amicos. Timonea cæna.

Sordes, auar. v. Rapax. Petax, Frug. c. Liberali. Profuf.
 In pura immigrat fames. Muli vitam agere. Fabilibus victitat.
 σικεργαγιδης, &c. Perdix congregat diuitias sine iudicio. Agrestibus
 oleribus victitat. Nihil hydropico siccius. Plutus mortuus.
 Aloade. Ne corticem quidem dederit. Cappari victitas, qui potes
 anthia. κενος φεαντης. Mensura aquam bibens. Aquam plorat,
 cum lauat, profundere. Ne salem quidem dederit. μνο δλμης, vel μν
 φάλμης. Dytrephe dolares habens alas. Clausis thesauris incubare.
 Onager. Frigidior salamandra. Oleo fraudare lucernas. Solem
 mercede præstare.

Spes, c. Desperat. Alande in nido gramen latet. Dum nondum
 in neruo telum. Sperat hinc aliquam auram afflare. In deorum geni-
 bus positum est. Spes alit. Cælum mensēs & annos efficere nondum
 desit. Serī & meti.

Preter spem, opinionem. Non propter pedis cum lyra diffi-
 cium. Pro virgine cerua. Tanquam in nocturno prælio. In debiles
 debilis incidi. Semper aliquem virum magnum. In spem frustratam
 ex Hon. Ne hoc quidem malè. Repeuit tanquam procella. Talos
 sciabere. Frigida aqua feruentem ollam adspargere. Veticulariam
 vitam viuere. Occidit ei Sol, cum &c.

Spes frustrata, v. Inanis op. Anisit urbem & pugionem rece-
 pit. Tantalī mensa. Spes subuentanea. Esurienti leoni prædam ex-
 sculpere, &c. Culex lychno se committens adurit. In foribus vr-
 cecum. Pro amphora vrcuus. Non respondet opinioni calculus.

Sterilis. Χέρος.

Stolidi, Stupidi. v. Inept. Inerud. Ignau. c. Ingenios.
 Niobes archetypum. Phryx non minus, quàm Spintayus. Cucur-
 bitino capite. Cojæ consilium. Simulacrum pictum. Alba precordia,
 &c. Bubalus. Scæua. θωνιδης. ζαροφός. In salem adscribens
 dus. Veneris expers. βλιτομάμωας, &c. Hippocratis liberis cedit.
 Veruecus. Sus typus. Bucula, &c. Camelus pyrrhicham didicerit.
 Somni plenus. Suilla harmonia. Lapis molaris. Sannas. βρυάιος,
 βεβάζας, &c. Sex congios capit. λίμπος siue muccus. γηγυσις.
 γαλόφορ. Suilla vita, &c. Agri podex. Alabastrus vnguenti puiet
 illi. Antiquiores luna. βελανφάγοι. Bambalio. πλωζομάστος.
 Orestis somnium narrare. Pituitam à naso allio & cape detergere.
 Ne Mercurius quidem cum Musis sanarit. Nescit quid sit inter
 dextram

dextram & sinistram. Vagine quam gladij plures. Ad clitellas na-
tus. Elephanti corio circumtectus. Suis occisus sapere plus multo sapit.
Porcus & βραδύς. Chesippus. Album ab auro non distinguit.
Crassipedes. Bœotica suis. Εμβρόντησι. Cyclaminum ad Halenta
effodias.

Stultitia, v. Stolid. Infan. c. Sapien. Archigenis indiger.
Sannæ. Codri. Ad gentiles & agnatos deducendus. In mari bal-
neandus. Caudam trahere. Caput hoc ventosa cucurbita querit.
Florent fabæ. Αχρόχλως. Cyclaminum &c.

Suauis, v. Dilic. Lub. Nectar spirat. Cum Aesone iuuenescere.

Subicum, v. Præter spem. Καμικὸς μάγτος. Scrus comicus.
Mulieres seentæ.

Subtiliter, v. perfectè, Curios. c. Leuiter. Formice semio-
tam querit. λεπτολογεῖν, &c.

Superbi castigatio, v. Philaut. Umbram tuam metire. Non si
seruperis.

T

Taciturnitas, v. Occultum. c. Garrulit. Clavis in lingua.
Potes tacere. Ne sol quidem sciet. Qui sitiunt, silentio bibunt. Ne
vicini quidem sentiunt. Tanquam libri. Staterij paries. Nesciat ma-
nus dextra &c. Oleum in ore gestato. Ne interula quidem conscia.

Tarditas, v. Ignau. c. Festin. Suilla absumpta bouem ne ex-
spectes. Circa radices montis herere. Frigidior salamandra. Coruum
mismus. Callipedes. Diphilus Diphilo tardior.

Temeritas, v. Arrogant. Impud. c. Prud. Gyro dignum,
&c. Qui celocem regere nequit, onerariam petit, &c. Vicinus pe-
dem mouens. Fidere vnius noctis glaciæ. Qui multa ambit, male ad-
stringit. Excidit.

Tempestiua, v. Aptè. c. Intemp. Priusquam medulla obri-
guerit. Etiam vetus arbutum transferri potest. Tempore pacis de
bello cogitandum. Panis prior prora. Plus dat, qui tempore dat. κα-
μικὸς μάγτος, &c.

Tempus. Tempus omnium explorator. Sol omnia aperit. ἄβ-
υσ φειδύ.

Tolerantia, v. Acquanim. Mithrij pœnas sustinere. Con-
uiuendo ferre.

Toruitas, v. Moros. c. Mans. Cyclopicus obtutus. Lemnius
obtusus. Oculis limis & tauricè tueri.

Turbare. Cæni agitator. Lacrymas sopitas excitas. ουχου-
κῶν. Cælum in Tartara soluere. τρωαδῖν. Titani. Plaustrum
perculit. Inferos celo miscere, &c.

Vani-

Vanitas, v. Garrul. Nugæ. c. Veritas. Phœniciū mendacium. κερφικία. Tela aranea. Lamie turres. Corticeus. Halopanta, &c. βερραϊζεις. Deos absentes testes facit. Noli temere de Hippolyto mentiri, &c. ἐκ πινάκος καὶ πλαιύας. Aphrodisæum insurandum.

Varietas, sibi dissimiles, v. Vicissim. Simul. Fuc. Smyrnei mores. In pace leones, in prælio cerui. Intus Hecuba, foris Helena. Alta apud alios bona. Velle suum cuique est, &c. Vtrumque. Pharamaca multa &c. Bene consulit, sed malè facit. Panis sine sale.

Vastitas, v. Intern. Mors. Turb. Cicade humi canunt. Mures migrauerunt. Ciuitatem, domum venti perspirant. πῦρ καὶ ἐκώδιξι.

Vbique. Domi militieque.

Veritas. v. Libert. Amicus Plato, magis tamen amica veritas. Extra somnium.

Ventrio, luxui deditus, v. Bibac. Profus. Paras. c. Frugal. Phiscone impurius. Mens abest in popina. Bacchi sacerdos. Graua in stagnis. Mergorum instar. Charadry vitam viuat. Abdominis minister. Ajello pisci similis. Venter solarium. Melanthio delicatior. Cadavera collata. Vuida vita. Hectorem imitatur, ab Ilio nunquã recedit. Anima sui pro sale data. Gallonius. Saburatus. In communi pisce non insunt spine. Suaue me suffocet. Ad solarium versari. Da mihi hodiernum; tu sume crastinum. Detergere mensas. Sartaginum pernicies. Galba. Phagones. Syri aduersus Phœnices. Mente agitare coquos. Grauisstellus. Rore pasitur.

Vetustas, Antiquitas. Cum mortuis conuersari. Cum Euan-dri matre loqui, &c. Quantum ex Bacchanalibus. Tapeto antiquior. Sapientes qui veteri vino vtuntur. Quasi locum in balneo. Primum quodque verissimum.

Vicinus. Cui bonus est vicinus, felix illucet dies. An bonus sit vel malus vicinus.

Vicissim, v. Anceps, Vtrinque. Latrunculi ludere. Ager quam multos habuisti, &c. Samnites. νίκη δ' ἐπαμισίβεται ἀνδρας.

Vincere & Vinci, v. Debilit. Ad genua venire. Arguios exarmat hoc oraculum. Omnibus iudicibus vincit. Vna voce vincere. Vincat tuus tripes. Ad Scirrhonem tendere. Manuarium. es. παρὰ λούδιον ἄρμα ἦεν.

Vinculum insolubile, res arte firmata. Trabali clauo figere. Tabellis obsonatis agere. Nodus Gordius.

Virginitas. Ελύσατο μίτην, &c. χέεσσε.

Vis iniusta, v. Crud. Reip. Seru. Seruus non est, qui mortem negligit. Multa noris, quibus Deum fallas. Briarei manus iniicere. Cursus fluij non detorquendus.

Vita hominis. Breuis vite isthmus. Folijs homines similes. Homo Dei ludibrium. Dies digitus. Romæ etiam homines moriuntur. *χωμωδοτῶν αὐθιὰ*. Domos luteas habitare. In medio Tybure Sardinia est. Mortuus idem eris, quod prius.

Vitium cuique suum. Alauda non sine crista. Omnibus malis punicis inest granum putre.

Vltio. Diu vides, telo volante vindice. Mansum malè reiciis. Achilleum votum. Agnum demetere. Vulgari pisci non insunt spina. Pauca malè paria multa, &c.

Vltio iniqua. Cum Protogene mortuo bellum gerere. Nullum cum victis certamen & ethere cassis.

Vltro, v. Libent. c. Inuit. Apertis ianuis. Ad fores venire.

Vnum satis duobus. Pallium breue utrunque operire potest.

Votum. Achilleum votum. Non omnia per boves obtinebr. Vnde oprato.

Vfura, v. Lucr. Terram ne legas nauigando.

Vtrinque. Ex utroque latere. Vltro citroque. Hinc illinc.

OBSERVATIONES QVAEDAM IN hanc Epitomen adnotatae obiter, inter colligendum Indicem.

NE idem sepius repetam, postremum iam omnes admonitos velim, ex his adagijs, quæ à diuersis occupata sunt, paucula nobis im prudentibus hinc hu posita & numerata esse: de quo peccato cum me ipse nihil accusem, parum etiam curæ est, quam seuerè me alij castigant. Toties idem clamo, nos hinc nihil absoluti consequi voluisse; & si voluissemus, otium non fuisse, alienis inuentis lubenter ad tempus acquiescere; eaq; si fuse & copiosè tractata fuerint, in pauciora nos raptim & satis negligenter contulisse; & prima manu descripta typographo tradidisse. Quem hæc minus mouent, ei ne hæc quidem scripta volo. Consilio autem & studio multa repetiimus alibi dicta, quod repetenda fuerint. Cur, inquis, non reddidisti Erasmo & alijs sua? Nolui, non debui. At præoccuparunt. Verum: sed eadem vel perperam explicarunt, vel ne explicarunt quidem. & ut scias, adagia ego illius facio, non qui dubia ac incerta proponit: id enim cuiusvis est, etiam eius, qui in litteris vel triduanus sit hospes: illi

POSSIMO

potius illa sua facio, qui eorum vim, & elegantiam pro dignitate assequitur, eaque olim lepida parta, ingenio & diligentia aequè lepide sibi reperit. Dixi libere quod sensu: in quo si cui errare videar, nullo negotio me ille in viam reducet, si rectiora commoverit.

23, 37. Cucurbitino. Adde huc è Trinummo Plauti illud plane simile. Pol hic quidem fungino genere est. capis se totum tegit.

33, 20. pugnos. Adde: In eum, qui contentus non est moderatis, iisque quæ debentur. Paris aimensum ei erat, pugni non contento obsonium fiebant.

43, 18. In Pisa. Cum ante mensem unum atque alterum Brugas excurrerem, admonitus sum ab amicis, Pavium Leopardum incredibili doctrinae copia & diligentia hominem, ita bene Synesij locum in suis Emendationibus legere & interpretari: τήνησιν ἐν πείσῃ τῆν κατὰ δῆλον ὡς ἐπ' ὁ Ὀδυσσεὺς πρὸς τὴν ἀναχωρίαν, &c. Retine in anchorali fune cor, quemadmodum Ulysses &c. id est, in constantia & firmitudine, qua solet esse funis anchoralis: ut respexerit Synesius ad Homeri versus, initio Ὀδυσσ. υ. τῶ δὲ καὶ ἐν πείσῃ κρᾶδ' ἢ μένιν &c. Vide infra 251. ubi, ex Hartungi decuria 6. ad eisdem Homeri versus reducitὺρ πείσῃς Ὀμηρικῆν, & exponitur, Obedientia Homericas: quod valde miror, cum Hartungus in Homeri versu agnoscat, πείσῃ, non, ut Cognatus mutavit, πείσι. Amicus verò quidam meus, eximie doctus & in veterum scriptis versatus, nisi præter ceteros propter felicis puerorum institutionem Gandavum, adeoq; tota Flandria plurimum debet, in ea esse opinione mihi nuper visus est, ut in Hom. Plut. & Synesio retineatur πείσις siue πείση, id est, πείσιμα, persuasio, mentis certa & adfirmata sententia. Vocari autem à Plutarcho πείσις Ὀμηρικῆν vel eo modo, quo equus Sophocleus, vel quòd solus fere Hom. ea voce sit usus, rem non satis memini, vti nec illud, quod addebat de corruptis in eundem locum scholiis.

44, 15. significab. Adde ex Iunio idem sic efferrè à Callimacho: φωνίαν μέγας καὶ μένιν μέγας ἐν ἀλὶ μύδρον, In pelagum saxum ingens Phocense manebit. & ex Turn. 14, 21. interpres Sophocleu & Callim. accipere μύδρον pro massa ferri: & Herod. 1. μύδρον σιδήρεον κρηπέον, &c. Horat. tamè, Epod. 17. vertit, vel potius summutavit: Sed iuremus in hec. simul imis saxa venarint Vadis leuata, ne redire sit nephas.

51, 36. Plato. Adde verba auctoris, ut usus adagij planius ostendatur: Ἐὰν δὲ φαίνεται, αἰὼν αἰμας αὐτὸ ἐγὼ εἶναι, θεῶν δὲ δῶκεν καὶ ἄσκει τὸ λεγόμενον διηπόει, αὐτὸς τε, καὶ τὰ πᾶσι δία.

61, 1. Catonium. Annotat hoc loco Iunius Chironium apud Areteum

Aretum legi pro specu exitiali & inferorum faucibus. cui non dissimile est, quod ex Mureli commento adfert Manutius, nempe Charonium vocatam esse ianuam quandam nomophylacii, per quam damnati abducebantur ad mortem, teste Poll. lib. 8. Vero tamen similis videtur, quod veterum librorum fides nobis commendat, catomum vel catonium: nam omnino Agellij verba postulant vocem novam vel obsoletam & maculantem ex sordidior vulgi usu positam, ut sunt, elutriare, labandria, &c. & in hanc sententiam adnotasse nescio quid memini Turnebum, suspicatumque esse, eandem huius vocis esse connotationem, que est vocis catulus, quod genus vinculi apud Festum, dictum etiam canis apud Catull. Plaut. alios.

68, 15. præciditur. *Φηίξεται, caprificatur, sicut culices rotundos patitur: ut ad caprificationem adludatur, in qua culices è caprificis evolantes, & in ficos penetrantes maturitatem afferunt. unde è ψηίξμεν, mulier inciens, & partus vicina. Turn. 24, 8.*

72, 35. ridere. Adde his ex Valerio: Errantesque; genæ, & aliorum gaudia vultu.

74, 37. imbuto. Adde, Proclus Constantinop. episcopus.

84, 29. cubiculo. *Vel, ut Turn. 3, 19. explicat, in eam, que libidinosa, lasciva est in conuiuio, & quedam Venus Coa; in cubiculo vero à nulla etiam infanda, & Nolanis frequentatis. obscenitate abhorrens. Obiecta enim est hoc ænigmate Clodia spurcitiis oris, & omnis infanda libido.*

87, 17. Philoxenus. *Substituæ: Philoxenus dythyramborum scriptor, cum Dionysij, cui carus erat, inepta carmina audire fastidiret, etc.*

90, 8. concretus. *Et Libanius obese naris hominem iubet ὑλιζεν τὰς πύλας.*

103, 4. cerdo. *Mutavit hunc Varronis titulum ex vet. l. in Marcelli sui editione Iunius, scripsitque. Cras credo, hodie nihil: ut sit dissidentis, & procrastinatione mendacium eludentis, quo nihil vulgi sermone tritius.*

105, 4. ut dicitur. *Turn. 9, 2. in hunc Cic. locum ad Petum. Ut ea demum nobis esse videntur, que sensibus comprehendimus, velut que vel tangimus vel cernimus; sic cum omnia prope ferat solus, id solum esse existimamus, quod in eo videmus, & omnia, que sunt in rerum natura, eo sustineri putamus. Proinde quod in solum, valet, quidquid est, quidquid accidit, quidquid sese offert. In hanc sententiam etiam lib. de Nat. Deorum dicit, quodcumque in solus venit, ut dicitur, effingis & efficis, id est, quidquid in rerum natura est. Varro: Qui nomina non noni, quod in solum mihi veneris ponam, id est, quodcumque nomen se mihi obtulerit, & in buccam venerit.*

118, 38. Vultu. Budeus rectius. accipit enim pro, in publicam prodire, nec se domi continere, aut in secessu.

131, 25. Halophantas. Mauult Turn. halophanta, ut sit, qui ob omnia homines defert, ut sycoph. qui obficus. Ad. ex. f. 21, 6.

153, 28. sub manu. Plauto accusandi casus familiariter est. In Milite: Negotium omne iam succedit sub manus. & in Persa. Solet illa res recte sub manus succedere.

187. 27. prouerbialibus. Imò nihil minus quam prouerbiale aliquid, Varronis verba præ se ferunt. Loquitur enim de tractatione impeditiore etymorum. Sequens item ex editionibus corrigendum, ut habet Iunius sup. 28. Sed hæc præter officium.

196, 1. Gilberti. Ne hoc etiam, Lector, à nobis desideres; insigniuit Nozorenius opus suum titulo istiusmodi: Παρρησιῶν συλλογὴ Gilberti. Cognato collectore & interprete, quas Erasmus in suas chiliadas non retulit, exceptis paucis, quorum varia est lectio, & interpretatio. idemq; verbis propemodum iisdem promittit epistola Zenodoti adagiis præfixa ad Henricum Petri. An verò iudici suo tam specioso cetera respondeant, tu ipse iudica. mei enim tantum officij esse existimari, hæc nostra inter se comparare. De prioro tomo ipsi auctores viderint, qui, Erasmi exemplum insecuti, ipsius chiliadas è suis obseruationibus & collectaneis amplificare se profitentur.

214, 33. optimis. Hanc explicationem qui cum illa infra 243, concordarit, idem etiam iungat vulpes &c.

248, 9. seruire. Substitue ex Rob. Constantino in πρὸς, unde hæc sumpta videntur. καὶ μὴ πρὸς ἄλλον δύνασθαι ζῆν, εἰκ' ἢ πρὸς φίλον δουλικὸν γάρ. Loquitur de ingenuis, quiq; à mancipiorum natura longè absunt. Contrarium, Sibi viuere, id est, sua libertate frui. Ouid. Tristium 3, 4.

259, 36. Ingratijs. Vsum vocabuli vulgò incognitū obiter illustrabo. Plaut. Casina: Quid si tu nolis, filiusq; etiam tuus, Vobis inuuis atque amborum ingratijs Vna libella liber possum fieri. & in Mercat. Tuam amicam. CH. nimium multum scis. EV. tuus ingratijs. id est, te inuito, ambobus volentibus nolentibus. Est autem ingratijs rei nomen μονὴω λῶον, ut gratijs, promptu, astu, sponte, impete, &c. Plauto, maxime sine ulla adiectione, vsitatissimum; item Terentio meo duobus aut tribus locis. Faciunt, ut certò id esse credamus, ipsa versuum certa, inuiolataq; ratio, & vnanima doctissimorum quorumq; hominum consensio. Nam quod quidam, ut aduerbium suum, ingratijs nobis reddant acceptius, ausi sint adserere, vocem, ingratijs, contra vet. libros apud Terent. & Plantum positam esse: Persuadeant

deant hoc Garamantibus suis nuper nobis, si diis placet, cum multis aliis montibus primùm natis: nam de nobis nulla ipsis spes esse potest, quamdiu versus iam iam laudatos pro Plantinis agnoscemus; preferim cum non simus nescij, qua nota geminatum ij in vet. libris, ubique soleat exarari. Eisdem vero Ioach. Camerarij, hominis, etiam Invidia teste, ruius omnium integerrimi & sanctiss. liceat eisdem indubium vocare, quando omnia solis licent.

267, 31. Cyclaminum. Omissa sunt hoc loco in Cognati apographo undecim adagia; ne quis nostra culpa id accidisse existimet.

268, 2. Nauigabo. Adde: Πλευσῶμαι κ' ἠγάθ' ἀπόντος, ὅυτε κἀκίως. Ex Vrinsemio hoc transsumpsit ad verbum, ut reliqua de hoc genere.

5. viatorib. Adde: Θρέψαι καὶ λυκιδεῖς, θρέψαι κύνας, ὡς τὸ φάρεν π.

22. Cantoribus. Καὶ τὸν ἀπὸ γραμμῶς κινεῖ λίθον.

29. Lychnum. Τὸ δ' εὖ λύχνον εὖ σπυριανῶ Φαντὶ γὰρ αἰὲν ἄρα τὸ δ' ἔχρη.

269, 9. Conando. Es τροίην πειρώμενοι ἦλθον Αχαιοί.

13. versatur. Ποίησιν κελίαν μίαν ἐν ἐνὶ δένδρῳ.

22. Amores. Σιμιχίδα μὲν ἔρωτες ἐπέπλερον.

26. Est amarul. Καὶ οἱ αἰὲν ὀδυμῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κώηται.

41. Neque adhuc. Οὐπω μῆνας ἄγων ἔηκα ὄυρανος, ἔδ' ἐνιωτῆς.

270, 8. ad Hecates. Τῷ χθονίᾳ θ' Ἐκάτᾳ, τῶν καὶ σκύλακες τρομέοντε, &c.

272, 5. Charitib. Ἀλλ' εὐθὺς μωθεῖται, ἀπωτίρα ἢ γόνυ κνήμα· Ἀυτῶ μοι τι γίνετο, θεοὶ τιμῶσιν αἰεὶ δ' ἔς.

273, 24. Strigilis. Imò Camerarius, vnde haec exscripsit, tantum monet Teutonica lingua strigilis nomen ad vehementes obiurgationes transferri. In Siracide vero est: Περιψήχων υἱόν, κατὰ δισμῆσσε τρεῦμασσε αὐτῷ.

296, 35. datatim. Adde ex Artimidori l. i. Ἀρπαςὸν δ' εὖ, καὶ σφαιρα Φιλονφίας ἀπεράνθους σημάινουσι, ποδάκεις δ' εὖ καὶ εἰς ἰτάρας ἔρωτες. ἔοικε γὰρ ἢ σφαιρα καὶ τὸ ἀρπασὸν ἐπειρα διὰ τὸ μηδαμῆ μῆνειν, καὶ πρὸς ποδάκεις φοιτᾶν. Monuit in Varrone suo Scalig. ubi etiam foro legit pro choro, & adiectat pro, nutat. Planè vero simili locutionis forma, de humanarum rerum vicissitudine dixit Plaut. Capt. Di nos quasi pilas homines habent.

291, 4. hominē et si nobilem. Hoc addidi ex vulgatis interpretib. nam Turneb. 23, 22. legit ex antiquis l. naeta, i. fullo, qui vestimenta pedibus calcata saltu suo fullonio premii & densat:

Dd z à νῆσοσι;

à *ἀέρεϊν*, quod cogere & consiliare valet: ergo immundus uasta, fullo sordidus, & nequam, qui non est nauci.

293, 10. Est modus matulae. Non ueniebat in mentem hoc adagium à Iunio præceptum esse. pro eo itaque substituo hæc. Fortu-
natus Oratores ex Cannensi caterua uocat ignobiles: qui eo tempore, multus cæsis, & facundioribus interfectis aut mortuis, repente exsisterunt, & ad causas & iudicia exsisterunt. Turnebus Aduersario. 3, 19. Caue canem, quod est apud Varronem Eumenid. & alius satyræ index, uulgatum erat terriculamentum; à rabidis canibus, uel acribus & mordacibus aliò traductum: de quo cum me in Nonij Iuniani euulgatione Gul. Canterus admonisset, idem haud paullo post approbauit Turneb. 15, 4. Apud eundem Varronem Eumenid. est, paxillo nouo suspendere, pro parare: à suppellectile, quam suspendere, ubi eminus, domi solemus. ut cum Zenonem dicit nouam instituisse sectam, proinde quasi eius secta sit philosophiæ suppellex, ait: Vbi dicatur primus Zeno nouam heresim nouo paxillo suspendisse. Turn. ibidem. Seneca in Apocolocyntosi Athenis dimidium licet; Alexandria totum. ubi duarum urbium aut regionum licentiam & impunita flagitia, etsi inter se minus paria, comparabimus. Athenis lege Solonis licuit ducere germanas eodem patre natus, non autem ueterinas: Alexandriae & in tota Aegypto omnium sororum nuptiæ legitime habitæ sunt: testis Philon. Vel, Athenis aliqua incesti est impunitas; Alexandria maxima. Aduers. 18, 13. Milphio Plautinus floccifaciens noctes sex cuiusdam meretricis: Vel nebulo cyatho non emerim. Nebulus in rebus inanibus & nugatoris posuit etiam Persius in illo: Grande locuturi, nebulas Helicone legunt. Adu. 19. 1.

294, 17. Dardanarij. Putabant veteres excantationibus transferri alio posse messes, excantatis segetibus, ut ex poetis, & legibus, quibus hoc olim est cautum, liquet. Hinc fortasse Dardanarij; quod eorum quasi maleficiis & uenenis magicis crederent annonam auerti in ipsorum horrea, & in metièdo mensuram imminui: Aut quòd odiosiss. sit magiæ uocabulum, ad contumeliã & probrium magos eos appellarunt. Tractum autem est à Iuriconsulto non ad annonam tantum, sed ad alias etiam merces. Formatio eadem quæ, Arcarius, Tignarius, Dietarius, &c. Dardani meminere Tertull. Columella, Apuleius. Turn. 9, 17. & 21, 4. ubi &, flagellare annonam, explicatur.

309, 12. destituuntur. Adde hoc exemplum ex Plauti Persa: Mirum, quin citius iam à foro argentarij Abeunt, quam in cursu rotula circumuortuntur. E quo loco uideor mihi satis liquide perspicere
cursum

cursum rotæ seu rotule esse motum, ubi dixi, in contrariam partem, quem non operarum manas, sed onerum pondera moliantur. certe eodem sensu & æquè absolute dixit Horat. currente rota.

316, 32. Musca est. Et hoc adagio una cum altero pag. 319. ad dominum suum redeunte, lectori sua ratio appareat: paucula ex iisdem fontibus, unde cetera, subiiciam. Philolaches in Plauti Mostell. miserum est opus Igitur demum puteum fodere, uti sitis fauces tenet. De iis, qui demum, re pessimo loco posita, & propè deposita, consilium & opem querunt. Pistoclerus in Bacchid. sustinens sese & obsirman, quo meretricium illectum & blanditiam euaderet, Rapidus, inquit, fluuius est hic: non hæc temerè transiri potest. Vbi quempiam deterrebimus ab incæpto aut re summo cum periculo coniuncta. In Truculento, De fluuii aquam sibi deriuare, valet ex eo quod aliqui periturum est, sibi prospicere, & de præda prædam capere. Adiciam verba Geta, quibus fatetur se non posse non herosuo aliquantum suffurari, cum videat illum omnia sua insumere in scorta, mare omnia deuorans, neque unquam abundans: Nam, inquit, iam de hoc obsonio, de mina una deminui. Modo quinq; nummos, mihi detraxi partem Herculanam. Nam hoc assimile est, quasi de fluuii qui aquam deriuat sibi. Nisi deriuetur, tamen omnis ea aqua abeat in mare, Herculanam partem puto vocare decimam, quod ea ipsi à diuibus soleat consecrari. In Persa Dordalus celeritatem ita expressit: Vbi quid credideris, citiàs ex templo à foro Fugium, quàm ex porta ludis cum emissus est lepus, & mox: Mirum quin citius iam à foro argentarij Abeunt, quàm in cursu rotula circumuortitur. In eadem Persa Saturio: Sequere hæc scelerata feles virginaria. ita malim interpungere. i. raptor, fur virginum. de lenone dicitur. Ex hoc loco firmè constabiliri potest alter in Rudente nuper resitutus à Turn. Aduers. 21, 12. neque adeo opus erit ea causa Ausonij felem pullariam aduocare. Sycophanta in Trinumo: Sed cum tu qui sis, qui non sis, floccum non interdum. & Sceparnio in Rudente: Eluas tu an expugnare, ciccum non interdum. id est, nullum facio discrimen. ciccum Varro l. 6. facit membranam tenuem, quæ est in malo punico discrimen. Palestrio in Milite: Si inuenio, qui vidit; ad eum vineas, plutcolhæc agam: pro, totum me, omnesq; meos conatus ad eum oppugnandum, & expugnandum conuertam; extrema conabor. à mirorum inuasionè & stratione ductum. Toxilus in Persa: Nunquam ego te tam esse matulam credidi. Quid metui. id est, tam parui & abiecti animi: adeo querentem latebras, neque audentem edere sese & aleam periclitari. ex eo, ni fallor,

quod matula Sybariticæ mollitiei inuento olim non palam, sed se-
creto & verecundè utorerentur.

318, 35. tuum. Adde: Sophoclidistica in Persa: Quanquam
ego vinum bibo: at mandata non conueni simul bibere.

41. vehunt. Adde: Idem alibi item gaudens sibi, de ludu quos
seni facturus erat; Aduenienti, inquit, sarcinam imponam seni.

FINIS.

ALTER INDEX ADAGIORVM.

A Bυθιτικόν.	67	άναιματι.	114
Abyssus.	35	άναλογιστικοί.	239
Acheronta mouebo, si superos ne- queo.	343	άναπιπαζέσθαι.	118
Achilleæ come.	220	άνασφορσίζεσθαι.	92
άγχοι.	47	άναφρόδιτος.	50
άκούρητος.	50	άνδραποδάδεις τριχες.	208
Aediuus responsa Numinis.	189	άνεμιαία.	98
Ad equilibrium, &c.	141	Angerona hoc non contineat.	117
άγνος.	96	άνιθρωτι.	114
άγνόπιος.	53	Anima vna.	346
Αιδ' όφελεις τ' άγνος τ' έμεναι &c.	338	Annona amicorum vilis.	308
άικάδειν.	110	Antiphates trepidi laris.	337
άίσλον.	42	άνω και κάτω.	120
Albati ad exseq. pull.	344	άπάλαισπος.	52
Albo adscribere.	332	Απραντολόγησ.	8
Albo eradere.	332	Apollo tortor.	333
Alcinoο poma dare.	344	άπορητικοί.	74
Αλίπαγοι.	91	άποσκολύπησ.	130
Αλιτσαίνειν.	132	άποτεχανίζειν, &c.	130
άλοπρόσκαλος.	126	Αποτσαγήμα.	12
Αλοτρίοις &c.	73	Αποφλέγμαυσι τσαπέζαι.	2
Αλωπεκίζειν.	209	Απτερος μύθος.	345
Ambidexter.	45	Αργυμ etiam hęc fallat.	117
Ambire, obire.	125	Aristarchus.	116
άμνοκάν.	67	Αrs census.	334
Pro amphora vnceus.	309	Αrs viaticum.	127
Αναγνώφειν.	90	άρτύσω σοφώς.	55
		Arundo alas verberat.	318

Ασκλη*

I N D E X.

Ασκληπιῦ διδοῦσαι.	14	Celo deformare.	116
ἄσκον βαπίτσιω πλήρη πν.		Calamitas.	197
ἦντι.	88	Calidum non esse aut frig.	127
ἄσκαλισμός.	199	κάλλισ' ἐνδοί πάτσι.	335
Afinarij.	239	Cambre repetita.	305
Λαγου ἴθι.	16	Cancri.	11
Ex astris lapsus.	113	Cane milite peior.	306
Αὔριματι.	21	Canterino ritu adstas.	319
ἀτίραμον ἦθος.	61	Caprearum rupes.	319
Aucupatorcum auritiis plagis.	317	Num capti poiunero capi.	342
Auis quævis non portendit.	114	Caput hoc ventosa cucurb. que-	
Auretenis tumultū experiri.	306	rat.	346
αὐλαι κάριαυ δινοῖς εὔς.	60	καρῖδες.	74
Αυτληκῦδοι.	243	κατὰ ῥῆν φέρειδοι.	57
Aφροδίτη πάσης σοφίας.	50	καταλυκουργίσειν.	102
	B	κατ'αυγότης τὰ ὄπτα.	69
Babulus.	223	καθευδῖν.	228
Βαλανφάρι.	128	κατάρχον.	62
Βαλαυτιαν δ'εὐλ.⊙-	41	Celer ut mens, ut ala.	345
Barbiton.	83	Centauri.	30
Bardus.	214	κερκοπιζειν.	83
Βάρης.	84	κερδ'ά.	63
Βαθυμηδ'ον ὑπερβάλλειδοι.	35	Cerule miniatule.	116
Batalus.	223	κηκάς.	56
Βαυράχοις οἰνοχόιν.	227	κηπαία.	46
A bellariis epulū cōmendare.	308	κηροθῆνας.	67
de Bellerophonte temerè ne ment.		Κηρύβια.	17
307		Chilones.	104
Βέμβιξ.	135	κιδάφιοι.	56
Benefacta benefactis perteg.	317	Κιλικίζειν.	18
ὁ Βίος ὁμοῦς ἐπείρω ἄγλ.	6	Cillones.	104
Βλέννος.	63	κίμοιξ.	330
Bombyx.	11	Cinerem quarere.	316
Βορβορῶδις.	23	Circumducere aliquē auro.	314
Βῆς.	84	Classicum canere εὔς.	126
Βεσ ἐπὶ γλώσση βίβηκεν.	201	Claudicare utroque pede.	127
Bulga matris.	132	κλαυσιγλωσ.	108
	C	κλιμακῆδος ἀνειστ.	45
Κακκαβίζειν.	40	Clopide.	76
Celum in tartara soluere.	344	Clypeum suspendere.	96
De celo lapsum.	224, & 256	Clypeum post vulnera sumere.	
		326	

I N D E X.

κνισοπλαχός	72	Dis iratissimis	253
Cocctum	220	διμερής ἀγγυή	300
κνιλαινφν	212	Dionysia	128
κνιλιοδαίμων	72	διόνουχον	118
κνιλοφθαλμίσειν	106	Διοπίτηρ	25
Comicum, comicè ludere	15	διωλᾶ κρούειν	319
Cominus & eminus nitì	114	Disjuncti	196
Comunibus ostiis excludere	322	Divinitus, &c.	122
Comissalim	5	Domus sua quilibet rex	305
Conniuendo ferre	312	Dormienti dii confecerunt	114
Consilium non sine Deo	113	Dormitator	319
Contemnunt spinam cum cecid. Dracones			136
324		δράμα 40	δρύφελον 62
Corrumpere diem	319	Ducere oportet talem, aut.	307
Coryphæus chorum sequens.	307	Ductim	260
κροστράπιζος	72	Δαδεδκάκρνος Calirhoë	18
Cotyto	5	δωρα ἄδωρα κνλάκων, &c.	117
κροδοφάγος	20	δωρασι ἀρμόζειν	114
Cratetis poetica	305	E	
Κρυόμυξος	64	Ebibere cum vino imperium.	318
Cubito stantem tangere	126	Ebrii in ore, quod sobrii in corde.	
Cuculus	222	129	
Cunctabundus natura deus.	324	ἐκ τῆς αὐτῆς γυναικίης	69
Curca	222	ἐκάτη βελετής	328
κύβητος	353	Εκτόγγυρος	10
Cybiotates	329	ἐκένταχρ	48
κύμβαλα ἀκρότητε	131	ἐκνδριζφν	62
κύμβος	330	Εγκλιμύεοδαι	18
Cynadra	74	ἐγκέφαλον θρινιτρος	72
κνωθρασεῖς, &c.	104	Elephanti corio circumiectus	315
κῶς	67	Eludere aliquem aurum	314
D		ἐνθεσίδωλος	72
Δακτύμος Λπς	22	ἐνημμένος λυκέλω	68
δελφός	47	ἐδνγλωπίειν	110
Demissus	198	ἐπατος	93
ἐς τὸ δῖον	139	ἐπεισόδιον	40
Detergere mensas	314	ἐπὶ χεῖρας φέγειν	70
Deus hoc habeat decus	323	ἐπιδφρειοι	99
Cede Deo	340	ἐπιψηφίζειν	112
Digitum transversum &c.	118	ἐρκίον βαδίζφν, &c.	105
Dis hominibusq; inuitis	124	ἐριδάντες	101
L.			Ερμῆς

I N D E X.

Ερμῆς λόγος.	13	Glottocomon	92
ἔσπασεν ἄνθρωπος	90	ῥεζιζέειν	206
Examen voluptatum	113	ῥυθὸν ἀλώης. 104	Gradus. 221
Exarmare	77	Gradum conferre	185
Excidium exlecebram esse. auri.		De gradu discedere, &c.	185
Exenterare 312	(313)	Grandio	143
ἔξοδιον	40	Gratius lita	335
ἔξουχιζέειν	96, & 118	Grex ancillarum	206
Exterebrare	317		H
Extexere aliquem auro	313	Hecuba	88
ἔξωσθαι	77	Hiante ore in aquā desillire.	319
ἔυδαιμονίζειν	131	De Hippolyto temere nomen	
τῆς ἔυφηνίας ἐλαφρὰ χέειν.		tiare	307
312		Hospes dii & hom. reuerendus.	
ἔφεικτο. 74	ἔφηνιόνιοι. 99		I 24
	F	Hyeme Gallica frigidior	319
Facere totum	303	Hyena pelles	150
Felix magis quam prouidus.	114		I
Femine aut infantis iactus	115	Ibidem vnatrabo	314
Ferro diuidere acuto	119	Ilias bonorum	113
Ferrum ferro fœderari	352	Ilium	92
Fibulam imponere	32	ἰμαλᾶκτες	101
Fluuius quis ἰστικὸς ἐστίν, quem non		Incuruicervices	70
recipiat mare	317	Ab inferis redire	140
Fornax ferrea	350	Ad inferiora se conuertere.	311
Frisonicum ferculum	1	Influere.	223
Fundus	197	Ingratius.	239
Funis	309	Iniqua possidere, aqua laudare.	
Furcillis expell.	290	130	
Fusij somnus	310	Iniurato huic credas	118
Fusio surdior	310	Insculpere in mente.	229
	G	Intendere tenuis.	318
ὑπὲρ Gades	14	Intercipere	197
Galatheam aliam inuenies	350	Ionico neque tono, neq. alio.	102
γάσπρις 72	γαστρόπληξ 72	ἰπποβάμονα	143
Genium aliquid habere	333	ἰσόθεος	113
Per geniū alicuius deierare	332	ἰσόροπον πλάστια ἔχειν	4
γερωντὶ δὶδασκαλός	45	Iupiter plue calamit.	134
γελῶλον 97	γνησοῖς 97	Laniena Hippocratica	307
γλώσσα ἀμαρτάνουσι τ' ἀλ.		Lanista clemens	111
129		λάριγγος τριῶν πηχέων	43
		Dd 5	λάρυγγ-

I N D E X . I

καρυσίς άνόσιοι	72	Mentem lnuicere	228
λεβυτχάρων	72	μέσον δυοίς καθίζεσθαι	319
λεμβος	72	μέσσηυδορροχέσης	72
Lemnij	73	μεθύειν	209
Leonem ab vngue absol.	308	μέτεσιν μοι τῶ πολέμω	319
λεπτολαγίιν, &c.	112	μητσαγυρται, &c.	107
λεσβιάζειν	244	μικρολογία	112
λέσσαι	123	μικρολόγησ	232
λιουκὴν ἡμέραν διαλαγίιν	35	Minerva intempesstina	328
λιυκότερον	204	Miscere immista	57
ad Libellam &c.	141	κολόνιδωι	56
in Librili perpendere	141	Mois maroris	319
Limare	116	μωρρί	95
A limbo tunicam absolucere	307	Mortua res est	319
Lineas prauducere	176	Μωσῶν ακιλιτόν	4
Lineis claudere materiam	76	μωσῶν κωπρόν τόμο	326
Lineis eisdem dimicare	76	Mulier es, audacter iuras	319
Linee insistere	76	Mundi oculus	334
Lingua & venter	123	Musca est	316
Lingua pr.edatur	342	Novem Musis celatum opus	326
Liquida tepestate liquidior	317	cum Musis, sine Musis	122
Liquor	317	Mutum sumpsit	317
λιπική κωλοσέξια	53	Myxus	90
Litigium emere	318	N	
λοπιδάχνας	72	Nasus, Nasuti	116
Luscinia	92	Ne somnus quidem hic dormiat.	
Lydio vulso glabrior	20	117	
λυείν μίτρω	239	Neades	104
λύται	206	Nixh d' επαιμείβεται άνδρας.	
M	339		
Μακαρίζειν	131	Nota melior	112
μαδισηγια	28	νεμρία	100
Maledicus à malefico non distat	339	Nubes capiat, dum vitat hu-	
nisi occasione	339	num	309
μάντις	54	Nudo capite	137
Manu utraque cedere	307	νολεμς	200
Manibus habere	306	O	
Manipularis sententia	29	Occisa haec res	319
Mars non expugnet	117	Oculi mihi sunt, & aures	115
μάσκη επιμαίεσθαι	126	Oculus dei fortissimus	323
Inter medios collocare	305	Ante oculos, interq; manus	136
		O cyma	

I N D E X.

Oryza cantare	334	Paria male &c.	195
Oainum terre	115	Πατεῖν	11
ὄκνη δαμαῖτε τὰ μνημεῖα τῶν		Pauperis est numerare pecus.	319
ως ἀφ᾽ ἡμῶν	353	παφλάζειν	97
ὄμαξις	224	παχυμερῶς, &c.	112
ὄμιχρ' Ἀπόλλων	349	Pedibusq; & curribus	114
ὄμοις μολύβεις	342	Pentathli similis	307
ὄμβριον δαίτης	319	Peplo dignus	307
ὀμφαξ	12	Persici apparatus	119
ὄναρ	3	Personare	226
Onerariam petere	95	Peraidere	213
Oneratus est probe	318	Petr. Aretinus	74
Opera vita	334	πηχῶν ἀνδρῶν	353
ὀπιπτεῖν πελέμοιο γαφύρας.		Πῆχυς, πυχμή	5
337		Philosophare celum intuet	325
Orci porte	341	Phocarum pelles	150
ὄρχιδαι διττίχαι	319	Phrygia, non phryges	70
Oua aspidum ruperunt	351	Picus	101
De ouis eorum qui comederit, mo-		Pinguis	198
rietur, & quod conf. &c.	351	Piscis sine spina	101
Ut ouis lupum conspicata	329	in Pisce communi non insunt	189
κἀαῖον	105	Pisces ante captos, salem aque	
ἐν δ' ὄναρ	3	miscs	39
ὄναρ δόξης	104	πλάτος	130
ἐξυδερκείν	213	Plaustra bonorum	113
ἐξείν πώπης	43	Plebeia vestis	311
ὄφεις	59	De plebe	311
ἰφρὸς ζωνοφῆς	217	πλίνθος	62
P		Pluti carcer	48
Pacem orare manu; prefig. p. a.		ποικίλειν	96
350		πολύτροπος	126
παιπάλημα	242	ἰς πόντον	140
πυλαμναῖος	73	Porcus	316
πυλιμβολος	242	Potitio barbaro stultior	318
Panthera Cybarite	15	ποθεῦντες ἐν ἡμασι &c.	110
πανφάρυγγος, &c.	72	πρῆρης ἢ φιλοσησια	306
Panus	136	πρῆτες.	100
πυραβλέπην	213	Priapus hunc non satiet.	117
πυραδείνως ἀλλ. κτεαν.	72	πρὸ λύπης	296
πυραδύρος	46	Prometheus	101
πυραυλα μέλη	131	Propheta tabis	101
		πρῶτος	

I N D E X.

περὸς κήνιον	56	Sinus rapinarum	32
περὸς ἑλκωαῖος	128	in Sinum conferre	32
Περὸς ἠλωμένος	9	Sol Heracliti	232, 121
περὸς ἡμὸς ὀπίσω ἔστω	120	Sol omnia aperit	331
πύλαι	107	Sol occidit ei, cum adhuc esset dies	
ne Puncto quidem	118	352	
Πυργώστω	25	Solu te pudeat	215
Pytho non persuadeat	117	Solem mercede prestare	331
πύκνοι	98	σάρατη	99
	Q	σαυλάδες	354
Quam, sequitur grad. posit.	211	Spintharius	14
	R	Spongie	333
Radere aures	234	σενόλεγειν	112
Rane	135	σόμε ἀχάλειον, ἄθυρον, ἀπί-	
Recoquere	210	λωτιν	8
Remex antea quā nauclerus.	95	ερόφισ	101
Rex suus regine placet	110	Subrostrati	312
Ridere malis alienis	73	Sumen terre	104
Rota currente ne funis eat retro.		Sus occisa plus sapit	315
308		συγκειροενοότες μέσσει	36
Rugam & maculam figere	354	συγκειφαλαίαιος	273
ῥάπτειν	44	συγκυκᾶν	77
	S	σηνεῖν	98
Sagitta non irrita	112	Σωτρεβή	25
Salus non seruat	117	σφήτιον ὄξος	75
Sammites	330	σῆμα	93
Satyron bibere	319		T
σάτυρον βεβῆναι	36	Ταυλωορνιθοθήρας	72
Sarrhonia via	107	Tangere	226
Scopuli iisdem herere	315	Tangere aliquem auro	314
σκόπερον, σκόλεοδᾶν	129	Tantalice opes	119
Secura mēs iuge conuiuium.	114	Te tua, me mea delectent	111
Secunde cogitationes meliores.		τελώτης	347
333		Telephus	12
Σείρει δὸς ἔσση	348	Τελέφω ἀκυτόχειρον	15
Semis	115	Telo non equi opus factio	312
Semisib.	239	Tempus omnium explorator.	326
Sibi pulcer.	111	Terram in aliam transferri.	307
Sicula aula.	336	Thessalicum sophisma	20
Simoenti instar voluitur	39	θειός ἀνηρ, ἔστω.	113
Simapi conspexit	251	θεῖον ἀνέμοισιν ὁμοίος	235

Thioda-

ADAGIORVM INDEX.

Thiodamas	210	Κηθετα locutio	120
Θεΐαλικὰ τὰ Ἱερὰ	2	Vox qualis tibi exiit?	116
Threces	290	Vtramque tibiam inflare	31
Θριγγίος, θριγγῶσσι	6	Vna ab vna senescit	113
θυμβρεπιδαιπος	20	Vulgus eruditorum	311
θυνωδης	42	Vulpes pro leone.	308
θύρα κει, &c.	72	Vulpes pulū mutat, nō mores.	327
θωπέυειν	110		X
Tigride orba peior	336	Ξενῶς γελῶν παρφαῖς	73
τίς π' ὄθεν εἰς ἀνδρῶν, &c.	124	Ξωρηγεταίην	338
Tityri	199		Y
Tondere aliquem auro	313	ὕννια	98
Τοῦνη	5	Υπαρ	3
τὸς ἄλλους ἐράνιζ', ἀπὸ δ' ἰκτο-			Z
ρος, &c.	345	Zamia	89
Tragelaphos fingere	311	ζάθεος	113
Tragicum	15	ζητήκαί	74
τραγική ἀραί	119		Φ
τραπισσοκόρος	314	Φαυλότεροι φαυλίων μῆλων.	
τραπιζόλοιχος	72	Φελέυειν	127
Tressis	115	Φήμη βοηγεῖν	228
τρικυμία	76	Φλεγμαινουσα τράπιζα	2
Trifelisfenex	102	Φλοιὸς μέσος	98
τριχλαβιδης	28	Φορμαζήραφειν	190
Troia non producit Thracē	305	Φρέτες μέλαινας	31
Trutina pensare	141	Φροίμιον	40
Τρώαν	12	Φρυκτός	89
Tybij	96		X
Tybare in medio Sardinia est.		Χάρις ἀμειταμέλητες	97
Typhon	59	(327) Απο χειλέων	136
τύπω λέγειν	112	χέρον ἀμφαφώνοντο, &c.	136
Τυρόκησις	19	ζησημῶν ὑπολείπεται ηρηγί-	
	V	νδα	350
Vber glebe	104	χευσεῦν γένος	98
Ventriculariā vitam viuere	307	χῆς 108	
Venalem habere	319	Ψεκάς	31
Vertumnus hūc non vertat.	117	Ψυλλίζεται	68
Victoria ἐπεραλκῆς	122	Ψυχαί ἀπεγκτοι	61
Victoria de caelo in sinū &c.	114	Ψωμοκόλαξ, &c.	72
Vires sine nitore & palestra.		ὠγύγιος ἀνθρωπος	83
Vlcus	139	(120	FINIS.

Errata sic corrigito.

Pag. 2, versu 17. πάντες 3, 9. somnum 20, 13. καρδιφλέγος
 37 αἰθρα. 35, 10. caricæ 50, 42. μεμμένα 52, 25. διηγ. 80, 10
 Achillea 25. priores 83, 34. crocoto 86, 15. δεῖται 90. 20. cu-
 curb. 93, 8. τσιόσολον 27. κωνάπισ. 98, 22. potiunc. 112, 23.
 ἐρσονη 120, 1. νηέλι 2. vñres horr. 127, 5. tat vulp. 24. εἰσιδόν
 128, 3. εἰδώς 144, 24. εἰσιτέον 173, 24. Tali pruriunt. 190, 35.
 Αμπιλ. 197, 12. animum 206, 9. ipse Gilb. 207, 25. pata &
 abrupta fluat. 208, 27. quiui, si me Dedaleis tul. 214, 21. & fer-
 reum. 218, 20. την κεφαλήν, 222, 35. Hirci. cuc. 225, 9. aurii.
 Mig. 16. Sallust. 37. σπειμένη 226, 21. dus sis. 227, 4. κόρακ. 17.
 καπεδίον 20. fort. μη καπεδίωσι καὶ τὸς δακτύλους, εθ. 232,
 35. ἐπίπλοσι 233, 6. Conrardus 24. Themisti. 237, 24. My-
 cono 239, 7. tem dimid. 252, 1. mascenus Theoph. 254, 36. ἰσ-
 νει 280, 13. mur. Erasmus adag. 2661. Ten. 288, 28. Lection.
 4, 4. 307, 25. Quinq. 308, 17. si quid pet. 19. est ann. 311, 2.
 mouendo 319, 16. tatore, vt Turn. 25. Idem. Capr. 320, 32.
 ouat. 321, 3. ἰωσφ 323, 2. Neipij 324, 22. dicam aptius 328,
 28. sticho, Neronij ag. 349, 9. νότις 11. ἐπιδερκ. Si que alia
 menda minus à nobis animaduersa occurrent, vt sine dubio occur-
 rent; spero magnam partem istiusmodi esse, vt æquus Lector faciliè
 ea ex ingenio sit correcturus.

Nihil habet hæc Adagiorum Epitome Romanæ Ecclesiæ contrarium, aut Reipub. offensiuum. Ita testor

Sebastianus Baer Delphius insignis collegij Ecclesiæ S. Mariæ Antuerp. plebanus.

Viator adsta, & si vacat, lege paucula,
 Multa vt resciscas. Tumulus iste Gratijs,
 Nouem & sororibus sacratus Fruterium
 Tegit, illum amorem Gratiarum amabilem,
 Nouem & sororum. Brugis ipsum nobili
 Beauit ortu. Ganda facilem vim ingeni
 Dedit artibus madere liberalibus:
 Louanium, & Lutetia vsque vltimæ
 Antiquitatis intima penetralia
 Subire, & inde, quæ viri doctissimi
 Quique approbarent, arte summa expromere.
 His tam auspiciatis initijs fata impia,
 Fata impia inquam inuiderunt illa iuueni
 Qujntum ante lustrum abrumpunt sacrum.
 Mirum id tibi? fuit poëta. Valerij,
 Nostri & Secundi scilicet mortem tenes.

V. Gifelinus amicitiaæ ergo.

SVMMA PRIVILEGII.

REGIS Priuilegio cautum est, ne quis, citra Christophori Plantini voluntatem, Epitomes Adagiorum omnium, quæ exstant, partem alteram Victoris Gifelini opera illustratam, imprimat, aut alicubi impressam importet, venalem'ue habeat ante quadrienniũ. Qui secus faxit, confiscationis librorum, & pœna, fisco Regio exsoluenda, multabitur: vt latius in Regio diplomate expressum est, dato Bruxellæ Anno Domini MD. LXVI. VII. Aprilis ante pascha.

Signat.

Mesdach.